

วินยปิฎก มหาวิงฺกสฺส

ปจโม ภาค

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมพุทฺธสฺส ฯ

เวรณชกณฺฑํ

[๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวรณชาຍံ วิหฺรติ นเพรฺ-
ปุจิมฺนฺทมูล มหา ภิกฺขุสงฺฆเณ สทฺธิ ปณฺจมตฺเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ ฯ
อสุโสสิ โข เวรณฺโช พฺราหฺมโณ สมโณ ขลฺล โภ โคตโม
สภฺยปฺตฺโต สภฺยกุลา ปพฺพชฺชิตฺโต เวรณชาຍံ วิหฺรติ นเพรฺปุจิมฺนฺท-
มูล มหา ภิกฺขุสงฺฆเณ สทฺธิ ปณฺจมตฺเตหิ ตํ โข ปน ภวนฺตํ
โคตมํ เอวํ กลฺยาโณ กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคโต อิติปิ โส ภควา
อรหํ สมฺมาสมพุทฺโธ วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุกโต โลกวิทู อนุตฺตโร
ปฺริสทฺมฺมสารถิ สตุถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ โส อิมํ
โลกํ สเทวํ สมารํ สพฺรหฺมํ สสุสมณฺพฺราหฺมณํ ปชฺ สเทว-
มนุสฺสํ สยํ อภิญฺญา สจฺฉิกถฺวา ปเวเทติ โส ชมมํ เทเสติ
อาทิกฺลฺยาณํ มชฺฌกฺลฺยาณํ ปฺริโยสานกฺลฺยาณํ สาคถํ สพฺยณฺชนํ
เกวลปฺริปฺณณํ ปฺริสุทฺธํ พฺรหฺมจฺริยํ ปกาเสติ สาธุ โข ปน
ตถารูปํ อรหํ ทสฺสนํ โหตีติ ฯ

[๒] อถโฆ เวรรณโฆ พุราหฺมโณ เยน ภควา เตนุปลสงฺกมิ
อุปลสงฺกมิตฺวา ภควตา สทฺธิ สมฺโมทิตฺวา สมฺโมทนียํ กถํ สาราณียํ
วิตฺติสารถฺวา เอกมฺนุตํ นิสิตฺติ ฯ เอกมฺนุตํ นิสินฺโน โฆ เวรรณโฆ
พุราหฺมโณ ภควนฺตํ เอตทโวจ สุตมฺเมตํ โภ โคตม น สมฺโณ
โคตโม พุราหฺมणे ชินฺนุณ วุฑฺฒ ๑ มหฺลลเก อทฺทคเต วโย-
อนุปลฺตเต อภิวาเทติ วา ปจฺจุจฺเจติ วา อาสเนน วา นิมนฺเตตฺติ
ตฺยิทํ โภ โคตม ตเถว น หิ ภวํ โคตโม พุราหฺมणे ชินฺนุณ
วุฑฺฒ มหฺลลเก อทฺทคเต วโยอนุปลฺตเต อภิวาเทติ วา ปจฺจุจฺเจติ
วา อาสเนน วา นิมนฺเตตฺติ ตฺยิทํ โภ โคตม น สมฺปฺนฺนเมวาติ ฯ
นาหฺนตํ พุราหฺมณ ปสฺสามิ สเทวเก โลเก สมารเก สพุรฺหฺมเก
สสฺสมณพุราหฺมณียา ปชาย สเทวมฺนุสฺสาย ยมฺหํ อภิวาเทยฺย
วา ปจฺจุจฺเจยฺย วา อาสเนน วา นิมนฺเตยฺย ยํ หิ พุราหฺมณ
ตถาคโต อภิวาเทยฺย วา ปจฺจุจฺเจยฺย วา อาสเนน วา นิมนฺเตยฺย
มฺพุธาปี ตสฺส วิปเตยฺยาติ ฯ อรฺสฺรูป โภ โคตโมติ ฯ อตฺถิ
เขวส พุราหฺมณ ปรียาโย เยน มํ ปรียาเณน สมฺมา วทฺมาโน
วเทยฺย อรฺสฺรูป สมฺโณ โคตโมติ เย เต พุราหฺมณ รุปรฺสา
สทฺทฺรฺสา คนฺธฺรฺสา รฺสรฺสา โฝฏฺจพฺพรฺสา เต ตถาคตฺสฺส ปหีนา
อุจฺฉินฺนฺมฺลลา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวํ กตา ๒ อายตฺตี อนุปลฺปาทฺธมฺมา
อโย โฆ พุราหฺมณ ปรียาโย เยน มํ ปรียาเณน สมฺมา วทฺมาโน
#๑ ม. วุฑฺฒ ๑ ๒ กตฺตาตีปี ปาโจ ฯ

วเทฺยฺย อรฺสฺรฺโป สฺมโณ โคตฺโมติ โน จ โข ยํ ตฺวํ สฺนุชฺชาย
วเทสฺสีติ ฯ นิพฺโงโก ภาวํ โคตฺโมติ ฯ อตฺถิ เขวสฺ พฺรหฺมณ
ปริยาโย เยน มํ ปริยาเยน สฺมมา วทฺมาโน วเทฺยฺย นิพฺโงโก
สฺมโณ โคตฺโมติ เย เต พฺรหฺมณ ฐโปโกคา สทฺทโกคา
คฺนุชฺโกคา รสโกคา โผฏฺฐพฺพโกคา เต ตถาคตฺสฺส ปหีนา
อุจฺฉินฺนฺมฺลฺลา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวํ กตา อายตี อนุปฺปาทชฺมมา
อัย โข พฺรหฺมณ ปริยาโย เยน มํ ปริยาเยน สฺมมา วทฺมาโน
วเทฺยฺย นิพฺโงโก สฺมโณ โคตฺโมติ โน จ โข ยํ ตฺวํ
สฺนุชฺชาย วเทสฺสีติ ฯ อกิริยวาโท ภาวํ โคตฺโมติ ฯ อตฺถิ เขวสฺ
พฺรหฺมณ ปริยาโย เยน มํ ปริยาเยน สฺมมา วทฺมาโน วเทฺยฺย
อกิริยวาโท สฺมโณ โคตฺโมติ อหฺลฺหิ พฺรหฺมณ อกิริยํ วทามิ
กายทฺวจฺจริตฺสฺส วจิทฺวจฺจริตฺสฺส มโนทฺวจฺจริตฺสฺส อนกฺวิหิตานํ ปาปกานํ
อฺกุสลานํ ชฺมฺมานํ อกิริยํ วทามิ อัย โข พฺรหฺมณ
ปริยาโย เยน มํ ปริยาเยน สฺมมา วทฺมาโน วเทฺยฺย อกิริยวาโท
สฺมโณ โคตฺโมติ โน จ โข ยํ ตฺวํ สฺนุชฺชาย วเทสฺสีติ ฯ
อุจฺฉเวทฺวาโท ภาวํ โคตฺโมติ ฯ อตฺถิ เขวสฺ พฺรหฺมณ ปริยาโย
เยน มํ ปริยาเยน สฺมมา วทฺมาโน วเทฺยฺย อุจฺฉเวทฺวาโท สฺมโณ
โคตฺโมติ อหฺลฺหิ พฺรหฺมณ อุจฺฉเวทํ วทามิ รากฺสฺส โทสฺส
โมหฺสฺส อนกฺวิหิตานํ ปาปกานํ อฺกุสลานํ ชฺมฺมานํ อุจฺฉเวทํ
วทามิ อัย โข พฺรหฺมณ ปริยาโย เยน มํ ปริยาเยน สฺมมา

วทมาโน วเทยฺย อฺจุเฉทวาโท สมโณ โคตโมติ โน จ
โฆ ยํ ตฺวํ สนฺชทาย วเทสึติ ฯ เชฺคฺจฺฉิ ภาวํ โคตโมติ ฯ อตฺถิ
เขฺวส พฺรหฺมณฺณ ปฺริยาโย เยน มํ ปฺริยาเณน สมฺมา วทมาโน
วเทยฺย เชฺคฺจฺฉิ สมโณ โคตโมติ อหฺลหิ พฺรหฺมณฺณ ชิกฺขุณฺณามิ ๑
กายทฺวจฺจริเตน วจฺิทฺวจฺจริเตน มโนทฺวจฺจริเตน อเนกวิหิตานํ ปาปกาณํ
อฺกุสฺถานํ ฌมฺมานํ สฺมาปตฺตฺติยา ชิกฺขุณฺณามิ ๒ อຍံ โฆ พฺรหฺมณฺณ
ปฺริยาโย เยน มํ ปฺริยาเณน สมฺมา วทมาโน วเทยฺย เชฺคฺจฺฉิ
สมโณ โคตโมติ โน จ โฆ ยํ ตฺวํ สนฺชทาย วเทสึติ ฯ เวนยิโก
ภาวํ โคตโมติ ฯ อตฺถิ เขฺวส พฺรหฺมณฺณ ปฺริยาโย เยน มํ
ปฺริยาเณน สมฺมา วทมาโน วเทยฺย เวนยิโก สมโณ โคตโมติ ฯ
อหฺลหิ พฺรหฺมณฺณ วินยาย ฌมฺมํ เทเสมิ รากฺสฺสฺส โทสฺสฺส โมหสฺสฺส
อเนกวิหิตานํ ปาปกาณํ อฺกุสฺถานํ ฌมฺมานํ วินยาย ฌมฺมํ เทเสมิ
อยံ โฆ พฺรหฺมณฺณ ปฺริยาโย เยน มํ ปฺริยาเณน สมฺมา วทมาโน
วเทยฺย เวนยิโก สมโณ โคตโมติ โน จ โฆ ยํ ตฺวํ สนฺชทาย
วเทสึติ ฯ ตปฺสฺสึ ภาวํ โคตโมติ ฯ อตฺถิ เขฺวส พฺรหฺมณฺณ
ปฺริยาโย เยน มํ ปฺริยาเณน สมฺมา วทมาโน วเทยฺย ตปฺสฺสึ
สมโณ โคตโมติ ตปฺนียาหิ พฺรหฺมณฺณ ปาปเก อฺกุสฺสเล ฌมฺเม
วทามิ กายทฺวจฺจริตํ วจฺิทฺวจฺจริตํ มโนทฺวจฺจริตํ ยสฺส โฆ พฺรหฺมณฺณ
ตปฺนียา ปาปกา อฺกุสฺสลา ฌมฺมา ปหิณา อฺจฺฉินฺนฺมฺมฺลา ตาลาวตฺถุกตา
#๑-๒ อิเมสฺสุ ทฺวิสฺสุ จานเนสฺสุ เชฺคฺจฺฉิ วทามิติปิ ปาโห ทิสฺสฺสฺติ ฯ

อนภาวํ กตา อายตี อนุปฺปาทธมฺมา ตมฺหํ ตปฺสฺสีตี วทามิ
ตถาคตฺสฺส โข พุราหุมนฺ ตปฺนียา ปาปกกา อกุสลา ธมฺมา
ปหีนา อัจฺฉินฺนฺมฺลตา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวํ กตา อายตี อนุปฺปาท-
ธมฺมา อหิ โข พุราหุมนฺ ปรียาโย เยน มํ ปรียาเยน
สมฺมา วทมาโน วเทยฺย ตปฺสฺสี สมฺโน โคตโมติ โน จ
โห ยํ ตฺวํ สนฺธาย วเทสีตี ฯ อปคพฺโก ภาวํ โคตโมติ ฯ อตฺถิ
เขวส พุราหุมนฺ ปรียาโย เยน มํ ปรียาเยน สมฺมา วทมาโน
วเทยฺย อปคพฺโก สมฺโน โคตโมติ ยสฺส โข พุราหุมนฺ
อายตี คพฺกเสยฺยา ปฺนพฺกวาภินิพฺพตฺติ ปหีนา อัจฺฉินฺนฺมฺลตา ตาลาวตฺถุกตา
อนภาวํ กตา อายตี อนุปฺปาทธมฺมา ตมฺหํ อปคพฺโกตี
วทามิ ตถาคตฺสฺส โข พุราหุมนฺ อายตี คพฺกเสยฺยา ปฺนพฺกวาภินิพฺพตฺติ
ปหีนา อัจฺฉินฺนฺมฺลตา ตาลาวตฺถุกตา อนภาวํ กตา อายตี
อนุปฺปาทธมฺมา อหิ โข พุราหุมนฺ ปรียาโย เยน มํ ปรียาเยน
สมฺมา วทมาโน วเทยฺย อปคพฺโก สมฺโน โคตโมติ โน จ
โห ยํ ตฺวํ สนฺธาย วเทสีตี ฯ

[๑] เสยฺยถาปี พุราหุมนฺ กุกฺกุฏียา อณฺฑานิ อฏฺฐ วา ทส
วา ทฺวาทส วา ตานสฺส กุกฺกุฏียา สมฺมา อธิสยิตานิ สมฺมา
ปรีเสยิตานิ สมฺมา ปรีภาวิตานิ โย นฺ โห เตสํ กุกฺกุฏฺฐจฺฉาปกาณํ
ปจฺมตฺรํ ปาทนขลียาย วา มุขตฺถุจฺเจเกน วา อณฺฑโกสํ
ปทาเลตฺวา โสตฺถินา อภินิพฺพิชฺฌเยยฺย กิณฺติ สุวาสุส วจฺนีโย

เชฏฺโฐ วา กนิฏฺโฐ วาติ ฯ เชฏฺโฐติสฺส โภ โคตม วจฺนีโย
โส หิ เนสฺสิ เชฏฺโฐ โหติติ ฯ เอวเมว โข อหิ พฺราหฺมณ
อวิชชาคตฺยา ปชฺยา อณฺฑทฺถตฺยา ปรีโยนทฺธตฺยา อวิชชณฺฑทโกสฺสิ
ปทาเลตฺวา เอโก ว โลกเ อณฺตุตฺตรํ สมนฺมาสมฺโพธิ อภิสมนฺพุทฺโธ
โสหิ พฺราหฺมณ เชฏฺโฐ เสฏฺโฐ โลกสฺส อารทฺธํ โข ปน เม
พฺราหฺมณ วิริยํ อโหสิ อสฺสลิณฺ อปฺภุจฺจิตฺตา สติ อปฺปมฺภูจฺจา ๑
ปสฺสทฺโธ กาโย อสฺสารทฺโธ สมหาหิตฺติ จิตฺตํ เอกคฺคํ โส โข
อหิ พฺราหฺมณ วิวิจฺเจว กามเมหิ วิวิจฺจ อกฺกุสเลหิ ชมฺเมหิ สวิตกฺกํ
สฺวิจฺจาริ วิเวกฺขํ ปีติสฺสํ ปจฺมํ ฌานํ อฺปสมฺปชฺช วิหาสี วิตกฺกวิจฺจารานํ
วฺอุปสมมา อชฺฌตฺตํ สมนฺปสฺสาทณฺํ เจตโส เอโกทิกาวํ อวิตกฺกํ
อวิจฺจาริ สมหาหิ ปีติสฺสํ ทฺถติยํ ฌานํ อฺปสมฺปชฺช วิหาสี ปีตียา
จ วิราคา อฺเปกฺขโก จ วิหาสี สโต จ สมนฺปชฺชาโน สุขญจ
กาเยน ปฏฺฐิสฺสเวทฺสึ ยนฺตํ อริยา อจฺจิกฺขนฺตํ อฺเปกฺขโก สติมา
สุขวิหารีติ ตติยํ ฌานํ อฺปสมฺปชฺช วิหาสี สุขสฺส จ ปหานา
ทฺถกฺขสฺส จ ปหานา ปฺพุเพ ว โสมนสฺสโทมนสฺสทานํ อตฺถงฺกมา
อทฺถกฺขมฺสฺสํ อฺเปกฺขาสติปาริสฺสุทฺธิ จตฺตํ ฌานํ อฺปสมฺปชฺช วิหาสี ฯ
โส เอวํ สมหาหิเต จิตฺเต ปรีสุทฺธเต ปรีโยทาเต อนฺจกฺเณ วิคฺคฺอุปฺกฺกิลเส
มฺพุทฺถเต กมฺมณฺเย จิตฺเต อานนฺชปฺปตฺเต ๒ ปฺพุเพนิวาसानุสฺสตีถาย
จิตฺตํ อภินินฺนามสึ โส อนนฺกวิหิตํ ปฺพุเพนิวาสํ
#๑ ยฺ. ม. อสมฺมฺภูจฺจา ฯ ๒ ยฺ. ม. อานนฺชปฺปตฺเต ฯ

อนุสสุรามิ เสยยถิโท เอกังปิ ชาตี เทวปี ชาติโย ติสฺโสปี
ชาติโย จตฺสฺโสปี ชาติโย ปณฺจปี ชาติโย ทสปี ชาติโย วิสฺปี
ชาติโย ตีสฺปี ชาติโย จตฺตافیสฺปี ชาติโย ปณฺณาสฺปี ชาติโย
ชาตีสตฺปี ชาตีสหสฺสปี ชาตีสตสหสฺสปี อนเนเกปี สํวณฺณกฺปเป
อนเนเกปี วิวณฺณกฺปเป อนเนเกปี สํวณฺณวิวณฺณกฺปเป อมฺตฺราสี เหวंनाโม
เอวํโคตฺโต เอวํฉนฺโณ เอวํมาหาโร เอวํสุขทุกฺขปฏิสฺสเวที
เอวํมายฺปรियฺนฺโต โส ตโต จฺโต อมฺตฺร อุทฺปาที ตตฺรปาสาสี
เอวंनाโม เอวํโคตฺโต เอวํฉนฺโณ เอวํมาหาโร เอวํสุขทุกฺขปฏิสฺสเวที
เอวํมายฺปรियฺนฺโต โส ตโต จฺโต อิธฺฐปฺนฺโนติ ฯ อิติ
สาการ์ สอฺทุเทสํ อนเนกวิหิตํ ปุพฺเพนิวาสํ อนุสฺสุรามิ ฯ อัย โข เม
พฺรหฺมณ รตฺติยา ปจฺเม ยामे ปจฺมา วิชฺชา อธิคฺตา อวิชฺชา
วิหฺตา วิชฺชา อุปฺปนฺนา ตโม วิหฺโต อาโลโก อุปฺปนฺโน
ยถาคํ อปฺปมคฺตสฺส อาตปิโน ปหิตคฺตสฺส วิหฺโรติ ฯ อัย โข
เม พฺรหฺมณ ปจฺมา อภินิพฺพิชา อโหสิ กุกฺกุฏจฺฉาปกสฺเสว
อณฺทโกสมฺหา ฯ โส เอวํ สฺมาหิตे จิตฺเต ปริสุทฺเท ปริโยทาเต
อนนฺจณฺเ เวคฺคฺตฺวํกฺกิลเส มฺหฺมฺภูเต กมฺมฺนิเย จิตฺเต อานนฺชปฺปตฺเต
สคฺตฺตานํ จฺจฺฐปฺปาตณฺณาย จิตฺตํ อภินินฺนาเมสี ฯ โส ทิพฺเพน
จกฺขฺนา วิสุทฺเทน อติกฺกนฺตฺมานุสฺสเกน สคฺเต ปสฺสามิ จวฺมานे
อุปฺปชฺชฺมานे หีเน ปถิเต สฺวณฺเณ ทฺพฺพณฺเณ สฺสคฺเต ทฺกคฺเต
ยถากมฺมุปฺเค สคฺเต ปชานามิ อิเม วต โภณฺโต สคฺตา กาย-

ทฺฐจฺริเตน สมนฺนาคตา วจฺิทฺฐจฺริเตน สมนฺนาคตา มโนทฺฐจฺริเตน
สมนฺนาคตา อริยานํ อุปฺวาทกา มิจฺฉาทิฏฺฐจิกา มิจฺฉาทิฏฺฐจิกมฺมุสมาทานา
เต กายสุส เกทา ปรี มรณา อปายํ ทฺคฺคตี
วินิปาตํ นิริยํ อุปฺปนฺนา อิเม วา ปน โภณฺโต สตฺตา กายสุจฺริเตน
สมนฺนาคตา วจฺิสฺฐจฺริเตน สมนฺนาคตา มโนสฺฐจฺริเตน สมนฺนาคตา
อริยานํ อนุปฺวาทกา สมฺมาทิฏฺฐจิกา สมฺมาทิฏฺฐจิกมฺมุสมาทานา เต
กายสุส เกทา ปรี มรณา สฺคฺคตี สคฺคํ โลกํ ๑ อุปฺปนฺนาติ ฯ
อิตฺติ ทิพฺเพน จกฺขุณา วิสฺสุทฺเธน อติกฺกนฺตมานุสเสน สตฺเต ปสฺสามิ
จวฺมานเณ อุปฺปชฺชฺมานเณ หีเน ปณฺีเต สฺวณฺเณ ทฺพฺพณฺเณ สฺคฺคเต
ทฺคฺคเต ยถากมฺมุเปเต สตฺเต ปชานามิ ฯ อัย โข เม พฺราหฺมณ
รตฺติยา มชฺฉิมเณ ยามเณ ทฺติยา วิชฺชา อธิคฺตา อวิชฺชา วิหตา
วิชฺชา อุปฺปนฺนา ตโม วิหโต อาโลโก อุปฺปนฺโน ยถาคํ
อฺปฺปมตฺตสฺส อาตาปีโน ปหิตตฺตสฺส วิหโรติ ฯ อัย โข เม
พฺราหฺมณ ทฺติยา อภินิพฺพิชา อโหสิ กฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
โส เอวํ สฺมาหิตเณ จิตฺเต ปรีสฺสุทฺเต ปรีโยทาเต
อนนฺคเณ วิคฺคฺคฺก
อาสวานํ ขยฺณาณาย จิตฺตํ อภินินฺนาเมสิ โส อิทํ ทฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
อพฺก
ทฺค
#๑ สคฺค

ยถาภูตํ อพุกฺกณณาสี อิมเ อาสวาทิ ยถาภูตํ อพุกฺกณณาสี อัย
อาสวสมุทโยติ ยถาภูตํ อพุกฺกณณาสี อัย อาสวณิโรโรติ ยถาภูตํ
อพุกฺกณณาสี อัย อาสวณิโรธคามินี ปฏิปทาติ ยถาภูตํ อพุกฺกณณาสี
ตสฺส เม เอวံ ชานโต เอวံ ปสฺสโต กามาสวาปี จิตฺตํ วิมุจฺจิตฺถ
ภวาสวาปี จิตฺตํ วิมุจฺจิตฺถ ๑ อวิชฺชาสวาปี จิตฺตํ วิมุจฺจิตฺถ วิมุตฺตสฺมี
วิมุตฺตมิตฺติ ๒ ฌานํ อโหสิ ชีณา ชาติ วุสิตํ พุรหฺมจริยํ
กตํ กรณียํ นาปรี อิตฺถตฺตยาติ อพุกฺกณณาสี ฯ อัย โข
เม พุราหฺมณ รัตติยา ปจฺฉิเม ยามे ตติยา วิชฺชา อธิคตา
อวิชฺชา วิหตา วิชฺชา อุปฺปนฺนา ตโม วิหโต อาโลโก อุปฺปนฺโน
ยถาคํ อปฺปมตฺตสฺส อาตานิโน ปหิตตฺตสฺส วิหโรติ ฯ อัย โข
เม พุราหฺมณ ตติยา อภินิพฺพิธา อโหสิ กุกฺกุฏจฺฉาปกสฺเสว
อณฺฑโกสมฺหาติ ฯ

[๔] เอวံ วุตฺเต เวรณฺโซ พุราหฺมโณ ภควนฺตํ เอตทโวจ
เชฏฺโฐ ภาวํ โคตโม เสฏฺโฐ ภาวํ โคตโม อภิกฺกนฺตํ โภ
โคตม อภิกฺกนฺตํ โภ โคตม เสยฺยถาปี โภ โคตม นิกฺกษฺชิตํ
วา อุกฺกษฺเชยฺย ปฏฺิจฺฉนฺนํ วา วิวเรยฺย มุพฺพหฺสฺส วา มคฺคํ
อาจิกฺเขยฺย อนฺธกาเร วา เตลปฺชฺโชตํ ธาเรยฺย จกฺขุมนฺโต
รูปานิ ทกฺขนฺตฺติ เอวเมว ๓ โภตา โคตเมน อนนฺกปริยาเยน ฐมฺโหม
#๑ เขภฺยเยน อิตฺ ปรี ทิฏฺฐาสาสาปีติ อตฺถิ ฯ ๒ วิมุตฺตมฺหิตีปี
#ปาโโจ ฯ ๓ สพฺพตฺถ เอวเมวาทิ ปาโโจ ทิสฺสตี ฯ

ปกาสีโต เอสาหิ ภวนุตฺโต โคตมฺ สรณฺ คจฺจนามิ ชมฺมณฺจ
ภิกฺขุสงฺฆณฺจ อุปาสกํ มํ ภวํ โคตโม ชาเรตุ อชฺชตฺตฺเค ปาณฺเปตฺติ
สรณฺ คตฺ อธิวาเสตุ จ เม ภวํ โคตโม เวรณฺชาขํ วสุสวาถํ
สทฺธิ ภิกฺขุสงฺฆเณนาติ ฯ อธิวาเสสิ ภควา ตฺถนฺหิภาเวเน ฯ อถโฆ
เวรณฺโซ พุราหุมนฺโณ ภควโต อธิวาสนํ วิทิตฺวา อฏฺฐายาสนา
ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ

[๕] เตน โข ปน สมเยเน เวรณฺชา ทฺพภิกฺขา โหติ
ทฺวิหิตฺติกา เสตฺถุจฺจิกา สลาภาวตฺตฺตา น สุกรรา อุณฺเณน ปคฺคเณน
ยาเปตฺตุ ฯ เตน โข ปน สมเยเน อุตฺตฺตราปถกา อสุสวานิชา
ปณฺจมตฺเตหิ อสุสเสเทหิ เวรณฺชาขํ วสุสวาถํ อุปคตา โหนฺติ ฯ
เตหิ อสุสมณฺฑลิกาสุ ภิกฺขุณฺ ปตฺถปตฺถปฺปูลกํ ๑ ปณฺยตฺตํ โหติ ฯ
ภิกฺขุ ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เวรณฺชาขํ ๒
ปีณฺทาย ปวิสิตฺวา ปีณฺทํ อลภมาณา อสุสมณฺฑลิกาสุ ปีณฺทาย
จริตฺวา ปตฺถปตฺถปฺปูลกํ อารามํ หริตฺวา อุกฺกขลเ โกณฺเณตฺวา
โกณฺเณตฺวา ปรีภฺยชฺชติ ฯ आयสฺมา ปนानนฺโท ปตฺถปฺปูลกํ สิลายํ
ปีสิตฺวา ๓ ภควโต อุปนาเมติ ฯ ตํ ภควา ปรีภฺยชฺชติ ฯ อสุโสสิ โข
ภควา อุกฺกขลสทฺทํ ฯ ชานนฺตฺวาปี ตถาคตา ปุจฺจนฺติ ชานนฺตฺวาปี
น ปุจฺจนฺติ กาลํ วิทิตฺวา ปุจฺจนฺติ กาลํ วิทิตฺวา น ปุจฺจนฺติ
#๑ สทฺพตฺถ ปตฺถปตฺถมฺลกนฺติ ปาโโจ ทิสฺสติ ฯ ๒ ยฺ. ม. เวรณฺชํ ฯ
#๓ ยฺ. ม. ปีสิตฺวา ฯ

อตุตสณฺหิตํ ตถาคตา ปุจฺจนฺติ โน อนตุตสณฺหิตํ อนตุตสณฺหิตเต
เสตุมาโต ตถาคตานิ ฯ ทวีหาคารเหหิ พุทฺธา ภควนฺโต ภิกฺขุ
ปฏฺธิปุจฺจนฺติ ฌมฺมํ วา เทเสสฺสาม สวากานํ วา สิग्ขาปทํ
ปณฺญาเปสฺสามาติ ฯ อถโฆ ภควา อายสฺมนตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ
กิณฺนุ โข โส อานนฺท อุทฺทกฺขลสทฺโทติ ฯ อถโฆ อายสฺมา
อานนฺโท ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ สาธุ สาธุ อานนฺท
ตุเมหฺหิ อานนฺท สปุริเสหิ วิชิตํ ปจฺฉิมา ชนตา สาลิมฺโสทนํ
อติมณฺณิสฺสตีติ ฯ

[๖] อถโฆ อายสฺมา มหาโมคฺคฺคฺลาโน เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตํ นิสีทิ ฯ
เอกมฺนตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา มหาโมคฺคฺคฺลาโน ภควนฺตํ เอตทโวจ
เอตฺรหิ ฆนฺเต เวรณฺชา ทฺพภิกฺขา ทฺวีหิติกา เสตฺถุจิกา สลาภาวตฺตา
น สฺกฺรา อฺญเณน ปคฺคฺเคน ยาเปตฺถุ อิมิสฺสา ฆนฺเต
มหาปจฺวียา เหนฺจิมตลํ สมฺปนฺนํ ๑ เสยฺยถาปี ชุทฺทมมฺหุ ๒ อนิลกํ
เอวมสฺสาทํ สาธาหํ ฆนฺเต ปจฺวี ปรีวตฺเตยฺยํ ภิกฺขุ ปปฺปฏฺโกจฺจํ
ปรีภฺยชิสฺสนฺตีติ ฯ เอ ปนฺ เต โมคฺคฺคฺลาน ปจฺวีนิสฺสีตา ปาณา
เต ถถํ กริสฺสตีติ ฯ เอกาหํ ฆนฺเต ปาณํ อภินิมฺมิณิสฺสามิ
เสยฺยถาปี มหาปจฺวี เอ ปจฺวีนิสฺสีตา ปาณา เต ตตฺถ สงฺกามสฺสามิ
เอเกน หตฺถเณน ปจฺวี ปรีวตฺเตสฺสามีติ ฯ อถ โมคฺคฺคฺลาน
#๑ ม. รา. รสสมฺปนฺนํ ฯ ๒ ย. ชุทฺทมมฺหุ ฯ

มา เต รุจจิ ปจวี ปริวตเตตฺตํ วิปลุลาสํปี สตุตา ปฏิลเกยฺยุนฺติ ฯ
สาธฺม ฆนฺเต สพุโพ ภิกฺขุสงฺโฆ อุตฺตรกรูํ ปิณฺฑาย คจฺเจยฺยาติ ฯ
เย ปน เต โมคฺคผลุตาณ ภิกฺขุ อนินฺทมิณฺโตะ เต ถลํ กริสฺสสีติ ฯ
ตถาหิ ฆนฺเต กริสฺสามิ ยถา สพุเพ ภิกฺขุ คจฺฉิสฺสนฺตีติ ฯ
อลํ โมคฺคผลุตาณ มา เต รุจจิ สพุพฺสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส อุตฺตรกรูํ
ปิณฺฑาย คมนนฺติ ฯ

[๗] อถโข อายสฺมโต สาริปฺุตตสฺส รโหคตสฺส ปฏิสฺลลินสฺส
เอวํ เจตโส ปริวิตฺกโก อุทปาที กตเมสํนํ โข พุทฺธานํ
ภควนฺตานํ พุรหฺมจริยํ น จิรญฺจิตฺกํ อโหสิ กตเมสํนํ พุทฺธานํ
ภควนฺตานํ พุรหฺมจริยํ จิรญฺจิตฺกํ อโหสีติ ฯ อถโข อายสฺมา
สาริปฺุตโต สายนฺหสมยํ ปฏิสฺลลํนา วุญฺจิตฺ เยน ภควา
เตนุสฺสงมิ อฺุสฺสงมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีตีติ ฯ
เอกมฺนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา สาริปฺุตโต ภควนฺตํ เอตทโวจ
อิธ มยฺหิ ฆนฺเต รโหคตสฺส ปฏิสฺลลินสฺส เอวํ เจตโส ปริวิตฺกโก
อุทปาที กตเมสํนํ โข พุทฺธานํ ภควนฺตานํ พุรหฺมจริยํ น
จิรญฺจิตฺกํ อโหสิ กตเมสํนํ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ พุรหฺมจริยํ
จิรญฺจิตฺกํ อโหสีติ ฯ ภควโต จ สาริปฺุตต วิปฺสฺสิสฺส ภควโต
จ สิชฺส ภควโต จ เวสฺสภุสฺส พุรหฺมจริยํ น จิรญฺจิตฺกํ อโหสิ
ภควโต จ สาริปฺุตต กกุสฺนฺธสฺส ภควโต จ โกนาคมนฺสฺส
ภควโต จ กสฺสปฺสฺส พุรหฺมจริยํ จิรญฺจิตฺกํ อโหสีติ ฯ โโก นุ

โฆ ภนฺเต เหตุ โโก ปจฺจโย เยน ภควโต จ วิปสฺสึสฺส
ภควโต จ สิจิสฺส ภควโต จ เวสฺสภูสฺส พุรฺหมจฺริยํ น
จิรญฺจิตฺกํ อโหสิตฺติ ฯ ภควา จ สาริปฺตฺต วิปสฺสี ภควา จ
สิจิ ภควา จ เวสฺสภู กิลาสฺสูโน อเหตุ สวากานํ วิตฺถาเรน
ธมฺมํ ทสฺเสตฺถุ อปฺปกณฺจ เนถิ อโหสิ สุตฺตํ เคยฺย เวยฺยากรณํ
คถา อุทานํ อิติวุตฺตกํ ชาตกํ อพฺภูตธมฺมํ เวทลํ อปฺปณฺณตฺตํ
สวากานํ สิกฺขาปทํ อนฺนุทฺติญฺจ ปาติโมกฺขํ เตถิ พุทฺธานํ
ภควนฺุตานํ อนุตฺตรชานน พุทฺธานุพุทฺธานํ สวากานํ อนุตฺตรชานน
เย เต ปจฺฉิมา สวกา นานานามา นานาโคตฺตา นานาขจฺจา
นานากฺลา ปพฺพชิตา เต ตํ พุรฺหมจฺริยํ จิปปฺณฺเวย อนุตฺตรชาเปสิ
เสยฺยถาปี สาริปฺตฺต นานาปฺปฺพานิ ผลเก นิกฺขิตฺตานิ สุตฺเตน
อสงฺกhitานิ ตานิ วาโต วิกริติ วิธมฺติ วิทฺธเสติ ตํ กิสฺส เหตุ
ยถาติ สุตฺเตน อสงฺกhitตฺตา เอวเมว โฆ สาริปฺตฺต เตถิ พุทฺธานํ
ภควนฺุตานํ อนุตฺตรชานน พุทฺธานุพุทฺธานํ สวากานํ อนุตฺตรชานน
เย เต ปจฺฉิมา สวกา นานานามา นานาโคตฺตา นานาขจฺจา
นานากฺลา ปพฺพชิตา เต ตํ พุรฺหมจฺริยํ จิปปฺณฺเวย อนุตฺตรชาเปสิ
กิลาสฺสูโน จ เต พุทฺธา ๑ ภควนฺุโต อเหตุ สวเก ๒ เจตสา
เจโต ปริจฺจ โอวทิตฺตุ ภูตปฺพุพิ สาริปฺตฺต เวสฺสภู ภควา อรหํ
สมฺมาสมฺพุทฺโธ อณฺฺตรสฺมี ภีสนเก วนฺสณฺเฑ สหสฺสิ ภิกฺขุสงฺฆํ
#๑ อัย ปาโฐ กตฺถจฺจ น ทิสฺสติ ฯ ๒ สวากานนฺฺติปี อตฺถิ ฯ

เจตสา เจโต ปริจจ โอวทติ อนุสาสติ เอวํ วิตกเถถ มา
เอวํ วิตกยิตถ เอวํ มนสิกโรถ มา เอวํ มนสากตถ อิทํ
ปชถอ อิทํ อุปสมุปชช วิหระถติ อถโข สาริปุตฺต เตสํ
ภิกขุสหสฺसानํ ๑ เวสฺสภูนา ภควตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน เอวํ
โอบุทฺธิยมานานํ เอวํ อนุสาตฺธิยมานานํ อนุปาทาย อาสเวหิ จิตฺตานิ
วิมุจฺจิสฺส ตตฺร สฺสํ สาริปุตฺต ภีสนกสฺส วนสณฺฑสฺส ภีสนกตสฺมี
โหติ โย โกจิ อวิตราโค ตํ วนสณฺฑํ ปวิสฺติ เขญฺญเยน ๒
โลมานิ หันฺนติ อยํ โข สาริปุตฺต เหตุ อยํ ปจฺจโย เยน
ภควโต จ วิปสฺสิสฺส ภควโต จ สิชฺสิสฺส ภควโต จ เวสฺสภุสฺส
พฺรหฺมจริยํ น จิรญฺจิตฺกํ อโหสิตี ๑ โโก ปน ภนฺเต เหตุ โโก
ปจฺจโย เยน ภควโต จ กกุสนฺธสฺส ภควโต จ โจนาคมนสฺส
ภควโต จ กสฺสปสฺส พฺรหฺมจริยํ จิรญฺจิตฺกํ อโหสิตี ๑ ภควา จ
สาริปุตฺต กกุสนฺโธ ภควา จ โจนาคมนโน ภควา จ กสฺสโป
อภิลาสฺโน อहेสิํ สวากานํ วิตถาเรน ชมฺมํ เทเสตฺถํ พหุญฺจ เนสิํ
อโหสิ สุตฺตํ เคยฺยํ เวยฺยากรณํ คาถา อุทานํ อิติวุตฺตกํ ชาตกํ
อพฺภูตชมฺมํ เวทลฺลํ ปญฺจคตฺตํ สวากานํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิญฺจ
ปาติโมกฺขํ เตสํ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ อนุตฺตรชานน พุทฺธานุพุทฺธานํ
สวากานํ อนุตฺตรชานน เย เต ปจฺจิมมา สวากา นานานามา นานาโคตฺตา
นานาชาจฺจา นานากุลา ปพฺพชิตา เต ตํ พฺรหฺมจริยํ
#๑ เตสํ ภิกฺขุขนฺนติ อมฺหากํ ขนฺนติ ๑ ๒ ม. เขญฺญเยน ๑

จิริ ทิมมทุชานัน จเปลฺลํ เสยฺยถาปี สาริปุตฺต นานาปุพฺพานิ ผลเก
นิกฺขิตฺตานิ สุตฺเตน สุตฺตงฺคหิตานิ ตานิ วาโต น วิกริติ น
วิธมฺติ น วิทฺธเสติ ตํ กิสฺส เหตุ ยถา ตํ สุตฺเตน สุตฺตงฺคหิตตฺตา
เอวเมว โข สาริปุตฺต เตสํ พุทฺธานัน ภควนฺตานิ อนฺตรธานเนน
พุทฺธานุพุทฺธานัน สวากานัน อนฺตรธานเนน เย เต ปจฺจิมมา สวากา
นนานามา นานาโคตฺตา นานาขจฺจา นานากุลา ปพฺพชิตา เต
ตํ พุทฺหมจฺริยํ จิริ ทิมมทุชานัน จเปลฺลํ อัย โข สาริปุตฺต เหตุ
อัย ปจฺจโย เยน ภควโต จ กกุสฺนฺธสฺส ภควโต จ โคนาคมนฺสฺส
ภควโต จ กสฺสปสฺส พุทฺหมจฺริยํ จิรญฺจิตฺกํ อโหสีติ ฯ

[๘] อถ โข อายสฺมา สาริปุตฺโต อญฺญาયાสนา เอกํ อุตฺตราสงฺคํ
กริตฺวา เยน ภควา เตนญฺชลี ปณฺนาเมตฺวา ภควนฺตํ
เอตทโวจ เอตสฺส ภควา กาโล เอตสฺส สุกต กาโล ยํ
ภควา สวากานัน สิग्ขาปทํ ปญฺญาเปยฺย อุตฺทิสฺเสยฺย ปาติโมกฺขํ
ยถยิทํ ๑ พุทฺหมจฺริยํ อทฺธนียํ อสฺส จิรญฺจิตฺกนฺติ ฯ อากเมหิ ตฺวํ
สาริปุตฺต อากเมหิ ตฺวํ สาริปุตฺต ตถาคโต ว ตตฺถ กาลํ
ชานิสฺสตี น ตาว สาริปุตฺต สตฺถา สวากานัน สิग्ขาปทํ ปญฺญาเปติ
อุตฺทิสฺสตี ปาติโมกฺขํ ยาว น อิเธกฺจเจ อาสวญฺจานียา
ธมฺมา สงฺฆे ปาตุภวานฺติ ยโต จ โข สาริปุตฺต อิเธกฺจเจ
อาสวญฺจานียา ธมฺมา สงฺฆे ปาตุภวานฺติ อถ สตฺถา สวากานัน
#๑ ม. ยถายิทํ ฯ

ภิกขุ โส โสตาปนโน อวินิปาตธมโม นียโต สมโพธิปรายโนติ ฯ

[๕] อถโฆ ภควา อายสฺมุนฺตํ อานนุทํ อามนฺเตสิ อัจฉณฺ
โฆ ปเนตํ อานนุท ตถาคตานิฺ เยหิ นิมนฺติตา วสุตํ วสนฺติ
น เต อนปฺโลเกตฺวา ชนปทจาริกํ ปกฺกมฺนฺติ อายามานนุท
เวรณฺชํ พุราหฺมณฺ อปฺโลเกสุสามาติ ฯ เอวํ ฆนฺเตติ โฆ อายสฺมา
อานนุโท ภควโต ปจฺจสุโสสิ ฯ อถโฆ ภควา นิวาเสตฺวา ปตฺต-
จีวรมาทาย อายสฺมตา อานนุเทน ปจฺจาสมเณน เยน เวรณฺชสฺส
พุราหฺมณสฺส นิเวสนํ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต อาสเน
นีสีทิ ฯ อถโฆ เวรณฺชํ พุราหฺมโณ เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นีสีทิ ฯ เอกมฺนฺตํ
นินฺนํ โฆ เวรณฺชํ พุราหฺมณฺ ภควา เอตทโวจ นิมนฺติตฺมหา
ตยา พุราหฺมณ วสุตํ วุคฺคา อปฺโลเกม ๑ ตํ อิจฺฉาม มยํ
ชนปทจาริกํ ปกฺกมิตฺตฺวา ฯ สจฺจํ โภ โคตม นิมนฺติตตฺถ มยา
วสุตํ วุคฺคา อปฺจ โย เทยฺยธมฺโม โส น ทินฺโน ตณฺจ
โฆ โน อสนฺตํ โนปิ อทาตฺถกมฺยตา ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา
พหุภิจฺจา ฆราวาสา พหุภริยา อธิวาเสตฺ เม ภวํ โคตโม
สุวตฺตนาถ ฆตฺตํ สทฺธิ ภิกฺขุสงฺฆเมนาติ ฯ อธิวาเสสิ ภควา ตฺถนฺทึ-
ภาเวน ฯ อถโฆ ภควา เวรณฺชํ พุราหฺมณฺ ฐมฺมียา กถาย
สนฺทสฺเสตฺวา สมหาปเตตฺวา สมฺตเตเชตฺวา สมฺปหึเสตฺวา อฏฺฐา-
#๑ ยู. ม. อปฺโลกาม ฯ

ยาสนา ปกุกามิ ฯ อถโโข เวรณฺโฆ พุราหุมนฺโณ ตสฺสา รตฺติยา
อจฺจนฺเต สเก นินฺเวสเน ปณฺธิตฺติ ขาทนฺนียํ โภชนนฺนียํ ปฏฺยทาเปตฺวา
ภควโต กาลํ อาโรจาเปตี กาลีโต โภ โคตม นินฺภูจิตฺตํ ภตฺตุนฺตติ ฯ
อถโโข ภควา ปุพฺพพฺนฺนุสสมํ นินฺวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เยน
เวรณฺชสฺส พุราหุมนฺสฺส นินฺเวสนํ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ปฺลยฺตเต อาสเน นินฺสีทิ สทฺธิํ ภิกฺขุสงฺฆเณ ฯ อถโโข เวรณฺโฆ
พุราหุมนฺโณ พุทฺธปฺปมูขํ ภิกฺขุสงฺฆํ ปณฺธิเตน ขาทนฺนียเณ โภชนนฺนียเณ
สทฺธตา สนฺตปฺเปตฺวา สมฺปวาเรตฺวา ภควนฺตํ ภูตฺตาวี โอนินฺตปตฺตปาณิ
ตฺติจิวเรน อจฺจนฺเตสิ เอกเมกถจฺจ ภิกฺขุํ เอกเมเกน
ทฺสฺสยฺเคน อจฺจนฺเตสิ ฯ อถโโข ภควา เวรณฺชํ พุราหุมนฺณํ รมฺมียา
กถาย สนฺทสฺเสตฺวา สมาทเปตฺวา สมฺตเตเชตฺวา สมฺปหฺเสตฺวา
อจฺจนฺตยาสนา ปกุกามิ ฯ อถโโข ภควา เวรณฺชชํ ยถาภินฺตํ
วิหริตฺวา อนฺุปคมฺมํ โสเรยฺยํ สงฺกสฺสํ กณฺณกฺขชฺชํ เยน ปยาคปฺติจฺจนํ
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ปยาคปฺติจฺจนเณ กงฺกํ นที
อจฺจตฺริตฺวา เยน พาราณสี ตทวสฺริ ฯ อถโโข ภควา พาราณสียํ
ยถาภินฺตํ วิหริตฺวา เยน เวสาลี เตน จาริกํ ปกุกามิ อนฺุปฺพเพน
จาริกํ จรมาโน เยน เวสาลี ตทวสฺริ ฯ ตตฺร สฺสํ
ภควา เวสาลียํ วิหริตฺติ มหาวเน กุญฺจาการสาลาयํ ฯ

เวรณฺชภาณวารี นินฺภูจิตฺตํ ฯ

ปจฺมปาราชิกกณฺฑํ

[๑๐] เตน โข ปน สมเยน เวสาลียา อวิทุเร กลนฺทคฺคาโม ๑
โหติ ฯ ตตฺถ สุทฺธิโน นาม กลนฺทปฺปฺโต ๒ เสฏฺฐิปฺปฺโต โหติ ฯ
อถ โข สุทฺธิโน กลนฺทปฺปฺโต สมฺพหุเลหิ สหายเกหิ สทฺธิ เวสาลี
อคฺมาสิ เกนจิทฺเว กรณฺิเยน ฯ เตน โข ปน สมเยน ภควา
มหตฺติยา ปรีสาย ปรีวฺโต ฌมฺมํ เทเสนฺโต นิสฺสิโน โหติ ฯ
อทุทฺสา โข สุทฺธิโน กลนฺทปฺปฺโต ภควนฺตํ มหตฺติยา ปรีสาย
ปรีวฺตํ ฌมฺมํ เทเสนฺตํ นิสฺสิณํ ฯ ทิสฺวานสฺส เอตทโหสิ ยนฺนุนาหํปี
ฌมฺมํ สุณฺเณยฺยนฺติ ฯ อถ โข สุทฺธิโน กลนฺทปฺปฺโต เยน สฺวา ปรีสวา
เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสีทิ ฯ เอกมฺนตํ นิสฺสิณฺนสฺส
โข สุทฺธินฺนสฺส กลนฺทปฺปฺตตฺสฺส เอตทโหสิ ยถา ยถา โข อหํ
ภควตฺวา ฌมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ นยิทํ สุกฺริ อคฺอาริ อชฺฌวาสตฺวา
เอกนฺตปรีปฺณณฺิ เอกนฺตปรีสุทฺธํ สงฺขลิจิตํ พุรหฺมจฺริยํ จริตฺตุ ยนฺนุ-
นาหํ เกสมสฺสุสิ โโอหารेतฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉนาเทตฺวา
อคารสฺมา อนคาริยํ ปพฺพเชยฺยนฺติ ฯ อถ โข สฺวา ปรีสวา ภควตฺวา
ฌมฺมิมฺยา กถาย สนฺทสฺสิตฺวา สฺมาทปิตฺวา สมฺมุตฺเตชิตฺวา สมฺปหํสิตฺวา
อุฏฺฐจฺยาสนฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณฺิ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ
#๑ ยฺ. กลนฺทคฺคาโม นาม ฯ ม. กลนฺทคฺคาโม นาม ฯ ๒ ยฺ.
#กลนฺทคฺคาโม โหติ ฯ

อถโข สุทินฺโน กลนฺทปฺตุโต อจิรวุจฺจิตาย ปริสาย เยน ภควา
เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวัตฺเตตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสีทึ ฯ
เอกมฺนฺตํ นิสินฺโน โข สุทินฺโน กลนฺทปฺตุโต ภควนฺตํ เอตทโวจ
ยถา ยถาหิ ภนฺเต ภควตา ฌมฺมํ เทสิตํ อาชานามิ นยิทํ สุกริ
อการิ อชฺฌาวสตา เอกนฺตปริปฺณฺณํ เอกนฺตปริสุทฺธํ สงฺขลิจิตํ
พฺรหฺมจริยํ จริตฺตํ อิจฺฉามหิ ภนฺเต เกสมสฺสุ โโอหารेतฺวา กาสายานิ
วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชิตฺตํ ปพฺพาเชต
มํ ภควาติ ฯ อนฺนฺลฺลาโตสิ ปน ตฺวํ สุทินฺน มาตาปิตฺตฺหิ
อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ น โข อหิ ภนฺเต อนฺนฺลฺลาโต
มาตาปิตฺตฺหิ อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ น โข สุทินฺน
ตถาคตา อนฺนฺลฺลาตํ มาตาปิตฺตฺหิ ปฺตุตํ ปพฺพาเชนฺติตฺติ ฯ โสหิ
ภนฺเต ตถา กริสฺสามิ ยถา มํ มาตาปิตโร อนฺุชานิสฺสนฺติ
อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชายาติ ๑๑

[๑๑] อถโข สุทินฺโน กลนฺทปฺตุโต เวสาลิยํ ตํ กรณิยํ ติเรตฺวา
เยน กลนฺทคาโม เยน มาตาปิตโร เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
มาตาปิตโร เอตทโวจ อมฺมํ ตาต ยถา ยถาหิ ภควตา ฌมฺมํ
เทสิตํ อาชานามิ นยิทํ สุกริ อการิ อชฺฌาวสตา เอกนฺตปริปฺณฺณํ
#๑ อิตฺ ปริ กตฺถจฺจ อถโข สุทินฺโน กลนฺทปฺตุโต ภควโต ภาสิตํ
#อภิณฺนฺทิตฺวา อฺภูจฺจาสนา ภควนฺตํ อภิวัตฺเตตฺวา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา
#ปฏกามิตฺติ ลิจิตํ ฯ

เอกนตปริสุทฺธิ สงฺขลิจิตฺ พุรหุมจริยํ จริตฺ อิจฺฉามหํ เกสมสฺสํ
โธหเรตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา อการสฺมา อนคาริยํ
ปพฺพชิตฺ อนุชานาถ มํ อการสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ
เอวํ วุตฺเต สฺวทินฺนสฺส กลนฺทปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร สฺวทินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ
เอตทโวจฺจํ คุวํ โขสิ ตาต สฺวทินฺน อมฺหากํ เอกปฺตฺตโก
ปิโย มนาโป สฺวเขตฺโต สฺวปริหฺโต น คุวํ ตาต สฺวทินฺน กิณฺจ
ทฺกฺขสฺส ชานาสี มรณฺเนปี มยฺนฺเต อกามกา วินา ภวิสฺสาม
กึ ปน มยํ ตํ ชีวนฺตํ อนุชานิสฺสาม อการสฺมา อนคาริยํ
ปพฺพชฺชายาติ ฯ ทฺตฺติยมฺปิ โข สฺวทินฺโน กลนฺทปฺตฺโต มาตาปิตโร
เอตทโวจ อมฺม ตาต ยถา ยถาหํ ภควตา ฐมฺมํ เทสิตฺตํ
อาชานามิ นยิทํ สฺวกรํ อการํ อชฺฉาวสตา เอกนตปริปฺณฺณํ
เอกนตปริสุทฺธิ สงฺขลิจิตฺ พุรหุมจริยํ จริตฺ อิจฺฉามหํ เกสมสฺสํ
โธหเรตฺวา กาสายานิ วตฺถานิ อจฺฉาเทตฺวา อการสฺมา อนคาริยํ
ปพฺพชิตฺ อนุชานาถ มํ อการสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ
ทฺตฺติยมฺปิ โข สฺวทินฺนสฺส กลนฺทปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร สฺวทินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ
เอตทโวจฺจํ คุวํ โขสิ ตาต สฺวทินฺน อมฺหากํ เอกปฺตฺตโก
ปิโย มนาโป สฺวเขตฺโต สฺวปริหฺโต น คุวํ ตาต สฺวทินฺน กิณฺจ
ทฺกฺขสฺส ชานาสี มรณฺเนปี มยฺนฺเต อกามกา วินา ภวิสฺสาม กึ
ปน มยํ ตํ ชีวนฺตํ อนุชานิสฺสาม อการสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺช-
ายาติ ฯ ตฺตฺติยมฺปิ โข สฺวทินฺโน กลนฺทปฺตฺโต มาตาปิตโร เอตทโวจ

อมม ตาต ยถา ยถาหิ ภควตา ฐมมึ เทสิตฺถ อชานามิ นยิทฺถิ
 สุกฺริ อคาริ อชฺฌาวสตา เอกนุตฺตปริปฺณณํ เอกนุตฺตปริสุทฺธิ สฺงฺขลิจิตฺถํ
 พุรหุมจฺริยิ จริตฺถํ อิจฺฌามหิ เกสมสฺสุํ โโอหาเรตฺวา กาสายานิ
 วตฺถานิ อจฺญาเทตฺวา อคารสฺมา อนคาริยิ ปฺพพฺพิตฺถํ อนุชานาถ
 มํ อคารสฺมา อนคาริยิ ปฺพพฺพชฺชชฺชาตฺติ ฯ ตติยมฺปิ โข สฺวทินฺนสฺส
 กลนฺทปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร สฺวทินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ เอตทโวจฺจํ ตฺวํ
 โขสิ ตาต สฺวทินฺน อมฺหากํ เอกปฺตฺตโก ปิโย มนาโป สฺวเชชิตฺถ
 สฺวปฺริหิตฺถ น ตฺวํ ตาต สฺวทินฺน กิณฺจิ ทฺถกฺขสฺส ชานาสิ
 มรณฺณปี มยฺนเต อกามกา วินา ภวิสฺสาม กิ ปน มยฺ ตํ
 ชีวนฺตํ อนุชานิสฺสาม อคารสฺมา อนคาริยิ ปฺพพฺพชฺชชฺชาตฺติ ฯ อถ โข
 สฺวทินฺโน กลนฺทปฺตฺตโต น มํ มาตาปิตโร อนุชานนฺติ อคารสฺมา
 อนคาริยิ ปฺพพฺพชฺชชฺชาตฺติ ตตฺถเว อนนฺตรหิตาย ภูมียา นิปฺชฺชิ
 อิว เม มรณฺณํ ภวิสฺสตี ปฺพพฺพชฺชา วาติ ๑ ฯ อถ โข สฺวทินฺโน
 กลนฺทปฺตฺตโต เอกํปี ภตฺตํ น ภฺลฺลชฺชิ เทวปี ภตฺตานิ น ภฺลฺลชฺชิ
 ตีณฺนปี ภตฺตานิ น ภฺลฺลชฺชิ จตฺตาริปี ภตฺตานิ น ภฺลฺลชฺชิ ปฺลฺลจฺชิ
 ภตฺตานิ น ภฺลฺลชฺชิ ฉปี ภตฺตานิ น ภฺลฺลชฺชิ สตฺตปี ภตฺตานิ
 น ภฺลฺลชฺชิ ฯ

[๑๒] อถ โข สฺวทินฺนสฺส กลนฺทปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร สฺวทินฺนํ
 กลนฺทปฺตฺตํ เอตทโวจฺจํ ตฺวํ โขสิ ตาต สฺวทินฺน อมฺหากํ เอกปฺตฺตโก
 #๑ ปฺพพฺพชฺชชฺชาตฺติปี ปาโฐ ฯ

ปุตตโก ปิโย มนาโป สุขเขติโต สุขปริหโต น ตวั ตาต สุตินฺน
กิลฺลิจิ ทุกฺขสฺส ชานาสี มรณฺณปี มยฺนฺเต อกามกา วินา
ภวิสฺสาม กิ ปน มยฺ ตํ ชีวนฺตํ อฺนุชานิสฺสาม อการสฺมา
อนคาริยํ ปพฺพชฺชาย อฺภูเจหิ ตาต สุตินฺน ภูลฺลช จ ปิว จ
ปริจารเหหิ จ ภูลฺลชฺนฺโต ปิวฺนฺโต ปริจารนฺโต กามเม ปริภุญชฺนฺโต
ปฺลฺลณฺนิ กโรนฺโต อภิรมสฺส น ตํ มยฺ อฺนุชานาม อการสฺมา
อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ เอวํ วุคฺเต สุตินฺโน กลนฺทปฺตฺโต
ตฺถเหหิ อโหสิ ฯ ทฺตฺติยมฺปิ โข ฯเปฯ ตฺตฺติยมฺปิ โข สุตินฺนสฺส
กลนฺทปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร สุตินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ เอตทวอจฺจํ ตวั
โขสิ ตาต สุตินฺน อมฺหากํ เอกปฺตฺตโก ปิโย มนาโป สุขเขติโต
สุขปริหโต น ตวั ตาต สุตินฺน กิลฺลิจิ ทุกฺขสฺส ชานาสี มรณฺณปี
มยฺนฺเต อกามกา วินา ภวิสฺสาม กิ ปน มยฺ ตํ ชีวนฺตํ
อฺนุชานิสฺสาม อการสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชาย อฺภูเจหิ ตาต
สุตินฺน ภูลฺลช จ ปิว จ ปริจารเหหิ จ ภูลฺลชฺนฺโต ปิวฺนฺโต
ปริจารนฺโต กามเม ปริภุญชฺนฺโต ปฺลฺลณฺนิ กโรนฺโต อภิรมสฺส
น ตํ มยฺ อฺนุชานาม อการสฺมา อนคาริยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ
ตฺตฺติยมฺปิ โข สุตินฺโน กลนฺทปฺตฺโต ตฺถเหหิ อโหสิ ฯ

[๑๓] อถ โข สุตินฺนสฺส กลนฺทปฺตฺตสฺส สหายกา เยน สุตินฺโน
กลนฺทปฺตฺโต เตนฺอุปสงฺกมึสฺส อุปสงฺกมิตฺวา สุตินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ
เอตทวอจฺจํ ตวั โขสิ สมฺม สุตินฺน มาตาปิตฺตฺนํ เอกปฺตฺตโก ปิโย

มณาโป สุขเขติโต สุขปริหโต น ตุวั สมม สุตินฺน กิณฺจิ ทุกฺขสฺส
ชานาสิ มรณฺณปี เต มาตาปิตโร อกามกา วินา ภวิสฺสนฺติ
ก็ ปน ตํ ชีวนฺตํ อุนฺชานิสฺสนฺติ อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชาย
อุฏฺเฐหิ สมม สุตินฺน ภูณฺช จ ปิว จ ปริจาเรหิ จ ภูณฺชนฺโต
ปิวฺนฺโต ปริจาเรนฺโต กามे ปริภูณฺชนฺโต ปุณฺณานิ กโรนฺโต
อภิมสฺสํ น ตํ มาตาปิตโร อุนฺชานนฺติ อการสฺมา อนการิยํ
ปพฺพชฺชายาติ ฯ เอวํ วุคฺเต สุตินฺโน กลนฺทปฺตฺโต ตฺถนฺทึ อโหสิ ฯ
ทฺติยมฺปิ โข ฯเปฯ ตฺติยมฺปิ โข สุตินฺนสฺส กลนฺทปฺตฺตสฺส
สหายกา สุตินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ เอตทวอจฺจุํ ตุวั โขสิ สมม สุตินฺน
ฯเปฯ ตฺติยมฺปิ โข สุตินฺโน กลนฺทปฺตฺโต ตฺถนฺทึ อโหสิ ฯ
อดโฆ สุตินฺนสฺส กลนฺทปฺตฺตสฺส สหายกา เยน สุตินฺนสฺส กลนฺท-
ปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร เตนฺอุปสงฺกมฺิสฺส อุปสงฺกมิตฺวา สุตินฺนสฺส
กลนฺทปฺตฺตสฺส มาตาปิตโร เอตทวอจฺจุํ อมฺม ตาต เอโส สุตินฺโน
อนนฺตรหิตาย ภูมียา นิปนฺโน อิเชว เม มรณฺํ ภวิสฺสติ ปพฺพชฺชา
วาติ สเจ ตฺถเมห สุตินฺนํ นานฺชานิสฺสธ อการสฺมา อนการิยํ
ปพฺพชฺชาย ตตฺถเอว มรณฺํ อากมฺิสฺสติ สเจ ปน ตฺถเมห สุตินฺนํ
อุนฺชานิสฺสธ อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชาย ปพฺพชฺชิตฺปิ นํ
ทกฺขิสฺสธ สเจ สุตินฺโน นาทิมฺิสฺสติ อการสฺมา อนการิยํ
ปพฺพชฺชาย กา ตสฺส อญฺญา คติ ภวิสฺสติ อิเชว ปจฺจา-
คมฺิสฺสติ อุนฺชานาถ สุตินฺนํ อการสฺมา อนการิยํ ปพฺพชฺชายาติ ฯ

อนุชานาม ตาตา สุทินัน อคารสุมา อนุคาริยัม ปัพพชชชชาติ ฯ

[๑๔] อถโข สุทินนุสส กลนุทปุตตสส สหายกา เยน สุทินโน
 กลนุทปุตโต เตนุปลสงกมัสสุ อุปสงกมิตวา สุทินัน กลนุทปุตตัม
 เอตทโวจฺ อญฺเจหิ สมม สุทินน อนุญญาโตสิ มาตาปิตุหิ
 อคารสุมา อนุคาริยัม ปัพพชชชชาติ ฯ อถโข สุทินโน กลนุทปุตโต
 อนุญญาโตมฺหิ กิร มาตาปิตุหิ อคารสุมา อนุคาริยัม ปัพพชชชชาติ
 หญฺโส อุตฺทโค ปาณินา คตฺตานิ ปริปฺปลนฺโต วุฏฺฐาสิ ฯ
 อถโข สุทินโน กลนุทปุตโต กติปาหํ พลํ คาเหตุวา ๑ เยน
 ภควา เตนุปลสงกมิม อุปสงกมิตวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ
 นิสฺสีทิ ฯ เอกมฺนฺตํ นิสฺสินโน โข สุทินโน กลนุทปุตโต ภควนฺตํ
 เอตทโวจ อนุญญาโตมฺหิ ๒ อหํ ภนฺเต มาตาปิตุหิ อคารสุมา
 อนุคาริยัม ปัพพชชชช ปัพพาเชตฺตุ มํ ภนฺเต ภควาติ ฯ อลตฺถ โข
 สุทินโน กลนุทปุตโต ภควโต สนฺติเก ปัพพชชช อลตฺถ อุปสมฺบพฺทํ ฯ
 อจิริอุปสมฺบพฺโน จ ปนายสฺมา สุทินโน เอวรูเป ฐตฺตฺถ สมาทาย
 วตฺตติ อารณฺณโก โหติ ปิณฺฑปาติโก ปัสสฺสโก สปทานจาริโก
 อญฺญตรํ วชฺชีกาโม อุปนิสฺสาย วิหริติ ฯ

[๑๕] เตน โข ปน สมเยน วชฺชิ ทฺพฺภิกฺขา โหติ ทฺวีหิติกา
 เสตฺถจฺจิกา สลาภาวตฺตา น สุกรรา อญฺเณน ปคฺคฺเคน ยาเปตฺตุ ฯ
 อถโข อายสฺมโต สุทินนุสส เอตทโหสิ เอตฺรหิ โข วชฺชิ
 #๑ เขภฺยเยน คเหตุวาติ ปาโจ ทิสฺสติ ฯ ๒ ยฺ. ม. อนุญญาโต ฯ

ทพฺภิกขา ทวีหิติกา เสตภูจิกา สลาภาวตฺตา น สุกรรา อุณฺเณน
ปกฺคเหน ยาเปตฺตุ พหู โข ปน เม เวสาลีย ฌาตกา ๑ อฑฺฒา
มหทฺธนา มหาโภคา ปหฺตชาตฺรปรชตา ปหฺตวิตฺตูปกรณา ปหฺต-
ชนธณฺวา ยนฺนุนาหิ ฌาตกานํ ๒ อุปนีสฺสาย วิหเรยฺย ฌาตกาปี ๓
มํ นีสฺสาย ทานานิ ทสฺสนฺติ ปุณฺณานิ กรีสฺสนฺติ ภิกฺขุ จ
ลาภํ ลจฺจนฺติ อหฺลจฺ ปิณฺฑทเกน น กิลมิสฺสามีติ ฯ อถ โข
อายุสฺมา สุทินฺโน เสนาสนํ สํสาเมตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย เยน
เวสาลี เตน ปกฺกามิ อนุปฺพุเพน จาริกํ ๔ จรมาโน ๕ เยน
เวสาลี ตทวสฺริ ฯ ตตฺร สุทํ อายุสฺมา สุทินฺโน เวสาลีย วิหฺรติ
มหาวเน กุฎฺฐาคารสาลาหิ ฯ อสฺโสสุ โข อายุสฺมโต สุทินฺนสฺส
ฌาตกา สุทินฺโน กิร กลนฺทปฺตฺโต เวสาลี อนุปฺตฺโตติ ฯ เต
อายุสฺมโต สุทินฺนสฺส สฏฺฐิมตฺเต ฌาติปาเก ภตฺตาทิหาริ อภิหฺริสุ ฯ
อถ โข อายุสฺมา สุทินฺโน เต สฏฺฐิมตฺเต ฌาติปาเก ภิกฺขุณํ วิสฺสช-
เชตฺวา ปุพฺพณฺหสมยฺย นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย กลนฺทคามํ
ปิณฺฑาทาย ปาวิสิ กลนฺทคาเม สปทานํ ปิณฺฑาทาย จรมาโน เยน
สทฺปิตุ นิเวสนํ เตนฺอุปสฺงกมิ ฯ เตน โข ปน สมเยน อายุสฺมโต
สุทินฺนสฺส ฌาติทาสี อากิโทสิกํ กุมฺมาลํ จชฺเชตฺตูกามา โหติ ฯ
อถ โข อายุสฺมา สุทินฺโน ตํ ฌาติทาสี เอตทโวจ สเจ ตํ ภคินิ
#๑ ย. ม. ฌาติ ฯ ๒-๓ ย. ม. ฌาติ ฯ ๔-๕ ตีสุปิ โปตฺถเกสุ อิทํ
#ปาททวฺยํ น ทิสฺสติ ฯ

ฉทุทนียธมฺมํ อิธ เม ปตฺเต อากิราติ ฯ อถโฆ อายสุมโต
สุทินฺนสฺส ฌาติทาสี ตํ อากิโทสิกํ กุมฺมาลํ อายสุมโต สุทินฺนสฺส
ปตฺเต อากิรินฺตี หตฺถานนฺจ ปาทานนฺจ สรฺสฺส จ นิมิตฺตํ
อคฺคเหสี ฯ อถโฆ อายสุมโต สุทินฺนสฺส ฌาติทาสี เยนายสุมโต
สุทินฺนสฺส มาตา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสุมโต สุทินฺนสฺส
มาตฺริ เอตทโวจ ยคฺขมฺยเย ชานเญยาสี อัยยปฺตฺโต สุทินฺโน
อนฺุปฺตฺโตติ ฯ สเจ เซ สจฺจํ ภณฺสี อทาสี ตํ กโรมีติ ฯ
เคน โฆ ปน สมเยน อายสุมมา สุทินฺโน ตํ อากิโทสิกํ กุมฺมาลํ
อณฺณตฺริ กุฑฺฑมฺลํ นิสฺสาย ปริภุชฺชติ ฯ ปีตาปี โฆ อายสุมโต
สุทินฺนสฺส กมฺมนฺดา อากฺจฺจนฺโต อทฺทส อายสุมนฺตํ สุทินฺนํ ตํ
อากิโทสิกํ กุมฺมาลํ อณฺณตฺริ กุฑฺฑมฺลํ นิสฺสาย ปริภุชฺชนฺตํ ทิสฺวาน
เยนายสุมมา สุทินฺโน เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสุมนฺตํ
สุทินฺนํ เอตทโวจ อตฺถิ นาม ตาต สุทินฺน อากิโทสิกํ กุมฺมาลํ
ปริภุชฺชิสฺสตี นนฺ ๑ ตาต สุทินฺน สกฺเคหํ ๒คนฺตพฺพนฺติ ฯ อคฺมมฺหา
โฆ เต กหฺปติ เเคหํ ตตฺถายํ ๓อากิโทสิโก กุมฺมาโส มยา ลทฺุโรติ ๔ ฯ
อถโฆ อายสุมโต สุทินฺนสฺส ปีตา อายสุมโต สุทินฺนสฺส พาหายํ
คเหตฺวา อายสุมนฺตํ สุทินฺนํ เอตทโวจ เอหิ ตาต สุทินฺน ฌริ
คมิสฺสามาติ ฯ อถโฆ อายสุมมา สุทินฺโน เยน สกฺปีตฺถุ นิเวสนํ
#๑ ยู. ม. นนฺ นาม ฯ ๒ ยู. ม. สกฺ เเคหํ ฯ ๓ ยู. ตตฺถายํ ฯ
#๔ มยา ลทฺุโรติ ปาฐทฺวยํ ยูโรปิยมฺรมมโปตฺถเกสฺสู น ทิสฺสตี ฯ

เตนุปลงฺกมิ อุปลงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต อาสเน นิสีหิ ฯ อถโฆ
อายสุมโต สฺวทฺตฺนุสฺส ปิตา อายสุมนฺตํ สฺวทฺตฺนุํ เอตทโวจ ภูณฺช
ตาท สฺวทฺตฺนุนาติ ฯ อถ คหปติ กถํ เม อชฺช ภตฺตกิจฺจนฺติ ฯ
อริวาเสหิ ตาท สฺวทฺตฺนุํ สุวาตนาถ ภตฺตนฺติ ฯ อริวาเสสิ โฆ
อายสุมมา สฺวทฺตฺนุโน ตฺถนฺทึภาเวเน ฯ อถโฆ อายสุมมา สฺวทฺตฺนุโน
อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

[๑๖] อถโฆ อายสุมโต สฺวทฺตฺนุสฺส มาตา ตสฺสา รตฺติยา
อจฺเจเนน หริเตเน โคมเยเน ปจฺวี โอปฺปณฺณาเปตฺวา เทว ปฺปณฺเช
การาเปสิ เอกํ หิริณฺณสฺส เอกํ สุวณฺณสฺส ตาว มหนฺตา
ปฺปณฺชา อเหตุํ โอรโต จิตฺ ปฺริโส ปารโต จิตฺ ปฺริสํ น
ปสฺสติ ปารโต จิตฺ ปฺริโส โอรโต จิตฺ ปฺริสํ น ปสฺสติ
เต ปฺปณฺเช กิลฺลฺเชหิ ปฺปณฺจาทาเปตฺวา มชฺเฌ อาสนํ ปณฺณทาเปตฺวา
ติโรกรณฺธิยํ ปฺริกฺขิปาเปตฺวา ๑ อายสุมโต สฺวทฺตฺนุสฺส ปฺราณทฺตฺติยิกํ
อามนฺเตสิ เตเนหิ วฐฺ เยน อลงฺกาเรเน อลงฺกตา ปฺตฺตสฺส สฺวทฺตฺนุสฺส
ปียา อโหสิ มนาปา เตเน อลงฺกาเรเน อลงฺกราทิ ฯ เอวํ อยฺเยติ
โฆ อายสุมโต สฺวทฺตฺนุสฺส ปฺราณทฺตฺติยิกา อายสุมโต สฺวทฺตฺนุสฺส
มาตฺตฺยา ปจฺจสฺโสสิ ฯ อถโฆ อายสุมมา สฺวทฺตฺนุโน ปุพฺพณฺหสมํ
นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เยน สกปิตฺตํ นิเวสนํ เตนุปลงฺกมิ
อุปลงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต อาสเน นิสีหิ ฯ อถโฆ อายสุมโต
#๑ เขภฺยเยเน ปฺริกฺขิปิตฺวาติ ปาโจ ทิสฺสติ ฯ

สุทินฺนสฺส ปิตา เยนายสฺมา สุทินฺโน เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
เต ปฺลฺลฺเช วิวราเปตฺวา आयสฺมนฺตํ สุทินฺนํ เอตทโวจ อิทฺนฺเต
ตาท สุทินฺน มาตฺมตฺตํ อิตฺติกาย อิตฺติชนํ อณฺณํ เปตฺตํ
อณฺณํ ปิตามหํ ลพฺภา ตาท สุทินฺน หีนายาวตฺติตฺวา โภคา จ
ภฺลฺลฺชิตฺตํ ปฺลฺลฺณานิ จ กาคฺคฺ อหิ ตฺวํ ตาท สุทินฺน หีนายาวตฺติตฺวา
โภเค จ ภฺลฺลฺชสฺส ปฺลฺลฺณานิ จ กโรหิติ ฯ ตาท น อฺสฺสหามิ
น วิสฺสหามิ อภฺโรโต อหํ พฺรหฺมจฺริยํ จรามิติ ฯ พฺตฺติมฺปิ โข
ฯเปฯ ตฺติมฺปิ โข आयสฺมโต สุทินฺนสฺส ปิตา आयสฺมนฺตํ
สุทินฺนํ เอตทโวจ อิทฺนฺเต ตาท สุทินฺน มาตฺมตฺตํ อิตฺติกาย
อิตฺติชนํ อณฺณํ เปตฺตํ อณฺณํ ปิตามหํ ลพฺภา ตาท
สุทินฺน หีนายาวตฺติตฺวา โภคา จ ภฺลฺลฺชิตฺตํ ปฺลฺลฺณานิ จ กาคฺคฺ
อหิ ตฺวํ ตาท สุทินฺน หีนายาวตฺติตฺวา โภเค จ ภฺลฺลฺชสฺส
ปฺลฺลฺณานิ จ กโรหิติ ฯ วทฺยยาม โข ตํ คหปฺติ สเจ ตฺวํ
นาตฺกขฺเขยฺยาสีตติ ฯ วเทหิ ตาท สุทินฺนาตติ ฯ เตนหิ ตฺวํ
คหปฺติ มหฺนฺเต มหฺนฺเต สานฺนปฺสิพฺเพเก การาเปตฺวา หิรณฺณสฺวณฺณสฺส
ปฺุราเปตฺวา สกฺเณหิ นิพฺพาหาเปตฺวา มชฺเณ กงฺกาย
โสเต โอสาทฺเหหิ ๑ ตํ กิสฺส เหตุ ยํ หิ เต คหปฺติ ภวิสฺสตี
ตโตนฺิทานํ ภยํ วา ฌมฺภิตตฺตํ วา โลมหํโส วา อารกฺโข วา
โส เต น ภวิสฺสตีตติ ฯ เอวํ วุตฺเต आयสฺมโต สุทินฺนสฺส ปิตา
#๑ ยู. โอตฺเรหิ ฯ ม. รา. โอตฺเรหิ ฯ

อนตฺตมนโน อโหสิ กถํ หิ นาม ปุตุโต สุทฺธิโน เอวํ วทฺชตีติ ฯ
อถโข อายสฺมโต สุทฺธินฺนสฺส ปีตา อายสฺมโต สุทฺธินฺนสฺส ปฺราณ-
ทฺธิยิกํ อามนฺเตสิ เตนหิ วฐฺ ฑฺวํ ปิยา จ มนาปา จ อปฺเปวนาม
ปุตุโต สุทฺธิโน ฑฺยหํปี วจันํ กเรยยาติ ฯ อถโข อายสฺมโต
สุทฺธินฺนสฺส ปฺราณทฺธิยิกา อายสฺมโต สุทฺธินฺนสฺส ปาเทสุ กเหตุวา
อายสฺมมนฺตํ สุทฺธินฺนํ เอตทโวจ กิทิสฺสา นาม ตา อยฺยปุตุต
อจฺจราโย ยาสํ ฑฺวํ เหตุ พฺรหฺมจฺริยํ จรสีติ ฯ น โข อหํ
ภคินี อจฺจรานํ เหตุ พฺรหฺมจฺริยํ จรามิติ ฯ อถโข อายสฺมโต
สุทฺธินฺนสฺส ปฺราณทฺธิยิกา อชฺชตคฺเค มํ อยฺยปุตุโต สุทฺธิโน
ภคินีวาเทน สมฺทาจรตีติ ตตฺถเว มุจฺฉิตา ปปตา ฯ อถโข
อายสฺมา สุทฺธิโน ปิตริ เอตทโวจ สเจ กหปติ โภชนํ ทาทพฺพิ
เทถ มา โน วิหฺเจยิตฺถาติ ฯ ภูณฺช ตาต สุทฺธินาติ ฯ อถโข
อายสฺมโต สุทฺธินฺนสฺส มาตา จ ปีตา จ อายสฺมมนฺตํ สุทฺธินฺนํ
ปณฺเฑน ขาพฺนิเยน โภชนิเยน สหตฺถา สนฺตปฺเปสฺสุ สมฺปวาเรสฺสุ ฯ
อถโข อายสฺมโต สุทฺธินฺนสฺส มาตา อายสฺมมนฺตํ สุทฺธินฺนํ ภูตฺตาวี
โอนีตปฺตฺตปาณิ เอตทโวจ อิทํ ตาต สุทฺธินฺนํ กุลํ อฑฺฒํ มหทฺฐนํ
มหาโภคํ ปฺหุตฺตาตฺฐปฺรชตํ ปฺหุตฺตวิตฺตฺตปฺกฺรณํ ปฺหุตฺตชนฺธญฺญํ ลพฺภา
ตาต สุทฺธินฺนํ หีนายาวตฺติตฺตวา โภคา จ ภูณฺชิตฺตุํ ปฺญฺญานิ จ กาคฺคํ
เอहि ฑฺวํ ตาต สุทฺธินฺนํ หีนายาวตฺติตฺตวา โภเก จ ภูณฺชสฺสุ
ปฺญฺญานิ จ กโรหิติ ฯ อมม น อุตฺสหามิ น วิสหามิ

อภฺริโต อหํ พุรหฺมจฺริยํ จรามิตฺติ ฯ ทฺติยมฺปิ โข ฯเปฯ ตตฺติยมฺปิ
โฆ อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส มาตา อายสฺมฺนฺตํ สฺตฺติณฺนํ เอตทวโจ
อิทํ ตาต สฺตฺติณฺนํ กุลํ อจฺจํ มหทฺธนํ มหาโกคํ ปฺหุตชาตฺรฺปรชตํ
ปฺหุตวิตฺตฺตฺตฺตฺตํ ปฺหุตชนฺชณฺณํ เตนฺหิ ตาต สฺตฺติณฺนํ พิชกํปิ
เทหิ มา โน อปฺตฺตํกํ สฺปาเตยฺยํ ลิจฺจวิโน ๑ อติหฺราเปสฺนฺตฺติ ฯ
เอตํ โฆ เม อมฺมํ สกฺกา กาคฺคฺนฺตฺติ ฯ กหํ ปนฺ ตาต สฺตฺติณฺนํ
เอตฺรหิ วิหฺรสีตฺติ ฯ มหาวเน อมฺมาตฺติ ฯ อถโฆ อายสฺมา สฺตฺติณฺโน
อุฏฺฐายาสนา ปกฺกามิ ฯ

[๑๗] อถโฆ อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส มาตา อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส
ปฺราณทฺติยิกํ อามนฺเตสฺสิ เตนฺหิ วฐฺ ยทา อุคฺคฺนํ อโหสิ ปฺปฬํ
เต อุปฺปนฺนํ โหติ อถ เม อารโจะยฺยาสีตฺติ ฯ เอวํ อยฺเยติ
โฆ อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส ปฺราณทฺติยิกา อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส
มาตฺตฺยา ปจฺจสฺสฺโสสิ ฯ อถโฆ อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส ปฺราณทฺติยิกา
น จิสฺเสว อุคฺคฺนํ อโหสิ ปฺปฬํสา อุปฺปชฺชิ ฯ อถโฆ อายสฺมโต
สฺตฺติณฺนสฺส ปฺราณทฺติยิกา อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส มาตฺรํ เอตทวโจ
อุคฺคฺนํมฺหิ อยฺเย ปฺปฬํ เม อุปฺปนฺนฺตฺติ ฯ เตนฺหิ วฐฺ เยน
อลงฺกาเรน อลงฺกตา ปฺตฺตฺตฺสฺส สฺตฺติณฺนสฺส ปิยา อโหสิ มนาปา เตน
อลงฺกาเรน อลงฺกราทิ ฯ เอวํ อยฺเยติ โฆ อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส
ปฺราณทฺติยิกา อายสฺมโต สฺตฺติณฺนสฺส มาตฺตฺยา ปจฺจสฺสฺโสสิ ฯ อถโฆ
#๑ สพฺพตฺถ โปตฺถเกสฺส ลิจฺจวิโยติ ปาโร ทิสฺสฺตฺติ ฯ

ายสมโต สุนินฺนสฺส มาตา ายสมโต สุนินฺนสฺส ปฺราณทฺตฺติยํ
 อาทาย เยน มหาวนํ เยนายสฺมา สุนินฺโน เตนุปลสงฺกมิ
 อุปลสงฺกมิตฺวา ายสมนฺตํ สุนินฺนํ เอตทโวจ อิทํ ตาต สุนินฺน
 กุลํ อจฺจํ มหทฺทฺทฺนํ มหาโภคํ ปฺหุตชาตฺรปฺรชตํ ปฺหุตวิทฺตฺตฺตฺปกรณํ
 ปฺหุตชนธณฺณํ ลพฺภา ตาต สุนินฺนํ หีนายาวตฺติตฺวา โภคา จ
 ภูณชิตฺตํ ปฺลณฺณานิ จ กาคฺคํ เอหิ ตฺวํ ตาต สุนินฺนํ หีนายาวตฺติตฺวา
 โภเค จ ภูณชสฺส ปฺลณฺณานิ จ กโรหิตฺติ ฯ อมฺม น อุตฺสหามิ
 น วิสหามิ อภฺริโต อหํ พฺรหฺมจฺริยํ จรามิตฺติ ฯ ทฺตฺติยมฺปิ โข
 ฯเปฯ ตฺตฺติยมฺปิ โข ายสมโต สุนินฺนสฺส มาตา ายสมนฺตํ
 สุนินฺนํ เอตทโวจ อิทํ ตาต สุนินฺนํ กุลํ อจฺจํ มหทฺทฺทฺนํ มหาโภคํ
 ปฺหุตชาตฺรปฺรชตํ ปฺหุตวิทฺตฺตฺตฺปกรณํ ปฺหุตชนธณฺณํ เตนฺหิ ตาต
 สุนินฺนํ พิชกํปิ เทหิ มา โน อปฺตฺตํ สฺปาปเตยฺยํ ลิจฺฉวิโน
 อติหฺราเปสนฺตฺติ ฯ เอตํ โข เม อมฺม สกฺกา กาคฺคฺนฺตฺติ ปฺราณ-
 ทฺตฺติยิกาย พาทายํ คเหตุวา มหาวนํ อชฺโฆคาเหตุวา อปฺปฺลณฺตฺเต
 ลิกฺขาปเท อนาทินวทฺสฺโส ปฺราณทฺตฺติยิกาย ติกฺขตฺตํ เมณฺณํ ฐมฺมํ
 อภฺริวิณฺญาเปสฺสิ ฯ สฺวา เตน คพฺภํ คณฺหิ ฯ

[๑๘] ภูมฺมา เทวา สทฺทมนฺนสฺสาเวสฺสํ นฺรพฺพุโท วต โภ
 ภิกฺขุสงฺโฆ นฺราทินโว สุนินฺเนน กถนฺทปฺตฺเตน อพฺพุทํ อุปฺปาทิตํ
 อาทินโว อุปฺปาทิตฺติ ฯ ภูมฺมานํ เทวานํ สทฺทํ สฺตฺวา จาคฺคฺม-
 มหาราชิกา เทวา สทฺทมนฺนสฺสาเวสฺสํ ตาวตฺตีสา เทวา ยามา

เทวา ตูสิตา เทวา นิมมานรตี เทวา ปรมิมิตตวสวตฺตี เทวา
พฺรหฺมกายิกา เทวา สทฺทมนุสฺสวาเวสฺสู นีรพฺพุโท วัต โภ ภิกฺขุสงฺโฆ
นिरาทินโว สฺวทินฺเนน กลนฺทปฺตฺเตน อพฺพุทฺ อฺปฺปาทิตฺ อาทินโว
อฺปฺปาทิตฺติ ๑ อิตฺติห เตน ขณฺเณ เตน มฺหุตฺเตน ยาว พฺรหฺมโลกา
สทฺโท อพฺภุคฺคณฺนิ ๑ อถโฆ อายสฺมโต สฺวทินฺนสฺส ปฺราณทฺตฺติกา
ตสฺส คพฺภสฺส ปรีปกมฺนฺวาย ปฺตฺตํ วิชายี ๑ อถโฆ อายสฺมโต
สฺวทินฺนสฺส สหายกา ตสฺส ทารกสฺส พีชโกติ นามํ อกฺกฺสู อายสฺมโต
สฺวทินฺนสฺส ปฺราณทฺตฺติกายี พีชกมาตาดิ นามํ อกฺกฺสู อายสฺมโต
สฺวทินฺนสฺส พีชกปีตาดิ นามํ อกฺกฺสู ๑ เต อปฺเรน สมเยน อุโภ
อการสฺมา อนการียํ ปพฺพชิตฺวา อรหตฺตํ สจฺฉนํ กฺสู ๑

[๑๕] อถโฆ อายสฺมโต สฺวทินฺนสฺส อหุเทว กุกฺกฺจํ อหุ
วิปฺปฏิสฺสโร อลาภา วัต เม น วัต เม ลาภา ทฺลลทฺธํ
วัต เม น วัต เม สฺลทฺธํ โยหํ เอวํ สฺวากฺขาเต ฆมฺมวินเย
ปพฺพชิตฺวา นาสกฺขี ยาวชีวํ ปรีปฺณณํ ปรีสฺทฺธํ พฺรหฺมจริยํ จริตฺนฺติ ๑
โส เตเนว กุกฺกฺจเณ เตน วิปฺปฏิสฺสเรน กิโส อโหสิ ลฺลโฆ
ทฺพฺพณฺโณ อฺปฺปณฺนฺปฺปณฺนฺกฺชาโต ฆมนิสฺนฺถคคฺตฺโต อนฺโตมฺโน
ลีนมฺโน ทฺกฺขี ทฺมมฺโน วิปฺปฏิสฺสริ ปชฺฌายี ๑ อถโฆ อายสฺมโต
สฺวทินฺนสฺส สหายกา ภิกฺขุ อายสฺมฺนฺตํ สฺวทินฺนํ เอตทวโจ ปฺพเพ
โฆ ตฺวํ อาวฺโส สฺวทินฺน วณฺณวา อโหสิ ปีนินฺทฺริโย ปสนฺนฺมุข-
วณฺโณ วิปฺปสนฺนจฺจวณฺโณ ปรีโยทาโต โสทานิ ตฺวํ เอตฺรหิ

กิโส ลฺลฺโย ทฺพพณฺโณ อุปลฺปนฺนุปลฺปนฺนุทฺทกฺขาโต ธมฺมฺนิสฺสนฺนตฺตคฺคฺโต
อนฺนฺโตมฺโน ลฺลฺนฺมฺโน ทฺทกฺชี ทฺมฺมฺโน วิปฺปฺภฺยฺสํวโร ปชฺฌายสฺส กจฺจ
โน ตฺวํ อวฺวโส สฺสทฺธินฺน อนฺนฺทโร พฺรหฺมจฺริยํ จรฺสฺสตี ฯ น
โย อหํ อวฺวโส อนฺนฺทโร พฺรหฺมจฺริยํ จรฺมํ อตฺถิ เม ปาป-
กมฺมํ ๑ กตฺตํ ปฺรชฺฌนฺนทฺทิตฺถิกาย เมตฺตฺตฺน ธมฺมํ ปฺภฺยฺสํวโร ตสฺส
มยฺหํ อวฺวโส อหฺมฺว ทฺทกฺจฺจ อหฺมฺว วิปฺปฺภฺยฺสํวโร อลาภา วต
เม น วต เม ลาภา ทฺทลฺลทฺทํ วต เม น วต เม
สฺลทฺทํ โยหํ เอวํ สฺวากฺขาเต ธมฺมฺวินยฺสํ ปพฺพชฺชิตฺวา นาสกฺชี
ยวชฺชิวํ ปฺริปฺณฺณํ ปฺริสฺทฺทํ พฺรหฺมจฺริยํ จริตฺตฺนฺติ ฯ อลํ หิ เต
อวฺวโส สฺสทฺธินฺน ทฺทกฺจฺจ อลํ วิปฺปฺภฺยฺสํวโร ยํ ตฺวํ เอวํ
สฺวากฺขาเต ธมฺมฺวินยฺสํ ปพฺพชฺชิตฺวา น สกฺชีสฺสตี ยวชฺชิวํ ปฺริปฺณฺณํ
ปฺริสฺทฺทํ พฺรหฺมจฺริยํ จริตฺตํ นนฺ อวฺวโส ภควตา อนฺนฺทปฺริยาเยน
วिरากาย ธมฺมํ เทสฺสโต โน สฺรคาย วิสฺสโยคาย ธมฺมํ
เทสฺสโต โน สฺสโยคาย อนฺนฺทปาทานาย ธมฺมํ เทสฺสโต โน
สฺสพาทานาย ตตฺถ นาม ตฺวํ อวฺวโส ภควตา วิรคาย ธมฺมํ
เทสฺสโต สฺรคาย เจตฺตฺสฺสตี วิสฺสโยคาย ธมฺมํ เทสฺสโต สฺสโยคาย
เจตฺตฺสฺสตี อนฺนฺทปาทานาย ธมฺมํ เทสฺสโต สฺสพาทานาย เจตฺตฺสฺสตี
นนฺ อวฺวโส ภควตา อนฺนฺทปฺริยาเยน วิรคาวिरคาย ธมฺมํ เทสฺสโต
มทฺธิมฺมทฺธานาย ปิปาสฺวินยฺสํ อาลยสฺสมุคฺฆมาตฺย วฏฺฏฺญฺปจฺเจทฺย
#๑ ยฺ. ปาปํ กมฺมํ ฯ ม. ปาปํ ฯ

ตณฺหกุขยาย วิราคาย นิโรธาย นิพพานาย ฌมฺโม เทสิโต นนฺ
อาวุโส ภควตา อนนฺกปริยาเยน กามานํ ปหานํ อกฺขาตํ กามสญฺญานํ
ปริญฺญา อกฺขาตา กามปีปาสานํ ปฏฺวิวินโย อกฺขาโต
กามวิตกฺกานํ สมฺมุขมาโต อกฺขาโต กามปริพาหานํ วุปลโม
อกฺขาโต เนตํ อาวุโส อปฺปสนฺนนานํ วา ปสาทาย ปสนฺนนานํ
วา กิโยภาวาย อถเขตํ อาวุโส อปฺปสนฺนนานนฺเจว อปฺปสาทาย
ปสนฺนนานนฺจ เอกจฺจนํ อณฺณตตฺตยาติ ฯ อถโข เต กิฏฺฐ
อายสฺมมฺนตํ สฺสทินฺนํ อนนฺกปริยาเยน วิครหิตฺวา ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ ฯ

[๒๐] อถโข ภควา เอตสฺมี นิตานเณ เอตสฺมี ปกรณเณ กิฏฺฐสงฺฆํ
สนฺนิปาตาเปตฺวา อายสฺมมฺนตํ สฺสทินฺนํ ปฏฺวิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ
สฺสทินฺนํ ปฺรฺราณทฺตฺติกาย เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺวิเสวสีติ ๑ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺฉวิกํ ๒ โมฆปฺริส อนนฺโลมิกํ อปฺปฏฺฐูป
อสุสามณฺกํ อกฺปปียํ อกรณฺิยํ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส เอวํ
สุวากฺขาเต ฌมฺมวินเย ปพฺพชิตฺวา น สกฺขิสฺสตี ยาวชิวํ ปรีปฺณณฺิ
ปรีสุทฺธํ พุรหฺมจฺริยํ จริตฺถํ นนฺ มยา โมฆปฺริส อนนฺกปริยาเยน
วิราคาย ฌมฺโม เทสิโต โน สราคาย วิสฺสโยคาย ฌมฺโม เทสิโต
โน สฺสโยคาย อนฺุปาทานาย ฌมฺโม เทสิโต โน สอฺุปาทานาย
ตตฺถ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส มยา วิราคาย ฌมฺเม เทสิเต สราคาย
#๑ ย. ปฏฺวิเสวสีติ ฯ ๒ เขภฺยเยน อนนฺจฺฉวินฺนติ ปาโง ทิสฺสตี ฯ

เจเตสฺสตี วิสโยคาย ฌมฺเม เทสิเต สโยคาย เจเตสฺสตี อนุ-
ปาทานาย ฌมฺเม เทสิเต สอุปาทานาย เจเตสฺสตี นนฺ มยา
โมฆปุริส อเนกปริยาเยน รากวิราคาย ฌมฺโม เทสิโต มทนิมมท-
นาย ปิปาสวินยาย อาลยสมุคฺฆมาตาย วฏฺฏุปฺปเจตทาย ตณฺหกุขยาย
วิราคาย นิโรธาย นิพฺพานาย ฌมฺโม เทสิโต นนฺ มยา โมฆปุริส
อเนกปริยาเยน กามานํ ปหานํ อุกฺขาตํ กามสฺสณฺณํ ปริณฺญา
อุกฺขาตา กามปิปาसानํ ปฏฺวิวินโย อุกฺขาโต กามวิตกฺกานํ สมุคฺ-
ฆมาโต อุกฺขาโต กามปริพาหานํ วุปลโม อุกฺขาโต วรรณเต
โมฆปุริส อาสีวิสฺสส โฆรวิสฺสส มฺเข องฺกชาตํ ปกฺกจิตฺตํ น
เตวฺว มาตุคามสฺส องฺกชาเต องฺกชาตํ ปกฺกจิตฺตํ วรรณเต โมฆปุริส
กณฺ्हสฺสปฺปสฺส มฺเข องฺกชาตํ ปกฺกจิตฺตํ น เตวฺว มาตุคามสฺส
องฺกชาเต องฺกชาตํ ปกฺกจิตฺตํ วรรณเต โมฆปุริส องฺการกาสุยา
อาทิตฺตตาย สมฺปชฺชชฺชิตตาย สลฺลชฺชชฺชิตตาย ๑ องฺกชาตํ ปกฺกจิตฺตํ น
เตวฺว มาตุคามสฺส องฺกชาเต องฺกชาตํ ปกฺกจิตฺตํ ตํ กิสฺส
เหตุ ตโตนิทานํ หิ โมฆปุริส มรณํ วา นิจฺจเจยฺย มรณมตฺตํ
วา ทุกฺขํ น เตวฺว ตปฺปจฺจยา กายสฺส เกทา ปรี มรณา
อปายํ ทุกฺคตฺตี วินิปาตํ นิริยํ อูปฺปชฺชชฺชย อิตฺตนิทานญจ โข
โมฆปุริส กายสฺส เกทา ปรี มรณา อปายํ ทุกฺคตฺตี วินิปาตํ
นิริยํ อูปฺปชฺชชฺชย ตตฺถ นาม ตฺวํ โมฆปุริส ยํ ตฺวํ อสทฺฐมฺมํ
#๑ เขภฺยเยน สชฺชชฺชชฺชิตตายติ ปาโจ ทิสฺสตี ฯ

ความชมมัม วัสถชมมัม ทฎฐุลลัม โอทกนฺตํ รหสฺสํ ทวยํ ทวยสมาปตฺตี
 สฺมาปชฺชิสฺสตี พหุณฺณํ โข ตฺวํ โมฆปฺริส อกฺุสลาณํ ฐมฺมานํ
 อาทิกตฺตา ปุพฺพกโม เนตฺติ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนาณํ วา ปสาทาย
 ปสฺนฺนาณํ วา กฺิโยภาวาย อถเขวตฺติ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนาณญฺเจว
 อปฺปสาทาย ปสฺนฺนาณญฺจ เอกจฺจานํ อญฺญตฺตตายาติ ฯ อถโฆ
 ภควา อายสฺมนฺตํ สฺุทินฺนํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทฺุพฺพรตาย
 ทฺุโปสฺตาย มหิจฺจนฺตตาย อสนฺตฺุฏฺฐตาย สฺงคณฺิกาย โกสชฺชสฺส
 อวณฺณํ ภาสิตฺวา อเนกปริยาเยน สฺุภฺรตาย สฺุโปสฺตาย อปฺปิจฺจนฺตสฺส
 สนฺตฺุฏฺฐสฺส สลฺเลขสฺส ฐตฺสฺส ปาสาทิกสฺส อปฺปจฺจยสฺส วิริยา-
 รมฺภสฺส วณฺณํ ภาสิตฺวา กฺิภฺขุนํ ตทฺนฺจฺฉวิกํ ตทฺนฺโลมิกํ ฐมฺมี
 กถํ กตฺวา กฺิภฺขุ อามนฺเตสิ เตนฺหิ กฺิภฺขเว กฺิภฺขุนํ สิกฺขาปทํ
 ปญฺญาเปสฺสามิ ทส อตฺถวเส ปฏฺิจจ สฺงฆสฺสุฏฺฐตาย สฺงฆสฺสาสฺตาย
 ทฺุหมฺมจฺจนฺนํ ปุคฺคลาณํ นิกฺคหาย เปสฺลาณํ กฺิภฺขุนํ สาสฺุวิหาราย
 ทฺิฏฺฐฐมฺมิกานํ อาสวานํ สํวราย สฺมฺปรายิกานํ อาสวานํ ปฏฺิฆาตาย
 อปฺปสฺนฺนาณํ ปสาทาย ปสฺนฺนาณํ กฺิโยภาวาย สฺทฺุฐมฺมฏฺิจฺจิตฺยา
 วินยานุคฺคหาย เอวญฺจ ปน กฺิภฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺุทฺุทฺิเสยฺยถ
 โย ปน กฺิภฺขุ เมถุนํ ฐมฺมํ ปฏฺิเสเวยฺย ปาราชิกโก โหติ
 อสํวาโสติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา กฺิภฺขุนํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

สฺุทินฺนภาณวาร์ นิกฺุจฺจิตํ ฯ

[๒๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺเฏตโร ภิกฺขุ เวสาลีย มหาเว
มกฺกภูมึ อามิสฺเสน อุปลาทฺเตวา ตสฺส เมถุนํ ฃมมํ ปฏฺฐิสฺสวตฺติ ฯ
อถ โข โส ภิกฺขุ ปุพฺพพณฺ्हสมยํ นินฺวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย
เวสาลี ปิณฺฑาทาย ปาวิสิ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลทา
ภิกฺขุ เสนาสนจาริกํ อาหิณฺฑนฺตนา เยน ตสฺส ภิกฺขุโน วิหาโร
เตนฺอุปสงฺกมึสฺสุ ฯ อทฺทสา โข สทา มกฺกภูมึ เต ภิกฺขุ ทูโรโต ว
อาคจฺจนฺเต ทิสฺวาน เยน เต ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมึ อุปสงฺกมิตฺวา
เตสํ ภิกฺขุณํ ปุโรโต กฏฺฐีปิ จาเลสิ เณปปีปิ จาเลสิ
กฏฺฐีปิ โอทฺททฺธิ นิมิตฺตํปิ อกาสิ ฯ อถ โข เตสํ ภิกฺขุณํ เอตทโหสิ
นิสฺสํสยํ โข โส ภิกฺขุ อิมิสฺสทา มกฺกภูมฺยา เมถุนํ ฃมมํ ปฏฺฐิสฺสวตฺติ
เอกมนฺตํ นิลิยีสฺสุ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ เวสาลีย ปิณฺฑาทาย จริตฺวา
ปิณฺฑาปาตํ อาทาย ปฏฺฐิกฺกมึ ฯ อถ โข สทา มกฺกภูมึ เยน โส
ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมึ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ตํ ปิณฺฑาปาตํ เอกเทสํ
ภุณฺชิตฺวา เอกเทสํ ตสฺสทา มกฺกภูมฺยา อทาสิ ฯ อถ โข สทา มกฺกภูมึ
ตํ ปิณฺฑาปาตํ ๑ ภุณฺชิตฺวา ตสฺส ภิกฺขุโน กฏฺฐี โอทฺททฺธิ ฯ อถ โข
โส ภิกฺขุ ตสฺสทา มกฺกภูมฺยา เมถุนํ ฃมมํ ปฏฺฐิสฺสวตฺติ ฯ อถ โข เต
ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจฺจํ นนฺ อวฺวโส ภควตา สิกฺขาปทํ
ปญฺญตฺตํ กิสฺส ตฺวํ อวฺวโส อิมิสฺสทา ๒ มกฺกภูมฺยา เมถุนํ ฃมมํ
ปฏฺฐิสฺสวตฺติ ฯ สจฺจํ อวฺวโส ภควตา สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ ตถจ
#๑ ย. ตํ ปิณฺฑํ ฯ ๒ ปายโตยํ ปาโร นตฺถิ ฯ

โฆ มนุสฺสตีตฺถิยา โน ตฺริจฺจนาคตฺยาติ ฯ นนฺ อวฺวโส ตเถว ตํ
โหติ อนนฺจฺฉวิกํ อวฺวโส อนนฺจฺฉโลมิกํ อปฺปฏฺฐิรूपํ อสฺสามณฺกํ
อกปฺปิยํ อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม ตฺวํ อวฺวโส เอวํ สุวากฺขาเต
ชฺมมวินเย ปพฺพชิตฺวา น สกฺขิสฺสสฺสี ยาวชฺฉิํ ปริปฺปณฺณํ ปริสุทฺธํ
พฺรหฺมจฺริยํ จริตฺถํ นนฺ อวฺวโส ภควตา อนेกปริยาเยน วิรคฺคา
ชฺมโม เทสิโต โน สรคฺคา ฯเปฯ กามปริพาหํ วุปลโม
อกฺขาโต เนตํ อวฺวโส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสทาย ปสฺนฺนํ วา
ภิกฺขุโยภาวาย อถเขตํ อวฺวโส อปฺปสฺนฺนํ อจฺเจว อปฺปสฺสทาย
ปสฺนฺนํ อจฺเจว เอกจฺจํ อถตฺตฺยาติ ฯ อถ โฆ เต ภิกฺขุ ตํ
ภิกฺขุํ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิ ฯ

[๒๒] อถ โฆ ภควา เอตสฺมี นิตาเน เอตสฺมี ปกรณฺเ ภิกฺขุสงฺฆํ
สฺนฺนํ ปาตาเปตฺวา ตํ ภิกฺขุํ ปฏฺฐิพฺพจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ ภิกฺขุ มกฺกภฺงิยา
เมถุนํ ชฺมมํ ปฏฺฐิเสวสีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา อนนฺจฺฉวิกํ โมฆปฺริสฺ อนนฺจฺฉโลมิกํ อปฺปฏฺฐิรूपํ อสฺสามณฺกํ
อกปฺปิยํ อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺ เอวํ สุวากฺขาเต
ชฺมมวินเย ปพฺพชิตฺวา น สกฺขิสฺสสฺสี ยาวชฺฉิํ ปริปฺปณฺณํ ปริสุทฺธํ
พฺรหฺมจฺริยํ จริตฺถํ นนฺ มยา โมฆปฺริสฺ อเนกปริยาเยน วิรคฺคา
ชฺมโม เทสิโต โน สรคฺคา ฯเปฯ กามปริพาหํ วุปลโม
อกฺขาโต วรฺนเต โมฆปฺริสฺ อสฺวิสฺสฺส โมรวิสฺสฺส มฺเข อจฺจ-
ชาตํ ปกฺขิตฺตํ น เตว มกฺกภฺงิยา อจฺจชาเต อจฺจชาตํ ปกฺขิตฺตํ

วรนเต โมฆปุริส กณฺหสปรปฺส มฺเข องฺกชาตํ ปกฺขิตฺตํ น
เตวว มกฺกกุฎฺฐิยา องฺกชาเต องฺกชาตํ ปกฺขิตฺตํ วรนเต โมฆปุริส
องฺการกาสุยา อาทิตฺตาย สมฺปชฺชติตฺตาย สณฺโฆติภูตฺตาย องฺกชาตํ
ปกฺขิตฺตํ น เตวว มกฺกกุฎฺฐิยา องฺกชาเต องฺกชาตํ ปกฺขิตฺตํ ตํ
กิสฺส เหตุ ตโตนิทานํ หิ โมฆปุริส มรณํ วา นิกฺขเจยฺย
มรณมตฺตํ วา ทุกฺขํ น เตวว ตปฺปจฺจยา กายสฺส เกทา ปรี
มรณา อปายํ ทุกฺคตํ วิณีปาตํ นิริยํ อุปฺปชฺชเยยฺย อิตฺตานิทานญจ
โฆ โมฆปุริส กายสฺส เกทา ปรี มรณา อปายํ ทุกฺคตํ วิณีปาตํ
นิริยํ อุปฺปชฺชเยยฺย ตตฺถ นาม ตฺวํ โมฆปุริส ยํ ตฺวํ อสทฺธมฺมํ
คามธมฺมํ วสทฺธมฺมํ ทฺวญฺจจฺจลํ โอทกนฺตํ รหสฺสํ ทฺวญฺ ทฺวสฺมาปตฺตํ
สฺมาปชฺชิสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ฯเปฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺเสวเยยฺย อนฺตมโส ตฺริจฺจนคตฺตายปี ปาราชฺโก โหติ
อัสฺวาโสติ ฯ เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

มกฺกกุฎฺฐิตฺตํ ๑ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๓] เตน โฆ ปน สมเยน สมฺพหฺลลา เวสาลิกา วชฺชิตฺตกา
ภิกฺขุ ยาวตตฺถํ ภูฏชฺชิสฺส ยาวตตฺถํ สฺวีตฺส ยาวตตฺถํ นหายีสฺส
ยาวตตฺถํ ภูฏชฺชิตฺวา ยาวตตฺถํ สฺวีตฺวา ยาวตตฺถํ นหายิตฺวา
อโยนิโส มนสิกริตฺวา สิกฺขํ อปฺปจฺจกฺขาย ทฺพฺพลฺลยํ อนาวิกตฺวา
#๑ ปายโต มกฺกกุฎฺฐิสิกฺขาปทฺนติ ทิสฺสตี ฯ

เมถุนัม ฌมมัม ปฏิวสวีสุ ๑ เต อปเรน สมเยน ฌาติพยุสเนนปี
ศุญฺจา โภคพยุสเนนปี ศุญฺจา โรคพยุสเนนปี ศุญฺจา อายสุมนุตัม
อานนุทัม อุปสงกมิตฺวา เอวํ วเทนฺติ น มยํ ฆนฺเต อานนุท
พทุทฺครหิโน น ฌมฺมครหิโน น สงฺฆครหิโน อตฺตครหิโน มยํ
ฆนฺเต อานนุท อนนฺตครหิโน มยเมวมฺหา อลฺกุกิภา มยํ
อุปฺปุลฺลฺลา เย มยํ เอวํ สุวากุขาเต ฌมฺมวินเย ปพฺพชิตฺวา
นาสกุขิมฺหา ยาวชีวํ ปริปฺลฺลณฺ์ ปริสุทฺธํ พุรฺหมจฺริยํ จริตฺตํ อิทานิปี
เจ ๑ มยํ ฆนฺเต อานนุท ลเภยยาม ภควโต สนฺติเก ปพฺพชฺชํ
ลเภยยาม อุปสมฺปทํ อิทานิปี มยํ วิปฺสฺสกา กุสลานํ ฌมฺมานํ
ปฺพพฺรตฺตาปรรตฺตํ โพธิปฺกุกิภาณํ ฌมฺมานํ ภาวนานุโยคมนุญฺตฺตา
วิหเรยฺยาม สาธุ ฆนฺเต อานนุท ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะหิตี ๑
เอวมารุโสตี โข อายสฺมา อานนุโท เวสาลิกานํ วชฺชิปฺตฺตกาณํ
ปฏิสฺสฺสนิตฺวา येन ภควา เตนฺอุปสงกมิ อุปสงกมิตฺวา ภควโต
เอตมตฺถํ อารโจะตี ๑ อฏฺฐานเมตฺตํ อานนุท อนวกาโส ยํ ตถาคโต
วชฺชินํ วา วชฺชิปฺตฺตกาณํ วา การณา สาวกาณํ ปาราชิกํ สิกฺขาปทํ
ปฺลฺลตฺตํ สมฺมฺหเนยฺยาตี ๑

[๒๔] อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี ปกรเณ ฌมฺมี กถํ
กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ โย โข ๒ ภิกฺขเว ภิกฺขุ สิกฺขํ อุปฺปจฺจกฺขาย
ทฺพฺพลฺลยํ อนาวิกตฺวา เมถุนัม ฌมฺมัม ปฏิวสวตี โส อากโต น
#๑ ย. ม. อิทานิ เจปี ๑ ๒ ย. ปน ๑

อุปสมปาเทตพุโพ โย จ โข ภิกขเว ภิกขุ ๑ สิกขัง ปัจจกฺขาย
ทฺพฺพลฺลยํ อววิกตฺวา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวตฺติ โส อากโต อุปสมปาเทตพุโพ
เอวณฺจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ
โย ปน ภิกขุ ภิกฺขุณฺโณ สิกฺขาสาชีวสฺมาปฺนฺโน สิกขัง อปฺปัจจกฺขาย
ทฺพฺพลฺลยํ อนววิกตฺวา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสเวยฺย อนตฺมสฺส ตฺริจฺฉานคตฺตายปี
ปาราชิกโก โหติ อสฺสวาโสติ ฯ

[๒๕] โย ปนาติ โย ยาทิสฺส ยถายุตฺโต ยถาชฺจุจฺจโย ยถานาโม
ยถาคตฺโต ยถาสีโล ยถาวิหารี ยถาโคจโร เถโร วา นโว วา
มชฺฌิมโ วา เอโส วุจฺจติ โย ปนาติ ฯ

[๒๖] ภิกฺขุติ ภิกฺขุโกติ ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขาจฺริยํ อชฺฌนฺตฺตฺติ
ภิกฺขุ ฯ ภินฺนปฏฺฐโรติ ภิกฺขุ ฯ สามณฺณาย ภิกฺขุ ฯ ปฏฺฐิณฺณาย
ภิกฺขุ ฯ เอหิภิกฺขุติ ภิกฺขุ ฯ ตีหิ สรณฺคฺมเนหิ อุปสมปฺนฺโนติ
ภิกฺขุ ฯ ภาโรติ ๒ ภิกฺขุ ฯ สारโรติ ภิกฺขุ ฯ เสโขติ ภิกฺขุ ฯ
อเสโขติ ภิกฺขุ ฯ สมกฺเคน สงฺฆเณ ณฺตฺติจฺตฺตฺเถน กมฺเมเน อกฺุเปเน
จानารเณ อุปสมปฺนฺโนติ ภิกฺขุ ฯ ตตร ยวายํ ภิกฺขุ สมกฺเคน
สงฺฆเณ ณฺตฺติจฺตฺตฺเถน กมฺเมเน อกฺุเปเน จานารเณ อุปสมปฺนฺโน
อัย อิมสฺมี อคฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ

[๒๗] สิกฺขาติ ติสฺสโส สิกฺขา อธิสฺสสิกฺขา อธิจฺิตฺตสิกฺขา
#๑ สทฺพตฺถายํ ปาโจ นตฺถิ ฯ ๒ อนฺนุปฺพุเพน ภาโรตฺยาทีสุ จตฺตฺสุ
#ปาเรสุ อิตฺสทฺทา สทฺพตฺถ น ทิสฺสนฺติ ฯ

อธิปยุตตสิกขา ตตร ยายิ อธิสึลสิกขา อัย อิมสุมิ อตเถ
อธิปเปตา สิกขาติ ฯ

[๒๘] สาชีวั นาม ยิ ภควตา ปยุตตํ สิกขาปทํ เอตํ
สาชีวั นาม ตสุมิ สิกขติ เตน วุจติ สาชีวสมาปนโนติ ฯ

[๒๙] สิกขํ อปฺปจฺจกฺขาย ทุพฺพลยํ อนาวิกิตฺวาติ อตฺถิ ภิกฺขเว
ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขตา ฯ อตฺถิ
ภิกฺขเว ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ ปจฺจกฺขตา ฯ

[๓๐] กถญจ ภิกฺขเว ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ
อปฺปจฺจกฺขตา ฯ อธิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุกกณฺจิตฺ อนภฺริโต สามญฺลา
จวิตฺกามาโม ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หรายมาโน ชิกฺขุจฺจมาโน คิหิภาวํ
ปตฺถยมาโน อฺปาสกภาวํ ปตฺถยมาโน อารามิกภาวํ ปตฺถยมาโน
สามณฺรภาวํ ปตฺถยมาโน ติตฺถยภาวํ ปตฺถยมาโน ติตฺถยสาวกภาวํ
ปตฺถยมาโน อสฺสมณภาวํ ปตฺถยมาโน อสกฺยปฺตฺถยภาวํ ปตฺถย-
มาโน ยนฺนุนาหิ ทฺวํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ เอวํปี
ภิกฺขเว ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขตา ฯ
อถวา ปน อุกกณฺจิตฺ อนภฺริโต สามญฺลา จวิตฺกามาโม ภิกฺขุภาวํ
อญฺญิยมาโน หรายมาโน ชิกฺขุจฺจมาโน คิหิภาวํ ปตฺถยมาโน ฯเปฯ
อสกฺยปฺตฺถยภาวํ ปตฺถยมาโน ยนฺนุนาหิ ทฺวํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ
วทติ วิญฺญาเปติ ฯเปฯ ยนฺนุนาหิ สงฺฆํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ
วิญฺญาเปติ ฯ ยนฺนุนาหิ สิกขํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ

ยฺนฺนฺนาหํ วินยํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ
ปาติโมกฺขํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อุทฺเทสํ
ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อุปชฺฌายํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ
วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อจฺริยํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ
วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ สทฺธิวิหาริกํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ
ยฺนฺนฺนาหํ อนฺเตวาสิกํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ
ยฺนฺนฺนาหํ สมานุปชฺฌายกํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ
ยฺนฺนฺนาหํ สมานาจฺริยกํ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ
สพฺรหฺมจฺริ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ
คิหิ อสฺสฺนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อุปาสโก อสฺสฺนฺติ
วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อารามโก อสฺสฺนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ
ยฺนฺนฺนาหํ สามณฺโรวโร อสฺสฺนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ
ติตฺถิโย อสฺสฺนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ ติตฺถิยสาวโก
อสฺสฺนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อสฺสมโณ อสฺสฺนฺติ วทติ
วิญฺญาเปติ ฯ ยฺนฺนฺนาหํ อสฺกยฺปฺตฺติโย อสฺสฺนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯ
เอวํปี ภิกฺขเว ทฺพฺพลฺยาวิกมฺมณฺเจว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขาตา ฯ
อถวา ปน อุกฺกณฺจโตะ อนภฺริโตะ สามณฺญา จวิตฺถกาโม
ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หฺรายนมาโน ชฺคฺคฺจฺจมาโน คิหิภาวํ ปตฺถยมาโน
ฯเปฯ อสฺกยฺปฺตฺติยภาวํ ปตฺถยมาโน ยถิ ปนาหํ พุทฺธํ
ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญฺญาเปติ ฯเปฯ ยถิ ปนาหํ อสฺกยฺปฺตฺติโย

อสุสนฺติ วทติ วิญญาเปติ ฯเปฯ อถาหิ ๑ พุทฺธิ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ
วทติ วิญญาเปติ ฯเปฯ อถาหิ อสฺกยฺปฺตฺติโย อสุสนฺติ วทติ
วิญญาเปติ ฯเปฯ หนฺทาหิ พุทฺธิ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญญาเปติ
ฯเปฯ หนฺทาหิ อสฺกยฺปฺตฺติโย อสุสนฺติ วทติ วิญญาเปติ ฯเปฯ
โหตุ เม พุทฺธิ ปจฺจกฺเขยฺยนฺติ วทติ วิญญาเปติ ฯเปฯ โหตุ
เม อสฺกยฺปฺตฺติโย อสุสนฺติ วทติ วิญญาเปติ ฯ เอวํปิ ภิกฺขเว
ทฺพฺพฺพลฺยาวิกมฺมณฺเจว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขตา ฯ อถวา
ปนฺ อุกฺกณฺจิตฺ อนภฺริตฺ สามณฺณา จวิตฺกามา ภิกฺขุภาวํ อภฺยฺยมาโน
หฺรายนฺโน ชิกฺขณฺมาโน คิหิภาวํ ปตฺถยฺมาโน ฯเปฯ
อสฺกยฺปฺตฺติยภาวํ ปตฺถยฺมาโน มาตฺริ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ
ปีตฺริ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ ภาตฺริ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ
ภคินี สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ ปฺตฺตํ สฺรามิตี วทติ
วิญญาเปติ ฯ ธีตฺริ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ ปฺชาปตี สฺรามิตี
วทติ วิญญาเปติ ฯ ฌาตฺเก สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ มิตฺเต
สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ คามิ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ
นิคมิ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ เขตฺตํ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ
วตฺถุ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ หิรณฺณํ สฺรามิตี
วทติ วิญญาเปติ ฯ สุวณฺณํ สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ สิปฺปี
สฺรามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ ปุพฺเพ หสิตํ ลปีตํ กิพิตํ สมฺนุสฺสฺรา-
#๑ ยู. ม. อปาหิ ฯ

มีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ เอว์ปี ภิกขเว ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว
โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขาทา ฯ อถวา ปน อุกฺกณฺชิโต อนภฺริโต
สามณฺณา จวิตฺถกาโม ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หรายมาโน ชิกฺขุจฺจมาโน
คิหิภาวํ ปตฺถยมาโน ฯเปฯ อสกฺยปฺตฺติยภาวํ ปตฺถยมาโน
มาตา เม อตฺถิ สา มยา โปเสตฺตพฺพาติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ปีตา เม อตฺถิ โส มยา โปเสตฺตพฺโพติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ภาดา เม อตฺถิ โส มยา โปเสตฺตพฺโพติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ภคินี เม อตฺถิ สา มยา โปเสตฺตพฺพาติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ปฺตุโต เม อตฺถิ โส มยา โปเสตฺตพฺโพติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ชิตฺตา เม อตฺถิ สา มยา โปเสตฺตพฺพาติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ปชาปตี เม อตฺถิ สา มยา โปเสตฺตพฺพาติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ณาดกา เม อตฺถิ เต มยา โปเสตฺตพฺพาติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
มิตฺตฺตา เม อตฺถิ เต มยา โปเสตฺตพฺพาติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
เอว์ปี ภิกขเว ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขาทา ฯ
อถวา ปน อุกฺกณฺชิโก อนภฺริโต สามณฺณา จวิตฺถกาโม
ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หรายมาโน ชิกฺขุจฺจมาโน คิหิภาวํ ปตฺถยมาโน
ฯเปฯ อสกฺยปฺตฺติยภาวํ ปตฺถยมาโน มาตา เม อตฺถิ
สา มํ โปเสตฺตตีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ ปีตา เม อตฺถิ โส
มํ โปเสตฺตตีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ ภาดา เม อตฺถิ โส มํ
โปเสตฺตตีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ ภคินี เม อตฺถิ สา มํ โปเสตฺต-

ตีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ ปุตโต เม อตฺถิ โส มํ ไปเสสฺสตีติ
วทติ วิญญาเปติ ฯ ฐิตา เม อตฺถิ สฺวา มํ ไปเสสฺสตีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ ปชาปตี เม อตฺถิ สฺวา มํ ไปเสสฺสตีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ ฌาตกา เม อตฺถิ เต มํ ไปเสสฺสนตีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ มิตฺตา เม อตฺถิ เต มํ ไปเสสฺสนตีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ คาโม เม อตฺถิ เตนปํ ๑ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ นิคม เม อตฺถิ เตนปํ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ เขตฺตํ เม อตฺถิ เตนปํ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ วตฺถุ เม อตฺถิ เตนปํ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ หิรณฺณํ เม อตฺถิ เตนปํ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ สุวณฺณํ เม อตฺถิ เตนปํ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ สิปปํ เม อตฺถิ เตนปํ ชีวีสฺสามีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ เหวปี ภิกฺขเว ทุพฺพลยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา
จ อปฺปจฺจกฺขาตา ฯ อถวา ปน อุกฺกณฺจโตะ อนภฺริโตะ สามญฺญา
จวิตฺถาโม ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หฺรายนมาโน ชฺคฺจฺจมาโน กิหิภาวํ
ปตฺถยมาโน ฯเปฯ อสฺกฺยปฺตฺติยภาวํ ปตฺถยมาโน ทฺกฺกรนฺติ
วทติ วิญญาเปติ ฯ น สฺกฺกรนฺติ วทติ วิญญาเปติ ฯ ทฺจฺจรนฺติ
วทติ วิญญาเปติ ฯ น สฺจฺจรนฺติ วทติ วิญญาเปติ ฯ น อฺสฺสหา­มีติ
วทติ วิญญาเปติ ฯ น วิสหา­มีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ น รมา­มีติ
#๑ เตน จาหนฺติปี ปาโธ ฯ

วทติ วิญญาเปติ ฯ นาทิรนามีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ เอวंपิ โข
ภิกฺขเว ทุพฺพลฺยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ อปฺปจฺจกฺขาทา ฯ

[๓๑] กถญจ ภิกฺขเว ทุพฺพลฺยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ
ปฺปจฺจกฺขาทา ฯ อิทฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุ อุกฺกณฺจโิต อนภฺริโิต สามณฺณา
จวิตฺตกาโม ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หฺรายมาโน ชฺคฺจฺจมาโน คิหิภาวํ
ปตฺตยมาโน ฯเปฯ อสกฺยปฺตฺตยภาวํ ปตฺตยมาโน พุทฺธํ ปฺปจฺจกฺขามิตี
วทติ วิญญาเปติ ฯ เอวंपิ ภิกฺขเว ทุพฺพลฺยาวิกมฺมญฺเจว โหติ
สิกฺขา จ ปฺปจฺจกฺขาทา ฯ อถวา ปน อุกฺกณฺจโิต อนภฺริโิต
สามณฺณา จวิตฺตกาโม ภิกฺขุภาวํ อญฺญิยมาโน หฺรายมาโน ชฺคฺจฺจมาโน
คิหิภาวํ ปตฺตยมาโน ฯเปฯ อสกฺยปฺตฺตยภาวํ ปตฺตยมาโน
ธมฺมํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ สงฺฆํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ
วิญญาเปติ ฯ สิกฺขํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ วินยํ
ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ ปาติโมกฺขํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ
วิญญาเปติ ฯ อุตฺเทสํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ อฺปชฺฌายํ
ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ อจาริยํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ
วิญญาเปติ ฯ สทฺธิวิหฺริกํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ
อนฺนเตวาสิกํ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ สมานุปชฺฌายกํ
ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ ฯ สมานาจาริยกํ ปฺปจฺจกฺขามิตี
วทติ วิญญาเปติ ฯ สพุรหฺมจาริ ปฺปจฺจกฺขามิตี วทติ วิญญาเปติ
ฯเปฯ คิหิตี มํ ธารเหตี วทติ วิญญาเปติ ฯ อฺปาสโกตี มํ

ชารหีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ อารามโกติ มํ ชารหีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ สามเณโรติ มํ ชารหีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
ติตฺถิโยติ มํ ชารหีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ ติตฺถิยสาวโกติ มํ
ชารหีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ อสฺสมโณติ มํ ชารหีติ วทติ
วิญญาเปติ ฯ อสฺกยปฺตฺติโยติ มํ ชารหีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
เอวํปี ภิกฺขเว ทฺพฺพลฺยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ ปจฺจกฺขตา ฯ
อถวา ปน อุกฺกณฺจโธ อนภฺริโธ สามณฺญา จวิตฺถกาโม ภิกฺขุภาวํ(
อภฺฐิยมาโน หรายมาโน ชิกฺขจฺจมาโน คิหิภาวํ ปตฺถยมาโน ฯเปฯ
อสฺกยปฺตฺติยภาวํ ปตฺถยมาโน อลํ เม พุทฺธนาติ วทติ วิญญาเปติ
ฯเปฯ อลํ เม สพฺรหฺมจาร์หีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ เอวํปี
ภิกฺขเว ฯเปฯ อถวา ปน ฯเปฯ กิณฺนุ เม พุทฺธนาติ วทติ
วิญญาเปติ ฯเปฯ กิณฺนุ เม สพฺรหฺมจาร์หีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
เอวํปี ฯเปฯ อถวา ปน ฯเปฯ น มมตฺโถ พุทฺธนาติ วทติ
วิญญาเปติ ฯเปฯ น มมตฺโถ สพฺรหฺมจาร์หีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
เอวํปี ฯเปฯ อถวา ปน ฯเปฯ สฺมุตฺตทาหํ พุทฺธนาติ วทติ
วิญญาเปติ ฯเปฯ สฺมุตฺตทาหํ สพฺรหฺมจาร์หีติ วทติ วิญญาเปติ ฯ
เอวํปี ภิกฺขเว ทฺพฺพลฺยาวิกมฺมญฺเจว โหติ สิกฺขา จ ปจฺจกฺขตา ฯ
ยานิ วา ปนณฺยานิปี อตฺถิ พุทฺธเววจฺจานานิ วา ชมฺมเววจฺจานานิ
วา สงฺฆเววจฺจานานิ วา สิกฺขาเววจฺจานานิ วา วินยเววจฺจานานิ วา
ปาติโมกฺขเววจฺจานานิ วา อุตฺเทศเววจฺจานานิ วา อูปชฺฌายเววจฺจานานิ

วา อจาริยเวจจนานิ วา สพุริวิหาริกเวจจนานิ วา อนุนเตวาสิกเวจจนานิ
วา สมานุปชฌายกเวจจนานิ วา สมานาจาริยกเวจจนานิ
วา สพุรหุมจาริเวจจนานิ วา คิหิเวจจนานิ วา อุปาสกเวจจนานิ
วา อารามิกเวจจนานิ วา สามเณรเวจจนานิ วา ติตฺถิยเวจจนานิ
วา ติตฺถิยสาวกเวจจนานิ วา อสฺสมณเวจจนานิ วา อสกุยฺปฺตติยเวจจนานิ
วา เตหิ อากาเรหิ เตหิ ลิงฺเกหิ เตหิ นิमितฺเตหิ
วทติ วิณฺญาเปติ ฯ เอรํปี โข ภิกฺขเว ทุพฺพุลยาวิกมฺมณฺเฏ
โหติ สิกฺขา จ ปจฺจกฺขตา ฯ

[๑๒] กถณฺจ ภิกฺขเว อปฺปจฺจกฺขตา โหติ สิกฺขา ฯ อิทฺ ภิกฺขเว
ภิกฺขุณา ๑ เยหิ อากาเรหิ เยหิ ลิงฺเกหิ เยหิ นิमितฺเตหิ สิกฺขา
ปจฺจกฺขตา โหติ เตหิ อากาเรหิ เตหิ ลิงฺเกหิ เตหิ นิमितฺเตหิ
อุมฺมตฺตโก สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา โหติ สิกฺขา ฯ
อุมฺมตฺตกสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา โหติ
สิกฺขา ฯ จิตฺตจิตฺโต สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา โหติ
สิกฺขา ฯ จิตฺตจิตฺตสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา
โหติ สิกฺขา ฯ เวทณฺฏฺโฏ สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา โหติ
สิกฺขา ฯ เวทณฺฏฺฏสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา
โหติ สิกฺขา ฯ เทวตาย สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ อปฺปจฺจกฺขตา
โหติ สิกฺขา ฯ ติริจฺฉานคตฺสฺส สนฺติเก สิกฺขํ ปจฺจกฺขตาติ ฯ
#๑ ยูโรปียมรมฺมโปตฺถเกสฺวายํ ปาโธ น ทิสฺสติ ฯ

อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ อริยเกณ มิตฺกฺขกฺสฺส สนฺตฺติเก สิกฺขํ
ปฺจกฺขาทิ ฯ โส เจ ๑น ปฏฺวิชานาติ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ
มิตฺกฺขเกณ อริยกฺสฺส สนฺตฺติเก สิกฺขํ ปฺจกฺขาทิ ฯ โส เจ น
ปฏฺวิชานาติ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ อริยเกณ อริยกฺสฺส
สนฺตฺติเก สิกฺขํ ปฺจกฺขาทิ ฯ โส เจ น ปฏฺวิชานาติ อปรฺปัจจกฺขาทา
โหติ สิกฺขา ฯ มิตฺกฺขเกณ มิตฺกฺขกฺสฺส สนฺตฺติเก สิกฺขํ ปฺจกฺขาทิ ฯ
โส เจ น ปฏฺวิชานาติ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ ทวาย
สิกฺขํ ปฺจกฺขาทิ ฯ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ รวาย สิกฺขํ
ปฺจกฺขาทิ ฯ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ อสาเวตฺตกาโม สาเวติ ฯ
อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ สาเวตฺตกาโม น สาเวติ ฯ อปรฺปัจจกฺขาทา
โหติ สิกฺขา ฯ อวิณฺณฺสฺส สาเวติ ฯ อปรฺปัจจกฺขาทา
โหติ สิกฺขา ฯ วิณฺณฺสฺส น สาเวติ ฯ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ
สิกฺขา ฯ สพฺพโส วา ปน น สาเวติ ฯ อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ
สิกฺขา ฯ เอวํ โข ภิกฺขเว อปรฺปัจจกฺขาทา โหติ สิกฺขา ฯ

[๓๓] เมถุนธมฺโม นาม โย โส อสทฺธมฺโม คามธมฺโม วสธมฺโม
ทฺถจฺจุลฺลํ โอทกนฺตฺติกํ รหฺสฺสํ ทฺวยํ ทฺวยสมาปฺตฺติ เอโส
เมถุนธมฺโม นาม ฯ

[๓๔] ปฏฺวิเสวติ นาม โย นิमितฺเตน นิमितฺตํ องฺกชาเตน องฺกชาตํ
อนฺตมโส ติลผลมตฺตํปปี ปเวเสติ เอโส ปฏฺวิเสวติ นาม ฯ

#๑ ปายโต โส จาติ ลิจฺจํ ฯ

[๓๕] อนุตมโส ตีรจฺฉานคตยปีติ ตีรจฺฉานคติตฺถียาปี เมถุนํ
ธมฺมํ ปฏฺฐิเสวิตฺวา อสฺสสมโณ โหติ อสฺสกุญฺชิตฺตโย ปเคว มนุสฺส-
สิตฺถียา เตน วุจฺจติ อนุตมโส ตีรจฺฉานคตยปีติ ฯ

[๓๖] ปาราชิกโก โหตีติ เสยฺยถาปี นาม ปุริโส สีตจฺฉินฺโน
อภฺพุโป เตน สรรีพฺพชฺเชน นชีวิตุํ เอวเมว ภิกฺขุ เมถุนํ ธมฺมํ
ปฏฺฐิเสวิตฺวา อสฺสสมโณ โหติ อสฺสกุญฺชิตฺตโย เตน วุจฺจติ ปาราชิกโก
โหตีติ ฯ

[๓๗] อสฺวาโสติ สฺวาโส นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สม-
สิกฺขาตา เอโส สฺวาโส นาม โส เตน สทฺธี นคฺติ เตน
วุจฺจติ อสฺวาโสติ ฯ

[๓๘] คิสฺโส อิตฺถิโย มนุสฺสสิตฺถิ อมฺนุสฺสสิตฺถิ ตีรจฺฉานคติตฺถิ ฯ
ตโย อุกฺโขตฺตพฺพชฺชนกา มนุสฺสอกฺโขตฺตพฺพชฺชนโก อมฺนุสฺสอกฺโขต-
พฺพชฺชนโก ตีรจฺฉานคตอกฺโขตฺตพฺพชฺชนโก ฯ ตโย ปณฺฑิตกา มนุสฺส-
ปณฺฑิตโก อมฺนุสฺสปณฺฑิตโก ตีรจฺฉานคตปณฺฑิตโก ฯ ตโย ปุริสา
มนุสฺสปุริโส อมฺนุสฺสปุริโส ตีรจฺฉานคตปุริโส ฯ มนุสฺสสิตฺถียา ตโย
มคฺเค เมถุนํ ธมฺมํ ปฏฺฐิเสวณฺตสฺส อาปคฺติ ปาราชิกสฺส วจฺจมคฺเค
ปสฺสวามคฺเค มุเข ฯ อมฺนุสฺสสิตฺถียา ฯเปฯ ตีรจฺฉานคติตฺถียา
ตโย มคฺเค เมถุนํ ธมฺมํ ปฏฺฐิเสวณฺตสฺส อาปคฺติ ปาราชิกสฺส
วจฺจมคฺเค ปสฺสวามคฺเค มุเข ฯ มนุสฺสอกฺโขตฺตพฺพชฺชนกสฺส ฯเปฯ
อมฺนุสฺสอกฺโขตฺตพฺพชฺชนกสฺส ฯเปฯ ตีรจฺฉานคตอกฺโขตฺตพฺพชฺชนกสฺส

ตโย มกุเค เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิเสวนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส
วจฺจมกุเค ปสฺสวามกุเค มุเข ฯ มนุสฺสปณฺฑกสฺส เทว มกุเค
เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิเสวนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส วจฺจมกุเค มุเข ฯ
อมนุสฺสปณฺฑกสฺส ฯเปฯ ตฺริจฺฉานคตปณฺฑกสฺส ฯเปฯ อมนุสฺส-
ปฺริสฺสสฺส ฯเปฯ ตฺริจฺฉานคตปฺริสฺสสฺส เทว มกุเค เมถุนํ ฌมฺมํ
ปฏฺฐิเสวนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส วจฺจมกุเค มุเข ฯ

[๓๕] ภิกฺขุสฺส เสวนจิตฺตํ อุปฺภุจฺเจเต มนุสฺสตีตฺถิยา วจฺจมคฺคํ
องฺคชาตํ ปเวเสนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส เสวนจิตฺตํ
อุปฺภุจฺเจเต มนุสฺสตีตฺถิยา ปสฺสวามคฺคํ องฺคชาตํ ปเวเสนุตฺตสฺส อापตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส เสวนจิตฺตํ อุปฺภุจฺเจเต มนุสฺสตีตฺถิยา มุขํ
องฺคชาตํ ปเวเสนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส เสวนจิตฺตํ
อุปฺภุจฺเจเต อมนุสฺสตีตฺถิยา ฯเปฯ ตฺริจฺฉานคตตีตฺถิยา มนุสฺสอุกฺโกโต-
พฺยณฺชนกสฺส อมนุสฺสอุกฺโกโตพฺยณฺชนกสฺส ตฺริจฺฉานคตอุกฺโกโตพฺยณฺชน-
กสฺส วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ มุขํ องฺคชาตํ ปเวเสนุตฺตสฺส อापตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุสฺส เสวนจิตฺตํ อุปฺภุจฺเจเต มนุสฺสปณฺฑกสฺส
วจฺจมคฺคํ ฯเปฯ มุขํ องฺคชาตํ ปเวเสนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ภิกฺขุสฺส เสวนจิตฺตํ อุปฺภุจฺเจเต อมนุสฺสปณฺฑกสฺส ฯเปฯ ตฺริจฺฉาน-
คตปณฺฑกสฺส มนุสฺสปฺริสฺสสฺส อมนุสฺสปฺริสฺสสฺส ตฺริจฺฉานคตปฺริสฺสสฺส
วจฺจมคฺคํ มุขํ องฺคชาตํ ปเวเสนุตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๔๐] ภิกฺขุปจฺจตฺถิกา มนุสฺสตีตฺถิ ภิกฺขุสฺส สนนฺติเก อานตฺวา

วจจมกุเคน องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทียติ ปวิภูจํ
สาทียติ จิตํ สาทียติ อุทฺธรรณํ สาทียติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ภิกฺขุปรจฺจตฺตติกา มนุสฺสสิตฺถิ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจจมกุเคน
องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ น สาทียติ ปวิภูจํ
สาทียติ จิตํ สาทียติ อุทฺธรรณํ สาทียติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ภิกฺขุปรจฺจตฺตติกา มนุสฺสสิตฺถิ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจจมกุเคน
องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ น สาทียติ ปวิภูจํ น
สาทียติ จิตํ สาทียติ อุทฺธรรณํ สาทียติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ภิกฺขุปรจฺจตฺตติกา มนุสฺสสิตฺถิ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจจมกุเคน
องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ น สาทียติ ปวิภูจํ น
สาทียติ จิตํ น สาทียติ อุทฺธรรณํ สาทียติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ภิกฺขุปรจฺจตฺตติกา มนุสฺสสิตฺถิ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจจมกุเคน
องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ น สาทียติ ปวิภูจํ
น สาทียติ จิตํ น สาทียติ อุทฺธรรณํ น สาทียติ อนาปตฺติ ฯ
ภิกฺขุปรจฺจตฺตติกา มนุสฺสสิตฺถิ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา ปสฺสาวมกุเคน
ฯเปฯ มุเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทียติ
ปวิภูจํ สาทียติ จิตํ สาทียติ อุทฺธรรณํ สาทียติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
ฯเปฯ น สาทียติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺตติกา มนุสฺสสิตฺถิ ชาครนฺตี
สฺสคฺคํ มคฺคํ อุมฺมคฺคํ ปมคฺคํ มคฺคํ อกฺขายิตํ มคฺคํ เขภฺยุเขน อกฺขายิตํ
ฯเปฯ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ มคฺคํ เขภฺยุเขน ขายิตํ ภิกฺขุสฺส

สนฺติเก อานตฺวา วจฺมคฺเคน ปสฺสวามคฺเคน มฺเขน องฺกชาตํ
อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ สาทิยติ จิตฺ
สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ
อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา อมฺนุสฺสึตฺถึ ฯเปฯ ติรจฺฉานคตฺติ
มฺนุสฺสอุกฺโตพฺยณชนํ อมฺนุสฺสอุกฺโตพฺยณชนํ ติรจฺฉานคตฺติ
พฺยณชนํ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจฺมคฺเคน ปสฺสวามคฺเคน
มฺเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ
สาทิยติ จิตฺ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ
น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา ติรจฺฉานคตฺติ
พฺยณชนํ
ชาครนฺตํ สุตฺตํ มตฺตํ อุมฺมตฺตํ ปมตฺตํ มตฺ อกฺขายิตฺ มตฺ เขภฺยเยน
อกฺขายิตฺ ฯเปฯ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตฺ เขภฺยเยน
ขายิตฺ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจฺมคฺเคน ปสฺสวามคฺเคน มฺเขน
องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ สาทิยติ
จิตฺ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯเปฯ
น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา มฺนุสฺสปณฺฑกํ ฯเปฯ
อมฺนุสฺสปณฺฑกํ ติรจฺฉานคตฺติ
พณฺฑกํ ภิกฺขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา
วจฺมคฺเคน ฯเปฯ มฺเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ
ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ สาทิยติ จิตฺ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา
ติรจฺฉานคตฺติ
พณฺฑกํ ชาครนฺตํ สุตฺตํ มตฺตํ ปมตฺตํ อุมฺมตฺตํ มตฺ

อกุขาธิบดี มติ เขภยุเคน อกุขาธิบดี ฯเปฯ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ
มติ เขภยุเคน ขาธิบดี ภิกขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจฺจมกุเคน ฯเปฯ
มุเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสีเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิภูจํ
สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตติ ฤตฺถจฺจยสฺส ฯเปฯ
น สาทิยติ อนาปตติ ฯ ภิกขุปรจฺจตฺถิกา มนุสฺสปรฺริสฺส ฯเปฯ
อมนุสฺสปรฺริสฺส ฯเปฯ ติริจฺจานคตปรฺริสฺส ภิกขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา
วจฺจมกุเคน ฯเปฯ มุเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสีเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ
สาทิยติ ปวิภูจํ สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตติ
ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตติ ฯ ภิกขุปรจฺจตฺถิกา
ติริจฺจานคตปรฺริสฺส ชาครนฺตํ สุตฺตํ มตฺตํ อุมมตฺตํ ปมตฺตํ มติ อกุขาธิบดี
มติ เขภยุเคน อกุขาธิบดี ฯเปฯ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มติ
เขภยุเคน ขาธิบดี ภิกขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา วจฺจมกุเคน ฯเปฯ
มุเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสีเทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิภูจํ
สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตติ ฤตฺถจฺจยสฺส
 ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตติ ฯ

[๔๑] ภิกขุปรจฺจตฺถิกา มนุสฺสตีตฺถิ ภิกขุสฺส สนฺติเก อานตฺวา
วจฺจมกุเคน ปสฺสาวมกุเคน มุเขน องฺกชาตํ อภินิสฺสีเทนฺติ สนฺถตฺยา
อสฺนถตฺสฺส อสฺนถตฺยา สนฺถตฺสฺส สนฺถตฺยา สนฺถตฺสฺส อสฺนถตฺยา
อสฺนถตฺสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิภูจํ สาทิยติ จิตํ
สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ

อนาปัตติ ฯ ภิกขุปัจจตุตติกา มนุสฺสตีตฺถิ ชาครนฺตี สุตฺตํ มตฺตํ
อุมฺมตฺตํ ปมตฺตํ มตฺตํ อกฺขายิตฺตํ มตฺตํ เขภฺยุเยน อกฺขายิตฺตํ ฯเปฯ
อาปัตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตฺตํ เขภฺยุเยน ขายิตฺตํ ภิกขุสฺส
สนฺติเก อาเนตฺวา วจฺจมคฺเคน ปสฺสวามคฺเคน มุขเณ องฺกชาตํ
อภินิสฺสีเทนฺติ สนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส สนฺนตฺตสฺส สนฺนตฺตสฺส
สนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิญฺจํ
สาทิยติ จิตฺตํ สาทิยติ อุกฺกฺกธมฺมํ สาทิยติ อาปัตติ อุตฺตจฺจยสฺส
ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปัตติ ฯ ภิกขุปัจจตุตติกา อมนุสฺสตีตฺถิ ฯเปฯ
ติรจฺจณาคตฺตฺถิ มนุสฺสอกฺโกตฺตพฺพญฺชนกํ อมนุสฺสอกฺโกตฺตพฺพญฺชนกํ
ติรจฺจณาคตฺตฺถิ ภิกขุสฺส สนฺติเก อาเนตฺวา วจฺจมคฺเคน
ปสฺสวามคฺเคน มุขเณ องฺกชาตํ อภินิสฺสีเทนฺติ สนฺนตฺตสฺส
อสนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส สนฺนตฺตสฺส สนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส
อสนฺนตฺตสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิญฺจํ สาทิยติ จิตฺตํ สาทิยติ
อุกฺกฺกธมฺมํ สาทิยติ อาปัตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปัตติ ฯ
ภิกขุปัจจตุตติกา ติรจฺจณาคตฺตฺถิ มนุสฺสอกฺโกตฺตพฺพญฺชนกํ ชาครนฺตี สุตฺตํ
มตฺตํ อุมฺมตฺตํ ปมตฺตํ มตฺตํ อกฺขายิตฺตํ มตฺตํ เขภฺยุเยน อกฺขายิตฺตํ ฯเปฯ
อาปัตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตฺตํ เขภฺยุเยน ขายิตฺตํ ภิกขุสฺส สนฺติเก
อาเนตฺวา วจฺจมคฺเคน ฯเปฯ มุขเณ องฺกชาตํ อภินิสฺสีเทนฺติ สนฺนตฺตสฺส
อสนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส สนฺนตฺตสฺส สนฺนตฺตสฺส อสนฺนตฺตสฺส
อสนฺนตฺตสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิญฺจํ สาทิยติ จิตฺตํ

สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺยสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ
 อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา มนุสฺสปณฺฑกํ อมนุสฺสปณฺฑกํ ติริจฺฉาน-
 คตปณฺฑกํ มนุสฺสปรฺริสํ อมนุสฺสปรฺริสํ ติริจฺฉานคตปรฺริสํ ภิกฺขุสฺส
 สนฺตฺติเก อาเนตฺวา วจฺจมคฺเคน ฯเปฯ มฺเชน องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ
 สนฺถตฺสฺส อสนฺถตฺสฺส อสนฺถตฺสฺส สนฺถตฺสฺส สนฺถตฺสฺส สนฺถตฺสฺส
 อสนฺถตฺสฺส อสนฺถตฺสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิญฺจํ สาทิยติ
 จิตฺํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น
 สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา ติริจฺฉานคตปรฺริสํ ชาครนฺตํ
 สุตฺตํ มตฺตํ อุมฺมตฺตํ ปมตฺตํ มตฺตํ อกฺขายิตฺตํ มตฺตํ เยภฺยเยน อกฺขายิตฺตํ
 ฯเปฯ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตฺตํ เยภฺยเยน ขายิตฺตํ ภิกฺขุสฺส
 สนฺตฺติเก อาเนตฺวา วจฺจมคฺเคน ฯเปฯ มฺเชน องฺกชาตํ อภินิสฺสึเทนฺติ
 สนฺถตฺสฺส อสนฺถตฺสฺส อสนฺถตฺสฺส สนฺถตฺสฺส สนฺถตฺสฺส สนฺถตฺสฺส
 อสนฺถตฺสฺส อสนฺถตฺสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิญฺจํ สาทิยติ
 จิตฺํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺยสฺส ฯเปฯ น
 สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ

[๔๒] ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา ภิกฺขุ มนุสฺสตีตฺติยา สนฺตฺติเก อาเนตฺวา
 องฺกชาเตน วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ มฺหํ อภินิสฺสึเทนฺติ ฯ โส เจ
 ปเวสนํ สาทิยติ ปวิญฺจํ สาทิยติ จิตฺํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ
 อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา
 ภิกฺขุ มนุสฺสตีตฺติยา ชาครนฺตฺติยา สุตฺตํ มตฺตํ อุมฺมตฺตํ

ปมตตาย มตาย อกขายิตาย มตาย เขภยุเยน อกขายิตาย ฯเปฯ
อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตาย เขภยุเยน ขายิตาย สนฺติเก
อาเนตฺวา องฺกขาเตน วจฺจมกฺคํ ปสฺสวามกฺคํ มุขํ อภินิสฺสีเทนฺติ ฯ
โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺธรณํ
สาทิยติ อาปตฺติ ฤๅลฺลจฺยสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ
ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา ภิกฺขุ อมฺนุสฺสิตฺติยา ฯเปฯ ตีรจฺฉานคตฺติยา
มฺนุสฺสอุกฺโตปุยฺยชนกสฺส อมฺนุสฺสอุกฺโตปุยฺยชนกสฺส ตีรจฺฉานคต-
อุกฺโตปุยฺยชนกสฺส มฺนุสฺสปณฺฑกสฺส อมฺนุสฺสปณฺฑกสฺส ตีรจฺฉาน-
คตปณฺฑกสฺส มฺนุสฺสปริสฺสสฺส อมฺนุสฺสปริสฺสสฺส ตีรจฺฉานคตปริสฺสสฺส
สนฺติเก อาเนตฺวา องฺกขาเตน วจฺจมกฺคํ มุขํ อภินิสฺสีเทนฺติ ฯ โส
เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุ-
ปรจฺจตฺติกา ภิกฺขุ ตีรจฺฉานคตปริสฺสสฺส ชาครนฺตสฺส สุตฺตสฺส มตฺตสฺส
อุมฺมตฺตสฺส ปมตฺตสฺส มตฺตสฺส อกฺขายิตสฺส มตฺตสฺส เขภยุเยน อกฺขา-
ยิตสฺส ฯเปฯ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตฺตสฺส เขภยุเยน
ขายิตสฺส สนฺติเก อาเนตฺวา องฺกขาเตน วจฺจมกฺคํ มุขํ อภินิสฺสี-
เทนฺติ ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิฏฺฐํ สาทิยติ จิตํ สาทิยติ
อุทฺธรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ฤๅลฺลจฺยสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ
อนาปตฺติ ฯ

[๔๗] ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา ภิกฺขุ มฺนุสฺสิตฺติยา สนฺติเก อาเนตฺวา

องฺกชาเตน วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ มุขํ อภินิสฺสึเทนฺติ สฺนฺถตฺสฺส
อสฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส
อสฺนฺถตฺสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิภูจํ สาทิยติ จิตํ
สาทิยติ อุทฺทฺรณํ สาทิยติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ
อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา ภิกฺขุ มนุสฺสสิตฺติยา ชาครนฺติยา สุตฺตตาย
มตฺตตาย อุมมตฺตตาย ปมตฺตตาย มตฺตตาย อกฺขายิตาย มตฺตตาย เขภฺยฺเยน
อกฺขายิตาย ฯเปฯ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ มตฺตตาย เขภฺยฺเยน
ขายิตาย สฺนฺติเก อาเนตฺวา องฺกชาเตน วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ
มุขํ อภินิสฺสึเทนฺติ สฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส
อสฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ
สาทิยติ ปวิภูจํ สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺทฺรณํ สาทิยติ อาปตฺติ
ถุลฺลจฺยสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุปรจฺจตฺติกา
ภิกฺขุ อมฺนุสฺสสิตฺติยา ฯเปฯ ติรจฺจฺฉานคตฺติตฺติยา มนุสฺสอุกฺโตพฺยญฺชน-
กสฺส อมฺนุสฺสอุกฺโตพฺยญฺชนกสฺส ติรจฺจฺฉานคตฺติอุกฺโตพฺยญฺชนกสฺส
มนุสฺสปณฺฑกสฺส อมฺนุสฺสปณฺฑกสฺส ติรจฺจฺฉานคตฺติปณฺฑกสฺส มนุสฺส-
ปฺริสฺสสฺส อมฺนุสฺสปฺริสฺสสฺส ติรจฺจฺฉานคตฺติปฺริสฺสสฺส สฺนฺติเก อาเนตฺวา
องฺกชาเตน วจฺจมคฺคํ มุขํ อภินิสฺสึเทนฺติ สฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส
อสฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส สฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส อสฺนฺถตฺสฺส ฯ
โส เจ ปเวสนํ สาทิยติ ปวิภูจํ สาทิยติ จิตํ สาทิยติ อุทฺทฺรณํ
สาทิยติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนาปตฺติ ฯ

ภิกฺขุปรุจฺจตฺติกา ภิกฺขุ ตีรจฺฉานคตปริสฺสส ชาครนฺตสฺส สุตตสฺส
มตฺตสฺส อุมฺมตฺตสฺส ปมตฺตสฺส มตฺสฺส อภฺขายิตสฺส มตฺสฺส
เขภฺยเยน อภฺขายิตสฺส ฯเปฯ อปรตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ
มตฺสฺส เขภฺยเยน ขายิตสฺส สนนฺติเก อานตฺวา องฺกชาเตน วจฺจมคฺคิ
มฺหิ อภินิสฺสีเทนฺติ สนนฺตสฺส อสนฺนตฺสฺส อสนฺนตฺสฺส สนนฺตสฺส
สนนฺตสฺส สนนฺตสฺส อสนฺนตฺสฺส อสนฺนตฺสฺส ฯ โส เจ ปเวสนํ
สาทิยติ ปวิฏฺฐิ สาทิยติ จิตฺติ สาทิยติ อุทฺธรณํ สาทิยติ อปรตฺติ
ถุลลจฺจยสฺส ฯเปฯ น สาทิยติ อนปรตฺติ ฯ

[๔๔] ยถา ภิกฺขุปรุจฺจตฺติกา วิตุถาริตา เอวํ ราชปรุจฺจตฺติกา
โจรปรุจฺจตฺติกา ฐตฺตปรุจฺจตฺติกา อุปรุปลคฺนุชปรุจฺจตฺติกา วิตุถาเรตพฺพา ฯ

[๔๕] มคฺเคน มคฺคิ ปเวเสติ อปรตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ มคฺเคน
อมคฺคิ ปเวเสติ อปรตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ อมคฺเคน มคฺคิ ปเวเสติ
อปรตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ อมคฺเคน อมคฺคิ ปเวเสติ อปรตฺติ
ถุลลจฺจยสฺส ฯ

[๔๖] ภิกฺขุ สุตฺตภิกฺขุมฺหิ วิปรุปฏิปชฺชติ ปฏฺฐิพฺพุทฺโธ สาทิยติ
อุโภ นาสตพฺพา ฯ ปฏฺฐิพฺพุทฺโธ น สาทิยติ ทฺฐโก นาสตพฺโพ ฯ
ภิกฺขุ สุตฺตสามณฺเณรมฺหิ วิปรุปฏิปชฺชติ ปฏฺฐิพฺพุทฺโธ สาทิยติ อุโภ
นาสตพฺพา ฯ ปฏฺฐิพฺพุทฺโธ น สาทิยติ ทฺฐโก นาสตพฺโพ ฯ
สามณฺเโธ สุตฺตภิกฺขุมฺหิ วิปรุปฏิปชฺชติ ปฏฺฐิพฺพุทฺโธ สาทิยติ อุโภ

นาเสตพพา ฯ ปฎิพทุโธ น สาทิยติ ทุสโก นาเสตพโพ ฯ
สามณโร สุตตสามณรมหิ วิปฎิปปชชติ ปฎิพทุโธ สาทิยติ
อุโภ นาเสตพพา ฯ ปฎิพทุโธ น สาทิยติ ทุสโก นาเสตพโพ ฯ

[๔๗] อนาปตติ อชานนุตตส อุมมตตกตส จิตตจิตตตส
เวทนฏฐตส อาทิกมมิกตสชาติ ฯ

สนนตภาณวาริ นิฎฐิตํ ฯ

[๔๘] มกุกฎิ วชชิตตตา จ คิหิ นคโค จ ติตถิยา
ทาริกุปลลวณณา จ พยลชเนหิปเร ทเว
มาตา ฐิตา ภคินิ จ ชายา จ มทุลมพินา
เทว วณา เลปจิตตตจ ทารุฐิตถิกาย จ
สุนทรน สห ปณจ ปณจ สีวถิกฎฐิกา
นาคิ ยกขิ จ เปติ จ ปณทโกปทโต นุเป
ภททิเย อรหํ สุตโต สาวตถิยํ จตุโรปเร
เวสาลิยา ตโย มลลลา สุปีโน ภารุกจจโก
สุปพพา สทฐา ภิกขุณี สิกขมานา สามณริ จ
เวสียา ปณทโก คิหิ อณณมณณํ วุฑฒปพพชิตโต มิโคติ ฯ

[๔๙] เตน โข ปน สมเขน อณนตโร ภิกขุ มกุกฎิยา เมณฺณํ
ธมฺมํ ปฎิเสวิ ฯ ตตส กุกุกจํ อโหสิ ภควตา สิกขาปทํ ปณตตํ
กจจิ นุ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตติ อาปนุโนติ ฯ ภควโต เอตมตถํ
อาโรเจสิ ฯ อาปตติํ ตวํ ภิกขุ อาปนุโน ปาราชิกนติ ฯ

[๕๐] เตน โข ปน สมเยน สมพหุลา เวสาลิกา วชชีปุตตกา
ภิกขุ สิกขัง อปฺปจฺจกฺขาย ทฺพฺพลฺลํ อนาวิกตฺวา เมถุนํ ฌมฺมํ
ปฏฺฐิเสวีสุ ฯ เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ภควตา สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ
กจฺจิ นฺุ โข มยฺ ปาราชิกํ อาปตฺตี อาปนฺนาติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุ ฯ อาปตฺตี ตฺเมห ภิกฺขเว อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ

[๕๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ เอวํ เม
อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ คิหิสิญฺเคน เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิเสวี ฯ ตสฺส
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๕๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ เอวํ เม
อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ นคฺโค หุตฺวา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิเสวี ฯ ตสฺส
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๕๓] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ เอวํ เม
อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ กุสจิริํ นิวาเสตฺวา ฯเปฯ วากจิริํ นิวาเสตฺวา
ผลกจิริํ นิวาเสตฺวา เกสกมฺพลํ นิวาเสตฺวา วาลกมฺพลํ นิวาเสตฺวา
อฺลุคปกขํ นิวาเสตฺวา อชินกฺขิปี นิวาเสตฺวา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิเสวี ฯ
ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน
ปาราชิกนฺติ ฯ

[๕๔] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ปิณฺฑจฺจาริโก ภิกฺขุ
ปีจเก นิปนฺนํ ทาริกํ ปสฺสิตฺวา สารตฺโต องฺกญฺจํ องฺกชาตํ
ปเวเสสิ ฯ สา กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ

อนาปตติ ภิกขุ ปาราชิกสฺส อาปตติ สงฺฆาติเสสฺสสาติ ฯ

[๕๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร มาณวโก อุปฺพลวณฺณาย
ภิกขุณิยา ปฏิพทฺชจิตฺโต โหติ ฯ อถ โข โส มาณวโก
อุปฺพลวณฺณาย ภิกขุณิยา คามํ ปิณฺฑทาย ปวิฏฺฐาย กุฎฺฐิํ ปวิสิตฺวา
นีสึโน อจฺฉิ ฯ อุปฺพลวณฺณา ภิกขุณี ปจฺฉาภตฺตํ ปิณฺฑทปาตปฏิกฺกนฺตา
ปาเท ปกฺขาทตฺวา กุฎฺฐิํ ปวิสิตฺวา มญฺจเก นีสึทิ ฯ
อถ โข โส มาณวโก อุปฺพลวณฺณํ ภิกขุณี อุกฺกเหตุวา ทฺวเสสิ ฯ
อุปฺพลวณฺณา ภิกขุณี ภิกขุณินํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ภิกขุณิโย
ภิกขุณํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ
อนาปตติ ภิกฺขเว อสาทิยนฺติยาติ ฯ

[๕๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกขุโน อิตฺถิลิงคํ
ปาตฺถกฺตํ โหติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อญฺชานามิ ภิกฺขเว
ตํเยว อุปฺชมฺํ ตเมว อุปฺสมฺปทํ ตานิ วสฺसानิ ภิกขุณีหิ สงฺกมิตฺตุ
ยา อาปตฺติโย ภิกขุณํ ภิกขุณีหิ สาธารณา ตา อาปตฺติโย ภิกขุณินํ
สนฺติเก วุฏฺฐาตุํ ยา อาปตฺติโย ภิกขุณํ ภิกขุณีหิ อสธารณา
ตahi อาปตฺติหิ อนาปตฺติติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตริสฺสา
ภิกขุณิยา ปุริสลิงคํ ปาตฺถกฺตํ โหติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ
อญฺชานามิ ภิกฺขเว ตํเยว อุปฺชมฺํ ตเมว อุปฺสมฺปทํ ตานิ วสฺसानิ
ภิกขุหิ สงฺกมิตฺตุ ยา อาปตฺติโย ภิกขุณินํ ภิกขุหิ สาธารณา ตา
อาปตฺติโย ภิกขุณํ สนฺติเก วุฏฺฐาตุํ ยา อาปตฺติโย ภิกขุณินํ ภิกขุหิ

อสาธรรณา ตาหิ อาปตฺตีหิ อนาปตฺตีติ ฯ

[๕๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ เอวฺ เม อนาปตฺติ
ภวิสฺสตีติ มาตฺยา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวึ ฯเปฯ ธีตฺยา เมถุนํ
ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวึ ฯเปฯ ภคินียา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวึ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อาปตฺตี
ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร
ภิกฺขุ ปุราณทฺตฺติกาเย เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวึ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๕๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ มฺหุปฺปฏฺฐิจิโก โหติ ฯ
โส อนภริตฺติยา ปิฬิตฺโต อตฺตโน องฺกชาตํ มุจฺเณ อคฺคเหสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ ลมฺพี โหติ ฯ โส อนภริตฺติยา
ปิฬิตฺโต อตฺตโน องฺกชาตํ อตฺตโน วจฺจมกฺกํ ปเวเสสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๕๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ มตฺสรีริ ปสฺสตี ฯ
ตสฺมี จ สรีเร องฺกชาตสามนฺตา วโณ โหติ ฯ โส เอวฺ เม
อนาปตฺติ ภวิสฺสตีติ องฺกชาเต องฺกชาตํ ปเวเสตฺวา วณฺเนน นีหริ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน
ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ มตฺสรีริ
ปสฺสตี ฯ ตสฺมี จ สรีเร องฺกชาตสามนฺตา วโณ โหติ ฯ โส

เอวํ เม อนาปตฺติ ภวิสฺสตีติ วณฺเ องฺกชาตํ ปเวเสตฺวา องฺกชาเตน
นีหริ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๑

[๖๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สารตฺโต เลปจิตฺตสฺส
นิมิตฺตํ องฺกชาเตน จฺปิ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ๑ เตน โข
ปนฺ สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สารตฺโต ทารุชิตฺติกาย นิมิตฺตํ
องฺกชาเตน จฺปิ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ๑

[๖๑] เตน โข ปน สมเยน สุนฺทโร นาม ภิกฺขุ ราชคฺหา
ปพฺพชฺโิต รัถิกาย กจฺฉติ ๑ อณฺฺตตรา อิตฺถิ ตํ ปสฺสิตฺวา
เอตทโวจ ๑ มฺหุตฺตํ ภาเน อากเมหิ วนฺทิสฺสามิติ ๑ สว วนฺทนฺติ
อนฺฺตราวาสกํ อุกฺขิปิตฺวา มฺเขน องฺกชาตํ อกฺคเหสิ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ๑เปฯ สาทิยิ ตฺวํ ภิกฺขุติ ๑ นานํ ภควา สาทิยินฺติ ๑
อนาปตฺติ ภิกฺขุ อสาทิยนฺตสฺสาติ ๑

[๖๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตตรา อิตฺถิ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา
เอตทโวจ เอหิ ภาเน เมจฺจนํ ฐมฺมํ ปฏฺฐิสฺวาติ ๑ อลํ ภคิณี เนตํ
กปฺปตีติ ๑ เอหิ ภาเน อหํ วายมิสฺสามิ ตฺวํ มา วายมิ
เอวฺนเต อนาปตฺติ ภวิสฺสตีติ ๑ โส ภิกฺขุ ตถา อกาสิ ๑ ตสฺส
#๑ ตํ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจาทิ ยฺโรปิยมรมฺมโปตฺถเกสฺส น ทิสฺสติ ๑

กุกกุจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมฺเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทวโจ
เอหิ ฆนฺเต เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺฐิสฺวาติ ฯ อลํ ภิกฺขิณี เนตํ กปฺปตฺติติ ฯ
เอหิ ฆนฺเต ตฺวํ วายมาหิ อหํ น วายมิตฺตฺสामी เอวฺนฺเต
อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ ฯ โส ภิกฺขุ ติถา อกาสิ ฯ ตสฺส กุกกุจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข
ปน สมฺเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทวโจ เอหิ
ฆนฺเต เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺฐิสฺวาติ ฯ อลํ ภิกฺขิณี เนตํ กปฺปตฺติติ ฯ
เอหิ ฆนฺเต อพฺภนฺตรํ ฆญฺญตฺวา พหิ โมเจหิ ฯเปฯ พหิ
ฆญฺญตฺวา อพฺภนฺตรํ โมเจหิ เอวฺนฺเต อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ ฯ
โส ภิกฺขุ ติถา อกาสิ ฯ ตสฺส กุกกุจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี
ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๖๗] เตน โข ปน สมฺเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ สิวถิกํ คนฺตฺวา
อกุขายิตํ ๑ สรีรํ ปสฺสิตฺวา ตสฺมี เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺฐิสฺวาติ ฯ ตสฺส
กุกกุจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมฺเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ สิวถิกํ คนฺตฺวา เขญฺญเยน
อกุขายิตํ สรีรํ ปสฺสิตฺวา ตสฺมี เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺฐิสฺวาติ ฯ ตสฺส
กุกกุจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมฺเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ สิวถิกํ คนฺตฺวา เขญฺญเยน
#๑ ย. ม. อกุขายิตํ ฯ

ขายิต์ ๑ สรีร์ ปสฺสตีตฺวา ตสฺมี เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐเสวี ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิက္ขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
ถุลลจฺยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิက္ขุ สิวถิกํ
คนฺตฺวา ฉินฺนสีลํ ปสฺสตีตฺวา วิวญฺญกฺเต ๒ มฺเข จฺปนฺตํ องฺกชาตํ
ปเวเสสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิက္ขุ
อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิက္ขุ
สิวถิกํ คนฺตฺวา ฉินฺนสีลํ ปสฺสตีตฺวา วิวญฺญกฺเต มฺเข อจฺจฺปนฺตํ
องฺกชาตํ ปเวเสสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิက္ขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อถฺยตโร ภิက္ขุ อถฺยตริสฺสา อิตฺติยา ปฏฺฐิตฺตฺวา โหติ ฯ
สา กาลกฺตา ๓ สฺसानเน นจฺจฺจิตฺตา ๔ฯ อญฺจิกานิ วิปฺปกฺคิณฺณานิ โหนฺติ ฯ
อถ โข โส ภิက္ขุ สิวถิกํ คนฺตฺวา อญฺจิกานิ สงฺกทฺตฺวา นิमितฺเต
องฺกชาตํ ปฏฺฐิตฺวา ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิက္ขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๖๔] เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิက္ขุ นาคิยา เมถุนํ
ฌมฺมํ ปฏฺฐเสวี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ
ภิက္ขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร
ภิက္ขุ ยกฺขินิยา เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐเสวี ฯเปฯ เปติยา เมถุนํ ฌมฺมํ
#๑ ยฺ. ม. ขยิต์ ๑ ๒ ยฺ. ม. วตฺตกฺเต ๑ ๓ ยฺ. ม. รา. กาลงฺกตา ๑
#๔ ยฺ. ม. นจฺจฺจิตฺตานิ ๑

ปฏิสเสวี่ ฯเปฯ ปณฺทกฺกสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิสเสวี่ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๖๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อุพฺหิตินฺทริโย
โหติ ฯ โส นาหิ เวทียามิ สฺขํ วา ทุกฺขํ วา อนาปตฺติ ๑เม
ภวิสฺสตีติ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิสเสวี่ ฯเปฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ ฯ เวทียิ วา โส ภิกฺขเว โมฆปุริโส น วา เวทียิ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺสาติ ฯ

[๖๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อิตฺถียา เมถุนํ
ฌมฺมํ ปฏิสเสวีสฺสามีติ นฺนูปิตมตฺเต วิปฺปฏิสริ อโหสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกสฺสาติ ฯ

[๖๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ ภาทฺธิเย ๒ชาติยวเน
ทิวาวิหารคโต นิปนฺโน โหติ ฯ ตสฺส อํกมํกานิ วาตฺตฺตฺถทฺธานิ
โหนติ ฯ อญฺจตฺรา อิตฺถิ ปสฺสิตฺวา อํกชาเต อภินิสฺสิตฺวา
ยวาทตฺถํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ ภิกฺขุ กิลินฺนํ ปสฺสิตฺวา ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ๓ ฯ ปญฺจหิ ภิกฺขเว อากาเรหิ อํกชาตํ
กมฺมณฺธิ ๔ โหติ ราเคน วจฺเจน ปสฺสาเวน วาเตน อฺจฺจาติงฺค-
ปาณกทฺฐเณ อิมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหากาเรหิ อํกชาตํ กมฺมณฺธิ
#๑ ย. ม. เอว อนาปตฺติ ฯ ๒ ม. ภาทฺธิยนคเร ฯ ๓ อยมตฺถโถ
#ยฺโรปิยมรมฺมโปตฺถเกสฺส พหฺวจนวเสน กโต ฯ ๔ ย. กมฺมณฺธิ ฯ

โหติ อฏฺฐานเมตฺติ ภิกฺขเว อนวกาโส ยํ ตสฺส ภิกฺขุโน ราเคน
องฺคชาตํ กมฺมนิยํ อสฺส อรหํ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนาปตฺติ
ภิกฺขเว ตสฺส ภิกฺขุโนติ ฯ

[๖๘] เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร ภิกฺขุ สาวตฺถิยํ อนุชเว
ทิวาวิหารคโต นิปนฺโน โหติ ฯ อลฺยตฺรา โคปาลิกา ปสฺสิตฺวา
องฺคชาเต อภินิสฺสีติ ฯ โส ภิกฺขุ ปเวสนํ สาทิยิ ปวิฏฺฐํ สาทิยิ จิตฺ
สาทิยิ อุทฺธรณํ สาทิยิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี
ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร
ภิกฺขุ สาวตฺถิยํ อนุชเว ทิวาวิหารคโต นิปนฺโน โหติ ฯ อลฺยตฺรา
อชปาลิกา ปสฺสิตฺวา ฯเปฯ อลฺยตฺรา กฏฺฐหาริกา ปสฺสิตฺวา ฯเปฯ
อลฺยตฺรา โคมยหาริกา ปสฺสิตฺวา องฺคชาเต อภินิสฺสีติ ฯ โส ภิกฺขุ
ปเวสนํ สาทิยิ ปวิฏฺฐํ สาทิยิ จิตฺ สาทิยิ อุทฺธรณํ สาทิยิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๖๙] เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร ภิกฺขุ เวสาลียํ มหาวเน
ทิวาวิหารคโต นิปนฺโน โหติ ฯ อลฺยตฺรา อิตฺถิ ปสฺสิตฺวา องฺคชาเต
อภินิสฺสีติตฺวา ขาวทตฺถํ กตฺวา สามนฺตา หสมานา จิตา โหติ ฯ โส
ภิกฺขุ ปฎิพฺพชฺฉิตฺวา ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ คุยฺหิํ กมฺมนฺติ ฯ อาม
มยฺหิํ ๑ กมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ ชานาสิ ๒ตฺวํ
ภิกฺขุติ ฯ นาหํ ภควา ชานามิติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อชานนฺตสฺสาติ ฯ
#๑ ย. ม. มยฺหิํ ฯ ๒ ย. ม. สาทิยิ ฯ

เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ เวสาลียํ มหาวเน ทิวา-
วิหารคโต รุกฺขํ อปสฺสาย นิปนฺโน โหติ ฯ อณฺฺตรา อิตฺถิ
ปสฺสิตฺวา องฺกชาเต อภินิสฺสีติ ฯ โส ภิกฺขุ สหสา วุฏฺฐาสิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ สาทิยิ ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นานํ ภควา
สาทิยินฺติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อสาทิยนฺตสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺฺตโร ภิกฺขุ เวสาลียํ มหาวเน ทิวาวิหารคโต รุกฺขํ อปสฺสาย
นิปนฺโน โหติ ฯ อณฺฺตรา อิตฺถิ ปสฺสิตฺวา องฺกชาเต อภินิสฺสีติ ฯ
โส ภิกฺขุ อกฺกมิตฺวา ปวฏฺฐุสฺสีติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
สาทิยิ ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นานํ ภควา สาทิยินฺติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
อสาทิยนฺตสฺสาติ ฯ

[๗๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ เวสาลียํ มหาวเน
กุฎาคารศาลายํ ทิวาวิหารคโต ทวารํ วิวริตฺวา นิปนฺโน โหติ ฯ
ตสฺส องฺกมจฺจานิ วาตฺตฺตฺถุทฺธานิ โหนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
สมฺพหุลา อิตฺถิโย คณฺฺชญจ มาลญจ อาทาย อารามํ อคมํสุ
วิหารเปกฺขิกาโย ฯ อถ โข ตา อิตฺถิโย ตํ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา องฺกชาเต
อภินิสฺสีตฺวา ขาวทตฺถํ กตฺวา ปุริสฺสุสฺสโก วตายนฺติ วตฺวา คณฺฺชญจ
มาลญจ อาโรเปตฺวา ปกฺกมํสีสุ ฯ ภิกฺขุ กิลินฺนํ ปสฺสิตฺวา ภควโต
เอตมตฺถํ आरोเจสิ ๑ ฯ ปณฺฺจหิ ภิกฺขเว อากาเรหิ องฺกชาตํ กมฺมนิยํ
โหติ ราเคน วจฺเจน ปสฺสาเวน วาเตน อุจฺจาลิงฺคปาลกทฏฺฐเจน
#๑ อิทาปี จาเน เตสุ วุตฺตโปตฺถเกสุ พหฺวจฺจนวเสน ปโยโค กโต ฯ

อิเมหิ โข ภิกฺขเว ปญฺจหาการเหหิ อํคชาตํ กมฺมนิยํ โหติ
อฏฺฐจานเมตํ ภิกฺขเว อนวกาโส ยํ ตสฺส ภิกฺขุโน ราเคน อํคชาตํ
กมฺมนิยํ อสฺส อรหํ โส ภิกฺขเว ภิกฺขุ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ตสฺส
ภิกฺขุโน อนุชานามิ ภิกฺขเว ทิวา ปฏฺิสลฺลียนฺเตน ทวารํ ลํวริตฺวา
ปฏฺิสลฺลียิตฺตุนฺติ ฯ

[๗๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภารุกจฺจโก ภิกฺขุ
สุปฺปินนฺเตน ปุราณทฺตฺติยกาย เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิสเวติตฺวา อสฺสสมโณ
อหํ วิพฺภมิสฺสามิตี ภารุกจฺจํ คจฺจนฺโต อนฺตรามคฺเค आयสฺมนตํ
อุปาสิ ปสฺสิตฺวา เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ आयสฺมา อุปาลิ เอวมาห
อนาปตฺติ อวฺโส สฺปฺปินนฺเตนาติ ฯ

[๗๒] เตน โข ปน สมเยน ราชคฺเห สฺปพฺพานาม อุปาสิกา
มฺหุปฺปสฺสนฺนา ๑ โหติ ฯ सा เอวํทิฏฺฐิจกา โหติ ยา เมถุนํ ฌมฺมํ
เทติ सा อคฺคทานํ เทตีติ ฯ सा ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ เอहि
ภนฺเต เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิสเววาติ ฯ อลํ ภคฺคิเน เนตํ กปฺปตีติ ฯ เอहि
ภนฺเต อฺอรุณฺตริกาย ๒ ฆณฺเฏหิ เอวฺนฺเต อนาปตฺติ ภวิสฺสตีติ ฯ โส
ภิกฺขุ ตถา อกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ สจฺจมาทิสฺสสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ราชคฺเห สฺปพฺพา นาม อุปาสิกา มฺหุปฺปสฺสนฺนา โหติ ฯ सा เอวํทิฏฺฐิจกา
โหติ ยา เมถุนํ ฌมฺมํ เทติ सा อคฺคทานํ เทตีติ ฯ सा
#๑ เขภฺยเยน พุทฺธรปฺปสฺสนฺนาติ ทิสฺสตีติ ฯ ๒ ย. ม. อฺอรุณฺตริกาย ฯ

ภิกขุ ปัสสิตฺวา เอตทโวจ เอหิ ภนฺเต เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺวาติ ฯ
อลํ ภคินิ เนตํ กปฺปตีติ ฯ เอหิ ภนฺเต นาภิยํ ๑ ฃฏฺฐฺเหหิ
ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต อุทรวฏฺฐิยํ ๒ ฃฏฺฐฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต
อุปกจฺจนเก ฃฏฺฐฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต คีวายํ ๓ ฃฏฺฐฺเหหิ ฯเปฯ
เอหิ ภนฺเต กณฺณจฺฉิทฺเท ฃฏฺฐฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต เกส-
วฏฺฐิยํ ๔ ฃฏฺฐฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต องฺคุณนฺตริกาย ฃฏฺฐฺเหหิ
ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต หตฺถเณน อุปกกฺมิตฺวา โมเจสฺสามิ เอวนฺเต
อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ ฯ โส ภิกขุ ตถา อกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ สงฺฆา-
ทิสฺสสฺสาติ ฯ

[๗๓] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยํ สทฺธา นาม อุปาสิกา
มฺหุปฺปสนฺนา โหติ ฯ सा ऐवंतिष्ठिका होति या मेथुनं चम्मं तेषी
सा अकुथानं तेषीति ฯ सा भिक्षुं पस्सित्वा ऐतत्तवो ज ऐहि
भन्ते मेथुनं चम्मं प्ठ्ठिसवाति ฯ अलं भकनि नेतं कप्पतीति ฯ
ऐहि भन्ते उरुन्ตริกया ฃฏฺฐฺเหหิ เอวนฺเต อนาปตฺติ ภาวิสฺสตีติ ฯ
โส भिक्षु तदा अकासि ฯ तस्स कुकुज्जं ओहसि ฯเปฯ अनपत्ति
भिक्षु पाराशिकस्स आपत्ति संघातिसस्ससाति ฯ

[๗๔] เตน โข ปน สมเยน สาวตฺถิยํ สทฺธา นาม อุปาสิกา
#๑ ย. ม. นาภิยา ฯ ๒ ย. ม. อุทรวฏฺฐิยา ฯ ๓ ย. ม. คีวาย ฯ
#๔ ย. ม. เกสวฏฺฐิยา ฯ

มทุปฺปสนฺนา โหติ ฯ สา เอวํทิกฺกุสิกา โหติ ยา เมถุนํ ฌมฺมํ เทติ
สา อคฺคทานํ เทตีติ ฯ สา ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ เอหิ
ภนฺเต เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐเสวาติ ฯ อลํ ภคินี เนตํ กปฺปตีติ ฯ
เอหิ ภนฺเต นากิยํ ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต อุทรวมฺมฺภุชฺชํ
ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต อุปกจฺจเก ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ
เอหิ ภนฺเต คีวํยํ ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต กณฺณจฺฉิทฺเท
ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต เกสวมฺมฺภุชฺชํ ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ
ภนฺเต องฺคฺคฺคณฺตริกาย ฌมฺมฺเหหิ ฯเปฯ เอหิ ภนฺเต หตฺถเณ
อุปฺกกมิตฺวา โมเจสฺสามิ เวนฺนเต อนาปตฺติ ภวิสฺสตีติ ฯ โส
ภิกฺขุ ติถา อกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสาตี ๑ฯ

[๗๕] เตน โข ปน สมเณ เวสาลิยํ ลิจฺฉวิภุมารกา ภิกฺขุํ คเหตุวา
ภิกฺขุณิยา วิปฺปฏฺฐิปาเทสฺสุ ฯ อุโภ สาทิยีสฺสุ อุโภ นาเสตพฺพา ฯ อุโภ
น สาทิยีสฺสุ อุภินฺนํ อนาปตฺติ ฯ เตน โข ปน สมเณ เวสาลิยํ
ลิจฺฉวิภุมารกา ภิกฺขุํ คเหตุวา สิภฺขมานาย วิปฺปฏฺฐิปาเทสฺสุ ฯเปฯ
สามเณริยา วิปฺปฏฺฐิปาเทสฺสุ ฯ อุโภ สาทิยีสฺสุ อุโภ นาเสตพฺพา ฯ
อุโภ น สาทิยีสฺสุ อุภินฺนํ อนาปตฺติ ฯ

[๗๖] เตน โข ปน สมเณ เวสาลิยํ ลิจฺฉวิภุมารกา ภิกฺขุํ
คเหตุวา เวสิยา วิปฺปฏฺฐิปาเทสฺสุ ฯเปฯ ปณฺฑเก วิปฺปฏฺฐิปาเทสฺสุ
#๑ ยถา ปุริเมสฺสุ วตฺถุสฺสุ วิสทิสฺสา ทิสฺสตีติ ตถา อิมฺเมสฺสปี วตฺถุสฺสุ ฯ

๑เป๑ คิหิณียา วิปฺปฏิปาเทสฺสุ ๑ ภิกฺขุ สาทิยิ ภิกฺขุ นาสตพฺโพ ๑
ภิกฺขุ น สาทิยิ ภิกฺขุสฺส อนาปตฺติ ๑ เตน โข ปน สมเยน
เวสาลิยํ ลิจฺฉวิภุมารกา ภิกฺขุํ คเหตุวา อณฺณมณฺณํ วิปฺปฏิปาเทสฺสุ ๑
อุโภ สาทิยีสฺสุ อุโภ นาสตพฺพา ๑ อุโภ น สาทิยีสฺสุ
อุภินฺนํ อนาปตฺติ ๑

[๗๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร วุฑฺฒปฺพพฺชิตฺโต ภิกฺขุ
ปฺรารณฺทฺตฺติกาเย ทสฺสนํ อคฺมาสิ ๑ สฺวา เอหิ ภนฺเต วิพฺภมาติ
อคฺคฺเขสิ ๑ โส ภิกฺขุ ปฏิกฺกมฺนฺโต อุตฺตานิ ปรีปติ ๑ สฺวา
อุพฺภุชิตฺวา อํคฺชาเต อภินิสฺสีติ ๑ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๑ ภควฺโต
เอตมตฺถํ อโรเจสิ ๑ สาทิยิ ตฺวํ ภิกฺขุติ ๑ นานํ ภควา
สาทิยินฺติ ๑ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อสาทิยนตฺตฺสชาติ ๑

[๗๘] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ อรณฺเณ วิหริติ ๑
มิกโปตโก ตสฺส ปสฺสาวภูจฺฉานํ อคฺนฺตฺวา ปสฺสาวํ ปิวนฺโต มุขเณ
อํคฺชาตํ อคฺคฺเขสิ ๑ โส ภิกฺขุ สาทิยิ ๑ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ๑ ภควฺโต เอตมตฺถํ อโรเจสิ ๑ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๑

ปจฺมปาราชิกํ นิฏฺฐจฺจํ ๑

ทุติยปาราชิกกณฺห์

[๗๕] เตน สมเณ พุทุโธ ภควา ราชคเห วิหริติ กิซฺฌณฺเณ
 ปพฺพเต ฯ เตน โข ปน สมเณ สมพฺพลา สนฺทิกฺขฺจา สมภตฺตา
 ภิกฺขุ อิติคฺคิปปสฺเส ตินฺนุฏฺฐิโย กริตฺวา วสฺสํ อุปคจฺฉิสฺสุ ฯ อายุสฺมาปี
 ธนฺิโย กุมฺภการปฺตฺโต ตินฺนุฏฺฐิกํ กริตฺวา วสฺสํ อุปคจฺฉิ ฯ อถ โข
 เต ภิกฺขุ วสฺสํ วุตฺตา เตมาสจฺจเณ ตินฺนุฏฺฐิโย ภินฺทิตฺวา ตินฺนจ
 กฺกฺขณฺจ ปฏฺฐิสาเมตฺวา ชนปทจาริกํ ปกฺกมฺิสฺสุ ฯ อายุสฺมา ปน
 ธนฺิโย กุมฺภการปฺตฺโต ตตฺถเวย วสฺสํ วสิ ตตฺถ เหมนฺตํ ตตฺถ
 คิมฺหิ ฯ อถ โข อายุสฺมโต ธนฺิยสฺส กุมฺภการปฺตฺตสฺส คามํ ปิณฺฑาย
 ปวิญฺจสฺส ตินฺนหาริโย กฺกฺขหาริโย ตินฺนุฏฺฐิกํ ภินฺทิตฺวา ตินฺนจ
 กฺกฺขณฺจ อาทาย อคมฺิสฺสุ ฯ ทุติยมฺปี โข อายุสฺมา ธนฺิโย
 กุมฺภการปฺตฺโต ตินฺนจ กฺกฺขณฺจ สงฺกขฺกฺขิตฺวา ตินฺนุฏฺฐิกํ อกาสิ ฯ
 ทุติยมฺปี โข อายุสฺมโต ธนฺิยสฺส กุมฺภการปฺตฺตสฺส คามํ ปิณฺฑาย
 ปวิญฺจสฺส ตินฺนหาริโย กฺกฺขหาริโย ตินฺนุฏฺฐิกํ ภินฺทิตฺวา ตินฺนจ
 กฺกฺขณฺจ อาทาย อคมฺิสฺสุ ฯ ตติยมฺปี โข อายุสฺมา ธนฺิโย
 กุมฺภการปฺตฺโต ตินฺนจ กฺกฺขณฺจ สงฺกขฺกฺขิตฺวา ตินฺนุฏฺฐิกํ อกาสิ ฯ
 ทุติยมฺปี โข อายุสฺมโต ธนฺิยสฺส กุมฺภการปฺตฺตสฺส คามํ ปิณฺฑาย
 ปวิญฺจสฺส ตินฺนหาริโย กฺกฺขหาริโย ตินฺนุฏฺฐิกํ ภินฺทิตฺวา ตินฺนจ
 กฺกฺขณฺจ อาทาย อคมฺิสฺสุ ฯ อถ โข อายุสฺมโต ธนฺิยสฺส กุมฺภ-

การปุตตตสฺส เอตทโหสิ ยาวตติยกํ โข เม คามํ ปิณฑาย
ปวิญฺจสฺส ตินหาริโย กญฺจหาริโย ตินกุกฺกํ ภินฺทิตฺวา ตินณฺจ
กญฺจณฺจ อาทาย อคมํสุ อหํ โข ปน สฺสสิกฺขิตฺโต อนวโย สเก
อาจริยเก กุมภการกมฺเม ปรีโยทาสิปโป ยนฺนุนาหํ สามํ จิกฺขลลํ
มทฺทิตฺวา สพฺพมตฺติกามยํ กุกฺกํ กเรยฺยนติ ฯ อถโข आयสฺมา
ธนฺนิโย กุมภการปุตฺโต สามํ จิกฺขลลํ มทฺทิตฺวา สพฺพมตฺติกามยํ
กุกฺกํ กริตฺวา ตินณฺจ กญฺจณฺจ โคมยณฺจ สงฺกทฺตฺติตฺวา ตํ กุกฺกํ
ปจฺจิ ฯ สว อโหสิ กุกฺกิกา อภิรฺูปา ทสฺสนิยา ปาสาทิกา โลหิตกา ๑
เสยฺยถาปี อินฺทโคปโก ฯ เสยฺยถาปี นาม กี้กนิกสทฺโท เอวเมว
ตสฺสา กุกฺกิกาย สทฺโท อโหสิ ฯ อถโข ภควา สมฺพหุเลหิ ภิกฺขุหิ
สทฺธี กิษฺณกฺฎา ปพฺพตา โอโรหนฺโต อทฺทส ตํ กุกฺกํ อภิรฺูป
ทสฺสนิยํ ปาสาทิกํ โลหิตกํ ทิสฺวาน ภิกฺขุ อามนฺเตสิ กิ เอตํ
ภิกฺขเว อภิรฺูปํ ทสฺสนิยํ ปาสาทิกํ โลหิตกํ เสยฺยถาปี อินฺทโคปโกติ ฯ
อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสุํ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจจฺฉวิกํ ภิกฺขเว ตสฺส โมฆปฺริสสฺส
อนนฺโถมิกํ อปฺปญฺจฺจรูปํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณฺิยํ กถํ หิ
นาม โส ภิกฺขเว โมฆปฺริโส สามํ จิกฺขลลํ มทฺทิตฺวา สพฺพมตฺติกามยํ
กุกฺกํ กริสฺสตี น หิ นาม ภิกฺขเว ตสฺส โมฆปฺริสสฺส
ปาณฺเส ออนุทฺทยา ออนุกฺมฺปา อวิหฺเสสา ภวิสฺสตี คจฺฉเถตํ ภิกฺขเว
#๑ ย. ม. โลหิติกา ฯ

กุกฺกั กิณฑล มา ปจฺฉิมา ชนตา ปาณฺเส ปาตพฺยตํ ๑ อาปชฺชิ น
จ ภิกฺขเว สพฺพมตฺติกาเมยา กุกฺกิกา กาทพฺพา โย กเรยฺย อาปตฺติ
ทูกฺกสฺสาติ ฯ เอวํ ฆนฺเตติ โข เต ภิกฺขุ ภควโต ปฏฺิสฺสนฺติว
เยน สว กุกฺกิกา เตนฺอุปสงฺกมฺิสฺส อุปสงฺกมิตฺวา ตํ กุกฺกั กิณฑฺสิ ฯ
อถ โข อายสฺมา ฌนฺโฆ กุมฺภการปฺตฺโต เต ภิกฺขุ เอตทวโจ
กิสฺส เม ตุมฺเห อาวุโส กุกฺกั กิณฑฺธาติ ฯ ภควา อาวุโส
เกทาเปตฺติ ฯ กิณฑฺหาวุโส สเจ ฆมฺมสามิ เกทาเปตฺติ ฯ

[๘๐] อถ โข อายสฺมโต ฌนฺยสฺส กุมฺภการปฺตฺตสฺส เอตทโหสิ
ยวตตฺยํ โข เม คามิ ปิณฺฑาย ปวิญฺจสฺส ตินฺหาริโย กฏฺฐหาริโย
ติณฺกุกฺกั กิณฑฺติว ตินฺณจ กฏฺฐณฺจ อาทาย อคฺมฺิสฺ
ยาปิ มยา สพฺพมตฺติกาเมยา กุกฺกิกา กตา สวาปี ภควตา เกทาปีตา
อตุถิ จ เม ทารุคฺคเณโก สนนฺทิฏฺโฐ ยนฺนุนาหิ ทารุคฺคเณกํ
ทารุณิ ยาจิตฺวา ทารุคฺกุกฺกั กเรยฺยนฺติ ฯ อถ โข อายสฺมา ฌนฺโฆ
กุมฺภการปฺตฺโต เยน ทารุคฺคเณโก เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
ทารุคฺคเณกํ เอตทวโจ ยวตตฺยํ โข เม อาวุโส คามิ
ปิณฺฑาย ปวิญฺจสฺส ตินฺหาริโย กฏฺฐหาริโย ตินฺกุกฺกั กิณฑฺติว
ตินฺณจ กฏฺฐณฺจ อาทาย อคฺมฺิสฺ ยาปิ มยา สพฺพมตฺติกาเมยา
กุกฺกิกา กตา สวาปี ภควตา เกทาปีตา เทหิ เม อาวุโส ทารุณิ
อิจฺฉามิ ทารุคฺกุกฺกั กตฺตุนฺติ ฯ นตฺถิ ฆนฺเต ตาทิสานิ ทารุณิ
#๑ ย. ปาตวฺยตํ ฯ

ยานาหิ อยฺยสฺส ททฺยํ อตฺถิ ฆนฺเต เทวคหณทารุณี ๑ นคร-
ปฏิสงฺขาริกานิ อาปทตฺถาย นิกฺขิตฺตานิ สเจ ตานิ ราชา ทาเปติ
หฺราเปถ ฆนฺเตติ ๑ ทินฺนานิ อาวุโส รณฺณาติ ๑ อถโฆ ทารุ-
คฺคฺคณโก อิเม โข สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา ฆมฺมจาริโน สมจาริโน
พฺรหฺมจาริโน สจฺจวาทีโน สีลวฺนฺโต กลฺยาณฆมฺมา ราชาปิเมสฺส
อภิปฺปสนฺโน น อรหฺติ อทินฺนํ ทินฺนนฺติ วตฺตุนฺติ आयสฺมนฺตํ
ชนฺิยํ กุมฺภการปฺตฺตํ เอตทโวจ หฺราเปถ ฆนฺเตติ ๒ ๑ อถโฆ
อายสฺมา ชนฺิโย กุมฺภการปฺตฺโต ตานิ ทารุณี ฆณฺทาทฺตํ
เจทาเปตฺวา สกฺเณหิ นิพฺพาหาเปตฺวา ทารุณฺณิ กกาสิ ๑

[๘๑] อถโฆ วสฺสกาโร พฺราหฺมโณ มคฺชฆมฺมตฺโต ราชคฺค
กมฺมฆนฺเต อนฺุสณฺายมาโน เยน ทารุคฺคณโก เตนฺุปสงฺกมิ
อฺุปสงฺกมิตฺวา ทารุคฺคณกํ เอตทโวจ ยานิ ตานิ ฆณฺ เทว-
คหณทารุณี นครปฏิสงฺขาริกานิ อาปทตฺถาย นิกฺขิตฺตานิ กหิ ตานิ
ทารุณีติ ๑ ตานิ สามิ ทารุณี เทเวณ อยฺยสฺส ชนฺิยสฺส กุมฺภ-
การปฺตฺตสฺส ทินฺนानीติ ๑ อถโฆ วสฺสกาโร พฺราหฺมโณ มคฺช-
#๑ ย. ม. รา. เทวคหณทารุณี ๑ ๒ เตสฺ วุตฺตโปตฺถเกสฺ วิสทิสตา
#โหติ ๑ ตตฺถ หิ เอวํ วุตฺตํ อถโฆ ทารุคฺคณกสฺส เอตทโหสิ
#อิเม โข สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา ๑เป ๑ ทินฺนนฺติ วตฺตุนฺติ ๑ อถโฆ
#ทารุคฺคณโก आयสฺมนฺตํ ชนฺิยํ กุมฺภการปฺตฺตํ เอตทโวจ หฺราเปถ
#ฆนฺเตติ ๑

มหามตุโต อนาคตมโน อโหสิ กถิ หิ นาม เทโว เทวคหณทารุณี
นกรปฏิสงฺขาริกานิ อาปทตถาย นิกฺขิตฺตานิ ฌนียสฺส กุมภ-
การปฺตตสฺส ทสฺสตีติ ฯ อถโข วสฺสกาโร พุราหุมนโณ มคฺชมหา-
มตุโต เยน ราชา มากฺโข เสนิโย พิมฺพิสฺสโร เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ราชานํ มากฺชํ เสนิยํ พิมฺพิสฺสโร เอตทโวจ สจฺจํ กิร ๑
เทเวน เทวคหณทารุณี นกรปฏิสงฺขาริกานิ อาปทตถาย นิกฺขิตฺตานิ
ฌนียสฺส กุมภการปฺตตสฺส ทินฺนนานีติ ฯ โโก เอวมาหาติ ฯ ทารุ-
คເຄณໂກ ທວາດີ ຯ ຕັນຫີ ພຸຣາຸມຸນ ທາຣຸກເຄຣນກໍ ອານາ-
ເປຫີຕີ ຯ ອດໂຂ ວສຸສກາໂຣ ພຸຣາຸມໂນ ມຄຸມມາມຕຸໂຕ ທາຣຸ-
ຄເຄຣນກໍ ພນຸຣໍ ອານາເປສີ ຯ

[๘๒] อทฺทສา โข อายสฺมา ฌนฺิโย กุมภการปฺตฺโต ทารุคເຄຣນກໍ
ພນຸຣໍ ນິຍມານໍ ๒ ທິສຸວານ ທາຣຸກເຄຣນກໍ ເອຕໂວຈ ກິສຸສ ດຸວໍ
ອາວຸໂສ ພນຸໂຂ ນິຍສີຕີ ๓ ຯ ເຕສໍ ກນຸເຕ ທາຣຸນໍ ກິຈຸຈາຕີ ຯ
ຄຈຸຣາວຸໂສ ອໍພິ ຄຈຸຣາມິຕີ ຯ ເຍຍຸຍາສີ ກນຸເຕ ປຸຣາຫໍ ພຍຸຣາມິຕີ ຯ
ອດໂຂ ອາຍສຸມາ ຈນີໂຍ ກຸມບກາຣປຸຕຸໂຕ ເຍນ ຣຸໂຍ ມາຄຣສຸສ
ເສນິຍສຸສ ພິມຸພິສາຣສຸສ ນິເວສນໍ ຕະນຸປສງກມິ ອຸປສງກມິຕຸວາ
ປຸຣຸທຕະ ອາສເນ ນິສີຫີ ຯ ອດໂຂ ຣາຈາ ມາຄໂຂ ເສນິໂຍ ພິມຸພິສາໂຣ
ເຍນາຍສຸມາ ຈນີໂຍ ກຸມບກາຣປຸຕຸໂຕ ຕະນຸປສງກມິ ອຸປສງກມິຕຸວາ
#๑ ເຕສຸ ທຸວິສຸ ໂປຕຸຄເຄສ ທວາດີ ອາລປນໍ ອຕຸຕີ ຯ ๒ ຍຸ. ມ.
#ນິຍມານໍ ຯ ๓ ຍຸ. ມ. ນິຍສີຕີ ຯ

ายสมนุตฺตํ ฐนียํ กุมภการปุตฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนุตฺตํ นิสีทึ ๑
 เอกมนุตฺตํ นิสินฺโน โข ราชฯ มาคฺโช เสนิโย พิมฺพิสาโร ายสมนุตฺตํ
 ฐนียํ กุมภการปุตฺตํ เอตทโวจ สจฺจํ กิร มยา ฆนฺเต เทว-
 คหณทารุณิ นครปฏิสงฺขาริกานิ อาปทตถาย นิภิจิตฺตานิ อyyยสฺส
 ทินฺนानीติ ๑ เอวํ มหาราชฯติ ๑ มยํ โข ฆนฺเต ราชานो นาม
 พหุกิจฺจา พหุภกรณียา ทตฺวาปี น สเรyyยยาม อิงฺฆ ฆนฺเต
 สราเปหีติ ๑ สรสิ ตฺวํ มหาราช ปจฺมาภิสิตฺโต เอวรूपิ วาจํ
 ภาสิตา ทินฺนณฺเวยว สมณพฺราหฺมณานํ ติณฺณกฺกุโฆทกํ ปรีกฺกุชฺชน-
 ตฺตึ ๑ สรามหํ ฆนฺเต สนฺติ ฆนฺเต สมณพฺราหฺมณา ลชฺชินो
 กุกฺกจฺจกา สิกฺขาภามา เตสํ อปฺปมตฺตเกปิ กุกฺกจฺจํ อฺปฺปชฺชติ
 เตสํ มยา สนฺชาย ภาสิตํ ตถจ โข อรณฺเวยว อปรีกฺคหีติ
 โส ตฺวํ ฆนฺเต เตน เถเสน ทารุณิ อทินฺนํ หริตฺตํ มณฺณสิ กถํ
 หิ นาม มาทิสฯ สมณํ วา พฺราหฺมณํ วา หนฺนยฺยํ วา พนฺนเชyyยํ วา
 ปพฺพาเชyyยํ วา ๑ กจฺจ ฆนฺเต โลเมน ตฺวํ มุตฺโตสิ มา
 ปฺนปี เอวรूपิ อกาสิติ ๑

[๘๑] มนฺุสสา อฺชฺชฌายนฺติ จิyyยนฺติ ๒ วิปาเจนฺติ อลชฺชินो อิม
 สมณฯ สกฺยปุตฺตติยา ทฺสฺสีลา มุสฯวาทินो อิม หิ นาม ฐมฺม-
 #๑ ยฺโรปียมรมฺมโปคฺคเกสฺส กถํ หิ นาม มาทิสฯ สมณํ วา พฺราหฺมณํ
 #วา วิชิตฺว สนฺตํ หนฺนยฺย วา พนฺนเชyyย วา ปพฺพาเชyyย วาติ เอกวจนวเสน
 #ปโยโค กโต ๑ ๒ เขyyยเยน จิyyยนฺตฺติ ปจฺนติ ๑

จารีโน พุรหุมจารีโน สจฺจวาทีโน สีลวานุโต กุลยาณ-
ธมฺมา ปฏฺิษานิสฺสฺสนฺติ นตฺถิ อิมสฺสิ สามณฺณํ นตฺถิ อิมสฺสิ
พุรหุมณฺณํ นนฺจํ อิมสฺสิ สามณฺณํ นนฺจํ อิมสฺสิ พุรหุมณฺณํ
กุโธ อิมสฺสิ สามณฺณํ กุโธ อิมสฺสิ พุรหุมณฺณํ อปคตา อิม
สามณฺณา อปคตา อิม พุรหุมณฺณา ราชานํปี อิม วยฺเจนฺติ
กึ ปน อณฺเณ มนุสฺเสติ ฯ อสฺโสสฺสุ โข ภิกฺขุ เตสฺสิ มนุสฺसानํ
อุชฺฌายนฺตานํ จิยฺนฺตานํ ๑ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจา
สนฺตุจฺจฺรา ลชฺชฺิโน กุกฺกจฺจกา สีกฺขากามา เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ
วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม आयสฺมา ฌนฺโຍ กุมฺภการปฺตฺโต รลฺโธ
ทารุณิ อทินฺนํ อาทิสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นินฺทานเ เอตสฺมี ปกรเณ
ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา आयสฺมนตฺ ฌนฺยํ กุมฺภการปฺตฺตํ ปฏฺิพฺจฺนิ
สจฺจํ กิร ตฺวํ ฌนฺย รลฺโธ ทารุณิ อทินฺนํ อาทิสฺตีติ ๒ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจจฺจวิกํ โมฆปฺริสฺ อนนฺโลมิกํ
อปฺปฏิรูปี อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณฺยํ กถํ หิ นาม ตฺวํ
โมฆปฺริสฺ รลฺโธ ทารุณิ อทินฺนํ อาทิสฺสตี เนตฺ โมฆปฺริส
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย อถเขวตฺ
โมฆปฺริสฺ อปฺปสนฺนํ นนฺจเวย อปฺปสาทาย ปสนฺนํ นนฺจเวย เอกจฺจจฺนํ
อณฺณตฺตฺตฺตฺยาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺณตฺโร ปฺราณ-
#๑ เยภฺยเยน จิยฺนฺตานนฺติ ปจฺนฺติ ฯ ๒ ยฺ. อาทิสฺตีติ ฯ

โหวหาริโก महामत्तो गिगुसु पपुषितो गक्वतो अविहुरे निसिन्ने
โหदि ५ ओत्तो गक्वा तं गिगुं ऐत्तवोच्च गित्तकेन नु ५
गिगु रारा मात्तो सेनियो पिम्पिसारो जोरि कहेत्वा हन्दि
वा पणुत्ति वा पपुषत्ति वात्ति ५ पात्तेन वा गक्वा पात्तरहेन
वा ओत्तिरेक्कात्तेन वात्ति ५ तेन ५ पन् समयेन राक्षहे पणुत्तमात्तो
पात्तो โहदि ५ ओत्तो गक्वा आयसुम्भत्तिं च्छियिं गुम्भकारपत्तिं
ओत्तेक्कात्तेन विक्कहित्तवा तुप्पुत्तरत्त ५ पे ५ विरियारम्भत्त वणुत्तिं
गात्तित्तवा गिगुन्ने तत्तणुत्तविकिं तत्तणुत्तलोम्भिकिं च्छम्भिकिं गत्तिं गत्तवा गिगु
ओत्तेक्कात्तेन ५ पे ५ ऐवणुत्त पन् गिगुवे ओम्भिकिं गिक्कात्तेन ओत्तेक्कात्तेन
यो पन् गिगु ओत्तेक्कात्तेन ऐवणुत्तवत्तिं ओत्तेक्कात्तेन ऐवणुत्तवत्तिं
राक्षहेन जोरि कहेत्वा हन्नेय्युं वा पणुत्तेय्युं वा पपुषत्तेय्युं
वा जोरिस्सि पात्तोस्सि मुत्तोस्सि ऐत्तेन्नेत्ति त्तेत्तेत्ते गिगु ओत्तेक्कात्तेन
ओत्तेक्कात्तेन ओत्तेक्कात्तेन पात्तोत्तेत्ते โहदि ओत्तेक्कात्तेन ५ ऐवणुत्तवत्तिं
गक्कत्ता गिगुन्ने गिक्कात्तेन पणुत्तवत्तिं โहदि ५

[๘๔] तेन ५ पन् समयेन च्छत्तेक्कात्तेन गिगु रक्षत्तेत्ते
คन्त्तवा रक्षत्तेत्ते ओत्तेक्कात्तेน ओत्तेक्कात्तेน ओत्तेक्कात्तेน
गिगु ऐवणुत्तवत्तिं महात्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्ते
จิวิริ ओत्तेक्कात्तेน ५ กุत्ते ओत्तेक्कात्तेน ओत्तेक्कात्तेน
รक्षत्तेत्तेत्ते คन्त्तवा รक्षत्तेत्तेत्ते ओत्तेक्कात्तेน ५ นนุ ओत्तेक्कात्तेน
गक्कत्ता गिक्कात्तेน पणुत्तवत्तिं गिक्कत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्तेत्ते

อวหริตฺถาติ ฯ สจฺจํ อวฺวโส ภควตา สิกฺขาปทํ ปญฺจตตํ ตณฺจ
โฆ คาเม โน อรณฺเณติ ฯ นนฺ อวฺวโส ตเถว ตํ โหติ
อนนฺจจฺฉวิกํ อวฺวโส อนนฺโลมิกํ อปฺปฏฺฐิรूपํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ
อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม ตุมฺเห อวฺวโส รชกภณฺฑิกํ อวหริสฺสถ
เนตํ อวฺวโส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ วา ภิกฺขุโยภาวาย
อถเขวตํ อวฺวโส อปฺปสฺนฺนํ นญฺเจว อปฺปสฺสาทาย ปสฺนฺนํ นญฺ
เอกจฺจํ อญฺจตฺตยาติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ
อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ ฯ อถโฆ
ภควา เอตสฺมี นิทานे เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา
นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉนฺติ สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว รชกตฺถรณฺ
คณฺตฺวา รชกภณฺฑิกํ อวหริตฺถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ
พฺพุโฆ ภควา อนนฺจจฺฉวิกํ โมฆปฺริสา อนนฺโลมิกํ อปฺปฏฺฐิรूपํ
อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปฺริสา
รชกภณฺฑิกํ อวหริสฺสถ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสฺนฺนํ วา
ปสฺสาทาย ฯเปฯ ปสฺนฺนํ นญฺจ เอกจฺจํ อญฺจตฺตยาติ ฯ
อถโฆ ภควา นพฺพคฺคิเย ภิกฺขุ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา พฺพุกรฺตาย
ฯเปฯ วิริยารมฺภสฺส วณฺณํ ภาสิตฺวา ภิกฺขุณฺํ ตทฺนฺจจฺฉวิกํ
ตทฺนฺโลมิกํ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ฯเปฯ เอวญฺจ
ปนฺ ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ โย ปนฺ ภิกฺขุ คามา
วา อรณฺเณ วา อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทึเยยฺย ยถารูเป

อทินฺนาทานเน ราชาน โจรี กเหตุวา หนะยฺยฺ วา พนฺเชยฺยฺ วา
ปพฺพาเชยฺยฺ วา โจโรสี พาโลสี มุโพหสี เถโนสีติ ตถารูป
ภิกฺขุ อทินฺนํ อาทิมานโน อยมฺปิ ปาราชโก โหติ อสฺวาโสติ ฯ

[๘๕] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ เอโส วุจฺจติ โย
ปนาติ ฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ
คาโม นาม เอกกฺกฺโกปี คาโม ทฺวิกฺกฺโกปี คาโม ติกฺกฺโกปี
คาโม จตุกฺกฺโกปี คาโม สมฺนุสฺโสปี คาโม อมฺนุสฺโสปี คาโม
ปริกฺขิตฺโตปี คาโม อปริกฺขิตฺโตปี คาโม โคนิสาทินิวิญฺโจะปี คาโม
โยปี สตุโธ อติเรกจตุมฺมาสนิวิญฺโจะ โสปี วุจฺจติ คาโม ฯ กามุปจาร
นาม ปริกฺขิตตฺสฺส คามสฺส อินฺทฺพีเล จิตตฺสฺส มชฺฌิมสฺส
ปฺริสสฺส เลทฺทฺทฺปาโต ๑ อปริกฺขิตตฺสฺส คามสฺส ฌรูปจเร จิตตฺส
มชฺฌิมสฺส ปฺริสสฺส เลทฺทฺทฺปาโต ฯ อรณฺณํ นาม จเปตฺวา
คามณฺจ กามุปจาร์ณฺจ อวเสสํ อรณฺณํ นาม ฯ อทินฺนํ นาม
ยํ อทินฺนํ อนิสฺสณฺณํ อปริจตฺตํ รกฺขิตํ โคปีตํ มมายิตํ ปฺรปริกฺคหิตํ
เอตํ อทินฺนํ นาม ฯ เถยฺยสงฺฆาตฺตฺนฺติ เถยฺยจิตฺโต อวหรณฺจิตฺโต ฯ

[๘๖] อาทิมะยฺยาติ อาทิมะยฺย หเรยฺย อวหเรยฺย อริยาปถํ
วิโกเปยฺย จานา จาเวยฺย สงฺเกตํ วิดีนามะยฺย ฯ

[๘๗] ยถารูปํ นาม ปาํทํ วา ปาทารหํ วา อติเรกปาํท
วา ฯ ราชาน นาม ปจฺพฺยา ราชาน ปเทสราชาน มณฺฑลิกา
#๑ เลทฺทฺทฺปาโตติปี ปาโธ ฯ

อนฺตรโกคิกกา อกฺขทสฺสา มหามตฺตา เย วา ปน เณฺชชเณฺชชํ
อนฺุสาสนฺุติ เอเต ราชานโน นาม ๑ โจโร นาม โย ปญฺจมาสํ
วา อติเรกปญฺจมาสํ วา อกฺขณกํ อทินฺนํ เณฺยยสงฺฆาตํ อาทียติ
เอโส โจโร นาม ๑ หนฺเณยฺยํ วาติ หตฺเถน วา ปาเทน วา
กสาย วา เวตฺเถน วา อทฺฐทณฺฑทเถน วา เณฺชชาย วา หนฺเณยฺยํ ๑
พนฺุชเณฺยฺยํ วาติ รชชฺพนฺุชเณฺน วา อนฺุทฺพนฺุชเณฺน วา สงฺฆลิกพนฺุชเณฺน
วา ฆรพนฺุชเณฺน วา นครพนฺุชเณฺน วา คามพนฺุชเณฺน วา นิกม-
พนฺุชเณฺน วา พนฺุชเณฺยฺยํ ปฺริสคฺคตฺตี วา กรเณฺยฺยํ ๑ ปพฺพวาเชยฺยํ
วาติ คามา วา นิกมา วา นครา วา ชนปทา วา ชนปทปเทสา
วา ปพฺพวาเชยฺยํ ๑ โจโรตี พาโลตี มฺุโฬหตี เณฺโนสีตี ปรีภาโส
เอโส ๑

[๘๘] ตถารูปี นาม ปาํ วา ปาทารหํ วา อติเรกปาํ
วา ๑ อาทียมานนฺุติ อาทียมานโน หรฺมานโน อวหรฺมานโน อิริยาปถํ
วิโกปยฺมานโน จานา จาวยฺมานโน สงฺเกตํ วิตินามยฺมานโน ๑

[๘๙] อยมฺปิตี ปฺริมํ อุปาทาย วุจฺจติ ๑ ปาราชโก โหตีตี
เสยฺยถาปี นาม ปณฺุชฺชลลาโส พนฺุชฺชนา ปวฺตุโต ๑ อภพฺโพ หริตตฺตตาย
เอวเมว ภิกฺขุ ปาํ วา ปาทารหํ วา อติเรกปาํ วา อทินฺนํ
เณฺยยสงฺฆาตํ อาทียิตฺวา อสฺสมนฺุณ โหติ อสฺกยฺปฺตุติโย เตน
วุจฺจติ ปาราชโก โหตีตี ๑ อสฺวาโสตี สฺวาโส นาม เอกกมฺมํ
#๑ ปมฺตุโตตีปี ปาโ ๑

เอภุทเทโส สมสิกขาตา เอโส สัมวาโส นาม โส เตน สทุธิ
นตฺถิ เตน วุจฺจติ อสัมวาโสติ ฯ

[๕๐] ภูมมฺภุจฺ อถภุจฺ อากาสภุจฺ เวหาสภุจฺ อุทกภุจฺ นาวภุจฺ
ยานภุจฺ ภารภุจฺ อารามภุจฺ วิหารภุจฺ เขตตภุจฺ วัตถุภุจฺ คามภุจฺ
อรณฺณภุจฺ อุทกํ ทนฺตโปถํ วนปฺปติ ทรณกํ อุปนธิ สุกฺกมาตํ
ปาโณ อปทํ ทฺวิปทํ จตฺตปฺปทํ พหุปฺปทํ โจรโก โฉนฺรโก
ลัทธิวหาโร สงฺเกตกมฺมํ นิมิตฺตกมฺมนฺติ ฯ

[๕๑] ภูมมฺภุจฺ นาม ภณฺทํ ภูมิมิ นิกฺขิตฺตํ โหติ ๑ปฏิจฺจนฺนํ ฯ
ภูมมฺภุจฺ ภณฺทํ อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทฺติยํ วา ปริเยสฺติ
กฺุทฺทาลํ วา ปิฏฺกํ วา ปริเยสฺติ กจฺจติ วา อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ
ตตฺถ ชาติกํ กภุจฺ วา ลตฺติ วา ฉินฺทติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ
ปัสฺสุ ขณฺติ วา วิยฺหติ ๒ วา อุทฺธรติ วา อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ
กฺุมฺภี อามสฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตฺติ
ถฺลลจฺยสฺส ฯ ฌานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ อตฺตโน
ภาชนํ ปเวเสตฺวา ปญฺจมาสกํ วา อติเรกปญฺจมาสกํ วา อกฺุณนํ
เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตฺติ
ถฺลลจฺยสฺส ฯ อตฺตโน ภาชนคตฺ วา กโรติ มฺภุจฺ วา ฉินฺทติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ สุตฺตารุพฺหิ ภณฺทํ ๓ ปามงฺกํ วา กณฺจ-
#๑ อิตฺ ปรี ฺยุโรปียมรมฺมโปตฺถเกสฺส นิชาตฺนติปิ อตฺถิ ฯ ๒ ฺยุ. ฺวฺยฺหติ
#ม. รา. พฺยฺหติ ฯ ๓ อิตฺ ปรี ฺยุโรปียโปตฺถเก ฺวาสทฺโท ทิสฺสติ ฯ

สุตฺตํ วา ๑ กฺกิสฺสุตฺตํ วา สากฺกํ วา เวจฺนํ วา เถยฺยจิตฺโต
อามสฺติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อปฺตฺติ อุตฺตจฺจ-
ยฺสฺส ฯ โกฏฺถิยํ คเหตฺวา อุจฺจาเรติ อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯ
งฺมฺสนฺโต นิหฺรติ อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯ อนฺตมฺโส เกสฺคฺคฺมตฺตมฺปิ
กฺมฺภิมฺขา โมเจติ อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ สปฺปี วา เตลฺลํ วา
มฺหฺมํ วา ฝานฺตี วา ปณฺจมาสํ วา อติเรกปณฺจมาสํ วา อคฺคฺชนํ
เถยฺยจิตฺโต เอเกน ปโยเคน ปิวติ อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ
ตตฺถเว วา ฆนฺทติ วา ฉทฺเตติ วา ฉาเปติ วา อปริโภกํ วา กโรติ
อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ

[๕๒] อถฺถจฺจํ นาม ภณฺฑํ อถฺถ นิกฺขิตฺตํ โหติ ฯ อถฺถจฺจํ
ภณฺฑํ อวฺหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทฺติยํ วา ปริเยสฺติ คจฺจติ
วา อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ อามสฺติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ
ฝนฺทาเปติ อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯ จานา จาเวติ อปฺตฺติ
ปาราชิกฺสฺส ฯ

[๕๓] อากาสจฺจํ นาม ภณฺฑํ อากาสคฺคํ โหติ โมโร วา
กปฺปชฺโร วา ติตฺติโร วา วฏฺฏโก วา สากฺกํ วา เวจฺนํ วา
หิริณฺณํ วา สุวณฺณํ วา นิชฺชมานํ ปตฺติ ฯ อากาสจฺจํ ภณฺฑํ
อวฺหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทฺติยํ วา ปริเยสฺติ คจฺจติ วา อปฺตฺติ
#๑ อิตฺ ปรี ตตฺถ จ มรฺมมฺไปตฺถเก จ กณฺณสุตฺตํ วาติ ปาโโจ
#อตุถิ ฯ

ทุกกกุสฺส ฯ กมนํ อุปจฺฉินฺหติ อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ อามสฺติ
อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อापตฺติ อุลลจฺจยสฺส ฯ จานา
จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๕๔] เวหาสภูจฺจํ นาม ภณฺฑํ เวหาสคตํ โหติ มณฺเฑ วา
ปีเฐ วา จีวรวิเส วา จีวรรัชชยุยา วา ภิกฺขุติขีเเล วา นาคทนฺเต
วา รุกฺเข วา ลกฺขิตํ โหติ อนฺตมโส ปตฺตาธารเกปี ฯ เวหาสภูจฺจํ
ภณฺฑํ อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทุตฺติยํ วา ปริเยสฺติ กจฺจติ วา
อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ อามสฺติ อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ
อापตฺติ อุลลจฺจยสฺส ฯ จานา จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๕๕] อุทกภูจฺจํ นาม ภณฺฑํ อุทเก นิกฺขิตฺตํ โหติ ฯ อุทกภูจฺจํ
ภณฺฑํ อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทุตฺติยํ วา ปริเยสฺติ กจฺจติ วา
อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ นิมุชฺชติ วา อุมมุชฺชติ วา อापตฺติ
ทุกกกุสฺส ฯ อามสฺติ อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อापตฺติ
อุลลจฺจยสฺส ฯ จานา จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ตตฺถ
ชาตกํ อุปฺปลิ วา ปทุมํ วา ปุณฺฑริกํ วา ภิสํ วา มจฺฉํ วา
กจฺจปํ วา ปณฺจมาสกํ วา อติเรกปณฺจมาสกํ วา อकुณฺนํ
เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อापตฺติ ทุกกกุสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อापตฺติ
อุลลจฺจยสฺส ฯ จานา จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๕๖] นาวา นาม ยาย ตฺรติ ฯ นาวภูจฺจํ นาม ภณฺฑํ นาวาย
นิกฺขิตฺตํ โหติ ฯ นาวภูจฺจํ ภณฺฑํ อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต

ทฺติยํ วา ปริเยสตี คจฺฉตี วา อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ อามสตี
อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปตี อาปตฺตี อุลฺลจฺจยสฺส ฯ จานา
จาเวตี อาปตฺตี ปาราชิกสฺส ฯ นาวิ อวฺหริสฺสามิตี เถยฺยจิตฺโต
ทฺติยํ วา ปริเยสตี คจฺฉตี วา อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ อามสตี
อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปตี อาปตฺตี อุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฆนฺธํ
โมเจตี อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺธํ โมเจตฺวา อามสตี
อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปตี อาปตฺตี อุลฺลจฺจยสฺส ฯ อฺทฺธํ
วา อโร วา ติริยํ วา อนตฺมโส เกสคฺคตฺตมปี สงฺกาเมตี
อาปตฺตี ปาราชิกสฺส ฯ

[๕๑] ยานํ นาม วยฺหํ รโถ สกฺกํ สนฺทฺมานิกา ฯ ยานฺภูจํ
นาม ฆณฺฑํ ยานเ นิกฺขิตฺตํ โหตี ฯ ยานฺภูจํ ฆณฺฑํ อวฺหริสฺสามิตี
เถยฺยจิตฺโต ทฺติยํ วา ปริเยสตี คจฺฉตี วา อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ
อามสตี อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปตี อาปตฺตี อุลฺลจฺจยสฺส ฯ
จานา จาเวตี อาปตฺตี ปาราชิกสฺส ฯ ยานํ อวฺหริสฺสามิตี
เถยฺยจิตฺโต ทฺติยํ วา ปริเยสตี คจฺฉตี วา อาปตฺตี
ทฺกฺกฏสฺส ฯ อามสตี อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปตี อาปตฺตี
อุลฺลจฺจยสฺส ฯ จานา จาเวตี อาปตฺตี ปาราชิกสฺส ฯ

[๕๒] ภาโร นาม สีสฺภาโร ฆนฺธภาโร กฺกฺกภาโร โอลมฺพโก ฯ
สีเส ภาโร เถยฺยจิตฺโต อามสตี อาปตฺตี ทฺกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปตี
อาปตฺตี อุลฺลจฺจยสฺส ฯ ฆนฺธํ โอรเปตี อาปตฺตี ปาราชิกสฺส ฯ

ขนฺธ ภาริ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ
อาปตฺติ ฤฺลลจฺยสฺส ฯ กฺกฺกึ โอิโรเปติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
กฺกฺกฺยา ภาริ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ
อาปตฺติ ฤฺลลจฺยสฺส ฯ หตฺเถน คณฺหาติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
หตฺเถ ภาริ เถยฺยจิตฺโต ภูมฺยํ นิกฺขิปติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
เถยฺยจิตฺโต ภูมฺิโต คณฺหาติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๕๕] อารามิ นาม ปฺุปฺผารามิ ผลารามิ ฯ อารามกฺกฺจํ
นาม ฆณฺฑํ อาราม จตฺตฺหิ จานฺเหหิ นิกฺขิตฺตํ โหติ ภูมฺมกฺกฺจํ
ถลกฺกฺจํ อากาสกฺกฺจํ เวหาสกฺกฺจํ ฯ อารามกฺกฺจํ ฆณฺฑํ อวฺหริสฺสามิตี
เถยฺยจิตฺโต ทฺติยํ วา ปริเยสฺติ คจฺจติ วา อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ
อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤฺลลจฺยสฺส ฯ
จานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ตตฺถ ชาตํ
มุถิ วา ตจฺจํ วา ปตฺตํ วา ปฺุปฺผํ วา ผลํ วา ปญฺจมาสกํ วา
อติเรกปญฺจมาสกํ วา อกฺขณํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤฺลลจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ อารามํ อภฺยฺยชฺติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ
สามิกสฺส วิมตี อฺปปาเทติ อาปตฺติ ฤฺลลจฺยสฺส ฯ สามิก
น มยฺหํ ภาวฺสฺสตีติ ฐุริ นิกฺขิปติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ฐมฺมํ
จรฺนฺโต สามิกํ ปฺราเชติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ฐมฺมํ จรฺนฺโต
ปฺรชฺติ อาปตฺติ ฤฺลลจฺยสฺส ฯ

[๑๐๐] วิหารภุจัน นาม ภณฺฑํ วิหารเ จตุหิ จานเนหิ นิกฺขิตฺตํ
โหติ ภูมฺมภุจัน ถลภุจัน อากาสภุจัน เวหาสภุจัน ฯ วิหารภุจัน ภณฺฑํ
อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทุตฺติยํ วา ปริเยสติ กจฺจติ วา อาปตฺติ
ทุกฺกภุจฺส ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกภุจฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตฺติ
ถุลลจฺจยฺสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ วิหารํ
อภิญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกภุจฺส ฯ สามิกฺสฺส วิมตี อุปฺปาเทติ
อาปตฺติ ถุลลจฺจยฺสฺส ฯ สามิโก น มยฺหํ ภวิสฺสตีติ ชฺฐิ นิกฺขิปติ
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ ฌมฺมํ จรฺนฺโต สามิกํ ปฺราเชติ อาปตฺติ
ปาราชิกฺสฺส ฯ ฌมฺมํ จรฺนฺโต ปฺรชติ อาปตฺติ ถุลลจฺจยฺสฺส ฯ

[๑๐๑] เขตฺตํ นาม ยตฺถ ปุพฺพณฺณํ วา อปรณฺณํ วา
ชายติ ฯ เขตฺตภุจัน นาม ภณฺฑํ เขตฺเต จตุหิ จานเนหิ นิกฺขิตฺตํ
โหติ ภูมฺมภุจัน ถลภุจัน อากาสภุจัน เวหาสภุจัน ฯ เขตฺตภุจัน ภณฺฑํ
อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทุตฺติยํ วา ปริเยสติ กจฺจติ วา อาปตฺติ
ทุกฺกภุจฺส ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกภุจฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตฺติ
ถุลลจฺจยฺสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ ตตฺถ
ชาตกํ ปุพฺพณฺณํ วา อปรณฺณํ วา ปญฺจมาสกํ วา อติเรก-
ปญฺจมาสกํ วา อกฺขณนํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺก-
ภุจฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตฺติ ถุลลจฺจยฺสฺส ฯ จานา จาเวติ
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ เขตฺตํ อภิญฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกภุจฺส ฯ
สามิกฺสฺส วิมตี อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ถุลลจฺจยฺสฺส ฯ สามิโก

น มยหํ ภวิสฺสตีติ ชฺฐํ นิกฺขิปติ อปฺตติ ปาราชิกสฺส ฯ ฌมมํ
จฺรณฺโต สามิกํ ปฺราเชติ อปฺตติ ปาราชิกสฺส ฯ ฌมมํ จฺรณฺโต
ปฺรชติ อปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ฆิลํ วา รชชํ วา วตี วา
มฺริยาทำ วา สงฺกामติ อปฺตติ ทุกกฺกสฺส ฯ เอกํ ปโยคํ
อนาคเต อปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ตสฺมี ปโยเค อาคเต อปฺตติ
ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๐๒] วตฺถุ นาม อารามวตฺถุ วิหารวตฺถุ ฯ วตฺถุญฺจํ นาม
ภณฺฑํ วตฺถุสฺมี จตฺตฺหิ จานเหติ นิกฺขิตฺตํ โหติ ภูมฺมญฺจํ ถลญฺจํ
อากาสญฺจํ เวหาสญฺจํ ฯ วตฺถุญฺจํ ภณฺฑํ อวฺหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต
ทฺติยํ วา ปฺริเยสฺติ กจฺฉติ วา อปฺตติ ทุกกฺกสฺส ฯ อามสฺติ
อปฺตติ ทุกกฺกสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ จานา
จาวเหติ อปฺตติ ปาราชิกสฺส ฯ วตฺถุ อภิชฺยติ อปฺตติ
ทุกกฺกสฺส ฯ สามิกสฺส วิมตี อฺปฺปาเทติ อปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ
สามิโก น มยหํ ภวิสฺสตีติ ชฺฐํ นิกฺขิปติ อปฺตติ ปาราชิกสฺส ฯ
ฌมมํ จฺรณฺโต สามิกํ ปฺราเชติ อปฺตติ ปาราชิกสฺส ฯ ฌมมํ
จฺรณฺโต ปฺรชติ อปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ฆิลํ วา รชชํ วา
วตี วา ปาการํ วา สงฺกामติ อปฺตติ ทุกกฺกสฺส ฯ เอกํ
ปโยคํ อนาคเต อปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ตสฺมี ปโยเค อาคเต
อปฺตติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๐๓] กามญฺจํ นาม ภณฺฑํ กาม จตฺตฺหิ จานเหติ นิกฺขิตฺตํ

โหติ ภูมมฏฺฐิ ถลฏฺฐิ อากาสฏฺฐิ เวหาสฏฺฐิ ฯ ความฏฺฐิ
ภณฺฑํ อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทุตฺติยํ วา ปริเยสฺติ คจฺจนฺติ
วา อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๐๔] อรณฺณํ นาม ยํ มนุสฺसानํ ปริกฺคหิตํ โหติ เอตํ ๑
อรณฺณํ ฯ อรณฺณฏฺฐิ นาม ภณฺฑํ อรณฺณเว จตฺตฺหิ จาเนหิ นิกฺขิตฺตํ
โหติ ภูมมฏฺฐิ ถลฏฺฐิ อากาสฏฺฐิ เวหาสฏฺฐิ ฯ อรณฺณฏฺฐิ
ภณฺฑํ อวหริสฺสามิติ เถยฺยจิตฺโต ทุตฺติยํ วา ปริเยสฺติ คจฺจนฺติ
วา อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ ตตฺถ ชาตกํ กฏฺฐิ วา ลตฺถํ วา ติณฺณํ วา ปญฺจมาสกํ
วา อติเรกปญฺจมาสกํ วา อกฺขมฺนํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ ผนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๐๕] อุกฺกํ นาม ภาชนคฺคํ วา โหติ โปกฺขรณฺณิยํ ๒ วา
ตพาเก วา ฯ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ ๓ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ
#๑ ยฺ. ม. ตํ ๑ ๒ ยฺ. ม. โปกฺขรณฺณิยา ๑ ๓ ยฺ. ม. ตํ เถยฺยจิตฺโต
อามสฺติ ฯ

ปาราชิกสุส ฯ อุตตโน ภาชนํ ปเวเสตฺวา ปญฺจมาสกํ วา อติเรก-
ปญฺจมาสกํ วา อคฺชนกํ อุทกํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสุส ฯ อุตตโน
ภาชนคตํ กโรติ อาปตฺติ ปาราชิกสุส ฯ มรียาํ ฆนฺทติ
อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ มรียาํ ฆนฺทิตฺวา ปญฺจมาสกํ วา อติเรก-
ปญฺจมาสกํ วา อคฺชนกํ อุทกํ นิกฺขามติ อาปตฺติ ปาราชิกสุส ฯ
อติเรกมาสกํ วา อุณฺปญฺจมาสกํ วา อคฺชนกํ อุทกํ นิกฺขามติ
อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสุส ฯ มาสกํ วา อุณฺมาสกํ วา อคฺชนกํ อุทกํ
นิกฺขามติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ

[๑๐๖] ทนฺตโปณํ นาม ฆนฺนํ วา อจฺฆนฺนํ วา ฯ ปญฺจมาสกํ
วา อติเรกปญฺจมาสกํ วา อคฺชนกํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสุส ฯ จานา จาเวติ
อาปตฺติ ปาราชิกสุส ฯ

[๑๐๗] วนฺปฺติ นาม โย มนฺุสฺसानํ ปริกฺคหิตฺโต โหติ รุกฺโข
ปรีโกโก ฯ เถยฺยจิตฺโต ฆนฺทติ ปหารเ ปหารเ อาปตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ เอกํ ปหาริ อนาคเต อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสุส ฯ
ตสฺมี ปหารเ อาคเต อาปตฺติ ปาราชิกสุส ฯ

[๑๐๘] ทรณกํ นาม อญฺญสุส ทรณกํ ภณฺฑํ ฯ เถยฺยจิตฺโต
อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺย-
สุส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกสุส ฯ สหณฺฑทฺหารกํ

เนสสามิติ ปจัม ปาห์ สุกกามาติ อาปตติ อุลลจยสฺส ฯ
ทุตฺติยฺ ปาห์ สุกกามาติ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ ปติตฺ ภาณํ
คเสสสามิติ ปาตาเปติ อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ ปติตฺ ภาณํ
ปญฺจมาสกํ วา อติเรกปญฺจมาสกํ วา อคฺฆนํ เถยฺยจิตฺโต
อามสฺติ อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตติ อุลลจย-
สฺส ฯ จานาจาเวติ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๐๕] อุปนิธิ นาม อุปนิกฺขิตฺตํ ภาณํ ฯ เทหิ เม ภาณฺทนนฺติ
วฺจฺจมาโน นานํ คณฺหามิติ ภาณฺติ อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ
สามิกสฺส วิมตี อุปฺปาเทติ อาปตติ อุลลจยสฺส ฯ สามิกो
น มยฺหํ ทสฺสตีติ ชฺฐิ นิกฺขิปติ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ ฌมฺมํ
จรนฺโต สามิกํ ปฺราเชติ อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ ฌมฺมํ จรนฺโต
ปฺรชฺติ อาปตติ อุลลจยสฺส ฯ

[๑๑๐] สุกกมาตํ นาม รณฺญา จปีตํ โหติ ปพฺพตฺตณฺเฑ
วา นทิตฺตฺเถ วา กามทฺวาเร วา อตฺร ปวิฏฺฐสฺส สฺงกํ คณฺหน-
ตฺติ ฯ ตตฺร ปวิสิตฺวา ราชคฺฆํ ภาณํ ปญฺจมาสกํ วา อติเรก-
ปญฺจมาสกํ วา อคฺฆนํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตติ ทุกฺก-
สฺส ฯ ฝนฺทาเปติ อาปตติ อุลลจยสฺส ฯ ปจัม ปาห์ สุกกมาตํ
อติกกามาติ อาปตติ อุลลจยสฺส ฯ ทุตฺติยฺ ปาห์ อติกกามาติ
อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ อนุโตสฺงกมาเต จิตฺโต พหิสฺงกมาตํ ปาเตติ
อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ สฺงกํ ปฺริหฺรติ อาปตติ ทุกฺกสฺส ฯ

[๑๑๑] ปาโณ นาม มนุสฺสปาโณ วุจฺจติ ฯ เถยฺยจิตฺโต
อามสฺติ อापตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ
จานา จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ปทสา เนสฺสามิติ
ปจฺมํ ปาํ สงฺกामติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ทฺติยํ ปาํ
สงฺกामติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๒] อปํ นาม อหิ มจฺจนา ฯ ปญฺจมาสกํ วา อติเรก-
ปญฺจมาสกํ วา อคฺฆนํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อापตฺติ ทุกฺก-
ภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ
อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๓] ทฺวิปํ นาม มนุสฺสา ปกฺขชาตา ฯ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ
อापตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ จานา
จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ปทสา เนสฺสามิติ ปจฺมํ ปาํ
สงฺกामติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ทฺติยํ ปาํ สงฺกामติ อापตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๔] จตุปฺปํ นาม หตฺถิ อสฺสา โยจฺจา โคณา กทฺรภา
ปสฺสกา ฯ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อापตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ
อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ปทสา เนสฺสามิติ ปจฺมํ ปาํ สงฺกामติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ
ทฺติยํ ปาํ สงฺกामติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ ตฺติยํ ปาํ
สงฺกामติ อापตฺติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ จตุตฺถํ ปาํ สงฺกामติ

อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๕] พหุปรปท์ นาม วิจฺฉิกา สตปฺที อุจฺจาติงฺคปฺณาภา ฯ
ปฺลยฺมาสกํ วา อติเรกปฺลยฺมาสกํ วา อกฺขณกํ เถยฺยจิตฺโต
อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ อุตฺตจฺจ-
ยสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ปทสา เนสฺสามิตี
สงฺกामะติ ปเท ปเท อาปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส ฯ ปจฺฉิมํ ปาท์
สงฺกामะติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๖] โอจฺรโก นาม ฆณฺท์ โอจฺริตฺวา อาจิกฺขติ อิตฺถนฺนามํ
ฆณฺท์ อวฺหรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ โส ตํ ฆณฺท์ อวฺหรติ
อาปตฺติ อุกฺกนฺนํ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๗] โอนิรฺกฺโข นาม อาหฺมฺ ฆณฺท์ โคเปนฺโต ฯ ปฺลยฺมาสกํ
วา อติเรกปฺลยฺมาสกํ วา อกฺขณกํ เถยฺยจิตฺโต อามสฺติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ฆนฺทาเปติ อาปตฺติ อุตฺตจฺจยสฺส ฯ จานา จาเวติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๘] สํวิธาวหาโร นาม สมฺพหฺลา สํวิทฺติวา เอโก ฆณฺท์
อวฺหรติ อาปตฺติ สพฺเพสํ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๑๙] สงฺเกตกมฺมํ นาม สงฺเกตํ กโรติ ปุเรกตฺตํ วา
ปจฺฉากตฺตํ วา รตฺตี วา ทิวา วา เตน สงฺเกตเตน ตํ ฆณฺท์
อวฺหรติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เตน สงฺเกตเตน ตํ ฆณฺท์
อวฺหรติ อาปตฺติ อุกฺกนฺนํ ปาราชิกสฺส ฯ ตํ สงฺเกตํ ปุเร วา

ปจฺจนา วา ตํ ภาณํ อวหฺรติ มฺลภูจฺสฺส อนาปตฺติ อวหารกฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ

[๑๒๐] นิमितฺตกมฺมํ นาม นิमितฺตํ กโรติ อุกฺขี วา นิกฺขนิสฺสามิ
ภมฺมกํ วา อุกฺขิปีสฺสามิ สีลํ วา อุกฺขิปีสฺสามิ เตน นิमितฺเตน ตํ
ภาณํ อวหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ฯ เตน นิमितฺเตน ตํ ภาณํ
อวหฺรติ อาปตฺติ อุกฺกิณฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ตํ นิमितฺตํ ปุเร วา
ปจฺจนา วา ตํ ภาณํ อวหฺรติ มฺลภูจฺสฺส อนาปตฺติ อวหาร-
กฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ

[๑๒๑] ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนามํ ภาณํ อวหฺรติ
อาปตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ฯ โส ตํ มลฺลมาโน ตํ อวหฺรติ อาปตฺติ
อุกฺกิณฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนามํ
ภาณํ อวหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ฯ โส ตํ มลฺลมาโน
อณฺณํ อวหฺรติ มฺลภูจฺสฺส อนาปตฺติ อวหารกฺสฺส อาปตฺติ
ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนามํ ภาณํ
อวหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ฯ โส อณฺณํ มลฺลมาโน ตํ
อวหฺรติ อาปตฺติ อุกฺกิณฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ
อิตฺถนฺนามํ ภาณํ อวหฺรติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺสฺส ฯ โส อณฺณํ
มลฺลมาโน อณฺณํ อวหฺรติ มฺลภูจฺสฺส อนาปตฺติ ฯ อวหารกฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนามสฺส
ปาวท อิตฺถนฺนาโม อิตฺถนฺนามสฺส ปาวทตฺต อิตฺถนฺนาโม

อิตฺถนฺนํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรตฺติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ โส อิตฺรฺสฺส
อาโรเจติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ อวฺหารโก ปฏฺิกคฺคฺหาติ
มฺลฏฺสฺส อปฺตฺติ อฺลฺลจฺจยฺสฺส ฯ โส ตํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ
อปฺตฺติ สพฺเพสํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถน-
นามฺสฺส ปาวท อิตฺถนฺนาโม อิตฺถนฺนามฺสฺส ปาวทฺตุ อิตฺถนฺนาโม
อิตฺถนฺนํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรตฺติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ โส อณฺณํ
อาณาเปติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ อวฺหารโก ปฏฺิกคฺคฺหาติ
อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ โส ตํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ มฺลฏฺสฺส อฺนาปฺตฺติ
อาณาปฺกฺสฺส จ อวฺหารกฺสฺส จ อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ
ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ อปฺตฺติ ทฺกฺก-
ฏฺสฺส ฯ โส คนฺตฺวา ปฺน ปจฺจฉากจฺฉติ นํ สกฺโกมิ ตํ
ฆณฺฑํ อวฺหฺริตฺถนฺติ ฯ โส ปฺน อาณาเปติ ยทา สกฺโกสิ ตทา
ตํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ โส ตํ ฆณฺฑํ
อวฺหฺรติ อปฺตฺติ อฺภินฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ
อิตฺถนฺนํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ โส ตํ
อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสํริ น สเวติ มา อวฺหฺริติ โส ตํ
ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ อปฺตฺติ อฺภินฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ
อาณาเปติ อิตฺถนฺนํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ อปฺตฺติ ทฺกฺกฏฺสฺส ฯ
โส ตํ อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสํริ สเวติ มา อวฺหฺริติ โส
อาณตฺโต อหํ ตยาติ ตํ ฆณฺฑํ อวฺหฺรติ มฺลฏฺสฺส อฺนาปฺตฺติ ฯ

อวารกสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุ อานาเปติ
อิตฺถนฺนํ ฆณฺฑํ อวหฺราติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ โส ตํ
อานาเปตฺวา วิปฺปฏิสารี สเวติ มา อวหฺริติ สาธุติ โอรมติ
อุภินฺนํ อนาปตฺติ ฯ

[๑๒๒] ปรฺยหการเหติ อทินฺนํ อาทียนฺตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
ปรฺปรฺคฺคหิตตฺถจ โหติ ปรฺปรฺคฺคหิตตฺถณฺณิ จ ครุโก จ โหติ
ปรฺริกาโร ปรฺยมาสโก วา อติเรกปรฺยมาสโก วา เถยฺยจิตฺตตฺถจ
ปรฺจฺจฺปฏิจิตฺติ โหติ ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ ปรฺยทาเปติ
อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ
ปรฺยหการเหติ อทินฺนํ อาทียนฺตสฺส อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ปรฺปรฺคฺค-
หิตตฺถจ โหติ ปรฺปรฺคฺคหิตตฺถณฺณิ จ ลหุโก จ โหติ ปรฺริกาโร
อติเรกมาสโก วา อุนปรฺยมาสโก วา เถยฺยจิตฺตตฺถจ ปรฺจฺจฺปฏิจิตฺติ
โหติ ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ ปรฺยทาเปติ อาปตฺติ
ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ ปรฺยหการเหติ
อทินฺนํ อาทียนฺตสฺส อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ปรฺปรฺคฺคหิตตฺถจ โหติ
ปรฺปรฺคฺคหิตตฺถณฺณิ จ ลหุโก จ โหติ ปรฺริกาโร มาสโก วา
อุนมาสโก วา เถยฺยจิตฺตตฺถจ ปรฺจฺจฺปฏิจิตฺติ โหติ ฯ อามสฺติ
อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ ปรฺยทาเปติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ จานา
จาเวติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺฏสฺส ฯ

[๑๒๓] ฆการเหติ อทินฺนํ อาทียนฺตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส

น จ สกตณฺณิ น จ วิสุตฺตคาคาหิ น จ ตาวกาลิกํ ครุโก
จ โหติ ปริกฺขารุ ปรญจมาสโก วา อติเรกปรญจมาสโก วา
ถยฺยจิตฺตณฺจ ปจฺจุปฺภูจิตฺ โหติ ฯ อามสฺติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อปฺตติ ทุลฺลจฺจยฺตฺส ฯ จานา จาเวติ อปฺตติ
ปาราชิกฺตฺส ฯ ฉหากาเรหิ อทินฺนํ อาทิยนฺตฺส อปฺตติ ทุลฺลจฺจยฺตฺส
น จ สกตณฺณิ น จ วิสุตฺตคาคาหิ น จ ตาวกาลิกํ ลหุโก
จ โหติ ปริกฺขารุ อติเรกมาสโก วา อุนปรญจมาสโก วา
ถยฺยจิตฺตณฺจ ปจฺจุปฺภูจิตฺ โหติ ฯ อามสฺติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ จานา จาเวติ อปฺตติ
ทุลฺลจฺจยฺตฺส ฯ ฉหากาเรหิ อทินฺนํ อาทิยนฺตฺส อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส
น จ สกตณฺณิ น จ วิสุตฺตคาคาหิ น จ ตาวกาลิกํ ลหุโก
จ โหติ ปริกฺขารุ มาสโก วา อุนมาสโก วา ถยฺยจิตฺตณฺจ
ปจฺจุปฺภูจิตฺ โหติ ฯ อามสฺติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ ผนฺทาเปติ
อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ จานา จาเวติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ

[๑๒๔] ปรญจหากาเรหิ อทินฺนํ อาทิยนฺตฺส อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส
น จ ปรปฺริคฺคหิตฺ โหติ ปรปฺริคฺคหิตฺสณฺณิ จ ครุโก จ
โหติ ปริกฺขารุ ปรญจมาสโก วา อติเรกปรญจมาสโก วา ถยฺยจิตฺตณฺจ
ปจฺจุปฺภูจิตฺ โหติ ฯ อามสฺติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส ฯ จานา จาเวติ อปฺตติ
ทุกฺกณฺตฺส ฯ ปรญจหากาเรหิ อทินฺนํ อาทิยนฺตฺส อปฺตติ ทุกฺกณฺตฺส

น จ ปรปรึคฺคหิตํ โหติ ปรปรึคฺคหิตสณฺณิ จ ลหุโก จ
โหติ ปรึคฺคาโร อติเรกมาสโก वा อุณฺณปญฺจมาสโก वा เถยฺย-
จิตฺตณฺจ ปจฺจุปฺภูจित्तํ โหติ ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ
ผนฺทาเปติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ
ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ ปญฺจหาการเหที อทินฺนํ อาทियนฺตฺสฺส อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส

น จ ปรปรึคฺคหิตํ โหติ ปรปรึคฺคหิตสณฺณิ จ ลหุโก จ
โหติ ปรึคฺคาโร มาสโก वा อุณฺณมาสโก वा เถยฺยจิตฺตณฺจ
ปจฺจุปฺภูจित्तํ โหติ ฯ อามสฺติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ ผนฺทาเปติ
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ จานา จาเวติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส ฯ

[๑๒๕] อนาปตฺติ สกสณฺณิสฺส วิสฺสาสคาเห ตาวกาลีเก เปต-
ปรึคฺคเห ตिरจฺจนาคตปรึคฺคเห ปัสฺสูกฺกสณฺณิสฺส อุมฺมตฺตกฺกฺสฺส อาทิ-
กมฺมิกฺกฺสฺสาคี ฯ

อทินฺนาทานมฺหิ ปจฺมภาณวาริ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๑๒๖] รชเกหิ ปญฺจกฺขาคา จตุโรตฺตฺรณฺเหหิ จ

อนฺธกาเรน เว ๑ปญฺจ ปญฺจ หารณฺเกน จ

นิรุตฺติยา ปญฺจกฺขาคา วาเตหิ อปฺเร ทฺเว

อสมฺภินฺเน กุสาปาโต ชนฺตาฆเรน ๒สฺหา ทส

วิฆาเสหิ ปญฺจกฺขาคา ปญฺจ เจว อมฺลกา

ทฺพุกฺกฺเข กฺกูรมฺสณฺจ ปฺวาสกฺขลิโมทกา

#๑ เตติปิ ปาโฐ ๑ ๒ ยู. ม. ชนฺตฺกฺเขน ฯ

สปริกฺขารถวิกา   ภิสฺวีสา ๑ น นิภขม ๒
 ขาพณียณฺจ วิสุตาสฺ   สสณฺณายปเร ทฺเว
 สตุต นาวหรามาคิ   สตุต เจว อวหารุ
 สงฺฆสฺส อวหารุ สตุต ปุเปเหอิ อปเร ทฺเว
 ตโย จ วุคฺตวาทีโน   มณฺี ตีณฺี อติกกเม
 สุกฺรา จ มิกา มจฺจนา   ยานณฺจาปี ปวตฺตยิ
 ทฺเว เปสี ทฺเว ทารุ   ปีสฺกุลฺลํ ทฺเว ทกา
 อนฺุปฺพุพฺพิธาเนน   ตทณฺโณ น ปริปฺรูยิ
 สาวตฺถิยา จตุโร มฺภูจฺิ เทว วิมาสา ทฺเว ตินฺนา
 สงฺฆสฺส ภาชเย สตุต สตุต เจว อสามิกา

    ทารุทกา มตฺติกา เทว ตินฺนํ
    สงฺฆสฺส สตุต อวหาสี เสยฺยํ
    สสฺสามิกํ น จาปี นีหเรยฺย
    หเรยฺย สสฺสามิกํ ตาวกาลิกํ

จมฺปา ราชคฺเห เจว เวสาลิยา จ อชฺชุกโก
 พาราณสี จ โกสมฺพิ สาคลา ทพฺพิเกน จาติ ฯ

[๑๒๗] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขู รชกตฺถรณฺ

คณฺตุวา รชกภณฺฑิกํ อวหารีสุ ฯ เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ภควตา
 สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ กจฺจิ นฺุ โข มยฺ ปาราชิกํ อาปตฺตี

#๑ รา. ภิสฺวีโส ฯ ๒ ยฺ. ม. น นิภขเม ฯ

อาปนฺนาติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อาปตฺตี ตฺเมห
ภิกฺขเว อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๒๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ รัชกตฺถรณํ
คณฺตุวา มหคฺฆํ ทุสฺสํ ปสฺสิตฺวา เถยฺยจิตฺตํ อุปฺปาเทสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ กัจจิ นฺ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตฺตี อาปนฺโนติ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ จิตฺตฺอุปฺปาเทติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ รัชกตฺถรณํ คณฺตุวา มหคฺฆํ ทุสฺสํ
ปสฺสิตฺวา เถยฺยจิตฺโต อามสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ รัชกตฺถรณํ คณฺตุวา มหคฺฆํ ทุสฺสํ
ปสฺสิตฺวา เถยฺยจิตฺโต ผนฺทาเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺสาติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ รัชกตฺถรณํ คณฺตุวา มหคฺฆํ ทุสฺสํ
ปสฺสิตฺวา เถยฺยจิตฺโต จานา จาเวสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๒๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ
มหคฺฆํ อุตฺตรตฺถรณํ ปสฺสิตฺวา เถยฺยจิตฺตํ อุปฺปาเทสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ จิตฺตฺอุปฺปาเทติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อญฺจตโร ปิณฺฑจาริโก ภิกฺขุ มหคฺฆํ อุตฺตรตฺถรณํ
ปสฺสิตฺวา เถยฺยจิตฺโต อามสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส

อาปตติ ทุกกฏสฺสาติ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ฆนฺทาเปสิ ฯเปฯ
อนาปตติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตติ ฤๅลลจฺจยสฺสาติ ฯเปฯ
เถยฺยจิตฺโต จานา จาเวสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๓๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ ทิวา ฆณฺฑํ
ปฺสฺสิตฺวา นิमितฺตํ อกาสิ รตฺตี อวฺหริสฺสามิติ ฯ โส ตํ มณฺณมาโน
ตํ อวฺหริ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯเปฯ ตํ มณฺณมาโน อณฺณํ อวฺหริ ฯเปฯ
อณฺณํ มณฺณมาโน ตํ อวฺหริ ฯเปฯ อณฺณํ มณฺณมาโน อณฺณํ
อวฺหริ ฯเปฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ
ทิวา ฆณฺฑํ ปฺสฺสิตฺวา นิमितฺตํ อกาสิ รตฺตี อวฺหริสฺสามิติ ฯ
โส ตํ ๑ มณฺณมาโน อตฺตโน ฆณฺฑํ อวฺหริ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตติ ทุกกฏสฺสาติ ฯ

[๑๓๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตสฺส ฆณฺฑํ
หฺรณฺโต สีเส ภาโร เถยฺยจิตฺโต อามสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาราชิกสฺส อาปตติ ทุกกฏสฺสาติ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ฆนฺทาเปสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตติ ฤๅลลจฺจยสฺสาติ ฯเปฯ
เถยฺยจิตฺโต ขนฺธํ โออโรเปสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน
#๑ ย. ม. อณฺณํ ฯ

ปาราชิกนฺติ ฯเปฯ ขนฺธ ภาริ เถยฺยจิตฺโต อามลฺสิ ฯเปฯ
เถยฺยจิตฺโต ฆนฺทาเปลฺสิ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต กฺกฺหิ โอิโรเปลฺสิ ฯเปฯ
กฺกฺขิยา ภาริ เถยฺยจิตฺโต อามลฺสิ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ฆนฺทาเปลฺสิ
ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต หตฺถเณน อคฺคเหลฺสิ ฯเปฯ หตฺถเณ ภาริ เถยฺยจิตฺโต
ภุมฺมิมฺปิ นิกฺขิปปิ ฯเปฯ เถยฺยจิตฺโต ภุมฺมิตฺโต อคฺคเหลฺสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหลฺสิ ฯเปฯ อาปตฺตํ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๓๒] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกฺขุ อชฺโฆกาเส จีวรํ
ปตฺถริตฺวา วิหารํ ปาวลฺสิ ฯ อลฺลตโร ภิกฺขุ มายิํ จีวรํ นสฺสํตี
ปฏิสามลฺสิ ฯ โส นิกฺขมิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ ปุจฺฉนฺติ อวฺโส มยฺหํ
จีวรํ เกน อวฺหณฺนฺติ ฯ โส เอวมาห มยา อวฺหณฺนฺติ ฯ โส
ตํ อาทึยฺย อสฺสมนฺนลฺสิ ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหลฺสิ ฯเปฯ
กัจฺจิตฺโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นินฺรุตฺติปโถ อหิ ภาควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
นินฺรุตฺติปเถติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกฺขุ ปิเช จีวรํ
นิกฺขิปปิตฺวา ฯเปฯ ปิเช นิสิํทนํ นิกฺขิปปิตฺวา ฯเปฯ เถจฺจาปิเช
ปตฺตํ นิกฺขิปปิตฺวา วิหารํ ปาวลฺสิ ฯ อลฺลตโร ภิกฺขุ มายิํ ปตฺโต
นสฺสํตี ปฏิสามลฺสิ ฯ โส นิกฺขมิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ ปุจฺฉนฺติ อวฺโส
มยฺหํ ปตฺโต เกน อวฺหณฺนฺติ ฯ โส เอวมาห มยา อวฺหณฺนฺติ ฯ
โส ตํ อาทึยฺย อสฺสมนฺนลฺสิ ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหลฺสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ นินฺรุตฺติปเถติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตฺรา
ภิกฺขุณิ วตฺติยา จีวรํ ปตฺถริตฺวา วิหารํ ปาวลฺสิ ฯ อลฺลตฺรา ภิกฺขุณิ

มายหิ จีวรํ นสฺสึติ ปฏิสาเมสิ ฯ สา นิกฺขมิตฺวา ตํ ภิกฺขุณี
ปฺจฺฉิ อຍฺเย มยฺหิ จีวรํ เกน อวหฺณฺนฺติ ฯ สา เอวมาห มยา
อวหฺณฺนฺติ ฯ สา ตํ อาทึย อสฺสမณฺสี ตฺวนฺติ ฯ ตสฺสา กุกฺกုจฺจํ
อโหสิ ฯ อถ โข สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีนํ เอตมตฺถํ อโรเจสิ ฯ
ภิกฺขุณิโย ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อโรเจสฺสํ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อโรเจสฺสํ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นิสฺสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํสํ

[๑๓๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ วาตมณฺฑลิกาย
อุกฺขิตฺตํ สากฺกํ ปสฺสิตฺวา สามิกานํ ทสฺสามิตี อคฺคเหสิ ฯ สามิกา
ตํ ภิกฺขุํ โจเทสฺสํ อสฺสมณฺสี ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกုจฺจํ อโหสิ
ฯเปฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ อถยฺยจฺจิตฺโต อหํ ภควาติ ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ อถยฺยจฺจิตฺตสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺจตโร ภิกฺขุ วาตมณฺฑลิกาย อุกฺขิตฺตํ เวจฺจํ ปุเร สามิกา
ปสฺสนฺตึติ เถยฺยจฺจิตฺโต อคฺคเหสิ ฯ สามิกา ตํ ภิกฺขุํ โจเทสฺสํ
อสฺสมณฺสี ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกုจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจโต
ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ เถยฺยจฺจิตฺโต อหํ ภควาติ ฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๓๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ สฺสานํ
คณฺตฺวา อภินฺเน สรีเร ปัสฺสูกฺกํ อคฺคเหสิ ฯ ตสฺมี จ สรีเร
เปโต อธิวตฺถโถ โหติ ฯ อถ โข โส เปโต ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
มา ฆนฺเต มยฺหิ สากฺกํ อคฺคเหสิตี ฯ โส ภิกฺขุ อนาถิยฺนฺโต

อศุคเหสี ๑ ๆ อถโโข ตั สรริ์ อฏฺจหิตฺวา ตสฺส ภิกฺขุโน ปิฏฺฐิติโต
ปิฏฺฐิติโต อนฺนพฺนฺธิ ๆ อถโโข โส ภิกฺขุ วิหาริ ปวิสิตฺวา ทวาริ
ถเกสิ ๆ อถโโข ตั สรริ์ ตตฺถเวว ปริปฺติ ๆ ตสฺส กุกฺกฺจํ
อโหสิ ๆเปฯ อนาปฺตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว
อภินฺเน สรริเ ปัสฺสกุลลํ คเหตุพฺพิ โย คณฺเหยฺย อาปฺตฺติ
ทุกฺกฏฺสฺสาติ ๆ

[๑๓๕] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส จีวเร
ภาศิยมาเน เถยฺยจิตฺโต กุถิ์ สงฺกามตฺวา จีวริ์ อศุคเหสี ๆ ตสฺส
กุกฺกฺจํ อโหสิ ๆเปฯ อาปฺตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปฺนฺโน ปาราชิกนฺติ ๆ

[๑๓๖] เตน โข ปน สมเยน आयสฺมา อานนฺโท ชนฺตฺมเร
อลฺลตฺรสฺส ภิกฺขุโน อนฺตฺรวาสกั อตฺตโน มลฺลมาโน นิวาเสสิ ๆ
อถโโข โส ภิกฺขุ आयสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทวโจ กิสฺส เม ตฺวํ
อาวฺโส อานนฺท อนฺตฺรวาสกั นิวาเสสิติ ๆ สกสฺสณฺเณ อหิ์ อาวฺโสติ ๆ
ภควโต เอตมฺตถิ์ อาโรเจสิ์ ๆ อนาปฺตฺติ ภิกฺขเว สกสฺสณฺเณสฺสาติ ๆ

[๑๓๗] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ คิซฺมณฺเณ ปพฺพตา
โอโรหนฺตา สีหวิมาสิ์ ปสฺสิตฺวา ปจาเปตฺวา ปริภุญฺชีสิ์ ๆ เถสิ์
กุกฺกฺจํ อโหสิ์ ๆ ภควโต เอตมฺตถิ์ อาโรเจสิ์ ๆ อนาปฺตฺติ
ภิกฺขเว สีหวิมาเสติ ๆ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ
คิซฺมณฺเณ ปพฺพตา โอโรหนฺตา พุยกฺขวิมาสิ์ ปสฺสิตฺวา ๆเปฯ
#๑ ยู. ม. อคฺมาสิ์ ๆ

ทีปวิฆาฬ ปสฺสิตฺวา ฯเปฯ ตฺรจฺฉวิฆาฬ ปสฺสิตฺวา ฯเปฯ
โกกวิฆาฬ ปสฺสิตฺวา ปจาเปตฺวา ปริภุญชฺสี ฯ เตสํ กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ตฺริจฺฉานกตปริคฺคเหติ ฯ

[๑๓๘] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส โอทเน
ภาชฺยมาเน อปรสฺส ภาคํ เทหิติ อมฺลํ อคฺคเหสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
สมฺปชานมฺสาวาทฺเต ปาจิตฺตยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส ขาทนฺนฺเย ภาชฺยมาเน ฯเปฯ สงฺฆสฺส
ปฺปเว ภาชฺยมาเน ฯเปฯ สงฺฆสฺส อจฺฉมฺมุหิ ภาชฺยมาเน ฯเปฯ
สงฺฆสฺส ติมฺพรุสเก ภาชฺยมาเน อปรสฺส ภาคํ เทหิติ อมฺลํ
อคฺคเหสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ สมฺปชานมฺสาวาทฺเต ปาจิตฺตยสฺสาติ ฯ

[๑๓๙] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ ทฺพภิกฺขเว โอทนฺนฺยฆริ
ปฺวิสิตฺวา ปตฺตปฺปฺริ โอทนฺนํ เถยฺยจิตฺโต อวฺหริ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ ทฺพภิกฺขเว สฺวณฺฆริ ปฺวิสิตฺวา
ปตฺตปฺปฺริ มํลํ เถยฺยจิตฺโต อวฺหริ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ ทฺพภิกฺขเว ปฺพวฆริ ปฺวิสิตฺวา ปตฺตปฺปฺริ ปฺปฺว
เถยฺยจิตฺโต อวฺหริ ฯเปฯ ปตฺตปฺปฺรา สกฺขลฺโย เถยฺยจิตฺโต อวฺหริ

๑เป๑ ป๑ต๑ปุเร โม๑เท๑ เถ๑ย๑จ๑ต๑โ๑ อ๑หริ ๑ ๑ส๑ส ๑ก๑ก๑จ๑
อ๑โ๑ห๑ล๑ ๑เป๑ ๑ป๑ต๑ต๑ี ๑ว๑ ๑ก๑ก๑ ๑ป๑น๑โน ๑ป๑ร๑จ๑ก๑น๑ด๑ ๑

[๑๔๐] เ๑น โ๑ ๑น ๑น ส๑ม๑เ๑น ๑ล๑ณ๑ต๑โร ๑ก๑ก๑ ท๑ว๑ ๑ร๑ก๑ข๑ร๑
๑ส๑ล๑ต๑ว๑ น๑ม๑ด๑ต๑ ๑ก๑ล๑ล๑ ร๑ต๑ด๑ อ๑หริ๑ส๑ส๑ม๑ม๑ด๑ ๑ โ๑ส ๑ต๑ ม๑ล๑ณ๑ม๑น๑
๑ต๑ อ๑หริ ๑เป๑ ๑ต๑ ม๑ล๑ณ๑ม๑น๑ ๑ล๑ณ๑ อ๑หริ ๑เป๑ ๑ล๑ณ๑
ม๑ล๑ณ๑ม๑น๑ ๑ต๑ อ๑หริ ๑เป๑ ๑ล๑ณ๑ ม๑ล๑ณ๑ม๑น๑ ๑ล๑ณ๑ อ๑หริ ๑
๑ส๑ส ๑ก๑ก๑จ๑ อ๑โ๑ห๑ล๑ ๑เป๑ ๑ป๑ต๑ต๑ี ๑ว๑ ๑ก๑ก๑ ๑ป๑น๑โน
๑ป๑ร๑จ๑ก๑น๑ด๑ ๑ เ๑น โ๑ ๑น ๑น ส๑ม๑เ๑น ๑ล๑ณ๑ต๑โร ๑ก๑ก๑ ท๑ว๑
๑ร๑ก๑ข๑ร๑ ๑ส๑ล๑ต๑ว๑ น๑ม๑ด๑ต๑ ๑ก๑ล๑ล๑ ร๑ต๑ด๑ อ๑หริ๑ส๑ส๑ม๑ม๑ด๑ ๑ โ๑ส
๑ต๑ ๑ ม๑ล๑ณ๑ม๑น๑ ๑ต๑ต๑โน ๑ร๑ก๑ข๑ร๑ อ๑หริ ๑ ๑ส๑ส ๑ก๑ก๑จ๑
อ๑โ๑ห๑ล๑ ๑เป๑ ๑น๑น๑ป๑ต๑ด๑ ๑ก๑ก๑ ๑ป๑ร๑จ๑ก๑ส๑ส ๑ป๑ต๑ด๑ ๑ก๑ก๑ก๑น๑ส๑ส๑ด๑ ๑

[๑๔๑] เ๑น โ๑ ๑น ๑น ส๑ม๑เ๑น ๑ล๑ณ๑ต๑โร ๑ก๑ก๑ ๑ป๑เจ ๑ถ๑ว๑ก๑
๑ส๑ล๑ต๑ว๑ ๑โ๑ด ๑ค๑น๑น๑ด๑ ๑ป๑ร๑จ๑โก ๑ว๑ส๑ส๑ม๑ม๑ด๑ ส๑ห ๑ป๑เจ๑น
๑ส๑ง๑ก๑ม๑ต๑ว๑ ๑ค๑ค๑ห๑ล๑ ๑ ๑ส๑ส ๑ก๑ก๑จ๑ อ๑โ๑ห๑ล๑ ๑เป๑ ๑ป๑ต๑ต๑ี
๑ว๑ ๑ก๑ก๑ ๑ป๑น๑โน ๑ป๑ร๑จ๑ก๑น๑ด๑ ๑

[๑๔๒] เ๑น โ๑ ๑น ๑น ส๑ม๑เ๑น ๑ล๑ณ๑ต๑โร ๑ก๑ก๑ ส๑ง๑ม๑ส๑ส ๑ก๑ล๑
๑เ๑ย๑จ๑ต๑โ๑ อ๑หริ ๑ ๑ส๑ส ๑ก๑ก๑จ๑ อ๑โ๑ห๑ล๑ ๑เป๑ ๑ป๑ต๑ต๑ี
๑ว๑ ๑ก๑ก๑ ๑ป๑น๑โน ๑ป๑ร๑จ๑ก๑น๑ด๑ ๑

[๑๔๓] เ๑น โ๑ ๑น ๑น ส๑ม๑เ๑น ๑ล๑ณ๑ต๑โร ๑ก๑ก๑ จ๑ว๑ร๑เว๑ จ๑ว๑ร๑
#๑ ย๑. ม. ๑ล๑ณ๑ ๑ ๒ ย๑. ม. ๑ป๑เจ จ๑ป๑ด๑ ๑

ถยฺยจิตฺโต อวหริ ๗ ตสฺส กุกฺกัจฺจ อโหสิ ๗เปฯ อาปตฺติ
ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๗

[๑๔๔] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ วิหารเ จีวรํ
อวหริตฺวา อิตฺโต นิกฺขมฺนฺโต ปาราชิกโก ภวิสฺสามิตี วิหารา น
นิกฺขมิ ๗ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ๗ นิกฺขเมยฺย วา โส
ภิกฺขเว โมฆปุริโส น วา นิกฺขเมยฺย อาปตฺติ ปาราชิกสฺสาตี ๗

[๑๔๕] เตน โข ปน สมเยน เทว ภิกฺขุ สหายกา โหนฺติ
เอโก ๑ คามํ ปิณฺฑาทาย ปาวิสิ ทฺติโย ๒สงฺฆสฺส ขาทนียे ภาชียมาเน
สหายกสฺส ภาคํ กเหตุวา ตสฺส วิสฺสาสนฺโต ปริภุञ्ชติ ๗ โส
ชานิตฺวา ตํ โจเทสิ อสฺสมโณสิ ตฺวนฺติ ๗ ตสฺส กุกฺกัจฺจ อโหสิ
๗เปฯ กิจฺจิตฺโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ๗ วิสฺสาสกาโห อหํ ภควาตี ๗
อนาปตฺติ ภิกฺขุ วิสฺสาสกาเหตี ๗

[๑๔๖] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขุ จีวรกมฺมํ
กโรนฺติ ๗ สงฺฆสฺส ขาทนียे ภาชียมาเน สพฺเพสํ ปฎิวิสาอาหริตฺวา
อุปนิกฺขิตฺตา โหนฺติ ๗ อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตตรสฺส ภิกฺขุโน
ปฎิวิสํ อตฺตโน มณฺณมาโน ปริภุञ्ชติ ๗ โส ชานิตฺวา ตํ โจเทสิ
อสฺสมโณสิ ตฺวนฺติ ๗ ตสฺส กุกฺกัจฺจ อโหสิ ๗เปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สกสฺสณฺนิสฺสาตี ๓ ๗ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกฺขุ
#๑ ยู. เอโก ภิกฺขุ ๗ ๒ สพฺพตฺถ ทฺติโย ภิกฺขุติ อาคตํ ๗ ๓ ยู.
#ม. สสณฺนิสฺสาตี ๗

จีวรกมฺมํ กโรนฺติ ฯ สงฺฆสฺส ขาถนีเย ภาชียมาเน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน ปตฺเตเน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺวีโส อหริตฺวา อุปนิกฺขิตฺโต
โหติ ฯ ปตฺตสามิกโก ภิกฺขุ อตฺตโน มณฺฺลมาโน ปรีภฺยชิ ฯ โส
ชานิตฺวา ตํ โจเทสิ อสฺสมณฺเสสิ ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ
อโหสิ ฯเปฯ อนาคติ ภิกฺขุ สกฺสณฺณิสฺสชาติ ฯ

[๑๔๗] เตน โข ปน สมเยน อมฺพโจรกา อมฺพํ ปาเตตฺวา
ภณฺฑิกํ อาทาย อคมฺสฺสุ ฯ สามิกา เต โจรเก อนฺุพนฺธิสฺสุ ฯ โจรกา
สามิกเก ปสฺสิตฺวา ภณฺฑิกํ ปาเตตฺวา ปลาเยสิสุ ฯ ภิกฺขุ ตํ
ปฺสฺสฺกฺลสณฺณินโน ปฏฺิกฺคหาเปตฺวา ปรีภฺยชิสฺสุ ฯ สามิกา เต ภิกฺขุ
โจเทสิ อสฺสมณฺณตฺถ ตฺเมหติ ฯ เตสิ กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯ ภควโต
เอตมตฺถิ อโรเจสิ ฯ กิจฺจิตฺตา ตฺเมห ภิกฺขเวติ ฯ ปฺสฺสฺกฺลสณฺณินโน
มยฺ ภควาติ ฯ อนาคติ ภิกฺขเว ปฺสฺสฺกฺลสณฺณิสฺสชาติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน ชมฺพโจรกา ฯเปฯ ลพฺชโจรกา ฯเปฯ ปนสโจรกา
ฯเปฯ ตาลปกฺกโจรกา ฯเปฯ อุจฺฉโจรกา ฯเปฯ ติมฺพฺรฺสทโจรกา
ติมฺพฺรฺสทเก อุจฺฉินิตฺวา ภณฺฑิกํ อาทาย อคมฺสฺสุ ฯ สามิกา เต
โจรเก อนฺุพนฺธิสฺสุ ฯ โจรกา สามิกเก ปสฺสิตฺวา ภณฺฑิกํ ปาเตตฺวา
ปลาเยสิสุ ฯ ภิกฺขุ ตํ ปฺสฺสฺกฺลสณฺณินโน ปฏฺิกฺคหาเปตฺวา ปรีภฺยชิสฺสุ ฯ
สามิกา เต ภิกฺขุ โจเทสิ อสฺสมณฺณตฺถ ตฺเมหติ ฯ เตสิ
กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาคติ ภิกฺขเว ปฺสฺสฺกฺลสณฺณิสฺสชาติ ฯ

[๑๔๘] เตน โข ปน สมเยน อมฺพโจรกา อมฺพํ ปาเตตฺวา

ภณฺฑิกํ อาทาย อคัมภีสุ ฯ สามิกา เต โจรกเ อนฺุพนฺธิสุ ฯ
โจรกา สามิกเ ปสฺสตีตฺวา ภณฺฑิกํ ปาเตตฺวา ปลาเยีสุ ฯ ภิกฺขุ ปุเร
สามิกา ปสฺสนฺตีติ เถยฺยจิตฺตา ปริภุญฺชีสุ ฯ สามิกา เต ภิกฺขุ
โจเทสฺสุ อสฺสมณฺณาตฺถ ตฺเมหติ ฯ เตสฺสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺเมห ภิกฺขเว อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน ชมฺพุโจรกา ฯเปฯ ลพฺุชโจรกา ฯเปฯ ปนสโจรกา
ฯเปฯ ตาลปกฺกโจรกา ฯเปฯ อุจฺจุโจรกา ฯเปฯ ติมฺพุรฺฐกโจรกา
ติมฺพุรฺฐเก อุจฺจินิตฺวา ภณฺฑิกํ อาทาย อคัมภีสุ ฯ สามิกา เต
โจรเก อนฺุพนฺธิสุ ฯ โจรกา สามิกเ ปสฺสตีตฺวา ภณฺฑิกํ ปาเตตฺวา
ปลาเยีสุ ฯ ภิกฺขุ ปุเร สามิกา ปสฺสนฺตีติ เถยฺยจิตฺตา ปริภุญฺชีสุ ฯ
สามิกา เต ภิกฺขุ โจเทสฺสุ อสฺสมณฺณาตฺถ ตฺเมหติ ฯ เตสฺสํ กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺเมห ภิกฺขเว อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๔๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺุตโร ภิกฺขุ สงฺฆสฺส อมฺพิ
เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯเปฯ สงฺฆสฺส ชมฺพพ ฯเปฯ สงฺฆสฺส ลพฺุช
ฯเปฯ สงฺฆสฺส ปนสํ ฯเปฯ สงฺฆสฺส ตาลปกฺกํ ฯเปฯ สงฺฆสฺส
อุจฺจุํ ฯเปฯ สงฺฆสฺส ติมฺพุรฺฐกํ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺุตโร ภิกฺขุ ปุปฺฟารามํ คนฺุตฺวา
โอจิตฺติ ปุปฺฝํ ปณฺุจมาสกฺุณนํ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน

โฆ ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ ปุเปฬารามํ คนฺตุวา ปุเปฬ
โองินิตฺวา ปญฺจมาศกฺขมณํ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ๑เปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๑

[๑๕๑] เตน โฆ ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ คามกํ คจฺจนฺโต
อณฺณตรํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ อาวุโส ตฺยหํ อุปฏฺฐากกฺกั วุตฺโต
วชฺเชหิติ ๑ โส คนฺตุวา เอกํ สากฺกํ อหฺราเปตฺวา อตฺตนา
ปรีกฺขณฺติ ๑ โส ชานิตฺวา ตํ โจเทสิ อสฺสมโณสิ ตฺวนฺติ ๑ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว
วุตฺโต วชฺเชหิติ วตฺตพฺโพ โย วเทยฺย อาปตฺติ ทฺกุกฺกสฺสาติ ๑
เตน โฆ ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ คามกํ คจฺจติ ๑
อณฺณตโร ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ อาวุโส มยฺหํ อุปฏฺฐากกฺกั
วุตฺโต วชฺเชหิติ ๑ โส คนฺตุวา ยฺกสากฺกํ อหฺราเปตฺวา เอกํ
อตฺตนา ปรีกฺขณฺติ เอกํ ตสฺส ภิกฺขุโน อทาสิ ๑ โส ชานิตฺวา
ตํ โจเทสิ อสฺสมโณสิ ตฺวนฺติ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว วุตฺโต วชฺเชหิติ
วตฺตพฺโพ โย วเทยฺย อาปตฺติ ทฺกุกฺกสฺสาติ ๑ เตน โฆ ปน
สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ คามกํ คจฺจนฺโต อณฺณตรํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
อาวุโส ตฺยหํ อุปฏฺฐากกฺกั วุตฺโต วชฺเชหิติ ๑ โสปี เวมมาห
วุตฺโต วชฺเชหิติ ๑ โส คนฺตุวา อพฺุหํ สปปี ตฺลํ กุฬํ โทณํ
ตณฺฑลํ อหฺราเปตฺวา อตฺตนา ปรีกฺขณฺติ ๑ โส ชานิตฺวา ตํ

โจเทสิ อสฺสมโณสิ ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว วุตฺโต วชฺเชมิตฺติ
วตฺตพฺโพ น จ วุตฺโต วชฺเชหิตฺติ วตฺตพฺโพ โย วเทยฺย
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสชาติ ฯ

[๑๕๒] เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร ปุริโส มหคฺฆํ มณฺี
อาทาย อลฺยตเรน ภิกฺขุณา สทฺธิ อทฺธานมคฺคปฏฺธิปนฺโน โหติ ฯ
อถ โข โส ปุริโส สฺงกฺกฺจฺจํ ปสฺสิตฺวา ตสฺส ภิกฺขุโน อชานนฺตสฺส
ถวิกาย มณฺี ปกฺขิปปิตฺวา สฺงกฺกฺจฺจํ อติกฺกมิตฺวา อคฺคเหสิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจฺโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นานํ
ภควา ชานามิตฺติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อชานนฺตสฺสชาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อลฺยตโร ปุริโส มหคฺฆํ มณฺี อาทาย
อลฺยตเรน ภิกฺขุณา สทฺธิ อทฺธานมคฺคปฏฺธิปนฺโน โหติ ฯ อถ โข
โส ปุริโส สฺงกฺกฺจฺจํ ปสฺสิตฺวา คิลานาลยํ กริตฺวา อคฺคตโน
ภณฺุฑฺธิกํ ตสฺส ภิกฺขุโน อทาสี ฯ อถ โข โส ปุริโส สฺงกฺกฺจฺจํ
อติกฺกมิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ อหาร เม ภนฺเต ภณฺุฑฺธิกํ นานํ
อกลฺลโกติ ฯ กิสฺส ปน ตฺวํ อาวุโส เอวรูปํ อกาสิตี ฯ อถ โข
โส ปุริโส ตสฺส ภิกฺขุโน เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจฺโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นานํ ภควา ชานามิตฺติ ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ อชานนฺตสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร
ภิกฺขุ สตฺถเณ สทฺธิ อทฺธานมคฺคปฏฺธิปนฺโน โหติ ฯ อลฺยตโร

ปุริโส ตัม ภิกขุ อามิเสน อุปลาเปตวา สุงกฺกฺจฺจํ ปสฺสิตฺวา
มหคฺฆํ มณฺี ตสฺส ภิกขุโน อทาสี อิมํ ฆนฺเต มณฺี สุงกฺกฺจฺจํ
อติกกฺกฺกเมหีติ ฯ อถ โข โส ภิกขุ ตัม มณฺี สุงกฺกฺจฺจํ อติกกฺกฺกเมหีติ ฯ
ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกขุ อาปนฺโน
ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๓] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกขุ ปาเส พทฺธํ สฺวกริ
การุณฺเณน มฺลฺจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจฺโต ตฺวํ
ภิกขุติ ฯ การุณฺณชิปฺปาโย อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกขุ
การุณฺณชิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกขุ
ปาเส พทฺธํ สฺวกริ ปฺเร สามิกา ปสฺสนฺตฺติ เถยฺยจฺจฺโต มฺลฺจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกขุ อาปนฺโน
ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกขุ ปาเส
พทฺธํ มิกิ การุณฺเณน มฺลฺจฺจิ ฯเปฯ ปาเส พทฺธํ มิกิ ปฺเร
สามิกา ปสฺสนฺตฺติ เถยฺยจฺจฺโต มฺลฺจฺจิ ฯเปฯ กุมิเน พทฺธมฺเจ
การุณฺเณน มฺลฺจฺจิ ฯเปฯ กุมิเน พทฺธมฺเจ ปฺเร สามิกา
ปสฺสนฺตฺติ เถยฺยจฺจฺโต มฺลฺจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺวํ ภิกขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๔] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกขุ ยานเ ฆนฺทํ
ปสฺสิตฺวา อโธ คณฺหนฺโต ปาราชิกโก ฆวิสฺสามิติ อุกฺกมิตฺวา
ปวฺกฺกฺกฺตฺวา อุกฺกเมหีติ ฯ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี

ตฺวํ ภิกฺขุ อापฺนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ กุลเถน อุกฺขิตฺตํ
มํสเปสี สามีกานํ ทสฺสามีติ อคฺคเหสี ฯ สามีกา ตํ ภิกฺขุํ โจเทสฺสุ
อสุสมโณสี ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อถยฺยจิตฺตสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ภิกฺขุ กุลเถน อุกฺขิตฺตํ มํสเปสี ปุเร สามีกา ปสฺสนฺตีติ ถยฺยจิตฺโต
อคฺคเหสี ฯ สามีกา ตํ ภิกฺขุํ โจเทสฺสุ อสุสมโณสี ตฺวนฺติ ฯ ตสฺส:
กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อापฺนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๖] เตน โข ปน สมเยน มนุสฺสา อุลฺมปํ พนฺธิตฺวา อจิรวติยา
นทียา โอสารนฺติ ฯ พนฺธเน ฉินฺเน กฺกุจฺจานิ วิปฺปกิณฺณานิ
อคมํสุ ฯ ภิกฺขุ ปัสฺสูกุลสณฺฺณิโน อุตฺตารสฺสุ ฯ สามีกา เต ภิกฺขุ
โจเทสฺสุ อสุสมณฺฺตถ ตฺเมหติ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปัสฺสูกุลสณฺฺณิสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
มนุสฺสา อุลฺมปํ พนฺธิตฺวา อจิรวติยา นทียา โอสารนฺติ ฯ พนฺธเน
ฉินฺเน กฺกุจฺจานิ วิปฺปกิณฺณานิ อคมํสุ ฯ ภิกฺขุ ปุเร สามีกา
ปสฺสนฺตีติ ถยฺยจิตฺตา อุตฺตารสฺสุ ฯ สามีกา เต ภิกฺขุ โจเทสฺสุ
อสุสมณฺฺตถ ตฺเมหติ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ อาปตฺตี
ตฺเมห ภิกฺขเว อापฺนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร โคपालโก รุกฺเข สากฺกํ
อาลคฺเคตฺวา อุกฺจาร์ อคฺมาสี ฯ อณฺฺตโร ภิกฺขุ ปัสฺสูกุลสณฺฺณิ

อคุคเหสี ฯ อถโข โส โคปาลโก ตํ ภิกขุํ โจเทสิ อสุสมโณสิ
ตวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกขุํ ปัสฺสกุสฺสณฺณิสฺสาติ ฯ

[๑๕๘] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตฺรตฺส ภิกขุโน นทึ ตฺรณตฺส
รชกานํ หตฺถโต มุตฺตํ สากฺกํ ปาทะ ลคฺคํ โหติ ฯ โส ภิกขุ
สามิกานํ ทสฺสามิติ อคุคเหสี ฯ สามิกา ตํ ภิกขุํ โจเทสิ อสุสมโณสิ
ตวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกขุํ อถะยฺยจิตฺตฺสฺสาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อณฺณตฺรตฺส ภิกขุโน นทึ
ตฺรณตฺส รชกานํ หตฺถโต มุตฺตํ สากฺกํ ปาทะ ลคฺคํ โหติ ฯ โส
ภิกขุํ ปุเร สามิกา ปสฺสนฺตฺติ เถยฺยจิตฺโต อคุคเหสี ฯ สามิกา ตํ
ภิกขุํ โจเทสิ อสุสมโณสิ ตวนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺวํ ภิกขุํ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๕๙] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกขุํ สปิโกมฺภี
ปสฺสิตฺวา โถกํ โถกํ ปริภุญฺชิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกขุํ ปาราชิกตฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺสาติ ฯ

[๑๖๐] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกขุํ สํวิทิตฺวา อคฺมฺสุ
ภณฺฑํ อวฺหริสฺสามาติ ฯ เอโก ภณฺฑํ อวฺหริ ฯ เต เอวมาหฺสุ
น มยฺ ปาราชิกา โย อวฺหโร โส ปาราชิกโถติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อโรเจสิ ฯ อาปตฺตี ตฺเมห ภิกขเว อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา ภิกขุํ สํวิทิตฺวา ภณฺฑํ อวฺหริตฺวา

ภาเชลฺลํ ฯ เตหิ ภาชियมาเน เอกเมกสฺส ปฏิวิสो น ปญจมาสโก
ปุริ ฯ เต เอวมาหิสฺส น มยि ปाराชิกาติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสु ฯ อาปตฺตี ตฺเมห ภิกฺขเว อาปนฺนา ปाराชิกนฺติ ฯ

[๑๖๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สวตฺถิยิ ทฺพฺภิกฺขเว
อาปณฺิกสฺส ตณฺฺทุมฺภุจฺฉิ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปाराชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สวตฺถิยิ ทฺพฺภิกฺขเว อาปณฺิกสฺส มุคฺคมฺภุจฺฉิ
ฯเปฯ มาสมฺภุจฺฉิ ฯเปฯ ติลมฺภุจฺฉิ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปाराชิกนฺติ ฯ'

[๑๖๒] เตน โข ปน สมเยน สวตฺถิยิ อนุชฺวเน โจรกา คาวิ
หนตฺวา มํสํ ขาทิตฺวา เสสํ ปฏฺฐิสาเมตฺวา อคมํสฺสु ฯ ภิกฺขุ
ปัสฺสูกฺกสฺสณฺิโน ปฏฺฐิคฺคาเปตฺวา ปรีภฺวชฺชีสฺสु ฯ โจรกา เต ภิกฺขุ
โจเทสฺสํ อสฺสมณฺาคฺตฺต ตฺเมหติ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปัสฺสูกฺกสฺสณฺิสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
สวตฺถิยิ อนุชฺวเน โจรกา สฺวกริ หนตฺวา มํสํ ขาทิตฺวา เสสํ
ปฏฺฐิสาเมตฺวา อคมํสฺสु ฯ ภิกฺขุ ปัสฺสูกฺกสฺสณฺิโน ปฏฺฐิคฺคาเปตฺวา
ปรีภฺวชฺชีสฺสु ฯ โจรกา เต ภิกฺขุ โจเทสฺสํ อสฺสมณฺาคฺตฺต ตฺเมหติ ฯ
เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปัสฺสูกฺกสฺสณฺิสฺสาติ ฯ

[๑๖๓] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ตินฺนเกเขตฺตํ คนฺตฺวา
ลุตฺตํ ตินฺนํ ปญจมาสคฺขมนํ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ

อโหสิ ๗เปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๗

[๑๖๔] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ตินฺนุเขตฺตํ คนฺตุวา
ติณฺณํ ถายิตฺวา ปณฺจมาสคฺฆนํ เถยฺยจิตฺโต อวฺหริ ๗ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ๗เปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๗

[๑๖๕] เตน โข ปน สมเยน อากนฺตุกา ภิกฺขุ สงฺฆสฺส อมฺพํ
ภษาเปตฺวา ปรีภุณฺชีสุ ๗ อวาสิกา ภิกฺขุ เต ภิกฺขุ โจเทสิ
อสฺสมณฺฑถ ตฺมฺเหติ ๗ เตสิ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๗ ภควโต เอตมฺตถํ
อาโรเจสิ ๗ กิจฺจิตฺตา ตฺมฺเห ภิกฺขเวติ ๗ ปรีภุณฺฑถาย มยํ
ภควาติ ๗ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปรีภุณฺฑถายาติ ๗ เตน โข ปน
สมเยน อากนฺตุกา ภิกฺขุ สงฺฆสฺส ชมฺพพ ๗เปฯ สงฺฆสฺส ลพฺฐํ ๗เปฯ
สงฺฆสฺส ปนฺลํ ๗เปฯ สงฺฆสฺส ตาลปฺกํ ๗เปฯ สงฺฆสฺส
อุจฺจุ ๗เปฯ สงฺฆสฺส ติมฺพฺรุตํ ภษาเปตฺวา ปรีภุณฺชีสุ ๗
อวาสิกา ภิกฺขุ เต ภิกฺขุ โจเทสิ อสฺสมณฺฑถ ตฺมฺเหติ ๗
เตสิ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๗เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปรีภุณฺฑถายาติ ๗

[๑๖๖] เตน โข ปน สมเยน อมฺพปาลกา ภิกฺขุณฺ อมฺพผลํ
เทนฺติ ๗ ภิกฺขุ โคเปตฺติ อีเม อีสฺสรา นยิเม ทาคฺนฺติ กุกฺกจฺจายนฺตํ
น ปฏิกฺคณฺหนฺติ ๗ ภควโต เอตมฺตถํ อาโรเจสิ ๗ อนาปตฺติ ภิกฺขเว
โคปฺกสฺส ทานฺติ ๗ เตน โข ปน สมเยน ชมฺพปาลกา ๗เปฯ
ลพฺฐปาลกา ๗เปฯ ปนฺสปาลกา ๗เปฯ ตาลปฺกปาลกา ๗เปฯ
อุจฺจุปาลกา ๗เปฯ ติมฺพฺรุตปาลกา ภิกฺขุณฺ ติมฺพฺรุตเก เทนฺติ ๗

ภิกขุ โคเปตุ อิม อิสสุรา นยเม ทาตุนติ กุกกุจายนุตาน น
ปฏิกุคณหนุติ ฯ ภควโต เอตมตถัม อารโจะสิ ฯ อนาปตติ ภิกขเว
โคปกสฺส ทานติ ฯ

[๑๖๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกขุ สงฺฆสฺส ทารุ
ดาวกาลิกัม หริตฺวา อตฺตโน วิหารสฺส กุฑุฑํ อุปตฺถมฺเภสิ ฯ ภิกขุ
ตัม ภิกขุํ โจเทสิ อสฺสมโณสิ ตฺวณฺติ ฯ ตสฺส กุกกุจํ อโหสิ ฯ
ภควโต เอตมตถัม อารโจะสิ ฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกขุติ ฯ ดาวกาลิก
อหํ ภควาติ ฯ อนาปตติ ภิกขุ ดาวกาลิกเกติ ฯ

[๑๖๘] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกขุ สงฺฆสฺส อุกัม
เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯเปฯ สงฺฆสฺส มตฺติกัม เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯเปฯ
สงฺฆสฺส มุณฺชกตฺติณํ ๑ เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส กุกกุจํ อโหสิ
ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อณฺตโร ภิกขุ สงฺฆสฺส มุณฺชกตฺติณํ เถยฺยจิตฺโต ฌาเปสิ ฯ
ตสฺส กุกกุจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตติ ภิกขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
ทูกุกกุสฺสาติ ฯ

[๑๖๙] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกขุ สงฺฆสฺส มณฺจํ
เถยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส กุกกุจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ
ภิกขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร
ภิกขุ สงฺฆสฺส ปิจฺจํ ฯเปฯ สงฺฆสฺส ภิสฺสี ฯเปฯ สงฺฆสฺส พิมฺโพหนํ
#๑ ยู. ม. ปุณฺชกิตฺติณํ ฯ

ฯเปฯ สงฺฆสฺส กวากฺขั ฯเปฯ สงฺฆสฺส อาโลกสนฺธิ ฯเปฯ สงฺฆสฺส
โคปานสี ฌยฺยจิตฺโต อวหริ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตึ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๑๓๐] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ อลฺยตรสฺส อุปาตกสฺส
วิหารปริโภคํ เสนาสนํ อลฺยตร ปริภุชฺชนฺติ ฯ อถโข โส
อุปาตโก อหฺมยติ ชียติ วิปาเจติ กถํ หิ นาม ภทฺทนฺตา
อลฺยตร ปริโภคํ อลฺยตร ปริภุชฺชิสฺสนฺตึติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ น ภิกฺขเว อลฺยตร ปริโภโค อลฺยตร ปริภุชฺชิตพฺโพ
โย ปริภุชฺเชยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
ภิกฺขุ อุโปสถกฺคํปี ๑ สนฺนิสฺซชฺมปี หริตฺถุ กุกฺกัจฉายนฺตา จมายํ
นีสึทฺตํ ฯ กตฺตานิปี จิวฺรานปี ปัสฺสูกิตานิ โหนฺติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว ตาวกาลีกํ หริตฺตุนฺติ ฯ

[๑๓๑] เตน โข ปน สมเยน จมฺปายํ อุลฺลนฺนทาย ภิกฺขุณิยา
อนฺุเตวาสี ภิกฺขุณี อุลฺลนฺนทาย ภิกฺขุณิยา อุปลฺกจากฺกัลลํ คนฺตฺวา
อยฺยา อิจฺฉติ เตกฺกฺกฺลยาคุํ ปาตฺตุนฺติ ปจาเปตฺวา หริตฺวา อตฺตนา
ปริภุชฺชิ ฯ สา ชานิตฺวา ตํ โจเทสิ อสฺสมณีสึ ตฺวณฺติ ฯ ตสฺสา
กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯ อถโข สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณินํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ
ภิกฺขุณิโย ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ อนนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ สมฺปชาน-
#๑ รา. อุโปสถกฺคํปี ฯ

มุตาวาเท ปาจิตติยสุตฺตํ ๑ เตน โข ปน สมเยน ราชคเห
ถุลลนนุทาย ภิกฺขุณิยา อนฺเดวาลี ภิกฺขุณี ถุลลนนุทาย ภิกฺขุณิยา
อุปฏฺฐากกฺกัลฺลํ คนฺตุวา อຍ္ယာ อိจฺจติ มชฺชโคพกံ ขาทิန္ฺนติ ปจฺจาเปตฺวา
หริตฺวา อตฺตนา ปรีဂฺ္ဂชฺช ๑ สฺวา ชานิตฺวา ตံ โจเทสิ อสฺสมณฺสี
ตฺวณฺติ ๑ ตสฺสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๑เป ๑ อนาปฺตติ ภิกฺขเว
ปาราชิกสฺส อปฺตติ สมฺปชานมุตาวาเท ปาจิตติยสุตฺตํ ๑

[๑๑๒] เตน โข ปน สมเยน เวสาลียํ อายสฺมโต อชฺชุกสฺส
อุปฏฺฐากสฺส คหปฺติโน เทว ทารกา โหนฺติ ปฺุตฺโต จ ภากิเนยฺโย
จ ๑ อถ โข โส คหปฺติ อายสฺมนฺตํ อชฺชุกํ เอตทโวจ อิมํ ฆนฺเต
โอกาสํ โย อิมํ ๑ ทฺวินฺนํ ทารกานํ สทฺโธ โหติ ปสฺนโน ตสฺส
อจฺจิกฺเขยฺยาสีติ ๑ โส กาลมกาสี ๑ ๑ เตน โข ปน สมเยน ตสฺส
คหปฺติโน ภากิเนยฺโย สทฺโธ โหติ ปสฺนโน ๑ อถ โข อายสฺมา
อชฺชุกโก ตํ โอกาสํ ตสฺส ทารกสฺส อจฺจิกฺขิ ๑ โส เตน สุปฺเตยฺเยน
กุกฺกมฺพณฺจ สณฺจเปสิ ทานณฺจ ปฏฺฐเปสิ ๑ อถ โข ตสฺส คหปฺติโน
ปฺุตฺโต อายสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ โโก นุ โข ฆนฺเต อานนฺท
ปิตฺตโน ทายชฺชโหติ ปฺุตฺโต วา ภากิเนยฺโย วาติ ๑ ปฺุตฺโต โข
อวฺุโส ปิตฺตโน ๒ ทายชฺชโหติ ๑ อยํ ฆนฺเต อຍ္โย อชฺชุกโก อมฺหากํ
#๑ ยฺโรปียมรมฺมโปคฺคเกสฺส อຍฺมคฺโค น ทิสฺสติ ๑ อมฺหากมฺปน
#โปคฺคเก รามณฺณโปคฺคเก จ ปณฺณายเตว ๑ ๒ มาตาปิตฺตุนฺนติปิ
#ปาโร ๑

สาปเตยย์ อมฺหากัม เมถุนกสฺส อัจฺจชิตฺติ ฯ อสฺสมโณ อาวุโส
อายุสฺมา อชฺชุกโกติ ฯ อถโโข อายุสฺมา อชฺชุกโก อายุสฺมนฺตํ อานนฺทํ
เอตทโวจ เทหิ เม อาวุโส อานนฺท วิญฺญณฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อายุสฺมา อุปาลี อายุสฺมโต อชฺชุกสฺส ปกุโข โหติ ฯ
อถโโข อายุสฺมา อุปาลี อายุสฺมนฺตํ อานนฺทํ เอตทโวจ โย นฺุ โข
อาวุโส อานนฺท สามิเกน อิมํ โอกาถํ อิตฺถนฺนามสฺส อัจฺจชาหิตฺติ ๑
วุตฺโต ตสฺส อัจฺจชติ กิํ โส อาปชฺชตฺติติ ฯ น โส ๒ภนฺเต กิณฺจ
อาปชฺชติ อนฺตมโโส ทุกฺกมฺตมฺปิตฺติ ฯ อัย อาวุโส อายุสฺมา
อชฺชุกโก สามิเกน อิมํ โอกาถํ อิตฺถนฺนามสฺส อัจฺจชาหิตฺติ วุตฺโต
ตสฺส อัจฺจชติ อนาปตฺติ อาวุโส อายุสฺมโต อชฺชุกสฺสชาติ ฯ

[๑๗๗] เตน โข ปน สมเยน พาราณสียํ อายุสฺมโต ปิณฺฑิตวจฺจสฺส
อุปฏฺฐากกฺกัลลํ โจเรหิ อุปทฺทตฺติ โหติ เทว จ ทารกา นิตา โหนฺติ ฯ
อถโโข อายุสฺมา ปิณฺฑิตวจฺจโณ เต ทารเก อิทฺธิยาอาเนตฺวา ปาสาเท
จเปสฺสิ ฯ มนฺุสฺสา เต ทารเก ปสฺสิตฺวา อຍຍສສາຍံ ปิณฺฑิตวจฺจสฺส
อิทฺธานฺภาโวติ อายุสฺมนฺเต ปิณฺฑิตวจฺจเน อภิปฺปสฺสีทิสฺสุ ฯ ภิกฺขุ
อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายุสฺมา ปิณฺฑิตวจฺจโณ
โจเรหิ นีเต ทารเก อาเนตฺสฺตฺติติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขเว อิทฺธิมนฺตสฺส อิทฺธิวีสเยติ ฯ

#๑ ย. ม. อัจฺจชาหิตฺติ ฯ ๒ เตสฺสุ ทฺวิสฺสุปี โปตฺถเกสฺสุ อัย ปาโจ
#นตฺถิ ฯ

[๑๗๔] เตน โข ปน สมเยน เทว ภิกฺขุ สหายกา โหนฺติ ปณฺฑโก
จ กปีโล จ ฯ เอโก ความเก วิหฺรติ เอโก โกสมฺพิยฺ ๑ อถโ
ตสฺส ภิกฺขุโน ความกา โกสมฺพี กจฺจนฺตสฺส อนุตรามคฺเค นที
ตฺรณฺตสฺส สฺฐกริกานํ หตฺถโต มุตฺตา เมทวภูฏี ปาทะ ลคฺคา โหติ ฯ
โส ภิกฺขุ สามิกานํ ทสฺสามีติ อคฺคเหสี ๑ สามิกา ตํ ภิกฺขุ
โจเทสฺ อสฺสมโณติ ตฺวนฺติ ๑ ตํ อุตฺตติณฺณํ อญฺจตรา โคปาลิกา
ปสฺสิตฺวา เอตทโวจ เอหิ ฆนฺเต เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺฐิเสวาติ ๑ โส
ปกฺติยาปาหํ อสฺสมโณติ ตสฺสา เมถุนํ ฆมฺมํ ปฏฺฐิเสวิตฺวา โกสมฺพี
กนฺตฺวา ภิกฺขุณํ เอตมตฺถํ อโรเจสี ๑ ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อโรเจสฺ ๑ อนาปตฺติ ภิกฺขเว อทินฺนาทานะ ปาราชิกสฺส อापตฺติ
เมถุนํ ฆมฺมํ สมายิเค ปาราชิกสฺสาติ ๑

[๑๗๕] เตน โข ปน สมเยน สากลาญฺ อายสฺมโต ทพฺพิกสฺส
สทฺธิวิหารโก ภิกฺขุ อนภฺริตฺติยา ปีฬิโต อापณฺิกสฺส เวจฺนํ อวหฺริตฺวา
อายสฺมนฺตํ ทพฺพิกํ เอตทโวจ อสฺสมโณ อหํ ฆนฺเต วิพฺภมิสฺสามีติ ๑
กึ ตยา อาวุโส กตฺนฺติ ๑ อापณฺิกสฺส เวจฺนํ กณฺหามิ ฆนฺเตติ ๑
อาหาราเปตฺวา อคฺฆมาเปสี ๑ ตํ อคฺฆมาเปนฺตํ น ปญฺจมาสกํ ๒
#๑ ยูโรปิยมฺรมมโปคฺคเกสฺ อิมสฺส อตฺถสฺส วิสทิสฺตา โหติ ๑ ตตฺถ หิ
#โส เอตมตฺถํ อโรเจสีติ วุตฺตํ ๑ อมฺหากมฺปน โปคฺคเก รามญฺญ-
#โปคฺคเก จ อีทิสฺเสวตฺถุโถ ปญฺญาติ ๑ ๒ ยู. ปญฺจมาสเก ๑
#ม. ปญฺจมาสโก ๑

วินย. มหาวิงุโค (๑) - หน้าที่ 127

อคุมติ ฯ อนาคติ อาวุโส ปราชิกสุสาคิ ฌมมี กถิ อกาลิ ฯ
โส ภิกุขุ อภิมิติ ฯ

หุติยปราชิกิ นิฏุจติ ฯ

ตติยปาราชิกกณฑ์

[๑๓๖] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา เวสาลีย วิหฺรติ มหาวเน
อฏฺฐการสาตายิ ๑ เตน โข ปน สมเยน ภควา ภิกฺขุณฺโณ อเนกปริยาเยน
อสุภกถิ กเถติ อสุภาย วณฺณิ ภาสติ อสุภาวนาย วณฺณิ ภาสติ
อาทิสฺส อาทิสฺส อสุภสมาปตฺติยา วณฺณิ ภาสติ ๑ อถ โข ภควา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อิจฺฉามหิ ภิกฺขเว อทฺธมาสิ ปฏฺิสลฺลียิตฺถุ นมฺหิ
เกนจิ อุปสงฺกमितพุโพ อลฺลตฺตร เอเกน ปิณฺฑปาตนิหฺรเกนาติ ๑
เอวํ ภนฺเตติ โข เต ภิกฺขุ ภควโต ปฏฺิสสฺสมิตฺถวา นาสฺสฺส โกจิ
ภควนฺตํ อุปสงฺกมตี อลฺลตฺตร เอเกน ปิณฺฑปาตนิหฺรเกน ๑ ภิกฺขุ
ภควา โข อเนกปริยาเยน อสุภกถิ กเถติ อสุภาย วณฺณิ ภาสติ
อสุภาวนาย วณฺณิ ภาสติ อาทิสฺส อาทิสฺส อสุภสมาปตฺติยา
วณฺณิ ภาสตีติ เต ๑ อเนกการโวการิ อสุภาวนानุโยคมนฺนุตฺตา
วิหฺรนฺติ ๑ เต สเกน กายเณ อฏฺฐิยนฺติ หฺรายนฺติ ชิกฺขุณฺนฺติ เสยฺยถาปี
นาม อิตฺถิ วา ปุริโส วา ททโร ยฺวามนฺตทนกชาติโก สีสํ
นหาโต อหิกฺกนเปน วา กุกฺกนฺนเปน วา มนฺนุสฺสกฺกนเปน วา
กณฺเฐ อาลกฺเคน ๒ อฏฺฐิเยยฺย หฺรายนฺติ ชิกฺขุณฺนฺติ เอวเมว เต
ภิกฺขุ สเกน กายเณ อฏฺฐิยนฺตา หฺรายนฺตา ชิกฺขุณฺนฺตา อตฺตนาปี
อตฺตนาปี จีวิตา โวโรเปนฺติ อลฺลตฺตรมณฺณิปี จีวิตา โวโรเปนฺติ
#๑ อติเรกปาเรน ภวิตพุพฺ ๒ ยฺ. ม. อาสฺตฺเตน ๑ รา. อาสฺตฺตฺเตน ๑

มิกลณฺฑิกัปปิ สมณกุตฺตกั อูปสงฺกมิตฺวา เอวံ วเทนฺติ ๑ สาธุ โน
อาวุโส ชีวิตา โวโรเปหิ อิทํ เต ปตฺตจิวริ ภวิสฺสตีติ ฯ อถโข
มิกลณฺฑิกโก สมณกุตฺตโก ปตฺตจิวเรหิ ภโณ สมฺพหุเล ภิกฺขุ
ชีวิตา โวโรเปตฺวา โลหิตกั ๒ อสี อาทาย เยน วคฺคุมฺทา นที
เตนฺอุปสงฺกมิ ฯ อถโข มิกลณฺฑิกสฺส สมณกุตฺตกสฺส โลหิตกั
ตํ ๓ อสี โชวนนฺตสฺส อหุเทว กุกฺกัจจํ อหุ วิปฺปฏิสฺสโร อลาภา
วต เม น วต เม ลาภา ทุลฺลทฺธั วต เม น วต เม สุลทฺธั
พหุํ วต มยา อนุญฺณํ ปสฺสตี โยหิ ภิกฺขุ สีลวณฺเต กลฺยาณธมฺเม
ชีวิตา โวโรเปสินฺติ ฯ อถโข อณฺตตรา มารกายิกา เทวตา
อภิขฺชมาเน อุกฺเท อากนฺตฺวา มิกลณฺฑิกั สมณกุตฺตกั เอตทโวจ
สาธุ สาธุ สบฺปรีตฺส ลาภา เต สบฺปรีตฺส สุลทฺธั เต สบฺปรีตฺส
พหุํ ตยา สบฺปรีตฺส อนุญฺณํ ปสฺสตี ยํ ตวํ อติณฺเณ ตาเรตีติ ฯ
อถโข มิกลณฺฑิกโก สมณกุตฺตโก ลาภา กิร เม สุลทฺธั กิร เม
พหุํ กิร มยา อนุญฺณํ ปสฺสตี อติณฺเณ กิราหิ ตาเรมิตฺติ ตินฺนํ ๔
อสี อาทาย วิหารเณ วิหาริ ปรีเวณฺเนน ปรีเวณฺณํ อูปสงฺกมิตฺวา
เอวံ วเทติ โโก อติณฺโณ กิ ตาเรมิตฺติ ฯ ตตฺถ เย เต ภิกฺขุ
อวิตฺราคา เตสํ ตสฺมี สมเย โหติเยว ภยํ โหติ นมฺภิตตฺตํ
โหติ โลมฺหํโส ฯ เย ปน เต ภิกฺขุ วิตฺราคา เตสํ ตสฺมี สมเย น
#๑ ย. ม. วเทนฺติ ฯ ๒ ย. ม. โลหิตคตฺ ๑ ๒ เตสฺส โปตฺถเกสฺ
#นตฺถิ อัย ปาโจ ฯ ๔ ย. ม. รา. ติกฺขํ ฯ

โหติ ภย น โหติ ฌมกิตตต น โหติ โลมหังโส ฯ อถโฆ
 มิคลณทโก สมนกุตตโก เอกปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ
 เทวปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ ตโยปี ภิกขุ เอกาเหเน
 ชีวิตา โวโรเปสิ จตตารปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ
 ปญจปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ ฯเปฯ ทสปี ภิกขุ
 เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ วิสปี ๑ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ
 ตีสปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ จตตารีสปี ๒ภิกขุ เอกาเหเน
 ชีวิตา โวโรเปสิ ปญจารีสปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ
 สญจีสปี ภิกขุ เอกาเหเนว ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ

[๑๗๗] อถโฆ ภควา ตสฺส อทฺธมาสสฺส อจฺจเยน ปฏิสลฺลานา
 วุฏฺฐิตฺตํ อายสฺมณฺตํ อานนฺทํ อามนฺเตสิ กิณฺณุ โข อานนฺท ตนฺนุโต
 วิย ภิกขุสงฺฆโมติ ฯ ตถา หิ ปน ภนฺเต ภควา ภิกขุณฺ อเนกปริยาเยน
 อสุภกถํ กเถติ อสุภาย วณฺณํ ภาสตี อสุภาวนาย วณฺณํ
 ภาสตี อาทิสฺส อาทิสฺส อสุภสฺมาปตฺติยา วณฺณํ ภาสตี เต จ
 ภนฺเต ภิกขุ ภควา โข อเนกปริยาเยน อสุภกถํ กเถติ อสุภาย
 วณฺณํ ภาสตี อสุภาวนาย วณฺณํ ภาสตี อาทิสฺส อาทิสฺส
 อสุภสฺมาปตฺติยา วณฺณํ ภาสตีติ อเนกาการโวการํ อสุภาวนา-
 นุโยคมนฺนุยุตฺตา วิหรนฺติ เต สกน กายเนน อฏฺฐิยนฺติ หรายนฺติ
 ชิกฺขจฺจนฺติ เสยฺยถาปี นาม อิตฺถิ วา ปุริโส วา ททโร ยฺวา
 #๑ ยฺ. วิสตี ฯ ม. รา. วิสตีปี ฯ ๒ ยฺ. จตตารีสปี ฯ

มณฑนทกชาติโก สีสั นหาโต อหิถุณเปน วา กุกุรฺกณเปน วา
 มนุสฺสทฺกณเปน วา กณฺเจ อาลทฺเคน อฏฺฐิเยยฺย หราเยยฺย ชิกฺขุเจยฺย
 เอวเมว เต ภิกฺขุ สเคน กาเยน อฏฺฐิยนฺตา หรายนฺตา ชิกฺขุจฺจนฺตา
 อตฺตนาปี อตฺตนาํ ชีวิตา โวโรเปนฺติ อณฺณมณฺณปี ชีวิตา โวโรเปนฺติ
 มิคฺคณฺทกฺปี สมณกฺตฺกํ อุปสงฺกมิตฺวา เอวํ วทนฺติ สาธุ โน
 อาวุโส ชีวิตา โวโรเปหิ อิทํ เต ปตฺตจิวฺรํ ภวิสฺสตีติ อถโข
 ฆนฺเต มิคฺคณฺทโก สมณกฺตฺโก ปตฺตจิวเรหิ ภโฏ เอกํปี ภิกฺขุ
 เอกาเหน ชีวิตา โวโรเปสิ ฯเปฯ สฏฺฐีปี ภิกฺขุ เอกาเหน ชีวิตา
 โวโรเปสิ สาธุ ฆนฺเต ภควา อณฺณํ ปริยายํ อาจิกฺขตุ ยถายํ
 ภิกฺขุสงฺโฆ อณฺณาย สณฺจเหยยฺยติ ฯ เตนฺนทานนฺท ยาวติกา ภิกฺขุ
 เวสาลี อุปนีสาย วิหรนฺติ เต สพฺเพ อุปฺภูจฺานสาลาํ สนนฺิปาเต-
 หีติ ฯ เอวํ ฆนฺเตติ โข อายสฺมา อานนฺโท ภควโต ปฏฺิสฺสณฺณิตฺวา
 ยาวติกา ภิกฺขุ เวสาลี อุปนีสาย วิหรนฺติ เต สพฺเพ อุปฺภูจฺาน-
 สาลาํ สนนฺิปาเตตฺวา येन ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
 ภควนฺตํ เอตทโวจ สนนฺิปตีโต ฆนฺเต ภิกฺขุสงฺโฆ ยสฺสิทานิ ฆนฺเต
 ภควา กาลํ มณฺณตีติ ฯ

[๑๓๘] อถโข ภควา येन อุปฺภูจฺานสาลา เตนฺอุปสงฺกมิ
 อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺณตฺเต อาสเน นิสีหิ ฯ นิสชฺช โข ภควา
 ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อัยปี โข ภิกฺขเว อานาปานสฺสตีสมาริ ภาวีโต
 พหุสฺสีกโต สนนฺโต เจว ปณฺนีโต จ อเสจฺนโก จ สฺสโฆ จ วิหาโร

อุปฺปนฺนุปฺปนฺเน จ ปาปเก อกุสเล ฌมฺเม จานโส อนฺตรธาเปติ
วุปฺสเมติ เสยฺยถาปี ภิกฺขเว คิมฺห่านํ ปจฺฉิเม มาเส อุหฺตํ รโฆชฺฉลฺลํ
ตเมนนํ มหาอกาลเมโฆ จานโส อนฺตรธาเปติ วุปฺสเมติ เอวเมว
โฆ ภิกฺขเว อานาปานสุตฺตีสมาธิ ภาวิโต พหุสฺสีกโต สนฺโต เจว
ปณฺนิตโต จ อเสจฺนโก จ สุโฆ จ วิหาโร อุปฺปนฺนุปฺปนฺเน จ
ปาปเก อกุสเล ฌมฺเม จานโส อนฺตรธาเปติ วุปฺสเมติ กถํ
ภาวิโต จ ภิกฺขเว อานาปานสุตฺตีสมาธิ กถํ พหุสฺสีกโต สนฺโต
เจว ปณฺนิตโต จ อเสจฺนโก จ สุโฆ จ วิหาโร อุปฺปนฺนุปฺปนฺเน
จ ปาปเก อกุสเล ฌมฺเม จานโส อนฺตรธาเปติ วุปฺสเมติ อิท
ภิกฺขเว ภิกฺขุ อรณฺณคโต วา รุกฺขมฺมูลคโต วา สุณฺณาการคโต
วา นิสิตฺติ ปรุสฺสํ กํ อากุชิตฺวา อุชฺฐํ กายํ ปณฺนิตาย ปริมุขํ สตี
อุปฺนฺนุจเปตฺวา โส สโต ว อสฺสสฺสตี สโต ปสฺสสฺสตี ทิฆมฺ วา
อสฺสสฺสนฺโต ทิฆมฺ อสฺสสฺสามีติ ปชานาติ ทิฆมฺ วา ปสฺสสฺสนฺโต ทิฆมฺ
ปสฺสสฺสามีติ ปชานาติ รสฺสํ วา อสฺสสฺสนฺโต รสฺสํ อสฺสสฺสามีติ
ปชานาติ รสฺสํ วา ปสฺสสฺสนฺโต รสฺสํ ปสฺสสฺสามีติ ปชานาติ
สพฺพกายปฺปฏิสฺสเวทึ อสฺสสฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ สพฺพกายปฺปฏิสฺสเวทึ ปสฺส-
สฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ ปสฺสสมฺภยํ กายสงฺขารํ อสฺสสฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ
ปสฺสสมฺภยํ กายสงฺขารํ ปสฺสสฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ ปีติปฺปฏิสฺสเวทึ อสฺส-
สฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ ปีติปฺปฏิสฺสเวทึ ปสฺสสฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ สุขปฺปฏิสฺสเวทึ
อสฺสสฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ สุขปฺปฏิสฺสเวทึ ปสฺสสฺสีสฺสามีติ สิกฺขติ จิตฺต-

สขารปฏิสัเวที อสสสิสสามิติ สิกขติ จิตตสขารปฏิสัเวที ปสฺส-
 สิสสามิติ สิกขติ ปสฺสมภยํ จิตตสขารํ อสสสิสสามิติ สิกขติ
 ปสฺสมภยํ จิตตสขารํ ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ จิตตปฏิสัเวที
 อสสสิสสามิติ สิกขติ จิตตปฏิสัเวที ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ
 อภิปโปมทຍံ จิตตํ อสสสิสสามิติ สิกขติ อภิปโปมทຍံ จิตตํ
 ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ สมาทหံ จิตตํ อสสสิสสามิติ สิกขติ
 สมาทหံ จิตตํ ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ วิโมจยํ จิตตํ อสสสิสสามิติ
 สิกขติ วิโมจยํ จิตตํ ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ อนิจฺจานุปสฺสี
 อสสสิสสามิติ สิกขติ อนิจฺจานุปสฺสี ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ
 วิจารณ์านุปสฺสี อสสสิสสามิติ สิกขติ วิจารณ์านุปสฺสี ปสฺสสิสสามิติ
 สิกขติ นิโรธานุปสฺสี อสสสิสสามิติ สิกขติ นิโรธานุปสฺสี
 ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ ปฏินิสฺสคฺคานุปสฺสี อสสสิสสามิติ สิกขติ
 ปฏินิสฺสคฺคานุปสฺสี ปสฺสสิสสามิติ สิกขติ เอวํ ภาวิตฺโต โข
 ภิกฺขเว อานาปานสฺสตีสมာธิ เอวํ พหุติกฺโข สนฺโต เจว ปณฺีโต
 จ อเสจฺนโก จ สุโข จ วิหาโร อูปฺปนฺนูปฺปนฺเน จ ปาปเก
 อกฺุสเส ฆมฺเม จานฺโต อนฺตรธาเปตี วุปฺสเมตีตี ฯ

[๑๓๕] อถ โข ภควา เอตฺสฺมี นินทาเน เอตฺสฺมี ปกรณฺเ ภิกฺขุสงฺฆํ
 สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏิปฺุจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ อตฺตนาปี
 อตฺตนาํ ชีวิตา โวโรเปนฺติ อญฺญมณฺเฑปี ชีวิตา โวโรเปนฺติ
 มิคฺคณฺฑกัปปิ สมณฺคฺคตํ อูปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทนฺติ สาธุ โน

อาวุโส ชีวิตา โวโรเปหิ อิทํ เต ปตฺตจิวริ ภวิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจจฺจวีกํ ภิกฺขเว เตสํ ภิกฺขุณฺ
อนนฺโลมิกํ อปฺปฏฺฐีรूपํ อสฺสามณฺกํ อกฺปปียํ อกรณียํ กถํ หิ
นาม เต ภิกฺขเว ภิกฺขุ อตฺตนาปี อตฺตนาํ ชีวิตา โวโรเปสฺสนฺติ
อณฺณมณฺณปี ชีวิตา โวโรเปสฺสนฺติ มิคฺคณฺทกัปปิ สมณฺกตฺตํ
อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วกฺขนฺติ สาธุ โน อาวุโส ชีวิตา โวโรเปหิ
อิทํ เต ปตฺตจิวริ ภวิสฺสตีติ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนानํ वा
ปสาทาย ฯเปฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกเทสฺยยาถ
โย ปน ภิกฺขุ สณฺจิจฺจ มนุสฺสวિકฺกหํ ชีวิตา โวโรเปยฺย สตฺถหารกํ
วาสสฺ ปรีเยสฺยเย อยมฺปิ ปาราชิกโก โหติ อสฺวาโสติ ฯ เอวณฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณฺ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๑๕๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร อฺปาสโก คีลาโน
โหติ ฯ ตสฺส ปชาปตี อภิรฺฐปา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา ฯ
นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ตสฺสา อิตฺถิยา ปฏฺิพฺพทฺชจิตฺตา โหนฺติ ฯ อถ โข
นพฺพคฺคิยานํ ภิกฺขุณฺ เอตทโหสิ สจฺจ โข โส อาวุโส อฺปาสโก
ชีวิสฺสตีติ น มยํ ตํ อิตฺถี ลภิสฺสาม นนฺท มยํ อาวุโส ตสฺส
อฺปาสกสฺส มรณฺวณฺณํ สํวณฺณเณมาติ ฯ อถ โข นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ
เยน โส อฺปาสโก เตนฺอุปฺสงฺกมீสุ อุปฺสงฺกมิตฺวา ตํ อฺปาสกํ
เอตทโวจฺจํ คุวํ โขสิ อฺปาสก กตฺถลฺยาโณ กตฺถสฺโล กตฺถีรฺตฺตาโณ
อกตฺปาโป อกตฺถุทฺโธ อกตฺถิพฺพิโส กตฺถ ตยา กฺลฺยาณํ อกตฺถํ

ตยา ปาปํ ก็ ตฺยหิมินา ปาปเกน ทฺชชีวเตน มตฺนเต ชีวตา
เสยฺโย อิตฺตํ ทฺวํ กาลกโต กายสฺส เกทา ปริ มรณา สุกฺคิ สกฺคํ
โลกํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ ทิพฺเพหิ ปฺลจฺหิ กามคฺเณหิ สมฺปปีโต
สมฺภุคฺคิโต ปรีจาเรสฺสตีติ ฯ อถ โข โส อุปาสโก สจฺจํ โข อຍฺยา
อาหํสุ อหฺลฺหิ กตฺถกฺขยาโณ กตฺถกฺขโล กตฺถิรฺรุตฺตาโณ อกตฺปาโป
อกตฺลฺลฺลฺโห อกตฺกิพฺพิโส กตฺมฺ ยยา กฺลฺยณํ อกตฺมฺ ยยา ปาปํ
ก็ มยฺหิมินา ปาปเกน ทฺชชีวเตน มตฺมฺ เม ชีวตา เสยฺโย อิตฺตํ
อหํ กาลกโต กายสฺส เกทา ปริ มรณา สุกฺคิ สกฺคํ โลกํ
อุปฺปชฺชิสฺสामी ตตฺถ ทิพฺเพหิ ปฺลจฺหิ กามคฺเณหิ สมฺปปีโต
สมฺภุคฺคิโต ปรีจาเรสฺสामीติ ฯ โส อสฺปฺปายานิ เจว โภชนานิ
ภฺล
สฺยิ อสฺปฺปายานิ จ ขาถนียานิ ขาติ อสฺปฺปายานิ จ สายนียานิ
สฺยิ อสฺปฺปายานิ จ ปานานิ ปิวิ ฯ ตสฺส อสฺปฺปายานิ เจว
โภชนานิ ภฺล
จ สายนียานิ สฺยิ อสฺปฺปายานิ จ ปานานิ ปิวโต ขโร
อาพาโห อุปฺปชฺชิ ฯ โส เตเนว อาพาเชน กาลมกาสิ ฯ ตสฺส
ปฺชาปตี อฺขฺฆายตี ขิยตี วิปาเจตี อลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺลฺล
สฺกฺยปฺตฺติยา ทฺสฺสตีลา มุสฺสาวาทิโน อิมํ หิ นาม ฐมฺมจฺริโน
สมจฺริโน พุรฺหฺมจฺริโน สจฺจวาทิโน สีสฺวานฺโต กฺลฺยณฐมฺมา
ปฺภฺชานิสฺสนฺตฺติ นตฺถิ อิมํ สํ สามณฺณํ นตฺถิ อิมํ สํ พุรฺหฺมณฺณํ
นทฺถิ อิมํ สํ สามณฺณํ นทฺถิ อิมํ สํ พุรฺหฺมณฺณํ กฺโต อิมํ สํ

สามณฺณํ กุโธ อิมํสํ พุทฺทมณฺณํ อปคตา อิม สามณฺณา
อปคตา อิม พุทฺทมณฺณา อิม เม สามิกสฺส มรณวณฺณํ
สํวณฺณํ อิมหิ เม สามิกโก มาริโธติ ฯ อณฺเวยปี มนุสฺสา
อฺชฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ อลชฺชิโน อิม สมณฺา สกฺยปฺตติยา
ทฺสฺสีตา มุสวาทีโน อิม หิ นาม ฌมฺมจาริโน สมจาริโน
พุทฺทมจาริโน สจฺจวาทีโน สีลวณฺโธ กถฺยาณมฺมา ปฏฺิชาณิสฺสนฺติ
นตฺถิ อิมํสํ สามณฺณํ นตฺถิ อิมํสํ พุทฺทมณฺณํ นนฺทํ อิมํสํ
สามณฺณํ นนฺทํ อิมํสํ พุทฺทมณฺณํ กุโธ อิมํสํ สามณฺณํ กุโธ
อิมํสํ พุทฺทมณฺณํ อปคตา อิม สามณฺณา อปคตา อิม
พุทฺทมณฺณา อิม อฺปาสกสฺส มรณวณฺณํ สํวณฺณํ อิมหิ
อฺปาสโก มาริโธติ ฯ อสฺโสสุํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อฺชฌา-
ยนฺตานํ จิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจนา ฯเปฯ
เต อฺชฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม นพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ อฺปาสกสฺส มรณวณฺณํ สํวณฺณํสฺสนฺตติ ฯ อถ โข เต
ภิกฺขุ ภควโธ เอตมตฺถํ อารโจะสุํ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺมุเห
ภิกฺขเว อฺปาสกสฺส มรณวณฺณํ สํวณฺณํธาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺจวิกํ โมฆปฺริสา อนนฺโลมิกํ อปฺปฏฺิรूपํ
อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณฺิยํ กถํ หิ นาม ตฺมุเห โมฆปฺริสา
อฺปาสกสฺส มรณวณฺณํ สํวณฺณํสฺสธ เนตํ โมฆปฺริสา อปฺป-
สนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ

อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ สลฺยจิจฺจ มนุสฺสวึคฺคหํ ชีวิตา
โวโรเปยฺย สตุถหารกํ วาสฺส ปรีเยเสยฺย มรณวณฺณํ वा
สํวณฺเณยฺย มรณาย वा สმაทเปยฺย อมฺโဂ ปุริส กิ
ตุยฺหิมินา ปาปเกน ทุชฺชชีวเตน มตฺนุเต ชีวิตา เสยฺโยติ อิตฺติจตุตฺตมโน
จิตฺตสฺงกปโป อนेกปริยาเยน มรณวณฺณํ वा สํวณฺเณยฺย
มรณาย वा สმაทเปยฺย อยมปิ ปาราชิโก โหติ อสฺวาโสติ ฯ

[๑๘๑] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อຍ
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สลฺยจิจฺจาติ ชานนฺโต สลฺยชานนฺโต
เจจฺจ อภิวิตฺตริตฺวา วิตฺติกฺกโม ฯ มนุสฺสวึคฺคโห นาม ยํ มาตุกฺขณิสฺมี
ปจฺมํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ ปจฺมํ วิญฺญาณํ ปาตุกฺกํ ยาว
มรณกาลา เอตฺถนฺตเร เอโส มนุสฺสวึคฺคโห นาม ฯ ชีวิตา
โวโรเปยฺยยาติ ชีวิตินฺทริยํ อุปฺจฺฉินฺทติ อุปฺโรเชติ สนฺตตี วิโกเปติ ฯ
สตุถหารกํ วาสฺส ปรีเยเสยฺยยาติ อสี वा สตุตี वा เกณฺหิ
วา สฺวลํ वा ลกฺขฬํ वा ปาसानํ वा สตุถํ वा วิสํ वा รชฺชํ वा ฯ

[๑๘๒] มรณวณฺณํ वा สํวณฺเณยฺยยาติ ชีวิตे อาทิณฺวํ ทสฺเสติ
มรณเณ วณฺณํ ภาณติ ฯ

[๑๘๓] มรณาย वा สმაทเปยฺยยาติ สตุถํ वा อาหาร วิสํ
วา ขาท รชฺชยา वा อุพฺพนฺธิตฺวา กาลํ กโรหิตี ฯ

[๑๘๔] อมฺโဂ ปุริสาติ อาลปนาธิวจนเมตํ อมฺโဂ ปุริสาติ ๑ฯ
#๑ เตสฺสุ วุตฺตโปตฺถเกสฺสุ อิทํ วจนํ น ปญฺญาติ ฯ

ก็ คฺยหิมินา ปาปเกน ทฺชฺชิวีเตน มตฺนุเต ชีวิตา เสยฺโยติ ปาปกํ
นาม ชีวิตํ อพฺตฺมานํ ชีวิตํ อุปาทาย ทลิตฺททานํ ชีวิตํ ปาปกํ
สธฺนํ ชีวิตํ อุปาทาย อธฺนํ ชีวิตํ ปาปกํ เทวานํ ชีวิตํ
อุปาทาย มนุสฺसानํ ชีวิตํ ปาปกํ ฯ ทฺชฺชิวิตํ นาม หตฺถจฺฉินฺนสฺส
ปาทจฺฉินฺนสฺส หตฺถปาทจฺฉินฺนสฺส กณฺณจฺฉินฺนสฺส นาสจฺฉินฺนสฺส
กณฺณนาสจฺฉินฺนสฺส ฯ ก็ อิมินา จ ปาปเกน อิมินา จ ทฺชฺชิวีเตน
मतฺนุเต ชีวิตา เสยฺโยติ ฯ อิติจิตฺตมโนติ ยํ จิตฺตํ ตํ มโน
ยํ มโน ตํ จิตฺตํ ฯ จิตฺตสฺงกปโปติ มรณสญฺญิ มรณเจตฺโน
มรณาธิปฺปาโย ฯ อนนฺกปริยาเยนาติ อุจฺจาวเจหิ อากาเรหิ ฯ
มรณวณฺณํ วา สํวณฺณเยยฺยาติ ชีวิตฺเต อาทิํนํ ทสฺเสติ มรณ
วณฺณํ ฆณฺติ อิตฺถํ ตํ กาลกโต กายสฺส เกทา ปรี มรณา
สฺสคฺคิ สกฺกํ โลกํ อุปฺปชฺชิสฺสตี ตตฺถ ทิปฺเพหิ ปณฺจหิ กามกฺุณฺเหหิ
สมปฺปิโต สมงฺกิกฺุโต ปริจาเรสฺสสึตี ฯ

[๑๘๕] มรณาย วา สฺมาทเปยฺยาติ สตฺถํ วา อาหาร วิสํ
วา ขาท รชฺชฺยา วา อุพฺพนฺธิตฺวา กาลิํ กโรหิ โสพฺเพ วา
นรเก วา ปปาเต วา ปปฺตาติ ฯ

[๑๘๖] อยมฺปิตฺติ ปุริเม อุปาทาย วุจฺจติ ฯ ปาราชิโก โหตีติ
เสยฺยถาปี นาม ปุณฺณสิลา เทวธา ภินฺนา อปฺปฏฺฐิสฺนฺธิกา โหติ
เอวเมว ภิกฺขุ สญฺจิจฺจ มนุสฺสสวิกฺกหํ ชีวิตา โวโรเปตฺวา อสฺสมโณ
โหติ อสฺกยฺปุตฺติโย เตน วุจฺจติ ปาราชิโก โหตีติ ฯ อสฺวาโสติ

สัวาโส นาม เอกกมัม เอกุเทโส สมสิกขตา เอโส สัวาโส
นาม ฯ โส เตน สทุธิ นคฺติ เตน วุจฺจติ อสัวาโสติ ฯ

[๑๕๗] สามัม อธิฏฺฐาย ทูเตน ทูตปรมฺปราย วิสกุทฺติเยน ทูเตน
คตฺตปจฺจจากเตน ทูเตน อรโห รโหสณฺณิ รโห อรโหสณฺณิ
อรโห อรโหสณฺณิ รโห รโหสณฺณิ กาเยน สัวณฺณเตติ วาจาย
สัวณฺณเตติ กาเยน วาจาย สัวณฺณเตติ ทูเตน สัวณฺณเตติ เลขาย
สัวณฺณเตติ โอปาตัม อปสฺสเสนันฺ อุนิกฺกิขิปันฺ เกสขฺชํ รูปฺปหาโร
สทฺทฺทฺปหาโร คนฺธรูปฺปหาโร รสฺสูปฺปหาโร โฝฏฺฐพฺพฺปหาโร ฌมฺมูปฺปหาโร
อากิขฺขนา อนุสฺสาสนี สงฺเกตกมฺมัม นิมิตฺตกมฺมมนฺติ ฯ

[๑๕๘] สามนฺติ สยํ หนฺติ กาเยน วา กายปฏฺิพฺพฺพฺเชน วา
นิสฺสคฺกิเยน วา ฯ อธิฏฺฐายาติ อธิฏฺฐหิตฺวา อาณาเปติ เอวํ
วิขฺฌ เอวํ ปฺพร เอวํ ฌาเตหีติ ฯ

[๑๕๙] ภิกฺขุ ภิกฺขุ อาณาเปติ อิตฺถนฺนํ ชีวิตา โวโรเปหีติ
อาปคฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ โส ตํ มลฺลมาโน ตํ ชีวิตา โวโรเปติ
อาปคฺติ อุกฺกิณฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุ อาณาเปติ อิตฺถนฺนํ
ชีวิตา โวโรเปหีติ อาปคฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ โส ตํ มลฺลมาโน
อณฺณํ ชีวิตา โวโรเปติ มฺลลฺกฺกฺสฺส อนาปคฺติ วรคฺสฺส อาปคฺติ
ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุ อาณาเปติ อิตฺถนฺนํ ชีวิตา
โวโรเปหีติ อาปคฺติ ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ โส อณฺณํ มลฺลมาโน ตํ
ชีวิตา โวโรเปติ อาปคฺติ อุกฺกิณฺนํ ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุ

อาณาเปติ อิตถุนนามํ ชีวิตา โวโรเปหิติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ
โส อณฺณํ มณฺณมาโน อณฺณํ ชีวิตา โวโรเปติ มุลกฏสฺส
อนาปตติ วกสฺส อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๕๐] ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตถุนนามสฺส ปาวท อิตถุน-
นาโม อิตถุนนามสฺส ปาวทตุ อิตถุนนาโม อิตถุนนามํ ชีวิตา
โวโรเปตฺติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ โส อิตฺรสฺส อาโรเจติ อาปตติ
ทุกกฏสฺส ฯ วกโก ปฏิกฺกณฺหาติ มุลกฏสฺส อาปตติ อุลลจฺจ-
ยสฺส ฯ โส ตํ ชีวิตา โวโรเปติ อาปตติ สพฺเพสํ ปาราชิกสฺส ฯ
ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตถุนนามสฺส ปาวท อิตถุนนาโม
อิตถุนนามสฺส ปาวทตุ อิตถุนนาโม อิตถุนนามํ ชีวิตา โวโรเปตฺติ
อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ โส อณฺณํ อาณาเปติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ
วกโก ปฏิกฺกณฺหาติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ โส ตํ ชีวิตา
โวโรเปติ มุลกฏสฺส อนาปตติ อาณาปกสฺส จ วกสฺส จ
อาปตติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๕๑] ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตถุนนามํ ชีวิตา โวโรเปหิติ
อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ โส กนฺตฺวา ปุณฺ ปจฺจจากจฺฉติ นานํ สกฺโกมิ
ตํ ชีวิตา โวโรเปตฺตฺติ ฯ โส ปุณฺ อาณาเปติ ยทา สกฺโกสิ
ตทา ตํ ชีวิตา โวโรเปหิติ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ โส ตํ ชีวิตา
โวโรเปติ อาปตติ อุกฺกนฺนํ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๕๒] ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตถุนนามํ ชีวิตา โวโรเปหิติ

อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ โส ตํ อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสารี น สาวะติ
มา ฆาเตหีติ ฯ โส ตํ ชีวิตา โวโรเปติ อาปตฺติ อุกฺกิณฺนํ
ปาราชิกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนามํ ชีวิตา
โวโรเปหีติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ โส อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสารี
สาวะติ มา ฆาเตหีติ ฯ โส อาณตฺโต อหํ ตยาติ ตํ ชีวิตา
โวโรเปติ มฺลกุสฺสฺส อนาปตฺติ ฆกฺกสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ
ภิกฺขุ ภิกฺขุํ อาณาเปติ อิตฺถนฺนามํ ชีวิตา โวโรเปหีติ อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ โส อาณาเปตฺวา วิปฺปฏิสารี สาวะติ มา ฆาเตหีติ ฯ
โส สาธุติ โอรฺมตี อุกฺกิณฺนํ อนาปตฺติ ฯ

[๑๕๓] อรโห รโหสณฺณิ อุลลปฺติ อโห อิตฺถนฺนาโม หโต
อสุสฺสตี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ รโห อรโหสณฺณิ อุลลปฺติ อโห
อิตฺถนฺนาโม หโต อสุสฺสตี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ อรโห อรโห-
สณฺณิ อุลลปฺติ อโห อิตฺถนฺนาโม หโต อสุสฺสตี อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ รโห รโหสณฺณิ อุลลปฺติ อโห อิตฺถนฺนาโม
หโต อสุสฺสตี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ

[๑๕๔] กาเยน สํวณฺเณติ นาม กาเยน วิการิ กโรติ โย
เอวํ มรฺตี โส ฐนํ วา ลภติ ยสํ วา ลภติ สกฺกํ วา คจฺจตีติ
อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ตาย สํวณฺณนาย มรฺตีสํมิตฺติ ทุกฺกํ เวทณํ
อุปฺปาเทติ อาปตฺติ อุลลจฺจยฺสฺส ฯ มรฺตี อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯ
วากาย สํวณฺเณติ นาม วากาย ภณฺตี โย เอวํ มรฺตี โส

ชนั วา ลภติ ยสั วา ลภติ สคัคคั วา คจจตตีติ อาปตติ
ทุกกกุสส ๑ ตาย สัวณณาย มริสสามิติ ทุกขั เวทนั อุปปาเทติ
อาปตติ อุตตจจยสส ๑ มรติ อาปตติ ปาราชิกสส ๑ กาเยน
วาจาย สัวณณเต นาม กาเยน จ วิการิ กโรติ วาจาย จ
ภณติ โย เอวั มรติ โส ชนั วา ลภติ ยสั วา ลภติ
สคัคคั วา คจจตตีติ อาปตติ ทุกกกุสส ๑ ตาย สัวณณาย
มริสสามิติ ทุกขั เวทนั อุปปาเทติ อาปตติ อุตตจจยสส ๑
มรติ อาปตติ ปาราชิกสส ๑

[๑๕๕] ทูเตน สัวณณเต นาม ทุตสส สาสัน อโรเจติ โย
เอวั มรติ โส ชนั วา ลภติ ยสั วา ลภติ สคัคคั วา คจจตตีติ
อาปตติ ทุกกกุสส ๑ ทุตสส สาสัน สุตวา มริสสามิติ ทุกขั เวทนั
อุปปาเทติ อาปตติ อุตตจจยสส ๑ มรติ อาปตติ ปาราชิกสส ๑
เลขาย สัวณณเต นาม เลขั ฉินฺหติ โย เอวั มรติ โส
ชนั วา ลภติ ยสั วา ลภติ สคัคคั วา คจจตตีติ อกฺขรกฺขราย
อาปตติ ทุกกกุสส ๑ เลขั ปสฺสิตฺวา มริสสามิติ ทุกขั เวทนั
อุปปาเทติ อาปตติ อุตตจจยสส ๑ มรติ อาปตติ ปาราชิกสส ๑

[๑๕๖] โอปาตัง นาม มนุสฺสํ อุกฺกิสฺส โอปาตัง ขนติ ปปตฺติวา
มริสสามิติ อาปตติ ทุกกกุสส ๑ ปปตฺติเต ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ
#๑ อิติ ปริ ยุโรปิยโปตฺถเก มนุสฺโส ตสฺมี ปปติ อาปตติ
#ทุกกกุสสชาติ อตฺถโล วุตฺโต ๑ โส ปน สพฺพโปตฺถเกสุ น ทิสฺสติ ๑

อาปตฺติ ฤๅลลจฺยสฺส ฯ มรฺติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ อโนทิสฺส
โอบาตํ ฆนฺติ โย โภจิ ปปฺติตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
มนุสฺโส ตสฺมี ปปฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปปฺติตฺเต ทุกฺขา
เวทนา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺยสฺส ฯ มรฺติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ ยกฺโข วา เปโต วา ติริจฺฉานคตฺมนุสฺสวิกฺกโห
วา ตสฺมี ปปฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปปฺติตฺเต ทุกฺขา เวทนา
อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ มรฺติ อาปตฺติ ฤๅลลจฺยสฺส ฯ
ติริจฺฉานคโต ตสฺมี ปปฺตติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ปปฺติตฺเต
ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ มรฺติ อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส ฯ

[๑๕๗] อปฺสฺเสณํ นาม อปฺสฺเสเน สตฺถํ วา จเปติ วิเสน
วา มกฺขติ ทุพฺพลํ วา กโรติ โสพฺเพ วา นรฺเก วา ปปาเต
วา จเปติ อิมินา ๑ ปปฺติตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
สตุเถน วา วิเสน วา ปปฺติตฺเตน วา ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ
อาปตฺติ ฤๅลลจฺยสฺส ฯ มรฺติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๕๘] อุปฺนิกฺขิปปนํ นาม อสี วา สตฺถี วา เภณฺที วา
สฺถึ ๒ วา ลกฺขํ วา ปาสาณํ วา สตฺถํ วา วิสํ วา รชฺชํ วา
อุปฺนิกฺขิปปติ อิมินา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ เตน
#๑ ยูโรปฺปิโยตฺถเก อยมฺปิ ปาโง น ปญฺญาติ ฯ ๒ เตสฺ
#วุตฺตโปตฺถเกสฺ อยมฺปิ ปาโง น ปญฺญาเตว ฯ

มริสสามิติ ทุกข์ เวหน อุปฺปาเทติ อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯ
มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๑๕๕] เกสขฺชํ นาม สປปี วา นวณิตํ วา เถลํ วา มํหํ
วา ฝานิตํ วา เทติ อิมํ สยิตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ตํ สยิตฺเต ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ
ฤๅลจฺยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๒๐๐] รุပ္ฺปหาโร นาม อมฺนาปิกํ รุပ္ํ อุปฺสัหฺรติ ภยํ
เกรวํ อิมํ ปสฺสิตฺวา อุตฺตสฺสิตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ตํ ปสฺสิตฺวา อุตฺตสฺสิตฺวา อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ มฺนาปิกํ รุပ္ํ อุปฺสัหฺรติ เปมฺนียํ ๑ หทยงฺกมํ ๒ อิมํ
ปสฺสิตฺวา อลาภเกน สฺสฺสิตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ตํ ปสฺสิตฺวา อลาภเกน สฺสฺสตีติ อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯ มรติ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ สทฺทฺหฺรติ นาม อมฺนาปิกํ สทฺทํ อุปฺสั-
หฺรติ ภยํ เกรวํ อิมํ สฺสฺสิตฺวา อุตฺตสฺสิตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ตํ สฺสฺสิตฺวา อุตฺตสฺสิตฺวา อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯ
มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ มฺนาปิกํ สทฺทํ อุปฺสัหฺรติ เปมฺนียํ ๓
หทยงฺกมํ ๔ อิมํ สฺสฺสิตฺวา อลาภเกน สฺสฺสิตฺวา มริสฺสตีติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ ตํ สฺสฺสิตฺวา อลาภเกน สฺสฺสตีติ อาปตฺติ ฤๅลจฺยสฺส ฯ
#๑-๒ อิมํ เทวํ ปาจาตีสุปี โปตุถเกสฺน ทิสฺสนฺติ ฯ ๓-๔ อิทฺ ปน
#จฺานเน ตาทิสฺสา วา ปาจา ตตฺถาปี ทิสฺสนฺติ ฯ

มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ คนฺธูปหาโร นาม อมฺนาปิกํ
คนฺธึ อุปสัหฺรติ เชฺคฺจฺฉํ ปาฏิกฺขลฺยํ อิมํ ฌายิตฺวา เชฺคฺจฺฉตา
ปาฏิกฺขลฺยตา มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ ตํ ฌายิตฺวา เชฺคฺจฺฉตา
ปาฏิกฺขลฺยตา ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ญฺจจฺจยสฺส ฯ
มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ มนาปิกํ คนฺธึ อุปสัหฺรติ อิมํ
ฌายิตฺวา อลาภเกน สฺสตีติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ
ตํ ฌายิตฺวา อลาภเกน สฺสตีติ อาปตฺติ ญฺจจฺจยสฺส ฯ มรติ ฯ
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ รสฺสูปหาโร นาม อมฺนาปิกํ รสํ อุปสัหฺรติ
เชฺคฺจฺฉํ ปาฏิกฺขลฺยํ อิมํ สายิตฺวา เชฺคฺจฺฉตา ปาฏิกฺขลฺยตา
มริสฺสตีติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ ตํ สายิตฺวา เชฺคฺจฺฉตา ปาฏิกฺขลฺยตา
ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ อาปตฺติ ญฺจจฺจยสฺส ฯ
มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ มนาปิกํ รสํ อุปสัหฺรติ อิมํ
สายิตฺวา อลาภเกน สฺสตีติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ ตํ
สายิตฺวา อลาภเกน สฺสตีติ อาปตฺติ ญฺจจฺจยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯ โสญฺจพฺพหาโร นาม อมฺนาปิกํ โสญฺจพฺพํ
อุปสัหฺรติ ทุกฺขสมฺพสฺสํ ฆรสมฺพสฺสํ อิมินา ฌญฺโจ มริสฺสตีติ
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ เตน ฌญฺจสฺส ทุกฺขา เวทนา อุปฺปชฺชติ
อาปตฺติ ญฺจจฺจยสฺส ฯ มรติ อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ มนาปิกํ
โสญฺจพฺพํ อุปสัหฺรติ สฺขสมฺพสฺสํ มฺหุสมฺพสฺสํ อิมินา ฌญฺโจ
อลาภเกน สฺสตีติ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส ฯ เตน

พญุโธ อลาภเกน สุตตติ อาปตติ ฤทธจยตส ๑ มรติ
อาปตติ ปาราชิกตส ๑ ฌมฺพหาโร นาม เนรยิกตส นรยถถ
กเถติ อิมํ สุตฺวา อุตฺตลิตฺวา มริตฺตตีติ อาปตติ ทุกกฺกตส ๑
ตํ สุตฺวา อุตฺตลิตฺวา อาปตติ ฤทธจยตส ๑ มรติ อาปตติ
ปาราชิกตส ๑ กฺลฺยาณกมฺมตส สกฺคกถํ กเถติ อิมํ สุตฺวา
อริมฺตฺโต มริตฺตตีติ อาปตติ ทุกกฺกตส ๑ ตํ สุตฺวา อริมฺตฺโต
มริตฺตมิตฺติ ทุกฺขํ เวทณํ อฺปฺปาเทติ อาปตติ ฤทธจยตส ๑
มรติ อาปตติ ปาราชิกตส ๑

[๒๐๑] อาจิกฺขนา นาม ปญฺุโธ ภณฺติ เอวํ มรตฺตฺ โย
เอวํ มรติ โส ฌนํ วา ลภติ ยถํ วา ลภติ สกฺคํ วา กจฺจตีติ
อาปตติ ทุกกฺกตส ๑ ตาย อาจิกฺขนาย มริตฺตมิตฺติ ทุกฺขํ เวทณํ
อฺปฺปาเทติ อาปตติ ฤทธจยตส ๑ มรติ อาปตติ ปาราชิกตส ๑
อนุสาสนึ นาม อฺปญฺุโธ ภณฺติ เอวํ มรตฺตฺ โย เอวํ มรติ
โส ฌนํ วา ลภติ ยถํ วา ลภติ สกฺคํ วา กจฺจตีติ อาปตติ
ทุกกฺกตส ๑ ตาย อนุสาสนินยา มริตฺตมิตฺติ ทุกฺขํ เวทณํ อฺปฺปาเทติ
อาปตติ ฤทธจยตส ๑ มรติ อาปตติ ปาราชิกตส ๑

[๒๐๒] สงฺเกตกมฺมํ นาม สงฺเกตํ กโรติ ปุเรกตฺตํ วา
ปจฺจภกตฺตํ วา รตฺตี วา ทิวา วา เตน สงฺเกตฺเตน ตํ ชีวิตา
โวโรเปหิตฺติ อาปตติ ทุกกฺกตส ๑ เตน สงฺเกตฺเตน ตํ ชีวิตา
โวโรเปติ อาปตติ อฺภินฺนํ ปาราชิกตส ๑ ตํ สงฺเกตํ ปุเร วา

ปจฺจว วา ตํ ชีวิตา โวโรเปติ มุลฺลฺกฺขสฺส อนาปตฺติ วรรกสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ นิมิตฺตกมฺมํ นาม นิมิตฺตํ กโรติ อุกฺขี
วา นิกฺขนิสฺสามิ ภมฺมกํ วา อุกฺขิปิสฺสามิ สีลํ วา อุกฺขิปิสฺสามิ
เตน นิมิตฺเตน ตํ ชีวิตา โวโรเปหิตี อาปตฺติ ทุกกฺกฺขสฺส ฯ
เตน นิมิตฺเตน ตํ ชีวิตา โวโรเปติ อาปตฺติ อุกฺกนิมนฺ ปาราชิกสฺส ฯ
ตํ นิมิตฺตํ ปุเร วา ปจฺจว วา ตํ ชีวิตา โวโรเปติ มุลฺลฺกฺขสฺส
อนาปตฺติ วรรกสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯ

[๒๐๓] อนาปตฺติ อสฺสจฺจิจฺจ อชานนตฺสฺส นมรณาธิปฺปายสฺส
อุมมตฺตกสฺส ขิตฺตจิตฺตสฺส ๑เวทนภฺกฺกฺสฺส ๒อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

มนุสฺสวิคฺคหปาราชิกมฺหิ ปจฺจมภาณวารํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๐๔] สํวณฺณนา นิสิตฺนโต มุสโลทุกฺขเลน จ

วฺจฺจตฺตปฺพชิตา สนฺโต ลคฺคํ มํลํ วิเสนปี ๓

ตโย จ วตฺตูกมฺเมหิ อิกฺกกาหิปเร ตโย

วาสิ โลกฺปานสี เจว อภฺกฺกโกตรณํ ปติ

เสทนตฺตฺตฺตจ สมนฺพาโห นหาปนาพฺกฺกชเนน จ

อฺกฺกจาเปนฺโต นิปาเตนฺโต อนฺนปानน มารณํ

ชารคพฺโภ สปตฺตี จ มาตาปฺตฺตํ อฺโก วริ

#๑-๒ อิเม เทว ปาจา ยฺโรปฺยมรมฺมโปตฺตเกสฺส น ทิสฺสนฺติ ฯ

#๓ วฺจฺจตฺตปฺพชิตาภิสนฺโน อคฺคํ วิมฺสนา วิสนฺติ เตสฺส โปตฺตเกสฺส

#อาคตํ ฯ

อุโก น มียฺเยร มทุทา ตาปํ วนฺณา วิชายินี

ปโตทํ นิกฺคเห ยฺโกโจ วาพยฺกฺขณฺจ ปาหิณฺ

ตํ มณฺณมาโน ปหริ สฺกฺคณฺจ นิริยํ ภาณ

อาพฺวิยา ตโย รุกฺขา ทายะหิ อปเร ตโย

มา กิลเมสี น ตฺยหิ ตกฺกํ โสจิริเกน ๑จาติ ฯ

[๒๐๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ

ตสฺส ภิกฺขุ การุณฺเณน มรณฺวณฺณํ สํวณฺเณสุ ฯ โส ภิกฺขุ

กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข มยํ ปาราชิกํ

อาปตฺตี อาปนฺนาติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ

อาโรเจสุ ฯ อาปตฺตี ตุมฺเห ภิกฺขเว อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ

[๒๐๖] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ปิณฺฑจาริกो ภิกฺขุ

ปีจเก ปีโลติกาเย ปฏิจฺจนฺนํ ทารกํ นิสินฺนโต โอตฺถริตฺวา มาเรสิ ฯ

ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตฺตี

อาปนฺโนติ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ

อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว อปฺปฏิเวกฺขิตฺวา

อาสเน นิสินฺนพฺพํ โย นิสินฺนเยย อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺสาติ ฯ

[๒๐๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ ภาตฺตคฺเค อนฺตรมฺเว

อาสนํ ปณฺญาเปนฺโต มุสเส อุตฺตสิเต เอกํ มุสลํ อคฺคเหสิ ฯ ทฺติโย

มุสโล ปริปฺติตฺวา อณฺตรสฺส ทารกสฺส มตฺถเก อวตฺถาสิ ฯ

#๑ ยฺ. ม. ตกฺกสูวิริเกน ฯ รา. ตกฺกํ โสวิริเกน ฯ

โส กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจโต ตฺวํ
ภิกฺขุติ ฯ อสณฺจิจฺโจ อหิ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อสณฺจิจฺจาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ภตฺตคฺเค อนฺฺตรมเร อาสนิ
ปณฺฺญาเปนฺฺโต อุกฺกขลภณฺฺทิกิ อุกฺกมิตฺวา ปวณฺฺณเสสิ อณฺฺตริ ทารกิ
โธตฺถริตฺวา มาเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อสณฺจิจฺจาติ ฯ

[๒๐๘] เตน โข ปน สมเยน ปีตาปตฺตา ภิกฺขุสุ ปพฺพชิตา
โหนฺติ ฯ กाले อารอฺจิตे ปฺตฺโต ปิตริ เอตทโวจ คจฺฉ ฆนฺเต
สงฺโฆ ตํ ปฏฺิมาเนตฺติ ปิฏฺจิชฺยิ คเหตุวา ปณฺาเมสิ ฯ โส ปปตฺติตฺวา
กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ
นาหิ ภควา มรณฺาธิปฺปาโยติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ นมรณฺา-
ธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ปีตาปตฺตา ภิกฺขุสุ
ปพฺพชิตา โหนฺติ ฯ กाले อารอฺจิตे ปฺตฺโต ปิตริ เอตทโวจ
คจฺฉ ฆนฺเต สงฺโฆ ตํ ปฏฺิมาเนตฺติ มรณฺาธิปฺปาโย ปิฏฺจิชฺยิ คเหตุวา
ปณฺาเมสิ ฯ โส ปปตฺติตฺวา กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ
ฯเปฯ อาปตฺติ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน ปีตาปตฺตา ภิกฺขุสุ ปพฺพชิตา โหนฺติ ฯ กाले อารอฺจิตे
ปฺตฺโต ปิตริ เอตทโวจ คจฺฉ ฆนฺเต สงฺโฆ ตํ ปฏฺิมาเนตฺติ
มรณฺาธิปฺปาโย ปิฏฺจิชฺยิ คเหตุวา ปณฺาเมสิ ฯ โส ปปตฺติตฺวา น
กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ

ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ญฺจ สฺสชาติ ฯ

[๒๐๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน ญฺจ ชนฺตสฺส
มํสํ กณฺเฑ วิลคฺคํ โหติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ ตสฺส ภิกฺขุโน
คิวยํ ปหาริ อทาสิ ฯ สโลหิตํ มํสํ ปติ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ นมรณา-
ธิปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน
ญฺจ ชนฺตสฺส มํสํ กณฺเฑ วิลคฺคํ โหติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ
มรณาธิปฺปาย ตสฺส ภิกฺขุโน คิวยํ ปหาริ อทาสิ ฯ สโลหิตํ
มํสํ ปติ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺติ ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน ญฺจ ชนฺตสฺส มํสํ กณฺเฑ วิลคฺคํ โหติ ฯ
อญฺจตโร ภิกฺขุ มรณาธิปฺปาย ตสฺส ภิกฺขุโน คิวยํ ปหาริ
อทาสิ ฯ สโลหิตํ มํสํ ปติ ฯ โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส
อาปตฺติ ญฺจ สฺสชาติ ฯ

[๒๐๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ปิณฺฑจจาริโก ภิกฺขุ
วิสคตํ ปิณฺฑปาตํ ลภิตฺวา ปฏิกฺกมฺนํ หริตฺวา ภิกฺขุณฺ อคฺคการิกํ
อทาสิ ฯ เต ภิกฺขุ กาลมกํสฺส ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
กัจจิตฺโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นาหิ ภควา ชานามิติ ฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อชานนฺตสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ

วิมฺสาธิปฺปาโย อณฺณตฺรสุส ภิกฺขุโน วิสิ อทาสิ ฯ โส ภิกฺขุ
กาลมกาสี ฯ ตฺสฺส กุกฺกัจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจฺโต ตฺว
ภิกฺขุติ ฯ วิมฺสาธิปฺปาโย อหิ ภควาติ ฯ อนาปฺตติ ภิกฺขุ
ปาราชิกสุส อาปฺตติ อุลฺลจฺยสุสาติ ฯ

[๒๑๑] เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา ๑ ภิกฺขุ วิหารวตฺถุ
กโรนฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ เหฏฺฐา หุตฺวา สิลิ อฺจฺจาเรติ ฯ
อฺปริเมน ภิกฺขุณา ทฺคฺคหิตา สีลา เหฏฺฐิมสุส ภิกฺขุโน มตฺถเก
อวตฺถาสี ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯ ตฺสฺส กุกฺกัจฺจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปฺตติ ภิกฺขุ อสณฺจิจฺจาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อาพวิกา ภิกฺขุ วิหารวตฺถุ กโรนฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ เหฏฺฐา
หุตฺวา สิลิ อฺจฺจาเรติ ฯ อฺปริโม ภิกฺขุ มรณฺธาธิปฺปาโย เหฏฺฐิมสุส
ภิกฺขุโน มตฺถเก สิลิ มฺลฺยจิ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯ ตฺสฺส
กุกฺกัจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปฺตติ ตฺว ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา ภิกฺขุ วิหารวตฺถุ กโรนฺติ ฯ
อณฺณตโร ภิกฺขุ เหฏฺฐา หุตฺวา สิลิ อฺจฺจาเรติ ฯ อฺปริโม ภิกฺขุ
มรณฺธาธิปฺปาโย เหฏฺฐิมสุส ภิกฺขุโน มตฺถเก สิลิ มฺลฺยจิ ฯ โส
ภิกฺขุ น กาลมกาสี ฯ ตฺสฺส กุกฺกัจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปฺตติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสุส อาปฺตติ อุลฺลจฺยสุสาติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อาพวิกา ภิกฺขุ วิหารสุส กุฑฺฑํ อฺจฺจาเปนฺติ ฯ อณฺณตโร
#๑ ยู. ม. อาพวกา ฯ

ภิกฺขุ เหฏฺฐา หุตฺวา อิฏฺฐกัំ อุจฺจาเรตี ฯ อุปฺริเมน ภิกฺขุณา
ทฺคฺคหิตา อิฏฺฐกา เหฏฺฐิมสฺส ภิกฺขุโน มตฺถเก อวตฺถาสี ฯ โส
ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อสณฺจิจฺจาตี ฯ เตน โข ปน สมเยน อาพฺวิกา ภิกฺขุ
วิหารสฺส กุฑฺฑํ อุฏฺฐาเปนฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ เหฏฺฐา หุตฺวา
อิฏฺฐกัំ อุจฺจาเรตี ฯ อุปฺริโม ภิกฺขุ มรณฺชิปฺปาโย เหฏฺฐิมสฺส
ภิกฺขุโน มตฺถเก อิฏฺฐกัំ มฺลฺลิจิ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯเปฯ
โส ภิกฺขุ น กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺสาตี ฯ เตน
โข ปน สมเยน อาพฺวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺติ ฯ อณฺณตโร
ภิกฺขุ เหฏฺฐา หุตฺวา วาสี อุจฺจาเรตี ฯ อุปฺริเมน ภิกฺขุณา
ทฺคฺคหิตา วาสี เหฏฺฐิมสฺส ภิกฺขุโน มตฺถเก อวตฺถาสี ฯ โส
ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อสณฺจิจฺจาตี ฯ เตน โข ปน สมเยน อาพฺวิกา ภิกฺขุ
นวกมฺมํ กโรนฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ เหฏฺฐา หุตฺวา วาสี
อุจฺจาเรตี ฯ อุปฺริโม ภิกฺขุ มรณฺชิปฺปาโย เหฏฺฐิมสฺส ภิกฺขุโน
มตฺถเก วาสี มฺลฺลิจิ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯเปฯ โส
ภิกฺขุ น กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺสาตี ฯ เตน โข ปน
สมเยน อาพฺวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺติ ฯ อณฺณตโร ภิกฺขุ

เหตุจา หุตฺวา โคปานสี อฺจุจเรสิ ฯ อฺปริเมน ภิกฺขุณา ทุคฺคหิตา
โคปานสี เหตุจิมสฺส ภิกฺขุโน มตฺถเก อวตฺถาสี ฯ โส ภิกฺขุ
กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
อสนฺจิจฺจาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ
กโรนฺติ ฯ อณฺฺตโร ภิกฺขุ เหตุจา หุตฺวา โคปานสี อฺจุจเรสิ ฯ
อฺปริโม ภิกฺขุ มรณาธิปฺปาโย เหตุจิมสฺส ภิกฺขุโน มตฺถเก
โคปานสี มฺลฺลฺลิจิ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น
กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ญฺลฺลจฺจยสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อาพวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตา อญฺญํ พนฺชนฺติ ฯ อณฺฺตโร
ภิกฺขุ อณฺฺตริ ภิกฺขุ เอตทวโจ อาวุโส อตฺร จิตฺ พนฺธาหิตี ฯ
โส ตตฺร จิตฺ พนฺชนฺโต ปริปตฺติวาทา กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ กิจฺจิตฺ ตวํ ภิกฺขุติ ฯ นานํ ภควา มรณาธิปฺปาโยติ ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ นมรณาธิปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อาพวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตา อญฺญํ พนฺชนฺติ ฯ อณฺฺตโร
ภิกฺขุ มรณาธิปฺปาโย อณฺฺตริ ภิกฺขุ เอตทวโจ อาวุโส อตฺร
จิตฺ พนฺธาหิตี ฯ โส ตตฺร จิตฺ พนฺชนฺโต ปริปตฺติวาทา กาลมกาสี
ฯเปฯ ปริปตฺติวาทา น กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ญฺลฺลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๒๑๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ วิหารํ ฉาทฺตฺวา

โอตฺตโร ๑ อญฺจตโร ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ อวฺโส อโธ
โอตฺตโรหิตี ๑ โส เตน ออฺตฺตโรโต ปริปฺติตฺวา กาลมกาสี ๑ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปฺตติ ภิกฺขุ นมรณฺชิปฺปายสฺสาติ ๑
เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ วิหารํ ฉาเทตฺวา โอตฺตโร ๑
อญฺจตโร ภิกฺขุ นมรณฺชิปฺปาย ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ อวฺโส
อโธ โอตฺตโรหิตี ๑ โส เตน ออฺตฺตโรโต ปริปฺติตฺวา กาลมกาสี
๑เปฯ ปริปฺติตฺวา น กาลมกาสี ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
๑เปฯ อนาปฺตติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปฺตติ อญฺจจฺยสฺสาติ ๑

[๒๑๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อนภิรติยา
ปีฬิโต กิษฺมกฺกั อภิรุหิตฺวา ปปาเต ปปฺตฺนฺโต อญฺจตฺโร วิลีวการํ
โอตฺตฺริตฺวา มาเรสิ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปฺตติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว อตฺตํ ปาเตตพฺพิ โย ปาเตยฺย
อาปฺตติ ทุกฺกฏสฺสาติ ๑ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ กิษฺมกฺกั ปพฺพตํ อภิรุหิตฺวา ทวาย สิถํ ปวิษฺณีสุ ๑ สฯ ๑
อญฺจตฺโร โคปาลกํ โอตฺตฺริตฺวา มาเรสิ ๒ ๑ เตสิ กุกฺกัจจํ อโหสิ
๑เปฯ อนาปฺตติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว ทวาย
สิลา ปวิษฺณิตพฺพา โย ปวิษฺณเยยฺย อาปฺตติ ทุกฺกฏสฺสาติ ๑

[๒๑๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คีลาโน
#๑ ยูโรปฺยมรมฺมโปตฺถเกสุ อัย ปาโจ น ทิสฺสติ ๑ รามญฺญโปตฺถเก
#ปน สิลาติ ทิสฺสติ ๑ ๒ ยู. ม. มาเรสิ ๑

โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ เสเทสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสุสาคิ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คิลานโ โหติ ฯ ตํ
ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา เสเทสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ
โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อญฺจจยสุสาคิ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน สีสาภิตาโป โหติ ฯ
ตสฺส ภิกฺขุ นตฺถํ อํสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสุสาคิ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน สีสาภิตาโป โหติ ฯ ตสฺส
ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา นตฺถํ อํสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ
ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อญฺจจยสุสาคิ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คิลานโ โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ
สมฺพาหฺสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสุสาคิ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คิลานโ โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา
สมฺพาหฺสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ โส ภิกฺขุ
น กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อญฺจจยสุสาคิ ฯ เตน โข ปน สมเยน

อณฺตโร ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ นหาเปสฺสุ ฯ
โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจฉํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺตโร ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา
นหาเปสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น
กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจฉํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลลัจฺยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺตโร ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ เตเลน อพฺภณฺชีสฺสุ ฯ
โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจฉํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร
ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา เตเลน
อพฺภณฺชีสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น
กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจฉํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลลัจฺยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺตโร ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ อฏฺฐาเปสฺสุ ฯ โส
ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกัจฉํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร
ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา อฏฺฐาเปสฺสุ ฯ โส
ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ เตสํ
กุกฺกัจฉํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ

ถุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิกฺขุ
คิลานโ หิติ ฯ ตํ ภิกฺขุ นิปาเตสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ
เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสชาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิกฺขุ
คิลานโ หิติ ฯ ตํ ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา นิปาเตสฺสุ ฯ โส
ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ เตสํ
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
ถุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิกฺขุ คิลานโ
หิติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุ อนนฺนํ อทฺสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ
เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสชาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิกฺขุ คิลานโ
หิติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา อนนฺนํ อทฺสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ
กาลมกาสิ ฯเปฯ โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ถุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิกฺขุ คิลานโ หิติ ฯ ตสฺส
ภิกฺขุ ปานํ อทฺสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อถฺยตโร ภิกฺขุ คิลานโ หิติ ฯ ตสฺส ภิกฺขุ
มรณาธิปฺปายา ปานํ อทฺสฺสุ ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสิ ฯเปฯ
โส ภิกฺขุ น กาลมกาสิ ฯ เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ

ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อापตฺติ ฤๅลฺลจฺจยสฺสาคิ ฯ

[๒๑๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ ปฺวตฺถปตฺติกา
ชาเรณ คพฺภินี โหติ ฯ สว กุฏุปกั ภิภุํ เอตทวโจ อิงฺมย
คพฺภปาดนั ชานาหิตี ฯ สฺฐจฺจ ภคินีตี ตสฺสา คพฺภปาดนั อทาสี ฯ
ทารโก กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจ อโหสิ ฯเปฯ อापตฺตี
ตฺว ภิภุํ อापนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺจตรสฺส ปฺริสฺส เทว ปชาปติโย โหนฺติ เอกา วณฺณา
เอกา วิชายนี ฯ วณฺณา อิตฺถิ กุฏุปกั ภิภุํ เอตทวโจ สเจ
สว ภนฺเต วิชยิสฺสตี สพฺพสฺส กุฏุมฺพสฺส อิสฺสรา ภวิสฺสตี
อิงฺมย ตสฺสา คพฺภปาดนั ชานาหิตี ฯ สฺฐจฺจ ภคินีตี ตสฺสา
คพฺภปาดนั อทาสี ฯ ทารโก กาลมกาสี ฯ มาตา น กาลมกาสี ฯ
ตสฺส กุกฺกจฺจ อโหสิ ฯเปฯ อापตฺตี ตฺว ภิภุํ อापนฺโน
ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ปฺริสฺส เทว
ปชาปติโย โหนฺติ เอกา วณฺณา เอกา วิชายนี ฯ วณฺณา อิตฺถิ
กุฏุปกั ภิภุํ เอตทวโจ สเจ สว ภนฺเต วิชยิสฺสตี สพฺพสฺส
กุฏุมฺพสฺส อิสฺสรา ภวิสฺสตี อิงฺมย ตสฺสา คพฺภปาดนั ชานาหิตี ฯ
สฺฐจฺจ ภคินีตี ตสฺสา คพฺภปาดนั อทาสี ฯ มาตา กาลมกาสี ฯ
ทารโก น กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจ อโหสิ ฯเปฯ อนापตฺติ
ภิภุํ ปาราชิกสฺส อापตฺติ ฤๅลฺลจฺจยสฺสาคิ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อญฺจตรสฺส ปฺริสฺส เทว ปชาปติโย โหนฺติ เอกา

วณฺณา เอกา วิชายินี ฯ วณฺณา อิตฺถิ กุณฺฐปํ ภิภุํ เอตทโวจ
สเจ สทา ฆนฺเต วิชยิสฺสตี สพฺพสฺส กุณฺฐมฺพสฺส อิตฺตรา ภวิสฺสตี
อิงฺฆมฺย ตสฺสา คพฺภปาทนํ ชานาหิติ ฯ สฺกฺกฺจ ภคินีติ ตสฺสา
คพฺภปาทนํ อทาสี ฯ อุโภ กาลมกํสุ ฯเปฯ อุโภ น กาลมกํสุ ฯ
ตสฺส กุกฺกจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิภุํ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
กุกฺกจยสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตตรา คพฺภินี
อิตฺถิ กุณฺฐปํ ภิภุํ เอตทโวจ อิงฺฆมฺย คพฺภปาทนํ ชานาหิติ ฯ
เตนหิ ภคินี มทฺทสฺสตี ฯ สทา มทฺทิตฺวา คพฺภํ ปาเตสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิภุํ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตตรา คพฺภินี อิตฺถิ กุณฺฐปํ ภิภุํ
เอตทโวจ อิงฺฆมฺย คพฺภปาทนํ ชานาหิติ ฯ เตนหิ ภคินี ตาเปหิติ ฯ
สทา ตาเปตฺวา คพฺภํ ปาเตสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี
ตฺวํ ภิภุํ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺฺตตรา วณฺณา อิตฺถิ กุณฺฐปํ ภิภุํ เอตทโวจ อิงฺฆมฺย
ภสฺซหฺม ชานาหิ เยนานํ วิชยเยยฺยนฺติ ฯ สฺกฺกฺจ ภคินีติ ตสฺสา
ภสฺซหฺม อทาสี ฯ สทา กาลมกาสิ ฯ กุกฺกจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิภุํ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ กุกฺกจยสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อณฺฺตตรา วิชยินี อิตฺถิ กุณฺฐปํ ภิภุํ เอตทโวจ อิงฺฆมฺย
ภสฺซหฺม ชานาหิ เยนานํ น วิชยเยยฺยนฺติ ฯ สฺกฺกฺจ ภคินีติ ตสฺสา
ภสฺซหฺม อทาสี ฯ สทา กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจํ อโหสิ ฯเปฯ

อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกสฺสชาติ ฯ

[๒๑๖] เตน โข ปน สมเยน นพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ สตุตฺรสาวคฺคิย
ภิกฺขุ อํกุลิปโตทเถน หาสฺสํ ฯ โส ภิกฺขุ อุตฺตสนฺโต ๑อนสฺสาสโก
กาลมกาสี ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสชาติ ๒ ฯ

[๒๑๗] เตน โข ปน สมเยน สตุตฺรสาวคฺคิยา ภิกฺขุ นพฺพคฺคิย
ภิกฺขุ กมมํ กริสฺสามาติ โอตฺถริตฺวา มาเรสฺสํ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺสชาติ ๓ ฯ

[๒๑๘] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภูตเวชฺชโก ภิกฺขุ
ยกฺขํ ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๒๑๙] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตริ ภิกฺขุ
วาทฺยกฺขํ วิหารํ ปาหฺสิ ฯ ตํ ยกฺขา ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ นมฺรณาริปปายสฺสชาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ มฺรณาริปปาโย อณฺตริ
ภิกฺขุ วาทฺยกฺขํ วิหารํ ปาหฺสิ ฯ ตํ ยกฺขา ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ
ฯเปฯ ตํ ยกฺขา น ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตริ ภิกฺขุ วาทฺกนฺตาริ
#๑ ยฺ. ม. อุตฺตสนฺโต ฯ ๒-๓ ยฺ. ม. อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺสชาติ ฯ

ปาเหลสี ฯ ตํ วาพา ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิက္ขุ นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อญฺจตโร ภิက္ขุ มรณาธิปฺปายอ อญฺจตรํ ภิက္ขุ วาพกนฺตารํ
ปาเหลสี ฯ ตํ วาพา ชีวิตา โวโรเปสิ ฯเปฯ ตํ วาพา ชีวิตาน
โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิက္ขุ
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ญฺจจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺจตโร ภิက္ขุ อญฺจตรํ ภิက္ขุ โจรกนฺตารํ ปาเหลสี ฯ ตํ โจรา
ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิက္ขุ
นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิက္ขุ
มรณาธิปฺปายอ อญฺจตรํ ภิက္ขุ โจรกนฺตารํ ปาเหลสี ฯ ตํ โจรา ชีวิตา
โวโรเปสิ ฯเปฯ ตํ โจรา น ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯ อนาปตฺติ ภิက္ขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ญฺจจยสฺสาติ ฯ

[๒๒๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิက္ขุ ตํ มญฺจมาโน
ตํ ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตํ มญฺจมาโน อญฺจํ ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ
อญฺจํ มญฺจมาโน ตํ ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ อญฺจํ มญฺจมาโน
อญฺจํ ชีวิตา โวโรเปสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺติ
ตฺวํ ภิက္ขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ

[๒๒๑] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิက္ขุ อมฺนุสฺเสน
คหิตโต โหติ ฯ อญฺจตโร ภิက္ขุ ตสฺส ภิက္ขุโน ปหาริ อทาสี ฯ
โส ภิက္ขุ กาลมกาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ

ภิกฺขุ นมรณาธิปฺปายสุสฺสาคี ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร
ภิกฺขุ อมฺนุสฺเสสน คหิตโต โหติ ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ มรณาธิปฺปาย
ตฺสส ภิกฺขุโน ปหาริ อทาสี ฯ โส ภิกฺขุ กาลมกาสี ฯเปฯ โส
ภิกฺขุ น กาลมกาสี ฯ ตฺสส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกฺสฺส อาปตฺติ ญฺจจยสุสฺสาคี ฯ

[๒๒๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ กฺลฺยาณกมฺมฺสฺส
สฺสคฺคกัถิ กเถสิ ฯ โส อธิมฺุตโต กาลมกาสี ฯ ตฺสส กุกฺกัจฉิ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ นมรณาธิปฺปายสุสฺสาคี ฯ เตน
โห ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ มรณาธิปฺปาย กฺลฺยาณกมฺมฺสฺส
สฺสคฺคกัถิ กเถสิ ฯ โส อธิมฺุตโต กาลมกาสี ฯเปฯ โส อธิมฺุตโต
น กาลมกาสี ฯ ตฺสส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาราชิกฺสฺส อาปตฺติ ญฺจจยสุสฺสาคี ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺญตโร ภิกฺขุ เนรยิกฺสฺส นิริยกัถิ กเถสิ ฯ โส อุตฺตฺตสิตฺวา
กาลมกาสี ฯ ตฺสส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
นมรณาธิปฺปายสุสฺสาคี ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ
มรณาธิปฺปาย เนรยิกฺสฺส นิริยกัถิ กเถสิ ฯ โส อุตฺตฺตสิตฺวา
กาลมกาสี ฯเปฯ โส อุตฺตฺตสิตฺวา น กาลมกาสี ฯ ตฺสส กุกฺกัจฉิ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกฺสฺส อาปตฺติ ญฺจจยสุสฺสาคี ฯ

[๒๒๓] เตน โข ปน สมเยน อาพฺวิกา ภิกฺขุ นวกมฺมํ
กโรนฺตฺวา รุกฺขํ ฉินฺนฺทฺนฺติ ฯ อญฺญตโร ภิกฺขุ อญฺญตฺริ ภิกฺขุ

เอตทโวจ อวฺโส อตฺร จิโต ฉินฺทาหีติ ฯ ตํ ตตฺร จิตฺตํ ฉินฺทนนฺตํ
รูกฺโข โอตฺถริตฺวา มารเสถิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อาพวิกา
ภิกฺขุ นวกมฺมํ กโรนฺตา รูกฺโข ฉินฺทนนฺติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ
มรณาธิปฺปาย อญฺจตโร ภิกฺขุ เอตทโวจ อวฺโส อตฺร จิโต
ฉินฺทาหีติ ฯ ตํ ตตฺร จิตฺตํ ฉินฺทนนฺตํ รูกฺโข โอตฺถริตฺวา มารเสถิ
ฯเปฯ รูกฺโข โอตฺถริตฺวา น มารเสถิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลลัจฺจยสฺสาติ ฯ

[๒๒๔] เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุ ทายํ อาลิมฺเปสฺสุ ฯ
มนุสฺสา ททฺธมา กาลมกฺกํสุ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขเว นมรณาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุ มรณาธิปฺปายา ทายํ อาลิมฺเปสฺสุ ฯ มนุสฺสา ททฺธมา กาลมกฺกํสุ
ฯเปฯ มนุสฺสา ททฺธมา น กาลมกฺกํสุ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลลัจฺจยสฺสาติ ฯ

[๒๒๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อาฆาตํ
คนฺตุวา โจรฆาตกํ เอตทโวจ อวฺโส มายิมํ กิลเมสฺสิ เอเกน
ปหารเณน จีวิตา โวโรเปหีติ ฯ สฺสจฺจุ ฆนฺเตติ เอเกน ปหารเณน
จีวิตา โวโรเปสฺสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺติ ตฺวํ
ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร
ภิกฺขุ อาฆาตํ คนฺตุวา โจรฆาตํ เอตทโวจ อวฺโส มายิมํ

กิลเมสิ เอเคน ปหารน ชีวิตา โวโรเปหิติ ฯ โส นาหิ ตยหิ
วงนํ กริสฺสามิตี ตํ ชีวิตา โวโรเปหิติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิภฺช ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกสฺสาคี ฯ

[๒๒๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ปุริโส กุลมฺเร ๑
หตฺถปาทจฺฉินฺโน ฌาตเกหิ สมฺปริกฺกณฺโณ โหติ ฯ อญฺจตโร
ภิภฺช เต มนุสฺเส เอตทโวจ อวฺโส อิจฺฉน อิมสฺส มรณฺนฺติ ฯ
อาม ฆนฺเต อิจฺฉามาติ ฯ เตนหิ ตกฺกํ ปาเยถาติ ฯ เต ตํ
ตกฺกํ ปาเยสฺสุ ฯ โส กาลมกาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตวํ ภิภฺช อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อญฺจตโร ปุริโส กุลมฺเร หตฺถปาทจฺฉินฺโน ฌาตเกหิ สมฺปริกฺกณฺโณ
โหติ ฯ อญฺจตรา ภิภฺชนิ เต มนุสฺเส เอตทโวจ อวฺโส อิจฺฉน
อิมสฺส มรณฺนฺติ ฯ อามยเย อิจฺฉามาติ ฯ เตนหิ โลณฺสจฺจิริกํ ๒
ปาเยถาติ ฯ เต ตํ โลณฺสจฺจิริกํ ปาเยสฺสุ ฯ โส กาลมกาสิ ฯ
ตสฺสา กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯ อถ โข สว ภิภฺชนิ ภิภฺชนินํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ ภิภฺชนิโย ภิภฺชนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ ฯ ภิภฺช
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ ฯ อาปตฺตี สว ภิภฺชเว ภิภฺชนิ
อาปนฺนา ปาราชิกนฺติ ฯ

ตตฺติยปาราชิกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ ย. ม. ฌาตฺถมฺเร ฯ ๒-๓ ย. ม. โลณฺสจฺจิริกํ ฯ

จตุตถปาราชิกกณฺฑํ

[๒๒๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลียํ วิหริตฺติ มหาวเน
 กุญฺจาการสาตายํ ฯ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา สนฺทิกฺขุจา
 สมฺภคฺคตา ภิกฺขุ วคฺคฺมุทาย นทียา ตีเร วสุตฺติ อฺปคจฺฉิสฺสุ ฯ เตน
 โข ปน สมเยน วชฺชํ ทฺพภิกฺขา โหติ ทฺวิหิตฺติกา เสตฺถกฺขิกา
 สลากาวิคฺคตา น สฺกฺรา อฺญเณน ปคฺคเหน ยาเปตฺตุ ฯ อถ โข เตสํ
 ภิกฺขุณฺํ เอตทโหสิ เอตฺรหิ โข วชฺชํ ทฺพภิกฺขา ทฺวิหิตฺติกา เสตฺถกฺขิกา
 สลากาวิคฺคตา น สฺกฺรา อฺญเณน ปคฺคเหน ยาเปตฺตุ เกน นฺุ โข
 มยฺ อฺปาเยน สมคฺคา สมฺโมทฺมานา อวิวทฺมานา ฬาสฺกํ วสุตฺติ
 วเสยฺยาม น จ ปิณฺฑทฺเกน กิลฺเมยฺยามาติ ฯ เอกจฺเจ เอวมาหฺสฺ
 หนฺท มยฺ อวฺโส คิหิณฺํ กมฺมนฺตํ อธิกฺขเจมฺ เอวนฺเต อมฺหากํ
 ทาตฺตุ มลฺลฉิสฺสนฺติ เอวํ มยฺ สมคฺคา สมฺโมทฺมานา อวิวทฺมานา
 ฬาสฺกํ วสุตฺติ วสิสฺสาม น จ ปิณฺฑทฺเกน กิลฺมิสฺสามาติ ฯ เอกจฺเจ
 เอวมาหฺสฺ อถ อวฺโส กิ คิหิณฺํ กมฺมนฺตํ อธิกฺขเจเตน หนฺท มยฺ
 อวฺโส คิหิณฺํ ทฺุเตยฺยํ ฬรํ เอวนฺเต อมฺหากํ ทาตฺตุ มลฺลฉิสฺสนฺติ
 เอวํ มยฺ สมคฺคา สมฺโมทฺมานา อวิวทฺมานา ฬาสฺกํ วสุตฺติ วสิสฺสาม
 น จ ปิณฺฑทฺเกน กิลฺมิสฺสามาติ ฯ เอกจฺเจ เอวมาหฺสฺ อถ อวฺโส
 กิ คิหิณฺํ กมฺมนฺตํ อธิกฺขเจเตน กิ คิหิณฺํ ทฺุเตยฺยํ ฬฺเณน ๑ หนฺท
 #๑ ฬรณฺนาติปิ ปาโง ฯ

มยฺ อวฺโส คิหิํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมสฺส วณฺณํ
 ภาสีสฺสาม อสุโก ภิกฺขุ ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลาภี อสุโก ภิกฺขุ
 ทุคฺคิยสฺส ฌานสฺส ลาภี อสุโก ภิกฺขุ ตฺตฺติยสฺส ฌานสฺส ลาภี
 อสุโก ภิกฺขุ จตฺตฺตสฺส ฌานสฺส ลาภี อสุโก ภิกฺขุ โสตาปนฺโน
 อสุโก ภิกฺขุ สกทาคามิ อสุโก ภิกฺขุ อนาคามิ อสุโก ภิกฺขุ
 อรหา อสุโก ภิกฺขุ เตวิชฺโช อสุโก ภิกฺขุ นพภิกฺขุโลติ เหวนฺเต
 อมฺหากํ ทาตุํ มณฺณิสุสฺสนฺติ เหวํ มยฺ สมคฺคา สมฺโมทมานา
 อวิวทมานา ฬาสฺสํ วสฺสํ วสีสฺสาม น จ ปิณฺฑเกน กิลมิสฺสามาติ ฯ
 เอโสเยว โข อวฺโส เสยฺโย โย อมฺหากํ คิหิํ อณฺณมณฺณสฺส
 อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมสฺส วณฺโณ ภาสีโตติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ คิหิํ
 อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมสฺส วณฺณํ ภาสีสุ อสุโก ภิกฺขุ
 ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลาภี ฯเปฯ อสุโก ภิกฺขุ จตฺตฺตสฺส ฌานสฺส
 ลาภี อสุโก ภิกฺขุ โสตาปนฺโน ฯเปฯ อสุโก ภิกฺขุ นพภิกฺขุโลติ ฯ
 อถ โข เต มนุสฺสา ลาภา วต โน สฺลทฺธํ วต โน เยสํ โน
 เอวฺรฺฐา ภิกฺขุ วสฺสํ อฺปกตา น วต โน อิตฺโต ปุพฺเพ เอวฺรฺฐา
 ภิกฺขุ วสฺสํ อฺปกตา ยถฺยิเม ภิกฺขุ สีลวณฺโตะ กุลฺยาณธมฺมาติ ฯ
 เต ๑ น ๒ ตาทิสานิ โภชนานิ อตุตฺตนา ภูณฺชนฺติ น มาตาปิตฺตฺนํ เทนฺติ
 น ปุตฺตทารสฺส เทนฺติ น ทาสกมฺมกรโปริสฺสสฺส เทนฺติ น
 มิตฺตามจฺจันํ เทนฺติ น ฌาติสาลโหิตานํ เทนฺติ ยาทิสานิ
 #๑-๒ ยฺ. ม. โปตฺถเกสฺส อยฺ ปาโร สพฺพตฺถ วาเรสฺส อากโต ฯ

ภิกฺขุณฺ์ เทฺนฺติ น ตาทีสานิ ขาทีนียานิ อตุตฺตนา ขาทีนฺติ น
มาตาปีตุณฺ์ เทฺนฺติ ๆเปฯ น ฅาติสาโลหิตานํ เทฺนฺติ ยาทีสานิ
ภิกฺขุณฺ์ เทฺนฺติ น ๑ ตาทีสานิ สายนียานิ อตุตฺตนา สายนฺติ น
มาตาปีตุณฺ์ เทฺนฺติ ๆเปฯ น ฅาติสาโลหิตานํ เทฺนฺติ ยาทีสานิ
ภิกฺขุณฺ์ เทฺนฺติ น ๒ ตาทีสานิ ปานานิ อตุตฺตนา ปิวฺนฺติ น มาตาปีตุณฺ์
เทฺนฺติ น ปุตุตฺตทาสฺส เทฺนฺติ น ทาสกมฺมกรโปริสฺส
เทฺนฺติ น มิตุตามจุจันฺ์ เทฺนฺติ น ฅาติสาโลหิตานํ เทฺนฺติ
ยาทีสานิ ภิกฺขุณฺ์ เทฺนฺติ ๆ อถโฆ เต ภิกฺขุ วณฺณวนฺโต อเหตุ
ปีนินฺทริยา ปสนฺนฺมฺขวณฺณา วิปฺปสนฺนฺจฺฉวิวณฺณา ๆ อจิจฺฉณฺ์
โฆ ปเนตฺติ วสุลฺ์ วุตุถานํ ภิกฺขุณฺ์ ภควนฺตํ ทสฺสนาย อุปสงฺกมิตฺุ ๆ
อถโฆ เต ภิกฺขุ วสุลฺ์ วุตุถา เตมาสจฺเจยน เสนาสนฺ์ สํสามेतฺวา
ปตุตฺตจิวฺรมาทาย เยน เวสาลี เตน ปกฺกมฺีสุ อนฺุปฺพุเพน
จาริกํ ๓ จรฺมานา ๔ เยน เวสาลี เยน มหาวนฺ์ เยน ฅุฎฺฎาคารสาลา
เยน ภควา เตนฺุปสงฺกมฺีสุ อุปสงฺกมิตฺฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมฺนฺตํ นิสีทีสุ ๆ

[๒๒๘] เตน โฆ ปน สมเยน ทีสาสุ วสุลฺ์ วุตุถา ภิกฺขุ กิสา
โหนฺติ ลฺุชา ทฺุพุพฺพณฺณา อุปฺปณฺุทฺุปฺปณฺุทฺุชชาตา ฐมนิสฺนฺถคฺคตฺตา ๆ
วคฺคฺมุทาทีริยา ปน ภิกฺขุ วณฺณวนฺโต โหนฺติ ปีนินฺทริยา ปสนฺน-
#๑-๒ อยมฺุปน เอเกกฺสุมี วาเร เอเกโกเยว ปากโฏ ๆ ๓-๔ ตีสุปี
#โปตุถเกสุ อิทํ ปาจทฺุขํ น ปญฺญาตฺติ ๆ

มุขวณฺณา วิปฺสนนฺจวิวณฺณา ฯ อัจฉณฺ์ โข ปเนตฺ พุทฺธานํ
ภควนฺตานํ อากนฺตฺเกหิ ภิกฺขุหิ สทฺธี ปรุสฺสมโหมทิตฺถุ ๑ อถโฆ
ภควา วคฺคฺมุทาทิรีเย ภิกฺขุ เอตทโวจ กจฺจิ ภิกฺขเว ขมนนฺีย
กจฺจิ ยาปฺนินฺีย กจฺจิ สมคฺคา สมฺโหมทมานา อวิวทมานา ฬาสฺกํ
วสฺสํ วสิตฺถ น จ ปิณฺฑทเกน กิลมิตฺถาติ ๑ ขมนนฺีย ภควา
ยาปฺนินฺีย ภควา สมคฺคา จ มยฺ ภนฺเต สมฺโหมทมานา อวิวทมานา
ฬาสฺกํ วสฺสํ วสิมฺหา น จ ปิณฺฑทเกน กิลมิมฺหาติ ๑ ชานนฺดาปี
ตถาคตา ปุจฺจนฺติ ชานนฺดาปี น ปุจฺจนฺติ กาลํ วิทิตฺวา ปุจฺจนฺติ
กาลํ วิทิตฺวา น ปุจฺจนฺติ อตฺถสฺสยฺหิตํ ตถาคตา ปุจฺจนฺติ โน
อนตฺถสฺสยฺหิตํ อนตฺถสฺสยฺหิตเ เสตฺฐมาโต ตถาคตานํ ๑ ทฺวิหากาเรหิ
พุทฺธา ภควนฺโต ภิกฺขุ ปรุจฺจนฺติ ฌมฺมํ วา เทสิสฺสาม
สาวกานํ วา สิขยาปํ ปรุจฺจนฺติ ๑ อถโฆ ภควา
วคฺคฺมุทาทิรีเย ภิกฺขุ เอตทโวจ ยถา กถํ ปนฺ ตฺมุเห ภิกฺขเว
สมคฺคา สมฺโหมทมานา อวิวทมานา ฬาสฺกํ วสฺสํ วสิตฺถ น จ
ปิณฺฑทเกน กิลมิตฺถาติ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ ๑ กจฺจิ ปนฺ โว ภิกฺขเว ภูตฺนฺติ ๑ อภูตํ ภควาติ ๑

[๒๒๕] วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจวิกํ โมฆปรุสา อนนฺโลมิกํ
อปรุจฺจฺรูปํ อสฺสามณฺกํ อกปรุปิยํ อกรณฺีย กถํ หิ นาม ตฺมุเห
โมฆปรุสา อุตฺรสฺส การณา คิหิณํ อณฺณมณฺณสฺส อุตฺตริมนฺุสฺส-
ฌมฺมสฺส วณฺณํ ภาสิสฺสถ วรํ ตฺมุเหหิ โมฆปรุสา ติณฺเहन

โควิกนฺตเนน ๑ กุจฺฉิปริกนฺโต น เตวว อุทฺรสุส การณา คิหิํ
อณฺณมณฺณสุส อุตฺตริมนฺุสฺสธมฺมสุส วณฺโณ ภาสีโต ตํ กิสุส
เหตุ ตโตนิทานํ หิ โมฆปุริสา มรณํ วา นิกจฺเจยฺย มรณมตฺตํ
วา ทุกฺขํ น เตวว ตปฺปจฺจยา กายสุส เกทา ปรี มรณา
อปายํ ทุกฺคตํ วินิปาตํ นิริยํ อุปฺปชฺเชยฺย อิตฺตนิทานญจ โข
โมฆปุริสา กายสุส เกทา ปรี มรณา อปายํ ทุกฺคตํ วินิปาตํ
นิริยํ อุปฺปชฺเชยฺย เนตํ โมฆปุริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ปสนฺนํ วา กิโยภาวาย ๆเปฯ วิครหิตฺวา ธมฺมี กถํ กตฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ฯ

[๒๓๐] ปณฺจิม ภิกฺขเว มหาโจรา สนฺโต ตํวิชฺชมาณา โลกสุมี ฯ
กตเม ปณฺจ ฯ อีธ ภิกฺขเว เอกจฺจสุส มหาโจรสฺส เอวํ โหติ
กุทาสฺสุ นามาทํ สเตน วา สหฺสฺเสน วา ปรีวฺโต คามนิกมราชธานีสุ
อาหิณฺฑิสฺสามิ หนนฺโต ฆาเตนฺโต ฉินฺทนฺโต ฉेषาเปนฺโต ปจฺนฺโต
ปจาเปนฺโตติ ฯ โส อปฺเรน สมเยน สเตน วา สหฺสฺเสน วา
ปรีวฺโต คามนิกมราชธานีสุ อาหิณฺฑิติ หนนฺโต ฆาเตนฺโต ฉินฺทนฺโต
ฉेषาเปนฺโต ปจฺนฺโต ปจาเปนฺโต ฯ เอวเมว โข ภิกฺขเว อีธเอกจฺจสุส
ปาปภิกฺขุโน เอวํ โหติ กุทาสฺสุ นามาทํ สเตน วา สหฺสฺเสน
วา ปรีวฺโต คามนิกมราชธานีสุ จาริกํ จริสฺสามิ สกฺกโต ครุกโต
มานิโต ปุชฺชิตอ อปฺจิตอ คหฺภูจฺานญฺเจว ปพฺพชิตานญจ ลาภีจิวร-
#๑ ย. ม. โควิกตฺตเนน ฯ

ปีณฺทปาทเสนาสนคิลานปจฺจยเภสชฺชปริกฺขารานนฺติ ฯ โส อปเรน
สมเยน สฺเตน วา สหสฺเสน วา ปรีวฺโต คามนิกมราชธานีสุ
จาริกํ จรติ สกฺกโต ครุกฺโต มานีโต ปุชฺชิตो อปจฺจิตो คหฺภูจฺจา-
นญฺเจว ปพฺพชิตานญฺจ ลาภี จีวรปีณฺทปาทเสนาสนคิลานปจฺจย-
เภสชฺชปริกฺขารานํ ฯ อัยํ ภิกฺขเว ปจฺโม มหาโจโร สนฺโต สํวิชฺชมาโน
โลกสฺมี ฯ ปุณฺ จปริ ภิกฺขเว อีเชกฺจฺโจ ปาปภิกฺขุ ตถาคตฺตปฺปเวทิตํ
ธมฺมวินยํ ปรียาปฺปณฺติตฺวา อตฺตโน หตฺติ ๑ ฯ อัยํ ภิกฺขเว ทฺติโย
มหาโจโร สนฺโต สํวิชฺชมาโน โลกสฺมี ฯ ปุณฺ จปริ ภิกฺขเว อีเชกฺจฺโจ
ปาปภิกฺขุ สฺทฺธํ พุรฺหมจาร์ ปรีสฺทฺธํ พุรฺหมจริยํ จรณฺตํ อมฺูลเกน
อพุรฺหมจริเยน อนฺนทฺธํเสติ ฯ อัยํ ภิกฺขเว ตฺติโย มหาโจโร สนฺโต
สํวิชฺชมาโน โลกสฺมี ฯ ปุณฺ จปริ ภิกฺขเว อีเชกฺจฺโจ ปาปภิกฺขุ
ยานิ ตานิ สงฺฆสฺส ครุภณฺฑานิ ครุปริกฺขารานิ เสยฺยถิทํ อาราโม
อารามวตฺถุ วิหาโร วิหารวตฺถุ มลฺโย ปิจฺจํ ภิสฺสี พิมฺโพหนํ โลหกฺุมฺภิ
โลหภาณกํ ๒ โลหวารโก โลหกฺุณฺหาหํ วาสี ผรฺสุ กุจาร์ กุฑฺทาโล
นิขาทนํ วลฺลิสฺสี เวพฺพ มฺุณฺชํ ปพฺพชํ ตินฺนํ มตฺตติกา ทารุภณฺฑํ
มตฺตติกาภณฺฑํ เตหิ คิหิ สงฺคณฺหาติ อฺุปลาเปติ ฯ อัยํ ภิกฺขเว
จตฺตฺโต มหาโจโร สนฺโต สํวิชฺชมาโน โลกสฺมี ฯ สทฺเวเก ภิกฺขเว
โลเก สมารเก สพุรฺหมเก สสฺสมณฺพฺราหฺมณฺนิยา ปชาย สทฺเว-
มนุสฺสาย อัยํ อคฺโค มหาโจโร โย อสนฺตํ อญฺุตํ อุตฺตริมนุสฺส-
#๑ ยฺ. ม. หรฺติ ฯ ๒ ยฺ. ม. โลหภาณโก ฯ

ชมมํ อุลลปติ ตํ กิสฺส เหตุ เถยฺยาย โว ภิกฺขเว รฏฺฐปิณฺโฑ
ภฺตุโตติ ฯ

อณฺณตา สนนฺตมตฺตานํ	อณฺณตา โย ปเวทเย
นิกฺกจฺจ กิตฺตวสุเสว	ภฺตุตํ เถยฺเยน ตสฺส ตํ ฯ
กาสาวกณฺฐา พหฺโว	ปาปชฺรมา อสณฺณตา
ปาปา ปาเปหิ กมฺเมหิ	นิริยฺนเต อุปฺปชฺชเร ฯ
เสยฺโย อโยคุโป ภฺตุโต	ตฺโต อคฺคิสฺสิฐโปโม
ยณฺเจ ภฺนุชฺชยฺย ทฺสฺสีโล	รฏฺฐปิณฺฑํ อสณฺณโตติ ฯ

[๒๓๑] อถ โข ภควา วคฺคฺมุทาทีริเย ภิกฺขุ อนนฺกปริยาเยน
 วิครหิตฺวา ทฺพฺภรตฺตาย ทฺปฺโปสฺตตาย ฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
 อิมํ สิกฺขาปทํ อฺพฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ อนนิกฺขานํ อุตฺตรมฺนุสฺส-
 ชมมํ อตฺตฺตฺปนายิกํ อลฺมรียณฺณทสฺสนํ สมฺมาจเรยฺย อิติ ชานามิ
 อิติ ปสฺสสามิติ ตโต อปฺเรน สมเยน สมฺนุคฺคาหิยมาโน วา
 อสมฺนุคฺคาหิยมาโน วา อาปนฺโน วิสุทฺธาเปโก โข ๑ เอวํ วทฺยฺย
 อชานเมวํ อวฺโส อวํ ชานามิ อปสฺสํ ปสฺสามิ ตฺจฺจํ มฺสา
 วิลปฺนฺติ อยมฺปิ ปาราชิโก โหติ อสฺวาโสติ ฯ เหวณฺจิทํ ภควตา
 ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ ฯ

[๒๓๒] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ อทิกฺกุเจ ทิกฺกุจ-
 สณฺณโน อปตฺเต ปตฺตสณฺณโน อนนฺทเต อนนฺทสณฺณโน อสจฺจิกเต
 #๑ วิสุทฺธาเปโขติปิ ปาโง ฯ

สจฺฉิกตสฺสณฺณิโน อธิมาเนน อณฺณํ พุยากรีสฺสุ ฯ เตสํ อปฺเรน
สมเยน รากายปี จิตฺตํ นมตี โทสายปี จิตฺตํ นมตี โมหายปี
จิตฺตํ นมตี ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสี ภควตา สิกฺขาปทํ ปญฺจตุตฺตํ
มยฺญจฺมหา อทฺธิญฺเจ ทิฏฺฐสฺสณฺณิโน อปฺตฺเต ปตฺตสฺสณฺณิโน อนนฺทิกเต
อนนฺทิกตสฺสณฺณิโน อสจฺฉิกเต สจฺฉิกตสฺสณฺณิโน อธิมาเนน อณฺณํ
พุยากริมฺหา กจฺจि นฺุ โข มยฺ ปาราชิกํ อาปฺตฺตี อาปฺนฺนาตี ฯ
เต ๑ อายสฺมโต อานนฺทสฺส เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อายสฺมา
อานนฺโท ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะตี ฯ โหนฺติเยวานนฺท ๒ ภิกฺขุ
อทฺธิญฺเจ ทิฏฺฐสฺสณฺณิโน อปฺตฺเต ปตฺตสฺสณฺณิโน อนนฺทิกเต อนนฺทิก-
ตสฺสณฺณิโน อสจฺฉิกเต สจฺฉิกตสฺสณฺณิโน อธิมาเนน อณฺณํ พุยากรโณนฺตี
ตณฺจ โข เอตํ อพุทฺโฬหาริกนฺตี ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นินฺทาเน
เอตสฺมี ปกรณฺเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสี ฯเปฯ เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกเทสฺสเยถ โข ปน ภิกฺขุ อนนฺทิกานํ
อตุตฺตริมฺนุสฺสชฺมมํ อตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตํ อลมฺริยวาทสฺสํ สมฺมาจเรยฺย
อิตฺติ ชานามิ อิตฺติ ปสฺสํมิตฺติ ตโต อปฺเรน สมเยน สมนฺนุคฺคาหิย-
มาโน วา อสมนฺนุคฺคาหิยมาโน วา อาปฺนฺโน วิสฺสุทฺธาเปกฺโข เอว
วเทยฺย อชานเมวํ อวฺุโส อวจํ ชานามิ อปฺสฺสํ ปสฺสํมิตฺติ
ตจฺจํ มุสา วิลปฺนฺตี อณฺณตฺตร อธิมาเนน อยฺมปี ปาราชิก
โหตี อสฺวาโสตี ฯ

#๑ ยู. ม. โปตฺถเกสฺสุ อยฺ ปาโง น โหตี ฯ ๒ ยู. ม. เหตุอานนฺท ฯ

[๒๓๓] โย ปนาติ โย ยาทีโส ๗เป๗ ภิกฺขุติ ๗เป๗

อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๗ อนภิชานนฺติ อสนฺตํ
อภฺตํ อสฺวิชฺชมานํ อชานนฺโต อปฺสฺสนฺโต อตฺตนิ กุสลํ ฌมมํ
อตฺถิ เม กุสลา ๑ ฌมฺมาติ ๗ อุตฺตริมฺนุสฺสฌมฺโม นาม ฌานํ
วิโมกฺขํ สมาธิ สมาปตฺติ ฌาณทสฺสนํ มคฺคภาวนา ผลสฺจฉิกิริยา
กิลฺลสฺสปรุหํ วิเนวฺรณฺตา จิตฺตสฺส สฺสญฺญาการเ อภิริติ ๗
อตฺต
วา เตสฺ กุสเลสฺ ฌมฺเมสฺ อุปเนติ ๗ ฌาณนฺติ ติสฺโส วิชฺชา ๗
ทสฺสนนฺติ ยํ ฌาณํ ตํ ทสฺสนํ ยํ ทสฺสนํ ตํ ฌาณํ ๗
สมฺมทาจรยฺยาติ อารโจะยฺย อิตฺถิยา วา ปุริสสฺส วา กหฺนุจฺส
วา ปพฺพชิตฺสฺส วา ๗ อิติ ชานามิ อิติ ปสฺสามิติ ชานามหํ
เอเต ฌมฺเม ปสฺสามหํ เอเต ฌมฺเม อตฺถิ จ เม เอเต
ฌมฺมา อหฺลจฺจ เอเตสฺ ฌมฺเมสฺ สนฺทิสฺสามิติ ๗

[๒๓๔] ตโต อปรน สมเยนาติ ยสฺมี ขณฺเ สมฺมาจिณฺณํ โหติ

ตํ ขณฺํ ตํ ลยํ ตํ มุหฺตตํ วิตฺตฺตฺเต ๗ สมฺนุคฺคาหิยฺมาโนติ ยํ
วตฺถุํ ปฏฺิณฺณวตฺตํ โหติ ตสฺมี วตฺถุสฺมี สมฺนุคฺคาหิยฺมาโน กิ
เต อธิคตํ กิณฺติ เต อธิคตํ กทา เต อธิคตํ กตฺถ เต อธิคตํ
กตเม เต กิลฺลสา ปหิณา กตเมสฺ ตฺวํ ฌมฺมานํ ลากิติ ๗
อสมฺนุคฺคาหิยฺมาโนติ น เกนจิ วุจฺจมาโน ๗ อาปฺนฺโนติ ปาปิจฺโจ
#๑ ติสฺปิ โปตฺถเกสฺ เอกวจนฺนิตฺเตโส กโต ๗

อิฉาปกโต อสนติ อฏฺฐิ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลลปีตฺวา ปาราชิกํ
อาปตฺตี อาปนฺโน โหติ ฯ วิสฺสุทฺธาเปกฺโขติ กิหิ วา โหตุกาโม
อุปาสโก วา โหตุกาโม อารามิโก วา โหตุกาโม สามเณโร
วา โหตุกาโม ฯ อชานเมวํ อาวุโส อวํ ชานามิ อปฺสฺสํ
ปฺสฺสามิตี นานํ เอเต ชมฺเม ชานามิ นานํ เอเต ชมฺเม ปฺสฺสามิ
นตฺถิ จ เม เอเต ชมฺมา น จานํ เอเตสุ ชมฺเมสุ สนนฺทิสฺสามิตี ฯ
ตฺถจฺฉํ มุสา วิลปฺนติ ตฺถจฺฉํ มยา ภณฺตี มุสา มยา ภณฺตี
อฏฺฐิ มยา ภณฺตี อสนติ มยา ภณฺตี ๑ อชานนฺเตน มยา
ภณฺตี ฯ อลฺลตฺตฺร อธิมานาติ จเปตฺวา อธิมานํ ฯ

[๒๓๕] อยมฺปิตี ปฺริเม อุปาทาย วุจฺจติ ฯ ปาราชิกโก โหตีติ
เสยฺยถาปี นาม ตาโล มตฺถกจฺฉินฺโน อภพฺโพ ปฺน วิรุฬฺหิยา
เอวเมว กิกฺขุ ปาปิจฺฉโน อิฉาปกโต อสนติ อฏฺฐิ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ
อุลลปีตฺวา อสฺสมโณ โหติ อสกฺยปฺตฺติโย เตน วุจฺจติ
ปาราชิกโก โหตีติ ฯ อสฺวาโสติ สฺวาโส นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส
สมสิกฺขาตา เอโส สฺวาโส นาม ฯ โส เตน สทฺธิ นตฺถิ เตน
วุจฺจติ อสฺวาโสติ ฯ

[๒๓๖] อุตฺตริมนุสฺสธมฺโม นาม ฌานํ วิโมกฺขํ สมาริ สฺมาปตฺติ
ฌานทสฺสนํ มกฺกภาวนา ผลสจฺฉิกิริยา กิเลสปฺปหานํ วินีวรณฺตา
จิตฺตสฺส สฺลลภาคาเร อภิริติ ฯ ฌานนฺติ ปจฺฉมํ ฌานํ ทฺถิย
#๑ อิทํ ปาฐตฺถยฺ ย. ม. โปตฺถเกสฺส น ปญฺญาติ ฯ

ฉานํ ตติยํ ฉานํ จตุตถํ ฉานํ ฯ วิโมกฺโขติ สฺยฺยโต วิโมกฺโข
อนิมิตฺโต วิโมกฺโข อปฺปณฺหิตो วิโมกฺโข ฯ สมาริตี สฺยฺยโต
สมาธิ อนิมิตฺโต สมาธิ อปฺปณฺหิตो สมาธิ ฯ समाปฺตตีติ
สฺยฺยตา समाปฺตติ อนิมิตฺตา समाปฺตติ อปฺปณฺหิตา समाปฺตติ ฯ
ฉานนฺติ ติสฺโส วิชฺชา ฯ มกฺกภาวนาติ จตุตาโร สติปญฺ्ञานา
จตุตาโร สมฺมปฺปชานา จตุตาโร อิทฺธิปาทา ปญฺจอินฺทฺรียานิ ปญฺจ
พลานิ สตฺต โภชฺณงฺกา อริโย อฏฺฐงฺกโก มคฺโค ฯ ผลสจฺฉิกิริยาติ
โสตาปฺตตีผลสฺส สจฺฉิกิริยา สกฺทาคามีผลสฺส สจฺฉิกิริยา อนาคามี-
ผลสฺส สจฺฉิกิริยา อรหตฺตผลสฺส สจฺฉิกิริยา ฯ กิลฺลสฺส ปฺพานนฺติ
ราคสฺส ปฺหานํ โทสฺส ปฺหานํ โมหสฺส ปฺหานํ ฯ วินีวฺรณตา
จิตฺตสฺสชาติ รากา จิตฺตํ วินีวฺรณตา โทสา จิตฺตํ วินีวฺรณตา โมหา
จิตฺตํ วินีวฺรณตา ฯ สฺยฺยฉาการเ อภิริตีติ ปจฺเมเน ฉานเนน
สฺยฺยฉาการเ อภิริตี ทฺติเยเน ฉานเนน สฺยฺยฉาการเ อภิริตี ตติเยเน
ฉานเนน สฺยฺยฉาการเ อภิริตี จตุตฺเถเน ฉานเนน สฺยฺยฉาการเ อภิริตี ฯ

[๒๓๗] ตีหากาเรหิ ปจฺมํ ฉานํ समाปชฺชินฺติ สมฺปชานมุสา
ภณฺนตฺสฺส อาปฺตติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา ภณฺามิตี ภณฺิตสฺส โหติ
มุสา มยา ภณฺิตนฺติ ฯ จตฺตุหากาเรหิ ปจฺมํ ฉานํ समाปชฺชินฺติ
สมฺปชานมุสา ภณฺนตฺสฺส อาปฺตติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส
โหติ มุสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา ภณฺามิตี

ภณิตสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี ๑
ปจฺจหาคารเหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชินฺติ สฺมปชานมุสา ภณฺนตสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณิสฺสนฺติ
ภณฺนตสฺส โหติ มุสา ภณามิตฺติ ภณิตสฺส โหติ มุสา มยา
ภณิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี ๑ จหาคารเหิ ปจฺมํ
ฌานํ สฺมาปชฺชินฺติ สฺมปชานมุสา ภณฺนตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณฺนตสฺส โหติ มุสา
ภณามิตฺติ ภณิตสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี
วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจี ๑ สตฺตหาคารเหิ ปจฺมํ ฌานํ
สฺมาปชฺชินฺติ สฺมปชานมุสา ภณฺนตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณฺนตสฺส โหติ มุสา
ภณามิตฺติ ภณิตสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตนฺติ วินิชาย
ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจี วินิชาย ภาวํ ๑

[๒๓๘] ตีหาคารเหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชามิตฺติ สฺมปชานมุสา
ภณฺนตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา
ภณิสฺสนฺติ ภณฺนตสฺส โหติ มุสา ภณามิตฺติ ภณิตสฺส โหติ
มุสา มยา ภณิตนฺติ ๑ จคฺคหาคารเหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชามิตฺติ
สฺมปชานมุสา ภณฺนตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส
โหติ มุสา ภณิสฺสนฺติ ภณฺนตสฺส โหติ มุสา ภณามิตฺติ
ภณิตสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี ๑

ปญฺจหาคารเหหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปชฺชามิตฺติ สฺมปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา
ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี ฯ จหาคารเหหิ ปจฺมํ
ฌานํ สฺมาปชฺชามิตฺติ สฺมปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส
ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา
ภณามิตฺติ ภณิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย
ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจฺจํ ฯ สตฺตหาคารเหหิ ปจฺมํ
ฌานํ สฺมาปชฺชามิตฺติ สฺมปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส
ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา
ภณามิตฺติ ภณิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี
วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจฺจํ วินิชาย ภาวํ ฯ

[๒๓๕] ตีหาคารเหหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปนฺโนติ สฺมปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ ฯ จคฺคหาคารเหหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปนฺโนติ
สฺมปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส
โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณามิตฺติ
ภณิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี ฯ ปญฺจ-
หาคารเหหิ ปจฺมํ ฌานํ สฺมาปนฺโนติ สฺมปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส

อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณฺิสฺสนฺติ
 ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา ภณามิฺติ ภณิตฺสฺส โหติ มุสา มยา
 ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี ฯ จหากาเรหิ ปจฺม
 ฌานํ สฺมาปฺนฺโนติ สฺมปฺชานมุสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
 ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา
 ภณามิฺติ ภณิตฺสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย
 ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ ฯ สตฺตฺหากาเรหิ ปจฺม
 ฌานํ สฺมาปฺนฺโนติ สฺมปฺชานมุสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส
 ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา
 ภณามิฺติ ภณิตฺสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย
 ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ วินิชาย ภาวํ ฯ

[๒๔๐] ตีหากาเรหิ ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลาภิมิฺหิตี สฺมปฺชานมุสา
 ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา
 ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา ภณามิฺติ ภณิตฺสฺส โหติ
 มุสา มยา ภณิตฺนฺติ ฯ จคฺหากาเรหิ ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลาภิมิฺหิตี
 สฺมปฺชานมุสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส
 โหติ มุสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มุสา ภณามิฺติ
 ภณิตฺสฺส โหติ มุสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ ฯ
 ปญฺหากาเรหิ ปจฺมสฺส ฌานสฺส ลาภิมิฺหิตี สฺมปฺชานมุสา
 ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา

ภณิสฺสฺสนฺติ ภณฺนตฺตฺส โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺตฺส โหติ
มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี ฯ จฺหาการเห
ปฺจมฺสฺส ฌานสฺส ลภิมฺหิตฺติ สฺมฺปฺชานมฺสา ภณฺนตฺตฺส อปฺตฺติ
ปฺราเชกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณิสฺสฺสนฺติ ภณฺนตฺตฺส
โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺตฺส โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ
วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจฺจํ ฯ สตฺตฺหาการเห
ปฺจมฺสฺส ฌานสฺส ลภิมฺหิตฺติ สฺมฺปฺชานมฺสา ภณฺนตฺตฺส อปฺตฺติ
ปฺราเชกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณิสฺสฺสนฺติ ภณฺนตฺตฺส
โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺตฺส โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ
วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจฺจํ วินิชาย ภาวํ ฯ

[๒๔๑] ตีหาการเห ปฺจมฺสฺส ฌานสฺส วสิมฺหิตฺติ สฺมฺปฺชานมฺสา
ภณฺนตฺตฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา
ภณิสฺสฺสนฺติ ภณฺนตฺตฺส โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺตฺส โหติ
มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ ฯ จฺหาการเห ปฺจมฺสฺส ฌานสฺส วสิมฺหิตฺติ
สฺมฺปฺชานมฺสา ภณฺนตฺตฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ
มฺสา ภณิสฺสฺสนฺติ ภณฺนตฺตฺส โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺตฺส
โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี ฯ ปฺลยฺจหาการเห
ปฺจมฺสฺส ฌานสฺส วสิมฺหิตฺติ สฺมฺปฺชานมฺสา ภณฺนตฺตฺส อปฺตฺติ
ปฺราเชกฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณิสฺสฺสนฺติ ภณฺนตฺตฺส
โหติ มฺสา ภณามิตฺติ ภณิตฺตฺส โหติ มฺสา มยา ภณิตฺนฺติ

วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี ฯ จหากาเรหิ ปจฺมสฺส ฌานสฺส
วสิมฺหิตี สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ
วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภาณามิตี
ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย
ขนฺตี วินิชาย รุจี ฯ สตฺตทหากาเรหิ ปจฺมสฺส ฌานสฺส วสิมฺหิตี
สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส
โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภาณามิตี
ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย
ขนฺตี วินิชาย รุจี วินิชาย ภาวํ ฯ

[๒๔๒] ตีหากาเรหิ ปจฺมํ ฌานํ สจฺฉิกกํ มยาตี สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภาณามิตี ภณฺิตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ ฯ จคฺคหากาเรหิ ปจฺมํ ฌานํ สจฺฉิกกํ มยาตี
สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส
โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภาณามิตี
ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี ฯ ปญฺจหากาเรหิ
ปจฺมํ ฌานํ สจฺฉิกกํ มยาตี สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
อापตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภาณามิตี ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา
ภณฺิตนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี ฯ จหากาเรหิ ปจฺมํ

ฌานํ สจฺฉิกถํ มยาติ สมฺปชานมฺสา ภาณนฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส
 ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภาณนฺตสฺส โหติ มฺสา
 ภาณามิติ ภาณิตสฺส โหติ มฺสา มยา ภาณิตนฺติ วินิชาย
 ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ ๑ สตฺตหากาเรหิ ปจฺม
 ฌานํ สจฺฉิกถํ มยาติ สมฺปชานมฺสา ภาณนฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส
 ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภาณนฺตสฺส โหติ มฺสา
 ภาณามิติ ภาณิตสฺส โหติ มฺสา มยา ภาณิตนฺติ วินิชาย
 ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ วินิชาย ภาวํ (ยถา อิทํ
 ปจฺม ฌานํ วิตุถาริตํ เอวํ สพฺพิปิ วิตุถาเรตพฺพิ ๑๑)

[๒๔๑] ตีหากาเรหิ ทฺติยํ ฌานํ ตติยํ ฌานํ จตฺตถํ ฌานํ समाปชฺชี่
 समाปชฺชามิ समाปฺนฺโน จตฺตถสฺส ฌานสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ
 จตฺตถํ ฌานํ สจฺฉิกถํ มยาติ สมฺปชานมฺสา ภาณนฺตสฺส อापตฺติ
 ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภาณนฺตสฺส
 โหติ มฺสา ภาณามิติ ภาณิตสฺส โหติ มฺสา มยา ภาณิตนฺติ
 วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ วินิชาย ภาวํ ๑

[๒๔๔] ตีหากาเรหิ สฺสญฺจถํ วิโมกฺขํ อนิมิตฺถํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺหิตํ
 วิโมกฺขํ समाปชฺชี่ समाปชฺชามิ समाปฺนฺโน อปฺปณฺหิตสฺส
 วิโมกฺขสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ อปฺปณฺหิตโต วิโมกฺโข สจฺฉิกโต มยาติ
 #๑ อิทํ วจฺนํ ยูโรปฺปิโยตฺถเก อิตเรถํ ฌานานํ โอสานวาระ จปีตํ อมฺหากมฺปน
 #ไปตฺถเก มรฺมมฺรามณฺญไปตฺถเกสุ จ อีธ จปีตนฺติ ทฏฺฐพฺพิ ๑

สมฺปชานมฺสา ฅณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๔๕] ตีหาการเหหิ สฺลฺลตฺตํ สฺมาธิ อฺนินิตฺตํ สฺมาธิ อฺปฺปณฺนิตฺตํ
สฺมาธิ สฺมาปฺชฺชี่ สฺมาปฺชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน อฺปฺปณฺนิตฺตฺสฺส สฺมาธิสฺส
ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ อฺปฺปณฺนิตฺโต สฺมาธิ สฺจฺฉิกฺโกตฺ มยาคิ สฺมฺปชานมฺสา
ฅณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๔๖] ตีหาการเหหิ สฺลฺลตฺตํ สฺมาปฺตฺตี อฺนินิตฺตํ สฺมาปฺตฺตี
อฺปฺปณฺนิตฺตํ สฺมาปฺตฺตี สฺมาปฺชฺชี่ สฺมาปฺชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน อฺปฺปณฺนิตฺตํ
สฺมาปฺตฺติยา ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ อฺปฺปณฺนิตฺตา สฺมาปฺตฺติ สฺจฺฉิกฺกตา
มยาคิ สฺมฺปชานมฺสา ฅณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๔๗] ตีหาการเหหิ ติสฺโส วิชฺชา สฺมาปฺชฺชี่ สฺมาปฺชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน
ติสฺสนฺนํ วิชฺชานํ ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ติสฺโส วิชฺชา สฺจฺฉิกฺกตา
มยาคิ สฺมฺปชานมฺสา ฅณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๔๘] ตีหาการเหหิ จตฺตารโ สฺติปฺญฺจฺจฺจฺจ จตฺตารโ สฺมฺมปฺปชาน
จตฺตารโ อฺทฺธิปาทฺเห สฺมาปฺชฺชี่ สฺมาปฺชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน จตฺตฺนํ
อฺทฺธิปาทานํ ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ จตฺตารโ อฺทฺธิปาทา สฺจฺฉิกฺกตา มยาคิ
สฺมฺปชานมฺสา ฅณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ ปฺราเชกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๔๙] ตีหาการเหหิ ปฺลฺลจฺฉินฺนฺทฺริยานิ ปฺลฺลจฺ พฺลานิ สฺมาปฺชฺชี่
สฺมาปฺชฺชามิ สฺมาปฺนฺโน ปฺลฺลจฺฉนฺนํ พฺลานํ ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ปฺลฺลจฺ
พฺลานิ สฺจฺฉิกฺกตานิ มยาคิ สฺมฺปชานมฺสา ฅณฺนตฺสฺส อปฺตฺติ
ปฺราเชกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๕๐] ตีหากาเรหิ สตุต โพชฌงฺเก สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ
สฺมาปนฺโน สตุตฺตุนฺนํ โพชฌงฺกานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ สตุต โพชฌงฺกา
สจฺฉิกฺคา มยาติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๕๑] ตีหากาเรหิ อริยํ อญฺจงฺกิกํ มคฺคํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ
สฺมาปนฺโน อริยสฺส อญฺจงฺกิกสฺส มคฺคสฺส ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ
อริโย อญฺจงฺกิกโก มคฺโค สจฺฉิกฺโกติ มยาติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺตสฺส
อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๕๒] ตีหากาเรหิ โสตาปตฺติผลํ สกทาคามิผลํ อนาคามิผลํ
อรหตฺตผลํ ๑ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน อรหตฺตผลสฺส ๒
ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ อรหตฺตผลํ ๓ สจฺฉิกฺกํติ มยาติ สฺมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๕๓] ตีหากาเรหิ ราโค เม จตุโต ราโค เม วนฺโต ราโค
เม มุตฺโต ราโค เม ปหิโน ราโค เม ปญฺฉินฺสฺสญฺโจ ราโค เม
อุกฺเขฎฺติโต ราโค เม สฺมฺกฺเขฎฺติโตติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺตสฺส
อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ โทโส เม จตุโต ฯเปฯ
โมโห เม จตุโต วนฺโต มุตฺโต ปหิโน ปญฺฉินฺสฺสญฺโจ อุกฺเขฎฺติโต
สฺมฺกฺเขฎฺติโตติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺตสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส ฯเปฯ

[๒๕๔] ตีหากาเรหิ รากา เม จิตฺตํ วินีวรณฺํ โทสา เม
จิตฺตํ วินีวรณฺํ โมหา เม จิตฺตํ วินีวรณฺฺนติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺตสฺส
#๑-๓ ย. ม. อรหตฺตํ ฯ ๒ อรหตฺตสฺส ฯ

อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณฺติสฺสฺส
ภณฺตสฺส โหติ มุสา ภณามิติ ภณิตสฺส โหติ มุสา มยา
ภณิตฺตฺติ วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจิ วินิชาย ภาวํ ฯ

สุทฺธิกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๒๕๕] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ ทฺตฺติยณฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่
สฺมาปชฺชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส ทฺตฺติยสฺส จ ฌานสฺส
ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ ทฺตฺติยณฺจ ฌานํ สจฺฉนิกตํ มยาติ
สฺมฺปชานมุสา ภณฺตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ
ปจฺมณฺจ ฌานํ ทฺตฺติยณฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชฺชามิ สฺมาปนฺโน
ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส ทฺตฺติยสฺส จ ฌานสฺส ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ปจฺมณฺจ
ฌานํ ทฺตฺติยณฺจ ฌานํ สจฺฉนิกตํ มยาติ สฺมฺปชานมุสา ภณฺตสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ จตฺตฺตณฺจ
ฌานํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
จตฺตฺตสฺส จ ฌานสฺส ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ จตฺตฺตณฺจ
ฌานํ สจฺฉนิกตํ มยาติ สฺมฺปชานมุสา ภณฺตสฺส อาปตฺติ ปารา-
ชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๕๖] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ สฺลยฺตณฺจ วิโมกฺขํ
ปจฺมณฺจ ฌานํ อนิมิตฺตณฺจ วิโมกฺขํ ปจฺมณฺจ ฌานํ อปฺปณฺนิหิตณฺจ
วิโมกฺขํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชฺชามิ สฺมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส
อปฺปณฺนิหิตสฺส จ วิโมกฺขสฺส ลาภิมฺหิ วสฺมิหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ

อปรฺปนฺนิตฺโต จ วิโมกฺโข สจฺฉิกิตฺโต มยาติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๕๗] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ สุยฺยตฺตณฺจ สมาริํ ปจฺมณฺจ
ฌานํ อนิมิตฺตณฺจ สมาริํ ปจฺมณฺจ ฌานํ อปรฺปนฺนิตฺตณฺจ สมาริํ สมာปชฺชี่
สมာปชฺชามิ สมာปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส อปรฺปนฺนิตฺตสฺส
จ สมาริสฺส ลากิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ อปรฺปนฺนิตฺโต จ สมาริ
สจฺฉิกิตฺโต มยาติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๕๘] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ สุยฺยตฺตณฺจ สมာปตฺตี
ปจฺมณฺจ ฌานํ อนิมิตฺตณฺจ สมာปตฺตี ปจฺมณฺจ ฌานํ อปรฺปนฺนิตฺตณฺจ
สมာปตฺตี สมาปชฺชี่ สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ
ฌานสฺส อปรฺปนฺนิตฺตย จ สมาปตฺติยา ลากิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ
ฌานํ อปรฺปนฺนิตฺตา จ สมาปตฺติ สจฺฉิกิตฺตา มยาติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๕๙] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ ติสฺโส จ วิชฺชา สมาปชฺชี่
สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฌานสฺส ติสฺสนฺนณฺจ วิชฺชานํ
ลากิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ ติสฺโส จ วิชฺชา สจฺฉิกิตฺตา
มยาติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๖๐] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฌานํ จตฺตารโ จ สติปฏฺฐานเ
ปจฺมณฺจ ฌานํ จตฺตารโ จ สมฺมปฺปชานเ ปจฺมณฺจ ฌานํ จตฺตารโ
จ อิทฺธิปาเท สมาปชฺชี่ สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ

ฉานสฺส จตฺตุนนฺจ อิทฺธิปาทานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ
จตฺตาวโร จ อิทฺธิปาทา สจฺฉิกฺคา มยาติ สมฺปชานมฺสา ฆณฺตสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๖๑] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ ปณฺจ จ อินฺทฺริยานิ
ปจฺมณฺจ ฉานํ ปณฺจ จ พลานิ สมาปชฺฐี สมาปชฺฐามิ สมาปนฺโน
ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส ปณฺจจฺจ นนฺจ พลานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ
ปจฺมณฺจ ฉานํ ปณฺจ จ พลานิ สจฺฉิกฺคานิ มยาติ สมฺปชานมฺสา
ฆณฺตสฺส อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๖๒] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ สตฺต จ โพชฺฌนฺเก
สมาปชฺฐี สมาปชฺฐามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส
สตฺตจฺจ นนฺจ โพชฺฌนฺคานํ ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ สตฺต จ
โพชฺฌนฺคา สจฺฉิกฺคา มยาติ สมฺปชานมฺสา ฆณฺตสฺส อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๖๓] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ อริยณฺจ อฏฺฐจฺจ กิํ มคฺคํ
สมาปชฺฐี สมาปชฺฐามิ สมาปนฺโน ปจฺมสฺส จ ฉานสฺส อริยสฺส
จ อฏฺฐจฺจ กิํ มคฺคสฺส ตาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ อริโย
จ อฏฺฐจฺจ กิํ มคฺโค สจฺฉิกฺโค มยาติ สมฺปชานมฺสา ฆณฺตสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ

[๒๖๔] ตีหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฉานํ โสตาปตฺติผลณฺจ ปจฺมณฺจ
ฉานํ สกทาคามิผลณฺจ ปจฺมณฺจ ฉานํ อนาคามิผลณฺจ ปจฺมณฺจ

ฉานํ อรหตุตผลญจ ๑ สมาเป็นชฺชี่ สมาเป็นชฺชามิ สมาเป็นโน ปจฺมสฺส
จ ฉานสฺส อรหตุตผลสฺส ๒ จ ฅาภิมฺหิ วสิมฺหิ ปจฺมญจ ฉานํ
อรหตุตผลญจ สจฺฉิกคํ มยาติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อปตฺติ
ปาราชิกสฺส ๑เปฯ

[๒๖๕] ตีหากาเรหิ ปจฺมญจ ฉานํ สมาเป็นชฺชี่ สมาเป็นชฺชามิ
สมาเป็นโน ราโค จ เม จตฺโต ๑เปฯ ปจฺมญจ ฉานํ สมาเป็นชฺชี่
๑เปฯ โทโส จ เม จตฺโต ๑เปฯ ปจฺมญจ ฉานํ สมาเป็นชฺชี่
๑เปฯ โมโห จ เม จตฺโต วนฺโต มฺตฺโต ปหีนฺ ปฏฺฐินิสฺสญฺโจ
อฺกฺเขฏฺฐิตฺ สมนฺกฺเขฏฺฐิตฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อปตฺติ
ปาราชิกสฺส ๑เปฯ

[๒๖๖] ตีหากาเรหิ ปจฺมญจ ฉานํ สมาเป็นชฺชี่ สมาเป็นชฺชามิ
สมาเป็นโน รากา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺ โทสา จ เม จิตฺตํ
วินีวรณฺ โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺนฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
อปตฺติ ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภณฺนิตฺสนฺติ
ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺนามิตฺติ ภณฺนิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา
ภณฺนิตฺนฺติ วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจฺจี่ วินิชาย ภาวํ ๑

ขณฺนจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑

#๑-๒ ยํ อธิ อรหตุตผลนฺติ จ อรหตุตผลสฺสชาติ จ ทิสฺสตี ตํ

#ยฺโรปฺยมฺรมม โปตฺถเถสฺส อรหตุตฺนฺติ จ อรหตุตฺสฺสชาติ จ ทิสฺสตีติ

#สพฺพตฺถ ฅาตฺพุทฺ ๑

[๒๖๗] ตีหากาเรหิ ทุติยญจ ฉานันฺ ตติยญจ ฉานันฺ สmapชฺชี่
สmapชฺชามิ สmapปนฺโน ทุติยสฺส จ ฉานสฺส ตติยสฺส จ ฉานสฺส
ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ทุติยญจ ฉานันฺ ตติยญจ ฉานันฺ สจฺฉิกตํ มยาติ
สmapชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ
ตุติยญจ ฉานันฺ จตฺตถญจ ฉานันฺ สmapชฺชี่ สmapชฺชามิ สmapปนฺโน
ตุติยสฺส จ ฉานสฺส จตฺตถสฺส จ ฉานสฺส ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ
ตุติยญจ ฉานันฺ จตฺตถญจ ฉานันฺ สจฺฉิกตํ มยาติ สmapชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทุติยญจ
ฉานันฺ สฺลลตฺถญจ วิโมกฺขํ ทุติยญจ ฉานันฺ อนิมิตฺตญจ วิโมกฺขํ
ตุติยญจ ฉานันฺ อปฺปณฺนิตฺถญจ วิโมกฺขํ ทุติยญจ ฉานันฺ สฺลลตฺถญจ
สมาริํ ทุติยญจ ฉานันฺ อนิมิตฺตญจ สมาริํ ทุติยญจ ฉานันฺ อปฺปณฺ-
นิตฺถญจ สมาริํ ทุติยญจ ฉานันฺ สฺลลตฺถญจ สmapปตฺตี ทุติยญจ ฉานันฺ
อนิมิตฺตญจ สmapปตฺตี ทุติยญจ ฉานันฺ อปฺปณฺนิตฺถญจ สmapปตฺตี
ตุติยญจ ฉานันฺ ติสฺโส จ วิชฺชา ทุติยญจ ฉานันฺ จตฺตาโร จ
สตีปฏฺจानเ ทุติยญจ ฉานันฺ จตฺตาโร จ สmapปฺปชานเ ทุติยญจ
ฉานันฺ จตฺตาโร จ อิทฺธิปาเท ทุติยญจ ฉานันฺ ปญจ จ อินฺทฺริยานิ
ตุติยญจ ฉานันฺ สจฺจ จ โพชฅนฺเก ทุติยญจ ฉานันฺ อริยญจ
อฏฺฐจฺจกั กคฺคํ ทุติยญจ ฉานันฺ โสตาปตฺติผลญจ ทุติยญจ ฉานันฺ
สกกทาคามิผลญจ ทุติยญจ ฉานันฺ อนาคามิผลญจ ทุติยญจ ฉานันฺ
อรหตฺตผลญจ สmapชฺชี่ ฯเปฯ ทุติยญจ ฉานันฺ สmapชฺชี่ ราโค

จ เม จตุโต ๗เปฯ โทโส จ เม จตุโต ๗เปฯ โมโห จ
เม จตุโต วนฺโต มฺตุโต ปหิโน ปฏินิสฺสฏฺโฐ อุกฺเขฎฺฐิโต สมฺกฺเขฎฺฐิโต
๗เปฯ ทฺติยญฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่ รากา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ
ทฺติยญฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่ โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ ทฺติยญฺจ
ฌานํ สฺมาปชฺชี่ โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณนฺติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกตฺสฺส ๗เปฯ ตีหากาเรหิ ทฺติยญฺจ
ฌานํ ปจฺมญฺจ ฌานํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน ทฺติยตฺส
จ ฌานตฺส ปจฺมตฺส จ ฌานตฺส ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ ทฺติยญฺจ
ฌานํ ปจฺมญฺจ ฌานํ สจฺฉิกตํ มยาติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺส
อापตฺติ ปาราชิกตฺส ๗เปฯ

พทฺธจกฺกํ นิฏฺฐจิตฺตํ ๗

เอวํ เอเกกํ มฺถึ กาคฺชฺน พทฺธจกฺกํ ปรีวตฺตกํ กตฺตพฺพํ ๗

อิทํ สงฺขจิตฺตํ ๑๗

[๒๖๘] ตีหากาเรหิ โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ ปจฺมญฺจ
ฌานํ สฺมาปชฺชี่ สฺมาปชฺชามิ สฺมาปนฺโน โมหา จ เม จิตฺตํ
วินีวรณํ ปจฺมตฺส จ ฌานตฺส ลาภิมฺหิ วสิมฺหิ โมหา จ เม
จิตฺตํ วินีวรณํ ปจฺมญฺจ ฌานํ สจฺฉิกตํ มยาติ สมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกตฺสฺส ๗เปฯ ตีหากาเรหิ โมหา จ
เม จิตฺตํ วินีวรณํ ทฺติยญฺจ ฌานํ ตฺติยญฺจ ฌานํ จตฺตฺถญฺจ
#๑ อิทํ ปาจทฺวํยฺยฺโรปฺยโปกฺถเกเยว น ทิสฺสติ ๗

ฉานํ สุณฺณตฺตฺยจ วิโมกฺขํ อนิมิตฺตตฺตฺยจ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิหิตตฺตฺยจ
วิโมกฺขํ สุณฺณตฺตฺยจ สฺมาธึ อนิมิตฺตตฺตฺยจ สฺมาธึ อปฺปณฺนิหิตตฺตฺยจ
สฺมาธึ สุณฺณตฺตฺยจ สฺมาปตฺตึ อนิมิตฺตตฺตฺยจ สฺมาปตฺตึ อปฺปณฺนิหิตตฺตฺยจ
สฺมาปตฺตึ ติสฺโส จ วิชฺชา จตฺตารโ จ สติปญฺ्ञาเน จตฺตารโ
จ สมนฺมปฺปชานเ จตฺตารโ จ อิทฺธิปาเท ปญฺจ จ อินฺทฺริยานิ
ปญฺจ จ พลานิ สตฺต จ โพชฺฌนฺเจ อริยญฺจ อฏฺฐงฺกิกํ มกฺคํ
โสตาปตฺตติผลญฺจ สกทาคามิผลญฺจ อนาคามิผลญฺจ อรหตฺตผลญฺจ
สฺมาปชฺชึ ๗เปฯ ราโค จ เม จตฺโต ๗เปฯ โทโส จ
เม จตฺโต ๗เปฯ โมโห จ เม จตฺโต วนฺโต มุตฺโต ปหิโน
ปฏฺินิสฺสญฺโ จ อุกฺเขฎฺฐิโต สมนฺกฺเขฎฺฐิโต รากา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ
โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณนฺติ
สมนฺปชานมฺุสา ฆณฺนตฺตฺส อปฺตฺติ ปาราชิกตฺส ๗เปฯ

เอกมฺูลกํ สงฺจิตฺตํ ๑นฺิฏฺจิตฺตํ ๗

[๒๖๕] ทุมฺูลกมฺุปี ติมฺูลกมฺุปี จตฺมฺูลกมฺุปี ปญฺจมฺูลกมฺุปี ฉมฺูลกมฺุปี
สตฺตมฺูลกมฺุปี อฏฺฐมฺูลกมฺุปี นวมฺูลกมฺุปี ทสมฺูลกมฺุปี ขถา เอกมฺูลกํ
วิตฺถาริตํ เอวเมว วิตฺถาเรตพฺุพํ ๗

อิทํ สพฺุพมฺูลกํ ๗

[๒๗๐] ตีหากาเรหิ ๗เปฯ สตฺตหากาเรหิ ปจฺมญฺจ ฉานํ
ทฺุคฺติยญฺจ ฉานํ ตตฺติยญฺจ ฉานํ จตฺตญฺจ ฉานํ สุณฺณตฺตฺยจ
#๑ ยฺ. โปตฺถเก น ปญฺญาขติ ๗

วิโมกข์ อนิมิตตตถจ วิโมกข์ อปฺปณฺหิตตถจ วิโมกข์ สุลฺลตถจ
 สมาริ อนิมิตตตถจ สมาริ อปฺปณฺหิตตถจ สมาริ สุลฺลตถจ
 สมาปตฺตี อนิมิตตตถจ สมาปตฺตี อปฺปณฺหิตตถจ สมาปตฺตี ติสฺโส
 จ วิชฺชา จตฺตารโ จ สติปญฺจานเ จตฺตารโ จ สมฺมปฺปชานเ
 จตฺตารโ จ อิทฺธิปาเท ปญจ จ อินฺทฺริยานิ ปญจ จ
 พลานิ สตฺต จ โพชฺฌนฺเจ อริยญจ อญฺจํกั กํ มกฺคํ โสตาปตฺตีผลญจ
 สกทาคามิผลญจ อนาคามิผลญจ อรหตฺตผลญจ สมาปชฺชี่
 สมาปชฺชามิ สมาปนฺโน ๗เปฯ ราโค จ เม จตฺโต ๗เปฯ
 โทโส จ เม จตฺโต ๗เปฯ โมโห จ เม จตฺโต วนฺโต
 มุตฺโต ปหิโน ปญฺนิสฺสญฺโจ อุกฺเขฎฺติโต สมฺกฺเขฎฺติโต รากา จ
 เม จิตฺตํ วินีวรณฺ โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺ โมหา
 จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺนติ สมฺปชานมฺสา ภาณนฺตสฺส อาปตฺติ
 ปาราชิกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภาณนฺตสฺส ภาณนฺตสฺส
 โหติ มฺสา ภาณนฺตสฺส โหติ มฺสา มยา ภาณนฺตสฺส
 วินิชาย ทิฏฺฐิ วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจฺจ วินิชาย ภาวํ ๗

สพฺพมฺลกํ นิฏฺฐิตํ ๗

สุทฺธิกวารกถา นิฏฺฐิตา ๑๗

#๑ อิทํ ปาฐทวํ สพฺพไปตฺถเกสฺส น ทิสฺสตี ๗

[๒๗๑] ตีหากาเรหิ ปจัม ฌานํ สมาปชชินฺติ วตฺตกาโม ทุตฺติยํ
ฌานํ สมาปชชินฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อาปตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส
ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ปจัม ฌานํ สมาปชชินฺติ วตฺตกาโม ตุตฺติยํ
ฌานํ สมาปชชินฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อาปตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส
ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ปจัม ฌานํ สมาปชชินฺติ วตฺตกาโม จตฺตถํ
ฌานํ สมาปชชินฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส
อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อาปตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯเปฯ
ตีหากาเรหิ ปจัม ฌานํ สมาปชชินฺติ วตฺตกาโม สฺสฺสญฺตํ วิโมกฺขํ
อนิมนฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺหิตํ วิโมกฺขํ สฺสฺสญฺตํ สมารี อนิมนฺตํ
สมารี อปฺปณฺหิตํ สมารี สฺสฺสญฺตํ สฺมาปตฺตี อนิมนฺตํ สฺมาปตฺตี
อปฺปณฺหิตํ สฺมาปตฺตี ติสฺโส วิชฺชา จตฺตาโร สติปญฺจานเณ จตฺตาโร
สมฺมปฺปชานเณ จตฺตาโร อิทฺธิปาเท ปญฺจินฺทฺริยานิ ปญฺจ พลานิ สตฺต
โพชฆงฺเก อริยํ อญฺจงฺกิกํ มคฺคํ โสตาปตฺติผลํ สกทาคามิผลํ
อนาคามิผลํ อรหตฺตผลํ สฺมาปชชินฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺ-
วิชานนฺตฺสฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อาปตฺติ
อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ปจัม ฌานํ สมาปชชินฺติ วตฺตกาโม
ราโค เม จตฺโต ฯเปฯ โทโส เม จตฺโต ฯเปฯ โมโห เม
จตฺโต วนฺโต มุตฺโต ปหีนฺโน ปฏฺนิสฺสญฺโจ อุกฺเขญฺโต สมฺกฺเขญฺโตติ

สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส
น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ปจฺม
ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ วตฺตฺกาโม รากา เม จิตฺตํ วินีวฺรณํ โทสา
เม จิตฺตํ วินีวฺรณํ โมหา เม จิตฺตํ วินีวฺรณนฺติ สมฺปชาน-
มฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส น
ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา
ภณฺนตฺสฺส นฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺนตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณฺนตฺสฺส วินิชาเย ทิฏฺฐิ วินิชาเย ขนฺตี วินิชาเย
รฺุจี วินิชาเย ภาวํ ฯ

วตฺตฺวิสารกฺสฺส นิกฺเขปฺทสฺส ขณฺฑจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑๗

[๒๑๒] ตีหากาเรหิ ทฺติยํ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ วตฺตฺกาโม ตฺติยํ
ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส
อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส
ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทฺติยํ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ วตฺตฺกาโม โมหา
เม จิตฺตํ วินีวฺรณนฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส
อปฺตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส
ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทฺติยํ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ วตฺตฺกาโม ปจฺม ฉานํ
สฺมาปชฺชินฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ
#๑ ยฺ. วตฺตฺวิสารกฺสฺส เอกมฺลกฺสฺส ขณฺฑจกฺกํ ฯ ม. วตฺตฺวิสารกฺสฺส
#ขณฺฑจกฺกํ ฯ

ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวีชานน-
ตฺสฺส อापตฺติ อุลลจฺจยฺสฺส ฯเปฯ

วตฺถุณิสฺสารกฺสฺส ทุมฺลกํ ขณฺฑจกฺกํ ฯ

[๒๗๕] ตีหากาเรหิ ทุตฺติยญฺจ ฉานํ ตตฺติยญฺจ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ
วตฺตูกาโม จตฺตถฺถิ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส
ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ
อูลลจฺจยฺสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทุตฺติยญฺจ ฉานํ ตตฺติยญฺจ ฉานํ
สฺมาปชฺชินฺติ วตฺตูกาโม โมหา เม จิตฺตํ วินีวรณฺนฺติ สฺมฺปชาน-
มฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวี-
ชานนฺตฺสฺส อापตฺติ อุลลจฺจยฺสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ ทุตฺติยญฺจ
ฉานํ ตตฺติยญฺจ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ วตฺตูกาโม ปจฺมํ ฉานํ
สฺมาปชฺชินฺติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ
ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ อุลลจฺจยฺสฺส ฯเปฯ

วตฺถุณิสฺสารกฺสฺส ทุมฺลกํ พทฺธจกฺกํ ฯ

[๒๗๖] ตีหากาเรหิ โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺํ โมหา จ เม จิตฺตํ
วินีวรณฺนฺติ วตฺตูกาโม ปจฺมํ ฉานํ สฺมาปชฺชินฺติ สฺมฺปชานมฺสา
ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ ปาราชิกฺสฺส น ปฏฺวีชานน-
ตฺสฺส อापตฺติ อุลลจฺจยฺสฺส ฯเปฯ ตีหากาเรหิ โทสา จ เม จิตฺตํ
วินีวรณฺํ โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณฺนฺติ วตฺตูกาโม รากา เม จิตฺตํ
วินีวรณฺนฺติ สฺมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวีชานนฺตฺสฺส อापตฺติ

ปาราชิกสฺส น ปฏิวิชานนตสฺส อาปตฺติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯเปฯ

วตฺถุณิสฺสารกสฺส ทุมฺลกํ สงฺฆิตฺตํ นิฏฺฐิตํ ๑ฯ

[๒๗๗] ติมฺลกํปี จตุมฺลกํปี ปญฺจมฺลกํปี ฉมฺลกํปี สตฺตมฺลกํปี
อฏฺฐมฺลกํปี นวมฺลกํปี ทสมฺลกํปี กาทพฺพํ ยถา นิภฺจิตฺตปทานํ
เอกมฺลกํปี กเถตพฺพํ ฯ ยถา เอกมฺลกํ วิตฺถาริตํ เอวเมว
วิตฺถาเรตพฺพํ ฯ

อิทํ สพฺพมฺลกํ ฯ

[๒๗๘] ตีหากาเรหิ ฯเปฯ สตฺตหากาเรหิ ปจฺมณฺจ ฆานํ
ทฺตฺติยณฺจ ฆานํ ตตฺติยณฺจ ฆานํ จตฺตฺตณฺจ ฆานํ สฺสณฺจตณฺจ วิโมกฺขํ
อนิมิตฺตณฺจ วิโมกฺขํ อปฺปณฺนิหิตณฺจ วิโมกฺขํ สฺสณฺจตณฺจ สมาริ
อนิมิตฺตณฺจ สมาริ อปฺปณฺนิหิตณฺจ สมาริ สฺสณฺจตณฺจ สฺมาปตฺตี
อนิมิตฺตณฺจ สฺมาปตฺตี อปฺปณฺนิหิตณฺจ สฺมาปตฺตี ติสฺโส จ วิชฺชา
จตฺตาโร จ สตีปฺภูจฺาเน จตฺตาโร จ สฺมมฺปฺปฺธาเน จตฺตาโร
จ อิทฺธิปาเท ปณฺจ จ อินฺทฺริยานิ ปณฺจ จ พลานิ สตฺต จ
โพชฺฆณฺเจ อริยณฺจ อฏฺฐจฺงฺคิกํ มคฺคํ โสตาปตฺติผลณฺจ สกทาคามิ-
ผลณฺจ อนาคามิผลณฺจ อรหตฺตผลณฺจ สฺมาปชฺชี ราโค จ เม
จตุโต ฯเปฯ โทโส จ เม จตุโต ฯเปฯ โมโห จ เม

#๑ ย. ม. โปคฺถเกสฺ ทุมฺลกํ น วิภฺจิตํ ฯ เอกมฺลกโต ปฏฺฐาย

#ทุมฺลกมฺปี ติมฺลกมฺปี ฯเปฯ ทสมฺลกมฺปี เอวเมว กาทพฺพํ ฯ

#อิทํ สพฺพมฺลกนฺติ เอตฺตกเมว ตตฺถ ลิจฺิตํ ฯ

จตุโต วนฺโต มุตฺโต ปหิโน ปฏินิสฺสญฺโจ อุกฺเขฎฺโต สมฺกฺเขฎฺโต
รภาจ จ เม จิตฺตํ วินีวรณํ โทสา จ เม จิตฺตํ วินีวรณนฺติ
วตฺตูกาโม โมหา จ เม จิตฺตํ วินีวรณนฺติ สมฺปฺชานมฺสา ภาณนฺตฺส
ปฏฺวิชานนฺตฺส อาปตฺติ ปาราชิกฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺส อาปตฺติ
ถุลลจฺจยฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภาณิสฺสนฺติ ภาณนฺตฺส
โหติ มฺสา ภาณามิตฺติ ภาณิตฺส โหติ มฺสา มยา ภาณิตนฺติ
วินิชาย ทิฏฺฐี วินิชาย ขนฺตี วินิชาย รุจี วินิชาย ภาวํ ๑๗

วตฺตฺนิตฺสสารกฺส จกฺกเปยฺยาลํ นิฏฺฐิตํ ๗

วตฺตูกามวารกฺตา นิฏฺฐิตา ๗

[๒๑๕] ตีหาคารเหิ โย เต วิหารเ วสิ โส ภิกฺขุ ปจฺมํ
ฉานํ สฺมาปชฺชติ สฺมาปชฺชติ สฺมาปนฺโน โส ภิกฺขุ ปจฺมสฺส ฉานสฺส
ลาภี วสิ เตน ภิกฺขุนา ปจฺมํ ฉานํ สจฺฉิกตฺนฺติ สมฺปฺชานมฺสา
ภาณนฺตฺส ปฏฺวิชานนฺตฺส อาปตฺติ ถุลลจฺจยฺส น ปฏฺวิชานน-
ตฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา ภาณิสฺสนฺติ
ภาณนฺตฺส โหติ มฺสา ภาณามิตฺติ ภาณิตฺส โหติ มฺสา
มยา ภาณิตนฺติ ๗ จตฺตฺหาคารเหิ ปญฺจหารเหิ ฉหาคารเหิ สตฺตฺหาคารเหิ
โย เต วิหารเ วสิ โส ภิกฺขุ ปจฺมํ ฉานํ สฺมาปชฺชติ
สฺมาปชฺชติ สฺมาปนฺโน โส ภิกฺขุ ปจฺมสฺส ฉานสฺส ลาภี วสิ
เตน ภิกฺขุนา ปจฺมํ ฉานํ สจฺฉิกตฺนฺติ สมฺปฺชานมฺสา ภาณนฺตฺส
#๑ อิตฺ ปรี ญ. โปตฺถเก วตฺตฺวิสารกฺส สพฺพมฺลกนฺตีปี อตฺถิ ๗

ปฎิวินยานนตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺยสฺส น ปฎิวินยานนตสฺส อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มุสา ภณฺติสฺส นฺติ ภณฺนตสฺส
โหติ มุสา ภณามิํติ ภณฺติสฺส โหติ มุสา มยา ภณฺติสฺส
วินิชาเย ทิฏฺฐิ วินิชาเย ขนฺตี วินิชาเย รุจฺจ วินิชาเย ภาวํ ฯ
ตีหาคารเหหิ โย เต วิหารเ วสิ โส ภิกฺขุ ทฺติยํ ฌานํ ตตฺถ
ฌานํ จตฺตํ ฌานํ สฺยณตํ วิโมกฺขํ อนิมิตฺตํ วิโมกฺขํ อปฺปณฺหิตํ
วิโมกฺขํ สฺยณตํ สมาริํ อนิมิตฺตํ สมาริํ อปฺปณฺหิตํ สมาริํ
สฺยณตํ สฺมาปตฺตี อนิมิตฺตํ สฺมาปตฺตี อปฺปณฺหิตํ สฺมาปตฺตี ติสฺโส
วิชฺชา จตฺตาริ สติปญฺจานเ จตฺตาริ สฺมมปฺปชานเ จตฺตาริ อธิชฺ-
ปาเท ปณฺจอินฺทฺริยานิ ปณฺจ พฺลานิ สจฺจ โภชณฺจเ อริยํ อญฺจงฺกิกํ
มคฺคํ โสตาปตฺติผลํ สกทากามิผลํ อนากามิผลํ อรหตฺตผลํ สฺมาปชฺช
สฺมาปชฺชติ สฺมาปนฺโน โส ภิกฺขุ อรหตฺตผลสฺส ลาภิ วสิ เตน
ภิกฺขุนา อรหตฺตผลํ สจฺจิกตฺตํ สฺมปชานมุสา ภณฺนตสฺส ปฎิ-
วินยานนตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺยสฺส น ปฎิวินยานนตสฺส อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส ฯเปฯ ตีหาคารเหหิ โย เต วิหารเ วสิ ตสฺส ภิกฺขุโน
ราโค จตฺโต ฯเปฯ โทโส จตฺโต ฯเปฯ โมโห จตฺโต วนฺโต มุตฺโต
ปหิโน ปฎินิสฺสญฺโจ อุกฺเขฏฺติ สฺมกฺเขฏฺติ สฺมปชานมุสา ภณฺนตสฺส
ปฎิวินยานนตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺยสฺส น ปฎิวินยานนตสฺส อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส ฯเปฯ ตีหาคารเหหิ โย เต วิหารเ วสิ ตสฺส ภิกฺขุโน
ราคา จิตฺตํ วินีวรณฺํ โทสา จิตฺตํ วินีวรณฺํ โมหา จิตฺตํ วินีวรณฺฺนติ

สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ อุลฺลจฺยสฺส
น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ปุพฺเพ วสฺส โหติ มฺสา
ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิฺติ ภณฺิตฺสฺส โหติ
มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินฺชาย ทิฏฺฐิ วินฺชาย ขนฺตี วินฺชาย
รฺจฺจิ วินฺชาย ภาวํ ฯ ตีหาคารฺหิ โย เต วิหารฺเร วสฺสิ โส ภิกฺขุ
สุลฺลวาคารฺเร ปจฺมํ ฌานํ ทฺติยํ ฌานํ ตฺติยํ ฌานํ จตฺตฺถิ ฌานํ
สมฺปาชฺชชฺชิตฺติ สมฺปาชฺชชฺชิตฺติ สมฺปาชฺชชฺชิตฺติ โส ภิกฺขุ สุลฺลวาคารฺเร จตฺตฺถสฺส
ฌานสฺส ลาภี วสฺสิ เตน ภิกฺขุณา สุลฺลวาคารฺเร จตฺตฺถิ ฌานํ
สจฺจกฺกตฺนฺติ สมฺปชานมฺสา ภณฺนตฺสฺส ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ
อุลฺลจฺยสฺส น ปฏฺวิชานนฺตฺสฺส อปฺตฺติ ทฺกฺกณฺสฺส ปุพฺเพ
วสฺส โหติ มฺสา ภณฺิสฺสนฺติ ภณฺนตฺสฺส โหติ มฺสา ภณฺามิฺติ
ภณฺิตฺสฺส โหติ มฺสา มยา ภณฺิตนฺติ วินฺชาย ทิฏฺฐิ วินฺชาย
ขนฺตี วินฺชาย รฺจฺจิ วินฺชาย ภาวํ ๑๑

- #๑ อิตฺติ ปรี เตสฺส เตสฺส โปตฺถเกสฺส นานคฺตํ โหติ ฯ ตตฺถ อมฺหากํ
- #โปตฺถเก ตาว ปณฺณรสปิ คมนานิ เอวํ กาทพฺพานิฺติ ปญฺญาติ ฯ
- #ยฺ. ม. โปตฺถเกสฺส เปยฺยาลปณฺณรสปคมนานิ เอวเมว วิตฺถารตพฺพานิฺติ ฯ
- #รามณฺญ โปตฺถเก ปน น กิลฺลจฺจิ ทิสฺสตี ฯ ตํ ยุตฺตํ ฯ กสฺมา ฯ
- #ตพฺพณฺณนํ โย เต วิหารฺเร วสฺสิตี วาเรน สทฺธิ เปยฺยาล-
- #ปณฺณรสปสฺส ทสฺสตีตฺตฺตา ฯ อิทํ ปน รามณฺญ โปตฺถกํ อนฺวตฺตฺติวา
- #โสธิตนฺติ เวทิตพฺพํ ฯ

[๒๘๐] ตีหากาเรหิ โย เต จีวรํ ปริภุชชิตํ โย เต ปิณฑปาตํ
ปริภุชชิตํ โย เต เสนาสนํ ปริภุชชิตํ โย เต คิลานปัจจุย-
เภสชชปริกขารํ ปริภุชชิตํ เยน เต วิหาโร ปริภุชชิตํ เยน เต
จีวรํ ปริภุชชิตํ เยน เต ปิณฑปาโต ปริภุชชิตํ เยน เต เสนาสนํ
ปริภุชชิตํ เยน เต คิลานปัจจุยเภสชชปริกขารो ปริภุชชิตํ ยํ ตุวํ
อาคมม วิหารํ อทาสี จีวรํ อทาสี ปิณฑปาตํ อทาสี เสนาสนํ อทาสี
คิลานปัจจุยเภสชชปริกขารํ อทาสี โส ภิกขุ สุญญาการะ ปจัม
ฌานํ ทุตติยํ ฌานํ ตตติยํ ฌานํ จตุตถํ ฌานํ สสมาชชชิตํ สสมาชชชิตํ
สสมาปนโน โส ภิกขุ สุญญาการะ จตุตถสสุ ฌานสสุ ลากิ วสิ
เตน ภิกขุณา สุญญาการะ จตุตถํ ฌานํ สจจณิกตตติ สมนุชชานมุตสา
ภณนตสสุ ปฏวิชานนตสสุ อาปตติ อุตตจจยสสุ น ปฏวิชานนตสสุ
อาปตติ ทุกกฏสสุ ปุพเพ วสสุ โหติ มุตสา ภณิสสนติ
ภณนตสสุ โหติ มุตสา ภณามิตติ ภณิตสสุ โหติ มุตสา มยา ภณิตตตติ
วินิชาย ทิฏฐี วินิชาย ขนตติ วินิชาย รุจี วินิชาย ภาวํ ฯ

เปยยาลปณณรตกํ นิฏฐิตํ ฯ

ปัจจุยปฏิสสยุตตตตตตตต ๑ นิฏฐิตา ฯ

[๒๘๑] อนาปตติ อธิมาเนน อนุลลปนาธิปายสสุ อุมมตตตตต
ชิตตจิตตตตต เวทนญญสสุ อาทิกมมิกสสาติ ฯ

#๑ รา. ปัจจุยปฏิสสยุตตตตตต ๑ ย. ม. โปตตตตตตต ปน น กิณจิจิ ทิสตติ ฯ

[๒๘๒] อธิมานเน ๑อรรถณมฺหิ ปิณฺโฑปชฺฌมาริยาปโต

สญฺโฆชนา รโห ฌมฺมา วิหาโร ปจฺจุปฺภุจฺจโธ

น ทุกฺกรํ วิริยมโถปี มจฺจุโน

ภายาวุโส วิปฺปฏิสฺสริ สมฺมา

วิริเยน โยเคน อรธาณาย

อถ เวทนาย อธิวาสนา ทเว

พฺรหฺมณฺเฒ ปญฺจ วตฺถุณี อญฺญํ พฺยากรณา ตโย

อการาวรณา กามา รติ จาปี อปฺกมฺมิ ๒

อญฺฺจ เปสี อฺโภ คาวฆาตกา

ปิณฺโฑ สากุณฺโณ นิจฺฉโวรพฺภิ

อสิ จ สฺสกริโก สตฺติ มาคฺวิ

อุสุ จ การณฺโณ สฺสจฺจ สฺสริ

โย จ สัพฺพิยติ สฺสจฺจ โห โส๔

อณฺฑภาริ อหุ คามกฺกุโ

กฺกุเป นิมฺมุโค โห โส ปารทฺริโก

กฺกุขาที อหุ ทฺกุจฺจพฺรหฺมโณ

นิจฺฉวิตฺถิ อติจาริณี อหุ

มจฺจุลิตฺถิ อหุ อิกฺขณฺณิตฺถิกา

#๑ ย. อธิมานเน ๑ ๒ ย. รติยา ปน ปกฺกมฺมิ ๑

โอกิตินิ สปัตติงคาโรกิริ

สีสจฺฉินฺโน อหุ โจรฆาตโก

ภิกฺขุ ภิกฺขุณี สิกฺขมาณา

สามเณโร อถ สามเณริกา

กสฺสปสฺส วินยสฺมี ปพฺพชฺชา

ปาปกมฺมึ เต อกริสุ ตาวเท

ตโปทา ราชกเห ยฺหุฑฺธึ นาคาโนคาหเนน จ

โสภิตอ อรหํ ภิกฺขุ ปณฺจกปฺปสตํ สเรติ ฯ

[๒๕๓] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ อธิมาเนน อณฺฺณ
พฺยาภาสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ภควตา สิกฺขาปทํ ปณฺฺตตํ
กจฺจํ นฺ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตฺติ อานนฺฺนติ ฯ อถ โข โส ภิกฺขุ
ภควโต เอตมคฺคํ อโรเจติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อธิมาเนนาติ ฯ

[๒๕๔] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ปณฺฺชาย อรณฺฺเ
วิหริติ เอวํ มํ ชโน สมฺภาเวสฺสตีติ ฯ ตํ ชโน สมฺภาเวสิ ฯ ตสฺส
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯ เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว
ปณฺฺชาย อรณฺฺเ วตถพฺพํ โย วเสยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ปณฺฺชาย ปิณฺฺทาย จริติ
เอวํ มํ ชโน สมฺภาเวสฺสตีติ ฯ ตํ ชโน สมฺภาเวสิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯ เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว ปณฺฺชาย
ปิณฺฺทาย จริตพฺพํ โย จเรยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๘๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อญฺจตรํ
ภิกฺขุ เอตทโวจ เย อาวุโส อมฺหากํ อุปชฌายสฺส สทุธิ-
วิหาริกา สพุเพ ว อรหนฺโตติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสี ฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ อุลลปนา-
ธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
ถุลลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ
อญฺจตรํ ภิกฺขุ เอตทโวจ เย อาวุโส อมฺหากํ อุปชฌายสฺส
อนฺตเววสิกา สพุเพ ว มหิทธิกา มหานุภาวาติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสี ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสี ฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ
อุลลปนาธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส
อาปตฺติ ถุลลจฺจยสฺสาติ ฯ

[๒๘๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ ปณฺิชาย
จงฺกมฺติ ๑ เอวํ มํ ชโน สมฺภาเวสฺสตีติ ฯ ตํ ชโน สมฺภาเวสี ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสี ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสี ฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว ปณฺิชาย จงฺกมิตพฺพํ โย
จงฺกเมยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร
ภิกฺขุ ปณฺิชาย ติฏฺฐติ ฯเปฯ ปณฺิชาย นิสีทติ ๒ ฯเปฯ ปณฺิชาย
เสยฺยํ กปฺเปติ ๓ เอวํ มํ ชโน สมฺภาเวสฺสตีติ ฯ ตํ ชโน สมฺภาเวสี ฯ
#๑ ย. ม. จงฺกมิ ฯ ๒ ย. ม. นิสีทิ ฯ ๓ สพุพตฺถ กปฺเปสีติ ทิสฺสติ ฯ

ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส น จ ภิกฺขเว ปณฺิชาย เสยฺยา กปฺเปตพฺพา ๑
โย กปฺเปยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๘๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อญฺจตรสฺส
ภิกฺขุโน อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลลปฺติ ฯ โสปี เวมมาห มยฺหํปี
อาวุโส สญฺโฆชนา ปหฺินาติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน
ปาราชิกนฺติ ฯ

[๒๘๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ รโหคโต
อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลลปฺติ ฯ ปรจิตฺตวิฑู ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุํ อปฺสาเทสิ
มา อาวุโส เอวรूपํ อภณฺิ นตฺเถโส ตฺยฺหนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ
รโหคโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อุลลปฺติ ฯ เทวตา ตํ ภิกฺขุํ อปฺสาเทสิ
มา ภนฺเต เอวรूपํ อภณฺิ นตฺเถโส ตฺยฺหนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
ปาราชิกสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๒๘๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ อญฺจตรํ
อุปาสกํ เอตทโวจ โย อาวุโส ตฺยฺหํ วิหาเร วสฺติ โส ภิกฺขุ
#๑ สพฺพตฺถ เสยฺยํ กปฺเปตพฺพนฺติ ทิสฺสติ ฯ

อรหติ ฯ โส จ ภิกฺขุ ๑ ตสฺส วิหาเร วสติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสติ ฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ
อุลฺลปนาธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส
อาปตฺติ อุลฺลจฺยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร
ภิกฺขุ อณฺฺตรํ อุปาสกํ เอตทโวจ ยํ ตฺวํ อวฺุโส ภิกฺขุํ
อุปฺภฺจาสี ๒ จีวรปิณฺฑทปาตเสนาสนคิลานปจฺจยภเสชฺชปริกฺขารเณ โส
ภิกฺขุ อรหติ ฯ โส จ ตํ ภิกฺขุํ อุปฺภฺจาสี ๓ จีวรปิณฺฑทปาต-
เสนาสนคิลานปจฺจยภเสชฺชปริกฺขารเณ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสติ ฯ กิจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ อุลฺลปนา-
ธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ
อุลฺลจฺยสฺสาติ ฯ

[๒๕๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ คิลาน
โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจํ อตุถายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺโมติ ฯ
นาวฺุโส ทุกฺกริ อณฺฺณํ พฺยาภาตฺนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
เย โข เต ภควโต สวากา เต เอวํ วเทยฺยํ อหณฺจมฺหิ
น ภควโต สวากโ กจฺจิ นฺุ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตฺตี
อาปนฺุโนติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสติ ฯ กิจฺจโต ตฺวํ
ภิกฺขุติ ฯ อนฺุุลฺลปนาธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
#๑ ยฺ. ม. โปตฺถเกสฺสุ อัยฺ ปาโง น ปญฺญาติ ฯ ๒ ยฺ. ม. อุปฺภฺจเสติ ฯ
#๓ ยฺ. ม. อุปฺภฺจเสติ ฯ

อนุลลปนาธิปฺปายสฺสาติ ๑ ๑ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ
คิลาน โหติ ๑ ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจฺจํ อตุถายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺส-
ธมฺโมติ ๑ อารานฺนีโย โข อาวุโส ธมฺโม อารทฺธวิริเยนาติ ๑ ตสฺส
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลลปนาธิปฺปายสฺสาติ ๑
เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คิลาน โหติ ๑ ตํ ภิกฺขุ
เอตทโวจฺจํ มา โข อาวุโส ภายิตฺติ ๑ นานํ อาวุโส มจฺจุโน
ภายามิตฺติ ๑ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
อนุลลปนาธิปฺปายสฺสาติ ๑ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ
คิลาน โหติ ๑ ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจฺจํ มา โข อาวุโส ภายิตฺติ ๑
โย นฺนาวุโส วิปฺปฏิสารี อสฺส โส ภาเยยฺยาติ ๑ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลลปนาธิปฺปายสฺสาติ ๑ เตน โข
ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คิลาน โหติ ๑ ตํ ภิกฺขุ เอตทโวจฺจํ
อตุถายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺโมติ ๑ อารานฺนีโย โข อาวุโส
ธมฺโม สมฺมาปยฺตฺเตนาติ ๑ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อนุลลปนาธิปฺปายสฺสาติ ๑ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร
#๑ อิตฺโต ปุเร ยฺยูโรปฺปิโยปฺตฺถเก เอกํ วตฺถุ อติเรกํ โหติ ๑ ตตฺถ
#หิ วุตฺตํ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ คิลาน โหติ ๑ ตํ
#ภิกฺขุ เอตทโวจฺจํ อตุถายสฺมโต อุตฺตริมนุสฺสธมฺโมติ ๑ น อาวุโส
#ทูกฺกรํ อารานฺตฺตฺตฺติ ๑ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ
#ภิกฺขุ อนุลลปนาธิปฺปายสฺสาติ ๑ ตํ สพฺเพสุ ปฺตฺถเกสุ น ทิสฺสติ ๑

ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ เอตทวโจ อุตถายสมโต
อุตฺตริมนุสฺสธมฺโมติ ฯ อารานนีโย โข อาวุโส ธมฺโม อารทฺธ-
วิริเยนาติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
อนุลฺลปนาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ
คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ เอตทวโจ อุตถายสมโต อุตฺตริ-
มนุสฺสธมฺโมติ ฯ อารานนีโย โข อาวุโส ธมฺโม ยุตฺตโยเคนาติ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลฺลปนาธิปฺปาย-
ยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ คีลาโน
โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ เอตทวโจ กจฺจาวุโส ขมนียํ กจฺจิ ยาปนียนฺติ ฯ
นาวุโส สกกา เยน วา เตน วา อธิวาเสตฺถนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลฺลปนาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺญตโร ภิกฺขุ คีลาโน โหติ ฯ ตํ ภิกฺขุ
เอตทวโจ กจฺจาวุโส ขมนียํ กจฺจิ ยาปนียนฺติ ฯ นาวุโส สกกา
ปฺปุชฺชเนน อธิวาเสตฺถนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ กิจฺจโต ตฺवं ภิกฺขุติ ฯ อุลฺลปนาธิปฺปายโ อหํ
ภควาติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ ปาราชิกสฺส อาปตฺติ อุลฺลจฺยสฺสาติ ฯ

[๒๕๑] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตโร พุราหุมนฺ ภิกฺขุ
นิมนเตตฺวา เอตทวโจ आयนฺตุ โภณฺโต อรหฺนฺโตติ ฯ เตสํ
กุกฺกัจจํ อโหสิ มยญฺจมหา น อรหฺนฺโต ๑ อญฺญจ พุราหุมนฺ
#๑ ย. ม. อนรหฺนฺโต ฯ

อเมห อรหนตฺวาเทน สมฺทาจรติ กถํ นฺ โข อเมหิ ปฏิปชฺชิ-
ตพฺพนฺติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว
ปสาทภณฺเณติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร พฺราหฺมโณ
ภิกฺขุ นิมนฺเตตฺวา เอตทวโจ นิสินฺหตุ โภจนฺโต อรหนฺโตติ ฯเปฯ
ภุจฺชนฺตุ โภจนฺโต อรหนฺโตติ ฯเปฯ ตปฺเปนฺตุ โภจนฺโต อรหนฺโตติ
ฯเปฯ คจฺจนฺตุ โภจนฺโต อรหนฺโตติ ฯ เตสํ กุกฺกัจจํ อโหสิ
มยฺลจฺมหา น อรหนฺโต อยฺลจ พฺราหฺมโณ อเมห อรหนตฺวาเทน
สมฺทาจรติ กถํ นฺ โข อเมหิ ปฏิปชฺชิตพฺพนฺติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขเว ปสาทภณฺเณติ ฯ

[๒๕๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตฺรตฺส
ภิกฺขุโน อุตฺตริมนฺุสฺสทฺมมํ อุลฺลปฺติ ฯ โสปี เอวมาห มยฺหํปี
อาวุโส อาสวา ปหีนํติ ฯ ตฺสส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตฺรตฺส ภิกฺขุโน อุตฺตริมนฺุสฺสทฺมมํ
อูลฺลปฺติ ฯ โสปี เอวมาห มยฺหํปี อาวุโส เอเต ฐมฺมา สํวิชฺชนฺตีติ ฯ
ตฺสส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อาปตฺตี
ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺตโร ภิกฺขุ อณฺตฺรตฺส ภิกฺขุโน อุตฺตริมนฺุสฺสทฺมมํ อูลฺลปฺติ ฯ
โสปี เอวมาห อหํปี อาวุโส เอเตสุ ฐมฺเมสุ สนฺทิสฺสามิตี ฯ
ตฺสส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อาปตฺตี

ตฺว่า ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกฺนฺติ ฯ

[๒๕๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรฺ ภิกฺขุํ ฌตฺกกา
เอตทวโจ เอหิ ฆนฺเต อการํ อชฺฌาวสฺสตี ฯ อภพฺโพ โข
อาวุโส มาทิสฺส อการํ อชฺฌาวสฺสตี ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ๑ กิจฺจโต ตฺว่า ภิกฺขุติ ๑ อนุลฺลปนา-
ธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ๑ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลฺลปนาธิปฺปายสฺสตี ๑
เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรฺ ภิกฺขุํ ฌตฺกกา เอตทวโจ เอหิ
ฆนฺเต กามे ปริภุชฺชาติ ๑ อวฺฐา เม อาวุโส กามาติ ๑
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ๑ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ๑ กิจฺจโต
ตฺว่า ภิกฺขุติ ๑ อนุลฺลปนาธิปฺปาโย อหํ ภควาติ ๑ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ อนุลฺลปนาธิปฺปายสฺสตี ๑ เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรฺ
ภิกฺขุํ ฌตฺกกา เอตทวโจ อภิรมฺสิ ฆนฺเตติ ๑ อภิรโต อหํ
อาวุโส ปรมาย อภิรติยาติ ๑ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ เย โข เต
ภควโต สวากา เต เอวํ วเพยฺยํ อหญฺจมุหิ น ภควโต สวาก
กจฺจि นฺ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตฺติ อาปนฺโนติ ๑ ภควโต
เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ๑ กิจฺจโต ตฺว่า ภิกฺขุติ ๑ อนุลฺลปนาธิปฺปาโย
อหํ ภควาติ ๑ อนาปตฺติ ภิกฺขุ อนุลฺลปนาธิปฺปายสฺสตี ๑

[๒๕๔] เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลฺลา ภิกฺขุ กตฺถิ กตฺวา
อญฺญตรสฺมี อวาเส วสฺสํ อุปคจฺจิสฺสุ โย อิมฺมุหา อวาสา
ปจฺมํ ปกฺกมิสฺสตี ตํ มยฺ อรฺหาติ ชานิสฺสามาติ ๑ อญฺญตโร

ภิกฺขุ มํ อรหติ ชานนฺตฺติ ตมฺหา อวาสา ปจฺมํ ปกฺกามิ ๑ ๕
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจि นฺ โข อหํ ปาราชิกํ อาปตฺตี
อาปนฺโนติ ๕ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิ ๕ อาปตฺตี ตฺวํ
ภิกฺขุ อาปนฺโน ปาราชิกนฺติ ๕

[๒๕๕] เตน ๒ สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเห วิหริติ เวพฺพเน
กถนฺทกนิวาเป ๕ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา จ ลกฺขโณ
อายสฺมา จ มหาโมคฺคัลลาโน คิञฺฉณฺฎฺฐา ปพฺพเต วิหริตฺติ ๕
อถ โข อายสฺมา มหาโมคฺคัลลาโน ปุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย
เยนายสฺมา ลกฺขโณ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
อายสฺมนฺตํ ลกฺขณํ เอตทโวจ อายมาวฺโส ลกฺขณ ราชคฺห์
ปิณฑาย ปวิสิสฺสามาติ ๕ เอวมาวฺโสติ โข อายสฺมา ลกฺขโณ
อายสฺมโต มหาโมคฺคัลลานสฺส ปจฺจสฺโสติ ๕ อถ โข อายสฺมา
มหาโมคฺคัลลาโน คิञฺฉณฺฎฺฐา ปพฺพตา โอโรหนฺโต อณฺตฺตรสฺมี
ปเทเส สิตฺติ ปาตุวาทิ ๕ อถ โข อายสฺมา ลกฺขโณ อายสฺมนฺตํ
มหาโมคฺคัลลานํ เอตทโวจ โโก นฺ โข อาวฺโส มหาโมคฺคัลลาน
เหตุ โโก ปจฺจโย สิตฺตสฺส ปาตุกมฺมายาติ ๕ อกาโล โข อาวฺโส
ลกฺขณ เอตสฺส ปณฺหสฺส พุยากรณาย ๓ ภควโต มํ สนฺติเก เอตํ
ปณฺหํ ปุจฺฉาติ ๕ อถ โข อายสฺมา จ ลกฺขโณ อายสฺมา จ
#๑ ย. ม. ปกฺกมิ ๕ ๒ ย. รา. เตน โข ปน ๕ ๓ ย. ม. โปตฺตเกสฺ
#อัย ปาโธ น ทิสฺสติ ๕

มหาโมคคัลลานะ ราชคเห ปิณฑาย จริตวา ปจฺจนาคตฺตํ ปิณฑปาต-
ปฏิกกนฺตา เชน ภควา เตนฺอุปสงฺกมึสุ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสึทึสุ ฯ เอกมนฺตํ นิสินฺโน โข อายสฺมา
ลภฺชโณ อายสฺมนฺตํ มหาโมคคัลลानํ เอตทโวจ อิชายสฺมา มหา-
โมคคัลลानะ คิซฺมณฺฎา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อณฺตรสฺมึ ปเทเส
ลิตฺติ ปาตุวากาสึ โก นุ โข อวฺุโส โมคคัลลาน เหนฺตุ โก
ปจฺจโย ลิตฺตสฺส ปาตุกมฺมายาติ ฯ อิชานํ อวฺุโส คิซฺมณฺฎา
ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทลํ อญฺจิกสงฺขลิกํ เวหาลํ กจฺฉนฺตํ ตเมนนํ
คิซฺมาปี กงฺกาปี ๑ กุลลาปี อนฺุปติตฺวา อนฺุปติตฺวา ฬาสฺพนฺตริกาทึ ๒
วิทฺุเทนฺติ วิตฺุจเณนฺติ ๓ วิราเชนฺติ ๔ สฺวาตฺสุทํ ๕ อญฺญสฺสรํ กโรติ ตสฺส
มยฺหํ อวฺุโส เอตทโหสิ อจฺฉริยํ วต โก อพฺุฏฺตํ วต โก
เอวฺุโรไปปี นาม สตฺโต ภวิสฺสติ เอวฺุโรไปปี นาม ยกฺโข ภวิสฺสติ
เอวฺุโรไปปี นาม เปโต ภวิสฺสติ ๖ เอวฺุโรไปปี นาม อตฺตภาวปฏฺิลาโก
ภวิสฺสติติ ฯ ภิกฺขุ อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ อุตฺตริมนฺุสฺสธมฺมํ
อายสฺมา มหาโมคคัลลานะ อุลฺลปฺตีติ ฯ อถ โข ภควา ภิกฺขุ
#๑ ย. ม. กากาปี ๑ ๒ ม. ฬาสฺพนฺตริกาทึ ๑ ๓-๔ ย. ม. ไปตฺถเกสฺ
#อิทํ ปาจฺทวฺยํ น ทิสฺสติ ๑ ๕ ตพฺพนฺณนํยํ สาสฺทนฺติ อากตฺ ๑ ตตฺถ หึ
#วฺุคฺตํ สาสฺทํ อญฺญสฺสรํ กโรตีติ เอตฺถ สฺทนฺติ นิปาโต ๑ ส
#อญฺจิกสงฺขลิกา อญฺญสฺสรํ อาตฺรสฺสรํ กโรตีติ อตฺถโ ๑ ๖ เอวฺุโรไปปี
#นาม เปโต ภวิสฺสติติ ย. ม. ไปตฺถเกสฺ น ทิสฺสติ ๑

อามนฺเตสิ จกฺขุภูตา วต ภิกฺขเว สาวกา วิหรนฺติ ฅาณภูตา
วต ภิกฺขเว สาวกา วิหรนฺติ ยตฺร หิ นาม สาวโก เอวรูป
ณสฺสติ วา ทกฺขติ วา สกฺขี วา กริสฺสติ ปุพฺเพ ว เม โส
ภิกฺขเว สตฺโต ทิฏฺฐโส อโหสิ อปีจําหํ น พุยาภาสี อหฺนเจตํ
พุยากรเยยฺยํ ปเร จ เม น สทฺทหฺนเยยฺยํ เย เม น สทฺทหฺนเยยฺยํ
เตสนนฺตํ อสฺส ทิฆมฺรตฺตํ อหิตาย ทกฺขาย เอโส ภิกฺขเว สตฺโต
อิมสฺมีเยว ราชคฺเห โคฆาตโก อโหสิ โส ตสฺส กมฺมสฺส วิปาเกน
พฺหุณี วสฺตานิ พฺหุณี วสฺสตานิ พฺหุณี วสฺสทสฺสตานิ พฺหุณี
วสฺสทตสฺสตานิ นิริเย ปจิตฺวา ตสฺเสว กมฺมสฺส วิปากาวเสเสน
เอวรูปํ อตฺตภาวปฏิลาภํ ปฏิสฺเวเทติ สจฺจํ ภิกฺขเว โมคฺคฺลลาโน
อาห อนาปตฺติ ภิกฺขเว โมคฺคฺลลานสฺสาติ ฯเปฯ อิธํ อวฺโส
คิฆฺมกฺุฏา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสํ มํสเปสี เวหาสี กจฺจนตํ
ตเมนํ คิฆฺมาปี กงฺกาปี กุลลาปี อนุปฺติตฺวา อนุปฺติตฺวา วิตุเทนฺติ ๑
วิตฺจฺเจนฺติ วิราเชนฺติ ๒ สุวาสุสฺสํ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอโส
ภิกฺขเว สตฺโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห โคฆาตโก อโหสิ ฯเปฯ
อิธํ อวฺโส คิฆฺมกฺุฏา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสํ มํสปีณํ
เวหาสี กจฺจนตํ ตเมนํ คิฆฺมาปี กงฺกาปี กุลลาปี อนุปฺติตฺวา
อนุปฺติตฺวา วิตุเทนฺติ วิตฺจฺเจนฺติ วิราเชนฺติ สุวาสุสฺสํ อญฺญสฺสรํ
#๑ ย. ม. โปตฺถเกสุ อยํ ปาโง นตฺถิ ฯ ๒ ย. ม. วิภเชนฺติ ฯ อิโต
#ปรี ปจฺฉิมํ ปาจทฺวยญฺเวยว ตตฺถ ทิสฺสติ โน ปรีโม ปาโง ฯ

กโรติ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว สตฺโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห สาธุณฺโณ
อโหสิ ฯเปฯ อิธํ อวฺโส คุชฺฌณฺญา ปพฺพตา โอรุหนฺโต
อทฺทสํ นิจฺฉวี ปุริสํ เวหาลํ กจฺจนฺตํ ตเมณํ คุชฺฌาปี กงฺกาปี
กฺลลาปี อนุปฺติตฺวา อนุปฺติตฺวา วิตุเทฺนติ วิตฺตเจฺนติ วิราเชฺนติ
สุวาสฺสํ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว สตฺโต อิมสฺมีเยว
ราชคฺเห โอรพฺภิกฺโก อโหสิ ฯเปฯ อิธํ อวฺโส คุชฺฌณฺญา
ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสํ อสิโลมํ ปุริสํ เวหาลํ กจฺจนฺตํ
ตสฺส เต อสิ อฺปฺติตฺวา อฺปฺติตฺวา ตสฺเสว กายे นฺิพฺตฺนติ
สุวาสฺสํ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว สตฺโต
อิมสฺมีเยว ราชคฺเห สุกริโก อโหสิ ฯเปฯ อิธํ อวฺโส
คุชฺฌณฺญา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสํ สตฺติโลมํ ปุริสํ เวหาลํ
กจฺจนฺตํ ตสฺส ตา สตฺติโย อฺปฺติตฺวา อฺปฺติตฺวา ตสฺเสว
กายे นฺิพฺตฺนติ สุวาสฺสํ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว
สตฺโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห มาคฺวิโก อโหสิ ฯเปฯ อิธํ
อวฺโส คุชฺฌณฺญา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสํ อฺสุโลมํ ปุริสํ
เวหาลํ กจฺจนฺตํ ตสฺส เต อฺสุ อฺปฺติตฺวา อฺปฺติตฺวา ตสฺเสว
กายे นฺิพฺตฺนติ สุวาสฺสํ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอโส
ภิกฺขเว สตฺโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห การณฺโณ อโหสิ ฯเปฯ
อิธํ อวฺโส คุชฺฌณฺญา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสํ สุจิโลมํ
ปุริสํ เวหาลํ กจฺจนฺตํ ตสฺส ตา สุจฺโย อฺปฺติตฺวา อฺปฺติตฺวา

ตสเสว กายะ นิปตฺตนิ สฺวาสุสุทฺ อฏฺฏสุสุทฺ กโรติ ฯเปฯ
เอโส ภิกฺขเว สตุโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห สารถิ อโหสิ ฯเปฯ
อิธํ อวฺโส คิฆณฺฎา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสฺ สุจิโลมฺ
ปฺริสฺ เวหาลฺ คจฺจนฺตํ ตสฺส ตา สุจิโย สีเส ปวิสิตฺวา มฺขโต
นิกฺขมฺนติ มฺเข ปวิสิตฺวา อฺรโต นิกฺขมฺนติ อฺเร ปวิสิตฺวา อฺทรโต
นิกฺขมฺนติ อฺทฺเร ปวิสิตฺวา อฺรุหิ นิกฺขมฺนติ อฺรุสุ ปวิสิตฺวา ชงฺฆาหิ
นิกฺขมฺนติ ชงฺฆาสุ ปวิสิตฺวา ปาเทหิ นิกฺขมฺนติ สฺวาสุสุทฺ อฏฺฏสุสุทฺ
กโรติ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว สตุโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห
สุจิโก ๑ อโหสิ ฯเปฯ อิธํ อวฺโส คิฆณฺฎา ปพฺพตา โอรุหนฺโต
อทฺทสฺ กุมฺภณฺฑํ ปฺริสฺ เวหาลฺ คจฺจนฺตํ โส ๒ คจฺจนฺโตปิ เต ว
อณฺเฑ ขนฺธะ โอรุเปตฺวา คจฺจนฺติ นิสิตฺนฺโตปิ เตเสว อณฺเฑสุ
นีสิตฺติ ตเมนํ คิฆณฺฎาปี กงฺกาปี กุลลาปี อนฺุปตฺติวา อนฺุปตฺติวา
วิตฺเตนฺติ วิตฺตเจนฺติ วิกฺกเจนฺติ สฺวาสุสุทฺ อฏฺฏสุสุทฺ กโรติ ฯเปฯ
เอโส ภิกฺขเว สตุโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห กามกฺกุโฏ อโหสิ ฯเปฯ
อิธํ อวฺโส คิฆณฺฎา ปพฺพตา โอรุหนฺโต อทฺทสฺ ปฺริสฺ กฺุณฺฎเป
สสีสํกํ นิมฺกคฺคํ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว สตุโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห
ปรทาริโก อโหสิ ฯเปฯ อิธํ อวฺโส คิฆณฺฎา ปพฺพตา
โอรุหนฺโต อทฺทสฺ ปฺริสฺ กฺุณฺฎเป สสีสํกํ นิมฺกคฺคํ อฺโกหิ หตฺเถหิ
คฺุณฺฑิ ขาทนฺตํ ฯเปฯ เอโส ภิกฺขเว สตุโต อิมสฺมีเยว ราชคฺเห
#๑ ย. ม. สุจโก ฯ ๒ ย. ส. ฯ

ทฎฐพฺรหฺมโณ อโหสิ โส กสฺสปสฺส สมนฺนสพฺพทฺฐสฺส ปาวจน
ภิกฺขุสงฺฆํ ภตฺเตน นินฺนเตตฺวา โทณฺเีย คุถสฺส ปุราเปตฺวา กาลํ
อาโรจาเปตฺวา เอตทโวจ อโโต ๑ โภจนฺโต ยาวทตฺถํ ภูณฺชนฺตฺเจว
หฺรณฺตฺ จาติ โส ตสฺส กมฺมสฺส วิปาเกน พหฺนุณี วสฺสานิ พหฺนุ
วสฺสสตานิ พหฺนุณี วสฺสสทฺสทานิ พหฺนุณี วสฺสตตสทฺสทานิ นิริเย
ปจฺติวาทสฺเสว กมฺมสฺส วิปากาวเสเสน เอวรूपิ อตฺตภาวปฏิลาภิ
ปฏิสฺสเวเทติ สจฺจํ ภิกฺขเว โมคฺคกฺคฺคาโน อาห อนาปตฺติ ภิกฺขเว
โมคฺคกฺคฺคานสฺสาติ ฯเปฯ อิธํ อาวุโส คิซฺฆณฺฎา ปพฺพตา
โอโรหฺนฺโต อทฺทสฺ อิจฺฉวี อิตฺถิ เวหสฺ อจฺฉนฺตี ตเมนํ คิซฺฆาปี
กงฺกาปี กุลาปี อนฺุปตฺติวาท อนฺุปตฺติวาท วิตุเทนฺติ วิตฺจเณนฺติ วิราเชนฺติ
สาสฺสทฺ อญฺญสฺสรํ กโรติ เอสา ภิกฺขเว อิตฺถิ อิมสฺมีเยว ราชคเ
อติจารินิ อโหสิ ฯเปฯ สจฺจํ ภิกฺขเว โมคฺคกฺคฺคาโน อาห อนาปตฺติ
ภิกฺขเว โมคฺคกฺคฺคานสฺสาติ ฯ อิธํ อาวุโส คิซฺฆณฺฎา ปพฺพตา
โอโรหฺนฺโต อทฺทสฺ อิตฺถิ ทฺกคฺคนฺธิ มงฺคฺลสิ เวหสฺ อจฺฉนฺตี ตเมนํ
คิซฺฆาปี กงฺกาปี กุลาปี อนฺุปตฺติวาท อนฺุปตฺติวาท วิตุเทนฺติ วิตฺจเณนฺติ
วิราเชนฺติ สาสฺสทฺ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอสา ภิกฺขเว อิตฺถิ
อิมสฺมีเยว ราชคเ อิกฺขณฺิกา อโหสิ ฯเปฯ อิธํ อาวุโส
คิซฺฆณฺฎา ปพฺพตา โอโรหฺนฺโต อทฺทสฺ อิตฺถิ อฺุปฺกํ อิกฺกิลินิ
อิกฺกิลินิ เวหสฺ อจฺฉนฺตี สาสฺสทฺ อญฺญสฺสรํ กโรติ ฯเปฯ เอสา
#๑ ยู. ม. อโห ฯ

ภิกฺขเว อิตฺถิ กาลิงฺคสฺส รณฺโณ อคฺคฺมเหสี อโหสิ ๑ สฺวา อิตฺถาปกฺตา
สฺปตฺตี อํคารกฺกฺกาเหน โอยฺกิริ ๗เปฯ อิทฺถํ อวฺวโส คิซฺมณฺณฺญา
ปฺพพฺตา โอยฺโรหนฺโต อทฺทลํ อสีสฺกพฺนฺธึ เวหาลํ กจฺจนฺตํ ตสฺส
อุเร อกฺขิณิ เจว โหนฺติ มฺขณฺจ ตเมณํ คิซฺมาปี กงฺกาปี กุลฺตาปี
อนฺุปฺติตฺวา อนฺุปฺติตฺวา วิตุเทนฺติ วิตฺจฺเณนฺติ วิราเชนฺติ สฺวาสุสฺสํ
อณฺุณฺนฺสฺสรํ กโรติ ๗เปฯ เอโส ภิกฺขเว สฺตฺโต อิมฺสฺมีเยว ราชคฺเห
ทามริโก ๒ นาม โจรฆาตโก อโหสิ ๗เปฯ อิทฺถํ อวฺวโส คิซฺมณฺณฺญา
ปฺพพฺตา โอยฺโรหนฺโต อทฺทลํ ภิกฺขุ เวหาลํ กจฺจนฺตํ ตสฺส สงฺฆาณฺิปี
อาทิตฺตา สมฺปชฺชลิตา สลฺยชฺติณฺณา ๑ ปฺตฺโตปี อาทิตฺโต สมฺปชฺชลิโต
สลฺยชฺติณฺโ ๔ กายพฺนฺธณฺิปี อาทิตฺตํ สมฺปชฺชลิตํ สลฺยชฺติณฺณํ ๕ กายโยปี
อาทิตฺโต สมฺปชฺชลิโต สลฺยชฺติณฺโ สฺวาสุสฺสํ อณฺุณฺนฺสฺสรํ กโรติ
๗เปฯ เอโส ภิกฺขเว ภิกฺขุ กสฺสปฺสฺส สมฺมาสมฺพฺทฺธสฺส ปาวจเน
ปาปภิกฺขุ อโหสิ ๗เปฯ อิทฺถํ อวฺวโส คิซฺมณฺณฺญา ปฺพพฺตา
โอยฺโรหนฺโต อทฺทลํ ภิกฺขุณิ ๗เปฯ อทฺทลํ สิกฺขมาณํ อทฺทลํ
สามเณรํ อทฺทลํ สามเณริ เวหาลํ กจฺจนฺตํ ตสฺสา สงฺฆาณฺิปี
อาทิตฺตา สมฺปชฺชลิตา สลฺยชฺติณฺณา ปฺตฺโตปี อาทิตฺโต สมฺปชฺชลิโต
สลฺยชฺติณฺโ กายพฺนฺธณฺิปี อาทิตฺตํ สมฺปชฺชลิตํ สลฺยชฺติณฺณํ กายโยปี
#๑ ย. ม. โปคฺคฺกเกสุ อัยฺ ปาโจ นตฺถิ ๗ ๒ ย. ม. ทามริโก ๗
#๓-๔-๕ ยมิธ สลฺยชฺติณฺณา สลฺยชฺติณฺโ สลฺยชฺติณฺณนฺติ ลิกฺขิตฺติ
#๓ กตฺถจฺจ สลฺยชฺติณฺณา สลฺยชฺติณฺโ สลฺยชฺติณฺณนฺติ ๗

อาทิตฺโต สมปชฺชลิโต สยฺโชติภูโต สาสฺสุทฺโธ อฏฺฐสฺสรํ กโรติ
 ตสฺส มยฺหํ อาวุโส เอตทโหสิ อจฺฉริยํ วัต โภ อพฺภูตํ วัต โภ
 เอวฺรูโปปี นาม สตฺโต ภวิสฺสติ เอวฺรูโปปี นาม ยกฺโข ภวิสฺสติ
 เอวฺรูโปปี นาม เปโต ภวิสฺสติ เอวฺรูโปปี นาม อตฺตภาวปฏฺฐิตาโก
 ภวิสฺสติติ ฯ ภิกฺขุ อชฺชฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ อุตฺตริมนฺนุสฺสธมฺมํ
 อายสฺมา มหาโมคฺคัลลาโน อุลฺลปฺตีติ ฯ อถ โข ภควา ภิกฺขุ
 อามนฺเตสิ จกฺขุภูตา วัต ภิกฺขเว สาวกา วิหรนฺติ ฌาณภูตา วัต
 ภิกฺขเว สาวกา วิหรนฺติ ยตฺร หิ นาม สาวโก เอวฺรูปี ฌสฺสติ
 วา ทกฺขติ วา สกฺขี วา กริสฺสติ ปุพฺเพ ว เม สว ภิกฺขเว สามเณริ
 ทิฏฺฐา อโหสิ อปีจําหํ น พฺยากาสี อหณฺเจตํ พฺยากเรยฺยํ
 ปเร จ เม น สทฺทเหยฺยํ เย เม น สทฺทเหยฺยํ เตสนฺตํ อสฺส
 ทิฆมฺมตฺตํ อหิตาย ทกฺขาย เอสา ภิกฺขเว สามเณริ กสฺสปสฺส
 สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส ปาวจนฺ ปาปสามเณริ อโหสิ สว ตสฺส กมฺมสฺส
 วิปาเกน พฺหุณี วสฺसानิ พฺหุณี วสฺสสตานิ พฺหุณี วสฺสสทฺสฺसानิ พฺหุณี
 วสฺสสทฺสทฺสฺसानิ นิริเย ปจิตฺวา ตสฺเสว กมฺมสฺส วิปากาวเสเสน
 เอวฺรูปี อตฺตภาวปฏฺฐิตาภํ ปฏฺฐิเสวเทติ สจฺจํ ภิกฺขเว โมคฺคัลลาโน
 อาห อนาปตฺติ ภิกฺขเว โมคฺคัลลานสฺสาติ ฯ

[๒๕๖] อถ โข อายสฺมา มหาโมคฺคัลลาโน ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
 ยตฺถํ อาวุโส ตโปทา สนฺทติ โส ทโห อจฺฉริทโก สีโตทโก
 สวโตทโก เสโตทโก สฺปตฺติตฺโต รมณฺีโย ปหุตฺมจฺฉกจฺฉโป จกฺก-

มตตานิ จ ปทุมmani ปุ่ปฺพนฺติ อถ จ ปนายิ ตโปทา กุถิตา สนนฺตติ ฯ
ภิกขุ อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถถึ หิ นาม आयสฺมา
มหาโมคฺคฺคฺลาโน เอวํ วกฺขติ ยตยํ อาวุโส ตโปทา สนนฺตติ
โส ทโห อจฺโฆทโก สีโตทโก สาทิตทโก เสโตทโก สุปฺตติโต
รมณฺีโย ปนฺตมจฺฉกจฺฉโป จกฺกมตตานิ จ ปทุมmani ปุ่ปฺพนฺติ อถ
จ ปนายิ ตโปทา กุถิตา สนนฺตติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ आयสฺมา
มหาโมคฺคฺคฺลาโน อุตฺตปฺตติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจตุ ฯ
ยตยํ ภิกฺขเว ตโปทา สนนฺตติ โส ทโห อจฺโฆทโก สีโตทโก
สาทิตทโก เสโตทโก สุปฺตติโต รมณฺีโย ปนฺตมจฺฉกจฺฉโป จกฺก-
มตตานิ จ ปทุมmani ปุ่ปฺพนฺติ อปีจายิ ภิกฺขเว ตโปทา ทฺวินฺนํ มหา-
นिरยานํ อนนฺตริกาย อากจฺฉติ เตनายิ ตโปทา กุถิตา สนนฺตติ สจฺจํ
ภิกฺขเว โมคฺคฺคฺลาโน อาห อนาปตฺติ ภิกฺขเว โมคฺคฺคฺลานสฺสาติ ฯ

[๒๕๙] เตน โข ปน สมเยน ราชามาโครฺเสนโย พิมฺพิสาโร
ลิจฺฉวีหิ สทฺธิ์ สงฺคามนุโต ปกฺคโค โหติ ฯ อถ ราชา ปจฺฉนา
เสนํ สงฺกทฺฒิตฺวา ลิจฺฉวีโย ๑ ปฺราเชสิ ฯ สงฺคามे จ นนฺทิจฺฉริ
รณฺวา ลิจฺฉวีโย ๒ ปกฺคคาติ ฯ อถ โข आयสฺมา มหาโมคฺคฺคฺลาโน
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ราชา อาวุโส ลิจฺฉวีหิ ปกฺคโค สงฺคามे จ
นนฺทิจฺฉริ รณฺวา ลิจฺฉวีโย ปกฺคคาติ ฯ ภิกฺขุ อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ
วิปาเจนฺติ ถถึ หิ นาม आयสฺมา มหาโมคฺคฺคฺลาโน เอวํ วกฺขติ
#๑ ลิจฺฉวี วา ลิจฺฉวีโน วาติ อมฺหากํ ขนฺติ ฯ ๒ ย. ม. ลิจฺฉวี ฯ

ราชา อาวุโส ลิจฺฉวีหิ ปภุคฺโค สงฺคามะ จ นนฺทิ จรติ รณฺณา
ลิจฺฉวีโย ปภุคฺคาติ อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมํ อายสฺมา มหาโมคฺคัลลาโน
อุลฺลปฺตีติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสุ ฯ ปจฺมํ ภิกฺขเว ราชา
ลิจฺฉวีหิ ปภุคฺโค อถ ราชา ปจฺจมา เสนํ สงฺกทฺตฺตฺวา ลิจฺฉวีโย
ปฺราเชสิ สจฺจํ ภิกฺขเว โมคฺคัลลาโน อหา อนาปตฺติ ภิกฺขเว
โมคฺคัลลานสฺสาติ ฯ

[๒๕๘] อถ โข อายสฺมา มหาโมคฺคัลลาโน ภิกฺขุ อามนฺเตสิ
อิธํ อาวุโส สปฺปิณิกาย นทียา ตีเร อานนฺชํ ๑สมาธิ สฺมาปฺนโน
นาคานํ โอคฺยห อุตฺตรนฺตานํ โกณฺจํ กโรนฺตานํ สทฺทํ อสฺโสสนฺติ ฯ
ภิกฺขุ อฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ ถลํ หิ นาม อายสฺมา
มหาโมคฺคัลลาโน เอวํ วกฺขติ อิธํ อาวุโส สปฺปิณิกาย นทียา
ตีเร อานนฺชํ สฺมาธิ สฺมาปฺนโน นาคานํ โอคฺยห อุตฺตรนฺตานํ
โกณฺจํ กโรนฺตานํ สทฺทํ อสฺโสสนฺติ อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมํ อายสฺมา
มหาโมคฺคัลลาโน อุลฺลปฺตีติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสุ ฯ
อตุเถโส ภิกฺขเว สฺมาธิ โส จ โข อปฺริสฺสุทฺโธ สจฺจํ ภิกฺขเว
โมคฺคัลลาโน อหา อนาปตฺติ ภิกฺขเว โมคฺคัลลานสฺสาติ ฯ

[๒๕๙] อถ โข อายสฺมา โสภิตฺโต ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อหํ อาวุโส
ปญฺจ กปฺปสฺตานิ อนุสฺสรามิติ ฯ ภิกฺขุ อฺชฌายนฺติ ชียนฺติ
วิปาเจนฺติ ถลํ หิ นาม อายสฺมา โสภิตฺโต เอวํ วกฺขติ อหํ
#๑ ย. ม. อานนฺชํ ฯ

อาวุโส ปณจ กปฺปสตานิ อนุสฺสราณีติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺมํ อายสฺมา
โสภิตโต อุตฺตปตฺติ ๑ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ๑ อตฺเตสา
ภิกฺขเว โสภิตสฺส สทา จ โข เอกาเยว ชาตี สจฺจํ ภิกฺขเว
โสภิตโต อาห อนาปตฺติ ภิกฺขเว โสภิตสฺสชาติ ๑
จตุตฺตปาราชิกํ นิฏฺฐิตํ ๑

---

[๓๐๐] อุกฺกัฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต จตฺตาริ ปาราชิกา ธมฺมา
เยสิ ภิกฺขุ อณฺณตฺริ วา อณฺณตฺริ วา อาปชฺชิตฺวา น ลภตี ภิกฺขุหิ
สทฺฐี สํวาลํ ยถา ปุเร ตถา ปจฺฉา ปาราชิกิ โหติ อสิวโส ๑
ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ
กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ปรี-
สุทฺธเชตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตฺถุหิ ๑ เอวเมตํ ธารยามีติ ๑
ปาราชิกกณฺท์ นิฏฺฐิตํ ๑

ตสฺสุทฺธานํ ๑
เมถุนาทินฺนทานญจ มนุสฺสวิกฺกหฺตฺตริ
ปาราชิกานิ จตฺตาริ เณฺชชวตฺถุ อสิสยาตี ๑

อิเม โข ปนายสมฺมุโต เตรส สงฺฆาทิเสสสา ธมฺมา อุทฺเทสํ อากฺขนฺติ ฯ

ปจฺมสงฺฆาทิเสสํ

[๓๐๑] เตน สมฺเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เซตฺวนเ
อนาถปิณฺฑิกสุส อารามे ฯ เตน โข ปน สมฺเยน อายสฺมา
เสยฺยสโก อนภฺริโต พุรฺหมจฺริยํ จรติ ฯ โส เตน กิโส โหติ ลฺลฺลโ
พุพฺพณฺโณ อุปฺปนฺนุอุปฺปนฺนุทุกฺขาโต ธฺมฺนิสฺนฺถคคฺคฺโต ฯ อทฺทสา
โข อายสฺมา อุทฺทายิ อายสฺมฺนฺตํ เสยฺยสกํ กิถํ ลฺลฺลํ พุพฺพณฺณํ
อุปฺปนฺนุอุปฺปนฺนุทุกฺขาคํ ธฺมฺนิสฺนฺถคคฺคฺตํ ทิสฺวาน อายสฺมฺนฺตํ เสยฺยสกํ
เอตทโวจ กิสุส ตฺวํ อาวฺโส เสยฺยสกํ กิโส ลฺลฺลโ พุพฺพณฺโณ
อุปฺปนฺนุอุปฺปนฺนุทุกฺขาโต ธฺมฺนิสฺนฺถคคฺคฺโต กจฺจิ โน ตฺวํ อาวฺโส
เสยฺยสกํ อนภฺริโต พุรฺหมจฺริยํ จรสีติ ฯ เอวฺมาวฺโสติ ฯ เตนหิ
ตฺวํ อาวฺโส เสยฺยสกํ ยาวตฺถํ ภูณฺช ยาวตฺถํ สฺปิ ยาวตฺถํ
นหาย ยาวตฺถํ ภูณฺชิตฺวา ยาวตฺถํ สฺปีตฺวา ยาวตฺถํ นหายิตฺวา
ยทา เต อนภฺริติ อุปฺปชฺชติ ราโค จิตฺตํ อนฺนทฺธฺเสติ ตทา
หตฺถเณ อุปฺกุกฺमितฺวา อสุจिํ โมเจหิติ ฯ กิณฺณุ โข อาวฺโส กปฺปติ เอวรूपิ
กาคฺคฺนฺติ ฯ อามาวฺโส อหํปิ เอวรूपิ ๑ กโรมีติ ฯ อถ โข อายสฺมา
เสยฺยสโก ยาวตฺถํ ภูณฺช ยาวตฺถํ สฺปิ ยาวตฺถํ นหายิ ยาวตฺถํ
ภูณฺชิตฺวา ยาวตฺถํ สฺปีตฺวา ยาวตฺถํ นหายิตฺวา ยทา อนภฺริติ
อุปฺปชฺชติ ราโค จิตฺตํ อนฺนทฺธฺเสติ ตทา หตฺถเณ อุปฺกุกฺमितฺวา อสุจิํ
#๑ ยู. ม. เอวํ ฯ

โมเจติ ๑ ๑ อถโโข อายสุมา เสยฺยสโก อปเรน สมเขน วณฺณวา
อโหสิ ปีนินฺทริโย ปสนฺนมุขวณฺโณ วิปฺปสนฺนจฺจวณฺโณ ๑ อถโโข
อายสุมโต เสยฺยสกุสฺส สหายกา ภิกฺขุ อายสมฺนตฺติ เสยฺยสกั
เอตทโวจฺจํ ปุพฺเพ โข ตฺวํ อวฺวโส เสยฺยสก กิโส อโหสิ ฐโโข
ทฺพฺพณฺโณ อุปฺปลนฺนุทฺต
เอตฺตริ วณฺณวา ปีนินฺทริโย ปสนฺนมุขวณฺโณ วิปฺปสนฺนจฺจวณฺโณ
กิณฺนุ โข ตฺวํ อวฺวโส เสยฺยสก เกสชฺชํ กโรสฺสิตฺติ ๑ น โข อหํ
อวฺวโส เกสชฺชํ กโรมิ อปีจําห์ ยาวทตฺถํ ภูณฺชามิ ยาวทตฺถํ
สุปํมิ ยาวทตฺถํ นหายามิ ยาวทตฺถํ ภูณฺชิตฺวา ยาวทตฺถํ สฺปิตฺวา
ยวทตฺถํ นหายิตฺวา ยทา เม อนภริตฺติ อุปฺปชฺชติ ราโค จิตฺตํ
อนุทฺทฺเสติ ตทา หตฺถเณน อุปฺกมิตฺวา อสุจํ โมเจมิตฺติ ๑ กิ ปน
ตฺวํ อวฺวโส เสยฺยสก เขเนว หตฺถเณน สทฺธาเทยฺยํ ภูณฺชติ เตเนว
หตฺถเณน อุปฺกมิตฺวา อสุจํ โมเจสฺสิตฺติ ๑ เอวมวฺวโสติ ๑ เข เต
ภิกฺขุ อุปฺปิจฺฉา ๑เป๑ เต อุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ
นาม อายสุมา เสยฺยสโก หตฺถเณน อุปฺกมิตฺวา อสุจํ โมเจสฺสิตฺติ ๑
อถโโข เต ภิกฺขุ อายสมฺนตฺติ เสยฺยสกั อนนฺกปริยาเขน วิครหิตฺวา
ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ ๑ อถโโข ภควา เอตสฺมิมิ นิตาเน เอตสฺมิมิ
ปกรณฺเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺนิปาตาเปตฺวา อายสมฺนตฺติ เสยฺยสกั ปฏฺธิปฺจฺฉิ
สจฺจํ กิร ตฺวํ เสยฺยสก หตฺถเณน อุปฺกมิตฺวา อสุจํ โมเจสฺสิตฺติ ๑ สจฺจํ
#๑ ย. ม. โมเจสฺสิตฺติ ๑

ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจุจฺวิกั โมฆปุริส อนนฺโลมิกั
อปฺปฏิรูปี อสฺสามณฺกั อกฺปิยั อกรณียั กถึ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส
หตุเถณ อุกฺกมิตฺวา อสุจี โมเจตฺสสฺสि นนฺ มยา โมฆปุริส อนเอก-
ปริยาเยน วิราคาย ชฺมุโม เทลิตฺโต โน สรคาย วิสฺสโยคาย ชฺมุโม
เทลิตฺโต โน สฺสโยคาย อนุปาทานาย ชฺมุโม เทลิตฺโต โน สอุปาทานาย
ตตฺถ นาม ตฺวํ โมฆปุริส มยา วิราคาย ชฺมุเม เทลิตฺเต สรคาย
เจเตตฺสสฺสि วิสฺสโยคาย ชฺมุเม เทลิตฺเต สฺสโยคาย เจเตตฺสสฺสि อนฺ-
ปาทานาย ชฺมุเม เทลิตฺเต สอุปาทานาย เจเตตฺสสฺสि นนฺ มยา โมฆปุริส
อนเอกปริยาเยน รากวิราคาย ชฺมุโม เทลิตฺโต มทนิมฺมทนาย ปิปาส-
วินยาย อาลยสมฺมุคฺฆาตาย วฏฺฏฺฏปฺจฺเจทาย ตณฺหกฺขยาย วิราคาย
นิโรธาย นิพฺพานาย ชฺมุโม เทลิตฺโต นนฺ มยา โมฆปุริส อนเอก-
ปริยาเยน กามานั ปหานั อกฺขาตึ กามสณฺณานั ปริณฺญา อกฺขาตา
กามปิปาसानั ปฏฺวิวินโย อกฺขาโต กามวิตกฺกานั สมฺมุคฺฆาโต อกฺขาโต
กามปริพาทานั วุปฺสโม อกฺขาโต เนตึ โมฆปุริส อปฺปสฺนฺนानั
วา ปสาทาย ปสฺนฺนानั วา ภยฺโยภาวาย อถฺเขวตึ โมฆปุริส
อปฺปสฺนฺนानณฺเจว อปฺปสาทาย ปสฺนฺนानณฺจ เอกจฺจานั อณฺณ-
ถตุตฺตายาติ ฯ อถฺโข ภควา อายสฺมณฺตึ เสขฺยสฺกั อนเอกปริยาเยน
วิครหิตฺวา พุทฺถรตฺตาย พุทฺโธปฺสตฺตาย ฯเปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมั
สฺสิกฺขาปทึ อุตฺทฺธิเสขฺยาถ สณฺเจตฺตนิกา สุกฺกวิสสุตฺติ สงฺฆาทีเสโสติ ฯ
เอวณฺจิทฺถ ภควตา ภิกฺขุณฺนั สฺสิกฺขาปทึ ปณฺณตฺตึ โหติ ฯ

[๓๐๒] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุ ปณฺธิตานิ โภชนานิ ภิชฺชิตฺวา
มฺภูจฺสุตฺติ อสมฺปชานา นิทฺทํ โอกฺกมฺนฺติ ฯ เตสํ มฺภูจฺสุตฺตินํ
อสมฺปชานานํ นิทฺทํ โอกฺกมฺนฺตานํ สฺปิณฺนฺเตน อสุจि มฺจุจฺติ ฯ
เตสํ กุกฺกจฺจํ อโหสิ ภควตา สิกฺขาปทํ ปญฺจตุตฺถํ สลฺยเจตฺตนิกา
สุกฺกวิสฺฐุจฺจิ สงฺฆาติเสโสติ อมฺหากณฺจ สฺปิณฺนฺเตน อสุจิ มฺจุจฺติ ๑
อตุถิ เจตฺถ เจตฺนา อุปลพฺภติ ๒ กจฺจि นฺุ โข มยฺยํ สงฺฆาติเสสํ
อาปฺตฺติ อาปฺนฺนาติ ฯ ภควโต เอตมฺตถํ อาริเจสฺสุ ฯ อตุเถสา
ภิกฺขเว เจตฺนา सा จ โข อพฺโพหาริกาติ ฯ อถ โข ภควาเอตสฺมี
นินทาเน เอตสฺมี ปกรณฺเ ชมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ สลฺยเจตฺตนิกา
สุกฺกวิสฺฐุจฺจิ อณฺฺตฺร สฺปิณฺนฺตา สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๓๐๓] สลฺยเจตฺตนิกาติ ชานนฺโต สลฺยชานนฺโต เจจฺจ อภิวิตฺตริตฺวา
วิตฺติกฺกโม ฯ สุกฺกนฺติ ทส สุกฺกานิ นิลํ ปิตกํ โลหิตกํ โอทาทํ
ตฺกฺกวณฺณํ ทกฺกวณฺณํ เตลวณฺณํ จีรวณฺณํ ทริวณฺณํ สปฺปิวณฺณํ ฯ
วิสฺฐุจฺจิ จานา ๓ จาวนา วุจฺจติ วิสฺฐุจฺจิ ฯ อณฺฺตฺร สฺปิณฺนฺตาติ
จเปตฺวา สฺปิณฺนฺตํ ฯ สงฺฆาติเสโสติ สงฺโฆ ว ตฺสฺสา อาปฺตฺติยา
ปริวาสํ เทติ มฺุลาช ปฏิกฺสฺสติ มานตุตฺถํ เทติ อพฺภเกติ น สมฺพหฺุลา
น เอกปฺุคฺคโล เตน วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ ฯ ตสฺเสว อาปฺตฺติ-
นิกายสฺส นามกมฺมํ อธิวจฺนํ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ ฯ
#๑ ยฺ. มฺจุจฺจิ ฯ ๒ ยฺ. ม. ตพฺภติ ฯ ๓ ยฺ. ม. จานโต ฯ

[๓๐๔] อชฺมตฺตฺรฺเป โมเจติ พหิทฺฐารฺเป โมเจติ อชฺมตฺต-
พหิทฺฐารฺเป โโมเจติ อากาเส กฺกฺกั กมฺเปนฺโต โโมเจติ ราคุปฺตฺมฺเก
โโมเจติ วจฺจฺปฺตฺมฺเก โโมเจติ ปฺสฺสาวฺปฺตฺมฺเก โโมเจติ วาตฺปฺตฺมฺเก
โโมเจติ อฺจฺจา­ลฺิง­ค­ปฺา­ณ­ก­ทฺฏ­รฺปฺตฺมฺเก โโมเจติ อโรคฺย­ตฺถาย
โโมเจติ สฺข­ตฺถาย โโมเจติ เกส­ชฺช­ตฺถาย โโมเจติ ทาน­ตฺถาย โโมเจติ
ปฺลฺล­ตฺถาย โโมเจติ ย­ลฺล­ตฺถาย โโมเจติ ส­คฺค­ตฺถาย โโมเจติ
วฺช­ตฺถาย โโมเจติ วิ­มฺส­ตฺถาย โโมเจติ ทว­ตฺถาย โโมเจติ นี­ลํ
โโมเจติ ปิ­ต­กํ โโมเจติ โล­หิต­กํ โโมเจติ โอ­ทาทํ โโมเจติ ต­ก­ก­ว­ณฺณํ
โโมเจติ ท­ก­ว­ณฺณํ โโมเจติ เต­ล­ว­ณฺณํ โโมเจติ ชี­ร­ว­ณฺณํ โโมเจติ
ท­ริ­ว­ณฺณํ โโมเจติ ส­ป­ปี­ว­ณฺณํ โโมเจติ ฯ

[๓๐๕] อชฺมตฺตฺรฺเป­ติ อชฺมตฺตํ อฺปา­ท­ินฺน­รฺเป ฯ พหิทฺฐารฺเป­ติ
พหิทฺฐา อฺปา­ท­ินฺเน วา อ­นฺ­ปา­ท­ินฺเน วา ฯ อชฺมตฺต­พหิทฺฐารฺเป­ติ
ต­ทฺก­เย ฯ อากาเส กฺกฺกั กมฺเปนฺโต­ติ อากาเส วาย­ม­น­ต­สฺส อง­ค­ชา­ตํ
กมฺม­นฺยํ โห­ติ ฯ รา­คุ­ป­ต­มฺเก­ติ รา­เคน ปิ­พิ­ต­สฺส อง­ค­ชา­ตํ กมฺม­นฺยํ
โห­ติ ฯ วจฺจ­ปฺตฺมฺเก­ติ วจ­เจ­น ปิ­พิ­ต­สฺส อง­ค­ชา­ตํ กมฺม­นฺยํ โห­ติ ฯ
ปฺสฺสาวฺปฺตฺมฺเก­ติ ปฺสฺสา­เว­น ปิ­พิ­ต­สฺส อง­ค­ชา­ตํ กมฺม­นฺยํ โห­ติ ฯ
วา­ตฺปฺตฺมฺเก­ติ วา­เต­น ปิ­พิ­ต­สฺส อง­ค­ชา­ตํ กมฺม­นฺยํ โห­ติ ฯ อฺจฺจา­
ลฺิง­ค­ปฺา­ณ­ก­ทฺฏ­รฺปฺตฺมฺเก­ติ อฺจฺจา­ลฺิง­ค­ปฺา­ณ­ก­ทฺฏ­เร­น ปิ­พิ­ต­สฺส อง­ค­ชา­ตํ
กมฺม­นฺยํ โห­ติ ฯ อโรคฺย­ตฺถาย­ติ อโร­โค ภ­วิ­สฺสามิ­ติ ฯ สฺข­ตฺถาย­ติ
สฺขํ เว­ท­นํ อฺป­ปา­เท­สฺสามิ­ติ ฯ เกส­ชฺช­ตฺถาย­ติ เกส­ชฺชํ ภ­วิ­สฺส­ตี­ติ ฯ

ทานตุถายาติ ทานํ ทสฺสามีติ ฯ ปุณฺณตุถายาติ ปุณฺณํ ภวิสฺสตีติ ฯ
ขณฺณตุถายาติ ขณฺณํ ขชิสฺสามีติ ฯ สกฺกตุถายาติ สกฺกํ กมฺมิตฺสามีติ ฯ
วีสฺสตุถายาติ วีสฺสํ ภวิสฺสตีติ ฯ วิมฺมิตฺตุถายาติ วิมฺมิตฺสามีติ ๑ นีลํ
ภวิสฺสตีติ ปิตกํ ภวิสฺสตีติ โลหิตกํ ภวิสฺสตีติ โอบาทํ ภวิสฺสตีติ ฯเปฯ
สปรปฺปวณฺณํ ภวิสฺสตีติ ฯ ทวตุถายาติ จิฑฺฐาทริปฺปาโย ฯ

[๓๐๖] อชฺฉตฺตฺรฺเป เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปฺตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ พหิทฺฐารฺฐเป เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปฺตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อชฺฉตฺตพหิทฺฐารฺฐเป เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ
อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อากาเส กมฺมฺมฺเปเนฺนฺโต เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ราฐฺปฺตฺตมฺมฺเก เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ วจฺจฺปฺตฺตมฺมฺเก เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปสฺสาฐฺปฺตฺตมฺมฺเก เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ วาฐฺปฺตฺตมฺมฺเก เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อุจฺจาลิงฺคปฺปาณกทฺฐฐฺปฺตฺตมฺมฺเก
เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อาโรคฺยตุถาย
เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ สุขตุถาย
ฯเปฯ เกสฺชฺชตุถาย ทานตุถาย ปุณฺณตุถาย ขณฺณตุถาย สกฺกตุถาย
วีสฺสตุถาย วิมฺมิตฺตุถาย ทวตุถาย เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปฺตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ นีลํ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปฺตฺติ สงฺฆา-
#๑ ยฺ. ม. โปตุถเกสฺส อัย ปาโธ น ปณฺณายติ ฯ

ทิสเสสสุต ๑ ปิตกัม โสหิตกัม โธทาตัม ตกุกวณณัม ทกวนณณัม
เตลวณณณัม ชีรวณณณัม ทชิวณณณัม สปปิวณณณัม เจเตติ อูปกุกมติ
มัจจติ อापตติ สงฆาทิสเสสสุต ๑

สุทฺธิกัม นิฏฺฐิตัม ๑

[๓๐๗] อารอกฺขตฺถลฺลจฺ สุขตฺถลฺลจฺ เจเตติ อูปกุกมติ มัจจติ
อापตติ สงฆาทิสเสสสุต ๑ อารอกฺขตฺถลฺลจฺ เกสชชตฺถลฺลจฺ ๑
อารอกฺขตฺถลฺลจฺ ทานตฺถลฺลจฺ ๑ อารอกฺขตฺถลฺลจฺ ปฺลฺลยตฺถลฺลจฺ ๑
อารอกฺขตฺถลฺลจฺ ยลฺลยตฺถลฺลจฺ ๑ อารอกฺขตฺถลฺลจฺ สกฺกตฺถลฺลจฺ ๑
อารอกฺขตฺถลฺลจฺ วิชตฺถลฺลจฺ ๑ อารอกฺขตฺถลฺลจฺ วิมฺมตฺถลฺลจฺ ๑
อารอกฺขตฺถลฺลจฺ ทวตฺถลฺลจฺ เจเตติ อูปกุกมติ มัจจติ อापตติ
สงฆาทิสเสสสุต ๑

เอกมฺมฺติ ๑ขณฺฑจจกัม นิฏฺฐิตัม ๑

[๓๐๘] สุขตฺถลฺลจฺ เกสชชตฺถลฺลจฺ เจเตติ อูปกุกมติ มัจจติ
อापตติ สงฆาทิสเสสสุต ๑ สุขตฺถลฺลจฺ ทานตฺถลฺลจฺ ๑ สุขตฺถลฺลจฺ
ปฺลฺลยตฺถลฺลจฺ ๑ สุขตฺถลฺลจฺ ยลฺลยตฺถลฺลจฺ ๑ สุขตฺถลฺลจฺ สกฺกตฺถลฺลจฺ ๑
สุขตฺถลฺลจฺ วิชตฺถลฺลจฺ ๑ สุขตฺถลฺลจฺ วิมฺมตฺถลฺลจฺ ๑ สุขตฺถลฺลจฺ
ทวตฺถลฺลจฺ เจเตติ อูปกุกมติ มัจจติ อापตติ สงฆาทิสเสสสุต ๑
สุขตฺถลฺลจฺ อารอกฺขตฺถลฺลจฺ เจเตติ อูปกุกมติ มัจจติ อापตติ
สงฆาทิสเสสสุต ๑

#๑ ยฺ. ม. เอกมฺมฺตฺถลฺลจฺ ๑

[๓๐๕] เกสชชตถณจ ทานตถณจ เจเตติ อุปกกมตี มุจจติ
อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ เกสชชตถณจ ปุณฺณตถณจ ฯ เกสชชตถณจ
ยถฺณตถณจ ฯ เกสชชตถณจ สกฺกตถณจ ฯ เกสชชตถณจ
วีสตถณจ ฯ เกสชชตถณจ วิมฺสตถณจ ฯ เกสชชตถณจ ทวตถณจ ฯ
เกสชชตถณจ อาโรคฺยตถณจ ฯ เกสชชตถณจ สุขตถณจ เจเตติ
อุปกกมตี มุจจติ อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ

[๓๑๐] ทานตถณจ ปุณฺณตถณจ เจเตติ อุปกกมตี มุจจติ
อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ ทานตถณจ ยถฺณตถณจ ฯ ทานตถณจ
สกฺกตถณจ ฯ ทานตถณจ วีสตถณจ ฯ ทานตถณจ วิมฺสตถณจ ฯ
ทานตถณจ ทวตถณจ ฯ ทานตถณจ อาโรคฺยตถณจ ฯ ทานตถณจ
สุขตถณจ ฯ ทานตถณจ เกสชชตถณจ เจเตติ อุปกกมตี มุจจติ
อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ

[๓๑๑] ปุณฺณตถณจ ยถฺณตถณจ เจเตติ อุปกกมตี มุจจติ
อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ ปุณฺณตถณจ สกฺกตถณจ ฯ ปุณฺณตถณจ
วีสตถณจ ฯ ปุณฺณตถณจ วิมฺสตถณจ ฯ ปุณฺณตถณจ ทวตถณจ ฯ
ปุณฺณตถณจ อาโรคฺยตถณจ ฯ ปุณฺณตถณจ สุขตถณจ ฯ
ปุณฺณตถณจ เกสชชตถณจ ฯ ปุณฺณตถณจ ทานตถณจ เจเตติ
อุปกกมตี มุจจติ อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ

[๓๑๒] ยถฺณตถณจ สกฺกตถณจ เจเตติ อุปกกมตี มุจจติ
อาปตติ สงฆาทีเสสสฺส ฯ ยถฺณตถณจ วีสตถณจ ฯ ยถฺณตถณจ

วิมัสตถฺตถฺย ๑ ยถฺยตถฺตถฺย ทวตถฺตถฺย ๑ ยถฺยตถฺตถฺย อาโรกฺยตถฺ-
ตถฺย ๑ ยถฺยตถฺตถฺย สฺวตถฺตถฺย ๑ ยถฺยตถฺตถฺย เกสชฺชตถฺตถฺย ๑
ยถฺยตถฺตถฺย ทานตถฺตถฺย ๑ ยถฺยตถฺตถฺย ปุณฺณตถฺตถฺย เจเตติ
อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อปฺตติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๓๑๓] สกฺกตถฺตถฺย วิชตถฺตถฺย ๑ สกฺกตถฺตถฺย วิมัสตถฺตถฺย ๑
สกฺกตถฺตถฺย ทวตถฺตถฺย ๑ สกฺกตถฺตถฺย อาโรกฺยตถฺตถฺย ๑ สกฺกตถฺตถฺย
สฺวตถฺตถฺย ๑ สกฺกตถฺตถฺย เกสชฺชตถฺตถฺย ๑ สกฺกตถฺตถฺย ทานตถฺตถฺย ๑
สกฺกตถฺตถฺย ปุณฺณตถฺตถฺย ๑ สกฺกตถฺตถฺย ยถฺยตถฺตถฺย เจเตติ
อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อปฺตติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๓๑๔] วิชตถฺตถฺย วิมัสตถฺตถฺย ๑ วิชตถฺตถฺย ทวตถฺตถฺย ๑
วิชตถฺตถฺย อาโรกฺยตถฺตถฺย ๑ วิชตถฺตถฺย สฺวตถฺตถฺย ๑ วิชตถฺตถฺย
เกสชฺชตถฺตถฺย ๑ วิชตถฺตถฺย ทานตถฺตถฺย ๑ วิชตถฺตถฺย ปุณฺณตถฺตถฺย ๑
วิชตถฺตถฺย ยถฺยตถฺตถฺย ๑ วิชตถฺตถฺย สกฺกตถฺตถฺย เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อปฺตติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๓๑๕] วิมัสตถฺตถฺย ทวตถฺตถฺย ๑ วิมัสตถฺตถฺย อาโรกฺยตถฺตถฺย ๑
วิมัสตถฺตถฺย สฺวตถฺตถฺย ๑ วิมัสตถฺตถฺย เกสชฺชตถฺตถฺย ๑ วิมัสตถฺตถฺย
ทานตถฺตถฺย ๑ วิมัสตถฺตถฺย ปุณฺณตถฺตถฺย ๑ วิมัสตถฺตถฺย ยถฺยตถฺตถฺย ๑
วิมัสตถฺตถฺย สกฺกตถฺตถฺย ๑ วิมัสตถฺตถฺย วิชตถฺตถฺย เจเตติ
อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อปฺตติ สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๓๑๖] ทวตถฺตถฺย อาโรกฺยตถฺตถฺย เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ

อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯ ทวตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ ฯ ทวตฺถนฺจ
เภสชฺชตฺถนฺจ ฯ ทวตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ ฯ ทวตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ ฯ
ทวตฺถนฺจ ยถฺยตฺถนฺจ ฯ ทวตฺถนฺจ สกฺกตฺถนฺจ ฯ ทวตฺถนฺจ
วีสฺตฺถนฺจ ฯ ทวตฺถนฺจ วิมฺสฺตฺถนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯ

เอกมฺลทํ ๑ พทฺชจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทุมฺลกาทปิ เอวเมว เนตพฺพิ ฯ

[๓๑๑] อาโรกฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ เภสชฺชตฺถนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯเปฯ อาโรกฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ
ทวตฺถนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯ

ทุมฺลทํ ขณฺฑจกฺกํ ฯ

[๓๑๒] สุขตฺถนฺจ เภสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯเปฯ สุขตฺถนฺจ เภสชฺชตฺถนฺจ
ทวตฺถนฺจ ฯเปฯ สุขตฺถนฺจ เภสชฺชตฺถนฺจ อาโรกฺยตฺถนฺจ เจเตติ
อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯเปฯ วิมฺสฺตฺถนฺจ
ทวตฺถนฺจ อาโรกฺยตฺถนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสสฺส ฯเปฯ วิมฺสฺตฺถนฺจ ทวตฺถนฺจ วีสฺตฺถนฺจ เจเตติ
อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสสฺส ฯ

ทุมฺลทํ พทฺชจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ ยู. ม. เอกมฺลทสฺส ฯ

[๓๑๕] ติมูลกัม จตุมูลกัม ปณฺจมูลกัม ฉมูลกัม สตฺตมูลกัม อฏฺฐมูลกัม
นวมูลกัม เอวเมว กาทพฺพํ ฯ

อิทํ สพฺพมูลกัม ฯ

[๓๒๐] อาโรคฺยตฺถตฺถ สฺวตฺถตฺถ ฯ เกสชฺชตฺถตฺถ ทานตฺถตฺถ ฯ
ปฺปฺลฺลตฺถตฺถ ยลฺลตฺถตฺถ ฯ สกฺกตฺถตฺถ วิชตฺถตฺถ ฯ วิมฺมตฺถตฺถ
ทวตฺถตฺถ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มฺจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

สพฺพมูลกัม นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๒๑] นิลฺลจ ปิตกฺลจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มฺจฺจติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ นิลฺลจ โลหิตกฺลจ ฯเปฯ นิลฺลจ โอิทาทกฺลจ ฯ
นिलฺลจ ตกฺกวณฺณกฺลจ ฯ นิลฺลจ ทกฺกวณฺณกฺลจ ฯ นิลฺลจ
เตลวณฺณกฺลจ ฯ นิลฺลจ ชีรวณฺณกฺลจ ฯ นิลฺลจ ทธีวณฺณกฺลจ ฯ
นिलฺลจ สปฺปิวณฺณกฺลจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มฺจฺจติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

เอกมูลกัม ๑ขณฺฑจกฺกัม นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๒๒] ปิตกฺลจ โลหิตกฺลจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มฺจฺจติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปิตกฺลจ โอิทาทกฺลจ ฯเปฯ ปิตกฺลจ ตกฺกวณฺณกฺลจ ฯ
ปิตกฺลจ ทกฺกวณฺณกฺลจ ฯ ปิตกฺลจ เตลวณฺณกฺลจ ฯ
ปิตกฺลจ ชีรวณฺณกฺลจ ฯ ปิตกฺลจ ทธีวณฺณกฺลจ ฯ ปิตกฺลจ
สปฺปิวณฺณกฺลจ ฯ ปิตกฺลจ นิลฺลจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มฺจฺจติ

#๑ ย. ม. เอกมูลกสฺส ฯ

อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ โโลหิตกณฺจ โโอทาทณฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ โโลหิตกณฺจ ตกฺกวณฺณณฺจ ๑
โโลหิตกณฺจ ทกฺวณฺณณฺจ ๑ โโลหิตกณฺจ เตลวณฺณณฺจ ๑ โโลหิตกณฺจ
จี้รวณฺณณฺจ ๑ โโลหิตกณฺจ ทริวณฺณณฺจ ๑ โโลหิตกณฺจ สปฺปิ-
วณฺณณฺจ ๑ โโลหิตกณฺจ นีลณฺจ ๑ โโลหิตกณฺจ ปิตกณฺจ
เจเตติ อุปกฺกมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ โโอทาทณฺจ
ตกฺกวณฺณณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ ทกฺวณฺณณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ
เตลวณฺณณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ จี้รวณฺณณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ ทริ-
วณฺณณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ สปฺปิวณฺณณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ นีลณฺจ ๑
โโอทาทณฺจ ปิตกณฺจ ๑ โโอทาทณฺจ โโลหิตกณฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ตกฺกวณฺณณฺจ ทกฺวณฺณณฺจ ๑
ตกฺกวณฺณณฺจ เตลวณฺณณฺจ ๑ ตกฺกวณฺณณฺจ จี้รวณฺณณฺจ ๑
ตกฺกวณฺณณฺจ ทริวณฺณณฺจ ๑ ตกฺกวณฺณณฺจ สปฺปิวณฺณณฺจ ๑
ตกฺกวณฺณณฺจ นีลณฺจ ๑ ตกฺกวณฺณณฺจ ปิตกณฺจ ๑ ตกฺกวณฺณณฺจ
โโลหิตกณฺจ ๑ ตกฺกวณฺณณฺจ โโอทาทณฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ
มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ทกฺวณฺณณฺจ เตลวณฺณณฺจ ๑
ทกฺวณฺณณฺจ จี้รวณฺณณฺจ ๑ ทกฺวณฺณณฺจ ทริวณฺณณฺจ ๑
ทกฺวณฺณณฺจ สปฺปิวณฺณณฺจ ๑ ทกฺวณฺณณฺจ นีลณฺจ ๑ ทก-
วณฺณณฺจ ปิตกณฺจ ๑ ทกฺวณฺณณฺจ โโลหิตกณฺจ ๑ ทกฺวณฺณณฺจ
โโอทาทณฺจ ๑ ทกฺวณฺณณฺจ ตกฺกวณฺณณฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ

มฺจุจติ อปาตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ เศลวณฺณณฺจ จีรวณฺณณฺจ ๑
เศลวณฺณณฺจ ทวิวณฺณณฺจ ๑ เศลวณฺณณฺจ สປປິวณฺณณฺจ ๑
เศลวณฺณณฺจ นีลณฺจ ๑ เศลวณฺณณฺจ ปีตกณฺจ ๑ เศลวณฺณณฺจ
โลหิตกณฺจ ๑ เศลวณฺณณฺจ โอิทาทณฺจ ๑ เศลวณฺณณฺจ
ตกฺกวณฺณณฺจ ๑ เศลวณฺณณฺจ ทกฺกวณฺณณฺจ เจเตติ อฺุปกฺกมฺติ
มฺจุจติ อปาตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ จีรวณฺณณฺจ ทริวณฺณณฺจ ๑
จีรวณฺณณฺจ สປປິวณฺณณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ นีลณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ
ปีตกณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ โลหิตกณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ
โอิทาทณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ ตกฺกวณฺณณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ
ทกฺกวณฺณณฺจ ๑ จีรวณฺณณฺจ เศลวณฺณณฺจ เจเตติ อฺุปกฺกมฺติ
มฺจุจติ อปาตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ทริวณฺณณฺจ สປປິวณฺณณฺจ ๑
ทริวณฺณณฺจ นีลณฺจ ๑ ทริวณฺณณฺจ ปีตกณฺจ ๑ ทริวณฺณณฺจ
โลหิตกณฺจ ๑ ทริวณฺณณฺจ โอิทาทณฺจ ๑ ทริวณฺณณฺจ ตกฺกวณฺณณฺจ ๑
ทริวณฺณณฺจ ทกฺกวณฺณณฺจ ๑ ทริวณฺณณฺจ
เศลวณฺณณฺจ ๑ ทริวณฺณณฺจ จีรวณฺณณฺจ เจเตติ อฺุปกฺกมฺติ
มฺจุจติ อปาตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ สປປິวณฺณณฺจ นีลณฺจ เจเตติ
อฺุปกฺกมฺติ มฺจุจติ อปาตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ สປປິวณฺณณฺจ
ปีตกณฺจ ๑ สປປິวณฺณณฺจ โลหิตกณฺจ ๑ สປປິวณฺณณฺจ
โอิทาทณฺจ ๑ สປປິวณฺณณฺจ ตกฺกวณฺณณฺจ ๑ สປປິวณฺณณฺจ
ทกฺกวณฺณณฺจ ๑ สປປິวณฺณณฺจ เศลวณฺณณฺจ ๑ สປປິวณฺณณฺจ

จิวรณณญจ ฯ สปัปวณณญจ ทริวณณญจ เจเตติ อุปกุกมติ
มัจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯ

เอกมุลกั ๑พทฺชกุกั นิฏฺจิติ ฯ

ทุมูลกาทปิ เอวเมว เนตพพิ ฯ

[๓๒๓] นิลญจ ปิตกญจ โลหิตกญจ เจเตติ อุปกุกมติ มัจจติ
อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯ นิลญจ ปิตกญจ โอทาทญจ เจเตติ
อุปกุกมติ มัจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯเปฯ นิลญจ ปิตกญจ
สปปัวณณญจ เจเตติ อุปกุกมติ มัจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯ

ทุมูลกั ขณฺทจกุกั นิฏฺจิติ ฯ

[๓๒๔] ปิตกญจ โลหิตกญจ โอทาทญจ เจเตติ อุปกุกมติ
มัจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯเปฯ ปิตกญจ โลหิตกญจ
นิลญจ เจเตติ อุปกุกมติ มัจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯเปฯ
ทริวณณญจ สปปัวณณญจ นิลญจ เจเตติ อุปกุกมติ มัจจติ
อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯเปฯ ทริวณณญจ สปปัวณณญจ
จิวรณณญจ เจเตติ อุปกุกมติ มัจจติ อาปตติ สงฆาติเสสสฺส ฯ

ทุมูลกั พทฺชกุกั นิฏฺจิติ ฯ

[๓๒๕] ติมูลกั จตุมูลกั ปณฺจมูลกั ฌมูลกั สตุตมูลกั อฏฺฐมูลกั
นวมูลกั เอวเมว กาทพพิ ฯ

อิทํ สพพมุลกั ฯ

#๑ ย. ม. เอกมุลกสฺส ฯ

[๓๒๖] นีลนฺจ ปีตกนฺจ โลहितกนฺจ โอทาทนฺจ ตกฺกวณฺณนฺจ
ทกวนฺณนฺจ เตลวณฺณนฺจ ชีรวณฺณนฺจ ทธีวณฺณนฺจ สปปิ-
วณฺณนฺจ เจเตติ อุปกุมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

สพฺพมุลกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๒๗] อาโรคฺยตฺถนฺจ นีลนฺจ เจเตติ อุปกุมฺติ มุจฺจติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ นีลนฺจ ปีตกนฺจ
เจเตติ อุปกุมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ
สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ นีลนฺจ ปีตกนฺจ โลहितกนฺจ เจเตติ
อุปกุมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ
สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ นีลนฺจ ปีตกนฺจ โลहितกนฺจ
โอทาทนฺจ เจเตติ อุปกุมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
อาโรคฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ
นีลนฺจ ปีตกนฺจ โลहितกนฺจ โอทาทนฺจ ตกฺกวณฺณนฺจ เจเตติ
อุปกุมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ
สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ ยลฺลตฺถนฺจ
นีลนฺจ ปีตกนฺจ โลहितกนฺจ โอทาทนฺจ ตกฺกวณฺณนฺจ ทก-
วณฺณนฺจ เจเตติ อุปกุมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
อาโรคฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ
ยลฺลตฺถนฺจ สกฺกตฺถนฺจ นีลนฺจ ปีตกนฺจ โลहितกนฺจ โอทาทนฺจ
ตกฺกวณฺณนฺจ ทกวนฺณนฺจ เตลวณฺณนฺจ เจเตติ อุปกุมฺติ

มัจฉติ อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ
 เกสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ ยณฺณตฺถนฺจ สกฺกตฺถนฺจ
 วิชตฺถนฺจ นีลนฺจ ปิตกนฺจ โลหิตกนฺจ โอทาทนฺจ ตกฺกวณฺณนฺจ
 ทกวนฺณนฺจ เกลวณฺณนฺจ ชีรวณฺณนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มัจฉติ
 อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ
 ทานตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ ยณฺณตฺถนฺจ สกฺกตฺถนฺจ วิชตฺถนฺจ
 วิมฺสตฺถนฺจ นีลนฺจ ปิตกนฺจ โลหิตกนฺจ โอทาทนฺจ ตกฺกวณฺณนฺจ
 ทกวนฺณนฺจ เกลวณฺณนฺจ ชีรวณฺณนฺจ ทริวณฺณนฺจ เจเตติ
 อุปกฺกมฺติ มัจฉติ อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ อาโรคฺยตฺถนฺจ
 สุขตฺถนฺจ เกสชฺชตฺถนฺจ ทานตฺถนฺจ ปุณฺณตฺถนฺจ ยณฺณตฺถนฺจ
 สกฺกตฺถนฺจ วิชตฺถนฺจ วิมฺสตฺถนฺจ ทวตฺถนฺจ นีลนฺจ ปิตกนฺจ
 โลหิตกนฺจ โอทาทนฺจ ตกฺกวณฺณนฺจ ทกวนฺณนฺจ เกลวณฺณนฺจ
 ชีรวณฺณนฺจ ทริวณฺณนฺจ สปฺปิวณฺณนฺจ เจเตติ อุปกฺกมฺติ มัจฉติ
 อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ

อุภโตพทฺทมิสฺสกจกฺกํ ๑ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๓๒๘] นีลํ โมเจสฺสามีติ เจเตติ อุปกฺกมฺติ ปิตกํ มัจฉติ
 อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ นีลํ โมเจสฺสามีติ เจเตติ อุปกฺกมฺติ
 โลหิตกํ มัจฉติ อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ นีลํ โมเจสฺสามีติ เจเตติ
 อุปกฺกมฺติ โอทาทํ มัจฉติ อาปตติ สงฆาภิเสสสฺส ฯ นีลํ
 #๑ ยู. ม. มิสฺสกจกฺกํ ฯ

โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ ตกฺกวณฺณํ มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ
สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ นิลํ โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ ทกฺวณฺณํ
มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ นิลํ โมเจสุสามิตี เจเตติ
อุปกฺกมฺติ เตลวณฺณํ มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ นิลํ
โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ จีรวณฺณํ มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ
สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ นิลํ โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ ทริวณฺณํ
มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ นิลํ โมเจสุสามิตี เจเตติ
อุปกฺกมฺติ สปรฺปิวณฺณํ มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑

ขณฺฑจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๑๒๕] ปิตกํ โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ โลหิตกํ มฺจุจฺติ
อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ ปิตกํ โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ
โอทาตํ มฺจุจฺติ ๑เปฯ ตกฺกวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ ทกฺวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑
เตลวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ จีรวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ ทริวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑
สปรฺปิวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ นิลํ มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑

พทฺธจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๑๓๐] โลหิตกํ โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ โอทาตํ มฺจุจฺติ
อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ โลหิตกํ โมเจสุสามิตี เจเตติ อุปกฺกมฺติ
ตกฺกวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑เปฯ ทกฺวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ เตลวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑
จีรวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ ทริวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ สปรฺปิวณฺณํ มฺจุจฺติ ๑ นิลํ
มฺจุจฺติ ๑ ปิตกํ มฺจุจฺติ อาปฺตฺติ สงฺฆาภิเสสฺสฺส ๑ โอทาตํ โมเจสุสา-

มีติ เจตติ อุปกมตติ ตกกวณณํ มุจจติ อาปตติ สงฆา-
ทิสเสสสุต ฯเปฯ โลहितกํ มุจจติ อาปตติ สงฆาทิสเสสสุต ฯ (เอวํ
จกุกานิ เวทิตพพานิ ฯ) สปปิวณณํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ
นิตํ มุจจติ อาปตติ สงฆาทิสเสสสุต ฯ สปปิวณณํ โมเจสสามิติ
เจตติ อุปกมตติ ปิตกํ มุจจติ ฯเปฯ โลहितกํ มุจจติ ฯ โอทาทํ
มุจจติ ฯ ตกกวณณํ มุจจติ ฯ ทกวณณํ มุจจติ ฯ เตลวณณํ มุจจติ ฯ
ชิวณณํ มุจจติ ฯ ทชิวณณํ มุจจติ อาปตติ สงฆาทิสเสสสุต ฯ

กุกุณิจกุกํ นิฏฐิตํ ฯ

[๓๓๑] ปิตกํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ นิตํ มุจจติ
อาปตติ สงฆาทิสเสสสุต ฯ โลहितกํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ
นิตํ มุจจติ ฯ โอทาทํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ นิตํ
มุจจติ ฯ ตกกวณณํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ นิตํ มุจจติ ฯ
ทกวณณํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ นิตํ มุจจติ ฯ เตลวณณํ
โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ นิตํ มุจจติ ฯ ชิวณณํ โมเจสสามิติ
เจตติ อุปกมตติ นิตํ มุจจติ ฯ ทชิวณณํ โมเจสสามิติ เจตติ
อุปกมตติ นิตํ มุจจติ ฯ สปปิวณณํ โมเจสสามิติ เจตติ
อุปกมตติ นิตํ มุจจติ อาปตติ สงฆาทิสเสสสุต ฯ

ปิฏฐิจกุกุสสุส ปรมํ คมนํ นิฏฐิตํ ฯ

[๓๓๒] โลहितกํ โมเจสสามิติ เจตติ อุปกมตติ ปิตกํ มุจจติ
อาปตติ สงฆาทิสเสสสุต ฯ โอทาทํ ตกกวณณํ ทกวณณํ เตลวณณํ

ชีรวณฺณํ ทริวณฺณํ สปัปฺวณฺณํ ฯ นิลํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ

อุปกฺกมฺติ ปิตกํ มุจฺจติ อापฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ปิฎฺจิกฺกสฺส ทฺติยํ คมนํ นิฎฺจิตํ ฯ

[๓๓๓] โอทาคํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ อุปกฺกมฺติ โลหิตกํ มุจฺจติ

อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ตกฺกวนฺณํ ทกฺกวนฺณํ เตลวณฺณํ ชีรวณฺณํ

ทริวณฺณํ สปัปฺวณฺณํ นิลํ ฯ ปิตกํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ

อุปกฺกมฺติ โลหิตกํ มุจฺจติ อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ปิฎฺจิกฺกสฺส ตฺติยํ คมนํ นิฎฺจิตํ ฯ

[๓๓๔] ตกฺกวนฺณํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ อุปกฺกมฺติ โอทาคํ

มุจฺจติ อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ทกฺกวนฺณํ เตลวณฺณํ ชีรวณฺณํ

ทริวณฺณํ สปัปฺวณฺณํ นิลํ ปิตกํ ฯ โลหิตกํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ

อุปกฺกมฺติ โอทาคํ มุจฺจติ อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ปิฎฺจิกฺกสฺส จตุตฺถํ คมนํ นิฎฺจิตํ ฯ

[๓๓๕] ทกฺกวนฺณํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ อุปกฺกมฺติ ตกฺกวนฺณํ

มุจฺจติ อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ เตลวณฺณํ ชีรวณฺณํ ทริวณฺณํ

สปัปฺวณฺณํ นิลํ ปิตกํ โลหิตกํ ฯ โอทาคํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ

อุปกฺกมฺติ ตกฺกวนฺณํ มุจฺจติ อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ปิฎฺจิกฺกสฺส ปณฺจมํ คมนํ นิฎฺจิตํ ฯ

[๓๓๖] เตลวณฺณํ โมเจสุสามิตฺติ เจเตติ อุปกฺกมฺติ ทกฺกวนฺณํ

มุจฺจติ อฺปฺตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ชีรวณฺณํ ทริวณฺณํ สปัปฺวณฺณํ

นี่ล ปัตก โลหิตก โอทาค ๑ ตกกวณณ โมเจตสามิติ เจเตติ
อุปกุมติ ทกวณณ มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑

ปฏิจิกกสส ฉฐั คมนั นิฐิตั ๑

[๓๓๗] ชีรวณณ โมเจตสามิติ เจเตติ อุปกุมติ เตลวณณ
มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑ ทชวณณ สปปิวณณ นี่ล
ปัตก โลหิตก โอทาค ตกกวณณ ๑ ทกวณณ โมเจตสามิติ
เจเตติ อุปกุมติ เตลวณณ มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑

ปฏิจิกกสส สตตม คมนั นิฐิตั ๑

[๓๓๘] ทชวณณ โมเจตสามิติ เจเตติ อุปกุมติ ชีรวณณ
มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑ สปปิวณณ นี่ล ปัตก โลหิตก
โอทาค ตกกวณณ ทกวณณ ๑ เตลวณณ โมเจตสามิติ เจเตติ
อุปกุมติ ชีรวณณ มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑

ปฏิจิกกสส อฐม คมนั นิฐิตั ๑

[๓๓๙] สปปิวณณ โมเจตสามิติ เจเตติ อุปกุมติ ทชวณณ
มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑ นี่ล ปัตก โลหิตก โอทาค
ตกกวณณ ทกวณณ เตลวณณ ๑ ชีรวณณ โมเจตสามิติ เจเตติ
อุปกุมติ ทชวณณ มุจติ อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑

ปฏิจิกกสส นวม คมนั นิฐิตั ๑

[๓๔๐] นี่ล โมเจตสามิติ เจเตติ อุปกุมติ สปปิวณณ มุจติ
อาปตติ สงฆาทีเสตสส ๑ ปัตก โลหิตก โอทาค ตกกวณณ

ทกวรรณํ เศลวรรณํ ชีรวณฺณํ ฯ ทธีวณฺณํ โมเจสุสามีติ เจเตติ
อุปกกมฺติ สปฺปิวณฺณํ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ฯ

ปีฎจิกกฺสฺส ทสมํ คมนํ นิฎฺจิตํ ฯ

ปีฎจิกกํ นิฎฺจิตํ ๑ ฯ

[๓๔๓] เจเตติ อุปกกมฺติ มุจฺจติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ฯ
เจเตติ อุปกกมฺติ น มุจฺจติ อาปตฺติ อุตฺตจฺจยฺสฺส ฯ เจเตติ น
อุปกกมฺติ มุจฺจติ อนาปตฺติ ฯ เจเตติ น อุปกกมฺติ น มุจฺจติ
อนาปตฺติ ฯ น เจเตติ อุปกกมฺติ มุจฺจติ อนาปตฺติ ฯ น เจเตติ
อุปกกมฺติ น มุจฺจติ อนาปตฺติ ฯ น เจเตติ น อุปกกมฺติ มุจฺจติ
อนาปตฺติ ฯ น เจเตติ น อุปกกมฺติ น มุจฺจติ อนาปตฺติ ฯ

[๓๔๔] อนาปตฺติ สุปีนฺนฺเตน นโมจนาธิปฺปายฺสฺส อุมฺมตฺต
กฺสฺส ชิตฺตจิตฺตฺสฺส เวทฺนญฺญฺสฺส อาทิกมฺมิกฺสฺสชาติ ฯ

[๓๔๕] สุปีโนจจารปฺสฺสาโว วิตกฺกุโณหฺทเกน จ

ภสฺซุชฺช กณฺฑุวํ มคฺโค วตฺถิ ชนฺดาฆริ อูรุ ๒

สามเณโร จ สุตฺโต จ อูรุ มุญฺจินา ปิพฺยิ

อากาเส ธมฺภํ นิชฺฌายิ ฉิทฺทํ กญฺเจน ฆญฺญยิ

- #๑ ย. ม. ปีฎจิกกเปยฺยาโล นิฎฺจิตฺโต ฯ เตสุ เตสุ ปฺตฺตเกสุ
- #อากโต เปยฺยาลวธิ เขญฺยเยน วิสทิสฺโส โหติ กตฺถจि สงฺขิตฺโต กตฺถจि
- #วิทฺถาโร ฯ ตทตฺถิเกน ตโต ตโต ปรีเยสฺตีพฺพํ ฯ ๒ ย. ม. วตฺถิ
- #ชนฺดาฆรูปกโม ฯ

โสเต อุตฺถชลฺ ฐาวั ปุปฺผาวพฺย โปกฺขริ

วาทิกา กทฺทมฺสเสโก ๑ สยนงฺกุญฺจเกน จาติ ๑

[๓๔๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน สฺปีนฺนฺเตน
อสุจิ มฺจฺจิ ๑ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ สงฺฆาติเสถํ
อาปตฺตี อาปฺนฺโนติ ๑ อถโข โส ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจติ ๑ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สฺปีนฺนฺเตนาติ ๑

[๓๔๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน อฺจฺจารํ
กโรนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ๑ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ
สงฺฆาติเสถํ อาปตฺตี อาปฺนฺโนติ ๑ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจติ ๑
กัจฺจโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ๑ นานํ ภควา โมจนาธิปฺปาโยติ ๑ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาติ ๑

[๓๔๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน ปสฺสาวํ
กโรนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ๑ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาติ ๑

[๓๔๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน กามวิตกฺกํ
วิตกฺเกนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ๑ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ๑เปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ กามวิตกฺกํ ๒ วิตกฺเกนฺตสฺสาติ ๑

[๓๕๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน อฺโฆหฺทเกน
นหายนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ๑ ตสฺส กุกฺกฺจํ อโหสิ ๑เปฯ
#๑ ยฺ. กทฺทมฺสโก ๑ ๒ ยฺ. ม. โปตฺถเกสฺส อัยฺ ปาโธ น โหติ ๑

กัจจตุโต ตฺวํ ภิกฺขุติ ฯ นาคํ ภควา โมจนาริปฺปาโยติ ฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาริปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาริปฺปายสฺส อุโณหฺทเกน นหายนฺตสฺส อสฺสุจิ มุจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน
สงฺฆาติเสสฺสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน
โมจนาริปฺปายสฺส อุโณหฺทเกน นหายนฺตสฺส อสฺสุจิ น มุจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส
อาปตฺติ ญฺจจยสฺสชาติ ฯ

[๑๕๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน องฺคชาเต
วโณ โหติ ฯ เกสขฺเชน อาติมฺปนฺตสฺส อสฺสุจิ มุจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ สงฺฆาติเสสฺสํ อาปตฺตี
อาปนฺโนติ ฯ ภควโต เอตมคฺคํ อาโรเจสิ ฯ กัจจตุโต ตฺวํ
ภิกฺขุติ ฯ นาคํ ภควา โมจนาริปฺปาโยติ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
นโมจนาริปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน องฺคชาเต วโณ โหติ ฯ ตสฺส โมจนาริปฺปายสฺส
เกสขฺเชน อาติมฺปนฺตสฺส อสฺสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ อสฺสุจิ น มุจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส
อาปตฺติ ญฺจจยสฺสชาติ ฯ

[๑๕๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน อณฺฺท
กณฺฑวานฺตสฺส อสฺสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ

อนาปัตติ ภิกขุ นโมจนาธิปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺฺตรสฺส ภิกขุโน โมจนาธิปายสฺส อณฺฺทำ กณฺฺทวนฺฺตสฺส
อสฺสจฺจิ มฺฺจจฺจิ ฯเปฯ อสฺสจฺจิ น มฺฺจจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปัตติ ภิกขุ สงฺฆาติเสสฺสชาติ อापตฺติ ญฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๕๓] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกขุโน มคฺคํ
กจฺจนฺตสฺส อสฺสจฺจิ มฺฺจจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปัตติ
ภิกขุ นโมจนาธิปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกขุโน โมจนาธิปายสฺส มคฺคํ กจฺจนฺตสฺส อสฺสจฺจิ มฺฺจจฺจิ ฯเปฯ
อสฺสจฺจิ น มฺฺจจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปัตติ ภิกขุ
สงฺฆาติเสสฺสชาติ อापตฺติ ญฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๕๔] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกขุโน วัตถิ
คเหตุวา ปสฺสวํ กโรนฺตสฺส อสฺสจฺจิ มฺฺจจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปัตติ ภิกขุ นโมจนาธิปายสฺสชาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกขุโน โมจนาธิปายสฺส วัตถิ
คเหตุวา ปสฺสวํ กโรนฺตสฺส อสฺสจฺจิ มฺฺจจฺจิ ฯเปฯ อสฺสจฺจิ น มฺฺจจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปัตติ ภิกขุ สงฺฆาติเสสฺสชาติ
อาปตฺติ ญฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๕๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกขุโน ชนฺฺตตามเร
อุทรวณฺฺณี ตาเปนฺตสฺส อสฺสจฺจิ มฺฺจจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปัตติ ภิกขุ นโมจนาธิปายสฺสชาติ ฯ เตน โข

ปน สมเยน อลฺลตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส ชนฺตตามเร
อุทรวณฺเฑี ตาเปนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ฯเปฯ อสุจิ น มฺจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส
อาปตฺติ อุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ

[๓๕๖] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตรสฺส ภิกฺขุโน ชนฺตตามเร
อุปฺชฌายสฺส ปิฎฺฐิจฺจริตมมํ กโรนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อลฺลตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส ชนฺตตามเร
อุปฺชฌายสฺส ปิฎฺฐิจฺจริตมมํ กโรนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ฯเปฯ อสุจิ
น มฺจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ อุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ

[๓๕๗] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตรสฺส ภิกฺขุโน อูรฺุ ฆณฺเฑา-
เปนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส อูรฺุ ฆณฺเฑาเปนฺตสฺส อสุจิ มฺจฺจิ ฯเปฯ
อสุจิ น มฺจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ อุลฺลจฺจยสฺสาติ ฯ

[๓๕๘] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตโร ภิกฺขุ โมจนาธิปฺปาย
อลฺลตรํ สามณฺเริ เอตทโวจ เอหิ เม ตฺวํ อาวุโส สามณฺเระ
องฺคชาตํ คณฺหาหิตี ฯ โส ตสฺส องฺคชาตํ อุกฺกเหสิ ฯ ตสฺส

อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ

[๓๕๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ สุตฺตสฺส
สามเณรสฺส อํกชาตํ อคฺคเหสิ ฯ ตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺสชาติ ฯ

[๓๖๐] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน อรุหิ
อํกชาตํ ปิเพนฺตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส อรุหิ อํกชาตํ ปิเพนฺตสฺส
อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ ฏฺฐจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๖๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน มุจฺจिณา
อํกชาตํ ปิเพนฺตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส มุจฺจิณา อํกชาตํ ปิเพนฺตสฺส
อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ ฏฺฐจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๖๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนา-
ธิปฺปายสฺส อากาเส กฺกัฏฺฐิ กมฺเปนฺตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ อสุจิ

น มุจฺฉิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส
อาปตฺติ ญฺจยสฺสาติ ฯ

[๓๖๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน กายํ
ถมฺเภนตสฺส อสุจิ มุจฺฉิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ โมจนาธิปฺปายสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส กายํ ถมฺเภนตสฺส อสุจิ มุจฺฉิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺฉิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ ญฺจยสฺสาติ ฯ

[๓๖๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต
มาตุคามสฺส องฺกชาติ อฺปนฺนิชฺฌายิ ฯ ตสฺส อสุจิ มุจฺฉิ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส น จ
ภิกฺขเว สารตฺเตน มาตุคามสฺส องฺกชาติ อฺปนฺนิชฺฌายิตพฺพํ โย
อฺปนฺนิชฺฌายเยยฺย อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๓๖๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนา-
ธิปฺปายสฺส ตาลจฺฉิทฺถํ องฺกชาติ ปเวเสนตสฺส อสุจิ มุจฺฉิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺฉิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ ญฺจยสฺสาติ ฯ

[๓๖๖] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนา-
ธิปฺปายสฺส กฏฺเฐน องฺกชาติ ฆฏฺเฐนตสฺส อสุจิ มุจฺฉิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺฉิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ

สงฆาทีเสตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาคี ฯ

[๓๖๗] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน ปฏฺฐิตฺเต
นหายนฺตสฺส อสุจฺจิ มฺหจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาคี ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส ปฏฺฐิตฺเต นหายนฺตสฺส อสุจฺจิ มฺหจฺจิ
ฯเปฯ อสุจฺจิ น มฺหจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สงฆาทีเสตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาคี ฯ

[๓๖๘] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน อุตฺถชฺเช
กัปปนฺตสฺส อสุจฺจิ มฺหจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาคี ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส อุตฺถชฺเช กัปปนฺตสฺส อสุจฺจิ มฺหจฺจิ ฯเปฯ
อสุจฺจิ น มฺหจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฆาทีเสตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาคี ฯ

[๓๖๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน อุตฺถเก
ชวานฺตสฺส อสุจฺจิ มฺหจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ นโมจนาธิปฺปายสฺสาคี ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาธิปฺปายสฺส อุตฺถเก ชวานฺตสฺส อสุจฺจิ มฺหจฺจิ ฯเปฯ
อสุจฺจิ น มฺหจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สงฆาทีเสตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาคี ฯ

[๓๗๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตรสฺส ภิกฺขุโน ปุปฺผาวพฺพิ

กีฬนตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ โมจนาริปปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาริปปายสฺส ปุ่ปฺผาวพิยฺยํ กีฬนตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสตสฺส อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๗๑] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน โปกฺขรวเน
ชวานตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ โมจนาริปปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส
ภิกฺขุโน โมจนาริปปายสฺส โปกฺขรวเน ชวานตสฺส อสุจิ มุจฺจิ
ฯเปฯ อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สงฺฆาติเสตสฺส อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๗๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนาริ-
ธิปปายสฺส วาลิกํ อํกชาติํ ปเวเสนตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสตสฺส อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๗๓] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน โมจนาริ-
ธิปปายสฺส กทฺหมํ อํกชาติํ ปเวเสนตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกุกฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสตสฺส อาปตฺติ ฤๅลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๓๗๔] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตรสฺส ภิกฺขุโน อุตฺแทน อํก-

ชาติ โอสิณจนตสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ โมจนาริปปายสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺล-
ตฺรตฺส ภิกฺขุโน โมจนาริปปายสฺส อุทเกน อํกชาติ โอสิณจนตสฺส
อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสตฺสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๑๗๕] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตฺรตฺส ภิกฺขุโน โมจนาริ-
ปปายสฺส สยเน อํกชาติ อมฺมฺเณตฺสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯเปฯ
อสุจิ น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสตฺสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

[๑๗๖] เตน โข ปน สมเยน อลฺลตฺรตฺส ภิกฺขุโน โมจนาริ-
ปปายสฺส อํกฺกุเจเน อํกชาติ อมฺมฺเณตฺสฺส อสุจิ มุจฺจิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ สงฺฆาติเสตฺสํ อาปตฺตี
อาปนฺโนติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อาปตฺตี ตวํ ภิกฺขุ
อาปนฺโน สงฺฆาติเสตฺสฺสติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตฺรตฺส
ภิกฺขุโน โมจนาริปปายสฺส อํกฺกุเจเน อํกชาติ อมฺมฺเณตฺสฺส อสุจิ
น มุจฺจิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ สงฺฆาติเสตฺสํ
อาปตฺตี อาปนฺโนติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สงฺฆาติเสตฺสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสชาติ ฯ

ปจฺมสงฺฆาติเสตฺสํ นิฏฺฐิตํ ฯ

หุติยสงฆาทีเสถิ

[๓๗๗] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา สาวตฺถิยิ วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทายิ อรณฺเณ วิหฺรติ ๑ ตสฺสายสฺมโต วิหาโร อภิรุโป โหติ
ทสฺสนิโย ปาสาทิกโก มชฺเฌคพุโก สมนฺดา ปรียากาโร สุปฺพลตฺตํ
มณฺจปิจฺจํ ภิสสิมฺโพหนํ ปานียํ ปรีโกชนียํ สุปฺภูจิสฺสํ ปรีเวณฺ
สฺสสมมฺภุจฺจํ ๑ พหุ มนุสฺสา อายสฺมโต อุทายิสฺส วิหารเปกฺขกา
อาคจฺจนฺติ ๑ อณฺตโรปี พุราหฺมโณ สปฺชาปติโก เยนายสฺมา
อุทายิ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนฺตํ อุทายิ เอตทโวจ
อิจฺฉาม มยฺ โภโต อุทายิสฺส วิหาริ เปกฺขิตฺตฺตํ ๑ เตนหิ
พุราหฺมณฺ เปกฺขสฺสฺสฺสฺสฺส อปาปรณฺ อาทาย ฃฏฺฐิกิ อุกฺฆาฏฺฏตฺวา
กฺวากฺกํ ปณฺาเมตฺวา วิหาริ ปาวิสฺสิ ๑ โสปี โข พุราหฺมโณ
อายสฺมโต อุทายิสฺส ปิฏฺฐิจิโต ปาวิสฺสิ ๑ สปิ โข พุราหฺมณฺ
ตสฺส พุราหฺมณฺสฺส ปิฏฺฐิจิโต ปาวิสฺสิ ๑ อถ โข อายสฺมา อุทายิ
เอกจฺเจ วาตปาเน วิวรฺนฺโต เอกจฺเจ วาตปาเน ธเกนฺโต คพุกฺ
อนฺุปรคฺนฺตฺวา ปิฏฺฐิจิโต อาคฺนฺตฺวา ตสฺสา พุราหฺมณฺนิยา องฺคฺมงฺคานิ
ปฺรามสิ ๑ อถ โข โส พุราหฺมโณ อายสฺมตา อุทายินา สทฺฐี
ปฺฐิสฺสมฺโมทิตฺวา อคฺมาสิ ๑ อถ โข โส พุราหฺมโณ อตฺตมโน
อตฺตมฺนฺวาจํ นิจฺฉาเรสิ อุพารา อิเม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา เย

อิเม เอวรูปเ อรณเเว วิหรนฺติ ภวปี อุทายิ อุพาโร โย เอวรูปเ
อรณเเว วิหรตีติ ฯ เอวํ วุตเต สทา พุราหุณฺณิ ตํ พุราหุณฺณ
เอตทโวจ กุโต ตสฺส อุพารตา ยถเว เม ตวํ องฺกมงฺคานิ
ปรามสี เอวเมว เม สมโณ อุทายิ องฺกมงฺคานิ ปรามสีติ ฯ
อถโข โส พุราหุณฺโณ อุชฺฌายติ จียติ วิปาเจติ อลชฺชิน อิเม
สมณฺหา สกยปฺตติยา ทุสฺสีลา มุสาวาทิโน อิเม หิ นาม ฆมฺมจาริโน
สมจาริโน พุรหฺมจาริโน สจฺจวาทีโน สีลวณฺโตะ กลฺยาณชฺรมา ปฏฺิ-
ชานิสฺสสนฺติ นตฺถิ อิเมสํ สามณฺณํ นตฺถิ อิเมสํ พุรหฺมณฺณํ นนฺทจฺ
อิเมสํ สามณฺณํ นนฺทจฺ อิเมสํ พุรหฺมณฺณํ กุโต อิเมสํ สามณฺณํ
กุโต อิเมสํ พุรหฺมณฺณํ อปคตา อิเม สามณฺณา อปคตา อิเม
พุรหฺมณฺณา กถํ หิ นาม สมโณ อุทายิ มม ภริยาย องฺกมงฺคานิ
ปรามสีตฺสตี น หิ สกฺกา กุลิตฺถิหิ กุลธิตาหิ กุลกุมาริหิ กุลสฺสณฺหาหิ
กุลทาสีหิ อารามํ วา วิหารํ วา คนฺตุํ สเจ หิ กุลิตฺถิโย กุลธิตาโย
กุลกุมาริโย กุลสฺสณฺหาโย กุลทาสิโย อารามํ วา วิหารํ วา
คจฺเจยฺยํ ตาปี สมณฺหา สกยปฺตติยา ทุสฺเสยฺยนฺติ ฯ อสฺโสสุํ โข
ภิกฺขุ ตสฺส พุราหุณฺณสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส จียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ฯ
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา สนฺตฺถุจฺจา ลชฺชิน อุกฺกจฺจกา สิภฺขากามา
เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม आयสฺมา อุทายิ
มาตุคฺคาเมน สทฺธี กายสํสคฺคํ สมาเป็นชฺชิสฺสตีติ ฯ อถโข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุํ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมี นินทาเน

เอตสฺมี ปกรณ ภิภุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา อายสฺมนตฺ อูทายี
ปฏฺิปปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ อูทายี มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ
สมาปชฺชสฺสตี ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺุจฺฉวิกํ
โมฆปุริส อนนฺุโลมิกํ อปฺปฏิรูปี อสฺสามณฺกํ อกปฺปิย อกรณฺีย กถํ
หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชิสฺสตี
นนฺุ มยา โมฆปุริส อนนฺุปรียาเยน วิราคาย ฐมฺโม เทสิโต
โน สรคาย ฯเปฯ กามปรีพาทานํ วุปลโม อกฺขาโต เนตํ
โมฆปุริส อปฺปสนฺุณานํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอลฺลจ ปน
ภิภุชเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิภุช โอตินฺุณ
วิปริณฺเตน จิตฺเตน มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชเชยฺย
หตฺถกาทํ วา เวณิกาทํ วา อณฺุตรสฺส วา อณฺุตรสฺส วา
องฺคสฺส ปรามสนฺํ สงฺฆาทิสฺเสสฺสตี ฯ

[๓๗๘] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯเปฯ ภิภุชฺติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิภุชฺติ ฯ โอตินฺุณ นาม สारตฺโต
อเปกฺขวา ปฏฺิพทฺธจิตฺโต ฯ วิปริณฺตนฺุติ รตฺตํปี จิตฺตํ วิปริณฺตํ
ทฺฐจฺฉปี จิตฺตํ วิปริณฺตํ มุพฺหํปี จิตฺตํ วิปริณฺตํ อปฺิจ รตฺตํ
จิตฺตํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตํ วิปริณฺตนฺุติ ฯ มาตุคาโม
นาม มนฺุสฺสิตฺถิ น ยกฺขิ น เปตี น ติรจฺฉานคตา อนฺุตมฺโส
ตทฺทฺชาตาปี ทาริกา ปเลว มหฺนตฺตริ ๑ ฯ สทฺธิณฺุติ เอกโต ฯ
#๑ ยู. ม. มหตฺตริ ฯ

กายสัศคฺคํ สมาเป็นชฺเชยยาติ อชฺฌาจาโร วุจฺจติ ฯ หตฺโต นาม
กปฺปฺริ อูปาทาย ยาว อคฺคณา ฯ เวณิ นาม สฺทฺทฺเกสา วา
สฺตฺตมิตฺสา วา มาลามิตฺสา วา หิริณฺณมิตฺสา วา สฺวณฺณมิตฺสา
วา มุตฺตมิตฺสา วา มณฺณมิตฺสา วา ฯ องฺคํ นาม หตฺถลฺลจ
เวณฺณจ จเปตฺวา อวเสสํ องฺคํ นาม ฯ

[๓๗๕] อามสนา ปรามสนา โอมสนา อุมฺมสนา โอลงฺฆนา
อูลฺลงฺฆนา อากทฺตนา ปฏิกทฺตนา อภินิคฺคณฺหนา อภินิปฺปีพฺนา
คหณฺํ ญฺปนฺนติ ฯ

[๓๗๖] อามสนา นาม อามญฺจมตฺตา ฯ ปรามสนา นาม
อิโต จิตฺ จ สลฺโยปฺนา ฯ โอมสนา นาม เหฏฺฐา โอรฺโปนา ฯ
อุมฺมสนา นาม อฺทฺธํ อฺจฺจารณา ฯ โอลงฺฆนา นาม เหฏฺฐา
โอรฺพมฺนา ฯ อูลฺลงฺฆนา นาม อฺทฺธํ อฺจฺจารณา ฯ อากทฺตนา นาม
อาวิลฺลชฺนา ฯ ปฏิกทฺตนา นาม ปฏฺธิปณฺนามนา ฯ อภินิคฺคณฺหนา
นาม องฺคํ คเหตุวา นิปฺปีพฺนา ๑ ฯ อภินิปฺปีพฺนา นาม เกนจิ สห
นิปฺปีพฺนา ฯ คหณฺํ นาม คหิตมตฺตํ ฯ ญฺปนฺนํ นาม สฺมุจฺจมตฺตํ ฯ

[๓๗๗] สงฺฆาทีเสโสติ สงฺโฆ ว ตสฺสา อาปตฺติยา ฯ เป ฯ เตนปี
วุจฺจติ สงฺฆาทีเสโสติ ฯ

[๓๗๘] อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสลฺลยฺนิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อิตฺติยา กาเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ โอมสฺติ อุมฺมสฺติ โอลงฺฆติ
#๑ ยู. ม. นิคฺคณฺหนา ฯ

อุลฺลงฺขติ อากทฺตติ ปฏิกทฺตติ อภินิคุคฺคหาติ อภินิปปิเพติ
คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อิตฺถิ จ โหติ เวมฺติโก
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา กาเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ
ฯเปฯ คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ อุลฺลจฺยสฺส ฯ อิตฺถิ จ โหติ
ปณฺทกสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา กาเยน กายํ
อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ อุลฺลจฺยสฺส ฯ
อิตฺถิ จ โหติ ปุริสสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา
กาเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ
อุลฺลจฺยสฺส ฯ อิตฺถิ จ โหติ ติรจฺฉานคตสฺสณฺณิ สารตฺโต จ
ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา กาเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ
คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ อุลฺลจฺยสฺส ฯ ปณฺทโก จ โหติ
ปณฺทกสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกสฺส กาเยน
กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ
อุลฺลจฺยสฺส ฯ ปณฺทโก จ โหติ เวมฺติโก สารตฺโต จ ภิกฺขุ
จ นํ ปณฺทกสฺส กาเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ
คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺนสฺส ฯ ปณฺทโก จ โหติ
ปุริสสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกสฺส กาเยน กายํ
อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฐฺปติ อาปตฺติ ทุกฺกณฺนสฺส ฯ
ปณฺทโก จ โหติ ติรจฺฉานคตสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
ปณฺทกสฺส กาเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ

นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ปณฺทโก จ โหติ อิตฺถีสณฺณิ
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกฺกุสฺส กายน กายํ อามสฺติ
ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ปุริโส
จ โหติ ปุริสสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปุริสสฺส กายน
กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ ปุริโส จ โหติ เวมฺติโก สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ
นํ ปุริสสฺส กายน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ
นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ปุริโส จ โหติ ตีรจฺฉานคตฺสณฺณิ
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปุริสสฺส กายน กายํ อามสฺติ
ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ปุริโส
จ โหติ อิตฺถีสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปุริสสฺส กายน
กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ ปุริโส จ โหติ ปณฺทกฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ
จ นํ ปุริสสฺส กายน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ
นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ตีรจฺฉานคโต จ โหติ ตีรจฺฉานคต-
สณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ตีรจฺฉานคตฺสฺส กายน กายํ
ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ
ตีรจฺฉานคโต จ โหติ เวมฺติโก สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
ตีรจฺฉานคตฺสฺส กายน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ
นุปติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ ตีรจฺฉานคโต จ โหติ อิตฺถีสณฺณิ

สารตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ตีรจฺฉานคตฺสฺส กาเยน กายํ อามสฺติ
ปฺรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ อापฺตฺติ ทุคฺคกฺกุสฺส ฯ ตีรจฺฉานคโต
จ โหติ ปณฺฑกสฺสณฺิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ตีรจฺฉานคตฺสฺส
กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ อापฺตฺติ
ทุคฺคกฺกุสฺส ฯ ตีรจฺฉานคโต จ โหติ ปุริสสฺสณฺิ สारตุโต จ
ภิกฺขุ จ นํ ตีรจฺฉานคตฺสฺส กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ
ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ อापฺตฺติ ทุคฺคกฺกุสฺส ๑ฯ

[๓๘๓] เทว อิตฺถิโย ทุวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถีสฺสณฺิ สारตุโต
จ ภิกฺขุ จ นํ ทุวินฺนํ อิตฺถินํ กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ
ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ อापฺตฺติ ทุวินฺนํ สงฺฆาติเสสานํ ฯ เทว
อิตฺถิโย ทุวินฺนํ อิตฺถินํ เวมฺติโก สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทุวินฺนํ
อิตฺถินํ กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ
อापฺตฺติ ทุวินฺนํ ญฺลฺลจฺจยानํ ฯ เทว อิตฺถิโย ทุวินฺนํ อิตฺถินํ
ปณฺฑกสฺสณฺิ ฯเปฯ เทว อิตฺถิโย ทุวินฺนํ อิตฺถินํ ปุริสสฺสณฺิ
ฯเปฯ เทว อิตฺถิโย ทุวินฺนํ อิตฺถินํ ตีรจฺฉานคตฺสฺสณฺิ สारตุโต
จ ภิกฺขุ จ นํ ทุวินฺนํ อิตฺถินํ กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ
ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ อापฺตฺติ ทุวินฺนํ ญฺลฺลจฺจยानํ ฯ เทว
ปณฺฑกกา ทุวินฺนํ ปณฺฑกานํ ปณฺฑกสฺสณฺิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ
นํ ทุวินฺนํ ปณฺฑกานํ กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ ฯเปฯ
#๑ อีโต ปรี ญ. ม. โปตุถเกสุ เอกมฺลกนฺุติ ทิสฺสตี ฯ

คณฺหาติ ฉฺรูปติ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ อุตฺตจฺจยํ ๑ เทว ปณฺทกา
ทฺวินฺนํ ปณฺทกานํ เวมตีโก ๑เปฯ เทว ปณฺทกา ทฺวินฺนํ
ปณฺทกานํ ปุริสสยฺญี ๑เปฯ เทว ปณฺทกา ทฺวินฺนํ ปณฺทกานํ
ตฺริจฺฉานคตสยฺญี ๑เปฯ เทว ปณฺทกา ทฺวินฺนํ ปณฺทกานํ
อิตฺถีสยฺญี สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ ปณฺทกานํ กาเยน
กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ ๑เปฯ คณฺหาติ ฉฺรูปติ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
ทฺกกฺกานํ ๑ เทว ปุริสา ทฺวินฺนํ ปุริสานํ ปุริสสยฺญี สารตฺโต
จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ ปุริสานํ กาเยน กายํ อามสฺติ ปฺรามสฺติ
๑เปฯ คณฺหาติ ฉฺรูปติ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกกฺกานํ ๑ เทว
ปุริสา ทฺวินฺนํ ปุริสานํ เวมตีโก ๑เปฯ เทว ปุริสา ทฺวินฺนํ
ปุริสานํ ตฺริจฺฉานคตสยฺญี ๑เปฯ เทว ปุริสา ทฺวินฺนํ ปุริสานํ
อิตฺถีสยฺญี ๑เปฯ เทว ปุริสา ทฺวินฺนํ ปุริสานํ ปณฺทกสยฺญี
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ ปุริสานํ กาเยน กายํ อามสฺติ
ปฺรามสฺติ ๑เปฯ คณฺหาติ ฉฺรูปติ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกกฺกานํ ๑
เทว ตฺริจฺฉานคตา ทฺวินฺนํ ตฺริจฺฉานคตานํ ตฺริจฺฉานคตสยฺญี
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ ตฺริจฺฉานคตานํ กาเยน กายํ
อามสฺติ ปฺรามสฺติ ๑เปฯ คณฺหาติ ฉฺรูปติ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
ทฺกกฺกานํ ๑ เทว ตฺริจฺฉานคตา ทฺวินฺนํ ตฺริจฺฉานคตานํ เวมตีโก
๑เปฯ เทว ตฺริจฺฉานคตา ทฺวินฺนํ ตฺริจฺฉานคตานํ อิตฺถีสยฺญี
๑เปฯ เทว ตฺริจฺฉานคตา ทฺวินฺนํ ตฺริจฺฉานคตานํ ปณฺทกสยฺญี

ฯเปฯ เทว ติรจฺจนคตา ทฺวินฺนํ ติรจฺจนคตํ ปฺริสสณฺณิ
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ ติรจฺจนคตํ กาเยน กายํ
อามสติ ปฺรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปติ อापตฺติ ทฺวินฺนํ
ทฺกฺกฺวานํ ฯ

[๓๘๔] อิตฺถิ จ ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ อิตฺถิสณฺณิ สารตฺโต
จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปฺรามสติ ฯเปฯ
คณฺหาติ นฺุปติ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺกฺกฺกุสฺส ฯ อิตฺถิ จ
ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ เวมตีโก สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ
กาเยน กายํ อามสติ ปฺรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปติ อापตฺติ
ถฺลลจฺเยน ทฺกฺกฺกุสฺส ฯ อิตฺถิ จ ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ
ปณฺทกสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ กาเยน กายํ
อามสติ ปฺรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปติ อापตฺติ ทฺวินฺนํ
ถฺลลจฺเยน ฯ อิตฺถิ จ ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ ปฺริสสณฺณิ สารตฺโต
จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปฺรามสติ ฯเปฯ
คณฺหาติ นฺุปติ อापตฺติ ถฺลลจฺเยน ทฺกฺกฺกุสฺส ฯ อิตฺถิ จ
ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ ติรจฺจนคตสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อฺภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปฺรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปติ
อापตฺติ ถฺลลจฺเยน ทฺกฺกฺกุสฺส ฯ อิตฺถิ จ ปฺริโส จ อฺภินฺนํ
อิตฺถิสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ
ปฺรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปติ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺกฺกฺกุสฺส ฯ

อิติจํ ปุริโส จ อุภินฺนํ เวมติโก สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อุภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปรามสติ ๗เป๗ คณฺหาติ นุปติ
อาปตฺติ ฤตฺถจฺเจเนน ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ ปุริโส จ อุภินฺนํ
ปณฺทกสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กาเยน กายํ
อามสติ ปรามสติ ๗เป๗ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺเจเนน
ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ ปุริโส จ อุภินฺนํ ปุริสสณฺณิ สारตฺโต
จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปรามสติ ๗เป๗
คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺเจเนน ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ
ปุริโส จ อุภินฺนํ ตีรจฺฉานคตสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อุภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปรามสติ ๗เป๗ คณฺหาติ นุปติ
อาปตฺติ ฤตฺถจฺเจเนน ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ ตีรจฺฉานคโต จ
อุภินฺนํ อิติสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กาเยน กายํ
อามสติ ปรามสติ ๗เป๗ คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน
ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ ตีรจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ เวมติโก สारตฺโต
จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปรามสติ ๗เป๗
คณฺหาติ นุปติ อาปตฺติ ฤตฺถจฺเจเนน ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ
ตีรจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ ปณฺทกสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อุภินฺนํ กาเยน กายํ อามสติ ปรามสติ ๗เป๗ คณฺหาติ นุปติ
อาปตฺติ ฤตฺถจฺเจเนน ทุคฺคกฺกุสฺส ๗ อิติจํ ตีรจฺฉานคโต จ
อุภินฺนํ ปุริสสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กาเยน กายํ

อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฌุปฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจน
ทฺกฺกฺกฺสฺส ฯ อิตฺถิ จ ติรจฺจฺนาคโต จ อุภินฺนํ ติรจฺจฺนาคตฺสฺสฺสฺ
สฺส
จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กายเณ กายํ อามสติ ปรามสติ
ฯเปฯ คณฺหาติ ฌุปฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจน ทฺกฺกฺกฺกฺสฺสฺสฺสฺสฺส
ปณฺฑโก จ ปุริโส จ อุภินฺนํ ปณฺฑกฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กายเณ กายํ อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ
ฌุปฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจน ทฺกฺกฺกฺกฺสฺสฺสฺสฺสฺส ฯ ปณฺฑโก จ ปุริโส จ
อุภินฺนํ เวมฺติโก ฯเปฯ อาปฺตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
จ ปุริโส จ อุภินฺนํ ปุริสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส ฯเปฯ ปณฺฑโก จ ปุริโส จ
อุภินฺนํ ติรจฺจฺนาคตฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส ฯเปฯ ปณฺฑโก จ ปุริโส จ อุภินฺนํ
อิตฺถิสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กายเณ กายํ
อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฌุปฺติ อาปฺตฺติ ทฺวินฺนํ
ทฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก ฯ ปณฺฑโก จ ติรจฺจฺนาคโต จ อุภินฺนํ ปณฺฑกฺสฺสฺส
สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กายเณ กายํ อามสติ ปรามสติ
ฯเปฯ คณฺหาติ ฌุปฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจน ทฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก ฯ
ปณฺฑโก จ ติรจฺจฺนาคโต จ อุภินฺนํ เวมฺติโก ฯเปฯ ปณฺฑโก
จ ติรจฺจฺนาคโต จ อุภินฺนํ ปุริสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส ฯเปฯ ปณฺฑโก จ
ติรจฺจฺนาคโต จ อุภินฺนํ ติรจฺจฺนาคตฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส ฯเปฯ ปณฺฑโก จ
ติรจฺจฺนาคโต จ อุภินฺนํ อิตฺถิสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส สฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺสฺส
จ ภิกฺขุ จ นํ
อุภินฺนํ กายเณ กายํ อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ ฌุปฺติ

อาปตติ ทวินัน ทุกกฏานัน ฯ ปุริโส จ ตีรจจนคโต จ อุภินัน
ปฐิสสณณิ สารตโต จ ภิกขุ จ นัน อุภินัน กายน กาย อามสติ
ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ ทวินัน ทุกกฏานัน ฯ
ปุริโส จ ตีรจจนคโต จ อุภินัน เวมตโก ฯเปฯ ปุริโส จ
ตีรจจนคโต จ อุภินัน ตีรจจนคตสณณิ ฯเปฯ ปุริโส จ
ตีรจจนคโต จ อุภินัน อิตถีสณณิ ฯเปฯ ปุริโส จ ตีรจจนคโต
จ อุภินัน ปณฺทกสณณิ สารตโต จ ภิกขุ จ นัน อุภินัน
กายน กาย อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ
ทวินัน ทุกกฏานัน ๑ฯ

[๑๘๕] อิตถิ จ โหติ อิตถีสณณิ สารตโต จ ภิกขุ จ นัน
อิตถียา กายน กายปฏีพทฺธ อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ
नुปติ อาปตติ อุลลจยสฺส ฯ เทว อิตถियो ทวินัน อิตถีสณณิ
สารตโต จ ภิกขุ จ นัน ทวินัน อิตถินัน กายน กายปฏีพทฺธ
อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ ทวินัน
อูลลจยยานัน ฯ อิตถิ จ ปณฺทโก จ อุภินัน อิตถีสณณิ สารตโต
จ ภิกขุ จ นัน อุภินัน กายน กายปฏีพทฺธ อามสติ ปรามสติ
ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ อุลลจยเยน ทุกกฏสฺส ฯ อิตถิ
จ โหติ อิตถีสณณิ สารตโต จ ภิกขุ จ นัน อิตถียา กายปฏีพทฺธ
กายน อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ
#๑ อิต ปรี ยู. ม. โปตถเกสฺ ทมูลกนฺติ ทิสฺสติ ฯ

อาปตติ อุตตจยสส ฯ เทว อิตถิโย ทวินัน อิตถิน อิตถิสถณิ
สารตโต จ ภิกขุ จ นั ทวินัน อิตถิน กายปฏิพทฺเชน กาย อามสติ
ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ ทวินัน อุตตจยยานัน ฯ
อิตถิ จ ปณฺทโก จ อุนินัน อิตถิสถณิ สารตโต จ ภิกขุ
จ นั อุนินัน กายปฏิพทฺเชน กาย อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ
คณฺหาติ นุปติ อาปตติ อุตตจยเยน ทุกกฺกฺสส ฯ อิตถิ จ โหติ
อิตถิสถณิ สารตโต จ ภิกขุ จ นั อิตถิยา กายปฏิพทฺเชน
กายปฏิพทฺช อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ
ทุกกฺกฺสส ฯ เทว อิตถิโย ทวินัน อิตถิน อิตถิสถณิ สารตโต
จ ภิกขุ จ นั ทวินัน อิตถิน กายปฏิพทฺเชน กายปฏิพทฺช
อามสติ ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ ทวินัน
ทุกกฺกฺยานัน ฯ อิตถิ จ ปณฺทโก จ อุนินัน อิตถิสถณิ สารตโต
จ ภิกขุ จ นั อุนินัน กายปฏิพทฺเชน กายปฏิพทฺช อามสติ
ปรามสติ ฯเปฯ คณฺหาติ นุปติ อาปตติ ทวินัน ทุกกฺกฺยานัน ฯ
อิตถิ จ โหติ อิตถิสถณิ สารตโต จ ภิกขุ จ นั อิตถิยา
นิสฺสคฺคิเยน กาย อามสติ ปรามสติ ๑ อาปตติ ทุกกฺกฺสส ฯ
เทว อิตถิโย ทวินัน อิตถิน อิตถิสถณิ สารตโต จ ภิกขุ จ
นั ทวินัน อิตถิน นิสฺสคฺคิเยน กาย อามสติ ปรามสติ อาปตติ
#๑ ย. โปตฺถเก อัย ปาโจ น ทิสฺสติ ฯ เอว สพฺพสฺมี อีทิสฺเส จานเ
ทฏฺฐพฺพิ ฯ

ทูวินนํ ทุกุกฺกานํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อุภินฺนํ อิตฺถิสฺสณฺณิ
 สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสฺติ
 ปรามสฺติ อาปตฺติ ทูวินนํ ทุกุกฺกานํ ฯ อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสณฺณิ
 สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา นิสฺสคฺคิเยน กายปฺปฏิพทฺธํ อามสฺติ
 ปรามสฺติ อาปตฺติ ทุกุกฺกสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทูวินนํ อิตฺถินํ
 อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทูวินนํ อิตฺถินํ นิสฺสคฺคิเยน
 กายปฺปฏิพทฺธํ อามสฺติ ปรามสฺติ อาปตฺติ ทูวินนํ ทุกุกฺกานํ ฯ
 อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อุภินฺนํ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ
 นํ อุภินฺนํ นิสฺสคฺคิเยน กายปฺปฏิพทฺธํ อามสฺติ ปรามสฺติ อาปตฺติ
 ทูวินนํ ทุกุกฺกานํ ฯ อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ
 จ นํ อิตฺถิยา นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ ปรามสฺติ อาปตฺติ
 ทุกุกฺกสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทูวินนํ อิตฺถินํ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต
 จ ภิกฺขุ จ นํ ทูวินนํ อิตฺถินํ นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ
 ปรามสฺติ อาปตฺติ ทูวินนํ ทุกุกฺกานํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ
 อุภินฺนํ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ นิสฺสคฺคิเยน
 นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ ปรามสฺติ อาปตฺติ ทูวินนํ ทุกุกฺกานํ ฯ

ภิกฺขุเปยฺยาโล นิฏฺฐิโต ฯ

[๓๘๖] อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ อิตฺถิ
 จ นํ ภิกฺขุสฺส กายเณ กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ โอมสฺติ
 อุมมสฺติ โอลงฺฆเมติ อุลลงฺฆเมติ อากทฺฆเมติ ปฏิกทฺฆเมติ อภินิคฺคณฺหาติ

อภินิปปิเพติ คณฺหาติ ฐฺปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ
ปฏฺวิชานาติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ เทว อิตฺถิโย ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ
อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส กาเยน กายํ
อามสฺนฺติ ปฺรามสฺนฺติ โอมสฺนฺติ อุมฺมสฺนฺติ โอลงฺฆนฺติ อุลลงฺฆนฺติ
อากทฺฒนฺติ ปฏฺกทฺฒนฺติ อภินิคฺคณฺหนฺติ อภินิปปิเพนฺติ คณฺหนฺติ
ฐฺปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปตฺติ
ทฺวินฺนํ สงฺฆาติเสสฺสํ ๑ อิตฺถิ จ ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ อิตฺถิสฺสณฺณิ
สารตฺโต จ อฺโภ จ นํ ภิกฺขุสฺส กาเยน กายํ อามสฺนฺติ ปฺรามสฺนฺติ
๑เป๑ คณฺหนฺติ ฐฺปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ
ปฏฺวิชานาติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺเสน ทฺกฺกฏฺสฺส ๑ อิตฺถิ จ โหติ
อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ อิตฺถิ จ นํ ภิกฺขุสฺส กาเยน กายปฏฺวิพฺพทฺธํ
อามสฺติ ปฺรามสฺติ ๑เป๑ คณฺหาติ ฐฺปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน
วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปตฺติ อุลลจฺจยฺสฺส ๑ เทว อิตฺถิโย
ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส
กาเยน กายปฏฺวิพฺพทฺธํ อามสฺนฺติ ปฺรามสฺนฺติ ๑เป๑ คณฺหนฺติ ฐฺปนฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปตฺติ
ทฺวินฺนํ อุลลจฺจยฺยานํ ๑ อิตฺถิ จ ปณฺทโก จ อฺภินฺนํ อิตฺถิสฺสณฺณิ
สารตฺโต จ อฺโภ จ นํ ภิกฺขุสฺส กาเยน กายปฏฺวิพฺพทฺธํ อามสฺนฺติ
ปฺรามสฺนฺติ ๑เป๑ คณฺหนฺติ ฐฺปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน
วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปตฺติ อุลลจฺจยฺเยน ทฺกฺกฏฺสฺส ๑

อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถีสถฺวณิ สारตฺโต จ อิตฺถิ จ นํ ภิกฺขุสฺส
กายปฏฺวิพฺพุเชน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ นฺุปฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปฺตฺติ
ถฺลลจฺจยสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถีสถฺวณิ สारตฺโต
จ อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส กายปฏฺวิพฺพุเชน กายํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ
ฯเปฯ คณฺหนฺติ นฺุปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ
ปฏฺวิชานาติ อาปฺตฺติ ทฺวินฺนํ ถฺลลจฺจยानํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ
อุภินฺนํ อิตฺถีสถฺวณิ สारตฺโต จ อุโภ จ นํ ภิกฺขุสฺส กายปฏฺวิพฺพุเชน
กายํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ ฯเปฯ คณฺหนฺติ นฺุปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย
กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปฺตฺติ ถฺลลจฺจเยน ทฺกฺกณฺสฺส ฯ
อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถีสถฺวณิ สारตฺโต จ อิตฺถิ จ นํ ภิกฺขุสฺส
กายปฏฺวิพฺพุเชน กายปฏฺวิพฺพุชฺชํ อามสฺติ ปรามสฺติ ฯเปฯ คณฺหาติ
นฺุปฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปฺตฺติ
ทฺกฺกณฺสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถีสถฺวณิ สारตฺโต
จ อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส กายปฏฺวิพฺพุเชน กายปฏฺวิพฺพุชฺชํ อามสนฺติ
ปรามสนฺติ ฯเปฯ คณฺหนฺติ นฺุปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน
วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ อาปฺตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกฺกณฺานํ ฯ อิตฺถิ
จ ปณฺฑโก จ อุภินฺนํ อิตฺถีสถฺวณิ สारตฺโต จ อุโภ จ นํ
ภิกฺขุสฺส กายปฏฺวิพฺพุเชน กายปฏฺวิพฺพุชฺชํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ ฯเปฯ
คณฺหนฺติ นฺุปนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวิชานาติ

อาปตติ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต
จ อิตฺถิ จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสฺติ ปรามสฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินนํ อิตฺถินํ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต
จ อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ ทฺวินนํ
ทุกฺกฏานํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อุภินนํ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต
จ อุโก จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ
ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต จ
อิตฺถิ จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ ปรามสฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินนํ อิตฺถินํ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต จ
อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ
เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ ทฺวินนํ
ทุกฺกฏานํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อุภินนํ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต
จ อุโก จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสนฺติ
ปรามสนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมฺติ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ
อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสญฺญิ สारตฺโต
จ อิตฺถิ จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ ปรามสฺติ

เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมตี ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ๑ เทว อิตฺถิโย ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต
จ อิตฺถิโย จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสนฺติ
ปรามสนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมตี ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ
อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกกุณฺณํ ๑ อิตฺถิ จ ปณฺทโก จ อุภินฺนํ
อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ อุโภ จ นํ ภิกฺขุสฺส นิสฺสคฺคิเยน
นิสฺสคฺคิยํ อามสนฺติ ปรามสนฺติ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมตี
ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกกุณฺณํ ๑

[๑๘๗] เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมตี ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ๑ เสวนาธิปฺปาโย กาเยน วายมตี น จ ผสฺสํ
ปฏฺวีชานาติ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ๑ เสวนาธิปฺปาโย น จ กาเยน
วายมตี ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อนาปตฺติ ๑ เสวนาธิปฺปาโย น จ กาเยน
วายมตี น จ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อนาปตฺติ ๑ โมกฺขาธิปฺปาโย กาเยน
วายมตี ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อนาปตฺติ ๑ โมกฺขาธิปฺปาโย กาเยน
วายมตี น จ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อนาปตฺติ ๑ โมกฺขาธิปฺปาโย น
จ กาเยน วายมตี ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อนาปตฺติ ๑ โมกฺขาธิปฺปาโย
น จ กาเยน วายมตี น จ ผสฺสํ ปฏฺวีชานาติ อนาปตฺติ ๑

[๑๘๘] อนาปตฺติ อสฺสจฺจจ อสฺสติยา อชานนฺตสฺส อสฺสาทิ-
ยฺนฺตสฺส อุมฺมตฺตกสฺส จิตฺตจิตฺตสฺส เวทนฺนฺตสฺส อาทิ-
กมฺมิกสฺสชาติ ๑

[๓๘๕] มาตา ฐีตา จ ภิกินี ๑   ชายา ยุกชี จ ปณฺฑโก
สุตฺตมา มตา ตีรจฺจนา   ทารุฐีตฺติกาย จ
สมฺปิเพ สงฺกโม ๒มฺกุโค   รุกฺโข นาวา จ รชชฺ จ
ทณฺโฑ ปตฺตํ ๑ปณฺมาเมสิ   วนฺเท วายมิ นจฺจุสฺสีติ ฯ

[๓๘๖] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ มาตุยา
มาตุเปเมน อามสฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ
สงฺฆาติเสสํ อาปตฺตี อาปนฺโนติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ฐีตุยา ฐีตุเปเมน อามสฺติ ฯเปฯ
ภิกินียา ภิกินีเปเมน อามสฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสิ ฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๓๘๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ ปุราณฺพุตฺติกาย
กายสํสคฺคํ สฺมาปชฺชิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี
ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺฺตโร ภิกฺขุ ยุกินียา กายสํสคฺคํ สฺมาปชฺชิ ฯ ตสฺส
กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสสฺส อาปตฺติ
ถุลลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺฺตโร ภิกฺขุ
ปณฺฑทกสฺส กายสํสคฺคํ สฺมาปชฺชิ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ
#๑ ย. ม. มาตา ฐีตา ภิกินี จ ฯ ๒ รา. สงฺกเม ฯ ๓ รา. ปตฺเตน ฯ

๗เป๗ อนาคติ ภิกุขุ สงฆมาทิสเสสสุต อาปตติ ฤลลจขยสุตติ ๗
เตน โข ปน สมเยน อณตโร ภิกุขุ สุตติตติยา กายสัศคคั
สมาปชชิ ๗ ตสสุท กุกุกจจัน อโหสิ ๗เป๗ อาปตติ ตวั ภิกุขุ
อาปนุโน สงฆมาทิสเสสนุติ ๗ เตน โข ปน สมเยน อณตโร ภิกุขุ
มตติตติยา กายสัศคคั สมาปชชิ ๗ ตสสุท กุกุกจจัน อโหสิ ๗เป๗
อนาคติ ภิกุขุ สงฆมาทิสเสสสุต อาปตติ ฤลลจขยสุตติ ๗ เตน
โข ปน สมเยน อณตโร ภิกุขุ ตริจจณนคตติตติยา กายสัศคคั
สมาปชชิ ๗ ตสสุท กุกุกจจัน อโหสิ ๗เป๗ อนาคติ ภิกุขุ
สงฆมาทิสเสสสุต อาปตติ ทุกุกฏสุตติ ๗ เตน โข ปน สมเยน
อณตโร ภิกุขุ ทารุทธิตติกาย กายสัศคคั สมาปชชิ ๗ ตสสุท
กุกุกจจัน อโหสิ ๗เป๗ อนาคติ ภิกุขุ สงฆมาทิสเสสสุต อาปตติ
ทุกุกฏสุตติ ๗

[๓๕๒] เตน โข ปน สมเยน สมพหุลา อิตติโย อณตริ
ภิกุขุ สมปีเพตวา พาหาปรมปราย เนลลั ๗ ตสสุท กุกุกจจัน อโหสิ
๗เป๗ สาทียสิ ตวั ภิกุขุติ ๗ นานั ภควา สาทियามิติ ๗
อนาคติ ภิกุขุ อสาทियนตสุตติ ๗

[๓๕๓] เตน โข ปน สมเยน อณตโร ภิกุขุ อิตติยา
อภิรุพหุ สงกมึ สารตุโต สญจาเลสิ ๗ ตสสุท กุกุกจจัน อโหสิ
๗เป๗ อนาคติ ภิกุขุ สงฆมาทิสเสสสุต อาปตติ ทุกุกฏสุตติ ๗

[๓๕๔] เตน โข ปน สมเยน อณตโร ภิกุขุ อิตถึ ปฎิปเท

ปสฺสิตฺวา สารตฺโต อํสกุณฺณ ปหาริ อทาสี ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ
อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวั ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ

[๑๕๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อิตฺถิยา
อภฺรพฺหิ รุกฺขิ สารตฺโต สลฺจาลสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๕๖] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อิตฺถิยา
อภฺรพฺหิ นาวิ สารตฺโต สลฺจาลสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ
ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ ฯ

[๑๕๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อิตฺถิยา กหิตฺติ
รชฺชํ สารตฺโต อาวิณฺชิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อิตฺถิยา กหิตฺติ ทณฺฑํ สารตฺโต อาวิณฺชิ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส
อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาติ ฯ

[๑๕๘] เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ สารตฺโต
อิตฺถิ ปตฺเตน ปณามสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาติ ฯ เตนถ
โข ปน สมเยน อณฺตโร ภิกฺขุ อิตฺถิยา วนฺทนฺติยา สารตฺโต
ปาหิ อุจฺจาเรสิ ฯ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวั
ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺตโร

ภิกขุ อิตถิ คหะสสามิติ วายมิตฺวา น จุปี ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ
อโหสิ กัจจि นฺ โข อหํ สงฺฆาติเสสํ อาปตฺตี อาปนฺโนติ ฯ
ภควโต เอตมตฺถํ อารุเจสิ ฯ อนापตฺติ ภิกขุ สงฺฆาติเสสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺสาติ ฯ

ทุตฺยสงฺฆาติเสสํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตติยสงฆาทีเสถ์

[๑๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยั วิหฺรติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทายิ อรณฺเณ วิหฺรติ ๑ ๑ เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลทา
อิติปิโย อารามั อคมฺสฺสู วิหารเปกฺขิกาโย ๑ อถโฆ ตา อิติปิโย
เยนายสฺมา อุทายิ เตนฺอุปสงฺกมฺมีสฺสู อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมนนฺตํ อุทายิ
เอตทโวจฺจุ อิจฺฉาม มยฺ ภนฺเต อยฺยสฺส วิหาริ เปกฺขิตฺตุนฺติ ๑
อถโฆ อายสฺมา อุทายิ ตา อิติปิโย วิหาริ เปกฺขาเปตฺวา ตาถ
อิติถินํ วจฺจมกฺคํ ปสฺสสาวมกฺคํ อาทิสฺส วณฺณํปิ ภณฺติ อวณฺณํปิ
ภณฺติ ยาจติปิ อายาจติปิ ปุจฺจติปิ ปญฺ्ञิปุจฺจติปิ อาจิกฺขติปิ
อนุสาสติปิ อกโกสติปิ ๑ ยา ตา อิติปิโย ฉินฺนกา ชฺชุตฺติกา
อหิริกาโย อเหตุ ๒ ตา อายสฺมตา อุทายินา สทฺธิ อฺหสนฺติปิ
อุลฺลปฺนฺติปิ อุชฺฌกฺกนฺติปิ อุปฺผณฺเจนฺติปิ ๑ ยา ปน ตา อิติปิโย
หิริมนา ตา นิกฺขมิตฺวา ภิกฺขุ อุชฺฌมาเปนฺติ อิทํ ภนฺเต น ฉนฺนํ
น ปญฺ्ञิรूपํ สามิเกนปิ มยฺ เอวํ วุคฺคตา น อิจฺฉเยยฺยาม ก็ ปนยฺเยน
อุทายินาติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อุปฺปิจฺฉา สนฺตฺตฺตฺตา ลชฺชินโน กุกฺกจฺจกา
#๑ อิตฺ ปรี ยูโรปียโปคฺคเก ตสฺสสายสฺมโต วิหาโร อภิรฺูโป โหติ
#ทสฺสนิโย ปาสาทีโกติ ปญฺญาติ ๑ ๒ ยู. ม. โปคฺคเกสฺสู อยฺ
#ปาโร น ทิสฺสติ ๑

สิกฺขาภามา เต อชฺฌายนฺติ จีเยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
อุทายี มาตุคามํ ทฺวฺจฺจุลฺลาหิ วาจาหิ โอบาสิสฺสตีติ ฯ อถโข เต
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสุ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมี
นินทาเน เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา อายสฺมนตฺ
อุทายี ปฏฺิปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายี มาตุคามํ ทฺวฺจฺจุลฺลาหิ
วาจาหิ โอบาสิสฺสตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
อนนฺจฺฉวิกํ โมฆปฺริสฺ อนนฺจฺฉโลมิกํ อปฺปฏิรูปี อสฺสามณฺทํ อกฺปิยํ
อกรณฺนิยํ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺ มาตุคามํ ทฺวฺจฺจุลฺลาหิ
วาจาหิ โอบาสิสฺสตีติ นนฺ มยา โมฆปฺริสฺ อนนฺกปฺริยาเยน วิราคาย
ธมฺโม เทสิโต โน สรคาย ฯเปฯ กามปฺริพาหานํ วุปฺสโม
อกฺขาโต เนตํ โมฆปฺริสฺ อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
โอบิตฺถุณฺโณ วิปฺริณฺเตน จิตฺเตน มาตุคามํ ทฺวฺจฺจุลฺลาหิ วาจาหิ
โอบาสิสฺสยฺย ยถาตํ ยฺวาว ยฺวตี เมณฺณปฺสณฺหิตาหิ สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๔๐๐] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ โอบิตฺถุณฺโณ นาม สารตฺโต
อเปกฺขวา ปฏฺิพทฺธจิตฺโต ฯ วิปฺริณฺตฺนฺติ รตฺตํปี จิตฺตํ วิปฺริณฺตํ
ทฺวฺจฺจปี จิตฺตํ วิปฺริณฺตํ มุพฺหํปี จิตฺตํ วิปฺริณฺตํ อปฺจ รตฺตํ จิตฺตํ
อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปตํ วิปฺริณฺตฺนฺติ ฯ มาตุคาโม นาม มนฺุสฺสิตฺถิ น
ยกฺชี น เปตี น ตฺริจฺฉานคตา วิญฺญ ปฏฺิพลา สุภาสิตพุทฺธาสิตํ

พุกฺกุสฺสตาพุกฺกุสฺสํ อชานิตฺตํ ฯ พุกฺกุสฺสตา นาม วาจา วจฺจมคฺคปฺสฺสวา-
มคฺคเมณฺธมฺมปฏิสฺยตฺตา วาจา ฯ โธภาเสยฺยาติ อชฺฉาจาโร
วุจฺจติ ฯ ยถาตํ ยฺวา ยฺวตฺตินฺนติ ททโร ททรี ตรฺุโณ ตรฺุณิ
กามโกถิ กามโกถินิ ฯ เมณฺฐปฺสยฺหิตาหิติ เมณฺธมฺมปฏิสฺยตฺตาหิ
วาจาหิ ฯ สงฺฆาติเสโสติ ฯเปฯ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๔๐๑] เทว มคฺเค อาทิสุส วณฺณปี ภณฺติ อวณฺณปี ภณฺติ
ยาจติปี อายาจติปี ปุจฺจติปี ปฏิปุจฺจติปี อัจฺจติปี อนุสาสติปี
อกุโกสติปี ฯ

[๔๐๒] วณฺณ ภณฺติ นาม เทว มคฺเค โถเมติ วณฺณเณติ
ปฺสฺสติ ฯ อวณฺณ ภณฺติ นาม เทว มคฺเค ขขเสติ วมฺภติ
ครหติ ฯ ยาจติ นาม เทหิ เม ททาหิ เม อรหติ เม ทาตฺตฺนติ ฯ
อายาจติ นาม กทา เต มาตา ปฺสฺสิทฺสฺสติ กทา เต ปิตา
ปฺสฺสิทฺสฺสติ กทา เต เทวตาโย ปฺสฺสิทฺสฺสนฺนติ กทา เต สุขฺโณ
สุลโย สุมฺหุตฺโต ภวิสฺสติ กทา เต เมณฺธํ ฌมฺมํ ลภิสฺสามิติ ฯ
ปุจฺจติ นาม กถํ ตฺวํ สามิกฺสฺส เทสิ กถํ ชารฺสฺส เทสิติ ฯ
ปฏิปุจฺจติ นาม เอวํ กิร ตฺวํ สามิกฺสฺส เทสิ เอวํ ชารฺสฺส
เทสิติ ฯ อัจฺจติ นาม ปุญฺโจ ภณฺติ เอวํ เทหิ เอวํ เทนฺตี
สามิกฺสฺส ปิยา ภวิสฺสสิ มนาปา จาติ ฯ อนุสาสติ นาม อปุญฺโจ
ภณฺติ เอวํ เทหิ เอวํ เทนฺตี สามิกฺสฺส ปิยา ภวิสฺสสิ มนาปา
จาติ ฯ อกุโกสติ นาม อนิมิตฺตาสิ นิมิตฺตมตฺตาสิ อโลหิตาสิ

ฐวโลหิตาสี ฐวโจฬาสี ปุคฺฆรณฺตีสี สิจิรณฺตีสี อิตฺถิปณฺทกาสี
เวปฺปรีตีกาสี สมภินฺนาสี อุภโตปุยฺยชนกาสีติ ฯ

[๔๐๓] อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถีสถฺยณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อิตฺถียา วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี
ภาณติ ยาจติปี อายาจติปี ปุจฺจติปี ปฏฺฐิปุจฺจติปี อัจฺจุตฺติปี
อนุสาสติปี อุกโกสติปี อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ อิตฺถิ จ โหติ
เวมฺติโก ปณฺทกสถฺยณิ ปุริสสถฺยณิ ตีรจฺฉานกตสถฺยณิ สारตฺโต จ
ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถียา วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี
ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ๑เปฯ อุกโกสติปี อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺส ๑
ปณฺทโก จ โหติ ปณฺทกสถฺยณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกสฺส
วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ
๑เปฯ อุกโกสติปี อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺส ๑ ปณฺทโก จ โหติ
เวมฺติโก ปุริสสถฺยณิ ตีรจฺฉานกตสถฺยณิ อิตฺถีสถฺยณิ สारตฺโต จ
ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกสฺส วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี
ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ๑เปฯ อุกโกสติปี อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ๑
ปุริโส จ โหติ ปุริสสถฺยณิ เวมฺติโก ตีรจฺฉานกตสถฺยณิ อิตฺถีสถฺยณิ
ปณฺทกสถฺยณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปุริสสฺส วจฺจมคฺคํ ปสฺสวา-
มคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ๑เปฯ อุกโกสติปี
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส ๑ ตีรจฺฉานกโต จ โหติ ตีรจฺฉานกตสถฺยณิ
เวมฺติโก อิตฺถีสถฺยณิ ปณฺทกสถฺยณิ ปุริสสถฺยณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ

นํ ติรจฺจนาคตสฺส วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วนฺณํปี ภาณติ
อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ฯ

[๔๐๔] เทว อิตฺถิโย ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถีสลฺลณี สारตฺโต จ
ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส
วนฺณํปี ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ
ทฺวินฺนํ สงฺฆาติเสสานํ ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ เวมตีโก
ปณฺฑกสลฺลณี ปุริสสลฺลณี ติรจฺจนาคตสลฺลณี สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ
นํ ทฺวินฺนํ อิตฺถินํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วนฺณํปี ภาณติ
อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ฤลฺลจฺจยानํ ฯ
เทว ปณฺฑกา ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ ปณฺฑกสลฺลณี สारตฺโต จ ภิกฺขุ
จ นํ ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วนฺณํปี
ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
ฤลฺลจฺจยानํ ฯ เทว ปณฺฑกา ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ เวมตีโก
ปุริสสลฺลณี ติรจฺจนาคตสลฺลณี อิตฺถีสลฺลณี สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ
นํ ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วนฺณํปี
ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
ทุกกฺกานํ ฯ เทว ปุริสา ทฺวินฺนํ ปุริสานํ ปุริสสลฺลณี เวมตีโก
ติรจฺจนาคตสลฺลณี อิตฺถีสลฺลณี ปณฺฑกสลฺลณี สारตฺโต จ ภิกฺขุ
จ นํ ทฺวินฺนํ ปุริสานํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วนฺณํปี
ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทฺวินฺนํ

ทุกฺกฏานํ ฯ เทว ติรจฺฉานคตฺตา ทฺวินฺนํ ติรจฺฉานคตฺตานํ ติรจฺฉานคต-
สณฺณํ เวมตฺติโก อิตฺถิสณฺณํ ปณฺฑกสณฺณํ ปุริสสณฺณํ สารตฺโต จ
ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ ติรจฺฉานคตฺตานํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส
วณฺณํปี ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ
ทฺวินฺนํ ทุกฺกฏานํ ฯ

[๔๐๕] อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อฺภินฺนํ อิตฺถิสณฺณํ สารตฺโต
จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส
วณฺณํปี ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ
สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฏสฺส ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อฺภินฺนํ เวมตฺติโก
ฯเปฯ อาปตฺติ อุลลจฺเจเนน ทุกฺกฏสฺส ฯเปฯ ปณฺฑกสณฺณํ
ฯเปฯ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ อุลลจฺเจยานํ ฯเปฯ ปุริสสณฺณํ ฯเปฯ
ติรจฺฉานคตฺสณฺณํ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ วจฺจมคฺคํ
ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณํปี ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ
อกฺโกสตีปี อาปตฺติ อุลลจฺเจเนน ทุกฺกฏสฺส ฯ อิตฺถิ จ ปุริสส จ
อฺภินฺนํ อิตฺถิสณฺณํ สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ วจฺจมคฺคํ
ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณํปี ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ
อกฺโกสตีปี อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฏสฺส ฯ อิตฺถิ จ ปุริสส
จ อฺภินฺนํ เวมตฺติโก ปณฺฑกสณฺณํ ปุริสสณฺณํ ติรจฺฉานคตฺสณฺณํ
สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส
วณฺณํปี ภาณติ อวณฺณํปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ

ถุลลจฺเจเนน ทฺวักกภูสฺส ๑ อิตฺถิ จ ติริจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ อิตฺถิ-
สญฺญิต สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ
อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ๑เปฯ อกฺโกสตีปี
อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวักกภูสฺส ๑ อิตฺถิ จ ติริจฺฉานคโต จ
อุภินฺนํ เวมตีโก ปณฺฑกสญฺญิ ปุริสสญฺญิ ติริจฺฉานคตสญฺญิ
सारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส
วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ๑เปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ
ถุลลจฺเจเนน ทฺวักกภูสฺส ๑ ปณฺฑโก จ ปุริโส จ อุภินฺนํ ปณฺฑกสญฺญิ
सारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส
วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ๑เปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ
ถุลลจฺเจเนน ทฺวักกภูสฺส ๑ ปณฺฑโก จ ปุริโส จ อุภินฺนํ เวมตีโก
ปุริสสญฺญิ ติริจฺฉานคตสญฺญิ อิตฺถิสญฺญิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อุภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี
ภาณติ ๑เปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺวักกภูนํ ๑ ปณฺฑโก
จ ติริจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ ปณฺฑกสญฺญิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ
นํ อุภินฺนํ วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี
ภาณติ ๑เปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ถุลลจฺเจเนน ทฺวักกภูสฺส ๑
ปณฺฑโก จ ติริจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ เวมตีโก ปุริสสญฺญิ
ติริจฺฉานคตสญฺญิ อิตฺถิสญฺญิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ
วจฺจมคฺคํ ปสฺสวามคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ

ฯเปฯ อุกโกสตีปี อาปตติ ทวินัน ทุกกฏานัน ฯ ปุริโส จ
ติรจจนาคโต จ อุภินัน ปุริสสณฺณิ เวมตโก ตีรจจนาคตสณฺณิ
อิตฺถีสณฺณิ ปณฺทกสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินัน
วจฺจมคฺคํ ปสฺสาวมคฺคํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ
ฯเปฯ อุกโกสตีปี อาปตติ ทวินัน ทุกกฏานัน ฯ

[๔๐๖] อิถฺถิ จ โหติ อิถฺถีสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อิถฺถิยา วจฺจมคฺคํ ปสฺสาวมคฺคํ จเปตฺวา อชกฺขกํ อุพฺพชานมฺมณฺฑลํ
อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อุกโกสตีปี
อาปตติ ฤลลจฺจยสฺส ฯ ปณฺทโก จ โหติ อิถฺถีสณฺณิ ฯเปฯ
ปุริโส จ โหติ อิถฺถีสณฺณิ ฯเปฯ ตีรจจนาคโต จ โหติ
อิถฺถีสณฺณิ ฯเปฯ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ เทว อิถฺถิโย ทวินัน
อิถฺถินํ อิถฺถีสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทวินัน อิถฺถินํ
วจฺจมคฺคํ ปสฺสาวมคฺคํ จเปตฺวา อชกฺขกํ อุพฺพชานมฺมณฺฑลํ
อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อุกโกสตีปี
อาปตติ ทวินัน ฤลลจฺจยानัน ฯ อิถฺถิ จ ปณฺทโก จ อุภินัน
อิถฺถีสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินัน วจฺจมคฺคํ
ปสฺสาวมคฺคํ จเปตฺวา อชกฺขกํ อุพฺพชานมฺมณฺฑลํ อาทิสฺส วณฺณปี
ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อุกโกสตีปี อาปตติ ฤลลจฺจเยน
ทุกกฏสฺส ฯ

[๔๐๗] อิถฺถิ จ โหติ อิถฺถีสณฺณิ สारตฺโต จ ภิกฺขุ จ

นํ อิตฺถิยา อุพฺภกฺขกํ อโธชาณฺมณฺฑลํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ
 อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ
 ปณฺฑโก จ โหติ อิตฺถีสลฺลณี ฯเปฯ ปริโส จ โหติ อิตฺถีสลฺลณี
 ฯเปฯ ตฺริจฺฉานคโต จ โหติ อิตฺถีสลฺลณี ฯเปฯ อาปตฺติ
 ทุกฺกกุสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินนํ อิตฺถินํ อิตฺถีสลฺลณี สารตฺโต
 จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินนํ อิตฺถินํ อุพฺภกฺขกํ อโธชาณฺมณฺฑลํ อาทิสฺส
 วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ
 ทฺวินนํ ทุกฺกกุณํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อุภินฺนํ อิตฺถีสลฺลณี
 สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ อุพฺภกฺขกํ อโธชาณฺมณฺฑลํ
 อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี
 อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกกุณํ ฯ อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถีสลฺลณี สารตฺโต
 จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา กายปฏฺิพฺพทฺธํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ
 อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ
 ปณฺฑโก จ โหติ ฯเปฯ ปริโส จ โหติ ฯเปฯ ตฺริจฺฉานคโต
 จ โหติ ฯเปฯ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯ เทว อิตฺถิโย ทฺวินนํ
 อิตฺถินํ อิตฺถีสลฺลณี สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินนํ อิตฺถินํ
 กายปฏฺิพฺพทฺธํ อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ
 อกฺโกสตีปี อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกกุณํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ
 อุภินฺนํ อิตฺถีสลฺลณี สารตฺโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ กายปฏฺิพฺพทฺธํ
 อาทิสฺส วณฺณปี ภาณติ อวณฺณปี ภาณติ ฯเปฯ อกฺโกสตีปี

อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกฏานํ ฯ

[๔๐๘] อนาปตฺติ อตฺถปฺรเฏฆารสฺส ชฺมมปฺรเฏฆารสฺส
อนุสาสนึปฺรเฏฆารสฺส อุมฺมตฺตกสฺส อาทิคมฺมิกสฺสชาติ ฯ

[๔๐๙] โลหิตํ กกฺกสากิณฺณํ ขรํ ทีฆญฺจ วาปีตํ
กจฺจि สํสฺรติ ๑มฺคฺโค สทฺธา ทานนํ กมฺมุนาติ ฯ

[๔๑๐] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ นวฺรตฺตํ กมฺพลํ
ปารุตา โหติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ
โลหิตํ โข เต ภิกิณีติ ฯ สาน ปญฺฉิวิชานาติ อาม อยฺย
นวฺรตฺโต กมฺพลติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ กจฺจิ นฺ โข อหํ
สงฺฆาติเสสํ อาปตฺตี อาปนฺโนติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิ ฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสสฺส อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสชาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ กกฺกสกมฺพลํ ปารุตา โหติ ฯ
อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ กกฺกสโลมํ โข
เต ภิกิณีติ ฯ สาน ปญฺฉิวิชานาติ อาม อยฺย กกฺกสกมฺพลติ ฯ
ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสชาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ
นวโรตํ กมฺพลํ ปารุตา โหติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต
ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ อากิณฺณโลมํ โข เต ภิกิณีติ ฯ สาน
น ปญฺฉิวิชานาติ อาม อยฺย นวโรโต กมฺพลติ ฯ ตสฺส
#๑ ยู. ม. สํสีทติ ฯ

กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺสฺส อापตฺติ
ทุกฺกณฺฐสาติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ ขรกมฺพลํ
ปารุตา โหติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต ตํ อิตฺถิ เอตทวโจ
ขรโลมํ โข เต ภคินีติ ฯ สา น ปฏฺวีชานาติ อาม อยฺย
ขรกมฺพลติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสสฺสฺส อापตฺติ ทุกฺกณฺฐสาติ ฯ

[๔๑๑] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ ทิมฺปาวาริ
ปารุตา โหติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต ตํ อิตฺถิ เอตทวโจ
ทิมฺโลมํ โข เต ภคินีติ ฯ สา น ปฏฺวีชานาติ อาม อยฺย
ทิมฺปาวาริติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ
สงฺฆาติเสสฺสฺส อापตฺติ ทุกฺกณฺฐสาติ ฯ

[๔๑๒] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตฺรา อิตฺถิ เขตฺตํ
วปาเปตฺวา อากฺขณฺติ ฯ อญฺจตโร ภิกฺขุ สารตฺโต ตํ อิตฺถิ
เอตทวโจ วาปีตํ โข เต ภคินีติ ฯ สา น ปฏฺวีชานาติ อาม
อยฺย โน จ โข ปฏฺวีตฺตฺนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺสฺส อापตฺติ ทุกฺกณฺฐสาติ ฯ

[๔๑๓] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตโร ภิกฺขุ ปริพฺพาชิกํ
ปฏฺวีปเถ ปสฺสิตฺวา สารตฺโต ตํ ปริพฺพาชิกํ เอตทวโจ กจฺจิ
ภคินิ เต มคฺโค สํสฺรตีติ ๑ ฯ สา น ปฏฺวีชานาติ อาม ภิกฺขุ
#๑ ย. ม. สํสฺรตีติ ฯ

ปฏฺิพชฺชิสฺสตีติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ ภิက္ขุ
สงฺฆาติเสสฺส อापตฺติ ฤฤจฺจยสฺสาติ ฯ

[๔๑๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺตโร ภิက္ขุ สารตฺโต
อญฺตโร อิตฺถิ เอตทโวจ สทฺธาสิ ตฺวํ ภคินี อปีจ ยํ สามิกสฺส
เทสิ ตํ นมฺหาคํ เทสิตี ฯ ก็ ภนฺเตติ ฯ เมถุนธมฺมนฺติ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อापตฺตี ตฺวํ ภิက္ขุ อาปนฺโน
สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อญฺตโร ภิက္ขุ สารตฺโต
อญฺตโร อิตฺถิ เอตทโวจ สทฺธาสิ ตฺวํ ภคินี อปีจ ยํ อคฺคทานํ
ตํ นมฺหาคํ เทสิตี ฯ ก็ ภนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ เมถุนธมฺมนฺติ ฯ
ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อापตฺตี ตฺวํ ภิက္ขุ อาปนฺโน
สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ

[๔๑๕] เตน โข ปน สมเยน อญฺตรา อิตฺถิ กมฺมํ กโรติ ฯ
อญฺตโร ภิက္ขุ สารตฺโต ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ ติฏฺฐจ ภคินี อหํ
กริสฺสามีติ ฯ สา น ปฏฺิวินานาติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ
อนาปตฺติ ภิက္ขุ สงฺฆาติเสสฺส อापตฺติ ฤฤจฺจยสฺสาติ ฯ เตน
โข ปน สมเยน อญฺตรา อิตฺถิ กมฺมํ กโรติ ฯ อญฺตโร ภิက္ขุ
สารตฺโต ตํ อิตฺถิ เอตทโวจ นิสิตฺถ ภคินี อหํ กริสฺสามีติ ฯ
สา น ปฏฺิวินานาติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตฺติ
ภิက္ขุ สงฺฆาติเสสฺส อापตฺติ ฤฤจฺจยสฺสาติ ฯ เตน โข ปน
สมเยน อญฺตรา อิตฺถิ กมฺมํ กโรติ ฯ อญฺตโร ภิက္ขุ

วินย. มหาวิทยาลัยโค (๑) - หน้าที่ 285

สารตุโต ต่ อิตูถึ เอตทวอจ นปชช ภคินิ อห้ กริสสามิติ ฯ
สตา น ปฏิวินานาติ ฯ ตสส กุกุกจจ อโหสิ ฯเปฯ อนาปตติ
ภิกขุ สงฆาติเสสส อปตติ ทุกุกกุสสาติ ฯ
ตติยสงฆาติเสส นิกฺขิตํ ฯ

จตุตถสงฆาทีเสถิ

[๔๑๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อุทายิ
สาวตฺถิยํ กุฎฺโปก โหติ พหุกาณิ กุฏานิ อุปสงฺกมตี ๑ เตน โข
ปน สมเยน อญฺจตรา อิตฺถิ มตฺตปติกา อภิรฺูปา โหติ ทสฺสนิยา
ปาสาทิกา ๑ อถ โข อายสฺมา อุทายิ ปุพฺพพฺนุหสมยํ นิวาเสตฺวา
ปตฺตจิวรมาทาย เยน ตสฺสา อิตฺถิยา นิเวสนํ เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกमितฺวา ปญฺจตฺเต อาสเน นิสิทธิ ๑ อถ โข सा อิตฺถิ
เยนายสฺมา อุทายิ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกमितฺวา อายสฺมนฺตํ อุทายิ
อภิวาทตฺวา เอกมนฺตํ นิสิทธิ ๑ เอกมนฺตํ นิสินฺนํ โข ตํ อิตฺถิ
อายสฺมา อุทายิ ฌมฺมिया กถาย สนฺทสฺเสตี สฺมาทเปตี สมฺตฺเตเชตี
สมฺปหํเสตี ๑ อถ โข सा อิตฺถิ อายสฺมตา อุทายินา ฌมฺมिया
กถาย สนฺทสฺสิตา สฺมาทปีตา สมฺตฺเตชิตา สมฺปหंसิตา อายสฺมนฺตํ
อุทายิ เอตทโวจ วทฺเยยถ ฆนฺเต เยน อตุโถ ปฎิพลา มยํ
อยฺยสฺส ทาตุํ ยทิตํ จิวรปิณฑฺพาทเสนาสนคิลานปจฺจยเกสฺชช-
ปริกฺขารนฺติ ๑๑ น โข เต ภคินี อมฺหากํ ทูลลภา ยทิตํ จิวรปิณฑ-
พาทเสนาสนคิลานปจฺจยเกสฺชชปริกฺขารา อปิจ โข ๒ โย อมฺหากํ
ทูลลโก ตํ อมฺหากํ เทหิติ ๑ ก็ ฆนฺเตติ ๑ เมถุนฌมฺมนฺติ ๑
#๑ ยู. ปริกฺขารานฺติ ๑ ๒ ยู. ม. โปตุถเกสฺส อยฺ ปาโจ นตฺถิ ๑

อตุโถ ฆนฺเตติ ฯ อตุโถ ภคินีติ ฯ เอหิ ฆนฺเตติ โอรกัม
ปวิสิตฺวา สากฺกัม นิกฺขิปิตฺวา มลฺยเก อุตฺตนา นิปฺชฺชติ ฯ อถโฆ
อายสฺมา อุทายิ เยน สฺวา อิตฺถิ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
โก อิมํ วสฺถํ ทฺวคฺคนฺธํ อามสฺสฺสตีติ นฺนุจฺจุหิตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถโฆ
สฺวา อิตฺถิ อุชฺฌายติ ชียติ วิปาเจติ อลฺชฺชโน อิเม สมณฺหา
สฺกยฺปฺตฺติยา ทฺวสฺสีลา มุสฺสาวาทิโน อิเม หิ นาม สมจาริโน
ธมฺมจาริโน พุรฺหมจาริโน สจฺจวาทิโน สีลวฺนฺโต กฺลฺยาณธมฺมา
ปฏฺิขานิสฺสนฺติ นตฺถิ อิเมสํ สามณฺสํ นตฺถิ อิเมสํ พุรฺหมณฺสํ
นนฺจํ อิเมสํ สามณฺสํ นนฺจํ อิเมสํ พุรฺหมณฺสํ กุโธ อิเมสํ
สามณฺสํ กุโธ อิเมสํ พุรฺหมณฺสํ อปคฺตา อิเม สามณฺสฺวา
อปคฺตา อิเม พุรฺหมณฺสฺวา กถํ หิ นาม สมโณ อุทายิ มํ
สํมํ เมถฺนธมฺมํ ยาจิตฺวา โโก อิมํ วสฺถํ ทฺวคฺคนฺธํ อามสฺสฺสตีติ
นฺนุจฺจุหิตฺวา ปกฺกมิสฺสตีติ กิ เม ปาปํ กิ เม ทฺวคฺคนฺธํ กิสฺสาหํ
เกน หายามิตีติ ฯ อถฺวาปิ อิตฺถิโย อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
อลฺชฺชโน อิเม สมณฺหา สฺกยฺปฺตฺติยา ทฺวสฺสีลา มุสฺสาวาทิโน อิเม หิ
นาม สมจาริโน พุรฺหมจาริโน สจฺจวาทิโน สีลวฺนฺโต กฺลฺยาณธมฺมา
ปฏฺิขานิสฺสนฺติ นตฺถิ อิเมสํ สามณฺสํ นตฺถิ อิเมสํ พุรฺหมณฺสํ
นนฺจํ อิเมสํ สามณฺสํ นนฺจํ อิเมสํ พุรฺหมณฺสํ กุโธ อิเมสํ
สามณฺสํ กุโธ อิเมสํ พุรฺหมณฺสํ อปคฺตา อิเม สามณฺสฺวา
อปคฺตา อิเม พุรฺหมณฺสฺวา กถํ หิ นาม สมโณ อุทายิ อิมิสฺสา สํมํ

เมถุนธมมัม ยาจิตฺวา โโก อิมํ วสถํ ทุกฺคณฺหํ อามสฺสสฺสตีติ นฺนุจฺจุหิตฺวา
ปกฺกมสฺสตีติ กิ อิมิสฺสา ปาปกํ กิ อิมิสฺสา ทุกฺคณฺหํ กิสฺสายํ
เกน หายตีติ ฯ อสฺโสสุ ไซ ภิภฺชฺช ตาสํ อิตฺถินํ อุชฺฌายนฺตฺนํ
จียนฺตฺนํ วิปาเจนฺตฺนํ ฯ เย เต ภิภฺชฺช อปฺปิจฺณา สนนฺตฺนุจฺจา ลชฺชโน
กุกฺกจฺจกา สิกฺขากามา เต อุชฺฌายนฺติ จียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ
หิ นาม อายสฺมา อุทายี มาตุคามสฺส สนนฺติเก อตฺตคามปาริจฺริยาย
วณฺณํ ภาสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิภฺชฺช ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรณํ ภิภฺชฺชสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา
อายสฺมนตฺตํ อุทายี ปฏฺธิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายี
มาตุคามสฺส สนนฺติเก อตฺตคามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสฺตีติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺฉวิกํ โมฆปฺริส
อนนฺโลมิกํ อปฺปฏิรูปํ อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม
ตฺวํ โมฆปฺริส มาตุคามสฺส สนนฺติเก อตฺตคามปาริจฺริยาย วณฺณํ
ภาสฺสสฺสตี นนฺ มยา โมฆปฺริส อนนฺกปฺริยาเยน วิราคาย ฐมฺโม
เทสิโต โน สรคาย ฯเปฯ กามปฺริพาหานํ วุปลโม อกฺขาโต เนตํ
โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺทาทย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิภฺชฺชเว อิมํ
สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิภฺชฺช โอตฺถนฺโณ วิปฺริณฺเตน จิตฺเตน
มาตุคามสฺส สนนฺติเก อตฺตคามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาเสยฺย เอตทคฺคํ
ภคินิ ปาริจฺริยานํ ยา มาทิสํ สีสฺวานตฺตํ กถฺยณฺธมมํ พุรฺหมจฺจาริ
เอเตน ฐมฺเมน ปฺริจฺเรยฺยาติ เมถฺนุปฺสณฺหิตฺเตน สงฺฆมาทิสฺโสติ ฯ

[๔๑๗] โย ปนาติ โย ยาทิสเ ๑เป๑ ภิกขุติ ๑เป๑ อัย
อิมสฺมี อตุเถ อธิปเปโต ภิกขุติ ๑ โอตินฺโณ นาม สารตฺโต
อเปกขวา ปฏิพทฺชิตฺโต ๑ วิปริณตฺนติ รตฺตํปี จิตฺตํ วิปริณตํ
ทฺฐจฺปี จิตฺตํ วิปริณตํ มุพฺหํปี จิตฺตํ วิปริณตํ อปีจ รตฺตํ จิตฺตํ
อิมสฺมี อตุเถ อธิปเปตํ วิปริณตฺนติ ๑ มาตุคามโ นาม มนุสฺสตีตฺถิ
น ยกฺขี น เปตี น ตีรจฺฉานกตา วิญญู ปฏิพลา สุภาสิตทฺพภาสิตํ
ทฺฐจฺจลาทฺฐจฺจลํ อาชานิตฺตํ ๑ มาตุคามสฺส สฺนติเกติ มาตุคามสฺส
สามนฺตา มาตุคามสฺส อวิทฺเ ๑ อตฺตกามนฺติ อตฺตโน กามํ อตฺตโน
เหตุ อตฺตโน อธิปเปตํ อตฺตโน ปาริจริยํ ๑ เอตทกฺกนฺติ เอตํ อกฺกํ
เอตํ เสฏฺฐจํ เอตํ โมกฺขํ เอตํ อุตฺตมํ เอตํ ปวริ ๑ ยาทิ ขตฺติยา ๑
วา พฺรหฺมณิ วา เวสี วา สุทฺธิ วา ๑ มาทิสฺนติ ขตฺติยํ วา
พฺรหฺมณิ วา เวสี วา สุทฺธิ วา ๑ สีลวณฺตฺนติ ปาณาติปาตา
ปฏฺวิริตํ อทินฺนาทานา ปฏฺวิริตํ มุสาวาทา ปฏฺวิริตํ ๑ พฺรหฺมจารินฺติ
เมถุนชฺมมา ปฏฺวิริตํ ๑ กลฺยาณชฺมโม นาม เตน จ สีเลน เตน
จ พฺรหฺมจริเยน กลฺยาณชฺมโม โหติ ๑ เอเตน ชฺมเมนาติ เมถุนชฺมเมน ๑
ปริจเรยฺยชาติ อภีรเมยฺย ๑ เมถุนฺนปฺสณฺหิเตนาติ เมถุนชฺมมปฏฺฐิสฺยตฺเตน ๑
สงฺฆาทิสเโสติ ๑เป๑ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาทิสเโสติ ๑

[๔๑๘] อิตฺถิ จ โหติ อิตฺถิสฺสณฺณิ สารตฺโต จ ภิกขุ จ นํ
อิตฺถิยา สฺนติเก อตฺตกามปาริจริยาช วณฺณํ ภาสติ อาปตฺติ
#๑ ย. ม. ขตฺติยํ ๑

สงฺฆาทีเสสสุส ฯ อิตฺถิ จ โหติ เวมตีโก ปณฺทกสณฺณิ ปุริสสณฺณิ
ตฺริจฺฉานคตสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อิตฺถิยา สนฺติเก อตฺต-
กามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสตี อาปตฺติ อุลลจฺจยสุส ฯ ปณฺทโก
จ โหติ ปณฺทกสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกสุส
สนฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสตี อาปตฺติ อุลลจฺจยสุส ฯ
ปณฺทโก จ โหติ เวมตีโก ปุริสสณฺณิ ตฺริจฺฉานคตสณฺณิ อิตฺถิ-
สณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปณฺทกสุส สนฺติเก อตฺตกาม-
ปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสตี อาปตฺติ ทุกฺกสุส ฯ ปุริโส จ โหติ
ปุริสสณฺณิ เวมตีโก ตฺริจฺฉานคตสณฺณิ อิตฺถิสณฺณิ ปณฺทกสณฺณิ
सारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ปุริสสุส สนฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย
วณฺณํ ภาสตี อาปตฺติ ทุกฺกสุส ฯ ตฺริจฺฉานคโต จ โหติ
ตฺริจฺฉานคตสณฺณิ เวมตีโก อิตฺถิสณฺณิ ปณฺทกสณฺณิ ปุริสสณฺณิ
सारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ตฺริจฺฉานคตสุส สนฺติเก อตฺตกาม-
ปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสตี อาปตฺติ ทุกฺกสุส ฯ

[๔๑๕] เทว อิตฺถิโย ทุวินฺนํ อิตฺถินํ อิตฺถิสณฺณิ สारตุโต จ
ภิกฺขุ จ นํ ทุวินฺนํ อิตฺถินํ สนฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วณฺณํ
ภาสตี อาปตฺติ ทุวินฺนํ สงฺฆาทีเสสานํ ฯ เทว อิตฺถิโย ทุวินฺนํ
อิตฺถินํ เวมตีโก ปณฺทกสณฺณิ ปุริสสณฺณิ ตฺริจฺฉานคตสณฺณิ
सारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทุวินฺนํ อิตฺถินํ สนฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย
วณฺณํ ภาสตี อาปตฺติ ทุวินฺนํ อุลลจฺจยยานํ ฯ เทว ปณฺทกา

ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ ปณฺฑทกสฺสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ ทฺวินฺนํ
ปณฺฑกานํ สนฺตฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ
ทฺวินฺนํ อุลฺลจฺจยानํ ฯ เทว ปณฺฑกา ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ เวมฺติโก
ปฺริสสณฺณิ ตฺริจฺจนคตสณฺณิ อิตฺถิสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ
นํ ทฺวินฺนํ ปณฺฑกานํ สนฺตฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสฺติ
อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกกฺกานํ ฯ เทว ปฺริสา ทฺวินฺนํ ปฺริसानํ ฯเปฯ
เทว ตฺริจฺจนคตา ทฺวินฺนํ ตฺริจฺจนคตานํ ตฺริจฺจนคตสณฺณิ เวมฺติโก
อิตฺถิสณฺณิ ปณฺฑทกสณฺณิ ปฺริสสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ
ทฺวินฺนํ ตฺริจฺจนคตานํ สนฺตฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสฺติ
อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกกฺกานํ ฯ อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อฺภินฺนํ
อิตฺถิสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ สนฺตฺติเก อตฺตกาม-
ปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺกกฺกสฺส ฯ
อิตฺถิ จ ปณฺฑโก จ อฺภินฺนํ เวมฺติโก ฯเปฯ อาปตฺติ อุลฺลจฺจเยน
ทฺกกฺกสฺส ฯเปฯ ปณฺฑทกสณฺณิ ฯเปฯ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ อุลฺลจฺจยानํ
ฯเปฯ ปฺริสสณฺณิ ฯเปฯ ตฺริจฺจนคตสณฺณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ
จ นํ อฺภินฺนํ สนฺตฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ
อูลฺลจฺจเยน ทฺกกฺกสฺส ฯ อิตฺถิ จ ปฺริโส จ อฺภินฺนํ อิตฺถิสณฺณิ
सारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อฺภินฺนํ สนฺตฺติเก อตฺตกามปาริจฺริยาย
วณฺณํ ภาสฺติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺกกฺกสฺส ฯ อิตฺถิ จ
ปฺริโส จ อฺภินฺนํ เวมฺติโก ปณฺฑทกสณฺณิ ปฺริสสณฺณิ ตฺริจฺจนคต-

สฺยณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ สฺนฺติเก อตฺตคามปาริจริยาย
วณฺณํ ภาสฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจเนน ทุกฺกฏฺสฺส ๑ อิตฺถิ จ
ติรฺจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ อิตฺถิสฺยณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ
สฺนฺติเก อตฺตคามปาริจริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปฺตฺติ สฺงฺฆาติเสเสน
ทุกฺกฏฺสฺส ๑ อิตฺถิ จ ติรฺจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ เวมฺติโก ปณฺฑกสฺยณิ
ปฺริสสฺยณิ ติรฺจฺฉานคตสฺยณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ
อุภินฺนํ สฺนฺติเก อตฺตคามปาริจริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปฺตฺติ
ฤฺลฺลจฺเจเนน ทุกฺกฏฺสฺส ๑ ปณฺฑโก จ ปฺริโส จ อุภินฺนํ ปณฺฑกสฺยณิ
सारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ สฺนฺติเก อตฺตคามปาริจริยาย
วณฺณํ ภาสฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจเนน ทุกฺกฏฺสฺส ๑ ปณฺฑโก จ
ปฺริโส จ อุภินฺนํ เวมฺติโก ปฺริสสฺยณิ ติรฺจฺฉานคตสฺยณิ สारตุโต
จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ สฺนฺติเก อตฺตคามปาริจริยาย วณฺณํ ภาสฺติ
อาปฺตฺติ ทุวฺนินฺ ทุกฺกฏฺฉานํ ๑ ปณฺฑโก จ ติรฺจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ
ปณฺฑกสฺยณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ สฺนฺติเก อตฺตคามปาริ-
จริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปฺตฺติ ฤฺลฺลจฺเจเนน ทุกฺกฏฺสฺส ๑ ปณฺฑโก
จ ติรฺจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ เวมฺติโก ปฺริสสฺยณิ ติรฺจฺฉานคตสฺยณิ
อิตฺถิสฺยณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ สฺนฺติเก อตฺตคาม-
ปาริจริยาย วณฺณํ ภาสฺติ อาปฺตฺติ ทุวฺนินฺ ทุกฺกฏฺฉานํ ๑ ปฺริโส
จ ติรฺจฺฉานคโต จ อุภินฺนํ ปฺริสสฺยณิ เวมฺติโก ติรฺจฺฉานคตสฺยณิ
อิตฺถิสฺยณิ ปณฺฑกสฺยณิ สारตุโต จ ภิกฺขุ จ นํ อุภินฺนํ สฺนฺติเก

อตุตคามปาริจริยาย วณณํ ภาสติ อาปตติ ทวินันํ ทุกุกฎานํ ฯ

[๔๒๐] อนาปตติ จีวรปิณฑปาตเสนาสนคิลานปัจจยเภสชช-
ปริกขารน อุปฏฐหาติ ภณติ อุมมตตกสฺส อาทิกมมิกสฺสชาติ ฯ

[๔๒๑] กถํ วณฺณา ลเภ ปุตฺตํ ปิยา จ สุภคา สियํ

กํ ทชฺชํ เกนุปรุฏเจยฺยํ กถํ กจฺเจยฺยํ สุกฺคตินฺติ ฯ

[๔๒๒] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตรา วณฺณา อิตฺถิ กุฎุปกํ
ภิกฺขุํ เอตทโวจ กถาหํ ภนฺเต วิชาเยยฺยนฺติ ฯ เตนหิ ภคินิ อคฺคทานํ
เทหิติ ฯ กิ ภนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ เมณฺณชฺมมฺนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ
อโหสิ ฯเปฯ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสิ ฯ อาปตฺตี ตฺวํ
ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺณตรา
วิชายิณี อิตฺถิ กุฎุปกํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ กถาหํ ภนฺเต ปุตฺตํ น ๑
ลเภยฺยนฺติ ฯ เตนหิ ภคินิ อคฺคทานํ เทหิติ ฯ กิ ภนฺเต
อคฺคทานนฺติ ฯ เมณฺณชฺมมฺนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ
อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน
อณฺณตรา อิตฺถิ กุฎุปกํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ กถาหํ ภนฺเต สามิกสฺส ปิยา
อสฺสนฺติ ฯ เตนหิ ภคินิ อคฺคทานํ เทหิติ ฯ กิ ภนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ
เมณฺณชฺมมฺนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ
ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อณฺณตรา
อิตฺถิ กุฎุปกํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ กถาหํ ภนฺเต สุภคา อสฺสนฺติ ฯ
#๑ ย. ม. โปตฺถเกสุ อัย ปาโโจ น โหติ ฯ

เตนหิ ภคินี อคฺคทานันฺ เทหิตี ฯ กิ ฆนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ
เมถุนธมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ
ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข ปน สมเยน อลฺลตฺรา
อิตฺถิ กุลฺลปํ ภิกฺขุ เอตทวโจ กุยาหิ ฆนฺเต อยฺยสฺส ทชฺชามิตี ฯ
อคฺคทานันฺ ภคินีติ ฯ กิ ฆนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ เมถุนธมฺมนฺติ ฯ ตสฺส
กุกฺกัจจํ อโหสิ ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ
เตน โข ปน สมเยน อลฺลตฺรา อิตฺถิ กุลฺลปํ ภิกฺขุ เอตทวโจ
เกนาหิ ฆนฺเต อยฺยํ อุปฺภุจามิตี ๑ ฯ อคฺคทานเนน ภคินีติ ฯ กิ
ฆนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ เมถุนธมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ
ฯเปฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ เตน โข
ปน สมเยน อลฺลตฺรา อิตฺถิ กุลฺลปํ ภิกฺขุ เอตทวโจ กถาหิ
ฆนฺเต สุกฺตี กจฺเจยฺยนฺติ ฯ เตนหิ ภคินี อคฺคทานันฺ เทหิตี ฯ กิ
ฆนฺเต อคฺคทานนฺติ ฯ เมถุนธมฺมนฺติ ฯ ตสฺส กุกฺกัจจํ อโหสิ กจฺจิ
นฺ โข อหิ สงฺฆาติเสสฺสํ อาปตฺตี อาปนฺโนติ ฯ ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ อาปตฺตี ตฺวํ ภิกฺขุ อาปนฺโน สงฺฆาติเสสนฺติ ฯ

จตุตฺถสงฺฆาติเสสฺสํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ ย. ม. อุปฺภุจามิตี ฯ

ปณจมสงฆาทีเสถ

[๔๒๓] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา สาวตถึยิ วิหริติ เขตวเน
อนาถปีณทิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสุมา
อุทายิ สาวตถึยิ กุลุปโก โหติ พหุกานิ กุลานิ อุปสงกมติ ยตุถ
ปสฺสติ กุมารกั วา อปชาปติกั กุมาริกั วา อปติกั กุมารกสฺส
มาตาปีตุนัน สนฺตึเก กุมาริกาย วณฺณัน ภณฺติ อมุกสฺส กุลสฺส
กุมาริกา อภีรฺฐปา ทสฺสนึยา ปาสาทิกา ปณฺทิตา พุยตุตา เมธาวินี
ทกฺขา อนลสา ฉนฺนา सा กุมาริกา อิมสฺส กุมารกสฺสาติ ๑
เต เอวํ วทนฺติ ๑ เอเต โข ภนฺเต อเมห น ชานนฺติ เก วา
อิเม กสฺส วาติ สเจ ภนฺเต อโยโย ทาเปยฺย อาเนยฺยาม ๒มยั
ตึ กุมาริกั อิมสฺส กุมารกสฺสาติ ๑ กุมาริกาย มาตาปีตุนัน สนฺตึเก
กุมารกสฺส วณฺณัน ภณฺติ อมุกสฺส กุลสฺส กุมารโก อภีรฺฐโป
ทสฺสนึโย ปาสาทิกโก ปณฺทิตโต พุยตุโต เมธาวิ ทกฺโข อนลโส
ฉนฺโน โส กุมารโก อิมิสฺสา กุมาริกายาติ ๓ ๑ เต เอวํ วทนฺติ
เอเต โข ภนฺเต อเมห น ชานนฺติ เก วา อิเม กสฺส วาติ กสมึ
วिय กุมาริกาย วตุถุ สเจ ภนฺเต อโยโย ยาจาเปยฺย ทชฺเชยฺยาม มยั
อิมั กุมาริกั ตสฺส กุมารกสฺสาติ ๑ เอเตเนว อุปาเยน อาวาหานิปี
#๑ ย. ม. วทนฺติ ๑ ๒ ย. ม. อาเนม ๑ ๓ ย. ม. ฉนฺนายั
#กุมาริกา ตสฺส กุมารกสฺสาติ ๑

การาเปติ วิวาหานิปี การาเปติ วาเรยฺยานิปี วุตฺตาเปติ ฯ

[๔๒๔] เตน โข ปน สมเยน อญฺจตริสฺสา ปุราณคณฺกียา
ชิตฺตา อภิรฺุปา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา ฯ ตีโรคามกา จ
อาชีวกสาวกา อาคนฺตฺวา ตํ คณฺเกี เอตทโวจฺุ เทหฺยเย อิมํ
กุมาริกํ อมฺหากํ กุมารกสฺสาติ ฯ सा ऐवमाह ओहं खुयुया
ตุमेह न खानामि ऐ वा ऐमे कसुस वाति ऐयञ्ज ऐ ऐकचित्तिका
तीरोकामो ज कनूत्पो नान्हं तसुसामिती ॥ मनुसुसाते आशीवकसवके
ऐेतทवोजु गिसुस तुमेह ऐयुया आकत्तुत्ताति ॥ ऐठ मय्य ऐयुया
อมुकं नाम कण्केी चित्तरं यजिमहा ओमहाकं कुमारकसुस सा ऐवमाह
ओहं खुयुया तुमेह न खानामि ऐ वा ऐमे कसुस वाति ऐयञ्ज
ऐ ऐकचित्तिका तीरोकामो ज कनूत्पो नान्हं तसुसामिती ॥ गिसुस
ตุमेह ऐयुया तं कण्केी चित्तरं यजित्तु ननु ऐयुऐ ऐुथायि
वत्तुत्पो ऐयुऐ ऐुथायि ताऐसुसत्तिती ॥ ओदऐ ऐ ऐशीवकसवका
ऐेनऐसुसा ऐुथायि ऐेनुऐसुगमिसु ऐुऐसुगमित्त्वा ऐायसुमनुत् ऐुथायि
ऐेतทवोजु ऐठ मय्य ऐनुते ओमुकं नाम कण्केी चित्तरं यजिमहा ओमहाकं
कुमारकसुस सा ऐवमाह ओहं खुयुया तुमेह न खानामि ऐ वा
ऐमे कसुस वाति ऐयञ्ज ऐ ऐकचित्तिका तीरोकामो ज कनूत्पो
नान्हं तसुसामिती साऱु ऐनुते ऐयुऐ तं कण्केी चित्तरं ताऐत्तु
ओमहाकं कुमारकसुसाति ॥ ओदऐ ऐायसुसा ऐुथायि ऐेन सा कण्केी
ऐेनुऐसुगमि ऐुऐसुगमित्त्वा तं कण्केी ऐेतटवोज गिसुस ऐेमेत्तु चित्तरं

น เทสิตฺติ ฯ อหํ ขวฺยฺย อิมํ น ชานามิ เก วา อิมํ กสฺส วาติ
อฺยญฺจ เม เอกธิตฺติกา ตีโรคาโม จ คนฺตพฺโพ นาหํ ทสฺสามิตฺติ ฯ
เทหิ อิมํสํ อหํ อิมํ ชานามิตฺติ ฯ สเจ ฆนฺเต อฺยโย ชานาติ
ทสฺสามิตฺติ ฯ อถโฆ สฺวา คณฺทึ เตสํ อาชีวกสฺวากานํ ธีตฺรํ อทาสี ฯ
อถโฆ เต อาชีวกสฺวากา ตํ กุมาริกํ เนตฺวา มาสฺสเยว สฺมุณฺสีโกเคน
ภฺยชฺชิสฺส ตโต อปฺเรน ทาสีโกเคน ภฺยชฺชนฺติ ฯ

[๔๒๕] อถโฆ สฺวา กุมาริกา มาตฺตฺยา สนฺตฺติเก พฺุตฺติ ปาเหสิ
อหํ หิ ทฺกฺกตฺตา ทฺกฺกขิตฺตา น สฺขํ ลภามิ มาสฺสเยว มํ สฺมุณฺสีโกเคน
ภฺยชฺชิสฺส ตโต อปฺเรน ทาสีโกเคน ภฺยชฺชนฺติ อากจฺจนฺตฺตฺว เม มาตา
มํ ๑ เนสฺสตฺตฺติ ฯ อถโฆ สฺวา คณฺทึ เยน เต อาชีวกสฺวากา เตนฺ-
ปฺสงฺกมิ อฺปฺสงฺกมิตฺตฺวา เต อาชีวกสฺวากเ อตฺทโวจ มา อฺยฺยา
อิมํ กุมาริกํ ทาสีโกเคน ภฺยชฺชิตฺตฺว สฺมุณฺสีโกเคน อิมํ กุมาริกํ
ภฺยชฺชตฺตาติ ฯ เต เอวมาหํสฺส นตฺตฺมฺหากํ ตฺยา สทฺธิ อหารูปรฺพาโร
สมณฺเณน สทฺธิ อมฺหากํ อหารูปรฺพาโร กจฺจนฺ ตฺวํ น มยฺนตฺติ
ชานามาติ ฯ อถโฆ สฺวา คณฺทึ เตหิ อาชีวกสฺวากเหิ อปฺสาทิตฺตา
ปฺนฺเทว สฺวาทฺถึ ปจฺจาคณฺณฺติ ฯ พฺุคฺคิยฺมฺปิ โฆ สฺวา กุมาริกา มาตฺตฺยา
สนฺตฺติเก พฺุตฺติ ปาเหสิ อหํ หิ ทฺกฺกตฺตา ทฺกฺกขิตฺตา น สฺขํ ลภามิ
มาสฺสเยว มํ สฺมุณฺสีโกเคน ภฺยชฺชิสฺส ตโต อปฺเรน ทาสีโกเคน
ภฺยชฺชนฺติ อากจฺจนฺตฺตฺว เม มาตา มํ เนสฺสตฺตฺติ ฯ อถโฆ สฺวา คณฺทึ
#๑ ยฺ. ม. โปตฺตฺถเกสฺส อฺยฺ ปาโจ น โหติ ฯ

เขนายสุมา อุทายี เตนุปลสงกมิ อุปสงกมิตวา आयसुमनुत् उथायी
ऐततवोअ सा गिर णनुते गुमारिका तुकुत्ता तुकुขिता न सुं
लग्ति मासैव नं सुन्निताโกकेन गुणुञ्चि सु तโต अपरेन तासीโกकेन
गुणुञ्चि तु वथैयात् णनुते मा अयया ओमं गुमारिकं तासीโกकेन
गुणुञ्चि तु सुन्निताโกकेन ओमं गुमारिकं गुणुञ्चि तु १ अटो आयसुमा
उथायी येन ते आञ्चिकसावका तेनुपसगमि उपसगमित्वा ते
आञ्चिकसावके ऐततवोअ मा अयया ओमं गुमारिकं तासीโกकेन
गुणुञ्चि तु सुन्निताโกकेन ओमं गुमारिकं गुणुञ्चि तु १ ते ऐवमाहं सु
नत्तुमहाकं दया सत्थि आहारुपहारो कन्धिया सत्थि ओमहाकं
आहारुपहारो सम्मेन गवित्थुप्प ओपुयावण्णेन सम्मिणे असु
सुसुसम्मिणे कञ्ज दवं न मयनुत् चानामात्ति १ अटो आयसुमा
उथायी तेहि आञ्चिकसावकेहि अपसात्तिโต पुनत्वे सारुत्थि पञ्जाकण्णि १
त्तियम्पि वो सा गुमारिका मात्तुया सन्दिगे तुत्तं पाहेत्ति ओं हि
तुकुत्ता तुकुขिता न सुं लग्गामि मासैव मं सुन्निताโกकेन
गुणुञ्चि सु तโต अपरेन तासीโกकेन गुणुञ्चि तु आकञ्जत्तु मे मात्ता
मं नेसुत्तुत्ति १ तुत्तियम्पि वो सा कन्धि येनयसुमा उथायी तेनु-
पसगमि उपसगमित्वा आयसुमनुत् उथायी ऐततवोअ सा गिर
णनुते गुमारिका तुकुत्ता तुकुขिता न सुं लग्गति मासैव नं सुन्निता-
โกकेन गुणुञ्चि सु तโต अपरेन तासीโกकेन गुणुञ्चि तु वथैयात्
णनुते मा अयया ओमं गुमारिकं तासीโกकेन गुणुञ्चि तु सुन्निताโกकेन

อิมิ กุมาริกิ ภุณฺฆถาติ ฯ ปจฺมํ จาหิ เตหิ อาชีวกสาวเกหิ
อปฺสาทิโต คจฺน ตฺวํ นาหิ คมิสฺสามิตี ฯ

[๔๒๖] อถ โข สฺวา คณฺถิ อฺชฺฌายติ จียติ วิปาเจติ เอวํ
ทฺกุคฺโต โหตุ อโย อฺทฺทายิ เอวํ ทฺกุจฺจิตฺโต โหตุ อโย อฺทฺทายิ
เอวํ มา สฺขํ ลภตุ อโย อฺทฺทายิ ยถา เม กุมาริกา ทฺกุคฺตา
ทฺกุจฺจิตา น สฺขํ ลภติ ปาปิกาย สสฺสุยา ปาปเกน สสฺสุเรน
ปาปเกน สามิเกนาติ ฯ สวาปี โข กุมาริกา อฺชฺฌายติ จียติ
วิปาเจติ เอวํ ทฺกุคฺโต โหตุ อโย อฺทฺทายิ เอวํ ทฺกุจฺจิตฺโต โหตุ
อโย อฺทฺทายิ เอวํ มา สฺขํ ลภตุ อโย อฺทฺทายิ ยถาหิ ทฺกุคฺตา
ทฺกุจฺจิตา น สฺขํ ลภามิ ปาปิกาย สสฺสุยา ปาปเกน สสฺสุเรน
ปาปเกน สามิเกนาติ ฯ อถฺฉวาปี อิตฺถิโย อสนฺตุจฺฉฺจา สสฺสุหิ วา
สสฺสุเรหิ วา สามิเกหิ วา ตา เอวํ โอยาจนฺติ เอวํ ทฺกุคฺโต
โหตุ อโย อฺทฺทายิ เอวํ ทฺกุจฺจิตฺโต โหตุ อโย อฺทฺทายิ เอวํ มา
สฺขํ ลภตุ อโย อฺทฺทายิ ยถา มยฺ ทฺกุคฺตา ทฺกุจฺจิตา น สฺขํ
ลภาม ปาปิกาย สสฺสุหิ ปาปเกหิ สสฺสุเรหิ ปาปเกหิ สามิเกหิตี ฯ
ยา ปน ตา อิตฺถิโย อสนฺตุจฺฉฺจา สสฺสุหิ วา สสฺสุเรหิ วา สามิเกหิ
วา ตา เอวํ อายาจนฺติ เอวํ สฺขิจฺจิตฺโต โหตุ อโย อฺทฺทายิ เอวํ
สฺชฺชิจฺจิตฺโต โหตุ อโย อฺทฺทายิ เอวํ สฺขเมชฺชตุ อโย อฺทฺทายิ ยถา
มยฺ สฺขิจฺจิตา สฺชฺชิจฺจิตา สฺขเมชฺชาม ภทฺทกาหิ สสฺสุหิ ภทฺทเกหิ สสฺสุเรหิ
ภทฺทเกหิ สามิเกหิตี ฯ

[๔๒๓] อสฺโสสุ โข ภิกฺขุ เอกจฺจํ อิตฺถินํ โอยาจฺนฺตินํ
เอกจฺจํ อิตฺถินํ อายาจฺนฺตินํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺญา สนฺตฺตฺตฺตา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา
อุทายี สลฺยจฺริตฺตํ สฺมาปชฺชิสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารโหเสสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ เอตสฺมี
ปกรณํ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา อายสฺมนตฺตํ อุทายี ปฏฺิปปฺจฺจ
สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายี สลฺยจฺริตฺตํ สฺมาปชฺชิสฺตีติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺจวีกํ โมจฺจปฺริส อนนฺจฺจโลมิกํ อปฺปฏฺิรूपํ
อสุสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณฺธิยํ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมจฺจปฺริส
สลฺยจฺริตฺตํ สฺมาปชฺชิสฺสตี เนตํ โมจฺจปฺริส อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย
ปน ภิกฺขุ สลฺยจฺริตฺตํ สฺมาปชฺชเยยฺย อิตฺถิยา วา ปฺริสมตี ปฺริสสฺส วา
อิตฺถิมตี ชายตฺตเน วา ชารตฺตเน วา สงฺฆมาทิสฺโสตี ฯ เอวญฺจิทํ
ภควตา ภิกฺขุณํ สิกฺขาปทํ ปญฺญตฺตํ โหติ ฯ

[๔๒๔] เตน โข ปน สมเยน สมพฺพฺพลา ฐตฺตา อุยฺยานเ
ปฺริจารเณตฺตา อญฺญตฺริสฺสา เวสฺสิยา สนฺติเก พุตฺตํ ปาหฺเสสุ อากจฺจตฺ
อุยฺยานเ ปฺริจารเณสฺสามาติ ฯ สว เอวมาห อหํ ขวฺยฺยา ตฺเมห
น ชานามิ เก วา อิมํ กสฺส วาติ อหญฺจุมฺหิ พหุภญฺจทา พหุ-
ปฺริกฺขารา พหฺนฺครณฺจ คนฺตพฺพํ นาหํ คมฺิสฺสามีติ ฯ อถ โข โส
ทฺโตะ เตสํ ฐตฺตานํ เอตมตฺถํ อารโหเสสิ ฯ เอวํ วุตฺเต อญฺญตฺโร

ปุริโส เต ชุตเต เอตทโวจ กิสฺส ตุมฺเห อຍယာ တံ ဘေလီ ယာဇိတု
နန္တ ဝယိယ ဝုတယိ ဝုတပုပ္ဖ ဝယိယ ဝုတယိ ဝယိယဗေဒုတိတိ ဃ ဝေဝံ
ဝုတုတေ ဝဏ္ဏတိဝိ ဝုပါတဂေါ တံ ပုရိသံ ဝေတတိဝေ ဟာ ဝယိယ ဝေဝံ
ဝေဝ န ဂပပတိ ဝမဏာနံ ဝဂယပုတုတိယာနံ ဝေဝရူပံ ဂာတု နာယိယ
ဝုတယိ ဝေဝရူပံ ဂရိတုတိတိ ဃ ဝေဝံ ဝုတုတေ ဂရိတုတိ န ဂရိတုတိတိ
ဝပုဂ္ဂံ ဝဂံသု ဃ ဝဂါ ဝေ ဝုတုတေ ယေဏာယဝုတု ဝုတယိ တေဏုပဝံသုဂံမိသု
ဝုပဝံသုဂံမိသု ဝာယဝုမုတံ ဝုတယိ ဝေတတိဝေဝံ ဝိစ မယံ ဂမုတေ
ဝယုယာဏေ ပရိဘာဝေဝုတေ ဝမုဂယ နာမ ဝေလိယာ ဝမုတိဂေ တုတံ ပရိဏိမုဟာ
ဝာကုဇုတု ဝယုယာဏေ ပရိဘာဝေဝုတေ ဝာ ဝေဝမာဟ ဝဟံ ဝုယုယာ
တုမုဟ န ဝာဏာမိ ဂေ ဝာ ဝိမေ ဂသုတ ဝာတိ ဝဟလုဇုမုဟိ ပမုဂုဏုဘာ
ပမုပရိဂုဘာဝာ ပမုဂုဏုဇု နမုတပုပ္ဖံ နာဟံ ဝမိသုတေဝိတိ ဝာစု
ဂမုတေ ဝယိယ တံ ဝေလီ ဝယိယဗေဒုတိ ဃ ဝဂါ ဝာယဝုတေ ဝုတယိ ယေ
ဝာ ဝေလီ တေဏုပဝံသုဂံ ဝုပဝံသုဂံမိသု တံ ဝေလီ ဝေတတိဝေ ဂိသု
ဝိမေတံ န ဝဂုဏုတိတိ ဃ ဝဟံ ဝုယုယ ဝိမေ န ဝာဏာမိ ဂေ ဝာ ဝိမေ ဂသု
ဝာတိ ဝဟလုဇုမုဟိ ပမုဂုဏုဘာ ပမုပရိဂုဘာဝာ ပမုဂုဏုဇု နမုတပုပ္ဖံ
နာဟံ ဝမိသုတေဝိတိ ဃ ဝဂုဏု ဝိမေတံ ဝဟံ ဝိမေ ဝာဏာမိတိ ဃ ဝဂေ
ဂမုတေ ဝယိယ ဝာဏာမိ ဝမိသုတေဝိတိ ဃ ဝဂါ ဝေ ဝုတုတေ တံ
ဝေလီ ဝာတေ ဝယုယာဏံ ဝမိသုတေဝိတိ ဃ ဝဂါ ဝေ ဝုပါတဂေါ ဝုစုဏာယတိ
ဝိယတိ ဝိပာဇေတိ ဝဂံ ဝိ နာမ ဝယိယ ဝုတယိ တံဇုဏိဂံ ဝမုဂုဏုဇု
ဝမာပဝုစုတိတိ ဃ ဝဂါ ဝေဝံ ဝိ ဝိဂုဏု တသုတ ဝုပါတဂသုတ ဝုစုဏာယနုတသု

จียฺนตฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ จียฺนติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา อุทายิ
ตํขณฺทํ สลฺยจริตฺตํ สฺมาปชฺชิสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺตํ อาโรเจสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมिํ นิทานเ เอตสฺมिํ
ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺนิปาตาเปตฺวา อายสฺมนตฺตํ อุทายิ ปฏฺิปปุจฺฉิ
สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายิ ตํขณฺทํ สลฺยจริตฺตํ สฺมาปชฺชิสฺตีติ ๑ ฯ สจฺจํ
ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺนุจฺฉวิกํ โมฆปฺริสฺส อน-
นฺนุโลมิทํ ฯเปฯ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริสฺส ตํขณฺทํ สลฺยจริตฺตํ
สฺมาปชฺชิสฺสตี เนตํ โมฆปฺริสฺส อปฺปสฺนฺนํ นํ วา ปสฺสาทาย ฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ
สลฺยจริตฺตํ สฺมาปชฺชเยยฺย อิตฺถิยา วา ปฺริสฺสมตี ปฺริสฺสสฺส วา อิตฺถิมตี
ชายตฺตเน วา ชารตฺตเน วา อนตฺมโส ตํขณฺทิกายปี สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๔๒๕] โย ปนาติ โย ยาทิโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมिํ อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สลฺยจริตฺตํ สฺมาปชฺชเยยฺยติ
อิตฺถิยา วา ปหิโต ปฺริสฺสสฺส สนนฺติเก กจฺจติ ปฺริสฺเสน วา ปหิโต
อิตฺถิยา สนนฺติเก กจฺจติ ฯ อิตฺถิยา วา ปฺริสฺสมตฺตินฺติ ปฺริสฺสสฺส
มตี อิตฺถิยา วา อาโรเจติ ฯ ปฺริสฺสสฺส วา อิตฺถิมตฺตินฺติ อิตฺถิยา
มตี ปฺริสฺสสฺส วา อาโรเจติ ฯ ชายตฺตเน วาติ ชายา ภวิสฺสตี ฯ
ชารตฺตเน วาติ ชารี ภวิสฺสตี ฯ อนตฺมโส ตํขณฺทิกายปีติ มฺหุตฺติกา
#๑ ย. ม. สฺมาปชฺชิตฺติ ฯ

ภวิสฺสตี ฯ สงฺฆาติเสโสตี ฯเปฯ เตนปี วุจฺจตี สงฺฆาติเสโสตี ฯ

[๔๑๐] ทส อิตฺถิโย มาตุรฺกฺขิตา ปิตุรฺกฺขิตา มาตาปิตุรฺกฺขิตา
ภาตุรฺกฺขิตา ภคินีรฺกฺขิตา ฌาติรฺกฺขิตา โคตุตฺรฺกฺขิตา ฌมฺมรฺกฺขิตา
สารถฺขา สปริทฺณฺหา ฯ

[๔๑๑] ทส ภริยาโย ฌนฺกฺกิตา ฌนฺทฺวาสิณี โภควาสินี ปญฺญวาสินี
โอทฺปตฺตฺกิณี โอภตฺตฺจุมฺพฺญา ทาสี จ ภริยา จ กมฺมฺการี จ ภริยา
จ ฌชาหฺญา มุหฺตฺติกา ฯ

[๔๑๒] มาตุรฺกฺขิตา นาม มาตา รฺกฺขติ โคเปติ อิตฺฺสฺสริยํ
การฺติ วสํ วตฺเตติ ฯ ปิตุรฺกฺขิตา นาม ปิตา รฺกฺขติ โคเปติ
อิตฺฺสฺสริยํ การฺติ วสํ วตฺเตติ ฯ มาตาปิตุรฺกฺขิตา นาม มาตา-
ปิตโร รฺกฺขนฺติ โคเปนฺติ อิตฺฺสฺสริยํ การฺนฺติ วสํ วตฺเตนฺติ ฯ
ภาตุรฺกฺขิตา นาม ภาตา รฺกฺขติ โคเปติ อิตฺฺสฺสริยํ การฺติ วสํ
วตฺเตติ ฯ ภคินีรฺกฺขิตา นาม ภคินี รฺกฺขติ โคเปติ อิตฺฺสฺสริยํ
การฺติ วสํ วตฺเตติ ฯ ฌาติรฺกฺขิตา นาม ฌาตกา รฺกฺขนฺติ
โคเปนฺติ อิตฺฺสฺสริยํ การฺนฺติ วสํ วตฺเตนฺติ ฯ โคตุตฺรฺกฺขิตา นาม
สโคตุตฺตา รฺกฺขนฺติ โคเปนฺติ อิตฺฺสฺสริยํ การฺนฺติ วสํ วตฺเตนฺติ ฯ ฌมฺม-
รฺกฺขิตา นาม สหฺรฺมฺมิกา รฺกฺขนฺติ โคเปนฺติ อิตฺฺสฺสริยํ การฺนฺติ วสํ
วตฺเตนฺติ ฯ สารถฺขา นาม กพฺุเกปี ปริกฺคฺหิตา โหติ มยฺหํ เอสาติ
อนฺตมฺโส มาลาคุลฺปฺริกฺขิตฺตาปี ฯ สปริทฺณฺหา นาม เกนฺจิ ทณฺโฑ
จปีโต โหติ โย อิตฺฺถนฺนามํ อิตฺฺถิ กจฺจตี เอตฺตฺโก ทณฺโฑติ ฯ

[๔๑๓] ชนุกีตา นาม ชเนน กิณฺติวา วาเสติ ฯ ฌนฺทวาสิณี
นาม ปิโย ปิยฺ วาเสติ ฯ โภควาสิณี นาม โภคํ ทตฺวา
วาเสติ ฯ ปญฺญาสิณี นาม ปญฺญํ ทตฺวา วาเสติ ฯ โอทปตฺตกิณี
นาม อุทกปตฺตํ อามสฺติวา วาเสติ ฯ โอบตฺตจุมฺพฺภา นาม จุมฺพญฺ
โอบโรเปตฺวา วาเสติ ฯ ทาสี นาม ทาสี เจว โหติ ภริยา จ ฯ
กมฺมการี นาม กมฺมการี เจว โหติ ภริยา จ ฯ ฐชาหฺญา นาม
กรรมรานีตา วุจฺจติ ฯ มฺหุตฺติกา นาม ตํขณิกา วุจฺจติ ฯ

[๔๑๔] ปุริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺติ ๑ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
มาตุรฺกฺขิตํ พุรุหิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ชนุกีตาติ
ปฏฺธิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส
ภิกฺขุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ ปิตฺตรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯเปฯ
มาตาปิตฺตรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯ ภาตฺตรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯ ภิกิณฺริรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯ
ฌาตฺริรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯ โคตฺตรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯ ฐมฺมรฺกฺขิตํ พุรุหิ ฯ
สารถฺกฺขํ พุรุหิ ฯ สปริถณฺฑํ พุรุหิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยา ชนุกีตาติ ปฏฺธิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

นิกฺเขปฺปทานิ ฯ

[๔๑๕] ปุริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
มาตุรฺกฺขิตตฺถจ ปิตฺตรฺกฺขิตตฺถจ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
#๑ ปหิณฺตํ อมฺหากํ ขนฺติ ฯ

ภริยาโย ธนุกีตาติ ปฏิกุณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ปฺริโส ภิภฺงุํ ปฺหิณฺติ กจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
มาตฺรกุขิตฺตจฺ มาตาปิตฺรกุขิตฺตจฺ พฺรุหิ ๑เป๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ
ภาตฺรกุขิตฺตจฺ ๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ ภคินีรกุขิตฺตจฺ ๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ
ฌาติรกุขิตฺตจฺ ๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ โคตฺตรกุขิตฺตจฺ ๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ
ธมฺมรกุขิตฺตจฺ ๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ สारกฺขณฺจ ๑ มาตฺรกุขิตฺตจฺ
สปริถณฺฑณฺจ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย ธนุกีตาติ
ปฏิกุณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑

ขณฺฑจกฺกํ ๑

[๔๗๖] ปฺริโส ภิภฺงุํ ปฺหิณฺติ กจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ ปิตฺรกุขิตฺตจฺ
มาตาปิตฺรกุขิตฺตจฺ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยาโย ธนุกีตาติ ปฏิกุณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ปฺริโส ภิภฺงุํ ปฺหิณฺติ กจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
ปิตฺรกุขิตฺตจฺ ภาตฺรกุขิตฺตจฺ ๑ ปิตฺรกุขิตฺตจฺ ภคินีรกุขิตฺตจฺ ๑
ปิตฺรกุขิตฺตจฺ ฌาติรกุขิตฺตจฺ ๑ ปิตฺรกุขิตฺตจฺ โคตฺตรกุขิตฺตจฺ ๑
ปิตฺรกุขิตฺตจฺ ธมฺมรกุขิตฺตจฺ ๑ ปิตฺรกุขิตฺตจฺ สारกฺขณฺจ ๑
ปิตฺรกุขิตฺตจฺ สปริถณฺฑณฺจ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยาโย ธนุกีตาติ ปฏิกุณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ปฺริโส ภิภฺงุํ ปฺหิณฺติ กจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
ปิตฺรกุขิตฺตจฺ มาตฺรกุขิตฺตจฺ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส

ภริยาโย ชนุกีตาติ ปฏิกุณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺสฺส ๕

พทฺชกุกิ ๑๕

[๔๑๗] ปุริโส ภิกฺขุ ปหิณฺติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตา-
ปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ ภิกิณฺีรฺกฺขิตฺตญฺ ๕
มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ ฌาติรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ โคตฺต-
รฺกฺขิตฺตญฺ ๕ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ
สํารกฺขญฺ ๕ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ สปริทณฺฺทญฺ ๕ มาตาปีตุ-
รฺกฺขิตฺตญฺ มาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ ปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ พุรุหิ
โหด กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย ชนุกีตาติ ปฏิกุณฺหาติ วิมฺสติ
ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ๕

ทฺติยํ พทฺชกุกิ ๕

[๔๑๘] ปุริโส ภิกฺขุ ปหิณฺติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ ภาตฺ-
รฺกฺขิตฺตญฺ ภิกิณฺีรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ ฌาติรฺกฺขิตฺตญฺ ๕
ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ โคตฺตรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตญฺ ๕
ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ สํารกฺขญฺ ๕ ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ สปริทณฺฺทญฺ ๕
ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ มาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ ๕ ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ ปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ ๕
ภาตฺรฺกฺขิตฺตญฺ มาตาปีตุรฺกฺขิตฺตญฺ พุรุหิ โหด กิร อิตฺถนฺนามสฺส
#๑ ย. ม. พทฺชกุกุมฺลํ สงฺขิตฺตํ ๕ อิตฺ ปรี ตตฺถ ทฺติยพทฺชกุกาทีนํ
#อวิภชิตฺวา อวสานพทฺชกุกเมว วิภตฺตํ ๕

ภริยาโย ชนุกีตาติ ปฏิกุคฺคหาคี วิมฺสตี ปจฺจาหฺรตี อาปฺตตี
สงฺฆมาทิสฺสสฺส ๗

ตติยํ พทฺชกุกํ ๗

[๔๑๕] ปุริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺตี คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว
ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว โคตฺตรรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว
ชฺมมฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว สारกฺขณฺจ ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว
สปริถณฺนฺจ ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว มาตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว
ปีตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว มาตาปีตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว
ภาตฺรฺกฺขิตฺตฺว พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย
ชนุกีตาติ ปฏิกุคฺคหาคี วิมฺสตี ปจฺจาหฺรตี อาปฺตตี สงฺฆมาทิสฺสสฺส ๗

จตุตฺถํ พทฺชกุกํ ๗

[๔๔๐] ปุริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺตี คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว
โคตฺตรรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว ชฺมมฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗
ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว สारกฺขณฺจ ๗ ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว สปริถณฺนฺจ ๗
ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว มาตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว ปีตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗
ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว มาตาปีตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗ ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว ภาตฺรฺกฺขิตฺตฺว ๗
ฉาตฺริรฺกฺขิตฺตฺว ภคินีรฺกฺขิตฺตฺว พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยาโย ชนุกีตาติ ปฏิกุคฺคหาคี วิมฺสตี ปจฺจาหฺรตี อาปฺตตี
สงฺฆมาทิสฺสสฺส ๗

ปณฺจมํ พทฺชกุกํ ๗

[๔๔๑] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ โคตฺตรกฺขิตฺตญ
ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ ฯ โคตฺตรกฺขิตฺตญ สारกฺขญจ ฯ โคตฺตรกฺขิตฺตญ
สปริทฺตญจ ฯ โคตฺตรกฺขิตฺตญ มาตฺรกฺขิตฺตญ ฯ โคตฺตรกฺขิตฺตญ
ปีตฺรกฺขิตฺตญ ฯ โคตฺตรกฺขิตฺตญ มาตาปีตฺรกฺขิตฺตญ ฯ
โคตฺตรกฺขิตฺตญ ภาตฺรกฺขิตฺตญ ฯ โคตฺตรกฺขิตฺตญ ภคินีรกฺขิตฺตญ ฯ
โคตฺตรกฺขิตฺตญ ฌาตริรกฺขิตฺตญ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนํสฺส
ภริยาโย ชนกฺกิตฺตาติ ปฏฺฐิคุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อापฺตฺติ
สจฺจมาทิสฺสสฺส ฯ

นฏฺฐิ พทฺชกฺกํ ฯ

[๔๔๒] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ
सारกฺขญจ ฯ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ สปริทฺตญจ ฯ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ
มาตฺรกฺขิตฺตญ ฯ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ ปีตฺรกฺขิตฺตญ ฯ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ
มาตาปีตฺรกฺขิตฺตญ ฯ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ ภาตฺรกฺขิตฺตญ ฯ
ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ ภคินีรกฺขิตฺตญ ฯ ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ ฌาตริรกฺขิตฺตญ ฯ
ชฺมมฺรกฺขิตฺตญ โคตฺตรกฺขิตฺตญ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนํสฺส
ภริยาโย ชนกฺกิตฺตาติ ปฏฺฐิคุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อापฺตฺติ
สจฺจมาทิสฺสสฺส ฯ

สตุตฺมํ พทฺชกฺกํ ฯ

[๔๔๓] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ สारกฺ-
ขญจ สปริทฺตญจ ฯ สारกฺขญจ มาตฺรกฺขิตฺตญ ฯ สारกฺขญจ

ปีตรุกุขิตถจ ๑ สารกษณจ มาตาศปีตรุกุขิตถจ ๑ สารกษณจ
ภาตฺรูกุขิตถจ ๑ สารกษณจ ภคินีรูกุขิตถจ ๑ สารกษณจ ฌาติ-
รูกุขิตถจ ๑ สารกษณจ โคตฺตรูกุขิตถจ ๑ สารกษณจ ฌมม-
รูกุขิตถจ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย ฌนุกีตาติ
ปฏิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

อฏฺฐมํ พทฺธจกฺกํ ๑

[๔๔๔] ปฺริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
สปริทณฺฑถจ มาตฺรูกุขิตถจ ๑ สปริทณฺฑถจ ปีตรูกุขิตถจ ๑
สปริทณฺฑถจ มาตาศปีตรูกุขิตถจ ๑ สปริทณฺฑถจ ภาตฺรูกุขิตถจ ๑
สปริทณฺฑถจ ภคินีรูกุขิตถจ ๑ สปริทณฺฑถจ ฌาติรูกุขิตถจ ๑
สปริทณฺฑถจ โคตฺตรูกุขิตถจ ๑ สปริทณฺฑถจ ฌมมรูกุขิตถจ ๑
สปริทณฺฑถจ สารกษณจ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย
ฌนุกีตาติ ปฏิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

นวมํ พทฺธจกฺกํ ๑

เอกมฺูลกํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๔๔๕] ทุมฺูลกํ ติมฺูลกํ จตุมฺูลกํ ปญฺจมฺูลกํ ฌมฺูลกํ สตฺตมฺูลกํ
อฏฺฐมฺูลกํ นวมฺูลกํ เอวเมว กาทพฺพิ ๑

อิทํ ทสมฺูลกํ ๑

#๑ ย. โปตฺถเก เอวํ ทุมฺูลกํปี ติมฺูลกํปี ยาวนวมฺูลกํ กาทพฺพนฺติ

#อาคตํ ๑ ม. โปตฺถเก จ ตเถว ๑ ติมฺูลกํปีติ ปน น โหติ ๑

[๔๔๖] ปุริโส ภิกขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุ-
รฺกฺขิตฺตฺวํ ปิตฺรฺกฺขิตฺตฺวํ มาตาปิตฺรฺกฺขิตฺตฺวํ ภาตฺรฺกฺขิตฺตฺวํ ภคินี-
รฺกฺขิตฺตฺวํ ฉาตฺรฺกฺขิตฺตฺวํ โคตฺตรฺกฺขิตฺตฺวํ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตฺวํ สารกฺขณฺจ
สปริถณฺนฺทฺวํ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย ฌนฺกฺกิตฺตฺวาติ
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

ฌนฺกฺกิตฺตาจฺกํ ๑ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๔๔๗] ปุริโส ภิกขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตฺรฺกฺขิตฺติ
พุรุหิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฉนฺทฺวาสิณี โภควาสิณี ปฏฺวาสิณี
โอบปตฺตฺกิณี โอบตฺตฺจุมพฺภา ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ
ชฺชาหฺภา มุหฺตฺติกาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯเปฯ ปุริโส ภิกขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
ปิตฺรฺกฺขิตฺติ พุรุหิ ฯ มาตาปิตฺรฺกฺขิตฺติ พุรุหิ ฯ ภาตฺรฺกฺขิตฺติ พุรุหิ ฯ ฉาตฺ-
รฺกฺขิตฺติ พุรุหิ ฯ โคตฺตรฺกฺขิตฺติ พุรุหิ ฯ ฌมฺมรฺกฺขิตฺติ พุรุหิ ฯ สารกฺข
พุรุหิ ฯ สปริถณฺนํ พุรุหิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา มุหฺตฺติกาติ
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

นิกฺเขปฺปทานิ ฯ

[๔๔๘] ปุริโส ภิกขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตฺรฺกฺขิตฺตฺวํ
ปิตฺรฺกฺขิตฺตฺวํ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย มุหฺตฺติกาติ
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ ปุริโส

#๑ ยู. ม. ฌนฺกฺกิตฺตาอิตฺถิจฺกํ ฯ

ภิกฺขุ ปหิณฺตี กจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ มาตรฐานฺปิตร-
รฺกฺขิตฺตํ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ ภคินี-
รฺกฺขิตฺตํ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ ฌาตริกฺขิตฺตํ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ โคตฺตร-
รฺกฺขิตฺตํ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตํ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ สารก-
ขณฺจ ฯ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ สปริทฺตณฺจ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส
ภริยาโย มุหฺตติกาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ขณฺจกฺกํ ฯ

[๔๔๕] ปฺริโส ภิกฺขุ ปหิณฺตี กจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ ปิตร-
รฺกฺขิตฺตํ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ พุรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส
ภริยาโย มุหฺตติกาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปฺริโส ภิกฺขุ ปหิณฺตี กจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ
ปิตรกฺขิตฺตํ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ ฯ ปิตรกฺขิตฺตํ ภคินีรฺกฺขิตฺตํ ฯ
ปิตรกฺขิตฺตํ ฌาตริกฺขิตฺตํ ฯ ปิตรกฺขิตฺตํ โคตฺตรกฺขิตฺตํ ฯ
ปิตรกฺขิตฺตํ ฌมฺมรฺกฺขิตฺตํ ฯ ปิตรกฺขิตฺตํ สารกขณฺจ ฯ
ปิตรกฺขิตฺตํ สปริทฺตณฺจ ฯ ปิตรกฺขิตฺตํ มาตรฐานฺปิตรกฺขิตฺตํ พุรุหิ
โหถ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส ภริยาโย มุหฺตติกาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ
ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

พทฺธกฺกํ ฯ

มุถิ สงฺขิตฺติ ฯ

[๔๕๐] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ กจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
สปรินฺทฺนฺทญฺจ มาตฺรกุชิตฺตญฺจ พฺรหฺมิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยาโย มุหฺตติกาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ กจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
สปรินฺทฺนฺทญฺจ ปีตฺรกุชิตฺตญฺจ ฯ สปรินฺทฺนฺทญฺจ มาตาปีตฺรกุชิตฺตญฺจ ฯ
สปรินฺทฺนฺทญฺจ ภาตฺรกุชิตฺตญฺจ ฯ สปรินฺทฺนฺทญฺจ ภคินีรกุชิตฺตญฺจ ฯ
สปรินฺทฺนฺทญฺจ ฌาตริรกุชิตฺตญฺจ ฯ สปรินฺทฺนฺทญฺจ โคตฺตรกุชิตฺตญฺจ ฯ
สปรินฺทฺนฺทญฺจ ฌมฺมรกุชิตฺตญฺจ ฯ สปรินฺทฺนฺทญฺจ สारกฺขญฺจ พฺรหฺมิ
โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย มุหฺตติกาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ
ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

เอกมฺลํ นิกฺขิตํ ฯ

[๔๕๑] ทุมฺลํ ติมฺลํ จตุมฺลํ ปณฺจมฺลํ ฉมฺลํ สตฺตมฺลํ
อฏฺฐมฺลํ นวมฺลํ เอวเมว กาคพฺพิ ฯ

อิทํ ทสฺมฺลํ ฯ

[๔๕๒] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ กจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตฺรกุชิตฺตญฺจ
ปีตฺรกุชิตฺตญฺจ มาตาปีตฺรกุชิตฺตญฺจ ภาตฺรกุชิตฺตญฺจ ภคินีรกุชิตฺตญฺจ
ฌาตริรกุชิตฺตญฺจ โคตฺตรกุชิตฺตญฺจ ฌมฺมรกุชิตฺตญฺจ สारกฺขญฺจ
สปรินฺทฺนฺทญฺจ พฺรหฺมิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย มุหฺตติกาติ
ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

มุหฺตติกาจกํ นิกฺขิตํ ฯ

[๔๕๓] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ มาตรฐานํ มาตฺรกฺขิตํ
พฺรหฺมิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส ภริยา ฌนฺกฺกิตฺตาติ ปฏฺิกคฺคฺหาติ
วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ
คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ มาตรฐานํ มาตฺรกฺขิตํ พฺรหฺมิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส
ภริยา ฌนฺทวาสิณี โภควาสิณี ปฏฺวาสิณี โอทปตฺตฺกิณี โอทจฺมฺพฺญา
ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฌชาหฺญา มุหฺตฺติกาติ
ปฏฺิกคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

นิกฺเขปฺปทานิ ๑

[๔๕๔] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ มาตรฐานํ มาตฺรกฺขิตํ
พฺรหฺมิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส ภริยา ฌนฺกฺกิตฺตา จ ฌนฺทวาสิณี จาติ
ปฏฺิกคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ ปุริโส
ภิกขุ ปหิณติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ มาตรฐานํ มาตฺรกฺขิตํ พฺรหฺมิ โหหิ
กิร อิตฺถนฺนํ สฺส ภริยา ฌนฺกฺกิตฺตา จ โภควาสิณี จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ
ปฏฺวาสิณี จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ โอทปตฺตฺกิณี จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ โอทจ-
จฺมฺพฺญา จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ ทาสี จ ภริยา จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ กมฺมการี
จ ภริยา จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ ฌชาหฺญา จ ๑ ฌนฺกฺกิตฺตา จ มุหฺตฺติกา
จาติ ปฏฺิกคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

ขณฺฑจกฺกํ นิฏฺฐิตํ ๑

[๔๕๕] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนํ มาตรฐานํ มาตฺรกฺขิตํ
พฺรหฺมิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนํ สฺส ภริยา ฌนฺทวาสิณี จ โภควาสิณี จ

๗เปฯ ฉนฺทวาลีณี จ มุหุตฺติกา จ ๗ ฉนฺทวาลีณี จ ฌนุกีตา จาติ
ปฏิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๗

พทฺชจกฺกํ ๗

มฺลํ สงฺฆิตฺตํ ๗

[๔๕๖] ปฺริโส ภิภฺงุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุรฺกฺขิตฺ
พฺรุหิ โหหิ ภิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา มุหุตฺติกา จ ฌนุกีตา จ ๗
มุหุตฺติกา จ ฉนฺทวาลีณี จ ๗เปฯ มุหุตฺติกา จ ฌชาหฺญา จาติ
ปฏิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๗

เอกมฺลํ นิฏฺฐิตํ ๗

[๔๕๗] ทมฺลํ ติมฺลํ จตฺมฺลํ ปณฺจมฺลํ ฉมฺลํ สตฺตมฺลํ
อฏฺฐมฺลํ นวมฺลํ เอวเมว กาดพฺพิ ๗

อิทํ ทสมฺลํ ๗

[๔๕๘] ปฺริโส ภิภฺงุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุ-
รฺกฺขิตฺ พฺรุหิ โหหิ ภิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนุกีตา จ
ฉนฺทวาลีณี จ โภควาลีณี จ ปญฺวาลีณี จ โอทปตฺติกินี จ
โอบตฺตจุมฺพฺภา จ ทาลี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ
ฌชาหฺญา จ มุหุตฺติกา จาติ ปฏิคฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๗

[๔๕๙] ปฺริโส ภิภฺงุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ ปิตฺ-
รฺกฺขิตฺ พฺรุหิ ๗ มาตาปิตฺรฺกฺขิตฺ พฺรุหิ ๗ ภาตฺรฺกฺขิตฺ พฺรุหิ ๗

ภคินีรกฺขิตํ พฺรหฺมิ ฯ ฌาตริรกฺขิตํ พฺรหฺมิ ฯ โคตฺตรกฺขิตํ พฺรหฺมิ ฯ
ชมฺมรกฺขิตํ พฺรหฺมิ ฯ สारกฺขํ พฺรหฺมิ ฯ สปริถณฺทํ พฺรหฺมิ โหหิ
กิริ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนฺกเกีตาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ
ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปฺริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺติ
คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ สปริถณฺทํ พฺรหฺมิ โหหิ กิริ อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยา ฌนฺทวาสิณี โภควาสิณี ปฏฺิวาสิณี โอทปตฺตกิณี โอบตฺตจุมฺพฺภา
ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฌชาหฺญา มุหฺตฺติกาติ
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

นิกฺเขปฺปทานิ ฯ

[๔๖๐] ปฺริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
สปริถณฺทํ พฺรหฺมิ โหหิ กิริ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนฺกเกีตา จ
ฌนฺทวาสิณี จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปฺริโส ภิกฺขุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
สปริถณฺทํ พฺรหฺมิ โหหิ กิริ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนฺกเกีตา จ
โภควาสิณี จ ฌนฺกเกีตา จ ปฏฺิวาสิณี จ ฌนฺกเกีตา จ โอทปตฺตกิณี
จ ฌนฺกเกีตา จ โอบตฺตจุมฺพฺภา จ ฌนฺกเกีตา จ ทาสี จ ภริยา
จ ฌนฺกเกีตา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฌนฺกเกีตา จ ฌชาหฺญา จ
ฌนฺกเกีตา จ มุหฺตฺติกา จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ขณฺฑจกฺกํ ฯ

[๔๖๑] ปฺริโส ภิภุํ ปฺหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ สปริทณฺท์
พฺรุหิ โหหิ ภิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฉนฺทวาสิณี จ โภควาสิณี จ
ฉนฺทวาสิณี จ ปญฺญาสิณี จ ฯเปฯ ฉนฺทวาสิณี จ มุหุตฺติกา จ
ฉนฺทวาสิณี จ ฌนฺกเกิตฺตา จาติ ปฏิกุคฺคหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

พทฺชจกฺกํ ฯ

มฺถํ สงฺฆิตฺตํ ฯ

[๔๖๒] ปฺริโส ภิภุํ ปฺหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ สปริทณฺท์
พฺรุหิ โหหิ ภิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา มุหุตฺติกา จ ฌนฺกเกิตฺตา จ
ฯเปฯ มุหุตฺติกา จ ฌชาหฺญา จาติ ปฏิกุคฺคหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

เอกมฺลกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๔๖๓] ทุมฺลกํ ติมฺลกํ จตุมฺลกํ ปณฺจมฺลกํ ฉมฺลกํ สตฺตมฺลกํ
อฏฺฐมฺลกํ นวมฺลกํ เอวเมว กาศพฺพิ ฯ

อิทํ ทสฺมฺลกํ ฯ

[๔๖๔] ปฺริโส ภิภุํ ปฺหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ สปริทณฺท์
พฺรุหิ โหหิ ภิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนฺกเกิตฺตา จ ฉนฺทวาสิณี จ
โภควาสิณี จ ปญฺญาสิณี จ โอทปตฺตกิณี จ โอทจตุมฺพฺญา จ
ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฌชาหฺญา จ มุหุตฺติกา
จาติ ปฏิกุคฺคหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

[๔๖๕] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุรฺกฺขิตํ
พฺรุหิ โหหิ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ชนฺกุกีตาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี
ปจฺจาหฺรตี อาปตฺตี สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจน
ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุรฺกฺขิตฺถจฺ ปิตฺรฺกฺขิตฺถจฺ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยาโย ชนฺกุกีตา จ ฉนฺทฺวาสิณี จาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี
ปจฺจาหฺรตี อาปตฺตี สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจน
ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุรฺกฺขิตฺถจฺ ปิตฺรฺกฺขิตฺถจฺ มาตาปิตฺรฺกฺขิตฺถจฺ พฺรุหิ
โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย ชนฺกุกีตา จ ฉนฺทฺวาสิณี จ โภควาสิณี
จาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี ปจฺจาหฺรตี อาปตฺตี สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

(เอวํ อุกฺโตพฺพทฺธกํ กาทพฺพํ ฯ)

อิทํ สพฺพมฺมูลกํ ฯ

[๔๖๖] ปุริโส ภิกขุ ปหิณติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ มาตุ-
รฺกฺขิตฺถจฺ ปิตฺรฺกฺขิตฺถจฺ มาตาปิตฺรฺกฺขิตฺถจฺ ภาตฺรฺกฺขิตฺถจฺ ภคินี-
รฺกฺขิตฺถจฺ ฉาตฺรฺกฺขิตฺถจฺ โคตฺตรฺกฺขิตฺถจฺ ชมฺมรฺกฺขิตฺถจฺ สारกฺขณฺจ
สปริทฺถนฺนจฺ พฺรุหิ โหถ กิร อิตฺถนฺนามสฺส ภริยาโย ชนฺกุกีตา
จ ฉนฺทฺวาสิณี จ โภควาสิณี จ ปญฺวาสิณี จ โอิทฺปตฺตฺกิณี จ
โอิภตฺตฺจุมฺพฺภา จ ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ
ชฺชาหฺญา จ มฺหุตฺตฺติกา จาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี ปจฺจาหฺรตี
อาปตฺตี สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

อุกฺโตพฺพทฺธกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

[๔๖๗] ปุริสสุต มาตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯเปฯ ปุริสสุต ปีตา
ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯเปฯ ปุริสสุต มาตาปิตโร ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯเปฯ
ปุริสสุต ภาตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯเปฯ ปุริสสุต ภคินี ภิกฺขุ ปหิณฺติ
ฯเปฯ ปุริสสุต ฌาตกา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯเปฯ ปุริสสุต โคตฺตา
ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯเปฯ ปุริสสุต สหธมฺมิกา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯ
(ปุริสสุต เปฺยยาโล วิตุถาเรตพุโป ฯ อุภโตพทุชกั ยถา ปุริมฺนเยน
ตเถว วิตุถาเรตพุพิ ฯ)

[๔๖๘] มาตุรฺกฺขิตาย มาตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ธนฺกุกีตาติ ปฏิกฺกณฺหาติ
วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ฯ มาตุรฺกฺขิตาย มาตา
ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยา ฉนฺทวาสิณี โภควาสิณี ปฏฺวาสิณี โอบปตฺติกิณี โอบคจฺฉมฺพฺฐา
ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ธชาหฺฐา มุหฺตฺติกาติ
ปฏิกฺกณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ฯ

นิกฺเขปฺปทานิ ฯ

[๔๖๙] มาตุรฺกฺขิตาย มาตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ธนฺกุกีตา จ ฉนฺทวาสิณี
จาติ ปฏิกฺกณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ฯ
มาตุรฺกฺขิตาย มาตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ พฺรุหิ
โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ธนฺกุกีตา จ โภควาสิณี จ ฯ ธนฺกุกีตา

จ ปฏฺวาสินี จ ฯ ฌนุกีตา จ โอทปตฺตกีนี จ ฯ ฌนุกีตา จ
โอกตจุมพฺภา จ ฯ ฌนุกีตา จ ทาสี จ ภรียา จ ฯ ฌนุกีตา
จ กมฺมการี จ ภรียา จ ฯ ฌนุกีตา จ ฐชาหฺภา จ ฯ
ฌนุกีตา จ มฺหุตฺติกา จาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ขณฺฑจกฺกํ ฯ

[๔๗๐] มาตฺรจกฺกิตาย มาตา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภรียา ฌนฺทฺวาสินี จ โภคฺวาสินี จ
ฯเปฯ ฌนฺทฺวาสินี จ มฺหุตฺติกา จ ฯ ฌนฺทฺวาสินี จ ฌนุกีตา จาติ
ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

พทฺฐจกฺกํ ฯ

มุถฺติ สงฺฆิตฺตํ ฯ

[๔๗๑] มาตฺรจกฺกิตาย มาตา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภรียา มฺหุตฺติกา จ ฌนุกีตา จ
ฯเปฯ มฺหุตฺติกา จ ฐชาหฺภา จาติ ปฏฺิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

เอกมฺูลกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เอวํ ทุมฺูลกํปี ยาวนวมฺูลกํ กาทพฺพิ ฯ

อิทํ ทสฺมฺูลกํ ฯ

[๔๗๒] มาตุรฺกฺขิตาย มาตา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี คจฺฉ ภนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ชนฺกฺกิตา จ ฉนฺทวาสิณี จ
โภควาสิณี จ ปญฺวาสิณี จ โอทปตฺตกิณี จ โอมตจฺมุพฺภา จ ทาสี จ
ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ชฺชาหฺญา จ มุหฺตฺติกา จาติ
ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สจฺจมาทิสฺสสฺส ๑

[๔๗๓] ปีตุรฺกฺขิตาย ปีตา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑ มาตาปีตุรฺกฺขิตาย
มาตาปีตโร ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑ ภาตุรฺกฺขิตาย ภาตา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑
ภคิณีรฺกฺขิตาย ภคิณี ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑ ฉาติรฺกฺขิตาย ฉาตกา ภิกฺขุํ
ปหิณฺตี ๑ โคตฺตรฺกฺขิตาย โคตฺตา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑ ชฺมมรฺกฺขิตาย
สทฺธมฺมิกา ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑ สารกฺขาย เยน ปริคฺคฺหิตา โหติ โส
ภิกฺขุํ ปหิณฺตี ๑ สปริทฺถนํทาย เยน ทณฺโฑ จปีโต โหติ โส ภิกฺขุํ
ปหิณฺตี คจฺฉ ภนฺเต อิตฺถนฺนามํ พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส
ภริยา ชนฺกฺกิตาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ
สจฺจมาทิสฺสสฺส ๑ สปริทฺถนํทาย เยน ทณฺโฑ จปีโต โหติ โส ภิกฺขุํ
ปหิณฺตี คจฺฉ ภนฺเต อิตฺถนฺนามํ พฺรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา
ฉนฺทวาสิณี โภควาสิณี ปญฺวาสิณี โอทปตฺตกิณี โอมตจฺมุพฺภา ทาสี จ
ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ชฺชาหฺญา มุหฺตฺติกาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ
วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สจฺจมาทิสฺสสฺส ๑

นิกฺเขปฺปทานิ ๑

[๔๗๔] สปริทณฺทาย เยน ทณฺโฑ จปีโต โหติ โส ภิกฺขุํ
ปหิณฺตี คจฺฉ ภนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา
ชนกฺกิตฺตา จ ฉนฺทวาทินี จ ฯเปฯ ชนกฺกิตฺตา จ มุหุตฺติกา จาติ
ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ขณฺทจกฺกํ ฯ

[๔๗๕] สปริทณฺทาย เยน ทณฺโฑ จปีโต โหติ โส ภิกฺขุํ
ปหิณฺตี คจฺฉ ภนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา
ฉนฺทวาทินี จ โภควาทินี จ ฯเปฯ ฉนฺทวาทินี จ มุหุตฺติกา จ ฯ
ฉนฺทวาทินี จ ชนกฺกิตฺตา จาติ ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

พทฺธจกฺกํ ฯ

มุถฺติ สงฺฆิตฺตํ ฯ

[๔๗๖] สปริทณฺทาย เยน ทณฺโฑ จปีโต โหติ โส ภิกฺขุํ
ปหิณฺตี คจฺฉ ภนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา
มุหุตฺติกา จ ชนกฺกิตฺตา จ ฯเปฯ มุหุตฺติกา จ ฐชาหฺญา จาติ
ปฏิกุคฺคฺหาติ วิมฺสตี ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

เอกมฺูลกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

เอวํ ทมฺูลกํปี ยาวนวมฺูลกํ กาทพฺพิ ฯ

อิทํ ทสมฺูลกํ ฯ

[๔๗๗] สปริทณฺทาย เยน ทณฺโฑ จปีโต โหติ โส ภิกฺขุ
ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหตุ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา
ชนกฺกิตฺตา จ ฉนฺทวาสิณี จ โภควาสิณี จ ปญฺญาสิณี จ โอทปตฺตกิณี
จ โอบตจฺมพฺญา จ ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ
ธชาหฺญา จ มุหุตฺติกา จาติ ปฏิกุคฺคหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

[๔๗๘] มาตฺรภฺจิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พุรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ชนกฺกิตฺตาติ ปฏิกุคฺคหาติ วิมฺสติ
ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ มาตฺรภฺจิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ
คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฉนฺทวาสิณี
โภควาสิณี ปญฺญาสิณี โอทปตฺตกิณี โอบตจฺมพฺญา ทาสี จ ภริยา
จ กมฺมการี จ ภริยา จ ธชาหฺญา มุหุตฺติกาติ ปฏิกุคฺคหาติ
วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

นิกฺเขปปทานิ ฯ

[๔๗๙] มาตฺรภฺจิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พุรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ชนกฺกิตฺตา จ ฉนฺทวาสิณี จ ฯเปฯ
ชนกฺกิตฺตา จ มุหุตฺติกา จาติ ปฏิกุคฺคหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ

ขณฺฑจกฺกํ ฯ

[๔๘๐] มาตฺรกุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฉนฺทวาสิณี จ โภควาสิณี จ
๑เป๑ ฉนฺทวาสิณี จ มฺหุตฺติกา จ ๑ ฉนฺทวาสิณี จ ฌนฺกิตฺตา
จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

พทุชจกฺกํ ๑

มฺถิ สงฺขิตฺตํ ๑

[๔๘๑] มาตฺรกุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา มฺหุตฺติกา จ ฌนฺกิตฺตา จ ๑เป๑
มฺหุตฺติกา จ ฌชาหฺญา จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

เอกมฺลกํ นิฏฺฐิตํ ๑

ทุมฺลกาทีนปิ เอวํ กาทพฺพานิ ๑

อิทํ ทสมฺลกํ ๑

[๔๘๒] มาตฺรกุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนฺกิตฺตา จ ฉนฺทวาสิณี จ
โภควาสิณี จ ปญฺวาสิณี จ โอทปตฺตกิณี จ โอทจฺจุมพฺญา จ
ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฌชาหฺญา จ มฺหุตฺติกา
จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑

[๔๘๓] ปีตฺรกุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ๑ มาตาปีตฺรกุชิตา ภิกฺขุ
ปหิณฺติ ๑ ภาตฺรกุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ๑ ภคินีรกุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ๑

ฉาตฺรภุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯ โศตฺตรภุชิตา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯ ฌมฺมรภุชิตา
ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯ สारภุษา ภิกฺขุ ปหิณฺติ ฯ สปริถนฺญา ภิกฺขุ
ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา
ชนกฺกิตฺตาติ ปฏิกฺขณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
สปริถนฺญา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ พุรุหิ โหมิ
อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฉนฺทวาสิณี ฯ โภควาสิณี ปญฺญาสิณี โอทปฺตติณิ
โอบตจฺมพฺภา ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฐชาหฺญา ฯ
มุหฺตติกาติ ปฏิกฺขณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

นิกฺเขปฺปทานิ ฯ

[๔๘๔] สปริถนฺญา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พุรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ชนกฺกิตฺตา จ ฉนฺทวาสิณี จ
ฯเปฯ ชนกฺกิตฺตา จ มุหฺตติกา จาติ ปฏิกฺขณฺหาติ วิมฺสติ
ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ขณฺฑจกฺกํ ฯ

[๔๘๕] สปริถนฺญา ภิกฺขุ ปหิณฺติ คจฺจน ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พุรุหิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฉนฺทวาสิณี จ โภควาสิณี จ
ฯเปฯ ฉนฺทวาสิณี จ มุหฺตติกา จ ฯ ฉนฺทวาสิณี จ ชนกฺกิตฺตา จาติ
ปฏิกฺขณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

พทฺธจกฺกํ ฯ

มุถิ สงฺขิตฺตํ ฯ

[๔๘๖] สปริทณฺหา ภิกฺขุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรหฺมิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา มฺหุตฺติกา จ ฌนฺกึตา จ ฯเปฯ
มฺหุตฺติกา จ ฌชาหฺญา จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ
อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

เอกมฺลกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทุมฺลกาทีนิ เอวเมว กาทพฺพานิ ฯ

อิทํ ทสฺมฺลกํ ฯ

[๔๘๗] สปริทณฺหา ภิกฺขุํ ปหิณฺติ คจฺฉ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ
พฺรหฺมิ โหมิ อิตฺถนฺนามสฺส ภริยา ฌนฺกึตา จ ฉนฺทวาสิณี จ
โภควาสิณี จ ปฏฺวาสิณี จ โอทปฺตฺตกึณี จ โอมตจฺมพฺญา จ
ทาสี จ ภริยา จ กมฺมการี จ ภริยา จ ฌชาหฺญา จ มฺหุตฺติกา
จาติ ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

สพฺพํ จกฺกเปยฺยาลํ ๑นิฏฺฐิตํ ฯ

[๔๘๘] ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
ปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ นปฺปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ
ปฏิกฺคณฺหาติ น วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ
ปฏิกฺคณฺหาติ น วิมฺสติ นปฺปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ ทกฺกณฺสฺส ฯ
นปฺปฏิกฺคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาหฺรติ อาปฺตติ ฤตฺถจฺยสฺส ฯ
#๑ อิธ จกฺกเปยฺยาลวฺริ เขภฺยเยน วิสทิสฺโส โหติ ฯ ปตฺถยฺนฺเตน
#เตสฺ เตสฺ โปตฺถเกสฺ โอลเกตพฺพํ ฯ

นปปฏิคคณหาติ วิมัสติ นปปัจจาทริ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ

นปปฏิคคณหาติ น วิมัสติ ปจาทริ อาปตติ ทุกกฏสฺส ฯ

นปปฏิคคณหาติ น วิมัสติ นปปัจจาทริ อนาปตติ ฯ

[๔๘๕] ปุริโส สมพหุเล ภิกขุ อาณาเปติ คจฺจถ ฆนฺเต
อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสธาติ สพฺเพ ปฏิกุคคณฺหนฺติ สพฺเพ วิมฺสนฺติ
สพฺเพ ปจฺจาทริ อาปตติ สพฺเพสํ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส
สมพหุเล ภิกขุ อาณาเปติ คจฺจถ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสธาติ
สพฺเพ ปฏิกุคคณฺหนฺติ สพฺเพ วิมฺสนฺติ เอกํ ปจฺจาทราเปนฺติ อาปตติ
สพฺเพสํ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส สมพหุเล ภิกขุ อาณาเปติ คจฺจถ
ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสธาติ สพฺเพ ปฏิกุคคณฺหนฺติ เอกํ
วิมฺสาเปตฺวา สพฺเพ ปจฺจาทริ อาปตติ สพฺเพสํ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
ปุริโส สมพหุเล ภิกขุ อาณาเปติ คจฺจถ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ
วิมฺสธาติ สพฺเพ ปฏิกุคคณฺหนฺติ เอกํ วิมฺสาเปตฺวา เอกํ ปจฺจาทรา-
เปนฺติ อาปตติ สพฺเพสํ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ อาณาเปติ
คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสาติ ปฏิกุคคณฺหาติ วิมฺสติ ปจฺจาทริ
อาปตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ อาณาเปติ คจฺจ ฆนฺเต
อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสาติ ปฏิกุคคณฺหาติ วิมฺสติ อนฺเตวาสิ ปจฺจาทริ
อาปตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ อาณาเปติ คจฺจ
ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสาติ ปฏิกุคคณฺหาติ อนฺเตวาสิ วิมฺสา-
เปตฺวา อตฺตนา ปจฺจาทริ อาปตติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปุริโส ภิกขุ

อาณาเปติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถึ วมฺสาติ ปฏิกุณฺหาติ
อนฺเตวาสิ วมฺสาเปติ อนฺเตวาสิ วมฺสิตฺวา พหิทฺธา ปจฺจาหฺรติ
อาปฺตติ อฺภินฺนํ ญฺลลจฺยสฺส ฯ

[๔๕๐] คจฺจนฺโต สมฺปาเทติ อากจฺจนฺโต วิสฺวาเทติ อาปฺตติ
ญฺลลจฺยสฺส ฯ คจฺจนฺโต วิสฺวาเทติ อากจฺจนฺโต สมฺปาเทติ
อาปฺตติ ญฺลลจฺยสฺส ฯ คจฺจนฺโต สมฺปาเทติ อากจฺจนฺโต สมฺปาเทติ
อาปฺตติ สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ คจฺจนฺโต วิสฺวาเทติ อากจฺจนฺโต วิสฺวาเทติ
อนาปฺตติ ฯ

[๔๕๑] อนาปฺตติ สงฺฆสฺส วา เจตฺยสฺส วา กิลานสฺส วา
กรรมเียน คจฺจติ อุมฺมตฺตกสฺส อาทิกมฺมิกสฺสาติ ฯ

[๔๕๒] สฺตฺตมา มตา จ นิกฺขนฺตา อนิฏฺถิ อิตฺถิปณฺฑกา
กลหํ กตฺวาน สมฺโมทิ สลฺยจริตฺตลฺยจ ปณฺฑาเกติ ฯ

[๔๕๓] เตน โข ปน สมฺเยน อญฺจตโร ปฺริโส อญฺจตรํ ภิกฺขุ
อาณาเปติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถึ วมฺสาติ ฯ โส คนฺตฺวา
มนุสฺเส ปุจฺฉิ กหํ อิตฺถนฺนามาติ ฯ สฺตฺตมา ฆนฺเตติ ฯ ตสฺส กุกฺกจฺจ
อโหสิ กจฺจि นฺ โข อหํ สงฺฆาติเสสฺสสฺส อาปฺตติ อาปฺนฺโนติ ฯ ภควโต
เอตมตฺถิ อโรเจสิ ฯ อนาปฺตติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสสฺสสฺส อาปฺตติ
ทูกฺกฏสฺสาติ ฯ เตน โข ปน สมฺเยน อญฺจตโร ปฺริโส อญฺจตรํ
ภิกฺขุ อาณาเปติ คจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถึ วมฺสาติ ฯ โส
คนฺตฺวา มนุสฺเส ปุจฺฉิ กหํ อิตฺถนฺนามาติ ฯ มตา ฆนฺเตติ ฯ

ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ๗เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสตสฺส
อาปตฺติ ทุกฺกฐสฺสาคิ ๗ เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร ปุริโส
อลฺยตฺรํ ภิกฺขุ อานาเปติ กจฺจ ฆนฺเต อิตฺถนฺนามํ อิตฺถิ วิมฺสาติ ๗
โส คนฺตฺวา มนุสฺเส ปุจฺฉิ กหิ อิตฺถนฺนามาติ ๗ นิภฺขนฺตา ฆนฺเตติ
๗เปฯ อนิตฺถิ ฆนฺเตติ ๗เปฯ อิตฺถิปญฺจกา ฆนฺเตติ ๗ ตสฺส
กุกฺกัจฉิ อโหสิ ๗เปฯ อนาปตฺติ ภิกฺขุ สงฺฆาติเสตสฺส อาปตฺติ
ทุกฺกฐสฺสาคิ ๗

[๔๕๔] เตน โข ปน สมเยน อลฺยตฺรา อิตฺถิ สามิเกน สห
ภณฺฑิตฺวา มาตฺตฺมรํ อคฺมาติ ๗ กุฏฺโปโก ภิกฺขุ สมฺโมทนียํ อกาสิ ๗
ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ๗เปฯ อลํวณฺิยา ภิกฺขุติ ๗ นาลํวณฺิยา
ภควาติ ๗ อนาปตฺติ ภิกฺขุ นาลํวณฺิเยติ ๗

[๔๕๕] เตน โข ปน สมเยน อลฺยตโร ภิกฺขุ ปญฺจเก
สญฺจริตฺตํ สฺมาปชฺชิ ๗ ตสฺส กุกฺกัจฉิ อโหสิ ๗เปฯ อนาปตฺติ
ภิกฺขุ สงฺฆาติเสตสฺส อาปตฺติ อุลลจฺจยสฺสาคิ ๗

ปญฺจมสงฺฆาติเสตํ นิฏฺฐิตํ ๗

ฉฏฺฐสงฺฆาทีเสถิ

[๔๕๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน อาฟวิกา ๑ ภิกฺขุ
สญฺญาจิกาโย กุฎฺฐิกาโย ๒ การาเปนฺติ อสฺสามิกาโย อตฺตทุเทสิกาโย
อปฺปมาณิกาโย ฯ ตาโย น นิฏฺฐานํ คจฺจนฺติ ฯ เต ยาจนพฺหุลา
วิญฺญตฺติพฺหุลา วิหฺรนฺติ ปุริสํ เทถ ปุริสตฺถกัรํ เทถ โคณํ เทถ
สกกฺขํ เทถ วาสีํ เทถ ฝรุตฺตํ เทถ กุจฺจารีํ เทถ กุฑฺดทาลํ เทถ
นิขาทนํ เทถ วลฺลีสํ เทถ เวพฺพ เทถ มุณฺขํ เทถ ปพฺพชฺชํ เทถ
ติณฺณํ เทถ มตฺตคิํ เทถาติ ฯ มนุสฺสา อุปทฺตฺตา ยาจนาย อุปทฺตฺตา
วิญฺญตฺติยา ภิกฺขุ ทิสฺวา อุพฺพิชฺชนฺติปิ อุตฺตสนฺติปิ ปลายนฺติปิ
อณฺเณนปิ คจฺจนฺติ อณฺเณนปิ มุขํ กโรนฺติ ทวารํปิ ถเณนฺติ
กาวิปี ทิสฺวา ปลายนฺติ ภิกฺขุติ มณฺณมานา ฯ

[๔๕๗] อถ โข อายสฺมา มหาคฺคฺสโป ราชคเห วสฺสํ วุคฺโค
เยน อาฟวี เตน ปกฺกามิ อนฺนุปฺพเพน จาริกํ จรมาโน ๓ เยน
อาฟวี ตทวสฺริ ฯ ตตฺร สฺสํ อายสฺมา มหาคฺคฺสโป อาฟวีย
วิหฺรติ อคฺคาพเว เจติเย ฯ อถ โข อายสฺมา มหาคฺคฺสโป ปุพฺพณฺห-
สมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย อาฟวี ปิณฺฑทาย ปาวิสิ ฯ
#๑ ยฺ. อาฟวกา ฯ ๒ ยฺ. ม. กุฎฺฐิโย ฯ ๓ อิทํ ปาฐทวຍံ สพฺพตฺถ
#น ทิสฺสติ ฯ

มนุสฺสา อายสฺมนตฺ มหาคสฺสปิ ปสฺสิตฺวา อุกฺกพิชฺชนตฺปิ อุตฺตสนฺตฺปิ
ปฺลายนตฺปิ อญฺเณนปิ คจฺจนตฺ อญฺเณนปิ มุขํ กโรนฺตฺ ทวารปี
ถเณตฺ ๑ อถโข อายสฺมา มหาคสฺสโป อพฺวิยํ ปิณฺฑาย จริตฺวา
ปจฺจภตฺตํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺโต ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ปุพฺพายํ อวฺโส
อาพฺวี สุกฺกขา อโหสิ สฺถภปิณฺฑา สฺกรรา อญฺเณน ปคฺคเหน
ยาเปตฺตุ เอตฺรหิ โข ๑ ปนายํ อาพฺวี ทุพฺภิกฺขา ทฺลลภปิณฺฑา น
สฺกรรา อญฺเณน ปคฺคเหน ยาเปตฺตุ โก นฺุ โข อวฺโส เหตุ โก
ปจฺจโย เยนายํ อาพฺวี ทุพฺภิกฺขา ทฺลลภปิณฺฑา น สฺกรรา อญฺเณน
ปคฺคเหน ยาเปตฺตฺนตฺ ๑ อถโข เต ภิกฺขุ อายสฺมโต มหาคสฺสปสฺส
เอตมตฺถํ อโรเจตฺตุ ๑

[๔๕๘] อถโข ภควา ราชคฺเห ยถาภิรฺนตฺ วิหริตฺวา เยน
อาพฺวี เตน จาริกํ ปกฺกามิ อนุพฺพเพน จาริกํ จรมาโน เยน
อาพฺวี ตทวสฺริ ๑ ตตฺร สฺสํ ภควา อพฺวิยํ วิหริตฺ อคฺคาพเว
เจตฺตเย ๑ อถโข อายสฺมา มหาคสฺสโป เยน ภควา เตนฺอุปสฺงกมิ
อุปสฺงกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนตฺ นิสฺสีทิ ๑ เอกมฺนตฺ
นินฺสิโน โข อายสฺมา มหาคสฺสโป ภควโต เอตมตฺถํ อโรเจสิ ๑
อถโข ภควา เอตสฺมี นินฺทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ภิกฺขุสฺงฆํ สนฺนิ-
ปาตาเปตฺวา อาพฺวิกิ ภิกฺขุ ปฏฺธิปฺจฺฉิ สจฺจํ กิร ตฺมฺเห ภิกฺขเว
สฺถณฺวาจิกายิ กุฏฺฐิกายิ การาเปถ อสฺสามิกายิ อตฺตฺตฺทเทสิกายิ
#๑ ย. ม. โปตฺถเกสฺส อัย ปาโง น โหติ ๑

อปรปมาณิกาโย ตาโย น นิฏฺฐานํ คจฺจนฺติ เต ตุมฺเห ยาจฺนพฺหุลา
วิญฺญตฺติพฺหุลา วิหฺรต ปฺริสํ เทถ ปฺริสฺตถกรํ เทถ โคณํ เทถ
สภฺญํ เทถ วาสีํ เทถ ผฺรุตํ เทถ กุจฺจารีํ เทถ กุฑฺฑทาลํ เทถ
นิขาทฺนํ เทถ วลฺลํ เทถ เวพฺพ เทถ มุญฺช์ เทถ ปฺพพฺช์ เทถ
ติณฺณํ เทถ มตฺตํ เทถาติ มนุสฺสา อุปฺทฺทตา ยาจฺนาย อุปฺทฺทตา
วิญฺญตฺติยา ภิกฺขุ ทิสฺวา อุพฺพิชฺชนฺติปิ อุตฺตสนฺติปิ ปลายฺนฺติปิ
อญฺเณนฺปิ คจฺจนฺติ อญฺเณนฺปิ มุจฺ กโรนฺติ ทฺวารํปิ ถเณนฺติ
คาวิํปิ ทิสฺวา ปลายฺนฺติ ภิกฺขุติ มญฺญมาณาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ
วิครฺหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจจฺวิกํ โมจฺมปฺริสา ฯเปฯ อกรณฺธิยํ
กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมจฺมปฺริสา สลฺยาจิกาโย กุฎฺฐิกาโย การา-
เปสฺสธ อสฺสามิกาโย อตฺตตฺเทสิกาโย อปรปมาณิกาโย ตาโย น
นิฏฺฐานํ คจฺจนฺติ เต ตุมฺเห ยาจฺนพฺหุลา วิญฺญตฺติพฺหุลา วิหฺริสฺสธ
ปฺริสํ เทถ ปฺริสฺตถกรํ เทถ โคณํ เทถ สภฺญํ เทถ วาสีํ เทถ
ผฺรุตํ เทถ กุจฺจารีํ เทถ กุฑฺฑทาลํ เทถ นิขาทฺนํ เทถ วลฺลํ เทถ
เวพฺพ เทถ มุญฺช์ เทถ ปฺพพฺช์ เทถ ตินฺณํ เทถ มตฺตํ เทถาติ เนตํ
โอมจฺมปฺริสา อปรปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ อญฺญตฺตยาติ ฯ
อถ โข ภควา อาพฺวิเก ภิกฺขุ อนนฺกปฺริยาเยน วิครฺหิตฺวา ฯเปฯ
ภิกฺขุณฺนํ ตทฺนจฺจจฺวิกํ ตทฺนโลมิกํ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ๑
#๑ เนตํ โอมจฺมปฺริสา อปรปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ วิครฺหิตฺวา
#ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิติ สพฺพโปตฺถเกสฺสุ อากตฺติ ฯ

[๔๕๕] ภูตบุพฺพํ ภิกฺขเว เทว ภาตโร อีสโย คงฺคํ นที
อุปฺนิสฺสาย วิหรีสุ ฯ อถโข ภิกฺขเว มณฺเฑนฺโง นาคราชา คงฺคํ
นที อุตฺตริตฺวา เยน กนิฏฺโง อิติ เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา
กนิฏฺจํ อิติ สตฺตกฺขตฺตํ โภเคหิ ปริกฺขิปีตฺวา อุปฺริ มุทฺธนิ มหนฺตํ
ผณฺํ กริตฺวา อฏฺฐาสิ ฯ อถโข ภิกฺขเว กนิฏฺโง อิติ ตสฺส
นาคสฺส ภยา กิโส อโหสิ ลฺลโง ทุพฺพณฺโณ อุปฺปณฺทุปฺปณฺทุก-
ชาโต ฌมนิสฺนถตฺตโต ฯ อทฺทสา โข ภิกฺขเว เชฏฺโง อิติ
กนิฏฺจํ อิติ กิถํ ลฺลํ ทุพฺพณฺณํ อุปฺปณฺทุปฺปณฺทุกฺชาตํ ฌมนิสฺนถต-
คตฺตํ ทิสฺวาน กนิฏฺจํ อิติ เอตทวโจ กิสฺส ตฺวํ โภ กิโส ลฺลโง
ทุพฺพณฺโณ อุปฺปณฺทุปฺปณฺทุกฺชาโต ฌมนิสฺนถตฺตโตติ ฯ อิธ
เม โภ มณฺเฑนฺโง นาคราชา คงฺคํ นที อุตฺตริตฺวา เยนานํ
เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา มํ สตฺตกฺขตฺตํ โภเคหิ ปริกฺขิปีตฺวา
อุปฺริ มุทฺธนิ มหนฺตํ ผณฺํ กริตฺวา อฏฺฐาสิ ตสฺสาหํ โภ นาคสฺส
ภยา กิโส ลฺลโง ทุพฺพณฺโณ อุปฺปณฺทุปฺปณฺทุกฺชาโต ฌมนิสฺนถต-
คตฺโตติ ฯ อิจฺฉสิ ปน ตฺวํ โภ ตสฺส นาคสฺส อนาคมนฺนติ ฯ
อิจฺฉามหํ โภ ตสฺส นาคสฺส อนาคมนฺนติ ฯ อปี ปน ตฺวํ โภ
ตสฺส นาคสฺส กิณฺจิ ปสฺสสีติ ฯ ปสฺสามหํ โภ มณฺเฑนฺโง กณฺเฑ
ปีถนฺนติ ฯ เตนหิ ตฺวํ โภ ตํ นาคํ มณฺเฑนฺโง ยาจ มณฺเฑนฺโง
เทหิ มณฺเฑนฺโง เม อตฺโตติ ฯ อถโข ภิกฺขเว มณฺเฑนฺโง นาคราชา
คงฺคํ นที อุตฺตริตฺวา เยน กนิฏฺโง อิติ เตนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา

เอกมนต์ อัญจาสิ ฯ เอกมนต์ จิตฺ โข ภิกฺขเว มณิกณฺฑํ นาค-
ราชานํ กนิฏฺฐโง อิติ เอตทโวจ มณฺี เม โภ เทหิ มณฺีนา
เม อตุโถติ ฯ อถโข ภิกฺขเว มณิกณฺฑโง นาคราชา ภิกฺขุ มณฺี
યાจติ ภิกฺขุสฺส มณฺีนา อตุโถติ ชิปฺปเมว อคมาสิ ฯ ทุตฺติยมฺปี
โข ภิกฺขเว มณิกณฺฑโง นาคราชา คงฺคํ นที อุตฺตริตฺตฺวา เยน
กนิฏฺฐโง อิติ เตนฺุปลสงฺกมิ ฯ อทฺทสา โข ภิกฺขเว กนิฏฺฐโง อิติ
มณิกณฺฑํ นาคราชานํ ทฺุรโต ว อากฺขณฺฺตํ ทิสฺวาน มณิกณฺฑํ
นาคราชานํ เอตทโวจ มณฺี เม โภ เทหิ มณฺีนา เม อตุโถติ ฯ
อถโข ภิกฺขเว มณิกณฺฑโง นาคราชา ภิกฺขุ มณฺี ยาจติ ภิกฺขุสฺส
มณฺีนา อตุโถติ ตโต ว ปฺปฏินิวตฺติ ฯ ตติยมฺปี โข ภิกฺขเว
มณิกณฺฑโง นาคราชา คงฺคํ นที อุตฺตรติ ฯ อทฺทสา โข ภิกฺขเว
กนิฏฺฐโง อิติ มณิกณฺฑํ นาคราชานํ คงฺคํ นที อุตฺตรนฺฺตํ ทิสฺวาน
มณิกณฺฑํ นาคราชานํ เอตทโวจ มณฺี เม โภ เทหิ มณฺีนา เม
อตุโถติ ฯ อถโข ภิกฺขเว มณิกณฺฑโง นาคราชา กนิฏฺฐํ อิติ
คาถาหิ อชฺฌภาสิ

มมนฺุณปานํ วิปฺปลํ อฺุพารํ
อฺุปปชฺชติมสฺส มณฺีสฺส เหตุ
ตฺนเต น ทสฺสํ อติยาจโกสิ
น จาปี เต อสฺสมมาคมิสฺสํ ฯ
สฺสุ ยถา สกฺขร โชตปาณิ

ตาเสถสิ มํ เสดมยางมาโน ๑

ตนะเต น ทสฺสํ อติยาจโกสิ

น จาปี เต อสฺสมมากมิตฺสนฺติ ฯ

อถโข ภิกฺขเว มณฺเฑนฺโ จ นาคราชา ภิกฺขุ มณฺเฑ ยาจติ ภิกฺขุสฺส
มณฺเฑนา อตุโถติ ปกุกามิ ฯ ตถา ปกุกนฺโต ว อโหสิ น
ปฺน ปจฺจาคณฺณิ ฯ อถโข ภิกฺขเว กนิฏฺฐโ จ อิติ ตสฺส นาคสฺส
ทสฺสณียสฺส อทสฺสเนน ภิกฺขโโยโส มตฺตตาย กิโธ อโหสิ ลฺลโข
ทฺพพณฺโณ อุปฺปณฺนุปฺปณฺนุทฺทกฺขาโต ฆมนิสฺนถตฺตฺโต ฯ อทฺทสา
โข ภิกฺขเว เชฏฺฐโ จ อิติ กนิฏฺฐํ อิติ ภิกฺขโโยโส มตฺตตาย กิถํ
ลฺลขํ ทฺพพณฺณํ อุปฺปณฺนุปฺปณฺนุทฺทกฺขาตํ ฆมนิสฺนถตฺตฺตํ ทิสฺวาน
กนิฏฺฐํ อิติ เอตทโวจ กิตฺส ตวํ โภ ภิกฺขโโยโส มตฺตตาย กิโธ
ลฺลโข ทฺพพณฺโณ อุปฺปณฺนุปฺปณฺนุทฺทกฺขาโต ฆมนิสฺนถตฺตฺโตติ ฯ
ตสฺสสํ โภ นาคสฺส ทสฺสณียสฺส อทสฺสเนน ภิกฺขโโยโส มตฺตตาย
กิโธ ลฺลโข ทฺพพณฺโณ อุปฺปณฺนุปฺปณฺนุทฺทกฺขาโต ฆมนิสฺนถต-
ตฺตฺโตติ ฯ อถโข ภิกฺขเว เชฏฺฐโ จ อิติ กนิฏฺฐํ อิติ กาถาย
อชฺฌภาสิ

น ตํ ยาเจ ยสฺส ปิยํ ชิกิเส

เทสฺโส จ ๒ โหติ อติยานาย

#๑ เสดสิ มํ ยางมาโนติ ปทฺจเจโท ฯ ๒ สทฺพตฺถ วิเทสฺโสติ

#อาคตํ ฯ

นาโค มณี ยาจิโต พุราหุมน

อทสสนญเเว ตทชคมาติ ฯ

เตสํ หิ นาม ภิกขเว ตีรจฺจนคตํ ปาณํ อมฺนาปา ภวิสฺสตี
ยาจนา อมฺนาปา วิญฺญตฺติ กิมฺจํ ปน มนุสฺสภูตํ ฯ

[๕๐๐] ภูตปุพฺพํ ภิกขเว อญฺจตโร ภิกขุ หิมฺวนตฺปฺสเส วิหฺรตี
อญฺจตรสฺมี วนสณฺเฑ ฯ ตสฺส โข ปน ๑ ภิกขเว วนสณฺเฑสฺส
อวิหฺเร มหฺนตํ นินฺนํ ปฺลลํ ฯ อถ โข ภิกขเว มหาสฺกฺณสฺงฺโฆ
ตสฺมี ปฺลลเล ทิวสํ โคจฺริ จริตฺวา สายํ ตํ วนสณฺเฑํ ฺวาสา
อุปจฺจตฺติ ฯ อถ โข ภิกขเว โส ภิกขุ ตสฺส สฺกฺณสฺงฺมสฺส สทฺเทน
อุพฺพาโพหฺ เยนํ เทนฺอุปฺสงฺกมิ อุปฺสงฺกมิตฺวา มํ อภิวาเทตฺวา
เอกมฺนตํ นิสีตี ฯ เอกมฺนตํ นิสินฺนํ โข อหํ ภิกขเว ตํ ภิกขุํ
เอตทโวจํ กจฺจि ภิกขุ ฆมฺนียํ กจฺจิ ยาปฺนียํ กจฺจิสึ อปฺปฺกิลมฺเถน
อทฺธานํ อากโต กฺโต จ ตฺวํ ภิกขุ อากจฺจิสิตฺติ ฯ ฆมฺนียํ ภควา
ยาปฺนียํ ภควา อปฺปฺกิลมฺเถน จาหํ ภนฺเต อทฺธานํ อากโต
อตุถิ ภนฺเต หิมฺวนตฺปฺสเส มหาวนสณฺโฆ ตสฺส โข ปน ภนฺเต
วนสณฺเฑสฺส อวิหฺเร มหฺนตํ นินฺนํ ปฺลลํ อถ โข ภนฺเต มหา-
สฺกฺณสฺงฺโฆ ตสฺมี ปฺลลเล ทิวสํ โคจฺริ จริตฺวา สายํ ตํ วนสณฺเฑํ
วาสา อุปจฺจตฺติ ตโต อหํ ภควา อากจฺจามิ ตสฺส สฺกฺณสฺงฺมสฺส
สทฺเทน อุพฺพาโพหฺตี ฯ อิจฺจสิ ปน ตฺวํ ภิกขุ ตสฺส สฺกฺณสฺงฺมสฺส
#๑ ยูโรปฺยโปตฺถเกยํ ปาโฐ น ปญฺญาตฺติ ฯ

อนาคมนนฺติ ฯ อิจฺฉามหิ ฃนฺเต ตสฺส สกฺกนฺสงฺฆสฺส อนาคมนนฺติ ฯ
เตนหิ ตฺวํ ภิกฺขุ ตตฺถ กนฺตฺวา ตํ วนสณฺฑํ อชฺโฆคาเหตุวา
รตฺติยา ปจฺมํ ยามํ ติกฺขตฺตํ สทฺทมฺนุสฺสาเวหิ สฺฉนฺตฺ เม โภณฺโต
สกฺกนฺา ยาวตฺิกา อิมสฺมี วนสณฺฑเฑ วาสํ อุปกตา ปตฺเตน เม
อตฺโถ เอเกกํ เม โภณฺโต ปตฺตํ ททฺนฺตฺติ รตฺติยา มชฺฉิมํ ยามํ
ฯเปฯ รตฺติยา ปจฺฉิมํ ยามํ ติกฺขตฺตํ สทฺทมฺนุสฺสาเวหิ สฺฉนฺตฺ
เม โภณฺโต สกฺกนฺา ยาวตฺิกา อิมสฺมี วนสณฺฑเฑ วาสํ อุปกตา
ปตฺเตน เม อตฺโถ เอเกกํ เม โภณฺโต ปตฺตํ ททฺนฺตฺติ ฯ อถโข
ภิกฺขเว โส ภิกฺขุ ตตฺถ กนฺตฺวา ตํ วนสณฺฑํ อชฺโฆคาเหตุวา
รตฺติยา ปจฺมํ ยามํ ติกฺขตฺตํ สทฺทมฺนุสฺสาเวหิ สฺฉนฺตฺ เม โภณฺโต
สกฺกนฺา ยาวตฺิกา อิมสฺมี วนสณฺฑเฑ วาสํ อุปกตา ปตฺเตน เม
อตฺโถ เอเกกํ เม โภณฺโต ปตฺตํ ททฺนฺตฺติ รตฺติยา มชฺฉิมํ ยามํ
ฯเปฯ รตฺติยา ปจฺฉิมํ ยามํ ติกฺขตฺตํ สทฺทมฺนุสฺสาเวหิ สฺฉนฺตฺ เม
โภณฺโต สกฺกนฺา ยาวตฺิกา อิมสฺมี วนสณฺฑเฑ วาสํ อุปกตา ปตฺเตน
เม อตฺโถ เอเกกํ เม โภณฺโต ปตฺตํ ททฺนฺตฺติ ฯ อถโข ภิกฺขเว
โส สกฺกนฺสงฺโฆ ภิกฺขุ ปตฺตํ ยาจติ ภิกฺขุสฺส ปตฺเตน อตฺโถติ
ตมฺหา วนสณฺฑา ปกฺกามิ ตถา ปกฺกนฺโต ว อโหสิ น ปฺน ปจฺจาคณฺธิ ฯ
เตสํ หิ นาม ภิกฺขเว ติรจฺจานคตํ ปาณํ อมฺนาปา
ภวิสฺสติ ยานา อมฺนาปา วิญฺจตฺติ กิมงฺกํ ปน มฺนุสฺสฏฺฏานํ ฯ

[๕๐๑] ภูตปฺพฬํ ภิกฺขเว รฏฺฐปาลสฺส กุสฺปตฺตสฺส ปิตา รฏฺฐปาลํ

กฺลปฺตํ คากาย อชฺฌภาสิ

อปาหนเต น ชานามิ รกฺขปาล พหุ ชนา ๑

เย มํ สงฺกมม ยาจนฺติ กสฺมา มํ ตฺวํ น ยาจสีติ ฯ

ยาจโก อปฺปิโย โหติ ยาจํ อททมปฺปิโย

ตสฺมาหนฺตํ น ยาจามิ มา เม วิทฺเตสนา อหฺตฺติ ฯ

โส หิ นาม ภิกฺขเว รกฺขปาลो กฺลปฺตโต สกํ ปิตฺริ เอวํ วกฺขติ

กิมํจํ ปน ชโน ชนํ ฯ

[๕๐๒] กิหิณํ หิ ๒ ภิกฺขเว ทสฺสํหฺรานิ โภกานิ สมฺภตานิปี ๓

ทฺรนฺรฺกฺขิยานิ ตตฺถ นาม ตุมฺเห โมฆปฺริสา เอวํ ทสฺสํหฺเรสฺส โภเกสฺส

สมฺภเตสฺสปี ทฺรนฺรฺกฺขิเยสฺส ยาจนพฺหฺลา วิญฺญตฺติพฺหฺลา วิหฺริสฺส

ปฺริสํ เทถ ปฺริสตฺถกฺริ เทถ โคณํ เทถ สกฺกํ เทถ วาสี เทถ

ผรฺสฺสํ เทถ กุจารี เทถ กุฑฺฑาลํ เทถ นิชาทนํ เทถ วลฺลํ เทถ

เวพฺพ เทถ มฺลชฺชํ เทถ ปพฺพชฺชํ เทถ ตินฺนํ เทถ มตฺตํ เทถาคิ

เนตํ โมฆปฺริสา อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน

ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกฺกเสยฺยถ สลฺลาจิกาย ปน ภิกฺขุณา

กฺกฺกํ การยมาเนน อสฺสามิกํ อตฺตฺตฺตฺตํ ปมาณิกา การเตตฺตฺตฺต

ตฺตฺตฺตํ ปมาณํ ทิมฺโส ทฺวาทส วิทฺตฺติโย สุกฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

สฺต

#๑ ย. ม. พหุชฺชนา ฯ ๒ ย. โปตฺถเกยฺ ปาโจ น ปญฺญาติ ฯ

#๓ ทสฺสสมฺภตานิปีติ วา ปาโจ ฯ

เทเสตพุพี อนารมฺภี สปริกฺกมฺนํ สารมฺภเ เจ ภิกฺขุ วตฺตฺสูมี
อปริกฺกมเน สลฺลาจิกาย กุฎฺฐี การเยย ภิกฺขุ วา อนภินเยย
วตฺตฺเทสนาย ปมาณํ วา อติกฺกามาเยย สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๕๐๓] สลฺลาจิกา ๑ นาม สยํ ยาจิตฺวา ปุริสํปี ปุริสตุถกรํปี
โคณํปี สกฺกํปี วาสีปี ผรตสปี กุจารีปี กุฑฺฑาลํปี นิฆาทนํปี ฯเปฯ
ติณํปี มตฺตีกํปี ฯ กุฎฺฐี ๒ นาม อุลลิตฺตฺตา วา โหติ อวลิตฺตฺตา วา
อุลลิตฺตฺตาวลิตฺตฺตา วา ฯ การยมาเนนาติ กโรนฺโต วา การาเปนฺโต
วา ฯ อสฺสามิกนฺติ น อญฺโฆ โกจิ สามิกิ โหติ อิตฺถี วา
ปุริโส วา กหฺภูโจ วา ปพฺพชฺโิต วา ฯ อตฺตฺตฺเทสนนฺติ อตฺตโน
อตฺตถาย ฯ ปมาณิกา การตพฺพา ตตฺริทํ ปมาณํ ทิมฺโส ทฺวาทส
วิทฺถิโย สุกตวิทฺถิยาติ พาหิริเมน มาเนน ฯ ติริยํ สตฺตฺนตฺราติ
อพฺกนฺตฺริเมน มาเนน ฯ

[๕๐๔] ภิกฺขุ อภินตพฺพา วตฺตฺเทสนายาติ เตน กุฎฺฐีการเณ
ภิกฺขุณา กุฎฺฐิวตฺตํ โสเชตฺวา สงฺฆํ อฺปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อตฺตฺตราสงฺกํ
กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฎฺฐิกํ นิสีทิตฺวา
อญฺชลิ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย อหํ ฆนฺเต สลฺลาจิกาย
กุฎฺฐี กตฺตฺกาโม อสฺสามิกํ อตฺตฺตฺเทสํ โสหํ ฆนฺเต สงฺฆํ กุฎฺฐิวตฺตํ โอลอกนํ
ยาจามิติ ฯ ทฺติยมฺปี ยาจิตพฺพา ๓ ตติยมฺปี ยาจิตพฺพา ฯ
#๑ ยฺ. สํยาจิกาย ฯ ๒ ยฺ. กุฎฺฐี ฯ ๓ ทฺติยมฺปี ยาจิตพฺพาติ ภิกฺขุ
#สนฺธาย พหฺวจฺนํ วตฺตฺนฺติ ตพฺพณฺนา ฯ

สเจ สพุโพ สงฺโฆ อุตฺสหติ กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ สพุเพน สงฺเขน
 โอลฺลเกตพุพฺพํ ฯ โน เจ สพุโพ สงฺโฆ อุตฺสหติ กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ
 เย ตตฺถ โหนฺติ ภิกฺขุ พุยฺตฺตา ปฎฺฐิตฺตา สารมฺภํ อนารมฺภํ
 สปริกฺกมฺนํ อปริกฺกมฺนํ ชานิตฺตํ เต ยาจิตฺวา สมฺมณฺณิตพุพา ฯ
 เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมณฺณิตพุพา พุยฺตฺเตน ภิกฺขุณา ปฎฺฐิตฺเตน
 สงฺโฆ ณาเปตพุโพ สุณฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม
 ภิกฺขุ สลฺลาจิกาย กุฎฺฐี กตฺตุกาโม อสฺสามิกํ อตฺตฺพุเทสํ โส สงฺฆํ
 กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ ยาจติ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ สงฺโฆ อิตฺถน-
 นามณฺจ อิตฺถนฺนามณฺจ ภิกฺขุ สมฺมณฺเนยฺย อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
 กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ ฯ เอสา ฅตฺติ ฯ สุณฺนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย
 อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สลฺลาจิกาย กุฎฺฐี กตฺตุกาโม อสฺสามิกํ อตฺตฺพุเทสํ
 โส สงฺฆํ กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ ยาจติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามณฺจ อิตฺถน-
 นามณฺจ ภิกฺขุ สมฺมณฺนติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ ฯ
 ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส จ อิตฺถนฺนามสฺส จ ภิกฺขุณํ
 สมฺมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ โส ฅณฺหสฺส
 ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม จ
 อิตฺถนฺนาโม จ ภิกฺขุ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตุํ ฯ
 ขมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ฅุณฺหิ ฯ เหวเมตํ ฐารยามีติ ฯ

[๕๐๕] เตหิ สมฺมเตหิ ภิกฺขุหิ ตตฺถ คนฺตฺวา กุฎฺฐิตฺถํ โอลฺลเกตพุพฺพํ
 สารมฺภํ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อปริกฺกมฺนํ ชานิตพุพฺพํ ฯ สเจ สารมฺภํ

โหติ อปริกกมนัน มายิธ กรีติ วตตพุโพ ฯ สเจ อนารมภัง โหติ
 สปริกกมนัน สงฆสสุ อาโรเจตพุพ อนารมภัง สปริกกมนนฺติ ฯ เตน
 กุฎีการเกน ภิกขุณา สงฆัง อุปสงกมิตฺวา เอกังสํ อุตฺตราสงกํ กริตฺวา
 วุฑฒานัน ภิกขุณัน ปาเท วนฺทิตฺวา อุกกุฎิกัง นิสิตฺติวา อณฺชลี
 ปกฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย อหัง ฆนฺเต สลฺลาจิกาย กุฎี
 กตฺตุกาโม อสฺสามิกัง อตฺตฺทเทสํ โสหัง ฆนฺเต สงฆัง กุฎีวตฺตฺเทสนัน
 ยาจามิตี ฯ ทฺตฺติยมฺปิ ยาจิตฺตฺวา ตตฺติยมฺปิ ยาจิตฺตฺวา ฯ พฺยตฺเตน
 ภิกขุณา ปฎิพฺเลน สงฺโฆ ฉาเปตฺตฺวา สฺมาตฺตฺวา เม ฆนฺเต สงฺโฆ
 อหัง อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุ สลฺลาจิกาย กุฎี กตฺตุกาโม อสฺสามิกัง
 อตฺตฺทเทสํ โส สงฆัง กุฎีวตฺตฺเทสนัน ยาจติ ฯ ยถิ สงฆสฺส ปตฺตกฺลลัน
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน กุฎีวตฺตฺตฺวา เทเสยฺย ฯ เอสา ฉตฺติ ฯ
 สฺมาตฺตฺวา เม ฆนฺเต สงฺโฆ อหัง อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุ สลฺลาจิกาย กุฎี
 กตฺตุกาโม อสฺสามิกัง อตฺตฺทเทสํ โส สงฆัง กุฎีวตฺตฺเทสนัน ยาจติ ฯ
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน กุฎีวตฺตฺตฺวา เทเสตี ฯ ยสฺสายสฺมโต
 ขมตี อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน กุฎีวตฺตฺตฺวา เทสนา โส ตฺถนฺนสฺส
 ยสฺส นกฺขมตี โส ภาเสยฺย ฯ เทสิตํ สงฺฆเนน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกขุโน
 กุฎีวตฺตฺตฺวา ขมตี สงฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺนํ ฯ เอวเมตํ ฐารยามิตี ฯ

[๕๐๖] สारमङ्गं नाम किंप्रलिकानं वा आसो होति उपजिगानं
 वा आसो होति अनुत्तरानं वा आसो होति ओहिनं वा आसो
 होति विजिगानं वा आसो होति सत्पतिनं वा आसो होति

หตุถินัน วา อาสโย โหติ อสุสานัน วา อาสโย โหติ สีหानัน
วา อาสโย โหติ พุยกุमानัน วา อาสโย โหติ ทิปีนัน วา อาสโย
โหติ อจฺจนัน วา อาสโย โหติ ตฺรจฺจนัน วา อาสโย โหติ เยสํ
เกสญฺจิ ตฺรจฺจนานคตानัน วา ปาณานัน อาสโย โหติ ปุพฺพพณฺณนิสฺสิตํ
วา โหติ อปรณฺณนิสฺสิตํ วา โหติ อพฺภาฆาตนิสฺสิตํ วา โหติ
อาฆาตนิสฺสิตํ วา โหติ สฺสูตฺตานนิสฺสิตํ วา โหติ อญฺญานนิสฺสิตํ วา โหติ
ราชวตฺถุนิสฺสิตํ วา โหติ หตฺถิสาลานนิสฺสิตํ วา โหติ อสุสฺสาลานนิสฺสิตํ
วา โหติ พนฺธนาการนิสฺสิตํ วา โหติ ปานาการนิสฺสิตํ วา โหติ
สฺสูนนิสฺสิตํ วา โหติ รจฺจนนิสฺสิตํ วา โหติ จจฺจฺรนิสฺสิตํ วา โหติ
สฺสูทธานนิสฺสิตํ วา โหติ สํสฺรณนิสฺสิตํ วา โหติ เอตํ สารมฺภํ นาม ฯ

[๕๐๗] อปริกฺกมฺนํ นาม น สกฺกา โหติ ยถายุตฺเตน สกฺกฺเขนจ
อนฺุปริกฺกนฺตุํ สมนฺุตา นิสฺเสณฺเีย อนฺุปริกฺกนฺตุํ เอตํ อปริกฺกมฺนํ นาม ฯท

[๕๐๘] อนารมฺภํ นาม น กิปีลฺลิกานัน วา อาสโย โหติ น
อฺุปริกฺกานัน วา อาสโย โหติ น อฺุนฺุทฺรานัน วา อาสโย โหติ น
อหีนัน วา อาสโย โหติ น วิจฺฉิกานัน วา อาสโย โหติ น
สฺตปฺทีนัน วา อาสโย โหติ ฯเปฯ น สํสฺรณนิสฺสิตํ วา โหติ
เอตํ อนารมฺภํ นาม ฯ

[๕๐๙] สปริกฺกมฺนํ นาม สกฺกา โหติ ยถายุตฺเตน สกฺกฺเขน
อนฺุปริกฺกนฺตุํ สมนฺุตา นิสฺเสณฺเีย อนฺุปริกฺกนฺตุํ เอตํ สปริกฺกมฺนํ นาม ฯ

[๕๑๐] สญฺญาจิกฺกา นาม สยํ ยาจิตฺวา ปุริสํปี ปุริสฺตถฺกกรํปี

ฯเปฯ นิชาทนต์ปี ฯ กุฎี นาม อุลลิตตฺตา วา โหติ อวลิตตฺตา วา
อูลลิตตฺตาวลิตตฺตา วา ฯ การเยยฺยาติ กโรติ วา การาเปติ วา ฯ
ภิกฺขุ วา อนภินฺเนยฺย วตฺถุเทสฺสนาย ปฺมาณํ วา อติกกฺกาเมยฺยาติ
ณตฺตติพุตฺติเยน กมฺเมน กุฎีวตฺถุํ น เทสาเปตฺวา อายามโต วา
วิทฺถารโต วา อนตฺตมโส เกสคฺคตฺตมปี อติกกฺกาเมตฺวา กโรติ วา
การาเปติ วา ปโยเค ๑ ทุกฺกกุฎี ฯ เอกปีณฺท์ อนาคเต อापตฺติ
ถุลลจฺจยสฺส ฯ ตสฺมี ปีณฺเท อากเต อापตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
สงฺฆาติเสโสติ ฯเปฯ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๕๑๑] ภิกฺขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺถุํ สारมฺภํ อปริกฺกมฺนํ
อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวินฺนํ ทุกฺกภูณํ ฯ ภิกฺขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺถุํ
सारมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกภูสฺส ฯ
ภิกฺขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺถุํ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ
สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกภูสฺส ฯ ภิกฺขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺถุํ อนารมฺภํ
สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ภิกฺขุ กุฎี กโรติ เทสิตวตฺถุํ
सारมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกภูณํ ฯ ภิกฺขุ
กุฎี กโรติ เทสิตวตฺถุํ สारมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ ทุกฺกภูสฺส ฯ
ภิกฺขุ กุฎี กโรติ เทสิตวตฺถุํ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ
ทุกฺกภูสฺส ฯ ภิกฺขุ กุฎี กโรติ เทสิตวตฺถุํ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ
อนापตฺติ ฯ

#๑ ย. ม. โปตฺถเกสฺ อธิ. อาเมณฺฑิตํ กตํ ฯ

[๕๑๒] ภิกขุ กุฎี กโรติ ปมาณาติกุกนุตฺตํ สารมฺภํ อปริกุกมณํ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสณ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ ภิกขุ กุฎี กโรติ ปมาณา-
ติกุกนุตฺตํ สารมฺภํ สปริกุกมณํ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสณ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ภิกขุ กุฎี กโรติ ปมาณาติกุกนุตฺตํ อนารมฺภํ อปริกุกมณํ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสเสณ ทุกฺกฏสฺส ฯ ภิกขุ กุฎี กโรติ ปมาณาติกุกนุตฺตํ
อนารมฺภํ สปริกุกมณํ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสณ ทุกฺกฏสฺส ฯ ภิกขุ กุฎี กโรติ
ปมาณิกํ สารมฺภํ อปริกุกมณํ อาปตฺติ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ฯ ภิกขุ กุฎี
กโรติ ปมาณิกํ สารมฺภํ สปริกุกมณํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ ภิกขุ
กุฎี กโรติ ปมาณิกํ อนารมฺภํ อปริกุกมณํ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ
ภิกขุ กุฎี กโรติ ปมาณิกํ อนารมฺภํ สปริกุกมณํ อนาปตฺติ ฯ

[๕๑๓] ภิกขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺตुकํ ปมาณาติกุกนุตฺตํ สารมฺภํ
อปริกุกมณํ อาปตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาติเสเสณ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานํ ๑ ฯ
ภิกขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺตुकํ ปมาณาติกุกนุตฺตํ สารมฺภํ สปริกุกมณํ
อาปตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาติเสเสณ ทุกฺกฏสฺส ฯ ภิกขุ กุฎี กโรติ
อเทสิตวตฺตुकํ ปมาณาติกุกนุตฺตํ อนารมฺภํ อปริกุกมณํ อาปตฺติ ทฺวินนํ
สงฺฆาติเสเสณ ทุกฺกฏสฺส ฯ ภิกขุ กุฎี กโรติ อเทสิตวตฺตुकํ ปมาณาติกุกนุตฺตํ
อนารมฺภํ สปริกุกมณํ อาปตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาติเสเสณ ฯ

#๑ อาปตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาติเสเสณ ทฺวินนํ ทุกฺกฏานนฺติ อาทีสุ จ

#ทฺวีหิ สงฺฆาติเสเสหิ สทฺธี ทฺวินนํ ทุกฺกฏานนฺติอาทินา นเยน อตุโถ

#เวทิตพฺโพติ ตพฺพณฺนา ฯ

[๕๑๔] ภิกฺขุ กุฎฺฐิ กโรติ เทสิตฺวตฺตํ ปมาณิกํ สารมฺภํ
อปริกฺกมณํ อापตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกฺกฺกฺกานํ ฯ ภิกฺขุ กุฎฺฐิ กโรติ
เทสิตฺวตฺตํ ปมาณิกํ สารมฺภํ สปริกฺกมณํ อापตฺติ ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯ
ภิกฺขุ กุฎฺฐิ กโรติ เทสิตฺวตฺตํ ปมาณิกํ อนารมฺภํ อปริกฺกมณํ
อापตฺติ ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯ ภิกฺขุ กุฎฺฐิ กโรติ เทสิตฺวตฺตํ ปมาณิกํ
อนารมฺภํ สปริกฺกมณํ อนापตฺติ ฯ

[๕๑๕] ภิกฺขุ สมมาทิสฺสติ กุฎฺฐิ เม กโรถาติ ฯ ตสฺส กุฎฺฐิ
กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตํ สารมฺภํ อปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน
ทฺวินฺนํ ทฺกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน
ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน
ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
ภิกฺขุ สมมาทิสฺสติ กุฎฺฐิ เม กโรถาติ ฯ ตสฺส กุฎฺฐิ กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตํ
สารมฺภํ อปริกฺกมณํ อापตฺติ ทฺวินฺนํ ทฺกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ
สารมฺภํ สปริกฺกมณํ อापตฺติ ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมณํ
อापตฺติ ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมณํ อนापตฺติ ฯ
ภิกฺขุ สมมาทิสฺสติ กุฎฺฐิ เม กโรถาติ ฯ ตสฺส กุฎฺฐิ กโรนฺติ
ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมฺภํ อปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวินฺนํ
ทฺกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน
ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสเสน
ทฺกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมณํ อापตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

ภิกขุ สมาทิสติ กุฎี เม กโรธาติ ฯ ตสฺส กุฎี กโรนฺติ ปมาณิกํ
 สारมฺภํ อปริกุมณํ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ สारมฺภํ
 สปริกุมณํ อาปตฺติ ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกุมณํ
 อาปตฺติ ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมณํ อนาปตฺติ ฯ
 ภิกขุ สมาทิสติ กุฎี เม กโรธาติ ฯ ตสฺส กุฎี กโรนฺติ อเทสิตวตฺตฺถกํ
 ปมาณาติกฺกนฺตํ สारมฺภํ อปริกุมณํ อาปตฺติ ทฺวินฺนํ
 สงฺฆาติเสเสน ทฺวินฺนํ ทุกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ สारมฺภํ สปริกุมณํ อาปตฺติ
 ทฺวินฺนํ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกุมณํ
 อาปตฺติ ทฺวินฺนํ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมณํ
 อาปตฺติ ทฺวินฺนํ สงฺฆาติเสเสน ฯ ภิกขุ สมาทิสติ กุฎี เม กโรธาติ ฯ
 ตสฺส กุฎี กโรนฺติ เทสิตวตฺตฺถกํ ปมาณิกํ สारมฺภํ อปริกุมณํ
 อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ สारมฺภํ สปริกุมณํ อาปตฺติ
 ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกุมณํ อาปตฺติ ทุกฺกฺกฺกฺสฺส
 ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมณํ อนาปตฺติ ฯ

[๕๑๖] ภิกขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุฎี เม กโรธาติ น
 จ สมาทิสติ เทสิตวตฺตฺถกา จ โหตุ อนารมฺภกา จ สปริกุมณา
 จาติ ฯ ตสฺส กุฎี กโรนฺติ อเทสิตวตฺตฺถกํ สारมฺภํ อปริกุมณํ
 อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวินฺนํ ทุกฺกฺกฺกานํ ฯเปฯ สारมฺภํ สปริกุมณํ
 อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกุมณํ
 อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฺกฺกฺสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมณํ

อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ภิกฺขุ สมาทิสฺติวาท ปกฺกมฺติ ญฺญี เม
กโรธาติ น จ สมาทิสฺติ เทสิตฺวตฺตฺถกา จ โหตุ อนารมฺภา จ
สปริกฺกมฺนา จาติ ๑ ตฺสฺส ญฺญี กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตฺถกํ สारมฺภํ
อปฺริกฺกมฺนํ อาปตฺติ ทฺวินนํ ทฺกฺกญฺยานํ ๑เป๑ สारมฺภํ สปริกฺกมฺนํ
อาปตฺติ ทฺกฺกญฺสฺส ๑เป๑ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ ทฺกฺกญฺสฺส
๑เป๑ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อนาปตฺติ ๑ ภิกฺขุ สมาทิสฺติวาท
ปกฺกมฺติ ญฺญี เม กโรธาติ น จ สมาทิสฺติ ปมาณิกา จ โหตุ
อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ๑ ตฺสฺส ญฺญี กโรนฺติ ปมาณา-
ติกฺกนฺตํ สारมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวินนํ ทฺกฺกญฺยานํ
๑เป๑ สारมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺกฺกญฺสฺส
๑เป๑ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺกฺกญฺสฺส
๑เป๑ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ภิกฺขุ
สมาทิสฺติวาท ปกฺกมฺติ ญฺญี เม กโรธาติ น จ สมาทิสฺติ ปมาณิกา
จ โหตุ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ๑ ตฺสฺส ญฺญี กโรนฺติ
ปมาณิกํ สारมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ ทฺวินนํ ทฺกฺกญฺยานํ ๑เป๑
सारมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ ทฺกฺกญฺสฺส ๑เป๑ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ
อาปตฺติ ทฺกฺกญฺสฺส ๑เป๑ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อนาปตฺติ ๑
ภิกฺขุ สมาทิสฺติวาท ปกฺกมฺติ ญฺญี เม กโรธาติ น จ สมาทิสฺติ
เทสิตฺวตฺตฺถกา จ โหตุ ปมาณิกา จ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา
จาติ ๑ ตฺสฺส ญฺญี กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺถกํ ปมาณาติกฺกนฺตํ สारมฺภํ

อปริกมณํ อापตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาทิสเสน ทฺวินนํ ทฺกกฺกฺกานํ ฯเปฯ
สารมฺภํ สปริกมณํ อापตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาทิสเสน ทฺกกฺกฺกสฺส ฯเปฯ
อนารมฺภํ อปริกมณํ อापตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาทิสเสน ทฺกกฺกฺกสฺส
ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกมณํ อापตฺติ ทฺวินนํ สงฺฆาทิสเสน ฯ
ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กฺุณฺนํ เม กโรธาติ น จ สมาทิสติ
เทสิตฺวตฺตฺถกา จ โหตุ ปมาณิกา จ อนารมฺภกา จ สปริกมณนา
จาทิ ฯ ตสฺส กฺุณฺนํ กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตฺถกํ ปมาณิกํ สารมฺภํ
อปริกมณํ อापตฺติ ทฺวินนํ ทฺกกฺกฺกานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกมณํ
อापตฺติ ทฺกกฺกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกมณํ อापตฺติ ทฺกกฺกฺกสฺส
ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกมณํ อนापตฺติ ฯ

[๕๑๗] ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กฺุณฺนํ เม กโรธาติ สมาทิสติ
จ เทสิตฺวตฺตฺถกา จ โหตุ อนารมฺภกา จ สปริกมณนา จาทิ ฯ ตสฺส
กฺุณฺนํ กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺถกํ สารมฺภํ อปริกมณํ ฯ โส สฺุณฺนาติ
กฺุณฺนํ กิร เม กยิรติ อเทสิตฺวตฺตฺถกา สารมฺภกา อปริกมณนาติ ฯ
เตน ภิกฺขุณา สามํ วา คนฺตพฺพิ ทฺโต วา ปาเหตุพฺโพเทสิตฺวตฺตฺถกา
จ โหตุ อนารมฺภกา จ สปริกมณนา จาทิ ฯ โน เจ
สามํ วา คจฺเจยฺย ทฺตํ วา ปหิณฺเนยฺย อापตฺติ ทฺกกฺกฺกสฺส ฯ
ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กฺุณฺนํ เม กโรธาติ สมาทิสติ จ
เทสิตฺวตฺตฺถกา จ โหตุ อนารมฺภกา จ สปริกมณนา จาทิ ฯ ตสฺส
กฺุณฺนํ กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺถกํ สารมฺภํ สปริกมณํ ฯ โส สฺุณฺนาติ

กฺฎิ กิร เม กยิรติ อเทสิตวตฺตกา สารมฺภา สปริกฺกมฺนาติ ฯ
เตน ภิกฺขุณา สามิ วา คนฺตพฺพิ ทฺวโต วา ปาเหตุพฺโพ เทสิตวตฺตกา
จ โหตุ อนารมฺภา จาติ ฯ โน เจ สามิ วา คจฺเจยฺย
ทฺตฺติ วา ปหิณฺเอยฺย อาปตฺติ ทฺตฺกณฺฺสฺส ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสิตฺวา
ปฏกฺกมฺติ กฺฎิ เม กโรธาติ สมมาทิสติ จ เทสิตวตฺตกา จ โหตุ
อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ ตสฺส กฺฎิ กโรนฺติ อเทสิต-
วตฺตกํ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ โส สฺสณาติ กฺฎิ กิร เม กยิรติ
อเทสิตวตฺตกา อนารมฺภา อปริกฺกมฺนาติ ฯ เตน ภิกฺขุณา สามิ
วา คนฺตพฺพิ ทฺวโต วา ปาเหตุพฺโพ เทสิตวตฺตกา จ โหตุ
สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ โน เจ สามิ วา คจฺเจยฺย ทฺตฺติ วา
ปหิณฺเอยฺย อาปตฺติ ทฺตฺกณฺฺสฺส ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปฏกฺกมฺติ กฺฎิ
เม กโรธาติ สมมาทิสติ จ เทสิตวตฺตกา จ โหตุ อนารมฺภา จ
สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ ตสฺส กฺฎิ กโรนฺติ อเทสิตวตฺตกํ อนารมฺภํ
สปริกฺกมฺนํ ฯ โส สฺสณาติ กฺฎิ กิร เม กยิรติ อเทสิตวตฺตกา
อนารมฺภา สปริกฺกมฺนาติ ฯ เตน ภิกฺขุณา สามิ วา คนฺตพฺพิ
ทฺวโต วา ปาเหตุพฺโพ เทสิตวตฺตกา โหตุติ ฯ โน เจ สามิ วา
คจฺเจยฺย ทฺตฺติ วา ปหิณฺเอยฺย อาปตฺติ ทฺตฺกณฺฺสฺส ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสิตฺวา
ปฏกฺกมฺติ กฺฎิ เม กโรธาติ สมมาทิสติ จ เทสิตวตฺตกา จ โหตุ
อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ ตสฺส กฺฎิ กโรนฺติ เทสิต-
วตฺตกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ โส สฺสณาติ กฺฎิ กิร เม กยิรติ

เทสิตวตฺตูกา สารมฺภา อปริกฺกมฺนาติ ฯ เตน ภิภฺขุนา สามํ วา
คฺนฺตพฺพิ ทฺวโต วา ปาเหตฺพฺโพ อนารมฺภา จ โหตุ สปริกฺกมฺนา
จาทิ ฯ โน เจ สามํ วา คจฺเจยฺย ทฺตํ วา ปหิณฺเนยฺย อาปตฺติ
ทฺกฺกฏสฺส ฯ ภิภฺขุ สมฺมาทิสฺสฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺตี เม กโรธาติ
สมฺมาทิสฺติ จ เทสิตวตฺตูกา จ โหตุ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา
จาทิ ฯ ตสฺส กุณฺตี กโรนฺติ เทสิตวตฺตูกํ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ ฯ โส
สุณฺณาติ กุณฺตี กิร เม กยิรฺติ เทสิตวตฺตูกา สารมฺภา สปริกฺกมฺนาติ ฯ
เตน ภิภฺขุนา สามํ วา คฺนฺตพฺพิ ทฺวโต วา ปาเหตฺพฺโพ อนารมฺภา
โหตุติ ฯ โน เจ สามํ วา คจฺเจยฺย ทฺตํ วา ปหิณฺเนยฺย
อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ ภิภฺขุ สมฺมาทิสฺสฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺตี เม
กโรธาติ สมฺมาทิสฺติ จ เทสิตวตฺตูกา จ โหตุ อนารมฺภา จ
สปริกฺกมฺนา จาทิ ฯ ตสฺส กุณฺตี กโรนฺติ เทสิตวตฺตูกํ อนารมฺภํ
อปริกฺกมฺนํ ฯ โส สุณฺณาติ กุณฺตี กิร เม กยิรฺติ เทสิตวตฺตูกา
อนารมฺภา อปริกฺกมฺนาติ ฯ เตน ภิภฺขุนา สามํ วา คฺนฺตพฺพิ
ทฺวโต วา ปาเหตฺพฺโพ สปริกฺกมฺนา โหตุติ ฯ โน เจ สามํ วา
คจฺเจยฺย ทฺตํ วา ปหิณฺเนยฺย อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส ฯ ภิภฺขุ
สมฺมาทิสฺสฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺตี เม กโรธาติ สมฺมาทิสฺติ จ เทสิตวตฺตูกา
จ โหตุ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาทิ ฯ ตสฺส กุณฺตี
กโรนฺติ เทสิตวตฺตูกํ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อนาปตฺติ ฯ

[๕๑๘] ภิภฺขุ สมฺมาทิสฺสฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺตี เม กโรธาติ สมฺมาทิสฺติ

จ ปมาณิกา จ โหตุ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ ตสฺสค
กฺกฺกั กโรนฺติ ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ โส สุณาติ
กฺกฺกั กิร เม กยิรติ ปมาณาติกฺกนฺตา สารมฺภา อปริกฺกมฺนาติ ฯ
เตน ภิกฺขุณา สามํ วา คนฺตพฺพํ ทฺวโต วา ปาเหตุพฺโพ ปมาณิกา จ
โหตุ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯเปฯ ปมาณิกา จ โหตุ
อนารมฺภา จาติ ฯเปฯ ปมาณิกา จ โหตุ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯเปฯ
ปมาณิกา โหตุติ ฯ โน เจ สามํ วา คจฺเจยฺย ทฺตํ วา ปหิณฺเยย
อาปฺตติ ทฺกฺกณฺตสฺส ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสฺสึวา ปกฺกมฺติ กฺกฺกั เม กโรธาติ
สมมาทิสฺสึ จ ปมาณิกา จ โหตุ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา
จาติ ฯ ตสฺส กฺกฺกั กโรนฺติ ปมาณิกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ โส
สุณาติ กฺกฺกั กิร เม กยิรติ ปมาณิกา สารมฺภา อปริกฺกมฺนาติ ฯ
เตน ภิกฺขุณา สามํ วา คนฺตพฺพํ ทฺวโต วา ปาเหตุพฺโพ อนารมฺภา
จ โหตุ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯเปฯ อนารมฺภา โหตุติ ฯเปฯ
สปริกฺกมฺนา โหตุติ ฯเปฯ อนาปฺตติ ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสฺสึวา
ปกฺกมฺติ กฺกฺกั เม กโรธาติ สมมาทิสฺสึ จ เทสิตฺวตฺตฺกกา จ โหตุ
ปมาณิกา จ อนารมฺภา จ สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ ตสฺส กฺกฺกั
กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺกํ ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ
โส สุณาติ กฺกฺกั กิร เม กยิรติ อเทสิตฺวตฺตฺกกา ปมาณาติกฺกนฺตา
สารมฺภา อปริกฺกมฺนาติ ฯ เตน ภิกฺขุณา สามํ วา คนฺตพฺพํ ทฺวโต
วา ปาเหตุพฺโพ เทสิตฺวตฺตฺกกา จ โหตุ ปมาณิกา จ อนารมฺภา

จ สปริกมณา จาติ ๗เปฯ เทสิตวตตุกา จ โหตุ ปมาณิกา
 จ อนารมภา จาติ ๗เปฯ เทสิตวตตุกา จ โหตุ ปมาณิกา จ
 สปริกมณา จาติ ๗เปฯ เทสิตวตตุกา จ โหตุ ปมาณิกา
 จาติ ๗ โน เจ สามัม วา คจฺเจยฺย ทฺตัม วา ปหิณฺเยยฺย อาปตฺติ
 ทฺกฺกฏสฺส ๗ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺฑี เม กโรธาติ
 สมาทิสติ จ เทสิตวตตุกา จ โหตุ ปมาณิกา จ อนารมภา จ
 สปริกมณา จาติ ๗ ตสฺส กุณฺฑี กโรนฺติ เทสิตวตตุกํ ปมาณิกํ
 สารมฺภํ อปริกมณํ ๗ โส สฺสณฺธาติ กุณฺฑี กิร เม กยิรฺติ เทสิตวตตุกา
 ปมาณิกา สารมฺภา อปริกมณาติ ๗ เตน ภิกฺขุณา สามัม วา
 คนฺตพฺพํ ทฺวโต วา ปาเหตฺพฺโพ อนารมภา จ โหตุ สปริกมณา
 จาติ ๗เปฯ อนารมภา โหตุติ ๗เปฯ สปริกมณา โหตุติ
 ๗เปฯ อนาปตฺติ ๗

[๕๑๕] ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺฑี เม กโรธาติ สมาทิสติ
 จ เทสิตวตตุกา จ โหตุ อนารมภา จ สปริกมณา จาติ ๗
 ตสฺส กุณฺฑี กโรนฺติ อเทสิตวตตุกํ สารมฺภํ อปริกมณํ อาปตฺติ
 การุگانํ ตินฺณํ ทฺกฺกฏานํ ๗เปฯ สารมฺภํ สปริกมณํ อาปตฺติ
 การุگانํ ทฺวินฺนํ ทฺกฺกฏานํ ๗เปฯ อนารมภํ อปริกมณํ อาปตฺติ
 การุگانํ ทฺวินฺนํ ทฺกฺกฏานํ ๗เปฯ อนารมภํ สปริกมณํ อาปตฺติ
 การุگانํ ทฺกฺกฏสฺส ๗ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺฑี เม
 กโรธาติ สมาทิสติ จ เทสิตวตตุกา จ โหติ อนารมภา จ

สปรักกมณา จาติ ฯ ตสฺส กุฎ्ฐิ กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตูกํ สารมภํ
อปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ ทฺวินนํ ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ สารมภํ
สปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมภํ
อปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมภํ สปรักกมณํ
อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎ्ฐิ เม กโรธาติ
สมมาทิสติ จ ปมาณิกา จ โหตุ อนารมฺภา จ สปรักกมณา
จาติ ฯ ตสฺส กุฎ्ฐิ กโรนฺติ ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมภํ อปรักกมณํ
อปตฺติ การุگانํ ตินฺณํ ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ สารมภํ สปรักกมณํ
อปตฺติ การุگانํ ทฺวินนํ ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ อนารมภํ อปรักกมณํ
อปตฺติ การุگانํ ทฺวินนํ ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ อนารมภํ สปรักกมณํ
อปตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎ्ฐิ
เม กโรธาติ สมมาทิสติ จ ปมาณิกา จ โหตุ อนารมฺภา จ
สปรักกมณา จาติ ฯ ตสฺส กุฎ्ฐิ กโรนฺติ ปมาณิกํ สารมภํ
อปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ ทฺวินนํ ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ สารมภํ
สปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมภํ
อปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมภํ
สปรักกมณํ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎ्ฐิ เม
กโรธาติ สมมาทิสติ จ เทสิตฺวตฺตูกา จ โหตุ ปมาณิกา จ
อนารมฺภา จ สปรักกมณา จาติ ฯ ตสฺส กุฎ्ฐิ กโรนฺติ อเทสิต-
วตฺตูกํ ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมภํ อปรักกมณํ อปตฺติ การุگانํ

จตุรณัน ทุกฺกณฺณํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ การุگانํ
ติณฺณํ ทุกฺกณฺณํ ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ การุگانํ
ติณฺณํ ทุกฺกณฺณํ ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ การุگانํ
ทฺวินฺนํ ทุกฺกณฺณํ ฯ ภิภฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺ्हี เม กโรธาติ
สมมาทิสติ จ เทสิตฺวตฺตฺถกา จ โหตุ ปมาณิกา จ อนารมฺภา จ
สปริกฺกมฺนา จาติ ฯ ตสฺส กุณฺ्हี กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตฺถกํ ปมาณิกํ
สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ การุگانํ ทฺวินฺนํ ทุกฺกณฺณํ ฯเปฯ
สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ การุگانํ ทุกฺกณฺณสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ
อปริกฺกมฺนํ อาปตฺติ การุگانํ ทุกฺกณฺณสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ
อนาปตฺติ ฯ

[๕๒๐] ภิภฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺ्हี เม กโรธาติ ฯ
ตสฺส กุณฺ्हี กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺถกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ โส เจ
วิปฺปกเต อากฺขณฺติ ฯ เตน ภิภฺขุณา सा กุณฺ्हี อณฺณสฺส วา
ทาทพฺพา ภินฺทิตฺวา วา ปฺน กาทพฺพา ฯ โน เจ อณฺณสฺส วา
ทเทยฺย ภินฺทิตฺวา วา ปฺน การเยยฺย อาปตฺติ สงฺฆมาทิสเสเสน ทฺวินฺนํ
ทุกฺกณฺณํ ฯ ภิภฺขุ สมมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ กุณฺ्हี เม กโรธาติ ฯ
ตสฺส กุณฺ्हี กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺถกํ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ ฯ โส เจ
วิปฺปกเต อากฺขณฺติ ฯ เตน ภิภฺขุณา सा กุณฺ्हี อณฺณสฺส วา
ทาทพฺพา ภินฺทิตฺวา วา ปฺน กาทพฺพา ฯ โน เจ อณฺณสฺส วา
ทเทยฺย ภินฺทิตฺวา วา ปฺน การเยยฺย อาปตฺติ สงฺฆมาทิสเสเสน ทุกฺกณฺณสฺส

๑เป๑ อนารมฺภํ อปริกุมณํ ... อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกกุสฺส
๑เป๑ อนารมฺภํ สปริกุมณํ ... อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ ภิกฺขุ
สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎฺฐี เม กโรธาติ ๑ ตสฺส กุฎฺฐี กโรนฺติ
เทสิตฺวาตฺถกํ สารมฺภํ อปริกุมณํ ๑ โส เจ วิปฺปกเต อากฺขตฺติ ๑
เตน ภิกฺขุณา สว กุฎฺฐี อณฺณสฺส วา ทาทพฺพา ภินฺทิตฺวา วา
ปฺน กาทพฺพา ๑ โน เจ อณฺณสฺส วา ทเทยฺย ภินฺทิตฺวา
วา ปฺน กาทพฺพา อาปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกกุณฺณํ ๑เป๑ สารมฺภํ
สปริกุมณํ ... อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ๑เป๑ อนารมฺภํ อปริกุมณํ ...
อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ๑เป๑ อนารมฺภํ สปริกุมณํ อนาปตฺติ ๑
ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎฺฐี เม กโรธาติ ๑ ตสฺส กุฎฺฐี กโรนฺติ
ปฺมาณาติกฺกนฺตํ สารมฺภํ อปริกุมณํ ๑ โส เจ วิปฺปกเต อากฺขตฺติ ๑
เตน ภิกฺขุณา สว กุฎฺฐี อณฺณสฺส วา ทาทพฺพา ภินฺทิตฺวา วา
ปฺน กาทพฺพา ๑ โน เจ อณฺณสฺส วา ทเทยฺย ภินฺทิตฺวา วา
ปฺน กาทพฺพา อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวินฺนํ ทุกฺกกุณฺณํ ๑เป๑
สารมฺภํ สปริกุมณํ ... อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกกุสฺส ๑เป๑
อนารมฺภํ อปริกุมณํ ... อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกกุสฺส ๑เป๑
อนารมฺภํ สปริกุมณํ ... อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา
ปกฺกมตฺติ กุฎฺฐี เม กโรธาติ ๑ ตสฺส กุฎฺฐี กโรนฺติ ปฺมาณิกํ
สารมฺภํ อปริกุมณํ ๑ โส เจ วิปฺปกเต อากฺขตฺติ ๑ เตน
ภิกฺขุณา สว กุฎฺฐี อณฺณสฺส วา ทาทพฺพา ภินฺทิตฺวา วา ปฺน

กาตพฺพา ฯ โน เจ อลฺลสฺส วา ททฺเขยฺย ภินฺนิตฺตฺวา วา ปฺน
กาเรยฺย อาปตฺติ ทุวฺนินฺนํ ทุกฺกฏฺฐานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ ...
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ... อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อนาปตฺติ ฯ ภิกฺขุ
สมาทิสิตฺตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎฺฐิ เม กโรธาติ ฯ ตสฺส กุฎฺฐิ กโรนฺติ
อเทสิตฺตฺวตฺตฺถกํ ปมาณาติกฺกนฺตํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ฯ โส เจ
วิปฺปกเต อาคจฺจติ ฯ เตน ภิกฺขุณา सा กุฎฺฐิ อลฺลสฺส วา
กาตพฺพา ภินฺนิตฺตฺวา วา ปฺน กาตพฺพา ฯ โน เจ อลฺลสฺส วา
ททฺเขยฺย ภินฺนิตฺตฺวา วา ปฺน กาเรยฺย อาปตฺติ ทุวฺนินฺนํ สงฺฆาติเสเสน
ทุวฺนินฺนํ ทุกฺกฏฺฐานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ ... อาปตฺติ ทุวฺนินฺนํ
สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ... อาปตฺติ
ทุวฺนินฺนํ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ ... อาปตฺติ
ทุวฺนินฺนํ สงฺฆาติเสเสน ฯ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺตฺวา ปกฺกมตฺติ กุฎฺฐิ เม
กโรธาติ ฯ ตสฺส กุฎฺฐิ กโรนฺติ เทสิตฺตฺวตฺตฺถกํ ปมาณิกํ สารมฺภํ
อปริกฺกมฺนํ ฯ โส เจ วิปฺปกเต อาคจฺจติ ฯ เตน ภิกฺขุณา सा
กุฎฺฐิ อลฺลสฺส วา กาตพฺพา ภินฺนิตฺตฺวา วา ปฺน กาตพฺพา ฯ
โน เจ อลฺลสฺส วา ททฺเขยฺย ภินฺนิตฺตฺวา วา ปฺน กาเรยฺย
อาปตฺติ ทุวฺนินฺนํ ทุกฺกฏฺฐานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ ... อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ ... อาปตฺติ ทุกฺกฏฺฐสฺส ฯ
อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อนาปตฺติ ฯ

[๕๒๑] อุตตนา วิปฺปกตํ อุตตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ อุตตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ อุตตนา ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสตฺสฺส ฯ

[๕๒๒] อนาปตฺติ เลณฺณ คุหาย ตินฺนุกฺกิกาย อณฺณสฺสตุถาย
วาสาการ์ จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนาปตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

นฺนุจสงฺฆาทีเสตฺถ นินฺนุจิตฺติ ฯ

สตฺตมสงฺฆมาทิสลั

[๕๒๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา โภสมุพฺพิย วิหฺรติ
โฆสิตารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต ฉนฺนสฺส
อุปฺภูจฺจาโก คหฺปติ อายสฺมนฺตํ ฉนฺนํ เอตทโวจ วิหฺรเวตฺถํ ภูเต
ชานาหิ อายสฺส วิหฺรํ การาเปสฺสามิตี ๑ อถโฆ อายสฺมา
ฉนฺโน วิหฺรเวตฺถํ โสเชนฺโต อถฺยตฺรํ เจตฺยรูกฺขํ เจทาเปสิ
คามปฺปูชิตํ นิคมปฺปูชิตํ นครปฺปูชิตํ ชนปทปฺปูชิตํ ฐฏฺฐปฺปูชิตํ ๑ มนุสฺสา
อุชฺฌายนฺติ จิยฺนติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา
เจตฺยรูกฺขํ เจทาเปสฺสนฺติ คามปฺปูชิตํ นิคมปฺปูชิตํ นครปฺปูชิตํ ชนปทปฺปูชิตํ
ฐฏฺฐปฺปูชิตํ เอकिनฺทฺริยํ สมณฺา สกฺยปฺตฺติยา ชิวํ วิเหเจนฺตฺติตี ๑
อสุสฺสํ โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ จิยฺนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา ๑เปยฺ เต อุชฺฌายนฺติ
จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม อายสฺมา ฉนฺโน เจตฺยรูกฺขํ
เจทาเปสฺสตี คามปฺปูชิตํ ๑เปยฺ ฐฏฺฐปฺปูชิตนฺติ ๑ อถโฆ เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺ ๑เปยฺ สจฺจํ กิร ตฺวํ ฉนฺน เจตฺยรูกฺขํ
เจทาเปสฺสตี คามปฺปูชิตํ ๑เปยฺ ฐฏฺฐปฺปูชิตนฺติ ๑ สจฺจํ ภควาตี ๑
วิกฺรหิ พุทฺโธ ภควา ๑เปยฺ กถํ หิ นาม ตฺวํ โฆมปฺปฺริส
เจตฺยรูกฺขํ เจทาเปสฺสตี คามปฺปูชิตํ นิคมปฺปูชิตํ นครปฺปูชิตํ ชนปทปฺปูชิตํ
ฐฏฺฐปฺปูชิตํ ชิวสณฺณิโน หิ โฆมปฺปฺริส มนุสฺสา รุกฺขสฺมี เนตํ

โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ ภา ปสาทาย ๔เป๔ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺตฺตฺเทสํ ภิกฺขุ อภินตพฺพา วตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
สสฺสามิกํ อตฺต
วตฺต
วตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อปริกฺกมเน มหฺลลํ วิหารํ การเยยฺย ภิกฺขุ ภา อนภินเยยฺย วตฺตฺตฺตฺต
สงฺฆาทีเสโสติ ๔

[๕๒๔] มหฺลลโก นาม วิหาโร สสฺสามิกโก วุจฺจติ ๔ วิหาโร
นาม อุลลิตฺโต ภา โหติ อวลิตฺโต ภา อุลลิตฺตาวลิตฺโต ภา ๔
การยมาเนนติ กโรนฺโต ภา การาเปนฺโต ภา ๔ สสฺสามิกนฺติ
อณฺโณ โกจิ สามิกโก โหติ อิตฺถิ ภา ปุริโส ภา กณฺโณ ภา
ปพฺพชฺชิตฺโต ภา ๔ อตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

[๕๒๕] ภิกฺขุ อภินตพฺพา วตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ภิกฺขุณา วิหารวตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
กริตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อณฺชลฺลํ ปคฺคเหตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
กตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
โอโลกนฺนํ ยาจามิตฺติ ๔ พุตฺติยมฺปิ ยาจิตฺตฺตฺต
สเจ สพฺโพ สงฺโฆ อุตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
โอโลกนฺนํ ยาจามิตฺติ ๔ พุตฺติยมฺปิ ยาจิตฺตฺต
เย ตตฺถ โหนฺติ ภิกฺขุ พุยฺยตฺตฺตฺต ปฏฺฐิพฺปลา สารมฺภํ อนารมฺภํ

สปริกฺกมฺนํ อปริกฺกมฺนํ ชานิตฺตํ เต ยาจิตฺวา สมฺมณฺณิตฺตพฺพา ฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺมณฺณิตฺตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน
สงฺโฆ ฌาเปตฺตพฺโพ สฺสณฺตฺต เม ฆนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ มหฺลลกํ วิหารํ กตฺตกาโม สฺสสํมิกํ อตฺตทฺทเทสํ โส สงฺฆํ
วิหารวตฺถุโโอลกนํ ยาจติ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกฺลํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามญฺจ
อิตฺถนฺนามญฺจ ภิกฺขุ สมฺมณฺเณยฺย อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
วิหารวตฺถุ โอลฺเกตฺตํ ฯ เอสา ฌตฺติ ฯ สฺสณฺตฺต เม ฆนฺเต สงฺโฆ
อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ มหฺลลกํ วิหารํ กตฺตกาโม สฺสสํมิกํ
อตฺตทฺทเทสํ โส สงฺฆํ วิหารวตฺถุโโอลกนํ ยาจติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามญฺจ
อิตฺถนฺนามญฺจ ภิกฺขุ สมฺมณฺนติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
วิหารวตฺถุ โอลฺเกตฺตํ ฯ ยสฺสยสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส จ
อิตฺถนฺนามสฺส จ ภิกฺขุณํ สมฺมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน วิหารวตฺถุ
โอลฺเกตฺตํ โส ตฺถนฺสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ สมฺมตา
สงฺเขน อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม จ ภิกฺขุ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
วิหารวตฺถุ โอลฺเกตฺตํ ฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺนํ ฯ เอวเมตฺตํ
ธารยามีติ ฯ

[๕๒๖] เตหิ สมฺมเตหิ ภิกฺขุหิ ตตฺถ คนฺตฺวา วิหารวตฺถุ
โอลฺเกตฺตพฺพํ ฯ สารมฺภํ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อปริกฺกมฺนํ ชานิตฺตพฺพํ ฯ
สเจ สารมฺภํ โหติ อปริกฺกมฺนํ มายิธ กรีติ วตฺตพฺโพ ฯ
สเจ อนารมฺภํ โหติ สปริกฺกมฺนํ สงฺฆสฺส อาริเจตฺตพฺพํ อนารมฺภํ

สปรักกมณฺเฑติ ฯ เตน วิหารการเกน ภิกฺขุณา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา
เอกํสํ อุตฺตราสงฺกํ กริตฺวา วุฑฺฒานํ ภิกฺขุณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ
นีสิตฺวา อณฺชลี ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย อหํ ภนฺเต
มหฺลลํ วิหารํ กตฺตกาโม สสฺสามิกํ อตฺตทฺเทสํ โสหํ ภนฺเต
สงฺฆํ วิหารวตฺตฺเทสนํ ยาจามิตี ฯ ทฺตียมฺปิ ยาจิตฺพฺพา ตฺตียมฺปิ
ยาจิตฺพฺพา ฯ พฺยคฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ ฌาเปตฺพฺโพ
สุฌาตฺตฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ มหฺลลํ วิหารํ
กตฺตกาโม สสฺสามิกํ อตฺตทฺเทสํ โส สงฺฆํ วิหารวตฺตฺเทสนํ ยาจติ ฯ
ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน วิหารวตฺตฺ
เทเสยฺย ฯ เอสา ฌตฺติ ฯ สุฌาตฺตฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ อัย อิตฺถนฺนาโม
ภิกฺขุ มหฺลลํ วิหารํ กตฺตกาโม สสฺสามิกํ อตฺตทฺเทสํ โส สงฺฆํ
วิหารวตฺตฺเทสนํ ยาจติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน วิหารวตฺตฺ
เทเสติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน วิหารวตฺตฺ-
เทสฺนา โส ตฺถนฺนสฺส ยสฺส นกฺขมติ โส ภาเสยฺย ฯ เทสิตํ
สงฺฆเณน อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน วิหารวตฺตฺ ฯ ขมติ สงฺฆสฺส ตสฺมา
ตฺถนฺนํ ฯ เอวเมตํ ฐารยามิตี ฯ

[๕๒๗] สารมฺภํ นาม กิปีลฺลิกานํ วา อาสโย โหติ อุปจิกานํ
วา อาสโย โหติ อุนฺทุรานํ วา อาสโย โหติ อหีนํ วา อาสโย โหติ
วิจฺฉิกานํ วา อาสโย โหติ สตปฺทีนํ วา อาสโย โหติ หตฺถีนํ
วา อาสโย โหติ อสฺसानํ วา อาสโย โหติ พฺยคฺฆานํ วา

อาสโย โหติ ทีปํ वा आस्यो โหति अज्ञानं वा आस्यो
โหति ตรีज्ञानं वा आस्यो โหति येसं गेसञ्जि ตรีज्ञानकदानं
वा पानानं आस्यो โहति पुपुण्णनिसुसितं वा โหति अप्रण्णनिसुसितं
वा โहति अप्णामानिसुसितं वा โहति आमाननिसुसितं वा
โหति सुसाननिसुसितं वा โหति อุयाननिसुसितं वा โหति ราชवत्तुनिसुसितं
वा โหति हत्तिसालानिसुसितं वा โหति अससालानिसुसितं वा โหति
พุนฺชานการนिसุसितं वा โหति ปานการนिसุसितं वा โหติ สุนนिसุสितं
वा โหति रञ्जाननिसुसितं वा โหति จञ्जनिसुसितं वा โหति สगानนिसुสितं
वा โหति สัสมนनिसुसितं वा โหติ ऐतं सारमग्गं नाम ५

[๕๒๘] อปริกมณํ นาม น สกกา โหติ ยถายุตฺเตน สกฺเณ
อนุปริกนฺตุํ สมนฺตา นิสฺเสณียา อนุปริกนฺตุํ ऐตं อปริกมณํ นาม ๕

[๕๒๙] อนารมฺภํ นาม น กิปลุณิกานํ वा आस्यो โหติ
๕เป๕ น สัสมนนिसุสิตํ वा โหติ ऐตं อนารมฺภํ นาม ๕

[๕๓๐] สปริกมณํ นาม สกกา โหติ ยถายุตฺเตน สกฺเณ อนุปริกนฺตุํ
สมนฺตา นิสฺเสณียา อนุปริกนฺตุํ ऐตं สปริกมณํ นาม ๕

[๕๓๑] มหุลโลโก นาม วิหาโร สสุสามิโก วุจฺจติ ๕ วิหาโร
นาม อุลฺลิตฺโต वा โหติ อวลฺลิตฺโต वा อุลฺลิตฺตาวลฺลิตฺโต वा ๕
การเยยชาติ กโรติ वा การาเปติ वा ๕ ภิกฺขุ वा อนภินเนย
วตฺตฺเทสนายาติ ฅตฺติหุติเยน กมฺเมน วิหารวตฺตฺถุํ น เทสาเปตฺวา กโรติ
वा การาเปติ वा ปโยเค ทุกฺกภูํ ๕ เอกปิณฺฑํ อนาคเต อาปตฺติ

ถุลลจฺยสฺส ฯ ตสฺมี ปิณฺเฑ อากเต อापตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺส ฯ
สงฺฆาทิเสโสติ ฯเปฯ เตนปี วุจฺติ สงฺฆาทิเสโสติ ฯ

[๕๑๒] ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ อเทสิตวตฺถุกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ
อापตฺติ สงฺฆาทิเสเสน ทฺวินฺนํ ทุกกฺกฺขานํ ฯ ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ
อเทสิตวตฺถุกํ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาทิเสเสน ทุกกฺกฺขสฺส ฯ
ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ อเทสิตวตฺถุกํ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ
สงฺฆาทิเสเสน ทุกกฺกฺขสฺส ฯ ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ อเทสิตวตฺถุกํ
อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺส ฯ ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ
เทสิตวตฺถุกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกกฺกฺขานํ ฯ
ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ เทสิตวตฺถุกํ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ
ทุกกฺกฺขสฺส ฯ ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ เทสิตวตฺถุกํ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ
อापตฺติ ทุกกฺกฺขสฺส ฯ ภิกฺขุ วิหาริ กโรติ เทสิตวตฺถุกํ อนารมฺภํ
สปริกฺกมฺนํ อนापตฺติ ฯ

[๕๑๓] ภิกฺขุ สฺมาทิสฺติ วิหาริ เม กโรถาติ ฯ ตสฺส วิหาริ
กโรนฺติ อเทสิตวตฺถุกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาทิเสเสน
ทฺวินฺนํ ทุกกฺกฺขานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาทิเสเสน
ทุกกฺกฺขสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาทิเสเสน
ทุกกฺกฺขสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกฺกมฺนํ อापตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺส ฯ
ภิกฺขุ สฺมาทิสฺติ วิหาริ เม กโรถาติ ฯ ตสฺส วิหาริ กโรนฺติ
เทสิตวตฺถุกํ สารมฺภํ อปริกฺกมฺนํ อापตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกกฺกฺขานํ ฯเปฯ

สารมฺภิ สปริกุมณฺ อปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯเปฯ อนารมฺภิ อปริกุมณฺ
อปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯเปฯ อนารมฺภิ สปริกุมณฺ อนापตฺติ ฯ

[๕๑๔] ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ วิหาริ เม กโรธาติ น
จ สมาทิสติ เทสิตฺวตฺตฺโก จ โหตุ อนารมฺภิ จ สปริกุมโน
จติ ฯ ตสฺส วิหาริ กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺกํ สารมฺภิ อปริกุมณฺ
อปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺวินฺนํ ทุกฺกกุณฺณํ ฯเปฯ สารมฺภิ สปริกุมณฺ
อปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกกุสฺส ฯเปฯ อนารมฺภิ อปริกุมณฺ
อปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกกุสฺส ฯเปฯ อนารมฺภิ สปริกุมณฺ
อปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ วิหาริ เม
กโรธาติ น จ สมาทิสติ เทสิตฺวตฺตฺโก จ โหตุ อนารมฺภิ จ
สปริกุมโน จติ ฯ ตสฺส วิหาริ กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตฺกํ สารมฺภิ
อปริกุมณฺ อปตฺติ ทฺวินฺนํ ทุกฺกกุณฺณํ ฯเปฯ สารมฺภิ สปริกุมณฺ
อปตฺติ ทุกฺกกุสฺส ฯเปฯ อนารมฺภิ อปริกุมณฺ อปตฺติ ทุกฺกกุสฺส
ฯเปฯ อนารมฺภิ สปริกุมณฺ อนापตฺติ ฯ

[๕๑๕] ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมตฺติ วิหาริ เม กโรธาติ
สมาทิสติ จ เทสิตฺวตฺตฺโก จ โหตุ อนารมฺภิ จ สปริกุมโน
จติ ฯ ตสฺส วิหาริ กโรนฺติ อเทสิตฺวตฺตฺกํ สารมฺภิ อปริกุมณฺ ฯ
โส สฺขณฺติ วิหาโร กิร เม กยิรติ อเทสิตฺวตฺตฺโก สารมฺภิ
อปริกุมโนติ ฯ เตน ภิกฺขุณา สามิ วา คนฺตพฺพิ ทฺโต วา
ปาเหตุพฺโพ เทสิตฺวตฺตฺโก จ โหตุ อนารมฺภิ จ สปริกุมโน

จาติ ฯ โน เจ สามัง วา คจฺเจยฺย พุตฺถัง วา ปหิณฺเอยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯเปฯ เทสิตฺวตฺตโก จ โหตุ อนารมฺโก จาติ ฯเปฯ
เทสิตฺวตฺตโก จ โหตุ สปริกุมฺโน จาติ ฯเปฯ เทสิตฺวตฺตโก
โหตุติ ฯ โน เจ สามัง วา คจฺเจยฺย พุตฺถัง วา ปหิณฺเอยฺย อาปตฺติ
ทุกฺกกุสฺส ฯ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ วิหารัง เม กโรธาติ
สมาทิสฺติ จ เทสิตฺวตฺตโก จ โหตุ อนารมฺโก จ สปริกุมฺโน
จาติ ฯ ตสฺส วิหารัง กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตกัํ สารมฺภัง อปริกุมฺนัํ ฯ
โส สุณาติ วิหาโร กิร เม กยิรฺติ เทสิตฺวตฺตโก สารมฺโก
อปริกุมฺโนติ ฯ เตน ภิกฺขุณา สามัง วา คนฺตพฺพิ พุโต วา
ปาหฺตพฺโป อนารมฺโก จ โหตุ สปริกุมฺโน จาติ ฯเปฯ
อนารมฺโก โหตุติ ฯเปฯ สปริกุมฺโน โหตุติ ฯเปฯ อนาปตฺติ ฯ

[๕๗๖] ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ วิหารัง เม กโรธาติ
สมาทิสฺติ จ เทสิตฺวตฺตโก จ โหตุ อนารมฺโก จ สปริกุมฺโน
จาติ ฯ ตสฺส วิหารัง กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตกัํ สารมฺภัง อปริกุมฺนัํ
อาปตฺติ การุگانัํ ติณฺณัํ ทุกฺกกุณานัํ ฯเปฯ สารมฺภัง สปริกุมฺนัํ
อาปตฺติ การุگانัํ ทฺวินฺนัํ ทุกฺกกุณานัํ ฯเปฯ อนารมฺภัง อปริกุมฺนัํ
อาปตฺติ การุگانัํ ทฺวินฺนัํ ทุกฺกกุณานัํ ฯเปฯ อนารมฺภัง สปริกุมฺนัํ
อาปตฺติ การุگانัํ ทุกฺกกุสฺส ฯ ภิกฺขุ สมาทิสิตฺวา ปกฺกมฺติ วิหารัง
เม กโรธาติ สมาทิสฺติ จ เทสิตฺวตฺตโก จ โหตุ อนารมฺโก จ
สปริกุมฺโน จาติ ฯ ตสฺส วิหารัง กโรนฺติ เทสิตฺวตฺตกัํ สารมฺภัง

อปริกุมนํ อापตฺติ การุگانํ ทฺวินนํ ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ สารมฺภํ
สปริกุมนํ อापตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกุมนํ
อापตฺติ การุگانํ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมนํ อนापตฺติ ฯ

[๕๑๗] ภิกฺขุ สมามิสฺสึวา ปกฺกมตฺติ วิหารํ เม กโรธตฺติ ฯ
ตสฺส วิหารํ กโรนฺตฺติ อเทสิตฺวตฺถุกํ สารมฺภํ อปริกุมนํ ฯ โส เจ
วิปฺปกเต อากฺขณฺตฺติ ฯ เตน ภิกฺขุณา โส วิหาโร อลฺลสฺส วา
ทาทพฺโพ ภินฺทิตฺวา วา ปฺน กาทพฺโพ ฯ โน เจ อลฺลสฺส วา
ทเทยฺย ภินฺทิตฺวา วา ปฺน การเยยฺย อापตฺติ สงฺฆามิสฺเสเสน ทฺวินนํ
ทฺกุกฺกานํ ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกุมนํ ... อापตฺติ สงฺฆามิสฺเสเสน
ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ อปริกุมนํ ... อापตฺติ สงฺฆามิสฺเสเสน
ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมนํ ... อापตฺติ สงฺฆามิสฺเสสฺส ๕15
ภิกฺขุ สมามิสฺสึวา ปกฺกมตฺติ วิหารํ เม กโรธตฺติ ฯ ตสฺส
วิหารํ กโรนฺตฺติ เทสิตฺวตฺถุกํ สารมฺภํ อปริกุมนํ ฯ โส เจ
วิปฺปกเต อากฺขณฺตฺติ ฯ เตน ภิกฺขุณา โส วิหาโร อลฺลสฺส วา
ทาทพฺโพ ภินฺทิตฺวา วา ปฺน กาทพฺโพ ฯ โน เจ อลฺลสฺส วา
ทเทยฺย ภินฺทิตฺวา วา ปฺน การเยยฺย อापตฺติ ทฺวินนํ ทฺกุกฺกานํ
ฯเปฯ สารมฺภํ สปริกุมนํ ... อापตฺติ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ
อปริกุมนํ ... อापตฺติ ทฺกุกฺกสฺส ฯเปฯ อนารมฺภํ สปริกุมนํ
อนापตฺติ ฯ

[๕๑๘] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปตฺติ อापตฺติ

สงฺฆาทีเสสฺส ๑ อุตฺตนา วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ อุตฺตนา ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺส ๑ ปเรหิ วิปฺปกตฺตํ ปเรหิ ปรีโยสาเปติ อापฺตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺส ๑

[๕๑๕] อนापฺตฺติ เลณฺณ คฺุหาย ตินฺนุฏฺฐิกาย อณฺณสฺสตุถาย
วสาการํ จเปตฺวา สพฺพตฺถ อนापฺตฺติ อุมฺมตฺตกสฺส
อาทิกมฺมิกสฺสาติ ๑

สตุตฺตมสงฺฆาทีเสถํ นิฏฺฐิจิตฺตํ ๑

อฏฺฐมสงฺฆมาทิสํสั

[๕๔๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวฬุวน
กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน อายสุมฺตา ทพฺเพน
มลฺลปฺตฺเตน ชาติยา สคฺตวสฺเสน อรหตฺตํ สจฺฉิกตํ โหติ ยงฺกิลฺลิจิ
สาวเกน ปตฺตพฺพํ สพฺพํ เตน อนุปฺปตฺตํ โหติ นตฺถิ จสฺส กิลฺลิจิ
อตุตฺตรึ กรณียํ กตฺตสฺส วา ปฏฺิจโย ฯ

[๕๔๑] อถ โข อายสุมฺโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส รโหคตฺสฺส
ปฏฺิสลฺลีนสฺส เอวํ เจตฺโส ปรีวิตฺกฺโก อุทปาทิ มยา โข ชาติยา
สคฺตวสฺเสน อรหตฺตํ สจฺฉิกตํ ยงฺกิลฺลิจิ สาวเกน ปตฺตพฺพํ สพฺพํ
มยา อนุปฺปตฺตํ นตฺถิ จ เม กิลฺลิจิ อตุตฺตรึ กรณียํ กตฺตสฺส วา
ปฏฺิจโย กิณฺณุ โข อหํ สงฺฆสฺส เวยฺยาวจฺจํ กเรยฺยนฺติ ฯ อถ โข
อายสุมฺโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส เอตทโหสิ ยนฺนุนาหํ สงฺฆสฺส
เสนาสนณฺจ ปณฺญาเปยฺยํ ภตฺตานิ จ อุทฺทิสฺเสยฺยนฺติ ฯ อถ โข
อายสุมฺตา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต สายนฺนสมฺมํ ปฏฺิสลฺลานา วุฏฺิจิโต
เยน ภควา เตนฺนุสสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา
เอกมฺนตฺตํ นิสิตฺติ ฯ เอกมฺนตฺตํ นิสินฺโน โข อายสุมฺตา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต
ภควนฺตํ เอตทโวจ อิท มยฺหํ ภนฺเต รโหคตฺสฺส ปฏฺิสลฺลีนสฺส
เอวํ เจตฺโส ปรีวิตฺกฺโก อุทปาทิ มยา โข ชาติยา สคฺตวสฺเสน
อรหตฺตํ สจฺฉิกตํ ยงฺกิลฺลิจิ สาวเกน ปตฺตพฺพํ สพฺพํ มยา อนุปฺปตฺตํ

นตฺถิ จ เม กิณฺจิ อุตฺตริ ฺกรณียํ กตฺสฺส วา ปฏฺิจโย กิณฺฺ โข
อหิํ สงฺฆสฺส เวยฺยาวจฺจํ กเรยฺยณฺฺติ ตฺสฺส มยฺหิ ฺกนฺเต เอตทโหสิ
ยณฺฺนนาหิํ สงฺฆสฺส เสนาสนณฺจ ปณฺฺณเปยฺยํ ฺกตฺตานิ จ อุตฺทิสฺเสยฺยณฺฺติ
อิจฺฉามหิ ฺกนฺเต สงฺฆสฺส เสนาสนณฺจ ปณฺฺณเปตฺติ ฺกตฺตานิ จ
อฺทฺทิสฺสิณฺฺติ ฯ สาธุ สาธุ ทพฺพ เตนฺหิ ตฺวํ สงฺฆสฺส เสนาสนณฺจ
ปณฺฺณเปหิ ฺกตฺตานิ จ อฺทฺทิสฺสาคีติ ฯ เอวํ ฺกนฺเตติ โข อายสฺมา
ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต ฺกควโต ปจฺจสฺสิสฺสิ ฯ

[๕๔๒] อถ โข ฺกควา เอตฺสฺมี นินฺทานเ เอตฺสฺมี ปกรณฺ ฆมฺมี
กถิํ กตฺวา ฺกิกฺขุ อามนฺเตสิ เตนฺหิ ฺกิกฺขเว สงฺโฆ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺติ
เสนาสนปณฺฺณปกณฺจ ฺกตฺตฺทฺเทศกณฺจ สมนฺนณฺฺติ ฯ เอวณฺจ ปน
ฺกิกฺขเว สมนฺนณฺฺติทพฺโพ ปจฺจํ ทพฺโพ ยาจิตฺทพฺโพ ยาจิตฺวา พยฺตฺเตน
ฺกิกฺขุณา ปฏฺิพเลนฺ สงฺโฆ ณาเปตฺทพฺโพ สฺจนาตุ เม ฺกนฺเต สงฺโฆ
ยฺหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลฺลํ สงฺโฆ อายสฺมนฺฺติ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺติ เสนาสน-
ปณฺฺณปกณฺจ ฺกตฺตฺทฺเทศกณฺจ สมนฺนเนยฺย ฯ เอสา ญตฺติ ฯ
สฺจนาตุ เม ฺกนฺเต สงฺโฆ สงฺโฆ อายสฺมนฺฺติ ทพฺพิ มลฺลปฺตฺติ
เสนาสนปณฺฺณปกณฺจ ฺกตฺตฺทฺเทศกณฺจ สมนฺนณฺฺติ ฯ ยสฺสายสฺมโต
ฆมฺติ อายสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส เสนาสนปณฺฺณปกสฺส
จ ฺกตฺตฺทฺเทศกสฺส จ สมนฺติ โส ฺคณฺฺสยฺส ยสฺส นกฺฆมฺติ
โส ภาเสยฺย ฯ สมนฺโต สงฺฆน อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต
เสนาสนปณฺฺณปกโก จ ฺกตฺตฺทฺเทศโก จ ฯ ฆมฺติ สงฺฆสฺส ตฺสฺมา

กตถายสมฺมุโต ๑ อิจฺฉนฺติ กตถ ปณฺญาเปมิตฺติ ฯ เต สณฺจิจฺจ ทูเร
อปทิสฺสนฺติ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ คิञฺฉณฺณฺเฏ ปพฺพเต เสนาสนํ
ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ ๒ โจรปฺปปาเต เสนาสนํ
ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ อีสฺสิคฺคิปปสฺเส กภาพสฺสลาຍ
เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ เวการปฺสฺเส สตฺต-
ปณฺณคฺคหฺยํ เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ สีสฺวาเน
สปฺปโธณฺทิกปพฺภาเร เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส
ทพฺพ โคมฺภกฺกนฺทรายํ เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ
ติณฺทกฺกนฺทรายํ ๓ เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ
กโปตฺกนฺทรายํ ๔ เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ
ตโปทอาราเม เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ ชีวกมฺพวเน
เสนาสนํ ปณฺญาเปหิ อมฺหากํ อาวุโส ทพฺพ มทฺทกฺกจฺฉิมฺมี มิคทาเย
เสนาสนํ ปณฺญาเปหิตฺติ ฯ เตสํ आयสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต เตโช-
ธาตุํ สฺมาปชฺชิตฺวา อํคฺคฺลียา ชลมานาย ปฺรโต ปฺรโต กจฺฉนฺติ ฯ
เตปิ เตเนว อาโลเกน आयสฺมโต ทพฺพสฺส มลฺลปฺตฺตสฺส ปิฏฺฐิจฺโต
ปิฏฺฐิจฺโต กจฺฉนฺติ ฯ เตสํ आयสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต เอวํ เสนาสนํ
ปณฺญาเปติ อຍํ มณฺโjoy อิทํ ปิจฺจํ อຍํ ภิสฺสิ อิทํ พิมฺโพหนํ
อิทํ วจฺจกฺกจฺฉนํ อิทํ ปสฺสวากฺกจฺฉนํ อิทํ ปานียํ อิทํ ปรีโฆชนียํ
#๑ ยฺ. รา. กตถายสมฺมุตา ฯ ๒ อิตฺโต ปรี ทพฺพพาดฺยาลปนํ สพฺพตฺถ
#น ทิสฺสตี ฯ ๓ ยฺ. รา. ตินฺทกฺกนฺทรายํ ฯ ๔ ยฺ. ม. ตโปทกนฺทรายํ ฯ

อัย กตฺตรทณฺโฑ อิทํ สงฺฆสฺส กตฺติสณฺจานํ อิมํ กาลํ ปวิสิตฺพุทฺธิ
อิมํ กาลํ นิทฺทมิทฺตพฺพนฺติ ฯ เตลฺลํ อายสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตุโต
เอวํ เสนาสนํ ปญฺญาเปตฺวา ปุณฺทเว เวฬุวนํ ปจฺจาคจฺจนฺติ ฯ

[๕๔๔] เตน โข ปน สมฺเยน เมตฺตยภฺมฺมชกา ภิกฺขุ นวกา
เจว โหณฺติ อปฺปญฺญา จ ยานิ สงฺฆสฺส ลามกานิ เสนาสนานิ
ตานิ เตลฺลํ ปาปฺพนฺติ ลามกานิ จ ฆตฺตานิ ฯ เตน โข ปน
สมฺเยน ราชคเ มนุสฺสา อิจฺจนฺติ เถรานํ ภิกฺขุณํ อภิสงฺขาริกํ ๑
ทาตุํ สปฺปิปี เตลฺลํปี อุตฺตริงฺกํปี เมตฺตยภฺมฺมชกานํ ปน ภิกฺขุณํ
ปากตฺกํ เทนฺติ ยถารทฺธํ กามาชกํ พิลงฺกทฺตฺติยํ ฯ เต ปจฺจกตฺตํ
ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺตา เถเร ภิกฺขุ ปุจฺจนฺติ ตุมฺหากํ อาวุโส ฆตฺตคฺเค
กึ อโหสิ ตุมฺหากํ อาวุโส ฆตฺตคฺเค กึ อโหสิตี ๒ ฯ เอกจฺเจ
เถรา เอวํ วเทนฺติ อมฺหากํ อาวุโส สปฺปิ อโหสิ เตลฺลํ อโหสิ
อุตฺตริงฺกํ อโหสิตี ฯ เมตฺตยภฺมฺมชกา ปน ภิกฺขุ เอวํ วเทนฺติ
อมฺหากํ อาวุโส น กิณฺจิจิ อโหสิ ปากตฺกํ ยถารทฺธํ กามาชกํ
พิลงฺกทฺตฺติยนฺติ ฯ

[๕๔๕] เตน โข ปน สมฺเยน กลฺยาณฆตฺติโก คหปติ สงฺฆสฺส
จตุกฺกฆตฺตํ เทติ นิจฺจฆตฺตํ ฯ โส ฆตฺตคฺเค สปฺตุตฺทาโร อฺปติญฺจิตฺวา
#๑ ย. ม. โปตฺถเกสฺ อโโต ปรี ปิณฺฑปาตฺนฺติปี ทิสฺสติ ฯ

#๒ มรฺมมฺรามณฺญโปตฺถเกสฺ อามณฺจฺทิตํ อกตํ โหติ ฯ ยฺยุโรปิยโปตฺถเก ปน
#ตุมฺหากํ อาวุโส ฆตฺตคฺเค กึ อโหสิ ตุมฺหากํ กึ อโหสิตี อากตํ ฯ

ปริวิสติ ฯ อญเณ โอทเนน ปุจฺจนฺติ อญเณ สุเปน ปุจฺจนฺติ
อญเณ เตเตน ปุจฺจนฺติ อญเณ อุตฺตริงฺเกน ปุจฺจนฺติ ฯ เตน
โฆ ปน สมเยน กลฺยาณภคฺตีกสฺส คหปฺติโน ภคฺตํ สุวตฺตนาถ
เมตฺตยภุมฺมชกานํ ภิกฺขุณฺโณ อุกฺกัฏฺฐํ โหติ ฯ อถโฆ กลฺยาณภคฺตีกโ
คหปฺติ อารามํ อคฺมาสี เกนจิวเทว กรณฺเณน ฯ โส เยนายสุมา
ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ
มลฺลปฺตฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมฺนฺตํ นิสฺสีทิ ฯ เอกมฺนฺตํ นิสฺสินฺโณ โฆ
กลฺยาณภคฺตีกํ คหปฺตี आयสฺมา ทพฺโพ มลฺลปฺตฺโต ฐมฺมียา
กถาย สนฺทสฺเสสี สฺมาทเปสี สฺมุตฺเตเชสี สฺมปฺหฺเสสี ฯ อถโฆ
กลฺยาณภคฺตีกโ คหปฺติ आयสฺมา ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน ฐมฺมียา
กถาย สนฺทสฺสีโต สฺมาทปฺโต สฺมุตฺเตชฺโต สฺมปฺหฺสีโต आयสฺมนฺตํ
ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ เอตทวโจ กสฺส ฆนฺเต อมฺหากํ ฆเร สุวตฺตนาถ
ภคฺตํ อุกฺกัฏฺฐนฺติ ฯ เมตฺตยภุมฺมชกานํ โฆ คหปฺติ ภิกฺขุณฺโณ ตฺมฺหากํ
ฆเร สุวตฺตนาถ ภคฺตํ อุกฺกัฏฺฐนฺติ ฯ อถโฆ กลฺยาณภคฺตีกโ
คหปฺติ อนตฺตมโน อโหสี กถํ หิ นาม ปาปภิกฺขุ อมฺหากํ ฆเร
ภุญฺชิสฺสนฺตฺตํ ฆริ คนฺตฺวา ทาสี อาณาเปสี เย เช เสว ภคฺตีกา
อาคจฺจนฺติ เต โภฏฺฐเก อาสนํ ปญฺญาเปตฺวา กาณาชเณ
พิลฺงคทฺตฺติเยน ปริวิสฺตติ ฯ เอวํ อญฺยติ โฆ สาทาสี กลฺยาณ-
ภคฺตีกสฺส คหปฺติโน ปจฺจสฺโสสี ฯ อถโฆ เมตฺตยภุมฺมชกา
ภิกฺขุ หิยโย โฆ อาวโส อมฺหากํ กลฺยาณภคฺตีกสฺส คหปฺติโน

จฺมเร ๑ ภคฺคํ อุทฺทิกฺกัณฺโณ เสว อเมห กลฺยาณภคฺคตฺติโก คหปติ สปุตฺตทาโร
อุปติฏฺฐจฺจิวา ปรีวิสิสฺสติ อณฺเณ โอทเนน ปุจฺฉิสฺสนฺติ อณฺเณ
สุเปน ปุจฺฉิสฺสนฺติ อณฺเณ เตเลน ปุจฺฉิสฺสนฺติ อณฺเณ อุตฺตริงฺเคน
ปุจฺฉิสฺสนฺตฺติ ๑ เต เตเนว โสมนสฺเสน น จิตฺตรูปํ รตฺติยา สุปฺปิตฺ ๑
อถโข เมตฺตियฺภุมฺมชกา ภิกฺขุ ปุพฺพณฺหสมฺมํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย
เยน กลฺยาณภคฺคตฺติกสฺส คหปติโน นิเวสนํ เตนฺอุปสงฺกมฺมิตฺ ๑
อทฺทสา โข สาทาสี เมตฺตियฺภุมฺมชเก ภิกฺขุ ทูโรโต ว อากจฺฉนฺเต
ทิสฺวาน โกฏฺจเก อาสนํ ปญฺญาเปตฺวา เมตฺตियฺภุมฺมชเก ภิกฺขุ
เอตทโวจ นิสฺสํสยฺ โข น ตาว ภคฺคํ สิทฺธิํ ภวิสฺสติ ยถา มยฺ
โกฏฺจเก นิสฺสํสยฺมาติ ๒๑ อถโข สาทาสี กานฺนาชเกน พิลฺงฺกทฺติเยน
อุปกจฺฉิ ๓ ญฺชช ญฺชช ๑ มยฺ โข ภคฺคิ นิจฺจภคฺคตฺติกาติ ๑
ชานามิ อຍယာ นิจฺจภคฺคตฺติกาติ อປຈာអံ អិຍ្យៃ វ คหปตินา อาณตฺตา
เย เช เสว ภคฺคิกา อากจฺฉนฺติ เต โกฏฺจเก อาสนํ ปญฺญาเปตฺวา
กานฺนาชเกน พิลฺงฺกทฺติเยน ปรีวิสาติ ญฺชช ญฺชช ๑ อถโข
เมตฺตियฺภุมฺมชกา ภิกฺขุ អិយ្យៃ ខែ អាវុស្តិ កល្យាណភគ្គតិកោ កហ្សប្រតិ
អារាមំ អគ្គមាសិ តវ្សស្ត មល្តប្រត្តស្ត ឥណ្ឌិកេ និស្តំសយំ ខែ មយំ
តវ្សេណ មល្តប្រត្តេណ កហ្សប្រតិណៃ ឥណ្ឌិកេ ប្រិភិណ្ណាទិ ๑ เต เตเนว
#๑ ย. ม. โปตฺถเกสฺ น ทิสฺสติ ๑ ๒ สພុພតฺถ นิสฺສາเปຍ្យាមាទិ
#ทิสฺสติ ๑ ๓ ย. รา. อุปกจฺฉิ ๑

โทมนสฺเสน น จิตฺตรูป ภูณชีสุ ฯ อถโฆ เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ
ปจฺจภคฺคํ ปิณฺฑปาตปฏิกฺกนฺดา อารามํ กนฺตฺวา ปตฺตจิวริ ปฏฺิ-
สฺตามตฺวา พหฺรารามโกฏฺฐเก สงฺฆาภูิปฺลลตฺติกา ย นิสฺสีสุ คฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
มงฺกุกฺค
อโฆเมตฺตียา ภิกฺขุณฺี เยน เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ

[๕๔๖] อถโฆ เมตฺตียา ภิกฺขุณฺี เยน เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ
เตนฺุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา เมตฺตियภุมฺมชเก ภิกฺขุ เอตทโวจ วนฺทามิ
อฺยยาติ ฯ เอวํ วุคฺคเต เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ นาลปีสุ ฯ ทฺตฺติยมฺปิ
โฆ ฯเปฯ ตฺตฺติยมฺปิ โฆ เมตฺตียา ภิกฺขุณฺี เมตฺตियภุมฺมชเก ภิกฺขุ
เอตทโวจ วนฺทามิ อฺยยาติ ฯ ตฺตฺติยมฺปิ โฆ เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ
นาลปีสุ ฯ กฺยาคํ อฺยยานํ อปรชฺฌามิ กิสุส มํ อฺยยา นาลปฺนฺตฺติ ฯ
ตถา หิ ปน ตฺวํ ภิกฺขุณฺี อเมห ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน วิหจฺยมาเน
อชฺค
อชฺค
กฺยาคํ อฺยยา กโรมิ กิ มฺยา สกฺกา กาคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺคฺค
เยน ภควา เตนฺุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ เอวํ วเทหิ
อิทํ ภนฺเต นจฺจนฺนํ นปฺปฏฺิรฺูปิ ยํ ภนฺเต ทิสฺสา อภฺยา อนฺนฺติกา
อนฺุปทฺทฺวา สํยํ ทิสฺสา สภฺยา สอฺนฺติกา สอฺปทฺทฺวา ยโต นีวาคํ
ตโต ปวาคํ อุกํ มณฺเณ อาทิตฺตํ อฺยเณมฺหิ ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน
ทฺุสิตฺวาติ ฯ เอวํ อฺยยาติ โฆ เมตฺตียา ภิกฺขุณฺี เมตฺตियภุมฺมชกา
ภิกฺขุณฺี ปฏฺิสฺสุคฺค
เยน ภควา เตนฺุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ

อภิวาทควา เอกมนต์ อฏฐาสี ฯ เอกมนต์ จิตา โข เมตติยา
ภิกขุณี ภควนฺตฺ เอตทโวจ อิทํ ภนฺเต นจฺจนฺนํ นปฺปฏิรูปํ ยาย
ภนฺเต ทิสสา อภยา อนฺติกา อนฺุปรทฺทวา สายํ ทิสสา สภยา สอิติกา
สอุปรทฺทวา ยโต นีวาทํ ตโต ปวาทํ อุทกํ มณฺเณ อาทิตฺตํ
อยฺเยนมฺหิ ทพฺเพน มลฺลปฺตฺเตน ทฺฐิตาติ ฯ๔

[๕๔๗] อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ภิกขุสงฺฆํ
สนฺุณีปาตาเปตฺวา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ ปฏฺิปปุจฺฉิ สรสิ ตฺวํ
ทพฺพ เอวรूपํ กตฺตา ยถายํ ภิกขุณี อาหาติ ฯ ยถา มํ ภนฺเต
ภควา ชานาตีติ ฯ ทฺฐิตยมฺปิ โข ภควา ฯเปฯ ตฺถิตยมฺปิ โข
ภควา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ เอตทโวจ สรสิ ตฺวํ ทพฺพ
เอวรूपํ กตฺตา ยถายํ ภิกขุณี อาหาติ ฯ ยถา มํ ภนฺเต ภควา
ชานาตีติ ฯ น โข ทพฺพ ทพฺพา เอวํ นินฺุเพเจเนติ สเจ ตยา กตํ
กตฺนฺติ วเทหิ สเจ ตยา อกตํ อกตฺนฺติ วเทหิติ ฯ ยโตหิ ภนฺเต
ชาโต นาภิชานามิ สฺุปีนฺุเตนปี เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวิตา ปเถว
ชาคโรติ ฯ อถ โข ภควา ภิกขุ อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกขเว เมตฺติยํ
ภิกขุณี นาสถ อิเม จ ภิกขุ อนุยฺยชฺธาติ ฯ อิทํ วตฺวา ภควา
อุฏฐายาสนา วิหารํ ปาวิสิ ฯ อถ โข เต ภิกขุ เมตฺติยํ ภิกขุณี
นาเสสฺสุ ฯ อถ โข เมตฺติยภุมฺมชกา ภิกขุ เต ภิกขุ เอตทโวจ
มา อาวุโส เมตฺติยํ ภิกขุณี นาสถ น สฺา กิลฺลิจิ อปรชฺชติ
อเมหิ สฺา อุตฺสาหิตา กุปีเตหิ อนตฺตมเนหิ จาวนาธิปฺปาเยหิติ ฯ

กิ ปน ตุมฺเห อาวุโส อายสฺมนุตฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ อมฺูลเกน
 ปาราชิกเณ ฌมฺเมณ อนุทฺธเสถาติ ฯ เอวมาวุโสติ ฯ เย เต ภิกฺขุ
 อปฺปิจฺญา ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ จิยฺนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม
 เมตฺตยภุมฺมชกา ภิกฺขุ อายสฺมนุตฺตํ ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ อมฺูลเกน
 ปาราชิกเณ ฌมฺเมณ อนุทฺธเสสฺสนฺตฺติติ ฯ อถโฆ เต ภิกฺขุ ภควโต
 เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯ อถโฆ ภควา เอตสฺมี นิทานเณ เอตสฺมี
 ปกรเณ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา เมตฺตยภุมฺมชเก ภิกฺขุ ปฏฺิพฺุจฺฉิ
 สจฺจํ กิร ตุมฺเห ภิกฺขเว ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ อมฺูลเกน ปาราชิกเณ
 ฌมฺเมณ อนุทฺธเสถาติ ฯ สจฺจํ ภควาติ ฯ วิกรหิ พุทฺโธ ภควา
 กถํ หิ นาม ตุมฺเห โมฆปฺุริสา ทพฺพํ มลฺลปฺตฺตํ อมฺูลเกน
 ปาราชิกเณ ฌมฺเมณ อนุทฺธเสสฺสเนตฺติ โมฆปฺุริสา อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ทฺุญฺโจะ โทโส อปฺปตีโต
 อมฺูลเกน ปาราชิกเณ ฌมฺเมณ อนุทฺธเสยฺย อปฺปเวนาม นํ อิมฺมหา
 พุรหฺมจริยา จาเวยฺยนฺติ ตโต อปฺเรน สมเณ สมนฺุคฺคาหิยมาโน
 วา อสมนฺุคฺคาหิยมาโน วา อมฺูลกญฺเจว ตํ อธิกรณํ โหติ ภิกฺขุ
 จ โทสํ ปตฺติฏฺฐาติ สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๕๔๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
 อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ภิกฺขุนฺติ อญฺญํ ภิกฺขุํ ฯ
 ทฺุญฺโจะ โทโสติ กุปีโต อนตฺตมโน อนภิริทฺโธ อาหตฺจิตฺโต ชิลชาโต ฯ

อปฺปตีโตติ เตน จ โโกเปน เตน จ โทเสน ตาย จ อนตฺตมนตาย
ตาย จ อนภฺรทฺธิยา อปฺปตีโต โหติ ฯ อมฺลํ นาม อทฺถิฏฺฐํ
อสุตฺตํ อปฺริสฺสํกิตฺตํ ฯ ปาราชิเกน ฌมฺเมนาติ จตฺตุนํ อณฺณตเรน ฯ
อนฺนทฺธิเสยฺยาติ โจเทติ วา โจทาเปติ วา ฯ อปฺเปวณาม นํ อิมฺมหา
พฺรหฺมจฺริยา จาเวยฺยนฺติ ภิกฺขุภาวา จาเวยฺยํ สมณชฺรมา จาเวยฺยํ
สีลกฺขนฺธา จาเวยฺยํ ตโปคฺคณา จาเวยฺยํ ฯ

[๕๔๕] ตโต อปฺเรณ สมเยนาติ ยสฺมี ขณฺเณ อนฺนทฺธิโต โหติ
ตํ ขณฺํ ตํ ลยฺํ ตํ มุหฺตฺตํ วิตฺติวตฺเต ฯ สมณฺคฺคาหิยมาโน วาติ
เยน วตฺตฺตนา อนฺนทฺธิโต โหติ ตสฺมี วตฺตฺตสฺมี สมณฺคฺคาหิยมาโน
วา ฯ อสมณฺคฺคาหิยมาโน วาติ น เกนจิ วุจฺจมาโน ฯ

[๕๕๐] อธิกรณํ นาม จตฺตาริ อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณํ
อนฺนวาทาธิกรณํ อาปตฺตาริกรณํ กิจฺจาธิกรณํ ฯ

[๕๕๑] ภิกฺขุ จ โทสํ ปตฺติจฺจาทิตฺติ ตฺตฺจจกํ มยา ภณฺตี มฺสา
มยา ภณฺตี อภฺตํ มยา ภณฺตี อชานนฺเตน มยา ภณฺตี ฯ
สงฺฆาติเสสฺสตี ฯเป ฯ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสสฺสตี ฯ

[๕๕๒] อทฺถิฏฺฐสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปฺชฺชนฺโต ตณฺเณ
โจเทติ ทิฏฺฐโจ มยา ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปฺนฺโนสิ อสุตฺตมฺโนสิ
อสทฺถยฺปฺตฺติโยสิ นตฺถิ ตยา สทฺธิ อฺโปสโถ วา ปวารณา วา
สงฺฆมฺมํ วาติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาติเสสฺสสฺส ฯ อสุตฺตสฺส
โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปฺนฺโนติ ตณฺเณ โจเทติ สฺโต มยา

ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปนโนติ อสฺสมโนติ อสฺกยปฺตติโยสิ นตฺถิ
ตยา สทฺฐี อุโปสโส วา ปวาราณา วา สงฺฆมมัม วาติ อาปตฺติ
วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ อปริสฺงกิตฺสฺส โหติ ปาราชิก
ฌมัม อชฺฌาปนโนติ ตลฺลเจ โจเทติ ปริสฺงกิตฺสฺส มยา ปาราชิก
ฌมัม อชฺฌาปนโนติ อสฺสมโนติ อสฺกยปฺตติโยสิ นตฺถิ ตยา
สทฺฐี อุโปสโส วา ปวาราณา วา สงฺฆมมัม วาติ อาปตฺติ
วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑

[๕๕๓] อทิกฺกุสฺสฺส โหติ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปชฺชนฺโต ตลฺลเจ
โจเทติ ทิกฺกุโจ มยา สฺสโต จ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปนโนติ
๑เป๑ อาปตฺติ วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ อทิกฺกุสฺส
โหติ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปชฺชนฺโต ตลฺลเจ โจเทติ ทิกฺกุโจ
มยา ปริสฺงกิตฺสฺส จ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปนโนติ อสฺสมโนติ
๑เป๑ อาปตฺติ วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ อทิกฺกุสฺส
โหติ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปชฺชนฺโต ตลฺลเจ โจเทติ ทิกฺกุโจ
มยา สฺสโต จ ปริสฺงกิตฺสฺส จ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปนโนติ
๑เป๑ อาปตฺติ วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ อสฺสฺสฺส
โหติ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปนโนติ ตลฺลเจ โจเทติ สฺสโต มยา
ปริสฺงกิตฺสฺส จ ปาราชิก ฌมัม อชฺฌาปนโนติ ๑เป๑ อาปตฺติ
วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ อสฺสฺสฺส โหติ ปาราชิก ฌมัม
อชฺฌาปนโนติ ตลฺลเจ โจเทติ สฺสโต มยา ทิกฺกุโจ จ ปาราชิก

ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ อापตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ
อสฺสฺสฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ตลฺยเจ โจเทติ สฺสุโต
มยา ปริสฺงฺกิตฺโต จ ทิฏฺฐโง จ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ
ฯเปฯ อापตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ อปริสฺงฺกิตฺสฺส
โหติ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ตลฺยเจ โจเทติ ปริสฺงฺกิตฺโต
มยา ทิฏฺฐโง จ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ อापตฺติ
วาจาย วาจาย สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ อปริสฺงฺกิตฺสฺส โหติ ปาราชิกํ
ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ตลฺยเจ โจเทติ ปริสฺงฺกิตฺโต มยา สฺสุโต จ ปาราชิกํ
ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ อापตฺติ วาจาย วาจาย
สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ อปริสฺงฺกิตฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ
ตลฺยเจ โจเทติ ปริสฺงฺกิตฺโต มยา ทิฏฺฐโง จ สฺสุโต จ ปาราชิกํ ธมฺมํ
อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ อापตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ

[๕๕๔] ทิฏฺฐสฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺนุโต ตลฺยเจ
โจเทติ สฺสุโต มยา ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ อापตฺติ
วาจาย วาจาย สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ ทิฏฺฐสฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ธมฺมํ
อชฺฌาปนฺนุโต ตลฺยเจ โจเทติ ปริสฺงฺกิตฺโต มยา ปาราชิกํ ธมฺมํ
อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ ตลฺยเจ โจเทติ สฺสุโต มยา ปริสฺงฺกิตฺโต จ
ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ ฯเปฯ อापตฺติ วาจาย วาจาย
สงฺฆาตฺเสสฺสฺส ฯ สฺสุตฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ
ตลฺยเจ โจเทติ ปริสฺงฺกิตฺโต มยา ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺสึ

ฯเปฯ ตลฺเจ โจเทติ ทิฏฺโฐ มยา ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ
ฯเปฯ ตลฺเจ โจเทติ ปริสฺงกิโต มยา ทิฏฺโฐ จ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ อาปตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
ปริสฺงกิตฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ตลฺเจ โจเทติ
ทิฏฺโฐ มยา ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ ตลฺเจ โจเทติ
สุโต มยา ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ ตลฺเจ โจเทติ
ทิฏฺโฐ มยา สุโต จ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ อสฺสมโณติ
อสกฺยปฺตฺติโยสี นตฺถิ ตยา สทฺธิ อฺโปสโถ วา ปวารณา วา
สงฺฆมมฺมํ วาติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯผ

[๕๕๕] ทิฏฺฐสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺนโต ทิฏฺฐเจ
เวมตฺติโก ทิฏฺฐํ โนกปฺเปติ ทิฏฺฐํ นสฺสรตฺติ ทิฏฺฐํ ปมฺภูโจะ ๑ โหติ
ตลฺเจ โจเทติ ทิฏฺโฐ มยา สุโต จ ฯเปฯ ทิฏฺโฐ มยา
ปริสฺงกิโต จ ฯเปฯ ทิฏฺโฐ มยา สุโต จ ปริสฺงกิโต จ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ สุตฺสฺส โหติ ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ สฺเต เวมตฺติโก สฺตํ โนกปฺเปติ สฺตํ นสฺสรตฺติ
สฺตํ ปมฺภูโจะ โหติ ตลฺเจ โจเทติ สุโต มยา ปริสฺงกิโต จ
ฯเปฯ สุโต มยา ทิฏฺโฐ จ ฯเปฯ สุโต มยา ปริสฺงกิโต จ
ทิฏฺโฐ จ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ ปริสฺงกิตฺสฺส โหติ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ปริสฺงกิตฺเต เวมตฺติโก ปริสฺงกิตํ
#๑ ย. ม. สมนฺภูโจะ ฯ

โนกปฺเปติ ปริสฺงกิตํ นสฺสรติ ปริสฺงกิตํ ปมฺภูโจ โหติ ตลฺยเจ
โจทาเปติ ปริสฺงกิตโต มยา ทิฏฺฐโจ จ ฯเปฯ ปริสฺงกิตโต มยา
สุโต จ ฯเปฯ ปริสฺงกิตโต มยา ทิฏฺฐโจ จ สุโต จ ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อชฺฌมาปนฺโนติ อสฺสมโณติ อสฺกยปฺตฺติโยติ นตฺถิ ตยา
สทฺฐี อุโปสฺโส วา ปวาราณา วา สงฺฆมมฺมํ วาติ อาปตฺติ
วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

[๕๕๖] อทิฏฺฐสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปชฺชนฺโต ตลฺยเจ
โจทาเปติ ทิฏฺฐโจติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปนฺโนติ อสฺสมโณติ
อสฺกยปฺตฺติโยติ นตฺถิ ตยา สทฺฐี อุโปสฺโส วา ปวาราณา วา
สงฺฆมมฺมํ วาติ อาปตฺติ วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อสฺสฺสฺส
โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปนฺโนติ ตลฺยเจ โจทาเปติ สุโตติ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปนฺโนติ ฯเปฯ อาปตฺติ วากาย วากาย
สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อปริสฺงกิตสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมา-
ปนฺโนติ ตลฺยเจ โจทาเปติ ปริสฺงกิตโตติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมา-
ปนฺโนติ ฯเปฯ อาปตฺติ วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

[๕๕๗] อทิฏฺฐสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปชฺชนฺโต ตลฺยเจ
โจทาเปติ ทิฏฺฐโจติ สุโตติ ฯเปฯ ทิฏฺฐโจติ ปริสฺงกิตโตติ ฯเปฯ
ทิฏฺฐโจติ สุโตติ ปริสฺงกิตโตติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปนฺโนติ ฯเปฯ
อาปตฺติ วากาย วากาย สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อสฺสฺสฺส โหติ ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อชฺฌมาปนฺโนติ ตลฺยเจ โจทาเปติ สุโตติ ปริสฺงกิตโตติ ฯเปฯ

สุโตติ ทิฏฺฐโงติ ฯเปฯ สุโตติ ปริสงฺกิตฺติ ทิฏฺฐโงติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ อาปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
อปริสงฺกิตฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ตถฺยเจ
โจทาเปติ ปริสงฺกิตฺติ ทิฏฺฐโงติ ฯเปฯ ปริสงฺกิตฺติ สุโตติ ฯเปฯ
ปริสงฺกิตฺติ ทิฏฺฐโงติ สุโตติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ
อาปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

[๕๕๘] ทิฏฺฐสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ตถฺยเจ
โจทาเปติ สุโตติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ ปริสงฺกิตฺติ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ สุโตติ ปริสงฺกิตฺติ ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ อาปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ
สฺสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ตถฺยเจ โจทาเปติ
ปริสงฺกิตฺติ ฯเปฯ ตถฺยเจ โจทาเปติ ทิฏฺฐโงติ ฯเปฯ ตถฺยเจ
โจทาเปติ ปริสงฺกิตฺติ ทิฏฺฐโงติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ
ฯเปฯ อาปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ ปริสงฺกิตฺส
โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ตถฺยเจ โจทาเปติ ทิฏฺฐโงติ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ ตถฺยเจ โจทาเปติ ทิฏฺฐโงติ
สุโตติ ฯเปฯ ตถฺยเจ โจทาเปติ ทิฏฺฐโงติ สุโตติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺโนติ ฯเปฯ อาปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

[๕๕๙] ทิฏฺฐสฺส โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนติ ทิฏฺฐเจ
เวมฺติโก ทิฏฺฐํ โนกปฺเปติ ทิฏฺฐํ นสฺสรติ ทิฏฺฐํ ปมฺภูโจ โหติ

ฯเปฯ สุเต เวมติโก สุตฺ โนกปุเปติ สุตฺ นสุสรติ สุตฺ ปมฺภูโจ
โหติ ฯเปฯ ปริสฺงกิตเต เวมติโก ปริสฺงกิตฺ โนกปุเปติ ปริสฺงกิตฺ
นสุสรติ ปริสฺงกิตฺ ปมฺภูโจ โหติ ตลฺเจ โจทาเปติ ปริสฺงกิตฺ
ทฺธิโจสฺติ ฯเปฯ ปริสฺงกิตฺ สฺโตสฺติ ฯเปฯ ปริสฺงกิตฺ ทฺธิโจสฺติ
สฺโตสฺติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสฺติ อสุสมฺโณสฺติ อสฺกยฺปุตฺติโยสฺติ
นตฺถิ ตยา สทฺธิ อฺโปสฺสโถ วา ปวารณา วา สงฺฆมมฺมํ
วาทิ อาปตฺติ วาจา ย วาจา สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ

[๕๖๐] อสุทฺเช สฺทฺชทฺธิจฺจ สฺทฺเช อสุทฺชทฺธิจฺจ อสุทฺเช
อสุทฺชทฺธิจฺจ สฺทฺเช สฺทฺชทฺธิจฺจ ฯ

[๕๖๑] อสุทฺโห โหติ ปุคฺคโล อณฺณตฺรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺโน ตลฺเจ สฺทฺชทฺธิจฺจ สฺมานอฺ อโนกาสิํ การาเปตฺวา
จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทฺถกฺกฺสฺส ฯ อสุทฺโห
โหติ ปุคฺคโล อณฺณตฺรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโน ตลฺเจ
สฺทฺชทฺธิจฺจ สฺมานอฺ โอกาสิํ การาเปตฺวา จาวนาธิปฺปาโย วเทติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ อสุทฺโห โหติ ปุคฺคโล อณฺณตฺรํ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโน ตลฺเจ สฺทฺชทฺธิจฺจ สฺมานอฺ อโนกาสิํ
การาเปตฺวา อฺกฺโกสาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ โอมสฺวาเทน
ทฺถกฺกฺสฺส ฯ อสุทฺโห โหติ ปุคฺคโล อณฺณตฺรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺโน ตลฺเจ สฺทฺชทฺธิจฺจ สฺมานอฺ โอกาสิํ การาเปตฺวา
อฺกฺโกสาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ โอมสฺวาทฺสฺส ฯ

[๕๖๒] สุตุโห โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ อสุทฺธทิกฺขิ สฺมาโน อโนกาสิ์ การาเปตฺวา
จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกนฺฺสส ๑ สุตุโห โหติ ปุคฺคโล
อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ อสุทฺธทิกฺขิ สฺมาโน
โอกาสิ์ การาเปตฺวา จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อนาปตฺติ ๑ สุตุโห
โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ
อสุทฺธทิกฺขิ สฺมาโน อโนกาสิ์ การาเปตฺวา อุกฺโกสาธิปฺปาโย
วเทติ อาปตฺติ โอมสวาเทน ทุกฺกนฺฺสส ๑ สุตุโห โหติ ปุคฺคโล
อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ อสุทฺธทิกฺขิ
สฺมาโน โอกาสิ์ การาเปตฺวา อุกฺโกสาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ
โอมสวาทสฺส ๑

[๕๖๓] อสุทฺโห โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ อสุทฺธทิกฺขิ สฺมาโน อโนกาสิ์ การาเปตฺวา
จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ ทุกฺกนฺฺสส ๑ อสุทฺโห โหติ
ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ อสุทฺธทิกฺขิ
สฺมาโน โอกาสิ์ การาเปตฺวา จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อนาปตฺติ ๑
อสุทฺโห โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ
อสุทฺธทิกฺขิ สฺมาโน อโนกาสิ์ การาเปตฺวา อุกฺโกสาธิปฺปาโย วเทติ
อาปตฺติ โอมสวาเทน ทุกฺกนฺฺสส ๑ อสุทฺโห โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ อสุทฺธทิกฺขิ สฺมาโน โอกาสิ์

การาเปตฺวา อุกโกสาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ โอมสวาทสฺส ฯ

[๕๖๔] สุทฺโธ โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ
อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ สุทฺธทิกฺฺจิสฺส สฺมาโน อโนกาถํ การาเปตฺวา
จาวนาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ สงฺฆาติเสเสน ทุกฺกณฺฺสฺส ฯ สุทฺโธ
โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ
สุทฺธทิกฺฺจิสฺส สฺมาโน โอกาถํ การาเปตฺวา จาวนาธิปฺปาโย วเทติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ฯ สุทฺโธ โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ สุทฺธทิกฺฺจิสฺส สฺมาโน อโนกาถํ การาเปตฺวา
อุกโกสาธิปฺปาโย วเทติ อาปตฺติ โอมสวาเทน ทุกฺกณฺฺสฺส ฯ สุทฺโธ
โหติ ปุคฺคโล อณฺฺตรํ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อนชฺฌาปนฺโน ตณฺเฑ
สุทฺธทิกฺฺจิสฺส สฺมาโน โอกาถํ การาเปตฺวา อุกโกสาธิปฺปาโย วเทติ
อาปตฺติ โอมสวาทสฺส ฯ

[๕๖๕] อนาปตฺติ สุทฺเฑ อสุทฺธทิกฺฺจิสฺส อสุทฺเฑ อสุทฺธทิกฺฺจิสฺส
อุมฺมตฺตกฺกสฺส อาทิกมฺมิกฺกสฺสาคิ ฯ

อภฺจรมสงฺฆาติเสถํ นิฏฺฺจิตํ ฯ

นวมสงฆาทีเสถิ

[๕๖๖] เตน สมเยน พุฑฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน เมตฺตियภุมฺมชกา ภิกฺขุ
คิซฺฌณฺฎา ปพฺพตา โอรุหนฺตา อทฺทสฺสึ ฉกฺลกํ อชิกาย วิปฺปฏฺิพฺชชฺนตฺ
ทิสฺวาน เอมมาหฺสฺสุ หนฺต มยฺ อวฺุโส อิมํ ฉกฺลกํ
ทพฺพํ มลฺลปฺตตฺ นาม กโรม อิมํ อชิกํ เมตฺตियํ นาม ภิกฺขุณี
กโรม เหวํ มยฺ โวรุสฺสาม ปฺพเพ มยฺ อวฺุโส ทพฺพํ มลฺลปฺตตฺ
สุเตน อโวจฺมฺหา อิทานิ ปน อเมฺหฺหิ สามํ ทิฏฺุโจ เมตฺตियาย
ภิกฺขุณียา วิปฺปฏฺิพฺชชฺนโตติ ฯ เต ตํ ฉกฺลกํ ทพฺพํ มลฺลปฺตตฺ
นาม อกฺสฺ ตํ อชิกํ เมตฺตियํ นาม ภิกฺขุณี อกฺสฺ ฯ เต ภิกฺขุณี
อาโรเจสฺสุ ปฺพเพ มยฺ อวฺุโส ทพฺพํ มลฺลปฺตตฺ สุเตน อโวจฺมฺหา
อิทานิ ปน อเมฺหฺหิ สามํ ทิฏฺุโจ เมตฺตियาย ภิกฺขุณียา วิปฺปฏฺิ-
พฺชชฺนโตติ ฯ ภิกฺขุ เอมมาหฺสฺสุ มา อวฺุโส เหวํ อวฺุจฺตถ
นายสฺมา ทพฺุโพ มลฺลปฺตฺโต เหวํ กริสฺสตีติ ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ
ภควโต เอตมฺตถิ อโรเจสฺสุ ฯ อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทานเ
เอตสฺมี ปกรณเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ
มลฺลปฺตตฺ ปฏฺิพฺุจฺฉิ สรสิ ตฺวํ ทพฺพ เหวรูปิ กตฺตา ยถา อิเม
ภิกฺขุ อาหฺสฺสูติ ฯ ยถา มํ ฆนฺเต ภควา ชานาตีติ ฯ ทฺุติยมฺปี
โฆ ภควา ฯ เปฯ ตฺติยมฺปี โฆ ภควา आयสฺมนฺตํ ทพฺพํ

มฺลลปฺตฺตํ เอตทวโจ สรสิ ตฺวํ ทพฺพ เอวรูปํ กตฺตา ยถา อิเม
ภิกฺขุ อหํสูติ ฯ ยถา มํ ภนฺเต ภควา ชานาตีติ ฯ น โข
ทพฺพ ทพฺพา เอวํ นิพฺเพเจฺนฺติ สเจ ตยา กตํ กตฺนฺติ วเทหิ
สเจ ตยา อกตํ อกตฺนฺติ วเทหีติ ฯ ยโตหํ ภนฺเต ชาโต
นาภิชานามิ สฺปีนฺนฺเตนปี เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวิตา ปเคว ชาคโรติ ฯ
อถ โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ เตนหิ ภิกฺขเว อิเม ภิกฺขุ
อนฺุยฺยชฺธาติ ฯ อิทํ วตฺวา ภควา อุกฺกฺชายาสนา วิหารํ ปาวิสิ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ เมตฺตฺติยภุมฺมชเก ภิกฺขุ อนฺุยฺยชีสุ ฯ เต เตหิ
ภิกฺขุหิ อนฺุยฺยชฺชิยมาณา ภิกฺขุณฺํ เอตมตฺถํ อารโจะสุ ฯ กิ ปน
ตุเมห อาวุโส आयสฺมนตฺตํ ทพฺพํ มฺลลปฺตฺตํ อณฺุณภากิยสฺส
อธิกรณสฺส กิณฺุจิ เทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมน
อนฺุทฺธเสธาติ ฯ เอวมาวุโสติ ฯ ये เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมา ฯเปฯ
เต อฺุชฺฌายนฺติ จิยนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม เมตฺตฺติยภุมฺมชกา
ภิกฺขุ आयสฺมนตฺตํ ทพฺพํ มฺลลปฺตฺตํ อณฺุณภากิยสฺส อธิกรณสฺส
กิณฺุจิ เทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมน อนฺุทฺธเสสฺสนฺตีติ ฯ
อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ฯเปฯ สจฺจํ กิร
ตุเมห ภิกฺขเว ทพฺพํ มฺลลปฺตฺตํ อณฺุณภากิยสฺส อธิกรณสฺส กิณฺุจิ
เทสํ เลสมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเกน ฌมฺเมน อนฺุทฺธเสธาติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺุโร ภควา กถํ หิ นาม ตุเมห
โมฆปฺริสา ทพฺพํ มฺลลปฺตฺตํ อณฺุณภากิยสฺส อธิกรณสฺส กิณฺุจิ

เทสฺ เสดมตฺตํ อุปาทาย ปาราชิเคน ฌมฺเมน อนฺนุทฺธิเสสฺสถ เนตฺติ
โมฆปุริสา อปฺปสฺนุนานํ วา ปสฺทาทย ๔เปฯ เหวญจ ปน ภิกฺขเว
อิมํ สิภฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยถ โย ปน ภิกฺขุ ภิกฺขุํ ทฺนุจฺโจะ โทโส
อปฺปตีโต อณฺณภากิยฺสฺส อธิกรณฺสฺส กิณฺจิ เทสฺ เสดมตฺตํ อุปาทาย
ปาราชิเคน ฌมฺเมน อนฺนุทฺธิเสยฺย อปฺเปวณาม นํ อิมฺมฺหา พุรฺหมฺจริยา
จาวยฺยนฺติ ตโต อปฺเรน สมฺเยน สมฺนุคฺคาหิยฺมาโน วา
อสมฺนุคฺคาหิยฺมาโน วา อณฺณภากิยฺญเจว ตํ อธิกรณฺํ โหติ โกจิ
เทโส เสดมตฺโต อุปาทินฺโน ภิกฺขุ จ โทสฺ ปตฺติจฺจาทิ สงฺฆาติเสโสติ ๕

[๕๖๗] โย ปนาติ โย ยาทิโส ๔เปฯ ภิกฺขุติ ๔เปฯ อัย
อิมฺสฺมํ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ๕ ภิกฺขุณฺติ อณฺณํ ภิกฺขุํ ๕ ทฺนุจฺโจะ
โทโสติ กุปฺโต อนตฺตมโน อนภิรทฺโธ อาหตฺติจฺจโต จิลชาโต ๕
อปฺปตีโตติ เตน จ โโกเปน เตน จ โทเสน ตาย จ อนตฺตมฺนตาย
ตาย จ อนภิรทฺธิยา อปฺปตีโต โหติ ๕

[๕๖๘] อณฺณภากิยฺสฺส อธิกรณฺสฺสชาติ อาปตฺตณฺณภากิยฺ วา
โหติ อธิกรณฺณภากิยฺ วา ๕

[๕๖๙] ถถ อธิกรณฺํ อธิกรณฺสฺส อณฺณภากิยฺ ๕ วิวาทาธิกรณฺํ
อนฺนุวาทาธิกรณฺสฺส อาปตฺตธาธิกรณฺสฺส กิจฺจธาธิกรณฺสฺส อณฺณภากิยฺ
อนฺนุวาทาธิกรณฺํ อาปตฺตธาธิกรณฺสฺส กิจฺจธาธิกรณฺสฺส วิวาทาธิกรณฺสฺส
อณฺณภากิยฺ อาปตฺตธาธิกรณฺํ กิจฺจธาธิกรณฺสฺส วิวาทาธิกรณฺสฺส
อนฺนุวาทาธิกรณฺสฺส อณฺณภากิยฺ กิจฺจธาธิกรณฺํ วิวาทาธิกรณฺสฺส

อนฺวาทาธิกรณสฺส อาปตฺตาทิกรณสฺส อญฺญภาคิยํ ฯ เอวํ อธิกรณํ
อธิกรณสฺส อญฺญภาคิยํ ฯ

[๕๗๐] กถํ อธิกรณํ อธิกรณสฺส ตพฺภากิยํ ฯ วิวาทาธิกรณํ
วิวาทาธิกรณสฺส ตพฺภากิยํ อนฺวาทาธิกรณํ อนฺวาทาธิกรณสฺส
ตพฺภากิยํ อาปตฺตาทิกรณํ อาปตฺตาทิกรณสฺส สียา ตพฺภากิยํ
สียา อญฺญภาคิยํ ฯ กถํ อาปตฺตาทิกรณํ อาปตฺตาทิกรณสฺส
อญฺญภาคิยํ ฯ เมถุนธมฺมปาราชิกาปตฺติ อทินฺนทานปาราชิกาปตฺติยา
มนุสฺสวิคฺคหปาราชิกาปตฺติยา อุตฺตริมนุสฺสธมฺมปาราชิกาปตฺติยา
อญฺญภาคิยา อทินฺนทานปาราชิกาปตฺติ มนุสฺสวิคฺคหปาราชิกาปตฺติยา
อุตฺตริมนุสฺสธมฺมปาราชิกาปตฺติยา เมถุนธมฺมปาราชิกาปตฺติยา
อญฺญภาคิยา มนุสฺสวิคฺคหปาราชิกาปตฺติ อุตฺตริมนุสฺสธมฺม-
ปาราชิกาปตฺติยา เมถุนธมฺมปาราชิกาปตฺติยา อทินฺนทาน-
ปาราชิกาปตฺติยา อญฺญภาคิยา อุตฺตริมนุสฺสธมฺมปาราชิกาปตฺติ
เมถุนธมฺมปาราชิกาปตฺติยา อทินฺนทานปาราชิกาปตฺติยา มนุสฺสวิคฺคห-
ปาราชิกาปตฺติยา อญฺญภาคิยา ฯ เอวํ อาปตฺตาทิกรณํ
อาปตฺตาทิกรณสฺส อญฺญภาคิยํ ฯ กถญจ อาปตฺตาทิกรณํ อาปตฺตาทิกรณสฺส
ตพฺภากิยํ ฯ เมถุนธมฺมปาราชิกาปตฺติ เมถุนธมฺมปาราชิกาปตฺติยา
ตพฺภากิยา อทินฺนทานปาราชิกาปตฺติ อทินฺนทานปาราชิกาปตฺติยา
ตพฺภากิยา มนุสฺสวิคฺคหปาราชิกาปตฺติ มนุสฺสวิคฺคห-
ปาราชิกาปตฺติยา ตพฺภากิยา อุตฺตริมนุสฺสธมฺมปาราชิกาปตฺติ อุตฺตริ-

มนุสฺสชมฺมปาราชิกาปตฺติยา ตพฺภากิยา ฯ เอวํ อาปตฺตาธิกรณํ
อาปตฺตาธิกรณสฺส ตพฺภากิยํ ฯ กิจฺจาธิกรณํ กิจฺจาธิกรณสฺส
ตพฺภากิยํ ฯ เอวํ อธิกรณํ อธิกรณสฺส ตพฺภากิยํ ฯ

[๕๗๑] กิณฺจิ เทสิ์ เลสมตฺตํ อุปาทายาติ เลโส นาม ทส
เลสา ชาติเลโส นามเลโส โคตฺตเลโส ลิงฺคเลโส อาปตฺติเลโส
ปตฺตเลโส จิวรเลโส อุปฺชฌายเลโส อาจริยเลโส เสนาสนเลโส ฯ

[๕๗๒] ชาติเลโส นาม ขตฺติโย ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ชมฺมํ
อชฺฌาปชฺชนฺโต อลฺยํ ขตฺติยํ ปสฺสิตฺวา โจเทติ ขตฺติโย มยา
ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ชมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺกยปฺตฺติโยสิ
นตฺติ ตยา สทฺธิ์ อุโปสฺโส วา ปวารณา วา สงฺฆมมฺมํ วาติ
อาปตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาติเสสฺส ฯ พฺราหฺมโณ ทิฏฺฐโหติ
โหติ ฯเปฯ เวสฺโส ทิฏฺฐโหติ โหติ ฯเปฯ สฺทฺโท ทิฏฺฐโหติ
ปาราชิกํ ชมฺมํ อชฺฌาปชฺชนฺโต อลฺยํ สฺทฺทํ ปสฺสิตฺวา โจเทติ
สฺทฺโท มยา ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ชมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ
อสฺกยปฺตฺติโยสิ ฯเปฯ สงฺฆมมฺมํ วาติ อาปตฺติ วาจาย วาจาย
สงฺฆาติเสสฺส ฯ

[๕๗๓] นามเลโส นาม พุทฺธรกฺขิตฺโต ทิฏฺฐโหติ ฯเปฯ ชมฺมรกฺขิตฺโต
ทิฏฺฐโหติ โหติ ฯเปฯ สงฺฆรกฺขิตฺโต ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ชมฺมํ
อชฺฌาปชฺชนฺโต อลฺยํ สงฺฆรกฺขิตฺตํ ปสฺสิตฺวา โจเทติ สงฺฆรกฺขิตฺโต มยา
ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ชมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺกยปฺตฺติโยสิ

ฯเปฯ สงฆกมมัม วาติ อาปตติ วาจา ย วาจา ย สงฆาติเสสสส ฯ

[๕๗๔] โคตตเลโส นาม โคตโม ทิฏฺฐโ จ โหติ ฯเปฯ
โมคคัลลานโ ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ กัจจายโน ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ
วาสิฏฺฐโ ทิฏฺฐโ โหติ ปาราชิกั ฌมมัม อชฌาปชชนฺโต อณณั
วาสิฏฺฐั ปตฺตติวา โจเทติ วาสิฏฺฐโ มยา ทิฏฺฐโ ปาราชิกั ฌมมัม
อชฌาปนโนติ อสฺสมโณติ อสกยปฺตติโยติ ฯเปฯ สงฆกมมัม
วาติ อาปตติ วาจา ย วาจา ย สงฆาติเสสสส ฯ

[๕๗๕] ลิงคเลโส นาม ทีโฆ ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ รสฺโส
ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ กโณห ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ โอทาท
ทิฏฺฐโ โหติ ปาราชิกั ฌมมัม อชฌาปชชนฺโต อณณั โอทาท
ปตฺตติวา โจเทติ โอทาท มยา ทิฏฺฐโ ปาราชิกั ฌมมัม
อชฌาปนโนติ อสฺสมโณติ อสกยปฺตติโยติ ฯเปฯ สงฆกมมัม
วาติ อาปตติ วาจา ย วาจา ย สงฆาติเสสสส ฯ

[๕๗๖] อาปตติเลโส นาม ลหุกั อาปตติ อชฌาปชชนฺโต
ทิฏฺฐโ โหติ ตณฺเจ ปาราชิกเณ ฌมเมเน โจเทติ ทิฏฺฐโ มยา ๑
ปาราชิกั ฌมมัม อชฌาปนโนติ อสฺสมโณติ อสกยปฺตติโยติ ฯเปฯ
สงฆกมมัม วาติ อาปตติ วาจา ย วาจา ย สงฆาติเสสสส ฯ

[๕๗๗] ปตฺตเลโส นาม โลหปตฺตธโร ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ
มตฺติกาปตฺตธโร ทิฏฺฐโ โหติ ฯเปฯ สาฎกปตฺตธโร ทิฏฺฐโ โหติ
#๑ ยูโรปียโปตฺถเก อิทํ ปาฐทวณฺ น ทิสฺสติ ฯ

ฯเปฯ สุมภกปตฺตโร ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปชฺชนฺโต
อณฺณํ สุมภกปตฺตโร ปสฺสิตฺวา โจเทติ สุมภกปตฺตโร มยา ทิฏฺฐโห
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺกยปฺตฺติโยสิ ฯเปฯ
สงฺฆมมฺมํ วาติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา สงฺฆาติเสสฺส ฯ

[๕๗๘] จีวรเลโส นาม ปสฺสูกฺโก ทิฏฺฐโหติ ฯเปฯ คหฺปติ-
จีวรโร ทิฏฺฐโหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปชฺชนฺโต อณฺณํ
คหฺปติจีวรโร ปสฺสิตฺวา โจเทติ คหฺปติจีวรโร มยา ทิฏฺฐโห
ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺกยปฺตฺติโยสิ ฯเปฯ
สงฺฆมมฺมํ วาติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา สงฺฆาติเสสฺส ฯ

[๕๗๙] อุปชฺฌายเลโส นาม อิตฺถนฺนามสฺส สทฺธิวิหาริกो ทิฏฺฐโห
โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปชฺชนฺโต อณฺณํ อิตฺถนฺนามสฺส สทฺธิวิหาริกํ
ปสฺสิตฺวา โจเทติ อิตฺถนฺนามสฺส สทฺธิวิหาริกो มยา ทิฏฺฐโห ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺกยปฺตฺติโยสิ ฯเปฯ สงฺฆมมฺมํ
วาติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา สงฺฆาติเสสฺส ฯ

[๕๘๐] อาจริยเลโส นาม อิตฺถนฺนามสฺส อนฺเตวาสิโก ทิฏฺฐโห
โหติ ปาราชิกํ ฌมฺมํ อชฺฌมาปชฺชนฺโต อณฺณํ อิตฺถนฺนามสฺส อนฺเตวาสิกํ
ปสฺสิตฺวา โจเทติ อิตฺถนฺนามสฺส อนฺเตวาสิโก มยา ทิฏฺฐโห ปาราชิกํ
ฌมฺมํ อชฺฌาปนฺโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺกยปฺตฺติโยสิ ฯเปฯ สงฺฆมมฺมํ
วาติ อาปตฺติ วาจา ย วาจา สงฺฆาติเสสฺส ฯ

[๕๘๑] เสนาสนเลโส นาม อิตฺถนฺนามสฺส เสนาสนวาสิโก ทิฏฺฐโห

โหติ ปาราชิกัม ฌมัม อชฺฌมาปชฺชนุโต อญฺญํ อิตฺถนฺนามสฺส เสนาสนวาสิกั
ปสฺสิตฺตวา โจเทติ อิตฺถนฺนามสฺส เสนาสนวาสิโก มยา ทิฏฺฐโ
ปาราชิกัม ฌมัม อชฺฌมาปฺนโนสิ อสฺสมโณสิ อสฺสกุปฺตติโยสิ นตฺถิ
ตยา สทฺฐี อุโปสโส วา ปวารณา วา สงฺฆกมฺมัม วาติ อาปตฺติ
วาจาย วาจาย สงฺฆมาทิสฺเสสฺสตฺ ๗

[๕๕๒] ปาราชิกเณ ฌมฺเมนาติ จตฺตุนฺนํ อญฺญตเรณ ๗ อนุทฺฐิเสยฺยาติ
โจเทติ วา โจทาเปติ วา ๗ อปฺเปวณาม นํ อิมฺมหา พฺรหฺมจฺริยา
จาเวยฺยนฺติ ภิกฺขุภาวา จาเวยฺยํ สมณชฺมมา จาเวยฺยํ ลีลกฺขนฺธา
จาเวยฺยํ ตโปคฺคณา จาเวยฺยํ ๗

[๕๕๓] ตโต อปฺเรณ สมเยนาติ ยสฺมี ขณฺเณ อนุทฺฐิตฺโต โหติ
ตํ ขณฺํ ตํ ลยฺํ ตํ มุหฺตตํ วิตฺตวตฺเต ๗ สมฺนุคฺคาหิยมาโนติ เยน
วตฺตฺตนา อนุทฺฐิตฺโต โหติ ตสฺมี วตฺตฺตสฺมี สมฺนุคฺคาหิยมาโน ๗
อสมฺนุคฺคาหิยมาโนติ น เณจิจิ วุจฺจมาโน ๗

[๕๕๔] อธิกรณํ นาม จตฺตารี อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณํ
อนฺนฺวาทาธิกรณํ ๑อาปตฺตาธิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ ๗

[๕๕๕] โกจิจิ เทโส เลสฺมตฺโต อุปาทินฺโนติ เตสฺสํ ทสฺนุนํ เลสานํ
อญฺญตโร เลโส อุปาทินฺโน โหติ ๗

[๕๕๖] ภิกฺขุ จ โทสฺสํ ปตฺติจฺจาทิตฺติ ตฺตฺจกัม มยฺ ภาณิตฺตํ มุสา
มยา ภาณิตฺตํ อภฺตํ มยา ภาณิตฺตํ อชานนฺเตน มยา ภาณิตฺตํ ๗

#๑ อยฺ ปาโโจ สพฺพตฺถ น ทิสฺสตี ๗

สงฆาทีเสโตติ ฯเปฯ เตนปี วุจฺจติ สงฆาทีเสโตติ ฯ

[๕๘๑] ภิกฺขุ สงฆาทีเสถํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโห โหติ สงฆา-
ทีเสเส สงฆาทีเสสทิฏฺฐิ โหติ ตถฺยเจ ปาราชิกเนน โจเทติ อสฺสมณฺเณสิ
อสฺกยปฺตฺติโยสิ นตฺถิ ตยา สทฺธิ อโปสโถ วา ปวารณา วา
สงฆกมฺมํ วาติ เอวํปี อापตฺตณฺณภาคิยํ โหติ เลโส จ อูปาทินฺโน
อापตฺติ วาจาย วาจาย สงฆาทีเสสสฺส ฯ ภิกฺขุ สงฆาทีเสถํ
อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโห โหติ สงฆาทีเสเส อุลลจฺจยทิฏฺฐิ โหติ
ตถฺยเจ ปาราชิกเนน โจเทติ อสฺสมณฺเณสิ ฯเปฯ สงฆกมฺมํ วาติ
เอวํปี อापตฺตณฺณภาคิยํ โหติ เลโส จ อูปาทินฺโน อापตฺติ
วาจาย วาจาย สงฆาทีเสสสฺส ฯ ภิกฺขุ สงฆาทีเสถํ อชฺฌาปชฺชนฺโต
ทิฏฺฐโห โหติ สงฆาทีเสเส ปาจิตฺตียทิฏฺฐิ โหติ ตถฺยเจ ปาราชิกเนน
โจเทติ อสฺสมณฺเณสิ ฯเปฯ สงฆกมฺมํ วาติ เอวํปี อापตฺตณฺณ-
ภาคิยํ โหติ เลโส จ อูปาทินฺโน อापตฺติ วาจาย วาจาย
สงฆาทีเสสสฺส ฯ ภิกฺขุ สงฆาทีเสถํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโห โหติ
สงฆาทีเสเส ปาฏีเทสนิยทิฏฺฐิ โหติ ฯเปฯ สงฆาทีเสเส ทฺถกฺกทิฏฺฐิ
โหติ ฯเปฯ สงฆาทีเสเส ทฺถกฺกาสิตทิฏฺฐิ โหติ ตถฺยเจ ปาราชิกเนน
โจเทติ อสฺสมณฺเณสิ ฯเปฯ สงฆกมฺมํ วาติ เอวํปี อापตฺตณฺณภาคิยํ
โหติ เลโส จ อูปาทินฺโน อापตฺติ วาจาย วาจาย สงฆาทีเสสสฺส ฯ

[๕๘๒] ภิกฺขุ อุลลจฺจยํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทิฏฺฐโห โหติ อุลลจฺจเย
อุลลจฺจยทิฏฺฐิ โหติ ฯเปฯ อุลลจฺจเย ปาจิตฺตียทิฏฺฐิ โหติ ฯเปฯ

อุลลจฺเจ ปาฏิตฺตํ โหติ ฯเปฯ อุลลจฺเจ ทุกฺกฏทฺธิจฺจิ
โหติ ฯเปฯ อุลลจฺเจ ทฺพฐาสิตทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ อุลลจฺเจ
สงฺฆาทิสฺสทฺธิจฺจิ โหติ ตณฺเจ ปาราชิกเณน โจเทติ อสฺสมโณสิ
ฯเปฯ สงฺฆมมํ วาติ เอวํปี อปตฺตณฺณภาคิยํ โหติ เลโส จ
อุปาทินฺโน อปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาทิสฺสทฺส ฯ กิขุ
ปาจิตฺติยํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ กิขุ ปาฏิตฺตํ
อชฺฌาปชฺชนฺโต ทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ กิขุ ทุกฺกฏํ อชฺฌาปชฺชนฺโต
ทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ กิขุ ทฺพฐาสิตํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทฺธิจฺจิ โหติ
ทฺพฐาสิตํ ทฺพฐาสิตทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ ทฺพฐาสิตํ สงฺฆาทิสฺสทฺธิจฺจิ
โหติ ฯเปฯ ทฺพฐาสิตํ อุลลจฺเจทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ ทฺพฐาสิตํ
ปาจิตฺติยทฺธิจฺจิ โหติ ฯเปฯ ทฺพฐาสิตํ ปาฏิตฺตํ โหติ
ฯเปฯ ทฺพฐาสิตํ ทุกฺกฏทฺธิจฺจิ โหติ ตณฺเจ ปาราชิกเณน โจเทติ
อสฺสมโณสิ ฯเปฯ สงฺฆมมํ วาติ เอวํปี อปตฺตณฺณภาคิยํ โหติ
เลโส จ อุปาทินฺโน อปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาทิสฺสทฺส ฯ

เอเกกํ มฺลํ กาคฺชน จกํ พนฺธิตพฺพิ ฯ

[๕๘๕] กิขุ สงฺฆาทิสฺสํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทฺธิจฺจิ โหติ สงฺฆา-
ทิสฺสํ สงฺฆาทิสฺสทฺธิจฺจิ โหติ ตณฺเจ ปาราชิกเณน โจทาเปติ
อสฺสมโณสิ ฯเปฯ สงฺฆมมํ วาติ เอวํปี อปตฺตณฺณภาคิยํ
โหติ เลโส จ อุปาทินฺโน อปตฺติ วาจา วาจา สงฺฆาทิสฺสทฺส ฯ
กิขุ สงฺฆาทิสฺสํ อชฺฌาปชฺชนฺโต ทฺธิจฺจิ โหติ สงฺฆาทิสฺส

ถุลลจฺจยทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ สงฺฆาทิเสส ปาจิตฺตยทิกฺขุ โหติ
ฯเปฯ สงฺฆาทิเสส ปาฏิเทสนียทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ สงฺฆาทิเสส
ทุกฺกทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ สงฺฆาทิเสส ทุพฺพภาสิตทิกฺขุ โหติ ตณฺเจ
ปาราชิกเณ โจทาเปติ อสฺสมโณสิ ฯเปฯ สงฺฆมมํ วาติ เอวํปี
อาปตฺตตณฺณภากิยฺ โหติ เลโส จ อุปาทินฺโน อาปตฺติ วาจาย
วาจาย สงฺฆาทิเสสสฺส ฯ

[๕๕๐] ภิกฺขุ ถุลลจฺจยฺ อหฺมปาชฺชนฺโต ทิกฺขุโห โหติ ถุลลจฺจเย
ถุลลจฺจยทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ ถุลลจฺจเย ปาจิตฺตยทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ
ถุลลจฺจเย ปาฏิเทสนียทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ ถุลลจฺจเย ทุกฺกทิกฺขุ
โหติ ฯเปฯ ถุลลจฺจเย ทุพฺพภาสิตทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ ถุลลจฺจเย
สงฺฆาทิเสสทิกฺขุ โหติ ตณฺเจ ปาราชิกเณ โจทาเปติ อสฺสมโณสิ
ฯเปฯ สงฺฆมมํ วาติ เอวํปี อาปตฺตตณฺณภากิยฺ โหติ เลโส
จ อุปาทินฺโน อาปตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาทิเสสสฺส ฯ ภิกฺขุ
ปาจิตฺตยฺ อหฺมปาชฺชนฺโต ทิกฺขุโห โหติ ฯเปฯ ภิกฺขุ ปาฏิเทสนีย
อหฺมปาชฺชนฺโต ทิกฺขุโห โหติ ฯเปฯ ภิกฺขุ ทุกฺกทฺ อหฺมปาชฺชนฺโต
ทิกฺขุโห โหติ ฯเปฯ ทุพฺพภาสิตํ อหฺมปาชฺชนฺโต ทิกฺขุโห โหติ
ทุพฺพภาสิตเต ทุพฺพภาสิตทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ ทุพฺพภาสิตเต สงฺฆาทิเสสทิกฺขุ
โหติ ฯเปฯ ทุพฺพภาสิตเต ถุลลจฺจยทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ ทุพฺพภาสิตเต
ปาจิตฺตยทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ ทุพฺพภาสิตเต ปาฏิเทสนียทิกฺขุ โหติ ฯเปฯ
ทุพฺพภาสิตเต ทุกฺกทิกฺขุ โหติ ตณฺเจ ปาราชิกเณ โจทาเปติ

อสุสมโณสิ อสกุยปฺตติโยสิ นตุถิ ตยา สหุธิ อฺโปสโต วา
ปวารณา วา สงฺฆมมฺมํ วาติ เอวํปี อापตฺตณฺณภากิย โหติ
เลโส จ อฺปาทีนฺโน อापตฺติ วาจาย วาจาย สงฺฆาทีเสสฺสฺส ฯ

[๕๕๑] อนापตฺติ ตถาสณฺณิ โจเทติ วา โจทาเปติ วา
อุมมตฺตกฺกฺส อาทิกมฺมิกฺกฺสชาติ ฯ

นวมสงฺฆาทีเสถํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ทสมสงฺฆาทีเสถิ

[๕๕๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเเห วิหฺรติ เวพฺพเน
 กลนฺทกนิวาเป ฯ อถโข เทวทตฺโต เยน โกกาลีโก กณฺโหมรคตีสฺสโก
 ขณฺฑเทวียา ปุคฺคโต สมฺมุตฺตโต เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา
 โกกาลิกํ กณฺโหมรคตีสฺสํ ขณฺฑเทวียา ปุคฺคํ สมฺมุตฺตํ เอตทโวจ
 เอถ มยฺ อวฺุโส สมณฺสสฺส โคตมฺสสฺส สงฺฆเมทํ กริสฺสสาม จกุกภทฺนฺติ ฯ
 เอวํ วุตฺเต โกกาลีโก เทวทตฺตํ เอตทโวจ สมโณ โข
 อวฺุโส โคตโม มหิทธิโก มหानุภาโว กถํ มยฺ สมณฺสสฺส โคตมฺสสฺส
 สงฺฆเมทํ กริสฺสสาม จกุกภทฺนฺติ ฯ เอถ มยฺ อวฺุโส สมณฺ โคตมํ
 อุปสงฺกมิตฺวา ปณฺจ วตฺถุณี ยาจิสฺสสาม ภควา ฆนฺเต อนนฺกปริยาเยน
 อปฺปิจฺจนฺตสฺส สนฺตฺตฺถุจฺจตฺส สลฺเลขสฺส ฐตฺสสฺส ปาสาทิกสฺส อปฺปจฺจยสฺส
 วิริยารมฺภสฺส ฆณฺณวาที อิมานิ ฆนฺเต ปณฺจ วตฺถุณี อนนฺกปริยาเยน
 อปฺปิจฺจนฺตาย สนฺตฺตฺถุจฺจตฺาย ๑ สลฺเลขาย ฐตฺตฺาย ๒ ปาสาทิกาย ๓
 วิริยารมฺภาย สํวตฺตฺนฺติ สาธุ ฆนฺเต ภิกฺขุ ยาวชิวํ อารณฺณกา อสฺสุ
 โย คามนฺตํ โอสเรยฺย วชฺชํ นํ สฺเสยฺย ยาวชิวํ ปิณฺฑปาตिका
 อสฺสุ โย นิมนฺตํ สาทิเยยฺย วชฺชํ นํ สฺเสยฺย ยาวชิวํ ปิสฺสุถฺติกา
 อสฺสุ โย คหฺปติจิวํ สาทิเยยฺย วชฺชํ นํ สฺเสยฺย ยาวชิวํ
 รุกฺขมฺมูลิกา อสฺสุ โย จนฺนํ อุปคจฺเจยฺย วชฺชํ นํ สฺเสยฺย ยาวชิวํ
 #๑ ย. ม. สนฺตฺตฺถุจฺจยา ฯ ๒ ย. ม. ฐตฺตฺาย ฯ ๓ ย. ม. ปาสาทิกตฺาย ฯ

มจฺฉมํลํ น ขาทฺยํ โย มจฺฉมํลํ ขาทฺยํ วชฺชํ นํ สฺเสยฺยติ
อิมานิ สมโณ โคตโม นานุชานิสฺสติ เต มยฺ อิมฺหิ ปญฺจหิ
วตฺถุหิ ชนํ สลฺลาเปสฺสามาติ ฯ สกฺกา โข อาวุโส อิมฺหิ
ปญฺจหิ วตฺถุหิ สมณฺสฺส โคตมฺสฺส สงฺฆเกหํ ๑ กาคฺคํ จกฺกเกหํ ๒
ลฺลขปฺปสฺสนฺนา หิ อาวุโส มนุสฺสชาติ ฯ

[๕๕๓] อถ โข เทวทตฺโต สปริโส เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อภิวาทฺตฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสีทิสฺสุ ฯ เอกมนฺตํ
นินฺนโน โข เทวทตฺโต ภควนฺตํ เอตทโวจ ภควา ภนฺเต อนฺก-
ปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตฺตฺจฺฉสฺส สลฺเลขสฺส ชฺฉตฺสฺส ปาสาทิกสฺส
อปฺปจฺจยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาทิ อิมานิ ภนฺเต ปญฺจ วตฺถุณิ
อนฺกปริยาเยน อปฺปิจฺฉตฺย สนฺตฺตฺจฺฉตฺย สลฺเลขาย ชฺฉตฺย ปาสาทิ-
กาย อปฺปจฺจยาย วิริยารมฺภาย สํวตฺตฺนฺติ สาธุ ภนฺเต ภิกฺขุ
ยวชฺชิวํ อารณฺณกา อสฺสุ โย คามนฺตํ โอสเรยฺย วชฺชํ นํ สฺเสยฺย
ยวชฺชิวํ ปิณฺฑปาติกา อสฺสุ โย นิมนฺตํ สาทิเยยฺย วชฺชํ นํ
สฺเสยฺย ยวชฺชิวํ ปัสฺสกุลิกา อสฺสุ โย คหปติจิวริ สาทิเยยฺย วชฺชํ
นํ สฺเสยฺย ยวชฺชิวํ รุกฺขมฺมุลิกา อสฺสุ โย ฉนฺนํ อุปคฺจฺเจยฺย วชฺชํ
นํ สฺเสยฺย ยวชฺชิวํ มจฺฉมํลํ น ขาทฺยํ โย มจฺฉมํลํ ขาทฺยํ
วชฺชํ นํ สฺเสยฺยติ ฯ อถิ เทวทตฺต โย อิจฺฉติ อารณฺณโก
โหตุ โย อิจฺฉติ คามนฺเต วิหฺรตุ โย อิจฺฉติ ปิณฺฑปาติโก โหตุ
#๑ ย. ม. สงฺฆเกโท ฯ ๒ ย. ม. จกฺกเกโท ฯ

โย อิจฺฉติ นิมนฺตํ สาทียตุ โย อิจฺฉติ ปัสฺสุถฺลิโก โหตุ โย
อิจฺฉติ กหฺปติจิวํ สาทียตุ อฏฺฐมาเส โข มยา เทวทตฺต
รุกฺขมฺมูลเสนาสนํ อนุญฺญาตํ ติโกฏฺฐิปริสฺทุทํ มจฺฉมํสํ อทฺธิจฺจํ อสฺสุตํ
อปริสฺสงฺกิตนฺติ ฯ

[๕๕๔] อถ โข เทวทตฺโต น ภควา อิมานิ ปญฺจ วตฺถุณี
อนุชานาตีติ ภูจฺโจะ อุตฺถุโค สปริโส อฏฺฐายาสนา ภควนฺตํ
อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ อถ โข เทวทตฺโต สปริโส ๑
ราชคหํ ปวิสิตฺวา ปญฺจหิ วตฺถุหิ ชนํ สลฺยาเปสิ มยฺ อวฺสุโต
สมณํ โคตมํ อุปฺสงฺกมิตฺวา ปญฺจ วตฺถุณี ยาจิมฺหา ภควา ภนฺเต
อนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉสฺส สนฺตฺตฺตฺสสฺส สลฺเลขสฺส ชฺฐสฺส ปาสาทิ-
กสฺส อปฺปจฺจยสฺส วิริยารมฺภสฺส วณฺณวาที อิมานิ ภนฺเต ปญฺจ
วตฺถุณี อนกปริยาเยน อปฺปิจฺฉตฺย สนฺตฺตฺตฺย สลฺเลขาย ชฺฐตฺย
ปาสาทิกาย อปฺปจฺจยาย วิริยารมฺภาย สํวตฺตนฺติ สาธุ ภนฺเต
ภิกฺขุ ยาวชีวํ อารญฺณกา อสฺสุ โย คามนฺตํ โอสเรยฺย วชฺชํ นํ
มุเสยฺย ยาวชีวํ ปิณฑฺวาปาทิกา อสฺสุ โย นิมนฺตํ สาทียเยย
วชฺชํ นํ มุเสยฺย ยาวชีวํ ปัสฺสุถฺลิกา อสฺสุ โย กหฺปติจิวํ
สาทียเยย วชฺชํ นํ มุเสยฺย ยาวชีวํ รุกฺขมฺมูลิกา อสฺสุ โย ฉนฺนํ
อุปจฺจเจยฺย วชฺชํ นํ มุเสยฺย ยาวชีวํ มจฺฉมํสํ น ขาเทยฺย โย
มจฺฉมํสํ ขาเทยฺย วชฺชํ นํ มุเสยฺยยาติ อิมานิ สมโณ โคตโม
#๑ ย. ม. โปตุถฺเกสฺส อยฺ ปาโโจ น โหติ ฯ

นानุชานาติ เต มยฺ อิมฺหิ ปญฺจหิ วตฺถุหิ สฺมาทาย วตฺตมาติ ฯ

[๕๕๕] ตตฺถ เย เต มนุสฺสา อสฺสทฺธา อปฺปสฺนฺนา ทุพฺพุทฺธิโน
เต เอวมาหฺสู อิมฺ โข สฺมณฺา สกฺยปฺตฺติยา ฐฺตา สลฺเลขวตฺติโน
สฺมณฺเ ปน โคตโม พาทุลฺลิกอ พาทุลฺลยา เจเตตฺติ ฯ เย ปน
เต มนุสฺสา สทฺธา ปสฺนฺนา ปณฺฑิตา พุทฺธิมนุโตะ เต อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม เทวทตฺโต ภควโต สงฺฆเภทาย
ปรกฺกมิตฺสฺสติ จกฺกเภทายาติ ฯ อสฺสโตสู โข ภิกฺขุ เตสํ มนุสฺसानํ
อุชฺฌายนฺตานํ ชียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ ฯ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม เทวทตฺโต
สงฺฆเภทาย ปรกฺกมิตฺสฺสติ จกฺกเภทายาติ ฯ อถโข เต ภิกฺขุ ภควโต
เอตมตฺถํ อารอฺเจสฺสุ ฯ อถโข ภควา เอตสฺมึ นิตาเน เอตสฺมึ
ปกรณฺเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนฺนํปตาเปตฺวา เทวทตฺตํ ปฏฺิปฺจฺฉิ
สจฺจํ กิร ตฺวํ เทวทตฺตํ สงฺฆเภทาย ปรกฺกมฺสิ จกฺกเภทายาติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺฉววิกํ โมฆปฺริส
ฯเปฯ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปฺริส สงฺฆเภทาย ปรกฺกมิตฺสฺสติ
จกฺกเภทาย เนตํ โมฆปฺริส อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺเสยฺยาถ โย ปน ภิกฺขุ
สฺมคฺคสฺส สงฺฆสฺส เภทาย ปรกฺกเมยฺย เภทนสํวตฺตนิกํ วา อธิกรณฺํ
สฺมาทาย ปคฺคยฺห ติฏฺฐเจยฺย โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย
มา आयสฺมา สฺมคฺคสฺส สงฺฆสฺส เภทาย ปรกฺกมิ เภทนสํวตฺตนิกํ

วา อธิกรณํ สมาทาย ปคฺคยฺห อฏฺฐาสิ สเมตฺยาสุมา สงฺเขน
สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมฺโมทฺมานโน อวิวทฺมานโน เอกุทฺเทโส ฬาสฺ
วิหฺรตีติ ฯ เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย
โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺตียิ สมฺนุภาสิตพฺโพ ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาย ฯ
ยวตฺตียญฺเจ สมฺนุภาสียมาโน ตํ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย อิจฺเจตํ กุสลํ
โน เจ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๕๕๖] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ สมคฺโค นาม สงฺโฆ สฺมานสฺวาสโก
สฺมานสฺมัย จิโต ฯ เกทาย ปฺรคฺคเมยฺยติ กถํ อิม
นानา อสฺสุ วินา อสฺสุ วคฺคา อสฺสุติ ปกฺขํ ปฺริเยสฺติ คณฺ
พฺนฺชฺติ ฯ เกทนสฺวตฺตนิกํ วา อธิกรณฺนฺติ อฏฺฐารสเกทกรวตฺตฺนฺนิ ฯ
สมาทายาติ อาทาย ฯ ปคฺคยฺหาติ ทีเปยฺย ฯ ติฏฺฐเจยฺยติ
นปฺปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย ฯ

[๕๕๗] โส ภิกฺขุติ โย โส สงฺฆเกทโก ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุหิติ
อญฺเณหิ ภิกฺขุหิ ฯ เย ปสฺสนฺติ ये สฺนฺนฺติ เตหิ วตฺตพฺโพ มา
อายสฺมา สมคฺคสฺส สงฺฆสฺส เกทาย ปฺรคฺคมิ เกทนสฺวตฺตนิกํ วา
อธิกรณํ สมาทาย ปคฺคยฺห อฏฺฐาสิ สเมตฺยาสุมา สงฺเขน สมคฺโค
หิ สงฺโฆ สมฺโมทฺมานโน อวิวทฺมานโน เอกุทฺเทโส ฬาสฺ วิหฺรตีติ ฯ
ทฺุติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ตฺติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ฯ สเจ ปฏฺินิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ
กุสลํ โน เจ ปฏฺินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ทฺุคฺคสฺส ฯ สุตฺวา น

วทนต์ อาปตติ ทุกกฐสฺส ฯ โส ภิกขุ สงฺฆมฺหณฺปี อากทฺตติว
วตฺตพฺโพ มา อายสฺมา สมกฺคสฺส สงฺฆสฺส เกทาย ปฺรกกฺมิ เกทน
ถํวตฺตนิกํ วา อธิกรณฺ์ สฺมาทาย ปฺคคฺยห อฏฺฐาสิ สฺเมตฺยสฺมา
สงฺเขน สฺมคฺโค หิ สงฺโฆ สฺมโฆทฺมาโน อวิวทฺมาโน เอกุทฺเทโส ผาสฺ
วิหฺรตีติ ฯ ทฺติยมฺปี วตฺตพฺโพ ตฺติยมฺปี วตฺตพฺโพ ฯ สเจ ปฺฏินิสฺสชฺชติ
อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ ปฺฏินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ทุกกฐสฺส ฯ

[๕๕๘] โส ภิกขุ สมนฺุภาสิตพฺโพ ฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว
สมนฺุภาสิตพฺโพ ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฺฏิพฺเลน สงฺโฆ ฉวาเปตพฺโพ
สุณฺาตุ เม ฆนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมกฺคสฺส สงฺฆสฺส
เกทาย ปฺรกกฺมฺติ ฯ โส ตํ วตฺถํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฯ ยทิ สงฺฆสฺส
ปฺตตฺกถลลํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมนฺุภาเสยฺย ตสฺส วตฺถสฺส
ปฺฏินิสฺสคฺกาย ฯ เอสา ฉตฺติ ฯ สุณฺาตุ เม ฆนฺเต สงฺโฆ อํยํ
อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมกฺคสฺส สงฺฆสฺส เกทาย ปฺรกกฺมฺติ ฯ โส ตํ
วตฺถํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมนฺุภาสติ ตสฺส
วตฺถสฺส ปฺฏินิสฺสคฺกาย ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
สมนฺุภาสฺนา ตสฺส วตฺถสฺส ปฺฏินิสฺสคฺกาย โส ตฺถนฺหสฺส ยสฺส
นภฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ ทฺติยมฺปี เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺติยมฺปี
เอตมฺตถํ วทามิ ฯ สุณฺาตุ เม ฆนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ
สมกฺคสฺส สงฺฆสฺส เกทาย ปฺรกกฺมฺติ ฯ โส ตํ วตฺถํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฯ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุ สมนฺุภาสติ ตสฺส วตฺถสฺส ปฺฏินิสฺสคฺกาย ฯ

ยสสายสมโต ขมติ อิตถนนามสส ภิกขุโน สมนุภาสนา ตสส
วตถุสส ปฏินิสสกุคาย โส ตถุหสส ยสส นกขมติ โส ภาเสยฺย ฯ
สมนุภฏฺโฐ สงฺเขน อิตถนนาโม ภิกขุ ตสส วตถุสส ปฏินิสสกุคาย ฯ
ขมติ สงฺฆสส ตสฺมา ตถุหี ฯ เอวเมตํ ฐารยามีติ ฯ

[๕๕๕] ฌตฺติยา ทุกุกฺกั ทฺวิหี กมฺมวจาหี ฤตฺถจฺจยา กมฺม-
วจาปริโยสฺยานเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสส ฯ สงฺฆาทีเสสํ อชฺฌา-
ปชฺชนตฺส ฌตฺติยา ทุกุกฺกั ทฺวิหี กมฺมวจาหี ฤตฺถจฺจยา ปฏฺธิป-
ปสฺสมภฺนติ ฯ สงฺฆาทีเสสโสติ ฯเปฯ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาทีเสสโสติ ฯ

[๖๐๐] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสลฺลณี นปฺปฏฺธินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสสส ฯ ฌมฺมกมฺเม เวมตีโก นปฺปฏฺธินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสสส ฯ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสลฺลณี นปฺปฏฺธินิสฺสชฺชติ
อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสส ฯ อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสลฺลณี อาปตฺติ
ทุกุกฺกสฺส ฯ อฌมฺมกมฺเม เวมตีโก อาปตฺติ ทุกุกฺกสฺส ฯ อฌมฺม-
กมฺเม อฌมฺมกมฺมสลฺลณี อาปตฺติ ทุกุกฺกสฺส ฯ

[๖๐๑] อนาปตฺติ อสมนุภาสนตฺสส ปฏฺธินิสฺสชฺชนตฺสส อุมฺมตฺต-
กสฺส ๑ อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ฯ

ทสมสงฺฆาทีเสสํ นิฏฺฐิตํ ฯ

#๑ อิติ ปรี ยูโรปียโปตฺถเกยว จิตฺตจิตฺตสส เวทนฏฺฐสฺสชาติ ทิสฺสติ ฯ

เอกาทสมสงฆาทีเสถ์

[๖๐๒] เตน สมเยน พุฑฺโธ ภควา ราชคเห วิหริตี เวพฺพเน
กลนฺทกนิวาเป ฯ เตน โข ปน สมเยน เทวทฺโต สงฺฆเภทาย
ปรุกฺกมติ จกฺกเภทาย ฯ ภิกฺขุ เอวมาหฺสู อธมฺมาที เทวทฺโต
อวินยวาที เทวทฺโต กถิํ หิ นาม เทวทฺโต สงฺฆเภทาย ปรุกฺกมิตฺตติ
จกฺกเภทายาตี ฯ เอวํ วุตฺเต โกกาลีโก กณฺโหมรคตีสฺสโก
ขณฺฑเทเวีย ปุตุโต สมุทฺททฺโต เต ภิกฺขุ เอตทโวจฺจ มา
อายสฺมนฺโต เอวํ อวจฺจตุถ ธมฺมาที เทวทฺโต วินยวาที เทวทฺโต
อมฺหากณฺจ เทวทฺโต ฉนฺทณฺจ รุจฺฉณฺจ อาทาย โวหริตี ชานาตี
โน ภาสตี อมฺหากมฺเปตี ขมตีตี ฯ ये ते ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ เต อฺชฺฉณฺยานตี ชียนตี วิปาเจนตี กถิํ หิ นาม ภิกฺขุ
เทวทฺตตฺสฺส สงฺฆเภทาย ปรุกฺกมฺนตฺสฺส อนฺวตฺตกา ภวิสฺสนตี วคฺค-
วาทกาตี ฯ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจตฺถुํ ฯ
อถ โข ภควา เอตสฺมี นินทาเน เอตสฺมี ปกรณฺเ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา
ภิกฺขุ ปฏฺิปปุจฺฉิ สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุ เทวทฺตตฺสฺส
สงฺฆเภทาย ปรุกฺกมฺนตฺสฺส อนฺวตฺตกา วคฺควาทกาตี ฯ สจฺจํ
ภควาตี ฯ วิครหิ พุฑฺโธ ภควา อนฺนฺจฺฉวิกิํ ภิกฺขเว เตสฺส
โมฆปฺริसानํ ฯเปฯ กถิํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสา
เทวทฺตตฺสฺส สงฺฆเภทาย ปรุกฺกมฺนตฺสฺส อนฺวตฺตกา ภวิสฺสนตี วคฺค-

วาทกา เนตฺติ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวฺจ
ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ ตสฺเสว โข ปน ภิกฺขุสฺส
ภิกฺขุ โหนฺติ อนุวตฺตกา วคฺควาทกา เอโก วา เทว วา ตโย
วา เต เอวํ วเทยฺยํ มา आयสฺมนฺโต เอตํ ภิกฺขุํ กิณฺจि อวฺจตุถ
ชฺมมวาทิ เจโส ภิกฺขุ วิชฺวาที เจโส ภิกฺขุ อมฺหากณฺเจโส
ภิกฺขุ จฺนฺทณฺจ รุจฺฉณฺจ อาทาย โวหฺรติ ชานาติ โน ภาสติ
อมฺหากมฺเปตฺตํ ชมตีติ ฯ เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เอวมสฺสุ วจฺนียา มา
 आयสฺมนฺโต เอวํ อวฺจตุถ น เจโส ภิกฺขุ ชฺมมวาทิ น เจโส
ภิกฺขุ วิชฺวาที มา आयสฺมนฺตานมฺปิ สงฺฆเกโท รุจฺฉิตฺถ สเมตา-
ยสฺมนฺตานํ สงฺฆเณ สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมฺโฆทมาโน อวิวทมาโน
เอกฺกทฺเทโส ภาสฺสุ วิหฺรตีติ ฯ เอวฺจ เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมานา
ตเถว ปคฺคณฺเหยฺยํ เต ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺติยํ สมนฺภาสิตฺตพฺพา
ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ฯ ยาวตฺติยณฺเจ สมนฺภาสิยมานา ตํ ปฏฺิ-
นิสฺสชฺเชยฺยํ อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺยํ สงฺฆาทิเสโสติ ฯ
[๖๐๑] ตสฺเสว โข ปนาติ ตสฺส สงฺฆเภทกสฺส ภิกฺขุโน ฯ
ภิกฺขุ โหนฺตีติ อณฺเณ ภิกฺขุ โหนฺติ ฯ อนุวตฺตกาติ ยํทฺธิจฺจโก
โหติ ยํชฺนฺติโก ยํรุจฺจโก เตปี ตํทฺธิจฺจกา โหนฺติ ตํชฺนฺติกา ตํรุจฺจกา ฯ
วคฺควาทกาติ ตสฺส วณฺณาย ปกฺขาย จิตฺตา โหนฺติ ฯ เอโก วา
เทว วา ตโย วาติ เอโก วา โหติ เทว วา ตโย วา เต
เอวํ วเทยฺยํ มา आयสฺมนฺโต เอตํ ภิกฺขุํ กิณฺจิ อวฺจตุถ ชฺมมวาทิ

เจโส ภิกขุ วินยวาทิ เจโส ภิกขุ อมหากณเจโส ภิกขุ ฉนุทณจ
รุจิจจ อาทาย โวหริ ชานาติ โน ภาสติ อมหากมเปติ ขมตีติ ฯ

[๖๐๔] เต ภิกขุติ เย เต อนฺวตฺตกา ภิกขุ ฯ ภิกขุหิตี
อณฺเณหิ ภิกขุหิ ฯ เย ปสฺสนฺติ เย สฺถนฺติ เตหิ วตฺตพฺพา มา
อายสฺมนฺโต เอวํ อวฺจตุถ น เจโส ภิกขุ ฌมฺวาทิ น เจโส
ภิกขุ วินยวาทิ มา อายสฺมนฺตานมฺปิ สงฺฆเกโท รุจฺจิตฺถ สเมตา-
ยสฺมนฺตานํ สงฺเขน สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมฺโมทมาโน อวิวทมาโน
เอกฺกทฺเทโส ภาสฺสู วิหริตีติ ฯ ทฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา ตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา ฯ
สเจ ปฏฺนิสฺสชฺชนฺติ อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ ปฏฺนิสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ
ทฺกฺกณฺตฺส ฯ สฺตุวา น วทฺนฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ เต
ภิกขุ สงฺฆมฺชฺฉมฺปิ อากทฺตฺติวา วตฺตพฺพา มา อายสฺมนฺโต เอวํ
อวฺจตุถ น เจโส ภิกขุ ฌมฺวาทิ น เจโส ภิกขุ วินยวาทิ มา
อายสฺมนฺตานมฺปิ สงฺฆเกโท รุจฺจิตฺถ สเมตฺตายสฺมนฺตานํ สงฺเขน
สมคฺโค หิ สงฺโฆ สมฺโมทมาโน อวิวทมาโน เอกฺกทฺเทโส ภาสฺสู
วิหริตีติ ฯ ทฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา ตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา ฯ สเจ ปฏฺนิสฺสชฺชนฺติ
อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ ปฏฺนิสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกณฺตฺส ฯ

[๖๐๕] เต ภิกขุ ภิกขุหิ สมนฺภาสิตพฺพา ฯ เอวณฺจ ปน
ภิกฺขเว สมนฺภาสิตพฺพา ฯ พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺพิเลน สงฺโฆ
ถาเปตพฺโพ สฺถนาตุ เม ฆนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม
จ ภิกขุ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สงฺฆเกทาย ปรกฺกมฺนตฺสส อนฺวตฺตกา

วคฺควาทกา ฯ เต ตํ วตฺถํ นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺติ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส
ปตฺตกฺลลํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามลฺจ อิตฺถนฺนามลฺจ ภิกฺขุ สมนฺุภาเสยฺย
ตสฺส วตฺถสฺส ปฺปฏินิสฺสคฺกาย ฯ เอสา ฅตฺติ ฯ สุฅนาตุ เม
ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม จ ภิกฺขุ อิตฺถนฺนามสฺส
ภิกฺขุโน สงฺฆเภทาย ปฺรกฺกมฺนตฺสฺส อฺนฺวตฺตกา วคฺควาทกา ฯ เต
ตํ วตฺถํ นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามลฺจ อิตฺถนฺนามลฺจ
ภิกฺขุ สมนฺุภาสฺติ ตสฺส วตฺถสฺส ปฺปฏินิสฺสคฺกาย ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ
อิตฺถนฺนามสฺส จ อิตฺถนฺนามสฺส จ ภิกฺขุโน สมนฺุภาสฺนา ตสฺส วตฺถสฺส
ปฺปฏินิสฺสคฺกาย โส ฅุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ
ทฺุติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯ
สุฅนาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิตฺถนฺนาโม จ อิตฺถนฺนาโม จ ภิกฺขุ
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สงฺฆเภทาย ปฺรกฺกมฺนตฺสฺส อฺนฺวตฺตกา วคฺค
วาทกา ฯ เต ตํ วตฺถํ นปฺปฏินิสฺสชฺชนฺติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามลฺจ
อิตฺถนฺนามลฺจ ภิกฺขุ สมนฺุภาสฺติ ตสฺส วตฺถสฺส ปฺปฏินิสฺสคฺกาย ฯ
ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส จ อิตฺถนฺนามสฺส จ ภิกฺขุโน
สมนฺุภาสฺนา ตสฺส วตฺถสฺส ปฺปฏินิสฺสคฺกาย โส ฅุณฺหสฺส ยสฺส
นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ สมนฺุภฺภูจฺา สงฺฆเณ อิตฺถนฺนาโม จ
อิตฺถนฺนาโม จ ภิกฺขุ ตสฺส วตฺถสฺส ปฺปฏินิสฺสคฺกาย ฯ ขมฺติ
สงฺฆสฺส ตสฺมา ฅุณฺหิ ฯ เอวเมตํ ฅารยามีติ ฯ

[๖๐๖] ฅตฺติยา ทฺุทฺกฺกฺ ฑฺุวีหิ กมฺมวาทฺหิ ฅลฺลจฺจยา กมฺม-

วาจาปริโยสานเ อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ สงฺฆาติเสสฺ อชฺฌา-
ปชฺชนฺตานํ ฌตฺติยา ทุกกฺกั ทุวิหิ กมฺมวาจาหิ ฌลฺลจฺจยา ปฏฺิ-
ปฺสฺสมฺภนฺติ ๑ เทว ตโย เอกโต สมนฺุภาสิตพฺพา ตตฺตฺตริ น สมนฺุ-
ภาสิตพฺพา ๑ สงฺฆาติเสโสติ ๑เป๑ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ ๑

[๖๐๗] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺลฺลเ นปฺปฏินีสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ฌมฺมกมฺเม เวมตฺิกา นปฺปฏินีสฺสชฺชนฺติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺลฺลเ นปฺปฏินีสฺสชฺชนฺติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺสฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺลฺลเ อาปตฺติ
ทุกกฺกสฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม เวมตฺิกา อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ๑ อฌมฺม-
กมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺลฺลเ อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส ๑

[๖๐๘] อนาปตฺติ อสมนฺุภาสนฺุตานํ ปฏฺิณีสฺสชฺชนฺตานํ อุมฺมตฺต-
กานํ ฌิตฺตจิตฺตานํ เวทนฺุฏฺานํ อาทิกมฺมิกานนฺติ ๑

เอกาทสมสงฺฆาติเสสฺ นินฺุจฺจิตํ ๑

ทวาทสมสงฆาทีเสถ์

[๖๐๕] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา โโกสมุพิยั วิหฺรติ โฆสิตา-
รามะ ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสุมา ฉนฺโน อนาจารย์
อาจารย์ ๑ ภิกฺขุ เอวม่าหฺสุ มา อาวุโส ฉนฺน เอวรूपิ อกาสิ
เนตฺติ กปฺปตีติ ๑ โส เอว วเทสิ ก็ นฺ โข นาม ตุมฺเห อาวุโส
มํ วตฺตพฺพิ มลฺลถ อหิ โข นาม ตุมฺเห วเทยฺยิ อมฺหากิ
พุฑุโธ อมฺหากิ ฌมฺโม อมฺหากิ อยฺยปฺตฺเตน ฌมฺโม อภิสฺมิโต
เสยฺยถาปี นาม มหาวาโต วายนฺโต ตินฺนกุจฺปณฺณสฺถุ ๑ เอกโต
อุสุสาเทยฺย ๒ เสยฺยถาปี วา ปน นที ปพฺพเตยฺยา สงฺขเสवालปณฺกั
เอกโต อุสุสาเทยฺย เอวมเว ตุมฺเห นานานามา นานาโคตฺตา
นानาขจฺจา นานากุลา ปพฺพชิตา เอกโต อุสุสาทิตา ๓ ก็ นฺ โข
นาม ตุมฺเห อาวุโส มํ วตฺตพฺพิ มลฺลถ อหิ โข นาม ตุมฺเห
วเทยฺยิ อมฺหากิ พุฑุโธ อมฺหากิ ฌมฺโม อมฺหากิ อยฺยปฺตฺเตน
ฌมฺโม อภิสฺมิโตติ ๑ เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺฉา สนฺตฺตฺจฺจา ลชฺชิน
กุจฺจจฺจา สิภฺขากามา เต อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ กถิ
หิ นาม อายสุมา ฉนฺโน ภิกฺขุหิ สหฌมฺมิกิ วุจฺจมาโน อตฺตानิ
อวจฺฉิยิ กริสฺสตีติ ๑ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถิ
อาโรเจสิ ๑ อถ โข ภควา เอตฺสฺมี นิทานเ เอตฺสฺมี ปกรเณ
#๑ ย. ม. ตินฺนกุจฺปณฺณสฺถุ ๑ ๒ อุสุสาเรยฺย ๑ ๓ ย. ม. อุสุสาริตา ๑

ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา อายสฺมุนฺตํ ฉนฺนํ ปฏิปุจฺจฺหิ สจฺจํ กิร
ตฺวํ ฉนฺนํ ภิกฺขุหิ สหฺมมิกํ วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวจนฺนํ กโรสฺสตี ๑
สจฺจํ ภควาติ ๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺจวีกํ โมฆปุริส
๑เป๑ อกรณฺนํ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมฆปุริส ภิกฺขุหิ สหฺมมิกํ
วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวจนฺนํ กโรสฺสตี เนตํ โมฆปุริส อปฺปสฺนฺนํ
วา ปสาทาย ๑เป๑ เหวลฺลจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยถ ภิกฺขุ ปเนว ทฺพพจชาติโก โหตี อุทฺทิสฺสปริยาปนฺเนสุ
สิกฺขาปเทสุ ภิกฺขุหิ สหฺมมิกํ วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวจนฺนํ กโรตีท
มา มํ อายสฺมุนฺโต กิณฺจิจิ อวฺจฺจตฺถ กฺลฺยาณํ วา ปาปํ วา
อหฺมปายสฺมุนฺเต น กิณฺจิจิ วกฺขามิ กฺลฺยาณํ วา ปาปํ วา
วิรมถายสฺมุนฺโต มม วจนายาติ ๑ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ เอวมสฺส
วจนฺนํ มา อายสฺมา อตฺตानํ อวจนฺนํ อกาสิ วจนฺนํเมว อายสฺมา
อตฺตानํ กโรตฺถ อายสฺมาปี ภิกฺขุ วเทตฺถ สหฺมมฺเมน ภิกฺขุปี
อายสฺมุนฺตํ วกฺขนฺติ สหฺมมฺเมน เอวํ สํวทฺธมา หิ ตสฺส ภควโต
ปริสา ยทิตฺถ อลฺลวมลฺลววจเนน อลฺลวมลฺลววฺฐจาปนฺนาติ ๑
เอหวลฺลจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน ตเถว ปคฺคเณหฺยฺย โส
ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ ยาวตฺตยํ สมนฺนภาสิตฺตํ โส ตสฺส ปฏฺฐินิสฺสคฺคาชฺช ยาว-
ตฺตยฺยเจ สมนฺนภาสียมาโน ตํ ปฏฺฐินิสฺสชฺชเษยฺย อิจฺเจตํ กุสลํ โน
เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชเษยฺย สงฺฆาติเสสฺสตี ๑

[๖๑๐] ภิกฺขุ ปเนว ทฺพพจชาติโก โหตีติ ทฺพพจ โหตี

โทวจสฺสกรณฺเหหิ ฌมเมหิ สมนฺนาคโต อภฺขโม อปฺปทกฺขิณฺคคาหิ
อนุสฺสานี ๑ อุทฺเทสปรียาปนฺเนสฺสุ สิกฺขาปเทสฺสุติ ปาติโมกฺขปรียา-
ปนฺเนสฺสุ สิกฺขาปเทสฺสุ ๑ ภิกฺขุหีติ อณฺเณหิ ภิกฺขุหิ ๑ สหฺรหมฺมิกํ
นาม ยํ ภควตา ปณฺณตฺตํ สิกฺขาปทํ เอตํ สหฺรหมฺมิกํ นาม ๑
เตน วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวจนียํ กโรติ มา มํ อายสฺมฺนโต
กิลฺยจิ อวฺจตุถ กฺลฺยาณํ วา ปาปํ วา อหฺมฺปายสฺมฺนเต น
กิลฺยจิ วกฺขามิ กฺลฺยาณํ วา ปาปํ วา วิรมถายสฺมฺนโต มม
วจนายาติ ๑

[๖๑๑] โส ภิกฺขุติ โย โส ทฺพพฺพชาติโก ภิกฺขุ ๑ ภิกฺขุหีติ
อณฺเณหิ ภิกฺขุหิ ๑ เย ปสฺสฺสนฺติ เย สฺสณฺนฺติ เตหิ วตฺตพฺโพ มา
อายสฺมา อตฺตानํ อวจนียํ อกาสิ วจนียเมว อายสฺมา อตฺตानํ
กโรตุ อายสฺมาปี ภิกฺขุ วเทตุ สหฺรหมฺเมน ภิกฺขุปี อายสฺมฺนตํ
วกฺขนฺติ สหฺรหมฺเมน เอวํ สํวทฺธมา หิ ตสฺส ภควโต ปรีสา ยทิตํ
อณฺณมณฺณวจนเนน อณฺณมณฺณวฺจฺจปเนนาติ ๑ ทฺตฺติยมฺปี วตฺตพฺโพ
ตฺตฺติยมฺปี วตฺตพฺโพ ๑ สเจ ปญฺนิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ
ปญฺนิสฺสชฺชติ อापตฺติ ทฺกฺกณฺนสฺส ๑ สฺตฺตฺวา น วทฺนฺติ อापตฺติ
ทฺกฺกณฺนสฺส ๑ โส ภิกฺขุ สงฺฆมมฺชฺฉมฺปี อากทฺตฺติตฺวา วตฺตพฺโพ มา
อายสฺมา อตฺตानํ อวจนียํ อกาสิ วจนียเมว อายสฺมา อตฺตानํ
กโรตุ อายสฺมาปี ภิกฺขุ วเทตุ สหฺรหมฺเมน ภิกฺขุปี อายสฺมฺนตํ
วกฺขนฺติ สหฺรหมฺเมน เอวํ สํวทฺธมา หิ ตสฺส ภควโต ปรีสา ยทิตํ

อณวมณฺหวจนน อณวมณฺหวฐาปนนาติ ฯ ทุติยมฺปิ วตฺตพฺโพ
ตติยมฺปิ วตฺตพฺโพ ฯ สเจ ปฏฺินิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ
ปฏฺินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส ฯ

[๖๑๒] โส ภิกฺขุ สมฺนุภาสิตพฺโพ ฯ เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว
สมฺนุภาสิตพฺโพ ฯ พุยฺตฺเตน ภิกฺขุณา พฏฺิพฺเพน สงฺโฆ ฉาเปตพฺโพ
สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหฺชมฺมิกํ
วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวฺจณฺียํ กโรติ ฯ โส ตํ วตฺถุํ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฯ
ยฺหิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺกถํ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ
สมฺนุภาเสยฺย ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ฯ เอสา ฅตฺติ ฯ
สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหฺชมฺมิกํ
วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวฺจณฺียํ กโรติ ฯ โส ตํ วตฺถุํ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฯ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สมฺนุภาสติ ตสฺส วตฺถุสฺส
ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ฯ ยสฺสายสฺมโต ชมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน
สมฺนุภาสฺนา ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคทาย โส ฅณฺฺหสฺส ยสฺส
นภฺชมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ ทุติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ
ตติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯ สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อํยํ
อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ สหฺชมฺมิกํ วุจฺจมาโน อตฺตानํ อวฺจณฺียํ
กโรติ ฯ โส ตํ วตฺถุํ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ ฯ สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ
สมฺนุภาสติ ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคทาย ฯ ยสฺมายสฺมโต ชมฺติ
อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สมฺนุภาสฺนา ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคทาย

โส คุณฺหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ สมนฺนุญฺโจ สงฺเขน
อิตฺตุนฺนาโม ภิกฺขุ ตสฺส วตฺตสฺส ปฺปฺนิสฺสคฺกาย ฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส
ตสฺมา ตฺตฺนํ ๑ เอวเมตํ ฐารยามีติ ๑

[๖๑๓] ฌตฺติยา ทฺกฺกํ ทุวิหิ กมฺมวาทฺหิ ฌตฺตจฺจยา
กมฺมวาทฺปรีโยสฺสเน อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ สงฺฆาติเสสํ อชฺฌา-
ปชฺชนตฺส ฌตฺติยา ทฺกฺกํ ทุวิหิ กมฺมวาทฺหิ ฌตฺตจฺจยา ปฺปฺนิ-
ปตฺสสมฺภนฺติ ๑ สงฺฆาติเสโสติ ๑เปฯ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ ๑

[๖๑๔] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ นปฺปฺปฺนิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺส ๑ ฌมฺมกมฺเม เวมฺติโก นปฺปฺปฺนิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
สงฺฆาติเสสฺส ๑ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ นปฺปฺปฺนิสฺสชฺชติ
อาปตฺติ สงฺฆาติเสสฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ อาปตฺติ
ทฺกฺกนฺตฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม เวมฺติโก อาปตฺติ ทฺกฺกนฺตฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม
อฌมฺมกมฺมสฺสณฺณิ อาปตฺติ ทฺกฺกนฺตฺส ๑

[๖๑๕] อนาปตฺติ อสมนฺนุภาสฺนตฺส ปฺปฺนิสฺสชฺชนตฺส อุมฺมตฺต-
กสฺส อาทิกมฺมิกสฺสชาติ ๑

ทฺวาทสมสงฺฆาติเสสํ นิฏฺฐิตํ ๑

เตรสมสงฆาทีเสถ์

[๖๑๖] เตน สมเยน พุฑุโธ ภควา สาวตถึยิ วิหริติ เขตวเน
อนาถปีณฺฑิกิสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อสฺสชึปนฺนพฺพสุกา
นาม กิฏฺฐาคิริสฺมึ อวาสิกา โหนฺติ อลฺลชฺชินฺ โปปฺภิกฺขุ ๑ เต เหวรูป
อนาจาริ อารฺจนฺติ มาลาจฺจํ โรเปนฺติปิ โรปาเปนฺติปิ สึญฺจนฺติปิ
สึญฺจาเปนฺติปิ โอจึนฺนฺติปิ โอจึนาเปนฺติปิ คนฺเถนฺติปิ คนฺธาเปนฺติปิ
เอกโถวณฺฎิกฺกมาลํ กโรนฺติปิ การาเปนฺติปิ อุกโถวณฺฎิกฺกมาลํ กโรนฺติปิ
การาเปนฺติปิ มณฺชริกํ กโรนฺติปิ การาเปนฺติปิ วิชฺฐติกํ กโรนฺติปิ
การาเปนฺติปิ วฏฺฐกํ กโรนฺติปิ การาเปนฺติปิ อาเวฬุ กโรนฺติปิ การา-
เปนฺติปิ อฺรจฺจทํ กโรนฺติปิ การาเปนฺติปิ ๑ เต กุสิตฺถึนํ กุสิตฺถึตานํ
กุสิทฺถึมาริگانํ กุสิทฺถึหานํ กุสิทฺถึสาณํ เอกโถวณฺฎิกฺกมาลํ หรฺนฺติปิ
หฺราเปนฺติปิ อุกโถวณฺฎิกฺกมาลํ หรฺนฺติปิ หฺราเปนฺติปิ มณฺชาริ กํ
หฺรฺนฺติปิ หฺราเปนฺติปิ วิชฺฐติกํ หรฺนฺติปิ หฺราเปนฺติปิ วฏฺฐกํ หรฺนฺติปิ
หฺราเปนฺติปิ อาเวฬุ หรฺนฺติปิ หฺราเปนฺติปิ อฺรจฺจทํ หรฺนฺติปิ หฺรา-
เปนฺติปิ ๑ เต กุสิตฺถึหิ กุสิตฺถึทาหิ กุสิทฺถึมาริหิ กุสิทฺถึหาหิ กุสิทฺถึสาหิ
สทฺฐึ เอกภาชนฺปิ ภูณฺชนฺติ เอกถาลเกปิ ปิวฺนฺติ เอกาสเนปิ นิสึทฺนฺติ
เอกมณฺเจปิ ตฺวณฺฎฺนฺติ เอกคฺถรณฺปิ ตฺวณฺฎฺนฺติ เอกปาฐรณฺปิ
ตฺวณฺฎฺนฺติ เอกคฺถรณฺปาฐรณฺปิ ตฺวณฺฎฺนฺติ วิกาเลปิ ภูณฺชนฺติ
มชฺชปี ปิวฺนฺติ มาลาคนฺธวิเลปนํปี ธาเรณฺติ นจฺจนฺติปิ คายนฺติปิ

วาเทนฺตยาปี ลาเสนฺตยาปี นจฺจนฺตยาปี นจฺจนฺต นจฺจนฺตยาปี คายนฺต
นจฺจนฺตยาปี วาเทนฺต นจฺจนฺตยาปี ลาเสนฺต คายนฺตยาปี นจฺจนฺต
คายนฺตยาปี คายนฺต คายนฺตยาปี วาเทนฺต คายนฺตยาปี ลาเสนฺต
วาเทนฺตยาปี นจฺจนฺต วาเทนฺตยาปี คายนฺต วาเทนฺตยาปี วาเทนฺต
วาเทนฺตยาปี ลาเสนฺต ลาเสนฺตยาปี นจฺจนฺต ลาเสนฺตยาปี คายนฺต
ลาเสนฺตยาปี วาเทนฺต ลาเสนฺตยาปี ลาเสนฺต อฏฺฐปเทปี กิพฺนฺต
ทสฺปเทปี กิพฺนฺต อากาเสปี กิพฺนฺต ปรีหารปเถปี กิพฺนฺต สนฺติกายปี
กิพฺนฺต ขลิกายปี กิพฺนฺต ฌฎฺฎิกายปี ๑ กิพฺนฺต สลากหตฺถเณปี กิพฺนฺต
อกุเขนปี กิพฺนฺต ปงฺกจีเรนปี ๒ กิพฺนฺต วงฺกเณปี กิพฺนฺต โมกฺขจิกายปี
กิพฺนฺต จิงฺกุลเณปี กิพฺนฺต ปตฺตทาพฺหเณปี กิพฺนฺต รตเณปี กิพฺนฺต
ธนฺนเณปี กิพฺนฺต อกฺขริกายปี กิพฺนฺต มเนสิกายปี กิพฺนฺต ยถาวชฺเชนปี
กิพฺนฺต หตฺถิสฺสมิปี สิกฺขนฺต อสฺสสฺสมิปี สิกฺขนฺต รตฺสมิปี สิกฺขนฺต
ธนฺนสฺสมิปี สิกฺขนฺต ธรฺสฺสมิปี สิกฺขนฺต หตฺถิสฺสปี ปุโรโต ชาวนฺต
อสฺสสฺสปี ปุโรโต ชาวนฺต รตฺสฺสปี ปุโรโต ชาวนฺต ชาวนฺตปี
อาชาวนฺตปี อุสฺเสเพหฺนฺตปี อปฺโผเณฺนฺตปี ๓ นิพฺพุตฺตนาปี มุฏฺฐิหิปี
ยฺยฺยฺย เณฺนฺตปี สงฺฆาญฺญิ ปตฺถริตฺวา นจฺจนฺต ๔ เอวํ วาเทนฺต ๕
อิธ ภคินี นจฺจสฺสูติ นลาญฺญิปี เทนฺต วิวิธมฺปี อนาจารํ อจารนฺต ๑

[๖๑๗] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร ภิกฺขุ กาสีสุ วสฺสํ วุตฺโต
#๑ ยฺ. ม. รา. ฌฎฺฎิเณปี ๑ ๒ ยฺ. ม. ปงฺกจีเรนปี ๑
#๓ ยฺ. อปฺโปเรณฺตปี ๑ ๔ ยฺ. นจฺจก็ ๑ ๕ ยฺ. ม. รา. วาเทนฺต ๑

สาวตุถึ คจฺจนฺโต ภควนฺตํ ทสฺสนาย เยน กิฏฺฐาคิริ ตทวสฺริ ฯ
อถโข โส ภิกฺขุ ปุพฺพณฺหสมยํ นีวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย กิฏฺฐาคิริ
ปิณฺฑทาย ปาวีสึ ปาสาทิเกน อภิกฺกนฺเตน ปฏิกฺกนฺเตน อาโลกิเตน
วิโลกิเตน สมฺมิชฺชิตฺเตน ปสฺสริเตน โอกฺขิตฺตจกฺขุ อิริยาปถสมฺปนฺโน ฯ
มนุสฺสตา ตํ ภิกฺขุํ ปสฺสิตฺวา เอวมาหํสุ กฺวามํ อพลพลโ วิย
มนุทมนฺโท วิย ภากฺกุกฺกภากฺกุกฺโก วิย โก อิมสฺส อุปคตสฺส
ปิณฺฑทํปิ ทสฺสตี อมฺหากํ ปน อຍฺยา อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกา สณฺหา
สชฺฉิลา สุขสมฺภာสา มหิตฺตปุพฺพงฺกมา เอหิสฺวาคตฺวาทีโน อพฺภากฺกุกฺกา
อฺตุตฺตานมฺฆา ปุพฺพภาสีโน เตสํ โข นาม ปิณฺฑโท ทาทพฺโพติ ฯ
อทฺทสา โข อฉฺฉตโร อุปาสโก ตํ ภิกฺขุํ กิฏฺฐาคิริสฺมี ปิณฺฑทาย
จฺรณฺตํ ทิสฺวาน เยน โส ภิกฺขุ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตํ
ภิกฺขุํ อภิวาทตฺวา เอตทโวจ อปี ฆนฺเต ปิณฺฑโท ลพฺภตีติ ฯ น
โฆ อวฺวโส ปิณฺฑโท ลพฺภตีติ ฯ เอหิ ฆนฺเต ฆริ คมฺิสฺสามาติ ฯ
อถโข โส อุปาสโก ตํ ภิกฺขุํ ฆริ เนตฺวา โภเชตฺวา เอตทโวจ
กหํ ฆนฺเต อຍฺโย คมฺิสฺสตีติ ฯ สาวตุถึ โฆ อหํ อวฺวโส คมฺิสฺสามี
ภควนฺตํ ทสฺสนายาติ ฯ เตนหิ ฆนฺเต มม วจฺเนน ภควโต ปาท
สิรฺสา วนฺท เอวณฺจ วเทหิ ทฺฐุโจ ฆนฺเต กิฏฺฐาคิริสฺมี อวฺวาโส
อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกา นาม กิฏฺฐาคิริสฺมี อวฺวาสิกา อลฺหฺชินโน ปาปภิกฺขุ
เต เอวรूपํ อนาจารํ อจฺรณฺติ มาลาจฺจํ โรเปนฺติปิ โรปาเปนฺติปิ
สฺลิยจฺนฺติปิ สฺลิยจาเปนฺติปิ โอจฺฉินฺนฺติปิ โอจฺฉินาเปนฺติปิ คนฺถเนนฺติปิ

คณฺธาเปนฺติปิ เอกโตวณฺณิกมालํ กโรนฺติปิ การาเปนฺติปิ อุกโต-
วณฺณิกมालํ กโรนฺติปิ การาเปนฺติปิ ฯเปฯ วิวิธมฺปิ อนาคติ
อนาคติ เยปี เต ฆนฺเต มนุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อเหตุํ ปสนฺนา
เตปี เอตฺรหิ อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา ยานีปี ตานี สงฺฆสฺส ปุพฺเพ
ทานปฺตานี ตานีปี เอตฺรหิ อฺปจฺฉินฺนํ นานี ริณฺจฺฉนฺติ เปสฺตา ภิกฺขุ
นิวสฺนฺติ ปาปภิกฺขุ สาธุ ฆนฺเต ภควา กิณฺณาคีรี ภิกฺขุ ปหิณฺเนยฺย
ยถายํ กิณฺณาคีรีสมิ อวาวโส สณฺจฺเหยฺยติ ฯ เอวมาวุโสติ โข
โส ภิกฺขุ ตสฺส อฺปาสกสฺส ปฏฺฐิสฺสตุวา ๑ เยน สวาคฺคิ เตน
ปกฺกามิ อนุปุพฺเพน เยน สวาคฺคิ เขตฺวานํ อนาคติปิณฺฑิติกสฺส
อาราโม เยน ภควา เตนฺอุปสงฺกมิ อฺปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ
อภิวาทิตฺวา เอกมฺนตํ นิสีทิ ฯ

[๖๑๘] อจฺฉินฺณํ โข ปเนตํ พุทฺธานํ ภควนฺตานํ อากนฺตุเกหิ
ภิกฺขุหิ สทฺธี ปฏฺฐิสฺสมโหมทิตฺตุํ ฯ อถ โข ภควา ตํ ภิกฺขุํ เอตทโวจ
กจฺฉิ ภิกฺขุํ ขมนียํ กจฺฉิ ยานียํ กจฺฉิ อฺปฺปกิลมฺเถน อทฺธานํ
อากโต กฺโต จ ตฺวํ ภิกฺขุํ อากจฺฉนฺตีติ ฯ ขมนียํ ภควา ยานียํ
ภควา อฺปฺปกิลมฺเถน จาหิ ฆนฺเต อทฺธานํ อากโต อิธํ ฆนฺเต
กาสิสฺสุ วสฺสํ วุคฺคโถ สวาคฺคิ อากจฺฉนฺโต ภควนฺตํ ทสฺสนาย เยน
กิณฺณาคีรี ตทวสฺรี อถขฺวาหิ ฆนฺเต ปุพฺพณฺนสมฺมํ นีวาเสตฺวา
ปตฺตจิวรมาทาย กิณฺณาคีรี ปิณฺฑาทาย ปาวีสี อทฺทสา โข มํ ฆนฺเต
#๑ อิตฺ ปรี ฺยุโรปียโปตฺถเก อฏฺฐายาสนาติ ทิสฺสติ ฯ

อณฺดโร อุปาสโก กิฏฺฐาคิริสฺมี ปิณฺฑทาย จรฺนุตฺติ ทิสฺวาน เยนหิ
เตนุปลสงฺกมฺมิ อุปลสงฺกมิตฺวา มํ อภิวัตฺเตวา เอตทโวจ อปี ฆนฺเต
ปิณฺฑโท ลพฺพตฺติ น โข อวาโส ปิณฺฑโท ลพฺพตฺติ เอหิ ฆนฺเต
ฆรํ คมิตฺสามาติ อถโข ฆนฺเต โส อุปาสโก มํ ฆรํ เนตฺวา
โกเชตฺวา เอตทโวจ กหิ ฆนฺเต อโย คมิตฺสตฺติ สวตฺถึ โข
อหิ อวาโส คมิตฺสามาติ ฆควนฺตํ ทสฺสนายาติ เตนหิ ฆนฺเต มม
วจนฺเนน ฆควโต ปาเท สิริสา วนฺท เหวลฺลจ วเทหิ ทุฏฺฐโจ ฆนฺเต
กิฏฺฐาคิริสฺมี อวาโส อสฺสชฺชิปนฺนพฺพสุกา นาม กิฏฺฐาคิริสฺมี อวาสิกกา
อลชฺชิโน ปาปภิกฺขุ เต เหวรฺรูปิ อนาจาริ อจรฺนติ มาลาวจฺฉิ
โรเปนฺติปิ โรปาเปนฺติปิ สิลฺลจฺฉนฺติปิ สิลฺลจฺฉาเปนฺติปิ ฯเปฯ วิวิธมฺปิ
อนาจาริ อจรฺนติ เขปี เต ฆนฺเต มนฺนุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อเหตุ
ปสนฺนา เตปี เอตฺรหิ อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา ยานิปี ตานิ สงฺฆสฺส
ปุพฺเพ ทานปฺถานิ ตานิปี เอตฺรหิ อฺปจฺฉินฺนทานิ ริณฺจฺฉนฺติ เปสฺลา
ภิกฺขุ นิสฺสนฺติ ปาปภิกฺขุ สาธุ ฆนฺเต ฆควา กิฏฺฐาคิริ ภิกฺขุ
ปหิณฺเอยฺย ยถา ยถา กิฏฺฐาคิริสฺมี อวาโส สนฺนุสฺเสยฺยยาติ ตโต อหิ
ฆควา อากจฺฉามิตฺติ ฯ

[๖๑๕] อถโข ฆควา เอตฺสฺมี นินฺทาเน เอตฺสฺมี ปกรณฺเ ภิกฺขุสงฺฆมฺ
สนฺนิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺฐิจฺฉนฺติ สจฺฉิ กิร ภิกฺขเว อสฺสชฺชิปนฺนพฺพสุกา
นาม กิฏฺฐาคิริสฺมี อวาสิกกา อลชฺชิโน ปาปภิกฺขุ เต เหวรฺรูปิ
อนาจาริ อจรฺนติ มาลาวจฺฉิ โรเปนฺติปิ โรปาเปนฺติปิ สิลฺลจฺฉนฺติปิ

สัจจาเปฺนฺตปิ โฉจินฺนตปิ โฉจินาเปฺนฺตปิ คณฺเณตปิ คณฺถาเปฺนฺตปิ
เอกโตะวณฺฏิกมฺลํ กโรนฺตปิ การาเปฺนฺตปิ อุภโตะวณฺฏิกมฺลํ กโรนฺตปิ
การาเปฺนฺตปิ มณฺชริกํ กโรนฺตปิ การาเปฺนฺตปิ วิฐติกํ กโรนฺตปิ
การาเปฺนฺตปิ วฏฺฐกํ กโรนฺตปิ การาเปฺนฺตปิ อาเวฬุํ กโรนฺตปิ
การาเปฺนฺตปิ อฺรจฺจทํ กโรนฺตปิ การาเปฺนฺตปิ ฯเปฯ วิวิธมฺปิ อนาจาริ
อาจรนฺติ เยปิ เต ๑ มนฺุสฺสา ปุพฺเพ สทฺธา อเหตุํ ปสนฺนา เตปิ เอตฺรหิ
อสฺสทฺธา อปฺปสนฺนา ยานิปี ตานิ สงฺฆสฺส ปุพฺเพ ทานปถานิ ตานิปี
เอตฺรหิ อฺปจฺฉินฺนทานิ ริณฺจนฺติ เปสฺสา ภิกฺขุ นีวสนฺติ ปาปภิกฺขุติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจจฺจวิกํ ภิกฺขเว เตสํ
โมฆปฺริสํ ๒เปฯ กถํ หิ นาม เต ภิกฺขเว โมฆปฺริสํ เอวฺรูปํ
อนาจาริ อจาริสฺสฺนตฺติ มาลาวจฺฉํ โรเปสฺสฺนตฺติ โรปาเปสฺสฺนตฺติ
สัจฺจิสฺสฺนตฺติ สัจฺจาเปสฺสฺนตฺติ โฉจินิสฺสฺนตฺติ โฉจินาเปสฺสฺนตฺติ
คณฺธิสฺสฺนตฺติ คณฺถาเปสฺสฺนตฺติ เอกโตะวณฺฏิกมฺลํ กริสฺสฺนตฺติ การา-
เปสฺสฺนตฺติ อุภโตะวณฺฏิกมฺลํ กริสฺสฺนตฺติ การาเปสฺสฺนตฺติ มณฺชริกํ
กริสฺสฺนตฺติ การาเปสฺสฺนตฺติ วิฐติกํ กริสฺสฺนตฺติ การาเปสฺสฺนตฺติ วฏฺฐกํ
กริสฺสฺนตฺติ การาเปสฺสฺนตฺติ อาเวฬุํ กริสฺสฺนตฺติ การาเปสฺสฺนตฺติ
อฺรจฺจทํ กริสฺสฺนตฺติ การาเปสฺสฺนตฺติ เต กุลิตฺถินํ กุลชีตํ กุลกูมารินํ
กุลสุณฺหานํ กุลทาสินํ เอกโตะวณฺฏิกมฺลํ หริสฺสฺนตฺติ หราเปสฺสฺนตฺติ
อุภโตะวณฺฏิกมฺลํ หริสฺสฺนตฺติ หราเปสฺสฺนตฺติ มณฺชริกํ หริสฺสฺนตฺติ
#๑ อิติ ปรี ๒. ม. รา. โปตุถเกสุ ภิกฺขเวติ ปาโจ ปญฺญาตฺติ ฯ

หฺราเปสฺสนฺตฺปิ วิฐฺติกํ หฺริสฺสนฺตฺปิ หฺราเปสฺสนฺตฺปิ วกฺกํ หฺริสฺสนฺตฺปิ
หฺราเปสฺสนฺตฺปิ อาเวฬฺ หฺริสฺสนฺตฺปิ หฺราเปสฺสนฺตฺปิ อฺรจฺจทํ หฺริส-
สนฺตฺปิ หฺราเปสฺสนฺตฺปิ เต กฺลิตฺตฺถิหิ กฺลิตฺตฺธาหิ กฺลิตฺตฺมารีหิ กฺลิตฺตฺนฺหาหิ
กฺลิตฺตฺสํหิ สทฺธิ อฺกฺภาชนฺปิ กฺลฺยฺชิสฺสนฺตฺ อฺกฺถาลกฺเปปี ปีวิสฺสนฺตฺ
อฺกาสนฺปิ นิสํหิสฺสนฺตฺ อฺกมฺลเจปี ตฺวณฺณฺสฺสนฺตฺ อฺกตฺถรณฺปิ
ตฺวณฺณฺสฺสนฺตฺ อฺกปาวฺรณฺปิ ตฺวณฺณฺสฺสนฺตฺ อฺกตฺถรณฺปาวฺรณฺปิ
ตฺวณฺณฺสฺสนฺตฺ วิกาเลปี กฺลฺยฺชิสฺสนฺตฺ มชฺชฺปี ปีวิสฺสนฺตฺ มาลา-
คณฺชฺวิเลปนฺปี ชาเรสฺสนฺตฺ นจฺจิสฺสนฺตฺปี คายิสฺสนฺตฺปี วาเทสฺสนฺตฺปี
ลาเสสฺสนฺตฺปี นจฺจนฺตฺยาปี นจฺจิสฺสนฺตฺ นจฺจนฺตฺยาปี คายิสฺสนฺตฺ
นจฺจนฺตฺยาปี วาเทสฺสนฺตฺ นจฺจนฺตฺยาปี ลาเสสฺสนฺตฺ คายนฺตฺยาปี
นจฺจิสฺสนฺตฺ คายนฺตฺยาปี คายิสฺสนฺตฺ คายนฺตฺยาปี วาเทสฺสนฺตฺ คายนฺตฺยาปี
ลาเสสฺสนฺตฺ วาเทนฺตฺยาปี นจฺจิสฺสนฺตฺ วาเทนฺตฺยาปี คายิสฺสนฺตฺ
วาเทนฺตฺยาปี วาเทสฺสนฺตฺ วาเทนฺตฺยาปี ลาเสสฺสนฺตฺ ลาเสนฺตฺยาปี
นจฺจิสฺสนฺตฺ ลาเสนฺตฺยาปี คายิสฺสนฺตฺ ลาเสนฺตฺยาปี วาเทสฺสนฺตฺ
ลาเสนฺตฺยาปี ลาเสสฺสนฺตฺ อฺกฺจฺปเทปี กิฬิสฺสนฺตฺ ทสฺปเทปี กิฬิสฺสนฺตฺ
อากาสฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ ปฺริหารปฺเลปี กิฬิสฺสนฺตฺ สนฺตฺกายปี กิฬิสฺสนฺตฺ
ขลิกายปี กิฬิสฺสนฺตฺ ฆณฺณิกายปี กิฬิสฺสนฺตฺ สลากหฺตฺถนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ
อฺกฺเขนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ ปงฺกจฺเรนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ วงฺกเกนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ
โมกฺขจิกายปี กิฬิสฺสนฺตฺ จิงฺกุลเกนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ ปตฺตาพฺหเกนฺปี
กิฬิสฺสนฺตฺ รกฺเกนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ ฐนฺเกนฺปี กิฬิสฺสนฺตฺ อฺกฺขริกายปี

กีฬิสฺสนฺติ มนสฺสกายปิ กีฬิสฺสนฺติ ขถาวชฺเชนปิ กีฬิสฺสนฺติ หตฺถิสฺสมิมฺปิ
สฺกฺขิสฺสนฺติ อสฺสสมิมฺปิ สฺกฺขิสฺสนฺติ รตฺถสมิมฺปิ สฺกฺขิสฺสนฺติ ธนฺสมิมฺปิ
สฺกฺขิสฺสนฺติ ทรฺสมิมฺปิ สฺกฺขิสฺสนฺติ หตฺถิสฺสปี ปุโรโต ชาวิสฺสนฺติ
อสฺสสฺสปี ปุโรโต ชาวิสฺสนฺติ รตฺถสฺสปี ปุโรโต ชาวิสฺสนฺติ ชาวิสฺสนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อาชาวิสฺสนฺต
มุกฺขิสฺสปี ยฺชฺชิสฺสนฺติ รุจฺจมชฺเชนปิ สงฺฆาญฺญี ปตฺถธฺรฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
วกฺขณฺต
อจฺจิสฺสนฺติ เนตฺติ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสฺสาทาย ฯเปฯ
อณฺณตฺต

[๖๒๐] อถ โข ภควา อสฺสชฺชฺปนฺนพฺพสุเก ภิกฺขุ อเนกปริยาเยน
วฺกฺรหฺต
ตฺต
ปพฺพชานฺนียกมฺมํ กโรธ ตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
กถํ มยฺ ภนฺเต อสฺสชฺชฺปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาภิสฺสมา
ปพฺพชานฺนียกมฺมํ กโรม จณฺหา เต ภิกฺขุ ผรุสฺสตี ฯ เตเนหิ ตฺตฺตฺต
พฺพเกหิ ภิกฺขุหิ สทฺธิ คจฺจนฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
โฆ สทฺธิปฺปตฺต-
โฆคฺค

[๖๒๑] เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว กาทพฺพํ ฯ ปจฺมํ อสฺสชฺชฺปนฺนพฺพสุกา
ภิกฺขุ โจเทตพฺพา โจเทตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
#๑ ย. อปฺปโปลิสฺสนฺติ ฯ

โรเปตพฺพา อาปตฺตี โรเปตฺวา พฺยตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺิพฺเลน สงฺโฆ
ฉาเปตพฺโพนฺ สฺมาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิมเ อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ
กฺลทฺสุกา ปาปสฺมาจารา ฯ อิมลฺล ปาปกา สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว
สุยฺยนฺติ จ กฺลฺลนํ จ อิมหิ ทฺฐจฺานํ ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ ฯ
ยฺทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ สงฺโฆ อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาคิริสฺมา
ปพฺพาชนฺนียกมฺมํ กเรยฺย นาสฺสชฺปนฺนพฺพสุเกหิ ๑ ภิกฺขุหิ กิฏฺฐาคิริสฺมี
วตฺถพฺพนฺติ ฯ เอสา ฉตฺติ ฯ สฺมาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ อิมเ
อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกา ภิกฺขุ กฺลทฺสุกา ปาปสฺมาจารา ฯ อิมลฺล ปาปกา
สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ กฺลฺลนํ จ อิมหิ ทฺฐจฺานํ
ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ ฯ สงฺโฆ อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ
กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนฺนียกมฺมํ กโรติ นาสฺสชฺปนฺนพฺพสุเกหิ ภิกฺขุหิ
กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ ฯ ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกานํ
ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนฺนียกมฺมสฺส กรณํ นาสฺสชฺปนฺนพฺพสุเกหิ
ภิกฺขุหิ กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ โส ตฺถหฺสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส
ภาเสยฺย ฯ ทฺติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺติยมฺปิ เอตมฺตถํ
วทามิ ฯ สฺมาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ โส ภาเสยฺย ฯ กถํ
สงฺเขน อสฺสชฺปนฺนพฺพสุกานํ ภิกฺขุณํ กิฏฺฐาคิริสฺมา ปพฺพาชนฺนียกมฺมํ
นาสฺสชฺปนฺนพฺพสุเกหิ ภิกฺขุหิ กิฏฺฐาคิริสฺมี วตฺถพฺพนฺติ ฯ ขมฺติ สงฺฆสฺส
ตสฺมา ตฺถนฺหิ ฯ เอวเมตํ ฐารยามีติ ฯ
#๑ เขภฺยเยน ปทจฺเฉโท กโต ฯ

๑เป๑ เอวณจ ปน ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยาถ ภิกขุ
ปเนว อณฺเฏตริ คามํ วา นิคมํ วา อุปนิสฺสาย วิหฺรติ กุลทฺฐโก
ปาปสมาจาโร ๑ ตสฺส โข ปาปกา สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว
สุยฺยนฺติ จ กุลานิ จ เตน ทฺฐจฺานิ ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ ๑
โส ภิกขุ ภิกขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย อายสฺมา โข กุลทฺฐโก
ปาปสมาจาโร อายสฺมโต โข ปาปกา สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว
สุยฺยนฺติ จ กุลานิ จายสฺมตา ทฺฐจฺานิ ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ
จ ปกฺกมตฺตายสฺมา อิมฺมหา อาวสา อลนฺเต อธิ วาเสนาติ ๑
เอวณจ โส ภิกขุ ภิกขุหิ วุจฺจมาโน เต ภิกขุ เอวํ วทฺเขย
ฉนฺทคามิโน จ ภิกขุ โทสคามิโน จ ภิกขุ โมหคามิโน จ ภิกขุ
ภยคามิโน จ ภิกขุ ตาทิสิกาย อาปตฺติยา เอกจฺจํ ปพฺพาเชนฺติ
เอกจฺจํ น ปพฺพาเชนฺตฺติ ๑ โส ภิกขุ ภิกขุหิ เอวมสฺส วจฺนีโย
มา อายสฺมา เอวํ อวจ น จ ภิกขุ ฉนฺทคามิโน น จ ภิกขุ
โทสคามิโน น จ ภิกขุ โมหคามิโน น จ ภิกขุ ภยคามิโน
อายสฺมา โข กุลทฺฐโก ปาปสมาจาโร อายสฺมโต โข ปาปกา
สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ กุลานิ จายสฺมตา ทฺฐจฺานิ
ทิสฺสนฺติ เจว สุยฺยนฺติ จ ปกฺกมตฺตายสฺมา อิมฺมหา อาวสา
อลนฺเต อธิ วาเสนาติ ๑ เอวณจ โส ภิกขุ ภิกขุหิ วุจฺจมาโน
ตเถว ปคฺคณฺเฑหฺย โส ภิกขุ ภิกขุหิ ยาวตฺติยํ สมนฺนภาสิตพฺโพ
ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺกาย ๑ ยาวตฺติยญฺเจ สมนฺนภาสียมาโน ตํ ปฏฺิ-

นิสฺสชฺเชยฺย อิจฺเจตํ กุสลํ โน เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺเชยฺย สงฺฆาติเสโสติ ฯ

[๖๒๔] ภิกฺขุ ปเนว อณฺตรํ คามํ วา นิคมํ วาติ คาโมปี
นิคโมปี นครํปี คาโม เจว นิคโม จ ฯ อุปนิสฺสาย วิหฺรตีติ
ตตฺถ ปฏฺฐิทฺธา โหนฺติ จีวรปฺปญฺชปาตเสนาสนกิลานปจฺจยเกสชฺช-
ปริกฺขาราทํ กุลํ นาม จตฺตารี กุลานิ ขตฺตียกุลํ พุราหุมนกุลํ
เวสฺสกุลํ สุทฺทกุลํ ฯ กุลทฺฐโกติ กุลานิ ทฺฐเตติ ปุปฺเพน วา
ผลฺเลน วา จุณฺเณน วา มตฺติกาย วา ทนฺตกฺกุเจน วา เวพฺพนา ๑
วา เวชฺชิกาย วา ชงฺฆมเปสนิเกน วา ฯ ปาปสฺมาจาโรติ มาลาวจฺฉํ
โรเปติปี โรปาเปติปี สิญฺจติปี สิญฺจาเปติปี โอจฺฉนาติปี โอจฺฉนาเปติปี
คนฺเถติปี คนฺธาเปติปี ฯ

[๖๒๕] ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จาติ เย สมฺมุขาทฺเต ปสฺสนฺติ
เย ติโรกฺขา เต สฺนฺนฺติ ฯ กุลานิ จ เตน ทฺฐจฺฉานินฺติ ปุพฺเพ
สทฺธา หุตฺวา ตํ อากมฺม อสฺสทฺธา โหนฺติ ปสฺสนฺนา หุตฺวา
อปฺปสฺสนฺนา โหนฺติ ฯ ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จาติ เย สมฺมุขาทฺเต
ปสฺสนฺติเย ติโรกฺขา เต สฺนฺนฺติ ฯ

[๖๒๖] โส ภิกฺขุติ โย โส กุลทฺฐโก ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุหิติ
อณฺเณหิ ภิกฺขุหิ ฯ เย ปสฺสนฺติ เย สฺนฺนฺติ เตหิ วตฺตพฺโพ
อายสฺมา โข กุลทฺฐโก ปาปสฺมาจาโร อายสฺมโต โข ปาปกา
สฺมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยนฺติ จ กุลานิ จายสฺมตา ทฺฐจฺฉานิ
#๑ ยฺ. ม. เวพฺพยา ฯ

ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยฺนฺติ จ ปกฺกมตฺยสฺมา อิมฺมฺหา อวฺวาสา
อลนฺเต อีธ วาเสนาติ ฯ เอวญฺจ โส ภิกฺขุ ภิกฺขุหิ วุจฺจมาโน
เต ภิกฺขุ เอวํ วทฺเขยฺย ฉนฺทคามิโน จ ภิกฺขุ โทสคามิโน จ
ภิกฺขุ โมหคามิโน จ ภิกฺขุ ภยคามิโน จ ภิกฺขุ ตาทิสฺสีกาย
อาปตฺติยา เอกจฺจํ ปพฺพาเชนฺติ เอกจฺจํ น ปพฺพาเชนฺตีติ ฯ

[๖๒๗] โส ภิกฺขุติ โย โส กมฺมกโต ภิกฺขุ ฯ ภิกฺขุหิตฺติ
อญฺเณหิ ภิกฺขุหิ ฯ เย ปสฺสนฺติ เย สฺยฺยฺนฺติ เตหิ วตฺตพฺโพ
มา आयสฺมา เอวํ อวจ น จ ภิกฺขุ ฉนฺทคามิโน น จ ภิกฺขุ
โทสคามิโน น จ ภิกฺขุ โมหคามิโน น จ ภิกฺขุ ภยคามิโน
 आयสฺมา โข กุลทฺฐโก ปาปสฺมาจาโร आयสฺมโต โข ปาปกา
สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยฺนฺติ จ กุลานิ จายสฺมตา ทฺฐจฺานิ
ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยฺนฺติ จ ปกฺกมตฺยสฺมา อิมฺมฺหา อวฺวาสา
อลนฺเต อีธ วาเสนาติ ฯ ทฺติยมฺปี วตฺตพฺโพ ตฺติยมฺปี วตฺตพฺโพ ฯ
สเจ ปญฺฉินฺตฺสฺชชฺติ อิจฺเจตฺถํ กุสฺลํ โน เจ ปญฺฉินฺตฺสฺชชฺติ อาปตฺติ
ทฺกฺกณฺตฺสฺส ฯ สฺตฺวา น วทฺนฺติ อาปตฺติ ทฺกฺกณฺตฺสฺส ฯ โส ภิกฺขุ
สจฺจมฺมชฺฉมฺปี อากทฺตฺติควา วตฺตพฺโพ มา आयสฺมา เอวํ อวจ น
จ ภิกฺขุ ฉนฺทคามิโน น จ ภิกฺขุ โทสคามิโน น จ ภิกฺขุ
โหมคามิโน น จ ภิกฺขุ ภยคามิโน आयสฺมา โข กุลทฺฐโก
ปาปสฺมาจาโร आयสฺมโต โข ปาปกา สมาจารา ทิสฺสนฺติ เจว
สฺยฺยฺนฺติ จ กุลานิ จายสฺมตา ทฺฐจฺานิ ทิสฺสนฺติ เจว สฺยฺยฺนฺติ จ

ปกุกมตายสุมา อิมมหา อาวาสา อถนเต อิศ วาเสนาติ ฯ ทุติยมปิ
วตตพโพ ตติยมปิ วตตพโพ ฯ สเจ ปฏินิสฺสชฺชติ อิจฺเจตํ กุสลํ
โน เจ ปฏินิสฺสชฺชติ อาปตฺติ ทุกกฏสฺส ฯ

[๖๒๘] โส ภิกฺขุ สมณฺภาสิตพฺโพ ฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว
สมณฺภาสิตพฺโพ ฯ พุยฺตฺเตน ภิกฺขุณา ปฏฺวิพลฺเลน สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ
สุณฺณาคฺคฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ สงฺฆฺเนน ปพฺพาชนีย-
กมฺมกโต ภิกฺขุ ฉนฺทคามิตา โทสคามิตา โมหคามิตา ภยคามิตา
ปาเปติ ฯ โส ตํ วตฺถุํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฯ ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถฺลํ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สมณฺภาสฺยย ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคฺกาย ฯ
เอสา ฌตฺติ ฯ สุณฺณาคฺคฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ อํยํ อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ
สงฺฆฺเนน ปพฺพาชนียกมฺมกโต ภิกฺขุ ฉนฺทคามิตา โทสคามิตา โมห-
คามิตา ภยคามิตา ปาเปติ ฯ โส ตํ วตฺถุํ นปฺปฏินิสฺสชฺชติ ฯ
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุํ สมณฺภาสฺติ ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคฺกาย ฯ
ยสฺสายสฺมโต ขมฺติ อิตฺถนฺนามสฺส ภิกฺขุโน สมณฺภาสฺนา ตสฺส
วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคฺกาย โส คฺคฺคฺหสฺส ยสฺส นกฺขมฺติ โส ภาเสยฺย ฯ
ตุติยมปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯ
สุณฺณาคฺคฺ เม ภนฺเต สงฺโฆ ฯเปฯ โส ภาเสยฺย ฯ สมณฺภจฺโจ
สงฺฆฺเนน อิตฺถนฺนาโม ภิกฺขุ ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคฺกาย ฯ ขมฺติ
สงฺฆสฺส ตสฺมา คฺคฺคฺหิ ฯ เอวเมตํ ฐารยามีติ ฯ

[๖๒๙] ฌตฺติยา ทุกกฏํ ทฺวิหิ กมฺมวาจาหิ ฌลฺลจฺจยา

กมฺมวาจาปริโยसानเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ๑ สงฺฆาทีเสสฺ อชฺฌา-
ปชฺชนตฺสฺส ฌตฺติยา ทุกฺกัฏฺ ทุวีหิ กมฺมวาจาหิ ฤฤตฺตจฺจยา ปฏฺิ-
ปฺสฺสมฺภนฺติ ๑ สงฺฆาทีเสสฺโตติ สงฺโฆ ๖ ตฺสฺสา อาปตฺติยา ปรีวาลํ
เทติ มฺลยา ย ปฏฺิกตฺสฺติ มาณตฺตํ เทติ อพฺภเตติ น สมฺพหฺลฺลา
น เอกปฺคฺคโล เตน วุจฺจติ สงฺฆาทีเสสฺโตติ ๑ ตฺสฺเสว อาปตฺติ-
นิกายตฺสฺส นามกมฺมํ อธิวณฺํ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาทีเสสฺโตติ ๑

[๖๓๐] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมตฺสฺสณฺิ นปฺปฏิณฺิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺสฺส ๑ ฌมฺมกมฺเม เวมตีโก นปฺปฏิณฺิสฺสชฺชติ อาปตฺติ
สงฺฆาทีเสสฺสฺส ๑ ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมตฺสฺสณฺิ นปฺปฏิณฺิสฺสชฺชติ
อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสฺสฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมตฺสฺสณฺิ อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺตฺสฺส ๑ อฌมฺมกมฺเม เวมตีโก อาปตฺติ ทุกฺกฏฺตฺสฺส ๑ อฌมฺม-
กมฺเม อฌมฺมกมฺมตฺสฺสณฺิ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺตฺสฺส ๑

[๖๓๑] อนาปตฺติ อสมนฺุภาสฺนตฺสฺส ปฏฺิณฺิสฺสชฺชนตฺสฺส อุมฺมตฺต-
กตฺสฺส ฌิตฺตจิตฺตตฺสฺส ๑เวทณฺุฏฺตฺสฺส ๒อาทิกมฺมิกตฺสฺสาคี ๑

เตรสฺมสงฺฆาทีเสสฺสํ นิฏฺิจิตํ ๑

[๖๓๒] อุกฺกัฏฺฐา โข อายสฺมฺนฺโต เตรสฺ สงฺฆาทีเสสฺสา ฌมฺมา
นว ปจฺมาปตฺติกา จตฺตาวโร ยาวตฺติยกา เขสฺ ภูิกฺขุ อญฺญตรํ วา
อญฺญตรํ วา อาปชฺชิตฺวา ยาวตฺติหํ ชานํ ปฏฺิจฺญาเทติ ตาวตฺติหํ เตน
#๑-๒ อิทํ ปาฐทฺวํ ยฺ. ม. โปตฺถเกสฺสู น ทิสฺสตี ๑

ภิกฺขุณา อกามา ปรีวตฺถพฺพํ ฯ ปรีวตฺถปรีวาเสณ ภิกฺขุณา อุตฺตริ
ณารตฺตํ ภิกฺขุมานตฺตาย ปฏฺฐิตพฺพํ ฯ จินฺณมานตฺโต ภิกฺขุ
ยตฺถ สียา วีสติกโณ ภิกฺขุสงฺโฆ ตตฺถ โส ภิกฺขุ อพฺเภตพฺโพ ฯ
เอเคนปี เจ อุโน วีสติกโณ ภิกฺขุสงฺโฆ ตํ ภิกฺขุ อพฺเภย
โส จ ภิกฺขุ อนพฺภิตฺเต เต จ ภิกฺขุ การุหา ฯ อัย ตตฺถ
สามีจิ ฯ ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทุตฺติมฺปิ
ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ตติมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา
ปรีสุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตฺวณฺ्हี ฯ เอวเมตฺถ ธารยามิตฺติ ฯ

เตรสกํ นิฏฺฐิตํ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

วิสฺฐิจิ กายสํสฺสคฺโค ๑ ทฺวญฺจฺจฺจ ๒ อตฺตกามญจ
สณฺจริตฺตํ กุฏฺฐิ เจว วิหาโร จ อมฺลํ
กิลฺยจิ เลสญจ ๓ เกโท จ ตสฺเสว อนฺวตฺตกา
ทฺวพฺพจํ กุลทฺวสญจ สงฺฆาติเสสา เตรสาติ ๔ ฯ

#๑ ย. กายสํสฺสคฺคํ ฯ ๒ ย. ทฺวญฺจฺจฺจ โล ฯ ๓ ย. เทสญจ ฯ

#๔ มรฺมมรฺรามญฺลโปตฺถเกสฺส ตสฺสุทฺธานํ น โหติ ฯ

อนียตกณฺท์

อิม โข ปนายสฺมนุโต เทว อนียตา ฐมา อุทเทส อากจฺจนฺติ ฯ

ปรจมานียโต

[๖๓๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริตี เชตฺวเน
อนาถปฺปญฺทิกสฺส อารามे ฯ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา อุทายี
สวตฺถิยํ กุลฺปกโ โหตี พหุกาณิ กุลานิ อุปสงฺกมตี ฯ เตน โข
ปน สมเยน อายสฺมโต อุทายีสฺส อุปฺภจฺจกฺกสฺส กุมาริกา อณฺณตฺรสฺส
กุลสฺส กุมารกสฺส ทินฺนา โหตี ฯ อถ โข อายสฺมา อุทายี
ปฺพพฺพหฺสมยํ นีวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย เยน ตํ กุลํ เตนฺอุปสงฺกมิ
อุปสงฺกมิตฺวา มนฺุสฺเส ปฺจฺฉิ กหํ อิตฺถนฺนามาตี ฯ เต เอวมาหฺสู
ทินฺนา ภาเน อมฺกสฺส กุลสฺส กุมารกสฺสาตี ฯ ตมฺปิ โข กุลํ
อายสฺมโต อุทายีสฺส อุปฺภจฺจกํ โหตี ฯ อถ โข อายสฺมา อุทายี
เยน ตํ กุลํ เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา มนฺุสฺเส ปฺจฺฉิ กหํ
อิตฺถนฺนามาตี ฯ เอสยฺย โอรเก นิสินฺนาตี ฯ อถ โข อายสฺมา
อุทายี เยน สา กุมาริกา เตนฺอุปสงฺกมิ อุปสงฺกมิตฺวา ตสฺสา
กุมาริกาย สทฺธี เอโก เอกาย รโห ปฺภิจฺจนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย
นิสขฺชํ กปฺเปตี กาลยฺตุตฺตํ สมฺมุตฺตปฺนฺโต กาลยฺตุตฺตํ ฐมํ ภาณฺนฺโต ฯ

[๖๓๔] เตน โข ปน สมเยน วิสาขา มิคารมาตา พหุปฺตฺตา
โหตี พหฺนฺตฺตา อโรคปฺตฺตา อโรคนฺตฺตา อภิมงฺกสฺสมฺมตา ฯ

มนุสฺสา ยณฺเณสุ ฉณฺเณสุ อุตฺตเวสุ วิสาขํ มิคฺการมาตริ ปจฺมํ
โกเชนฺติ ฯ อถ โข วิสาขา มิคฺการมาตา นิมนฺติตา ตํ กุลํ อคฺมาสิ ฯ
อทุทสา โข วิสาขา มิคฺการมาตา आयสุมฺนตํ อุทายี ตสฺสา
กุมาริกาย สทฺธิ เอกํ เอกาย รโห ปฏฺิจจฺนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย
นิสินฺนํ ทิสฺวาน आयสุมฺนตํ อุทายี เอตทโวจ อิทํ ฆนฺเต นจฺจนฺนํ
นปฺปฏิรูปี ยํ อโย มาตุคามเน สทฺธิ เอโก เอกาย รโห ปฏฺิจจฺนฺเน
อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสชฺชํ กปฺเปติ กิณฺจาปี ฆนฺเต อโย
อนตฺถิโก เตน ฌมฺเมน อปีจ ทุสฺสทฺธาปยา อปฺปสนฺนา มนุสฺสาติ ฯ
เอวํปิ โข आयสฺมา อุทายี วิสาขาย มิคฺการมาตุยา วุจฺจมาโน
นาทियิ ฯ อถ โข วิสาขา มิคฺการมาตา นิทฺถมิทฺวา กิณฺจุนํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ ฯ ये เต กิณฺจु อปฺปีจฺจมา สนฺตฺฏฺจา ฯเปฯ เต
อุชฺฌายนฺติ ชियนฺติ วิปาเจนฺติ กถํ หิ นาม आयสฺมา อุทายี มาตุคามเน
สทฺธิ เอโก เอกาย รโห ปฏฺิจจฺนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย
นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตีติ ฯ อถ โข เต กิณฺจु ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสุ ฯเปฯ สจฺจํ กิร ตฺวํ อุทายี มาตุคามเน สทฺธิ เอโก
เอกาย รโห ปฏฺิจจฺนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสชฺชํ กปฺเปสฺตีติ ฯ
สจฺจํ ภควาติ ฯ วิครหิ พุทฺโธ ภควา อนนฺจฺจวิกํ โมจฺปุริส
อนนฺโลมิกํ ฯเปฯ กถํ หิ นาม ตฺวํ โมจฺปุริส มาตุคามเน สทฺธิ
เอโก เอกาย รโห ปฏฺิจจฺนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสชฺชํ กปฺเปสฺสตี
เนตํ โมจฺปุริส อปฺปสนฺนानํ वा ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน

ภิกขเว อิมํ สิกขาปทํ อุทฺธิเสยฺยถ โย ปน ภิกขุ มาตุคามน
สทฺธิ เอโก เอกาย รโห ปฏิจฺจนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสชฺชํ
กปฺเปยฺย ตเมนํ สทฺเธยฺยวจฺสา อุปาสิกา ทิสฺวา ติณฺณํ ฌมฺมานํ
อณฺฺตเรน วทฺเยยฺย ปาราชิกเนน वा संग्मातिसेसेन वा पाजित्तिเยन
वा निसชฺชํ ภิกขุ ปฏิชานมาโน ติณฺณํ ฌมฺมานํ อณฺฺตเรน
การตพฺโพ ปาราชิกเนน वा संग्मातिसेसेन वा पाजित्तिเยन वा
येन वा सा สทฺเธยฺยวจฺสา อุปาสิกา วทฺเยยฺย เตน โส ภิกขุ
การตพฺโพ ๑ อัย ฌมฺโม อนิยโตติ ๑

[๖๓๕] โย ปนาติ โย ยาทิสฺโส ๑เป๑ ภิกขุติ ๑เป๑ อัย
อิมสฺมํ อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกขุติ ๑ มาตุคาโม นาม มนุสฺสิตฺติ
น ยกฺขี น เปตี น ติรจฺจมานกตา อนนฺตมโส ตทฺหุชาตาปี ทาริกา
ปเกว มหตฺตริ ๑ ๑ สทฺธินฺติ เอกโต ๑ เอโก เอกายาติ ภิกขุ เจว
โหติ มาตุคาโม จ ๑ รโห นาม จกฺขุสฺส รโห โสตฺสฺส รโห ๑
จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ อกฺขี वा นิขนิยมาเน ฌมฺกํ
วา อุกฺขิปิยมาเน สีสํ वा อุกฺขิปิยมาเน ปสฺสิตฺตุ ๑ โสตฺสฺส รโห
นาม น สกฺกา โหติ ปกตฺติกา โสตฺตุ ๑ ปฏิจฺจนฺนํ นาม อาสนํ
กฺก
รฺก
โหติ ๑ อลงฺกมฺมนิเยติ สกฺกา โหติ เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏิเสวิตฺตุ ๑
#๑ ยู. ม. รา. มหตฺตริ ๑

นิสชชํ กปฺเปยยาติ มาตุคามะ นิสินฺเน ภิกขุ อุปฺนิสินฺโน วา โหติ
อุปฺนิปฺนฺโน วา ภิกขุ นิสินฺเน มาตุคามโ มะ อุปฺนิสินฺโน วา โหติ
อุปฺนิปฺนฺโน วา อุโภ วา นิสินฺนา โหนฺติ อุโภ วา นิปฺนฺนา ฯ

[๖๓๖] สทฺธะยวจสา นาม อาคตผลา อภิสเมตาวินิ
วิญญาตสาสนา ฯ อุปาสิกา นาม พุทฺธํ สรณํ คตา ฌมฺมํ สรณํ คตา
สงฺฆํ สรณํ คตา ฯ ทิสฺวาติ ปสฺสิตฺวา ฯ

[๖๓๗] ตินฺณํ ฌมฺมานํ อลฺลตเรณ วเทยฺย ปาราชิเกณ วา
สงฺฆาติเสเสน วา ปาจิตฺติเยณ วา นิสชชํ ภิกขุ ปฏฺิขานมาโน
ตินฺณํ ฌมฺมานํ อลฺลตเรณ กาเรตพุโพ ปาราชิเกณ วา สงฺฆาติเสเสน
วา ปาจิตฺติเยณ วา เยน วา สา สทฺธะยวจสา อุปาสิกา วเทยฺย
เตน โส ภิกขุ กาเรตพุโพ ฯ

[๖๓๘] สา เจ เอวํ วเทยฺย อโย มยา ทิฏฺฐโ จ นิสินฺโน
มาตุคามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนฺโตติ โส เจ ๑ ตํ ปฏฺิขานาติ
อาปคฺติยา กาเรตพุโพ ฯ สา เจ เอวํ วเทยฺย อโย มยา ทิฏฺฐโ จ
นิสินฺโน มาตุคามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนฺโตติ โส เจ เอวํ
วเทยฺย สจฺจาทํ นิสินฺโน โน จ โข เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวินฺติ
นิสชชาย กาเรตพุโพ ฯ สา เจ เอวํ วเทยฺย อโย มยา ทิฏฺฐโ จ
นิสินฺโน มาตุคามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวนฺโตติ โส เจ เอวํ
วเทยฺย นาทํ นิสินฺโน อปิจ โข นิปฺนฺโนติ นิปฺชชาย กาเร-

#๑ ย. ม. จ ฯ

ตพฺโพ ๑ สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ นิสินฺโน มาตุ-
คามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺโตะติ โส เจ เอวํ วทฺเยยฺย นานํ
นิสินฺโน อปิจ โข จิโตติ น การตพฺโพ ๑

[๖๓๕] สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ นิปนฺโน
มาตุคามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺโตะติ โส เจ ตํ ปฏฺฐิขานาติ
อาปคฺคตฺติยา การตพฺโพ ๑ สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ
นิปนฺโน มาตุคามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺโตะติ โส เจ เอวํ
วทฺเยยฺย สจฺจาทํ นิปนฺโน โน จ โข เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺโตะติ
นิปนฺนชฺชาย การตพฺโพ ๑ สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ
นิปนฺโน มาตุคามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺโตะติ โส เจ เอวํ
วทฺเยยฺย นานํ นิปนฺโน อปิจ โข นิสินฺโนติ นิสชฺชาย การตพฺโพ ๑
สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ นิปนฺโน มาตุ-
คามสฺส เมถุนํ ฌมฺมํ ปฏฺฐิสฺสวณฺโตะติ โส เจ เอวํ วทฺเยยฺย นานํ
นิปนฺโน อปิจ โข จิโตติ น การตพฺโพ ๑

[๖๔๐] สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ นิสินฺโน
มาตุคามนฺน สทฺธิ กายสฺสคฺคํ สฺมาปชฺชนฺโตะติ โส เจ ตํ ปฏฺฐิขานาติ
อาปคฺคตฺติยา การตพฺโพ ๑ สฺวา เจ เอวํ วทฺเยยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจะ
นิสินฺโน มาตุคามนฺน สทฺธิ กายสฺสคฺคํ สฺมาปชฺชนฺโตะติ โส เจ เอวํ
วทฺเยยฺย สจฺจาทํ นิสินฺโน โน จ โข กายสฺสคฺคํ สฺมาปชฺชนฺโตะติ
นิสชฺชาย การตพฺโพ ๑ เปฯ นานํ นิสินฺโน อปิจ โข นิปนฺโนติ

นิปชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิสินฺโน อปีจ โข จิโตติ
น การเรตพุโพ ๑

[๖๔๑] สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโ จ นิปนฺโน
มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชนฺโตติ โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ
อาปตฺติยา การเรตพุโพ ๑ สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโ จ
นิปนฺโน มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมาปชฺชนฺโตติ โส เจ เอวํ
วเทยฺย สจฺจานํ นิปนฺโน โน จ โข กายสํสคฺคํ สมาปชฺชินฺติ
นิปชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิปนฺโน อปีจ โข นิสินฺโนติ
นิสชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิปนฺโน อปีจ โข จิโตติ
น การเรตพุโพ ๑

[๖๔๒] สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโ จ มาตุคามน
สทฺธิ เอโก เอกาย รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสินฺโนติ
โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ นิสชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิสินฺโน
อปีจ โข นิปนฺโนติ นิปชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิสินฺโน
อปีจ โข จิโตติ น การเรตพุโพ ๑

[๖๔๓] สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโ จ มาตุคามน
สทฺธิ เอโก เอกาย รโห ปฏฺิจฺจนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิปนฺโนติ
โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ นิปชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิปนฺโน
อปีจ โข นิสินฺโนติ นิสชฺชาย การเรตพุโพ ๑เป๑ นานํ นิปนฺโน
อปีจ โข จิโตติ น การเรตพุโพ ๑

[๖๔๔] อนนฺยโตติ น นนฺยโต ปาราชิกํ วา สงฺฆาทีเสโส วา
ปาจิตฺตียํ วา ฯ

[๖๔๕] คมนํ ปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ ปฏฺิษานาติ อาปตฺตี ปฏฺิษานาติ
อาปตฺตียา การตฺตพฺุโป ฯ คมนํ ปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ นปฺปฏฺิษานาติ
อาปตฺตี ปฏฺิษานาติ อาปตฺตียา การตฺตพฺุโป ฯ คมนํ ปฏฺิษานาติ
นิสฺขชฺชํ ปฏฺิษานาติ อาปตฺตี นปฺปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชาย การตฺตพฺุโป ฯ
คมนํ ปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ นปฺปฏฺิษานาติ อาปตฺตี นปฺปฏฺิษานาติ น
การตฺตพฺุโป ฯ คมนํ นปฺปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ ปฏฺิษานาติ อาปตฺตี
ปฏฺิษานาติ อาปตฺตียา การตฺตพฺุโป ฯ คมนํ นปฺปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ
นปฺปฏฺิษานาติ อาปตฺตี ปฏฺิษานาติ อาปตฺตียา การตฺตพฺุโป ฯ คมนํ
นปฺปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ ปฏฺิษานาติ อาปตฺตี นปฺปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชาย
การตฺตพฺุโป ฯ คมนํ นปฺปฏฺิษานาติ นิสฺขชฺชํ นปฺปฏฺิษานาติ อาปตฺตี
นปฺปฏฺิษานาติ น การตฺตพฺุโป ฯ

ปจฺโม อนนฺยโต นินฺนุจฺจโต ฯ

ทุดิยานิยโต

[๖๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे ๑ เตน โข ปน สมเยน อายสฺมา
อุทายิ ภควตา ปฏิภุชิตฺตํ มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก เอกาย รโห
ปฏิจฺจนฺเน อาสเน อลงฺกมฺมนิเย นิสฺซหฺม กปฺเปตฺตุนฺติ ตสฺสาเยว
กุมาริกาย สทฺธิ เอโก เอกาย รโห นิสฺซหฺม กปฺเปตี กาลยฺยุตฺตํ
สมฺมูลปนฺโต กาลยฺยุตฺตํ ฌมฺมํ ภณฺนฺโต ๑ ทุดิยมฺปิ โข วิสาขา
มิการมาตา นิมนฺติตา ตํ กุลํ อคฺมาตี ๑ อทฺทสา โข วิสาขา
มิการมาตา อายสฺมนฺตํ อุทายิ ตสฺสาเยว กุมาริกาย สทฺธิ เอกํ ๑
เอกาย รโห นิสฺสินฺนํ ทิสฺวาน อายสฺมนฺตํ อุทายิ เอตทฺโวจ อิทํ
ภนฺเต นจฺจนฺนํ นปฺปฏิรูปี ยํ อโย โย มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก
เอกาย รโห นิสฺซหฺม กปฺเปตี กิณฺจาปี ภนฺเต อโย อนตฺถิโก
เตน ฌมฺเมเนน อปีจ ทุสฺสทฺธาปยา อปฺปสนฺนา มนฺุสฺสาตี ๑ เอวํปี
โข อายสฺมา อุทายิ วิสาขาย มิการมาตฺยา วุจฺจมาโน นาทิยิ ๑
อถ โข วิสาขา มิการมาตา นิกฺขมิตฺวา ภิกฺขุณฺเณ อตฺมตฺถํ อาโรเจตี ๑
เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจมา ๑เป ๑ เต อุชฺฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ
กถํ หิ นาม อายสฺมา อุทายิ มาตุคามเนน สทฺธิ เอโก เอกาย
รโห นิสฺซหฺม กปฺเปตฺตฺตีติ ๑ อถ โข เต ภิกฺขุ ภควโต อตฺมตฺถํ
#๑ ย. ม. เอโก ๑

อาโรเจสุ ๔เป๔ สจจํ กิร ๓วํ อุทายิ มาตุคามน สทฐิ เอโก
เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปสตีติ ๔ สจจํ ภควาติ ๔ วิครหิ พุทฺโธ
ภควา ๔เป๔ กถํ หิ นาม ๓วํ โมฆปุริส มาตุคามน สทฐิ
เอโก เอกาย รโห นิสชฺชํ กปฺเปสตีติ เนตํ โมฆปุริส อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ๔เป๔ เหวญจ ปน ภิกฺขเว อิมํ สีกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺเสยฺยาถ น เหว โข ปน ปฏฺิจฺจนฺนํ อาสนํ โหติ นาลงฺกมฺมณฺยิ
อลญจ โข โหติ มาตุคามํ ทุฏฺฐุลาหิ วาจahi โอภาสีตุ ๔ โย
ปน ภิกฺขุ ตถารูเป อาสเน มาตุคามน สทฐิ เอโก เอกาย รโห
นิสชฺชํ กปฺเปยฺย ตเมนํ สทฺเธยฺยวจสา อุปาสิกา ทิสฺวา ทฺวินนํ
ชฺมมานํ อลฺลตเรน วเทยฺย สงฺฆาติเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา
นิสชฺชํ ภิกฺขุ ปฏฺิจฺชานมาโน ทฺวินนํ ชฺมมานํ อลฺลตเรน การตพฺโพ
สงฺฆาติเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา เยน วา สา สทฺเธยฺยวจสา
อุปาสิกา วเทยฺย เตน โส ภิกฺขุ การตพฺโพ ๔ อยมฺปิ ชฺมโม
อนฺยโตติ ๔

[๖๔๗] น เหว โข ปน ปฏฺิจฺจนฺนํ อาสนํ โหตีติ อปฺปฏฺิจฺจนฺนํ
โหติ กุฏฺเฑน วา กวาญฺเณ วา กิลฺลเชน วา สาณฺปิการเณ วา
รฺกฺขเณ วา ฅมฺภเณ วา โกฏฺฐพิยา วา เยน เกนจิ อปฺปฏฺิจฺจนฺนํ
โหติ ๔ นาลงฺกมฺมณฺยินฺติ น สกฺกา โหติ เมณฺณํ ชฺมมํ ปฏฺิเสวิตฺตุ ๔
อลญจ โข โหติ มาตุคามํ ทุฏฺฐุลาหิ วาจahi โอภาสีตฺนฺติ สกฺกา
โหติ มาตุคามํ ทุฏฺฐุลาหิ วาจahi โอภาสีตุ ๔

[๖๔๘] โย ปนาติ โย ยาทีโส ฯเปฯ ภิกฺขุติ ฯเปฯ อัย
อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปโต ภิกฺขุติ ฯ ตถารูเป อาสเนติ เอวรูเป
อาสเน ฯ มาตุคามो นาม มนุสฺสิตฺถิ น ยกฺขิ น เปตี น
ติรจฺฉานคตา วิญญู ปฏฺวิพลา สุภาสิตทพฺภาสิตฺติ ทฺถุจฺจุลฺลาทฺถุจฺจุลฺลํ
อาชานิตฺตุ ฯ สทฺธินฺติ เอกโต ฯ เอโก เอกายาติ ภิกฺขุ เจว โหติ
มาตุคามो จ ฯ รโห นาม จกฺขุสฺส รโห โสตฺสฺส รโห ฯ
จกฺขุสฺส รโห นาม น สกฺกา โหติ อกฺขิ วา นิขนิยมาเน ฅมฺกํ
วา อุกฺขิปิยมาเน สีสํ วา อุกฺขิปิยมาเน ปสฺสิตฺตุ ฯ โสตฺสฺส รโห
นาม น สกฺกา โหติ ปกตฺติกา โสตฺตุ ฯ นิสชฺชํ กปฺเปยฺยาติ
มาตุคามे นิสฺสินฺเน ภิกฺขุ อุปฺนิสินฺโน วา โหติ อุปฺนิปฺนฺโน วา
ภิกฺขุ นิสฺสินฺเน มาตุคามे อุปฺนิสินฺโน วา โหติ อุปฺนิปฺนฺโน วา
อุโก วา นิสฺสินฺนา โหนฺติ อุโก วา นิปฺนฺนา ฯ

[๖๔๙] สทฺเธยฺยวจฺสา นาม อาคตผลา อภิสเมตาวินิ
วิญญาตสาสนา ฯ อุปาสิกา นาม พุทฺธิ สรณํ คตา ฅมฺมํ สรณํ คตา
สงฺฆํ สรณํ คตา ฯ ทิสฺวาติ ปสฺสิตฺตฺวา ฯ

[๖๕๐] ทฺวินฺนํ ฅมฺมานํ อลฺยตเรน วเทยฺย สงฺฆาทีเสเสน วา
ปาจิตฺติเยน วา นิสชฺชํ ภิกฺขุ ปฏฺชีฆานมาโน ทฺวินฺนํ ฅมฺมานํ
อลฺยตเรน การตพฺโพ สงฺฆาทีเสเสน วา ปาจิตฺติเยน วา เยน
วา सा สทฺเธยฺยวจฺสา อุปาสิกา วเทยฺย เตน โส ภิกฺขุ
कारตพฺโพ ฯ

[๖๕๑] สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจ นิสินฺโน
มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมากฺขชฺชนฺโตติ โส เจ ๑ ตํ
ปฏฺิขานาติ อาปคฺคตฺติยา การตฺตพฺโพ ๑ สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย
มยา ทิฏฺฐโจ นิสินฺโน มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมากฺขชฺชนฺโตติ
โส เจ เอวํ วเทยฺย สจฺจําหํ นิสินฺโน โน จ โข กายสํสคฺคํ
สมากฺขชฺชินฺติ นิสชฺชาย การตฺตพฺโพ ๑ สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย
มยา ทิฏฺฐโจ นิสินฺโน มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมากฺขชฺชนฺโตติ
โส เจ เอวํ วเทยฺย นําหํ นิสินฺโน อปีจ โข นิปนฺโนติ นิปชฺชาย
การตฺตพฺโพ ๑ สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจ นิสินฺโน
มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมากฺขชฺชนฺโตติ โส เจ เอวํ วเทยฺย
นําหํ นิสินฺโน อปีจ โข จิตฺตํ น การตฺตพฺโพ ๑

[๖๕๒] สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโย มยา ทิฏฺฐโจ นิปนฺโน
มาตุคามน สทฺธิ กายสํสคฺคํ สมากฺขชฺชนฺโตติ โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ
อาปคฺคตฺติยา การตฺตพฺโพ ๑เป๑ สจฺจําหํ นิปนฺโน โน จ โข
กายสํสคฺคํ สมากฺขชฺชินฺติ นิปชฺชาย การตฺตพฺโพ ๑เป๑ นําหํ
นิปนฺโน อปีจ โข นิสินฺโนติ นิสชฺชาย การตฺตพฺโพ ๑เป๑ นําหํ
นิสินฺโน อปีจ โข จิตฺตํ น การตฺตพฺโพ ๑

[๖๕๓] สทา เจ เอวํ วเทยฺย อโยโยสฺส มยา สุตํ นิสินฺนสฺส
มาตุคามํ ทฺถุจฺจุลลาหิ วาจาหิ โອภาสนฺตฺตสฺสาติ โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ
#๑ ย. ม. จ ๑

อาปตติยา การเรตพุโพ ฯ สา เจ เอวံ วเทยฺย อยฺยสุส มยา
สุตฺตํ นิสินฺนสุส มาตุคามํ ทุฏฺฐุลลาหิ วาจาหิ โอภาสนุตฺตสาติ โส
เจ เอวံ วเทยฺย สจฺจาหํ นิสินฺโน โน จ โข มาตุคามํ ทุฏฺฐุลลาหิ
วาจาหิ โอภาสินฺติ นิสชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิสินฺโน
อปีจ โข นิปนฺโนติ นิปชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิสินฺโน
อปีจ โข จิโตติ น การเรตพุโพ ฯ

[๖๕๔] สา เจ เอวံ วเทยฺย อยฺยสุส มยา สุตฺตํ นิปนฺนสุส
มาตุคามํ ทุฏฺฐุลลาหิ วาจาหิ โอภาสนุตฺตสาติ โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ
อาปตติยา การเรตพุโพ ฯเปฯ สจฺจาหํ นิปนฺโน โน จ โข ทุฏฺฐุลลาหิ
วาจาหิ โอภาสินฺติ นิปชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิปนฺโน
อปีจ โข นิสินฺโนติ นิสชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิปนฺโน
อปีจ โข จิโตติ น การเรตพุโพ ฯ

[๖๕๕] สา เจ เอวံ วเทยฺย อยฺโย มยา ทิฏฺฐโ จ มาตุคาเมน
สทฺฐี เอโก เอกาย รโห นิสินฺโนติ โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ
นิสชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิสินฺโน อปีจ โข นิปนฺโนติ
นิปชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิสินฺโน อปีจ โข จิโตติ
น การเรตพุโพ ฯ

[๖๕๖] สา เจ เอวံ วเทยฺย อยฺโย มยา ทิฏฺฐโ จ มาตุคาเมน
สทฺฐี เอโก เอกาย รโห นิปนฺโนติ โส เจ ตํ ปฏฺิขานาติ
นิปชฺชาย การเรตพุโพ ฯเปฯ นานํ นิปนฺโน อปีจ โข นิสินฺโนติ

นิสฺชชาย การตพฺโพ ๑เป๑ นานํ นิปนฺโน อปีจ โข จิตฺติ น
การตพฺโพ ๑

[๖๕๗] อยมปีติ ปุริมํ อุปาทาย วุจฺจติ ๑ อนนฺยโตติ น
นินฺยโต สงฺฆาติเสโส วา ปาจิตฺติยํ วา ๑

[๖๕๘] คมนํ ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ ปุชฺชานาติ อาปตฺตี ปุชฺชานาติ
อาปตฺติยา การตพฺโพ ๑ คมนํ ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ น ปุชฺชานาติ
อาปตฺตี ปุชฺชานาติ อาปตฺติยา การตพฺโพ ๑ คมนํ ปุชฺชานาติ
นิสฺชชํ ปุชฺชานาติ อาปตฺตี น ปุชฺชานาติ นิสฺชชชาย การตพฺโพ ๑
คมนํ ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ น ปุชฺชานาติ อาปตฺตี น ปุชฺชานาติ น
การตพฺโพ ๑ คมนํ น ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ ปุชฺชานาติ อาปตฺตี
ปุชฺชานาติ อาปตฺติยา การตพฺโพ ๑ คมนํ น ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ น
ปุชฺชานาติ อาปตฺตี ปุชฺชานาติ อาปตฺติยา การตพฺโพ ๑ คมนํ น
ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ ปุชฺชานาติ อาปตฺตี น ปุชฺชานาติ นิสฺชชชาย
การตพฺโพ ๑ คมนํ น ปุชฺชานาติ นิสฺชชํ น ปุชฺชานาติ อาปตฺตี
น ปุชฺชานาติ น การตพฺโพติ ๑

ทฺติโย อนนฺยโต นินฺยโตติ ๑

---

[๖๕๕] อุทฺธิฏฺฐา โข อายสฺมนฺโต เทว อนิยตา ฌมฺมา ฯ
ตตฺถายสฺมนฺเต ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ทฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ
กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปรีสุทฺธา ปรี-
สุทฺเธตฺถายสฺมนฺโต ตสฺมา ตฺนฺหิ ฯ เอวเมตฺ ฌารยามีติ ฯ

อนิยตกณฺท์ นิฏฺฐิตฺติ ฯ

ตสฺสุทฺธานํ

อลงฺกมฺมนิยฺยเจว ตเถว จ น เหว โข

อนิยตา สฺพลฺลตฺตา พุทฺธเสฏฺฐเณ ตาทินาติ ฯ
